

URTEKO TXOSTENA / 2021

PRESIDENTEAREN ESKUTITZA	2
---------------------------------	----------

I.1

TALDE BATERATUAREN 2021EKO KUDEAKETA TXOSTENA

CAF TALDEAREN NEGOZIO EREDUA ETA AURREIKUSPENAK	8
NEGOZIOEN BILAKAERA ETA EMAITZA	12
TRENEN SEGMENTUA	20
AUTOBUSEN SEGMENTUA - SOLARIS	26
INBERTSIOAK	32
ARRISKU ETA ZALANTZA NAGUSIAK	34
BURTSAKO INFORMAZIOA	40
BESTE INFORMAZIO BAT	42
Ondorengo gertaerak Bere akzioak erostea eta besterentzea Hornitzaileei ordainketa Errendimenduko neurri alternatiboak	
GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA	46
KONTSEILARIEN ORDAINSARIEI BURUZKO URTEKO TXOSTENA	46

I.2

FINANTZA ARLOKOA EZ DEN INFORMAZIOAREN EGOERA JASANGARRITASUNEKO TXOSTENA

Jasangarritasuna nola ulertzen dugun	5
Gobernu Korporatibo Ona	22
Negozio arduratsua eta berrikuntza	49
Gure taldearen bikaintasuna	74
Ingurumenaren zaintza eta deskarbonizazioa	98
Gure jardueraren balio soziala	117
Informazio gehigarria	129

II

AUDITOREAREN TXOSTENAK	2
TALDE BATERATUAREN URTEKO KONTUAK	14
Egoera Balantze Bateratuak	14
Galera eta Irabazien Kontu Bateratuak	16
Aitortutako Sarrera eta Gastuen Egoera Bateratuak	17
Ondare Garbiko Aldaketen Egoera Bateratuak	18
Eskudiruaren Fluxuaren Egoera Bateratuak	19
Urteko Ekitaldiari Dagokion Memoria Bateratua	20
ADMINISTRAZIO KONTSEILUAREN ONARPENAN	93
Administrazio Kontseiluak Batzar Nagusiaren onarpenaren mende jarritako akordioak	94
Emaitza aplikazio proposamena	95
Administrazio Kontseilua	95
INFORMAZIO OSAGARRIA	96
Egoera Balantze Bateratuak	96
Galera eta Irabazien Kontu Bateratuak	98

2021. URTEKO TXOSTENA

Jatorriz gaztelaniaz argitaratutako txostenaren itzulpena. Desadostasunen bat izanez gero, gaztelaniazko bertsioa gailenduko da.

Argitalpen honek CAF eta bere Mendeko Sozietateen dokumentazio legala jasotzen du gaztelaniaz eta ingelesez ere argitaratu da.

www.caf.net helbidean CAFi eta bere produktuei buruzko informazioa nahiz akziodun eta inbertitzaileei legez ezarritakoa aurki daiteke.

PRESIDENTEAREN ESKUTITZA

Akziodun agurgarria:

Ohikoa den moduan, lerro labur hauek baliatu nahiko nituzke CAF Taldearekin lotuta 2021ean izandako datu, informazio eta gertaera esanguratsuenen laburpena azaltzeko. Eta, hasteko, zure baimenarekin, enpresaren gobernuarekin lotuta bereziki garrantzitsua izan den gertaera bat aipatu nahiko nuke: irailaren 1ean Javier Martínez Ojinaga kontseilari delegatu berriaren izendapena Ziur nagorentzuzkizuneko postu horretatik bikain jakingo duela dagoeneko ehun urte baino gehiago dituen, baina oraindik ere mugigarritasun jasagarriaren arloan mundu mailako erreferente izaten jarraitzeko helburua eta ikuspegia duen enpresaren garapena eta etorkizuna bultzatzen. Bere aurreko esperientziak, CAF Taldearekin izandako harreman zuzena barne, azken urteotan zuzendari gisa egindako lanaren bidez, trantsizio ordenatua bermatzen du estrategia osatzen duten elementu garrantzitsuenak lortzeko bidean: hazkundera, errentagarritasuna eta iraunkortasuna.

Bizi dugun garaian dagokionez, pandemiaren fase gogorrena gairatu dugun arren, oraindik ere Taldearen jardura guztiak bideratzeko garaian normaltasuna erabat berreskuratzeko gaude. Egoeraren aurrean Taldeak emandako erantzuna irmoa izan da, pertsonen segurtasuna eta osasuna zainduz, malgutasunaren, babeseko eta osasuneko neurrien eta telelanaren bitartez. Aldi berean, onlineko komunikazio-kanalak ezarri ditu akziodunekin, bezeroekin, hornitzaileekin edo finantza-erakundeekin. Eta gure bezeroei irtenbide aurreratuak hornitu dizkiegu gure tren eta autobusak erabiltzeko garaian arriskuak mugatu ahal izateko. Horien artean, besteak beste, airearen iragazpena eta birsorkuntza, gainazal germizidak eta ibilgailu barneko okupazioaren eta CO2aren neurketa gehitu ditugu.

Hori guztia egiteko CAFeko giza talde osoaren lankidetzaren erudugarria jaso dugu, konplexutasuna eta ziurgabetasuna nagusi izan diren garaian, taldeak aparteko erantzukizuna eta konpromisoa erakutsi baitu. Haiei guztiei nire esker ona adierazi nahiko nieke.

2021eko ekitaldiak eguneroko joan-etorrietarako gure ibilgailuak erabiltzen dituzten pertsonen kopurua bere onera etorri dela dioten zantzuak erakutsi dizkigu. Bestalde, automobilen zirkulazioak eragiten dituen pilaketak eta gas eta partikula kutsakorren isurpenak gutxitzeko beharra dela eta, mugikortasun-irtenbideen eskariak hazten jarraituko duela erakutsi digu ekitaldiak. Hala, CAF Taldeak 3.776 milioi euroko kontratazio-bolumenarekin itxi du urtea, zifra hori balio maximo historikoetatik gertu dago eta salmentekiko ratioa 1,3koa da. Horrek gure eskari-zorroa sendotu eta trenen eta autobus segimentuetan etorkizuneko sarreraren bilakaera gorakorra izango dela iragarri du.

Ekitaldian izandako esleipenei dagokionez, nabarmendu beharrekoa da Pariseko RER B sistemarako aldiriko 146 tren hornitzeko

partzuergoan sinatutako kontratua, Ruhrbahn Essen-entzako 51 LRV unitateei dakiena, edo Alemaniako VRR eta NWL operadoreentzako eskualdeko 60 tren baino gehiago hornitzeko eta haien mantentze-lana 30 urtez egiteko oinarri-kontratua, aukera osagarriak ere biltzen dituena. Horiek guztiak aurrerapauso garrantzitsuak dira munduko trenbide-merkatu irisgarri nagusietan hazteko, hala nola Frantzia eta Alemanian. Bestalde, helburu hori neurri handi batean indartu egingo da hurrenez hurren Frantzia eta Alemanian (eta ondoko beste herrialde batzuetan) arrakasta handia izan duten Coradia Polyvalent eta Talent 3 plataformekin lotutako jabetza intelektuala, aktibo industrialak eta eskari-zorroa erosteko prozesua amaitzen denean. Eragiketa hori uda aurretik egitea aurrez ikusi da eta, horien artean, nabarmendu beharrekoa da Alsaziako Reichshoffen-eko diseinu eta ekoizpeneko lantegia, CAF Taldeak eskualde hartan duen presentziari dagokionez mugaria ezarriko baitu.

Aipatutako VRR-ren eta NWLren kontratura bideratutako unitateek, Suediako Transitio operadoreak eskatutako 28 unitatez gain etorkizun oparoko bateriak bidez ekipatutako eskualdeko trenen segimentuan CAFek egindako jendaurreko aurkezpena osatu dute. Irtenbide hori izango da, ziurrenik, gaur egungo diesel-ibilgailuetatik atmosferarako isurpenei dagokionez irtenbide jasagarriagoetara egin beharreko trantsizioan gehien eskatuko dena.

Bestalde, hiri eta hiri inguruko arloetan mugikortasuneko irtenbide jasagarriagoak bilatzea da mundu osoko metropoli eremuen eta hirietako eraldaketa-agendetako helburuetako bat. Arrazoi hori dela eta, zero isurpeneko autobus gorakada Europako hiri handietan modu masiboan ezarri den aukera da eta, horren eraginez, 2021ak kaptazio-errekorra ekarri du hiriko autobus negozioan, Solarisentzat.

Horren guztiaren eraginez, ekitaldiaren amaieran, gure eskari-zorroaren bolumena 9.640 milioi eurokoa zen, hau da, beste nolabait esanda, urteko salmenta bateratuak 3,3 aldiz. Horrek agerian uzten du jardura komertziala suspertu egin dela pandemiaren une zailenak atzean utzi ondoren. Horrek, aldi berean, epe ertainera begira Taldeak izango duen jardura-bolumena agerian uzten du.

Eskari-zorroaren sendotasunari, aniztasun geografikoari, produktuaren eta zerbitzuaren tipologiari eta abian zeuden proiektuak behar bezala gauzatu izanari esker, negozio-zifra bateratua % 7 handitu ahal izan dugu 2021eko ekitaldian urtetik urterako datuei dagokionez, eta lortutako emaitza 2.943 milioi eurokoa izan da.

Bestalde, hazkunde hori gure tren arloko jardura guztietan gertatu da: tren-ibilgailuetan, zerbitzuetan (bereziki Euromainten eta Espainian eta, oro har, mundu osoan zirkulazioko maiztasunak pixkanaka leheneratu izanaren bidez) edo garraioko irtenbide eta sistema integralen (horixe da, adibidez, Liejako tranbiaren edo Jerusalemekoaren sistema integralen kasua).

Autobusei dagokionez, Solaris negozioaren sendotasuna agerian geratu da 2021eko ekitaldian. Izan ere, aurreko urteko negozio-zifra historikoak mantendu ditu nahiz eta osagaien mundu mailako krisiak eragina izan duen. Hala, salmentak 721 milioi eurokoak izan ziren, eta unitate kopurua 1.492koa. Horien artean, azpimarratu beharrekoa da isurpen baxuko eta zero isurpeneko autobusak izan dira saldatutako autobus guztien % 41. Horren guztiaren ondorioz, eta beste urte batez, Solaris bihurtu da Europa kontinentaleko zero isurpeneko autobus-fabrikatzaile nagusia % 15eko merkatu-kuotarekin. Kuota hori gure lidergo-posizioa nabarmen sendotu den 2012-2021 hamarkadan lortutako % 15,5eko kuota metatuaren oso antzekoa da.

Jasangarritasunaren aldeko ikuspegi irmoa erakutsi du eta, horrekin lotuta, Solarisek bere lehen ESG Equity Story aurkeztu du. Hain zuzen ere, horri esker lortu du Responsible Business Forum-en jasangarritasuneko txostenen lehiaketan debut onenari emandako saria.

Osagai elektronikoen mundu mailako krisiak operazioetan eragina izan arren Solarisek erakutsitako sendotasunari eta aurreko ekitaldian pandemiak berekin ekarritako ondorio nagusiei aurre egin ostean aurreko urtean trenen jarduerak izan zuen hobekuntza nabarmenari esker, gure EBITDA bateratuaren urtetik urterako hobekuntza % 26koa izan da. Emaitza 255 milioi eurokoa izan da eta, hala, pandemia aurreko zifra gainditu du. Horri guztiari eta finantza-emaitza hobetuari eta Covid-19aren ondorioz bi kontzeptuetan izandako gorabeheren ondoren zerga-tasa normalizatu izanari esker, irabazi garbi bateratuaren zifra 89 milioi eurokoa izatera iritsi da aurreko urtekoa eta pandemia aurreko ekitaldietakoa baino askoz handiagoa.

Horren guztiaren eraginez, enpresaren finantza-posizioa hobetu egin da ekitaldian. Hala, urtea 278 milioi euroko finantza-zor garbiarekin amaitu zuen eta, beste nolabait esanda, EBITDArekin ratioa x1,1 aldiz hobetu du eta likidezia mailak egonkor jarraitu du 1.100 milioi euro inguruan.

Horrez gain, aurreko ekitaldian berriro ekin genion Taldearen ikerketa, garapen eta berrikuntzako jarduerari bere osotasunean, gure Berrikuntza Planean aurreikusitako jardura tronkalak irmotasunez landu ahal izateko. Jarduera horien artean, azpimarratu beharrekoa da honako lan hauei bideratutako irtenbide digitalen garapenari emandako bultzada: gure bezeroak eta mantentze-lanetako eta operazioko gure jarduerak, energiaren metaketa eta erabilera hobea, tren arloko seinaleztapena (txertatutakoa zein finkoa) eta gidatze autonomoa, besteak beste. Bestalde, hidrogeno bidez propulsatutako ibilgailuei dagokienez, aipatu beharrekoa da gure Solaris marka dela merkatuko lider esanguratsunetako bat eta garrantzitsua izan da, CAFek zuzendutako FCH2RAIL tren-proiektuak lortu duen aurrerapena. Proiektuaren helburua da hidrogeno-a-elektrikoa bimodo tren-prototipoa garatzea eta homologatzea eta Europako Batzordearen finantzaketa jaso du Horizon 2020 programaren bidez. Proiektu horrek aurten erakutsiko ditu teknologia horrekin lotuta CAFek dituen gaitasunak eta, horrekin lotuta, ez dugu ahaztu behar bateriadun trenekin batera, teknologia hori izango dela oraindik ere elektrifikatu gabeko trenbideetan zirkulatzen duten diesel-trenak ordezkatzeko edo birgaitzeko garaian gehien erabiliko direnak.

Bestalde, 2021ean gure Jasangarritasuneko Politikaren oinarriak irmotasunez garatzen jarraitu dugu. Hala, Klima Aldaketari buruzko Nazio Batuen Esparru Hitzarmenaren (UNFCCC) baitako Race to Zero kanpainarekin eta SBTi (Science Based Targets Initiative) ekimenarekin bat egin eta konprometitu gara. Gainera, jasangarritasun arloko gure jarduerak EGen ebaluazio-agentziek emandako balorazio positiboa jaso dute eta orain arte genituen balorazioak berdindu eta, zenbait kasutan hobetu egin dituzte. Horixe gertatu zaigu adibidez Ecovadis-ekin, Sustainability-ekin edo Standard&Poors-ekin. Zalantzarik gabe, jasangarritasunarekiko dugun konpromisoa argia eta ukaezina da; horregatik, gai horrekin lotutako gure ahaleginak eta dedikazioak aurrera jarraituko dute aurten eta datozen urteetan.

Dagoeneko lortu duguna eta trenen eta autobusen arloetan mugikortasun jasangarriko hauteman daitezkeen aldeko aurreikuspenak oinarritzat hartuta, hurrengo urteei baikortasunez egingo diegu aurre nahiz eta osagaien krisiaren eta inflazio-tasa

altuaren moduko fenomenoek, Ukrainako gerraren eraginak eta horrek guztiak hornidura-katean izan dezakeen inpaktuak areagotutakoek, ziurgabetasunak ekar diezazkiguketen.

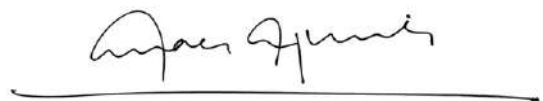
Gero eta handiagoa den urbanizazio-tasaren edo mundu mailako biztanleriaren gorakadaren moduko joera estrukturalak mugigarritasun arloko gero eta premia handiagoak ekarriko dituzte zalantzarik gabe. Horiei, gainera, garraibide jasangarriena delakoan eta hiriguneetarako ezarritako isurpenak gutxitzeko helburuekin lotuta trenaren erabilerearen alde Europako politikek (European Green Deal, NextGen funtsak) eta Ipar Amerikakoek (Bipartisan Infrastructure Law) eta mundu mailakoek emandako bultzada erabakigarria gehitu behar diegu. Horiek guztiek tren eta autobus arloko inbertsio berriak ekarriko dituzte. Izan ere, etorkizunak, zalantzarik gabe, mugigarritasun jasangarria, konektatua, digitala, segurua, eragingarria eta kostuei dagokienez lehiakorra eskatuko du. Hori guztia gurearen moduko erakundeek eskaini behar dute: politiketan, helburuetan eta jardueretan ESG arloko jardunbide egokiekien konprometitu dauden erakundeek.

Erronka horiei erantzun ahal izateko, soluzioen garapen teknologikoan inbertitzeko ahaleginari jarraipena emango diegu: hidrogeno bidezko propulzioa edo energiaren metaketa eta kudeaketa eta antzeko esparruetan. Hala, lehen aipatutako arrakasta komertzialak laguntzea ahalbidetu digun gure lidergo-posizioa sendotzen jarraituko dugu. Gure gaitasun teknologikoak azpiegitura segmentu jakin batzuetan hedatuko ditugu, seinaleztapena da horietako bat. Eta prozesuen eragingarritasunarekin, segurtasunarekin eta eraginkortasunarekin lotuta gure eragiketa guztiak hobetzeko eta gure jardura eta produktuen ingurumeneko inpaktu gutxitzeko ere teknologia erabiliko dugu. Garraio-sistemak eta irtenbide integralak biltzen dituen bezeroentzako balio-proposamena eraikitzen eta, aldi berean, sendotzen jarraituko dugu, gure gaur egungo merkatuetan oinarrituta eta, aldi berean, proiektzio handiko beste merkatu alternatibo batzuk aztertuta. Eta gure informazio-sistemen, prozesu operatiboen, produktuen eta zerbitzuen digitalizazio integralean eta zibersegurua aurrera jarraituko dugu. Eta temati jarraituko dugu gure prozesuen eragingarritasuneko eta gastuei eusteko formulak bilatzen.

Ez nuke agur esan nahi oraintsu hil den Jose Maria Baztarrica gure presidentea izan zena era labor baina sentituan oroitu gabe. Funsezko elementua izan da gure enpresaren historian eta haren lidergoarekin lortu zuen CAFek 90eko hamarkadan iritsi ziren laino beltzak gainditzea, garraio eta mugigarritasun arloetako irtenbideetan nazioarteko erreferente bihurtzeko gaur egun. Gaur egun garenaren zati handi bat zor diegu haren ikuspegiari, irmotasunari eta konpromisoari. Horregatik, hemendik, nire esker onenak.

Era berean, akziodun agurgarri hori, CAF Taldeak osatzen duen proiektu handi honi eman izan diozun etengabeko babesagatik eskerrak eman nahi dizkizut. Zure ekarpena, gure profesionalak, hornitzaileek eta bezeroek egiten dutenarekin batera, funsezkoa da gero eta sendoagoa eta epe luzera begira iraunkorra den CAF Taldea eraikitzen jarraitzeko.

Eskerrik asko beste behin. Jaso ezazu nire agur beroa.

Andrés Arizkorreta García
Presidentea

CAF nazioartean erreferentea da mugigarritasuneko sistema integralak diseinatzen eta ezartzen.

CAFek proiektuen eta ingeniartzako kudeaketa integrala eskaintzen du eta horrek honako hauek guztiak biltzen ditu: sistemaren diseinua, obra zibila, seinaleztapena, elektrifikazioa eta beste sistema elektromekaniko batzuk, material gurpildunaren hornikuntza, eta sistemaren operazioa eta mantentze-lanak.

AUTOBUSAK

CAF Taldeko filiala den Solaris da Europa mailan autobusen fabrikatzaile nagusietako bat. 25 urteko esperientzian 20.000 ibilgailu baino gehiago hornitu ditu eta autobus elektrikoen merkatuan Europako lider bihurtu da Solaris merkatu-kuota aintzat hartuta. Gainera, zero isurpeneko garraio publikorako irtenbide aurreratuenak jasotzen dituzten produktuen aukera zabala du.

TRENBIDE PROIEKTUAK

ALDIRIKO ETA ESKUALDEKO TRENAK

- AB Transitio (Suedia)
- Auckland (Zeelanda Berria)
- Caminhos de Ferro Portugueses (Portugal)
- Companhia Brasileira de Trens Urbanos (Brasil)
- Companhia Paulista de Trens Metropolitanos (Brasil)
- Eusko Trenbideak-Ferrocarriles Vascos (ET/FV)
- Ferrocarriles Españoles de Vía Estrecha (FEVE)
- Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC)
- Finnish Railways (VR Ltd)
- Heathrow Airport Express (Erresuma Batua)
- Hong-Kong Airport Express
- Irish Rail (Irlanda)
- IZBAN (Turkia)
- Montenegro
- Myanmar Railways (Myanmar)
- Nederlandse Spoorwegen (NS)
- Northern-Arriva (Erresuma Batua)
- Northern Ireland Railways (Ipar Irlanda)
- Northern Spirit (Erresuma Batua)
- Red Nacional de Ferrocarriles Españoles (RENFE)
- Régie autonome des transports parisiens (Frantzia)
- Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia (Italia)
- Secretaría de Comunicaciones y Transportes (Mexiko)
- Serveis Ferroviaris de Mallorca (SFM)
- Société Nationale de Chemins de Fer Français (Frantzia)
- TransPennine-First Group (Erresuma Batua)
- Transport for New South Wales (Australia)
- West Midlands - Abellio, JRE, Mitsui & Co (UK)
- Wales & Borders - KeolisAmey
- Zweckverband Nahverkehr Westfalen-Lippe (Alemania)
- Zweckverband Schönbuchbahn (Alemania)
- Zweckverband Verkehrsverbund Rhein-Ruhr (Alemania)

HIRIAK/HIRI

TRANBIAK

- Amsterdam
- Antalya
- Belgrado
- Besançon
- Bilbo
- Birmingham
- Boston
- Budapest
- Calgary
- Canberra
- Cádiz-Chiclana
- Cincinnati
- Cuiabá
- Debrecen
- De Lijn
- Edimburgo
- Essen
- Stockholm
- Friburgo
- Granada
- Houston
- Jerusalem
- Kaohsiung
- Lieja
- Lisboa
- Lund
- Luxemburgo
- Manila
- Maryland
- Mauricio
- Nantes
- Oslo
- Sevilla
- Sidney
- St. Etienne
- Tallinn
- Utrecht
- Valentzia
- Vélez-Málaga
- Vitoria-Gasteiz
- Zaragoza

METROAK

- Amsterdam
- Aljer
- Bartzelona
- Bilbo
- Bukarest
- Bruselas
- Caracas
- Istanbul
- Helsinki
- Hong Kong
- Londres
- Madril
- Malaga
- Medellin
- Mexiko
- Nápoles
- New Delhi
- Palma de Mallorca
- Quito
- Erroma
- Txileko Santiago
- Sao Paulo
- Sevilla
- Washington

UNITATE ARTIKULATUAK

- Amsterdam
- Buenos Aires
- Monterrey
- Pittsburgh
- Sacramento
- Valentzia

LINEA HANDIAK

INTERCITY

- S/598 tren baskulagarriak (RENFE)
- S/599 diesel trenak (RENFE)
- S/449 tren elektrikoak (RENFE)
- Diesel tren Aljeriarako
- Push-Pull Irlanda Intercity zerbitzua
- Korsika diesel trenak
- Tunisia diesel trenak
- Frantzia diesel trenak
- Saudi Arabiako trenak
- Sardiniako diesel-trenak
- Ipar Irlandako trenak
- Estatu Batuetako trenak
- Eskoziako Caledonian Sleeper

ABIADURA HANDIKOAK

- Abiadura handiko eta zabalera aldakorreko S-120 eta S-121 trenak (RENFE)
- Madril-Sevilla lineako Abiadura Handiko Trenak (AVF)
- Lanzadera-trenak S-104 (RENFE)
- Abiadura handiko trenak Turkiarako
- Norvegiarako abiadura handiko trenak

309

CAF

VAG

badenova

I.1

TALDE BATERATUAREN 2021EKO KUDEAKETA TXOSTENA

CAF TALDEAREN NEGOZIO EREDUA ETA AURREIKUSPENAK	8
NEGOZIOEN BILAKAERA ETA EMAITZA	12
TRENEN SEGMENTUA	20
AUTOBUSEN SEGMENTUA - SOLARIS	26
INBERTSIOAK	32
ARRISKU ETA ZALANTZA NAGUSIAK	34
BURTSAKO INFORMAZIOA	40
BESTE INFORMAZIO BAT	42

Ondorengo gertaerak
Bere akzioak erostea eta besterentzea
Hornitzaileei ordainketa
Errendimenduko neurri alternatiboak

GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA	46
KONTSEILARIEN ORDAINSARIEI BURUZKO URTEKO TXOSTENA	46

I.2

FINANTZA ARLOKOA EZ DEN INFORMAZIOAREN EGOERA - JASANGARRITASUNEN TXOSTENA

Jasangarritasuna nola ulertzen dugun	5
Gobernu Korporatibo Ona	22
Negozi arduratsua eta berrikuntza	49
Gure taldearen bikaintasuna	74
Ingurumenaren zaintza eta deskarbonizazioa	98
Gure jardueraren balio soziala	117
Informazio gehigarria	129

CAF TALDEAREN NEGOZIO EREDUA ETA AURREIKUSPENAK

CAF Taldearen helburua da bere soluzioen eskaintza zabaltzea eta mugigarritasun kolektiboko geografia garrantzitsuenetan erreferente gisa kontsolidatzea mundu osoko mugigarritasun-sistemei jasangarritasun, eragingarritasun eta segurtasun handiagoa emango dieten jardueren bidez.

COVID-19aren bilakaerak, osagaien mundu mailako krisiak eta horrek jarduera komertzialean eta industrialean izan ditzakeen inpaktuek sortzen dituzten zalantzak ahaztu gabe, Taldeak honako helburu hauek ditu: merkatuaren gainetik haztea, mugigarritasun kolektibo eta jasangarrian bere lidergoa sendotzea, marjinak zabaltzea eta jasangarritasunaren balorazioan (ESG) erreferente gisa kontsolidatzea.

Garraiorako sistema integralak eskaintzen 100 urte baino gehiagoko esperientzia duen talde multinazionala da CAF. Mugigarritasun jasangarrian abangoardia teknologikoa eta balio erantsi altua eskaintzen die bere bezeroei.

Multi-jarduera eta multi-lantegiak dira Taldearen oinarriak eta trengintzan erreferentea da. Taldeak bere bezeroei merkatuko produktuen gama zabal eta malguenetako bat eskaintzen die: garraio-sistema integralak, material gurpilduna (tren eta autobus arloetakoa), osagaiak, azpiegiturak, seinaleztapena eta zerbitzuak (mantentzea, birgaitzea eta finantzaketa). Balio-eskaintza hori guztia webgune korporatiboan dago eskuragarri.

- Tren arloko material mugigarriaren segmentua da Taldearen jarduera historiko nagusia eta produktuen gama zabala eskaintzen du: abiadura handiko trenak, eskualdeko trenak eta aldirietakoak (dieselak eta elektrikoak), metroak, tranbiak eta LRVak edo tren-makinak.

CAF Taldeak bezeroei merkatuko produktu-gama zabal eta malgusetako bat eskaintzen die bezeroei: garraio-sistema integraletik hasi eta material gurgilduna (trenak eta autobusak) arte, osagaiak, azpiegiturak, seinaleztapena eta zerbitzuak (mantentze-lanak, birgaitzea eta finantzaketa).

- Autobusetan, Taldeak zero isurpeneko hidrogeno eta bateria bidezko autobusen gama zabal eskaintzen du eta 2021ean ere lidergo-posizioari eutsi dio Europako merkatuan (Solarisek Global e-Mobility Leader saria eskuratu zuen mundu osoan zero isurpeneko garraioa garatzen egindako ekarpenagatik). Isurpen baxuko eta erreketatradizionaleko autobusek osatzen dutela beren produktuen gama, nahiz eta Solarisen jardueran duen garrantzia gero eta txikiagoa den, merkatuko joerarekin bat etorrira.
- Mugigarritasun jasangarriko bere balio-eskaintza zabaldu eta deskarbonizazio-prozesuan laguntzeko asmoz, CAF hidrogeno bidezko soluzioekin lotuta posizio adierazgarriak ari da hartzen. Hona hemen adibide batzuk:
 - Europak CAFek zuzendutako FCH2RAIL partzuergoa aukeratu du interes orokorreko trenbide-sareetan zirkulatzeko hidrogeno bidezko lehen tren homologatua garatzeko.
 - CAF European Clean Hydrogen Alliance erakundeko kidea da.

Taldeak mundu osoan banatuta dauden era askotako bezeroei eskaintzen die zerbitzua: izaera publikoa edo pribatua duten Estatuko edo eskualdeko administrazioak edo udalerrak, tren arloko beste fabrikatzaile batzuk eta operazioez edo sistemak mantentzeaz arduratzen diren enpresa pribatuak, edo finantza-profila duten erakundeekin batera lan egiten duten enpresen egitura konplexuak.

Nazioarteko merkatuan presentzia handia du, baina arretagune nagusia Europan du. Taldeak produkzio-lantegiak ditu hainbat herrialdetan: Espainian, Polonian, Erresuma Batuan, Frantzian, Estatu Batuetan, Mexikon eta

Brasilen. Horrez gain, tren-ibilgailuen flotak mantentzeko zentroak eta bulegoak ditu 5 kontinenteetako 20 herrialde baino gehiagotan. Informazio hori webgune korporatiboan dago eskuragarri. Bezeroarengandik gertu dagoenez, Taldeak laguntza eta mantentze-lanak emateko zerbitzuen estaldura bikaina eskaini eta produkzio eragingarriagoa gara dezake.

Kudeaketa Ereduari, arreta pertsonalatuari eta etengabeko hobekuntzari esker, Taldeak bezeroen aurreikuspen eta beharrak asebate eta entrega guztiak etorkizuneko jardueretarako gomendio bihur ditzake. Hori guztia agerian utzi dute azken urteotan 50 herrialde baino gehiagotan esleitutako 200 proiektu edo eskari baino gehiagok, eta horri guztiari esker, Taldearen eskari-zorhoa handia da eta gure bezeroek errepikatu egiten dute.

Mundu mailako mugigarritasun jasangarriko esperientzia

> TREN ARLOKO
200 PROIEKTU

> 20.000
AUTOBUS

> 50
MERTATU

CAF TALDEAREN NEGOZIO EREDUA ETA AURREIKUSPENAK

CAFek merkatu estrategikoetan duen posizionamendua sendotzen jarraitu du 2021ean. Horien artean, honako hauek nabarmen ditzakegu:

Alemania. Munduko tren-merkatu irigarri handiena da, bidaiariak garraiatzeko material ibilgarrian 4.000 milioi euroko batez besteko bolumenarekin (Iturria: UNIFE WRMS forecast 2020 to 2025). Taldeari dagokionez, nabarmendu beharrekoak dira mugarri hauek:

1. Bateria bidez propulsatutako teknologiarekin mundu osoan garatutako tren-kontratu handienaren kontratazioa ZV VRR eta NWL garraio-agintarientzat.
2. Talent 3 plataforma erosteko akordioa. Europako Batzordeak baldintzatutako eragiketa, eta Alstomek Bombardier Transportation erosi izanarekin lotuta dago.

Frantzia. Munduko hirugarren tren-merkatu irigarri handiena da, bidaiariak garraiatzeko material ibilgarrian 2.500 milioi euroko batez besteko bolumenarekin (Iturria: UNIFE WRMS forecast 2020 to 2025). CAFen kasuan, nabarmendu beharrekoak dira mugarri hauek:

1. CAF-Bombardier partzuergoari Pariseko RER B aldiriko linearako 146 tren hornitzeko kontratazioa.
2. Coradia Polyvalent plataforma eta Reichshoffen-eko lantegia erosteko akordioa. Europako Batzordearen esku dagoen eragiketa da, eta Alstomek Bombardier Transportation erosi izanarekin lotuta dago.

Horrez gain, txostenean jasotako Finantza arlokoa Ez den Informazio Egoerarekin eta jasangarritasun arloko aurrerapen nagusiekin lotuta, honako hauek izan dira mugarri nagusiak:

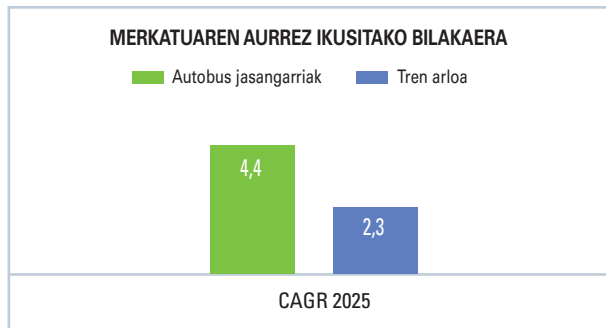
- Taldearen materialitate-matrizea eguneratu eta lehen ESG Equity Story-a (www.caf.net) argitaratu du enpresak.
- Jasangarritasunari buruzko atal espezifikoak sortu du webgunean (www.caf.net).
- Solarisen Jasangarritasunari buruzko lehen txostena argitaratu du (www.caf.net).
- Sustainability ratingeko agentziak arrisku baxuko (Low Risk) kalifikazioa eman dio.
- Karbono-neutraltasuneko estrategiaren baitan, SBti (Science Based Targets Initiative) eta Race to Zero ekimenekin bat egin du enpresak.

2022ra begira, eta sarreran aipatu ditugun zuhurtzia horiek kontuan hartuta, honako hauek izango dira Taldearen helburuak:

- Salmenten hedapenarekin aurrera jarraitzea merkatukoa baino erritmo handiagoan.
- Urtean gauzatutako salmentak baino kontratazio handiagoa lortzea.
- Errentagarritasuna berreskuratzeko bidean aurrera egitea, EBITDA, emaitza garbia eta dibidendua handitzea salmenten hazkundearen gaitetik.
- Taldeak jasangarritasunarekin lotuta duen posizionamendua kontsolidatzea, Solarisen lidergoari eta Sustainability agentziak emandako arrisku baxuko kalifikazioari eutsita, eta, taxonomiaren arabera, negozio-zifra jasangarria handituz.

Honako hauek dira aurreikuspen horien oinarri diren arrazoi nagusiak:

- Taldearentzat irigarria den merkatuan hazteko aurreikuspenak, politika hedakorrek eta araudiek bultzatuta. Horiek dira, adibidez, European Green Deal eta Europako suspertze-funtsak:
 - Trenaren kasuan, 2025 arte % 2,3ko urtetik urterako igoera aurrez ikusi da (Iturria: UNIFE WRMS forecast 2020 to 2025)
 - Hiriko autobus jasangarrien (elektrikoak, hibridoak, hidrogeno bidezkoak) kasuan, 2025 arte Europako urtetik urteko hazkundea % 4,4koa izango dela aurrez ikusi da (Iturria: CAF Taldeko Solarisen Interact Analysis eta "E-mobility Development & Market Intelligence")

Iturria: WRMS 2020, UNIFE eta InteractAnalysis+, CAF Taldearen aurreikuspenak

- Gastuei eusteko, kostuak eta inbentarioak gutxitzeko eta sinergiak lortzeko programak modu sistematikoan eta errepikakorrean aplikatu dira.
- Kontingentzia-neurriak Taldearen negozioetan inflazioaren eta osagaien hornikuntzarekin lotutako mundu mailako krisiaren inpaktua gutxitzeko.
- Jasangarritasuneko Plana garatzea Taldearen ESG Equity Story-an ezarritako helburuekin bat eginda.
- CAFen balorazio eta harreman positiboa intereseko talde guztiekin.

Amaitzeko, eta mugikortasun sektoreko posizionamendua sendotu ahal izateko, Taldeak egindako jarduera hauek nabarmendu behar ditugu:

- Balio-sorkuntza maximizatzea eta interes-taldeen behar eta aurreikuspenak asebetetzea helburu duen negozio-eredu eguneratua oinarritutako ziklo estrategiko berria abiaraztea.
- Gure produktu, prozesu eta zerbitzuetarako digitalizazio integrean eta ziberseguruan aurrera egitea.
- Zero isurpeneko mugigarritasuneko soluzioen garapen teknologikoan egindako ahalegin inbertsiogilearekin aurrera jarraitzea energi-metaketan (bateriak eta hidrogenoa) oinarritutako propulsiio-sistemei lotutako ekimen ugariarekin. Taldeak lidergo-posizioak ditu esparru horretan. Horren erakusgarri dira honako datu hauek: Solarisek Europako hiriko autobus elektrikoan merkaturatu duen posizionamendua, trenen negozioak hornitutako katenariarik gabeko tranbia-sistemetak erreferentzien kopuru handia edo benetako esperientziaren eta know-howaren metaketa hidrogeno bidez propulsiatutako ibilgailuen garapenean eta hornikuntzan (bereziki, autobusen negozioan).

- Osagaien, seinaleztapenaren eta sistemen gure negozioetako (CAF Signalling, CAF Power & Automation, CAF Turnkey & Engineering, CAF Engineering & Modernizations, besteak beste) garapen komertzial eta teknikoko planen bidez bezeroei zuzendutako balio-proposamena kontsolidatzea, mugigarritasun arloko gure eskaintza integrala dibertsifikatzeko.
- Gure nazioarteko hazkunde sendotzea merkatu tradizionalak eta proiektio handiko merkatu alternatiboak arakatuta, dagokionean, elkarlanean edo aliantzan negozio-formulak barneratuta.
- Coradia Polyvalent eta Talent 3 plataformak eta Reichshoffen-eko lantegia erosteko akordioa ixtea eta gure Negozio Ereduan barneratzea.

Azken finean, gero eta lehiakorragoa den merkaturatu, gure bezeroen asebetetzea areagotu ahal izateko haien beharretara egokitutako soluzioak etengabe bilatu nahi izatea da Taldearen ezaugarrietako bat. Hori guztia CAF Taldea osatzen duten pertsona guztien arteko kulturaren bidez egiten dugu, gure interes-taldeen beharrei erantzun orekatua emanda.

NEGOZIOEN BILAKAERA ETA EMAITZA

Adierazle nagusiak (*)

Datuak milioi eurotan	2021	2020	Aldakuntza (%)
Kontratazioa			
Ekitaldiko kontratazioa	3.776	2.123	% 78
Ratioa: Kontratazioa / Negozio-zifra (Book to Bill)	1,3	0,8	% 66
Eskarien zorroa	9.640	8.807	% 9
Ratioa: Eskari-zorroa / Negozio-zifra	3,3	3,2	% 3
Emaitzak eta Cash-Flow-a			
Negozio-zifraren zenbateko garbia	2.943	2.762	% 7
EBITDA	255	201	% 26
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ekitaldiko emaitza bateratua	86	9	% 853
Zirkulatuazilean egindako inbertsioa	140	106	% 33
CAPEX	46	44	% 5
Cash-Flowa	62	123	-% 50
Kapitalaren kudeaketa eta likidezia			
Finantza Zor Garbia	278	311	-% 11
Ratioa: Finantza Zor Garbia / EBITDA	1,1	1,5	-% 29
Likidezia erabilgarria	1.091	1.115	-% 2
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ondare garbia	727	633	% 15
Akzioko dibidendua banatzeko proposamena	1,000	0,000	-

(*) Adierazleen definizioak atal honetan jasota daude: "Errendimenduko neurri alternatiboak".

Taldeak pandemia aurreko kaptazio maila altuak berreskuratu ditu 2021ean, eta urte horretarako ezarritako book-to-bill-eko helburua gainditu du. Era berean, geografiari zein negozioei dagokienez, dibertsifikazio handia du.

KONTRATAZIOA

Taldeak pandemia aurreko kaptazio maila altuak berreskuratu ditu 2021ean, eta urte horretarako ezarritako book-to-bill-eko helburua gainditu du.

	2018		2019		2020		2021		
	1HH-4HH, GUZTIRA	1HH-4HH, GUZTIRA	1HH-4HH, GUZTIRA	Trenak	Autobusak	1HH-4HH, GUZTIRA	Trenak	Autobusak	
Kontratazioa	2.902	4.066	2.123	1.410	713	3.776	2.982	794	
book-to-bill	1,4	1,6	0,8	0,7	1,0	1,3	1,3	1,1	

(milioi eurotan)

Errekorra, eta horrek baieztatu egin ditu merkatuaren joera eta CAF Taldearen posizionamendua

Kontratazio-zifra altu horiek segmentu guztietan izandako kontratazioko bilakaera ona dute oinarrian eta bereziki Europako merkatura mugatuta daude (Taldeak bere posizioa sendotu du merkatu horretan). Honako hau da kontratazioaren banakapena segmentuen eta geografien arabera:

2021eko kontratazioa segmentuen arabera

Tren arloa

Tren-ibilgailuak | BtB > 1

- Hainbat kontratu Europako merkatu nagusietan: Alemania eta Frantzia
- Eskualdeko trenetarako lehen kontratua Suedian (CAFentzako merkatu estrategikoa)
- Kanadan sartu da LRVrekin hartzaritutako kontratuaren bidez
- Bateria bidezko trenen mundu osoko proiektu handienaren kontratazioa (ZV VRR eta NWL)
- Abian dauden kontratuen luzapenak gauzatu dira eta horien balioa >150M€-koa izan da

Zerbitzuak | BtB > 1

- Lotutako mantentze-kontratua >30 urte Alemanian
- Zerbitzuen kontratazio erreplikakorra, batez ere Suedian EuroMainten bidez
- Tailerreko ekipamendua eta ordezkio piezen homidura
- Zerbitzu digitalen homidura hainbat geografialako bezeroei

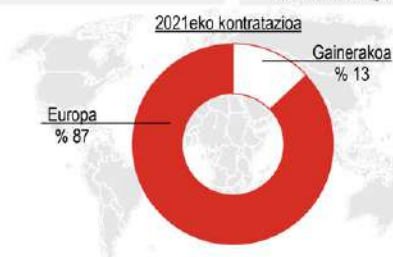
Soluzio Integralak eta Sistemak (SIS) | BtB > 1

- Kairoko metroko trenak birgaitzeko kontratua
- Seinaleztapeneko hainbat kontratu Espainian, Europako beste herrialde batzuetan eta Latamen
- Osagaien homidura (trakzio-bihurgailuak, gurpilak, ardatzak, muntatutako ardatzak eta erreduzitzaleak) beste OEM batzuei eta tren arloko mantentzaileei/operadorei
- Ingeniaritza integraleko proiektuen kontratazioa Erresuma Batuan eta Mexikon, eta energia sortzeko proiektu baten kontr: **Autobusak**

- > 1.700 autobus kontratatuta 18 herrialdetako 100 hiri baino gehiagotan | BtB > 1
- Kontratatutako autobusen c.% 50 zero isurpenekoak edo isurpen txikikoak dira
- Lidargo-postua Europako zero isurpeneko hiri-autobusen merkatuan

2021eko kontratazioa geografien arabera

Geografia nagusiak

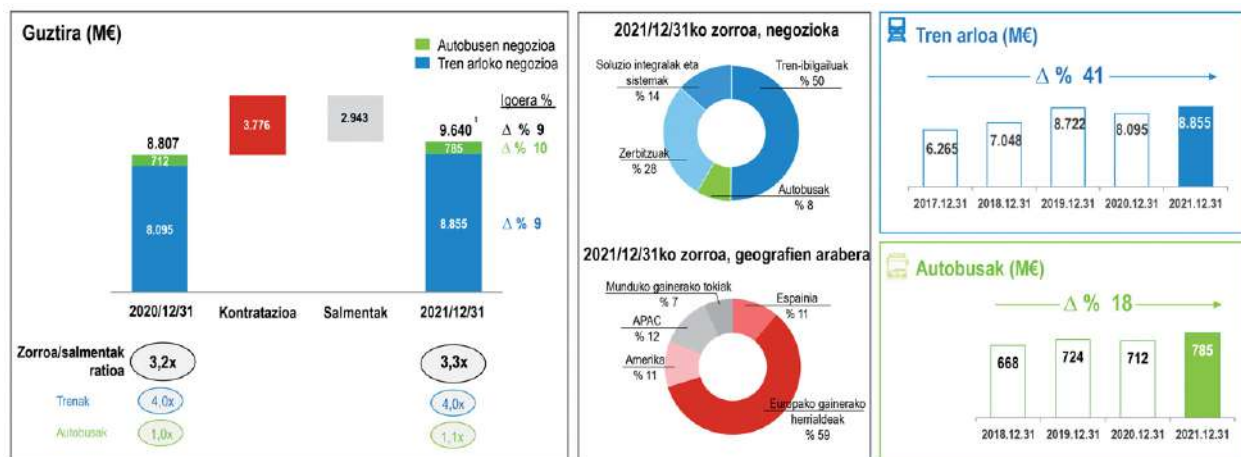

1. UNIFE, WRMS 2020etik 2025era bitarteko iragarpena. Rolling Stock (tren-ibilgailuak) segmenturako aurrez ikusitako urteko bolumena, merkantziak albo batera utzita, 2023-2025 aldirian, V-ko suspertze-egoeraren arabera.

NEGOZIOEN BILAKAERA ETA EMAITZA

Aurreko hori dela eta, eskari-zorria bere mailarik altueneraino igo da Taldearen jardura ere urte horretan hazi egin den arren. Horrek azken urteotako ibilbide positiboari eman dio jarraipena eta baieztatu egin du sektoreak egoera ona bizi duela eta Taldearen posizionamendua aldekoa dela.

Eskarien zorroa

1. Zorro horrek ez ditu jasota 2022ko lehen hilabeteetan iragarritako kontratazio irmoak. Horien balioa >800M€-koa da.

Ekitaldiaren amaieran, eskarien zorroa negozio-zifra baino 3,3 aldiz handiagoa da. Horrek etorkizuneko salmentei ikusgarritasun handia ematen die. Era berean, geografian zein negozioei dagokienez, dibertsifikazio handia du.

EMAITZAK ETA CASH-FLOW-A

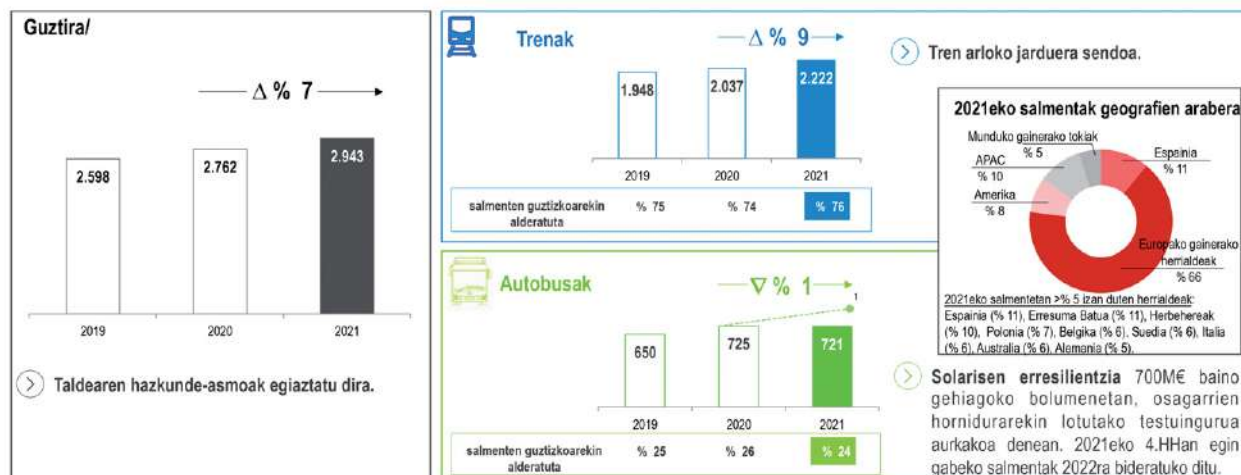
Ekitaldiko emaitzen kontuak igoera izan du negozio-zifraren emaitza garbian eta zergen ondorengo emaitza garbian, pandemia aurreko zifrak gainditu ditu:

(milioi eurotan)	Pandemia aurretik			Ald. 2021/2020
	2019 ¹	2020	2021	
Negozio-zifraren zenbateko garbia	2.598	2.762	2.943	Δ % 7
EBITDA	244	201	255	Δ % 26
EBITDA Marjinen %	% 9,4	% 7,3	% 8,7	-
Ibilgetuaren amortizazioa eta hornidurak	(81)	(80)	(90)	Δ % 11
Ustiapenaren emaitza	163	121	165	Δ % 36
Finantza arloko emaitza	(62)	(68)	(38)	∇ % 44
Finantza-sarrerak	17	6	7	Δ % 15
Finantza-gastuak	(73)	(48)	(43)	∇ % 10
Trukeko edo kanbioko aldeak	(6)	(26)	(2)	∇ % 91
Finantza arloko beste gastu/sarrera batzuk	0	(0)	0	-
Zergen aurreko emaitza	99	49	130	Δ 2,7x
Irabazien gaineko zerga	(36)	(39)	(41)	Δ % 6
Zergen ondoren, emaitza garbia	63	10	89	Δ 8,9x
Interes minoritarioak	0	1	3	Δ 3,0x
Sozietate nagusiari egotzitako emaitza	63	9	86	Δ 9,6x

1. EBITDA, Ustiapeneko Emaitza, zerga aurreko emaitza, zergen ondorengo emaitza garbia eta erakunde kontrolatzaileari egotzitako emaitza doituta. Ikus 2019ko kudeaketa-txostena.

Taldearen negozio-zifraren zenbateko garbia ere bere maila handienean dago eta horrek agerian uzten du Taldeak merkatuaren bilakaera-aurreikuspenaren gainetik hazteko helburua duela:

Salmentak (M€)

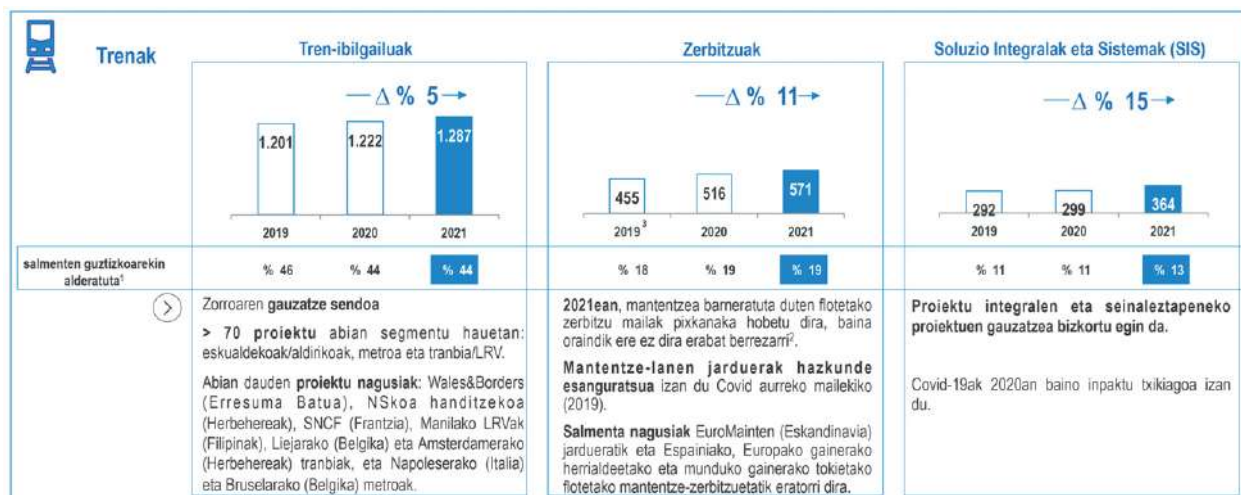
1. 2021eko salmenten aurreikuspena, osagaien mundu mailako krisiaren inpaktua hasi aurretik. Salmenten aurreikuspen honek merkatuaren esperotako hazkundera gaitutuko luke.

NEGOZIOEN BILAKAERA ETA EMAITZA

Bereziki nabarmendu beharrekoa da trenen segmentuko produktu-linea guztietan igo dela negozioetako zifraren zenbateko garbia:

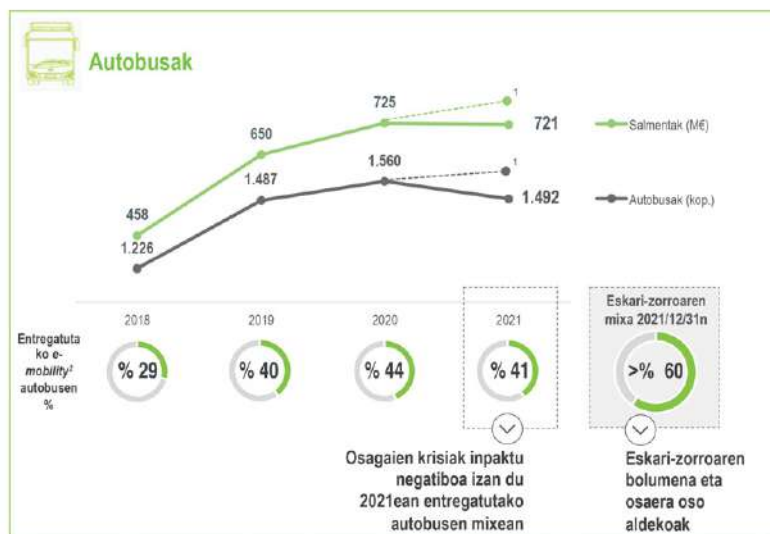
Salmentak (M€)

1. Salmenta bateratuen gutziakoen gaineko ehunekoak, autobusen negozioa barne.
2. >90ko trafikoa duten proiektuen % 88, eta >70 trafikoa duten flotaren % 97.
3. Sartuta daude 2019ko bigarren seihilekoan egindako EuroMainten salmentak.

Autobusen segmentuan, Solarisek 2021ean bere ibilbide sendoari eutsi dio. Hala, 2021ean, Europako autobus elektrikoaren eta hidrogeno bidezko autobusen hornikuntzan duen posizionamendu liderra sendotu du. Negozio-zifraren zenbateko garbiaren goranzko joera horrek 2022an ere jarraituko duela aurrez ikusi dute.

Salmentak

1. 2021eko entregean eta salmenten aurreikuspena, osagaien mundu mailako krisiaren inpaktua hasi aurretik.
2. e-mobility: gama Zero isurpeneko autobusak (H2 / elektrikoak, trolebusa) eta isurpen baxukoak (hibridoak / GNK autobusak (Gas Natural Konprimatua) eta Konbentzionalak (dieselak).
3. Autobus erregistratuta, MMA > 8t. Merkatuak: EB27. Solaris partaide ez den herrialdeak, Erresuma eta Irlanda, kanpoan daude. Ez daude trolebusak sartuta. Iturria: Chatrou/CME Solutions.

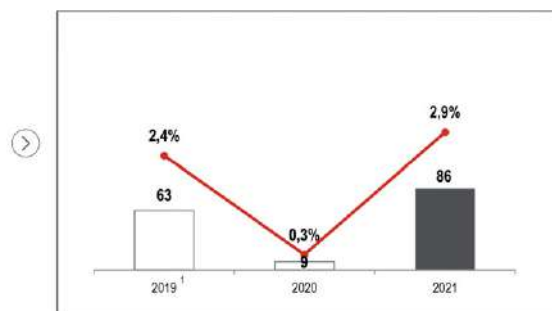
EBITDAk ere joera positiboa izan du eta hori ere maximo historikotan geratu da 255 milioi euroekin. 2020ko EBITDArekin alderatuta, igoera, beraz, % 26koa izan da (ez dugu ahaztu behar urte hartan COVID-19aren eragina jasan zuela). Erakunde kontrolatzaileari egotz dakiokkeen emaitza 86 milioi eurokoa da eta horrek agerian uzten du COVID-19aren ondorioz sortutako krisitik eta akziodunari emandako ordainsariaren gaitasunetik bizkor suspertu dela.

EBITDA (M€) eta EBITDA marjina (%)

1. *Doitutako zenbatekoak. Ikus 2019ko kudeaketa-txostena.*

Emaitza garbia² (M€) eta marjina garbia (%)

2. *Erakunde kontrolatzaileari egotzitako emaitza garbia.*

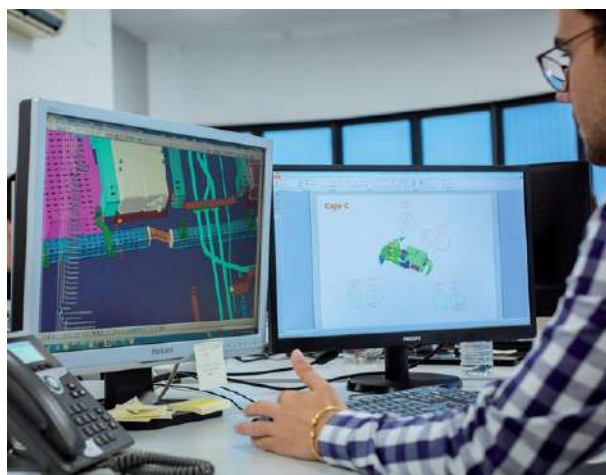
Honako hauek izan dira 2021eko irabazi garbiaren joeran erabakigarriak izan diren elementu nagusiak:

Elementu positiboak:

- COVID-19ak inpaktu txikiagoa izan du mantentze-lanean dauden flotetan.
- Zorroan dauden proiektu integralak bizkortu egin dira.
- Finantza-emaitza hobetu egin da finantza-gastuaren optimizazioa eta truke-aldeen zifrak izan duen jaitziera adierazgarria direla eta.
- Eta tasa fiskala hobetu egin da (pandemia aurreko mailekiko ere bai).

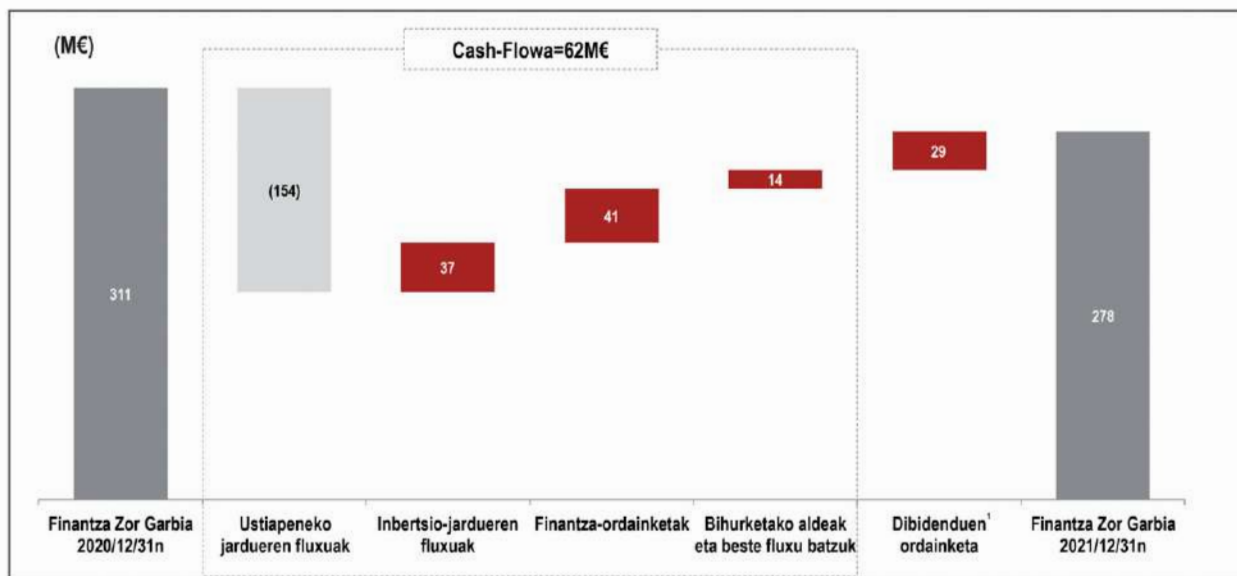
Elementu negatiboak:

- Taldearen jarduera oraindik ez da normalizatu COVID-19a dela eta.
- Eragiketa korporatiboetako lotutako aparteko gastuak.
- Eta, osagaien krisiaren ondorioz Solarisen izan diren produktuaren mix okerragoa eta bolumen txikiagoa.

NEGOZIOEN BILAKAERA ETA EMAITZA

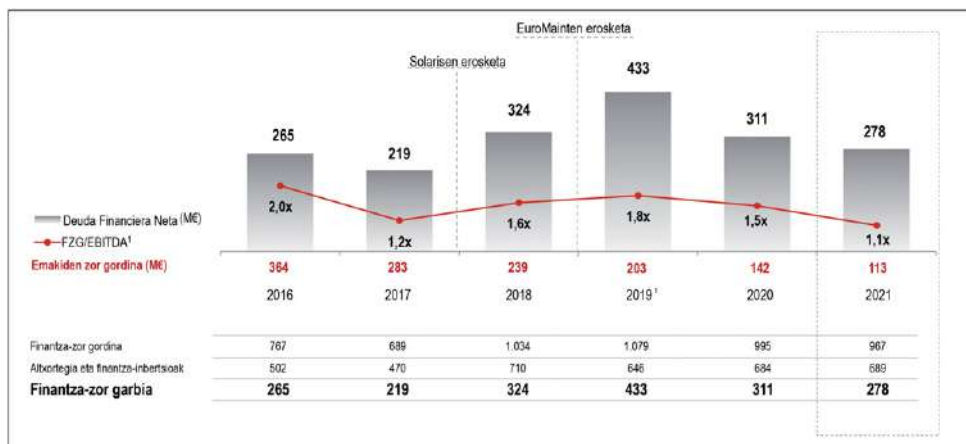
Egoera-balantzea eta Finantza Zor Garbia

Dibidenduak ordaindu aurretik, ekitaldiko Cash-Flowa 62 milioi eurokoa izan da EBITDAK izandako hobekuntzari, ibilgetu materialean eta I+G+b-an egindako inbertsioari eutsi izanari eta kapital zirkulatzailaren mailak mantendu izanari esker.

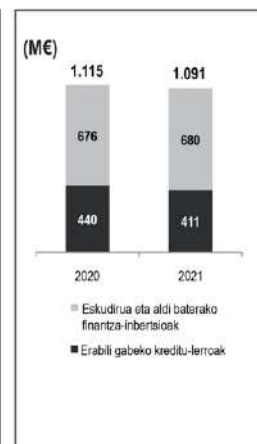
Horri esker, Finantza Zor Garbiak % 11ko jaitsiera izan du, 278 milioi eurora arte, eta horrek Taldearen kaudimen-indizeak indartu ditu. Hala, Finantza Zor Garbia / EBITDA Ratioa azken bost urtekoan Taldeak egindako erosketen (Solaris eta EuroMaint, besteak beste) aurreko mailarekiko 1,1 azpitik kokatu da.

FZG bilakaera eta FZG/Ebitda ratioa

1. 2019an, doitutako Finantza Zor Garbia/EBITDA ratioa.

Erabilgarri dagoen likidazioa

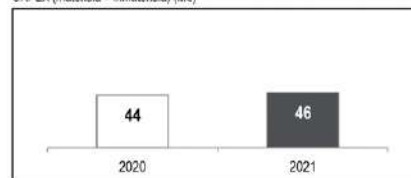
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako Ondare garbia, berriz, indartu egin da dibisen ingurua egonkortu egin delako. Aurreko ekitaldian, aldiz, bihurketa-alde negatiboak esanguratsuak izan ziren.

Egoera-balantze bateratua

(milioi eurotan)	2020	2021
Aktibo finkoak ¹	1.162	1.164
Zirkulatzaillea ³	106	140
Aktibo garbia	1.268	1.304
Ondare garbia	644	740
Finantza-zor garbia	311	278
Beste aktibo eta pasibo batzuk ²	313	286
Ondarea eta pasibo garbia	1.268	1.304

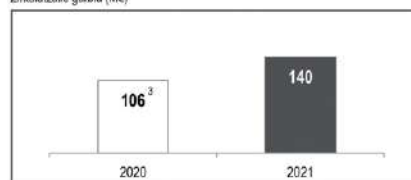
CAPEXak geldi jarraitu du

CAPEX (materiala + immateriala) (M€)

Kontrolatutako zirkulatzaillea

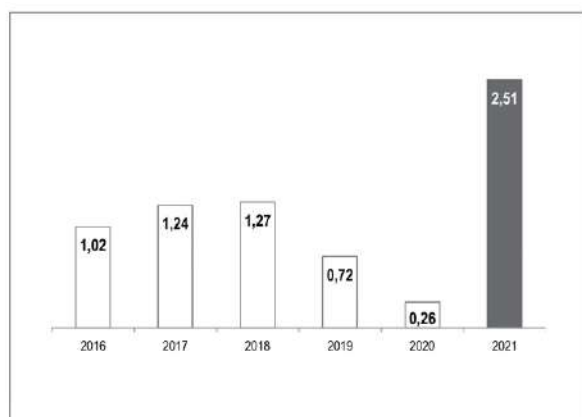
Zirkulatzaille garbia (M€)

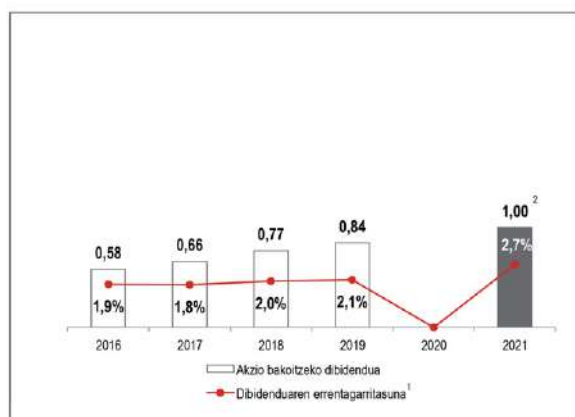
- Honako hauek biltzen ditu: aktibo ukigarriak, aktibo immaterialak, baliokidetzan jartzeagatik inbertsioak, beste aktibo ez-korrente batzuk eta finantza-zor garbiaren kalkuluan sartutako kontu-sailetatik kanpo utzitako beste finantza-aktibo ez-korrente batzuk.
- Epe Luzerako Pasiboa jasotzen du, Finantza Zor Garbira gehitutako kontu-sailak eta zirkulatzaillearen inbertsioan jasotzen ez diren beste aktibo eta pasibo batzuk kanpoan utzita, eta horiei geroraturatuko zergarekin lotutako aktiboak eta aktiboaren estaldura ez-korrontetik eratorritakoak kenduta.
- 2021eko ekitaldian, adierazle honen parametroetan aldaketa bat gertatu da aurrez egoera-balantze bateratuko "Hornidura korranteak" epigrafean erregistratzen ziren bermeengatik hornidura batzuk egoera-balantze bateratuko "Hornidura ez-korranteak" epigrafean birsailkatu direlako. Aldaketa hori dela eta, 2020ko abenduaren 31n zirkulatzaillean egindako inbertsioan 54 milioi euroko igoera egon da.

Hori guztia kontuan hartuta, honako hau izango da emaitza aplikatzeko proposamena: 34 milioi euro dibidenduak banatzera bideratzea (akzio bakoitzeko 1 euroko zenbateko gordina). Horrenbestez, akzio bakoitzeko dibidendu-balioak pandemia aurreko mailetakoak baino handiagoak dira.

Akzio bakoitzeko irabazia-BPA (€)

Akzio bakoitzeko dibidendua (€)

- Honela kalkulaturik: Akzio bakoitzeko dibidendu gordina / Urteko azken kotizazio-prezioa.
- 2021eko ekitaldira zordundutako akzio bakoitzeko dibidendua (dibidenduaren 0,40€ kontura + dibidendu arruntaren 0,60€ 2022ko Akziodunen Batzar Nagusiak onartzearen mende).

TRENEN SEGMENTUA

JARDUERA KOMERTZIALA

2021eko ekitaldiko jarduera komertzialak lortutako kontratazio maileri esker, Taldearen igoera-joerak aurrera jarraituko du. Hala, Book-to-Billaren adierazlea 1etik gorako mailatan dago produktu-lerro guztietan eta bereziki nabarmendu beharrekoak dira Europako tren arloko bi merkatu nagusietan (Frantzia eta Alemanian) adostutako lorpenak eta Taldeak Europan duen posizionamendua, gero eta handiagoa baita.

Europa

- Urtearen hasieran, CAF partaide den partzuergoari esleitu zioten Pariseko aldiriko zerbitzuan, iparraldea-hegoaldea ardatzean (RER-B) zerbitzua eskaintzeko RATPeK lizitatutako 146 treneko fabrikazioa. Aipatutako zerbitzua RATPeK eta SNCFk elkarrekin operatzen dute.
- Urtearen erdialdean, Alemaniako ZV VRR eta NWL agintaritzek, Ipar Renania-Westfaliako (Alemania osoko biztanle gehienekoa, eta hiriburua Dusseldorf duena) garraioaz arduratzen direnek, CAFi esleitu zizkieten 60 tren elektriko fabrikatzeko eta mantentze-lana 30 urtez egiteko lanak. Esleipen horrek badu berezitasun bat, izan ere, bateria bidez propulsatutako trenak dira eta katenariadun bideetan ere zirkulatzeko gai dira. Hala, pantografo bidez xurga dezakete energia katenariatik, unitate konbentzional batek bezalaxe. Esleipen hori izan da, orain arte, teknologia mota horrekin mundu osoan modu irekian lizitatu den neurri handieneko kontratua.
- Alemaniako trenen testuingurutik alde egin gabe, nabarmendu beharrekoa da Ruhrbahn GmbH operadorearekin sinatutako kontratu berria Essen eta Mülheim hirietan zerbitzua ematen duen eta bi hiriak lotzen dituen tranbia-sarean zirkulatuko duten 51 unitateak hornitzeko. Trasadurak 155 km ditu eta urtero 150 milioi bidaiari baino gehiagori eskaintzen die zerbitzua, ingurumena erabat errespetatuta.
- Friburgon, VAG Freiburg operadoreak berriro ere jarri du gure enpresan konfiantza eta dagoeneko funtzionamenduan dauden tranbiak hornitzeko kontratua handitzeko aukera gauzatzea erabaki du. Hala, flota osoa 25 unitatekoa izango da. Oihan Beltzerako sarrera deitzen zaion tokiak gure tranbiantan jarri du konfiantza bertako mugikortasuna antolatzeko, bertako jasangarritasuneko eta ingurumeneko politika zorrotzek ezarritakoa betez.
- Antzeko egoera bizi dute Belgikan, izan ere, bertako De Lijn operadoreak CAFeko tranbien parkea 106 unitateraino handitzea erabaki du. Azken erosketan horiek Anberes hirian zirkulatuko dute eta badute beritasun bat: bi noranzkotako unitateak dituzte. Horixe da hasierako kontratua sinatu zuenetik De Lijnek abian jarri duen laugarren zabalkuntza-aukera. Erabaki horrek gure enpresaren lan ona eta kontratatutako produktuarekin lotuta gure bezeroak duen asebetetzea berretsi ditu.
- Suedian, AB Transitio enpresa publikoak berriro ere gure enpresan jarri du konfiantza 28 tren-unitate berri fabrikatzeko. Hala, bi enpresen arteko esparru-akordioa aukeretako bat jarri du abian. AB Transitioi erositako unitate horiek toki hauetako eskualde mailako administrazioei alokatuko zaizkie: Jönköping County, Kalmar County, Kronoberg eta Blekinge.

Horrekin lotuta, nabarmendu beharrekoak dira 2021eko ekitaldian Europa mailako bi tren-merkatu nagusietan (Alemania eta Frantzia) izandako lorpenak eta Taldeak European gero eta posizionamendu handiagoa duela.

Administrazioen arteko elkarlanaren erakusgarri ona da eta, gainera, etorkizunera begirako ikuspegia ere jasotzen du, Kustpilengo linea elektrifikatzeko plana martxan dagoenez (bertatik zirkulatuko dute unitate berriek, Krösatågen-ekoarekin batera), bateria bidezko propulsioko unitate bimodalak erosteko erabakia bizkortu du horrek.

- Iberiar penintsula barruan, Malagako metroak CAFen jarritako konfiantza berri du flota 18 unitatera arte handitzeko. Aldiz, Portugalen kasuan, Lisboako tranbia-zerbitzuaren operadoreak, CARRISek, 15 unitate berriren eskaria formalizatu du Tajo ibaiaren bokalearekiko modu paraleloan igarotzen den 15. linean (Carreira 15) zerbitzua eskaintzen zuen material ibilgarria berritzeko. Aipatutako lineak Portugalgo hiriburuko interes turistikoko monumentuen gune nagusiak lotzen ditu: Merkataritza plaza, Belem eta Jeronimotarren Monasterioa, eta hiriko garraio-bideen geltoki nagusiak.
- Trenen mantentze-lanetako jarduerari dagokionez, Alemaniako ZV VRR eta NWL agintaritzekin adostutako flotaren entregari lotutako 30 urteko mantentze-lanetarako kontratuaz gain, nabarmendu beharrekoa da zabalera metrikoko flotaren mantentze-lanetarako eta Madrilgo aldiriko C9 linearako unitate berrietako kontratuak formalizatu direla (bi kontratuak Renferekin).
- EuroMaintek ere eskarien zorroan ekarpen esanguratsua egin du eta bereziki nabarmendu beharrekoak dira Suediako SJ operadorearekin hitzartutako kontratua, Krosatag-eko linean zirkulatu duten unitateak mantentzea helburu duena, eta operadore berarentzat egiten ari den ohe-bagoien birgaitze-lana.
- Amaitzeko, nabarmendu beharrekoa da predikziozko mantentze-lanetan eta intzidentzien azterketan, Osloko garraio-operadore publikoa, Spoorwegen, LeadMinek Norvegiako hiriburura iritsitako lehen unitateetako (guztira, kontratatutakoak 87 dira) proba-fasean eskaintzen dituen onurak egiaztatzen ari dela.
- Estatu Batuetan, Marylanden eta Kansasen, zehazki, Purple Lineko flota 28 unitateraino handitzeko kontratu bana sinatu dute. Bestalde, Missouri hiri handiaren zerbitzua eskaintzen duten tranbiak 8 unitateraino ugartzeko kontratua sinatu dute.
- Aurreko kontratuak handitzeko asmoen ildo berean, Transport for New South Walesek erabaki du hasierako eskaria 16 unitateraino handitzea Sydneyko Inner West Light Rail linean zerbitzua emateko.
- Beste negozio-lerro batzuetan, birgaitze-lanen sailak beste mugarri garrantzitsu bat lortu du bere garapenean; izan ere, Kairoko 1. linean zerbitzua eskaintzen duten trenen birmoldaketa integrala egiteko lanak sinatu ditu National Authority for Tunnels (NAT) Estatu mailako enpresarekin (enpresa hori arduratzen da Egiptoko hiriburuko metroaren kudeaketa egiteaz). Lan horien baitan, gaur egun 1. linean zirkulatu duten 23 unitateren birgaitze-lan integrala egingo du, Kozzikako mantentze-lanetako biltegi berria egokituko du eta eraldatutako unitateen mantentze-lana egingo du bi urtez. Proiektuak Enpresaren Nazioartekotzerako funtsen (FIEM) babesara jaso du.
- CAF-Signallingek trenen seinaleztapenaren sektorean sendotzen jarraitzen du, kalitatea eta fidagarritasuna oinarri dituen erreferente gisa. Horren erakusgarri da Istanbulko Halkali geltokia eta Kapikuleko Turkia-Bulgariako muga lotzen dituen linean dagoen Çerkezköy eta Kapikule arteko 153 km-ko ibilbidean katigamendu elektronikoko gure punta-puntako teknologia ezartzeko egindako esleipena. Lan horiek, gainera, linearako Transformaziorik gabeko bat instalatzea jasotzen dute.

Gainerako merkatuak

- Gainerako merkatuei dagokionez, CAFen historian lehen aldiz, Kanadan trenak hornitzeko sinatutako kontratua aipatu behar da. Cálgari hiriak CAFen Urbos tranbiak aukeratu ditu Green Linen hiritarrei zerbitzua eskaintzeko. Lineak hiria iparraldetik hegoalderaino zeharkatuko du 46 kilometroko eta 29 geldialdiko ibilbidean, milioi bat biztanle baino gehiagori zerbitzua emanda. Horretarako 28 tranbia-unitate eskuratzeko erabaki dute. Kontratuak, gainera, akordioa beste 24 LRV arte handitzeko aukera jasotzen du.

Aurten egindako kontratazioaz gain, urtearen amaiera aldean formalizatu da Frantziako Reichshoffen-eko produkzio-lantegia eta Coradia Polyvalent eta Talent 3 plataformak erosteko akordioa. Produkzio-zentro horretatik, Frantziako eta Alemaniako merkatuen beharrei erantzun ahal izango diete. Erositako plataformek ezarpen eta onarpen esanguratsua dute merkatu horietan; horrekin lotuta, Frantzia-Alemaniako mugaz bestaldeko Coradia Polyvalentek bere probak

TRENEN SEGMENTUA

Minden-eko DB Systemtechnik Alemaniako Trenetako entsegu-zentroan hasi ditu Frantziako Certifer ziurtapen-erakundeak eta haren Alemaniako filialak, AEBTek, eman beharreko ziurtagiria eta homologazioa lortzeko. Talent 3rekin lotuta, aipatu beharrekoa da Alemaniako Vlexx operadorearen eskutik zirkulatzen duela Sarre eskualdean aurreko hamarkadaren amaieratik. Gainera, Austrian eta Alemanian unitate berriak hornitzeko esparru-akordioak sinatu dituzte.

INDUSTRIA JARDUERA

2021eko ekitaldian aktibo egon diren 38 proiektu inguruetatik, fabrikatzeko edo entregatzeko fasean, gutxi gorabehera 23 izan dira fabrikazio-fasean zeudenak eta lantegi ugarietako jarduera industriala pilatu dutenak.

Haietako batzuk amaituta daude: Ipar Amerikako Amtrak operadorearentzako atoiari eramandako 130 kotxeko proiektua (azken 11 unitateak entregatu dituzte); Budapest hirirako 21 tranbiako proiektua (5 kotxeko azken 9 unitateak amaitu dituzte); Bartzelonako metrorako 6000 serieko 5 kotxeko 4 konposizioak osatzen dituen azken trena; 7 moduluko 3 tranbiak (horiekin amaitu da Utrecht hiriarekin sinatutako 22 tranbiako hasierako proiektua); Gasteizerako 7 moduluko 7 tranbieten azkena; eta Friburgo hirirako azken 3 tranbiak.

Aurreko ekitaldi batzuetan abian jarritako beste proiektu batzuen kasuan, aurtengo ekitaldian aurrera jarraitu dute entreek: Ipar Irlandako NIR

operadorearentzako kotxe osagarriak, 3 kotxeko 6 unitate entregatuta; Britainia Handiko West Midlands operadorearentzako trenak, 2 kotxeko 5 unitate eta 4 kotxeko 7 unitate entregatuta; Herbeheretarako Nederlandse Spoorwegen operadorearentzako 3 kotxeko 21 konposizio, eta 4 kotxeko beste 21 konposizio; Brusela hiriarekin sinatutako 22 treneko kontratuko 10 metro-unitateak; eta Napoleseko metrorako 6 kotxeko 10 konposizioak. Zerrenda horren barruan daude, gainera, honako hauek: Manilarekin sinatutako kontratuko 30 unitateetatik 15 LRV (Light Rail Vehicle); eta Alemaniako Schönbuchbahn operadoreak kontratatutako 12 trenetako 5. Horiez gain, ezin dugu aipatu gabe utzi tranbien kopurua handia dela: Luxenburgorako 5 tranbia; Amsterdamerako 34 tranbia; De Lijnerako 34 tranbia; Lieja hirirako kontratatutako 20 tranbietatik 15; eta Birminghamerako 21 tranbietatik 8.

Gainera, fabrikazio-lantegietatik atera dira Maryland estatutako lehen 8 tranbiak; Amsterdameko metrorako lehen 3 trenak; Britainia Handiko Wales and Bordes operadorearekin sinatutako kontratua hasiko duen 3 kotxeko 2 konposizioak eta 2 kotxeko 8 konposizioak; Herbeheretako Utrecht hirian sinatutako kontratua handituko duten 5 tranbietako 4 tranbiak; Parramattarako lehen tranbia; eta Anbereserako lehen 2 tranbiak.

Gainerako proiektuei dagokienez, dagoeneko fabrikazioko hasierako faseetan daudenak, nabarmendu beharrekoak dira honako kontratuetarako abian dauden fabrikazioko eragiketa aurreratuak: Australiako New South Wales operadorea, Londres hiriko Docklands Light Railway operadorea edo Istanbul hirirako kontratuaren zabalkuntza.

2021eko ekitaldian aktibo egon diren 38 proiektu inguruetatik, fabrikatzeko edo entregatzeko fasean, gutxi gorabehera 23 izan dira fabrikazio-fasean zeudenak eta lantegi ugarietako jarduera industrialara pilatu dutenak.

Honako hauek izan dira 2021eko ekitaldian fabrikatutako produktu garrantzitsuenak:

	KOTXE KOP.
Amtrak distantzia luzeko kotxeak	11
NIR distantzia ertaineko kotxe osagarriak	18
DMU West Midlands distantzia ertaina (2 kotxe konposizioa)	10
DMU West Midlands distantzia ertaina (4 kotxe konposizioa)	28
DMU Wales and Borders distantzia ertaina (2 kotxe konposizioa)	16
DMU Wales and Borders distantzia ertaina (3 kotxe konposizioa)	6
NSrako aldirikoak (3 kotxe konposizioa)	63
NSrako aldirikoak (4 kotxe konposizioa)	84
Bruselako metroa	60
Napoleseko metroa	60
Amsterdameko metroa	9
Bartzelonako metroa, 6000 seriea	5
Marylanderako LRV	40
Schönbuchbahn-entzako LRV	15
Manilarako LRV	120
Budapesterako tranbia	45
Luxenburgorako tranbia	35
Amsterdamerako tranbia	170
Friburgorako tranbia	21
Utrechterako tranbia	21
Utrechterako 5 tranbia handitzea	28
Gasteizerako tranbia	7
Parramattako tranbia	7
Liejako tranbia	105
De Lijn-erako tranbia	170
Ambereserako tranbia	10
Birminghamerako tranbia	40
GUZTIRA	1.204
BOGIEAK	
Mekano-soldatutako bastidorearekin	1.319
ERRODAJEETAKO ETA OSAGAIEN UNITATEAK – MiiRA	
Muntatutako ardatzak (motorra + atoa)	4.866
Ardatz-gorputz solteak	10.022
Osoko gurpilak	50.488
Gurpil elastikoak	3.329
Erreduzitzailak	2.122
Bandajeak	719

TRENEN SEGMENTUA

I+G+b JARDUERA

CAFi eta CAF I+D-ri dagokienez, 2021eko lehen hilabeteetan ezarri zen 2021-2022 aldirako CAF Taldeko Berrikuntza Plan berria, Plan Estrategikoarekin lerrokatuta.

Berrikuntza Planak 81 proiektu biltzen ditu guztira: 56 I+G Plan Korporatiboaren barruan, eta 25 negozio ugarietako produktu-planen artean.

Proiektu horiek finantzatzeko, I+G arloko jarduera babesteko hainbat laguntza jaso da. Honako hauek nabarmendu behar ditugu:

- Gipuzkoako Foru Aldundia
- Eusko Jaurlaritza
- Gai Ekonomikoetarako eta Eraldaketa Digitalerako Ministerioa.
- Europako Batzordea

CAF, CAF I+D eta filial ugariak partaide diren proiektuak bultzatu dituzte abian jarritako Planaren bidez, zentro teknologiko eta unibertsitate ugariarekin elkarlan handia izaten jarraitu dute.

2021-2022 Berrikuntza Planean jasotako proiektuek esparru hauek jasotzen dituzte:

- Tren arloko produktu espezifikoak.
- Tren Digitala. Zerbitzuan lortutako datuak jasotzearekin eta tratatzearekin lotutako proiektuak biltzen ditu gero horiek produktuan eta mantentze-lanetan egin beharreko hobekuntzetan erabiltzeko.
- BigData teknologiak, modelizazio aurreratua, biki digitala eta adimen artifiziala.

- Energiaren kudeaketa eta ekodiseinua, treneko, sistema globaleko eta propulsioko sistema alternatiboen kontsumoen murrizketarekin eta optimizazioarekin lotutako proiektuei dagokienez. Energia bateriatan biltegitratzea edo hidrogenoa erregai gisa erabiltzea oinarri dutenak dira, esate baterako.
- Seinaleak, enbarkatuak zein finkoak.
- Trakzioa.
- Ibilgailu autonomoa.
- Balidazio eta homologazio birtuala.
- Oinarriko tren-teknologiei, trakzioari, gurpilei eta ardatzei, erreduzitzaileei, kontrolari eta komunikazioari, mantentze-lanei eta abarrei buruzko produktu eta teknologia espezifikoak.

Haietan guztietan, teknologietan oinarritutako produktuak garatuta, bateratu egin dute teknologiak bereganatzera zuzendutako proiektuen egikaritzea.

CAF Taldea lankidetzeta-proiektuetan parte hartzen ari da Estatuko programen eta Europako H2020 esparru-programaren baitan. Horien artean, hauek dira aipatu beharrekoak:

- SHIFT2RAIL (www.shift2rail.org), Horizon 2020 programaren barruan tren arloko I+G arloa bultzatzen duen Shift2Rail JUren (Joint Undertaking) kide sortzaile gisa, CAF teknologia garatzeko hainbat proiektuan ari da parte hartzen (PIVOT 2, IMPACT2, CONNECTA 2, CONNECTA 3, PINTA 3, X2RAIL 3, X2RAIL 5, FINE 2, IN2TEMPO, FR8RAIL 2, FR8RAIL 4, IMPACT 2, LINX4RAIL, TAURO, FORZDM). Programak 2023 arte iraungo du.
- CLUGek (www.clugproject.eu), azpiegituretako kudeatzaileek bultzatutako proiektuak, SIL4 arteko trenaren posizionamendu autonomo seguruko sistema frogatzea du xede. Horretarako, GNSS sentsoreak, IMU, takometroak eta mapa digitalak erabiltzen ditu.
- iRel40 (www.irel40.eu). Europako sektore elektronikoak bultzatutako iRel40 proiektuaren helburua da Europan fabrikatutako osagai eta sistema elektronikoaren faktore bereizgarria fidagarritasuna izatea. CAFek helburu partikularra du arlo horretan: garapen propioko sistema elektronikoetan aplikatzea.
- REALTIME; CAFen digitalizazioko ekimen estrategikoaren baitan dagoen proiektu horren helburua da tren eta zerbitzuen belaunaldi berria garatzea, trenak sortzen dituen datu guztien kaptura, biltegitratzea, prozesamendua eta azterketa aurreratua modu ziberseguruan eginda.

Berrikuntza Planak 81 proiektu biltzen ditu guztira, 56 I+G Plan Korporatiboaren barruan, eta 25 negozio ugarietako produktu-planen artean. Haietan guztietan, teknologiak bereganatzera bideratutako proiektuak gauzatzea eta teknologia horietan oinarritutako produktuak eta proiektu estrategikoak garatzea konbinatu dira.

- 5GRAIL (www.5grail.eu), komunikazioekin lotutako proiektua da eta horren helburua da FRMCSen (Future Railway Mobile Communication System) zehaztapenen eta estandarren lehen multzoa egiaztatzea. Horixe bera izango da tren arloko komunikazio operatiboetarako 5Gko mundu mailako estandarra Europan eta Europaz kanpoko tren-erakundeen betebeharrerarako.
- 5GEuskadi (www.5g-euskadi.com), 19 eragilek osatutako proiektua: zentro teknologikoak, unibertsitateak eta Euskadiko industria-egiturako enpresak osatua. 5G sarearen hedapenak esperimenezko, 5G teknologia ahalbidetzen duten sarearen kudeaketa-teknikak eskaintzeko eta erabilera-kasuak garatzeko elkartu dira.
- FCHRAIL, FCH JUren (Fuel Cells and Hydrogen Joint Undertaking) baitako proiektua. Horren arabera, RENFEren hiru kotxeko aldiriko unitate bat (CIVIA seriea, zehatzago esanda) hartuko da oinarritzat gero prototipo bat diseinatu eta fabrikatzeko. Bertan, sorkuntza elektrikoko sistema berria instalatuko da LTO baterietatik eta hidrogeno bidezko piletatik datorren energiaren hibridaziotik abiatuta. Hori guztia, aldi berean, ibilgailuko trakzio-sistemarekin integratuko da eta, horrenbestez, hidrogeno bidezko piladun bi modutako ibilgailuen tren arloko lehen erakusleeta bat izango da.

Ekitaldian zehar landutako ingeniari-tza arloko proiektu nagusiak honako hauek izan dira:

- Amsterdamerako tranbiak (Holanda)
- RATPrako (Frantzia) lokotraktoreak
- Schönbuchbahn-erako unitate elektrikoak (Alemania)
- STIBentzako (Brusela) metro automatikoa
- DMU West Midlands (UK)
- Napoleseko metroa (Italia)
- LRV Manila (Filipinak)
- Amsterdamerako metroa (Holanda)
- Oslorako (Norvegia) eta Lunderako (Suedia) tranbiak
- Friburgoko tranbia handitzeko lanak
- Wales & Borders-entzako (Keolis) DMUak
- NIREntzat unitateak birgaitzea eta tarteko kotxeak
- Parramattako tranbia
- Medellinako metroko unitateak birgaitzea
- NSrentzako (Holanda) unitateak zabaltzea
- DE Linjerako (Anberes) tranbiak
- Docklandserako metro-unitateak (Londres)

- DEMU Long Regional for Transport of New South Wales (TfNSW)
- Birminghameko tranbia
- Jerusalemeko tranbia
- TET AMLD SNCF trenak
- Zabalera metrikoko eta zabalera alpetarreko trenak RENFErentzat (Cercedilla - Los Cotos)
- RATP RERentzako unitate elektrikoak (Frantzia)
- Myanmar-erako metropoli eremuko eta eskualdeko trenak
- AKT Transitiorentzako trenak (Suedia)
- Lisboako tranbia
- Sydneyko tranbia handitzekoak
- Malagako tranbia handitzekoak
- Kansaseko tranbia handitzekoak
- Esseneko tranbia (Alemania)
- VRR-entzako eskualdeko trenak (Alemania)
- Calgary Green Line Light Railentzako tranbiak (Kanada)

AUTOBUSEN SEGMENTUA SOLARIS

Solaris liderra da oraindik ere zero isurpeneko autobusen Europako merkatuan.

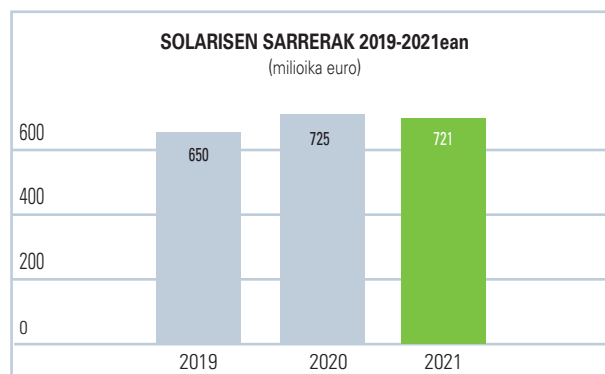
2021eko ekitaldiko laburpena.

- **Solarisek 1.492 ibilgailu saldu zituen 2021ean.**
- **Sarrerak 721 milioi eurokoak izan dira.**
- **Enpresak zero isurpeneko autobus merkatuan lider gisa zuen posizioari eutsi zion 2021ean % 15,1eko merkatu-kuotarekin⁽¹⁾**
- **2012-2021ean, Solaris izan zen Europako merkatuan zero isurpeneko autobus fabrikatzaile nagusia % 15,5ko merkatu-kuotekin⁽²⁾**

2020an bezalaxe, 2021ean, mundu mailako ekonomia gehienek egin behar izan zieten aurre aurrekaririk gabeko erronkei. Azken hilabeteak, gainera, zailak izan dira Europako garraio publikoko sektorerako eta ibilgailuak fabrikatzen dituzten enpresentzat.

Lehenengo eta behin, osagai elektronikoaren mundu mailako krisia dela eta; izan ere, horniduran etenaldi handia gertatu da. Bigarrenik, COVID-19aren pandemia eta bertatik eratorritako murrizketak zirela eta, Solarisek prozedura bereziak ezarri eta bere jarduerekin aurrera jarraitu ahal izateko irtenbideak garatu behar izan zituen. Hala ere, Solarisek agerian utzi zuen une zailenetan ere bezeroei eta bazkide komertzialei agindutakoa betetzeko gai dela. Jarduerekin aurrera jarraitzeko erakunde osoak eta langileek egindako ahalegin handiak eta babes-neurriak aplikatu izanak emaitza nabarmenak izan dituzte.

Pandemiak irauten duen arren, inpaktu esanguratsua izan du ekonomiaren sektore askotan, automobilgintzan barne, Solarisek salmentei eta finantzei dagokienez emaitza onak izan ditu 2021ean. Aldi honetan, enpresak 721 milioi euroko sarrerak sortu ditu.

Solarisek zero isurpeneko Europako autobus merkatuan lidergo-posizioari (% 15,1eko kuota) eutsi dio. Guztira, zero isurpeneko 400⁽³⁾ autobus entregatu zizkien bezeroei; hau da, 2012tik 2021era amaierako aldirian, Solaris izan zen zero isurpeneko bateria elektrikodun autobusen Europako hornitzaile nagusia. Segmentu horretako batez besteko kuota % 15,5koa izan zen.

Guztira, enpresak 1.492 unitate saldu zituen 2021ean, horietatik, zero isurpeneko eta isurpen baxuko ibilgailuek (hau da, autobus elektrikoak, hidrogeno bidezko autobusak, autobus hibridoak eta trolebusak) metatu zituzten guztizko salmenten % 41.

Solarisek autobusak 18 herrialdetako bezeroei entregatu zizkien 2021ean. Hartzaille nagusiak, besteak beste, herrialde hauetako operadoreak izan ziren: Polonia, Alemania, Espainia, Estonia, Italia, Errumania, Txekiar Errepublika, Israel eta Suitza. 19. urtez jarraian, Solarisek zoru baxuko hiriko autobus merkatuan lidergo-posizioa eskuratu zuen Polonian % 63,7ko kuotarekin. Merkatu horretan pilatu da 2021eko ekitaldian Solarisek izandako salmenten % 28.

Horrez gain, azpimarratu beharrekoa da Solarisek hidrogeno bidezko 54 autobus saldu zituela 2021ean. Solaris Urbino 12 hidrogeno bidezko autobusa 2019an jarri zuten abian. Orduetik, nabarmen hazi da teknologia horrekiko interesa eta hori agerian geratu da 2021ean ibilgailu mota horietarako egindako eskarien kopuruan eta 2022rako eta hurrengo urteetarako kontratatutako unitate kopuruan.

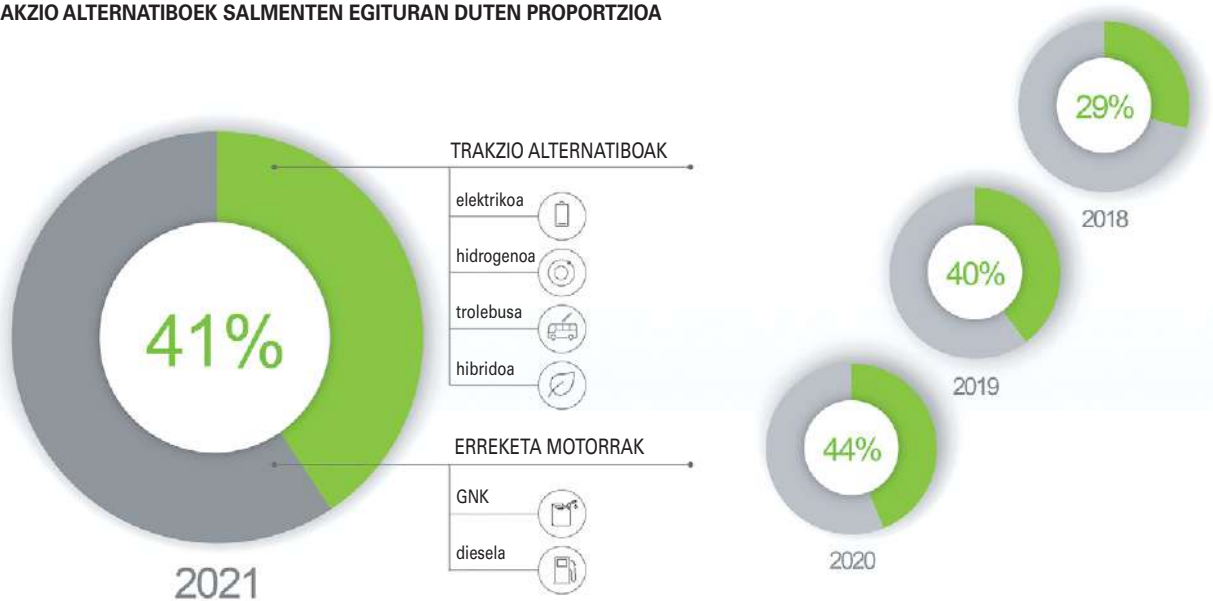
Solarisek 2021ean partzialki edo erabat gauzatu dituen kontratu esanguratsuenak honako hauek izan dira:

- **Errumaniarako 123 e-autobus entregatzeko kontratua.** Horri esker, Solarisek merkatu horretan mugikortasun elektrikoan lider gisa zuen posizioa sendotu ahal izan zuen. Obra Publikoetako, Garapeneko eta Administrazioeko Errumaniako Ministerioak (Ministerul

Solaris da oraindik ere zero isurpeneko autobusen Europako merkatuan liderra. Solarisek salmentei eta finantza arloari dagokienez emaitza onak izan ditu 2021ean. Guztira, enpresak 1.492 unitate saldu zituen ekitaldian. Horietatik, zero isurpeneko eta isurpen baxuko ibilgailuek metatu zituzten guztizko salmenten % 41.

TRAKZIO ALTERNATIBOEN SALMENTEN EGITURAN DUTEN PROPORTZIOA

1. Bateria bidezko autobusen/autobus elektrikoaren eta hidrogeno bidezko autobusen 2021eko EB27ko erregistroetan oinarrituta, Erresuma Batua eta Irlanda albo batera utzita. Iturria: Chatrou/CME Solutions.
2. Bateria bidezko autobus/autobus elektrikoaren eta hidrogeno bidezko autobus 2012- 2021eko EB27ko erregistroetan oinarrituta, Erresuma Batua eta Irlanda albo batera utzita. Iturria: Chatrou/CME Solutions.
3. Solarisek 2021ean saldatutako / fakturatutako bateria bidezko autobus / autobus elektrikoaren eta hidrogeno bidezko autobus kopurua 400ekoa izan zen. Merkatuko partaidetzako estatistiketan daude jasota erregistratutako autobusak. 2021ean, Solarisek 427 unitate erregistratu zituen.

AUTOBUSEN SEGMENTUA SOLARIS

Lucrărilor Publice, Dezvoltării Și Administrației) abian jarritako gobernu mailako lizitazioan (tokiko zazpi herri eta hiri dira onuradunak), Solarisek eskari handia jaso zuen (131 autobus elektrikotatik 123). 2021ean, Solarisek autobus elektrikoak entregatu zituen herri eta hiri hauetan: Iași, Sibiu, Sighetu Marmației, Suceava, Târgu Mureș eta Pitești. Kronogramaren arabera, 2022aren amaieran osatuko da kontratua.

- Bestalde, 2021ean, Solarisek Madrilgo EMT operadorearentzat gas natural konprimatu (GNK) bidez elikatutako Solaris Urbino 12 modeloko 250 autobus entregatzeko lehiaketa irabazi zuen. 2021ean hasi dira entregak, eta 2023an amaitzea aurrez ikusi dute. Hauxe izango da Solarisek Espainiako hiriburuan irabazitako lehen kontratua. Madrilgo Garraioen Udal Enpresa (EMT) da Espainiako garraio publikoko operadore nagusia, eta Europako bigarrena. 2023rako Madrilgo kaleetan autobus elektrikoak, hibridoak eta GNK bidezkoak bakarrik zirkulatzen izateko helburu handinahia jarri du operadoreak. Bere diesel bidezko autobus guztiak GNK autobusekin ordezkatzeari aurrez ikusi du planak. Horregatik, urtearen hasieran, EMTk GNK bidez elikatutako 12 metroko 520 autobusetarako lizitazioa jarri zuen abian. Solarisek hornituko ditu haietako 250.
- 2021ean, eta berriro ere Espainian, Solarisek Bartzelonako TMB operadorearentzat 24 autobus

elektriko hornitzeko eskaria eskuratu zuen. Solaris Urbino unitate elektrikoak 2022aren amaieran iritsiko dira Kataluniako hiriburura. 2015ean sartu ziren lehen aldiz Solaris ibilgailuak Bartzelonako Metropolitiko Garraioen (TMB) operadorearen flotan. Operadoreak eskatutako Solarisen autobus guztiak dute propulsioko hibridoa edo elektrikoa.

- Solarisen salmenta-merkatu nagusietako bat Estonia izan zen 2021ean, batez ere Solarisek irabazitako lizitazioak (Tallinnek TLT operadoreak abian jarritakoak) eta egindako entregak zirela eta. Joan den urtean, Solaris Bus & Coacheko ordezkariak eta Estoniako Aktsiaselts Tallinna Linnatransport (TLT) enpresak GNK bidez propulsiotutako 100 hiri-autobus eskuratzeko kontratua sinatu zuten. Haietatik, 65 Solaris Urbino 12 ibilgailuak dira; aldiz, gainerako 35 ibilgailuak Solaris Urbino 18 unitate artikulatuak dira. Entregak 2022an amaitzea aurrez ikusi dute. Kontratuaren arabera, TLTk Urbino 12 GNK motako beste 20 ibilgailu eta Urbino 18 GNK motako beste 30 ibilgailu eskatzeko aukera du. Estoniako hiriburua da mundu osoko hiri adimentsu liderretako bat; izan ere, hiriko azpiegituraren eragingarritasuna eta interaktibitate hobetzeko IKT teknologiak aplikatzen dituzten e-hirietako bat da. Horrenbestez, ez da harrigarria Estoniako garraio publikoko operadore nagusiak, Aktsiaselts Tallinna

Produktu berriei dagokienez, 2021ean, Urbino 9 LE midi motako e-bus berria merkaturatu izanaz gain, Solarisek 18 metroko e-busa garatzen eta merkaturatzen jarraitu zuen. Ibilgailu horrek belaunaldi berriko hidrogeno bidezko erregai-zelula erabiliko du propulstatzeko.

Linnatransportek, beste behin GNK bidez propulstatutako autobusetarako Solarisekin kontratu handi bat sinatzea erabaki izana. TLTK 2019-2020an enkargatutako era horretako 200 ibilgailu dagoeneko Tallinnek kaleetan dabilta.

- 2021ean, Solarisek Urbino 12 modeloko 161 autobus hibrido (diesel-elektrokoak) fabrikatzeko eskari handia jaso zuen Opérateur de Transport de Wallonie-rengandik (OTW). Belgikako zati frankofonoko garraio publikoko operadorea da hori. Namur, Lieja eta Charleroi hiriei egin beharreko entregak 2022rako aurrez ikusi dituzte.
- Era berean, aipatu beharrekoa da Solarisek autobus elektrikoak hornitzeko lehen eskariak lortu zituela 2021ean Txekiar Errepublikan (bere merkatu nagusietako bat). Orain arte, fabrikatzaileak diesel bidezko ibilgailuak, GNK bidez propulstatutakoak eta trolebusak bakarrik entregatu ditu han. 2021ean, ordea, Solarisek Dopravní podnik en Ostrava (DPO) operadorearekin akordioa sinatu zuen Urbino 12 motako 24 autobus elektriko eta kargako azpiegitura hornitzeko. Entregak 2022an amaitzea aurrez ikusi dute.

Hidrogeno bidezko teknologia rol garrantzitsua bete du negozioaren garapeneko eta salmenten estrategian. 2021eko hasieran, Solarisek Hidrogeno Garbirako Europako Aliantzarekin egin zuen bat. Europako

Batzordeak zuzendutako ekimena da. Enpresaren helburua da 2030. urtera begira hidrogenoaren produkzioa eta hedapena haztea isurpen baxuko teknologien eta energia berriztagarriko iturrien bidez produtzitako erregai gisa. Hidrogeno Garbirako Europako Aliantza da industrian eta energia-sarean hidrogenoaren produkzioan eta hedapenean mundu mailako lider gisa duen posizioa sendotzeko Europar Batasunak adostutako neurrietako bat. Horrez gain, helburu bera dute 2050erako karbono-neutraltasuna lortzeko EBK ezarritako helburua bultzatzeko abian jarritako neurri batzuek.

Solarisenzat, hidrogeno bidezko teknologia ez da soilik etorkizuneko garapenaren iragarpena; izan ere, horri esker, eskari nabarmenak lortu eta diru-sarrerak sortu ditu. 2021ean bakarrik, autobusen fabrikatzaileak zero isurpeneko hidrogeno bidezko 54 autobus entregatu zizkien Alemaniako, Herbehereetako eta Suediako bezeroei. Urte berean, gainera, enpresak hidrogeno bidezko autobusen beste kontratu batzuk sinatu zituen (besteak beste, Alemaniako merkaturako). Solaris Urbino 12 hidrogeno bidezko 13 unitate entregatuko dizkio Frankfurtoko garraio publikoaz arduratzen den In-der-City-Bus garraio-enpresari.

Autobus elektrikoak, hibridoak, GNK bidez propulstatutakoak eta hidrogeno bidezko autobusei

AUTOBUSEN SEGMENTUA SOLARIS

dagokienez Europan lidergo-posizioa izateaz gain, Solaris trolebusen Europako hornitzaile nagusia ere bada. Enpresak 12 eta 18 metroko 118 Solaris Trollino trolebus saldu zituen 2021ean. Alemaniako, Frantziako, Txekiar Errepublikako, Errumaniako, Poloniako eta Hungariako operadoreei entregatu zizkien.

CAF Talde osoaren kasuan bezalaxe, garapen jasagarria eta ESGrekin lotutako gaiak bere garapen-estrategian funtsezko garrantzia duten elementuak dira Solarisentzat. 2021ean argitaratu zuen Solarisek Jasangarritasuneko lehen txostena. GRI estandarrek (negozio arduratsuari zein garapen jasagarriari buruzko gaiiei buruzko informazioa ematea xede duen nazioarteko estandarra) ezarritako irizpideen arabera prestatu zuten.

Txosten hori da enpresaren ESGrekin lotutako ekimenei buruzko datuen eta informazioaren gama osoa xehetasun osoz aurkezten duen lehen argitalpena. Enpresak ekonomian, ingurumenean eta gizartean duen inpaktuaren deskribapen zabala jasotzen du. Hiru kapitulu nagusiak enpresaren jardueraren oinarriari lotuta daude: "Erantzukizuna balio-kate osoan", "Pertsonak – balio handiena" eta "Zero isurpeneko etorkizuna". Dokumentuan landutako gaiak barne mailan egindako tailerretan aukeratu eta interesdunek iradoki zituzten.

Dokumentuak Jasangarritasuneko Txostenen lehiaketan debut onenari emandako saria eskuratu zuen. Epaimahaiak nabarmendutakoaren arabera, saria eman zioten "ondo prestatutako informazio ugari duen txostena delako, maketazio argia duelako, ESG ekintzen multzo zehatza eta enpresak etorkizunera begirako "zero isurpenean" beteko duen rola inguruko deskribapen interesgarria jasotzen dituelako".

Txostena enpresaren webgunean dago eskuragarri:

https://www.solarisbus.com/public/assets/content/firma/csr/Solaris_Raport_Zrownowaonego_Rozwoju_2020.pdf

Polonieraz, ingelesez eta alemanez dago irakurgai. Ingurumenari laguntzeko asmoz, Enpresak txostena Interneten bakarrik argitaratzea erabaki du. 2021eko txostena, aldiz, 2022ko bigarren hiruhilekoan argitaratuko da.

2021ean, bigarren urtez jarraian, COVID-19aren pandemia dela eta, Solaris Bus & Coach sp. Zoo.-k ezohiko baldintzatan lan egin behar izan zuen azoketako eta erakusketetako bere jarduera komertzialei dagokienez. Hainbat herrialdetan gertatu ziren murrizketek, blokeoek eta sektore osoen itxierak eraginda, Enpresak parte hartzeko asmoa zuen ekimen gehienak ezeztatu edo atzeratu egin zituzten.

2021ean, Solarisek Transexpo azoka komertzialean hartu zuen parte Kielcen urriaren 27tik 29ra bitartean. Bertan, zero isurpeneko modeloetako hiru erakutsi zituen: propulzio elektrikoko Urbino 9 LE elektrikoa, Urbino 15 LE elektrikoa eta hidrogeno bidezko Urbino 12. Hidrogeno bidez elikatutako Solaris autobusak "produktu onenari" emandako domina irabazi zuen Targi Kielce azokan autobusen kategorian; aldiz, bateria bidezko Urbino 9 LE autobusak, hilabete lehenago aurkeztu zutenak, epaimahaiaren aipamena jaso zuen.

Bestalde, Solarisek Tampereko Tokiko Garraio Publikoko Jardunaldietan hartu zuen parte azaroaren 23 eta 24an. Bertan, fabrikatzaileak Urbino 15 LE autobus elektrikoa erakutsi zuen. Horrez gain, autobus fabrikatzaileak

Pragako (Txekiar Errepublika) Czechbus azoka komertzialean parte hartu zuen 2021eko azaroaren 23tik 25era bitartean. Bertan, mugikortasun elektrikoaren arloko bere azken lorpenak erakutsi zituen: hidrogeno bidezko Urbino 12 autobusak eta Urbino 9 autobus elektrikoak.

2021ean, gainera, Solarisek aurrera jarraitu zuen bere #SolarisTalk-ekin. Hiriko mugikortasunaren etorkizunaren inguruan eztabaida egiteko eta esperientziak trukatzeko industria mailako bilerak dira. Pandemiarekin lotutako murrizketak direla eta, aurtengo konferentzia modu birtualean egin da. Formatu-aldaketa horrek, gainera, aukera berriak ekarri ditu berekin. Agertoki birtual horretan aurkezpen ugari egin zituzten eta munduko edozein txokotatik jarraipena egiteko aukera eskaini zuen. Partaideek gure bezeroak, bazkide komertzialak, tokiko agintariak eta Solarisek Europa osoan dituen jarraitzaileak bildu zituzten. Konferentzien programa bi saiotan banatu zuten: gai elektrikoak eta hidrogenoa. #SolarisTalks onlineko konferentzian 38 herrialdetako ia 700 parte-hartzaile bildu ziren. Interes orokor horrek eta aniztasun geografikoak agerian uzten dute mugikortasun elektrikoak duen garrantzia. Konferentziako material eta bideo guztiak hemen daude eskuragarri:

<https://www.youtube.com/channel/UCQaJOZ44gRiEb fzLfoB76xw>

Azoka komertzial arruntetan edo sustapenerako beste ekitaldi batzuetan parte hartu ezin izateak, fabrikatzaileak bere azken produktua merkatu birtualaren bidez aurkeztea erabaki zuen. Hain zuzen ere, 2021eko irailaren 30ean aurkeztu zuen Solarisek Internet bidez bere Solaris Urbino 9 LE autobus elektrikoak. Hala, Solarisek produktu berria jendaurrean aurkezteko datari

agokionez emandako hitza bete zuen eta ekitaldiarekin lotutako interesa zuten guztiei bertan parte hartzeko aukera eman zien, osasun arloko zuhurtzia-neurri guztiak errespetatuta.

I eta II ibilgailuen klaseetarako eskakizunak betetzen zituen autobus hori aurkezteaz gain, fabrikatzaileak bere ibilgailu elektrikoaren eskaintza zabaltzen jarraitu du. Ibilgailu horiek hiriko eta hiriarteko autobus gisa arrakastaz ezar daitezke. Aurkezpenaren inguruko estaldura osoa dago hemen eskuragarri: <https://www.solarisbus.com/pl/premiera>. Ekitaldiak 60.000 bisita baino gehiago jaso ditu hainbat kanal birtualetan.

Produktu berriei dagokienez, 2021ean, midi klaseko e-bus berria aurkezteaz gain, Solarisek 18 metroko e-busa garatzeko eta sartzeko lanean jarraitu zuen. Ibilgailu horrek belaunaldi berriko hidrogeno bidezko erregai-zelula erabiliko du propulsaizteko. Zelula berriaz gain, autobusa azken belaunaldiko aurrerapenekin eta erregai gisa hidrogenoa erabiltzen duten soluzioekin ekipatuta egongo da. 2021ean hasi ziren bi prototipoak eraikitze lanetan eta lanak 2022ko bigarren hiruhilekoan amaitzea aurrez ikusi dute. Lan horien ondorioz, 2022tik aurrera, Solarisen eskaintzak garraio publikoko luzera ohikoan dituzten hidrogeno bidezko autobusak ere bilduko ditu: 12 eta 18 metrokoak (artikulatuak).

Gainera, 2021ean erritmo onean egin zuten aurrera 24 metroko autobus elektriko biartikulatua garatzeko lanek. Proiektu hori, beste hainbat helburuz gain, Danimarkako Aalborg-i 14 unitate entregatzeko eskariarekin lotuta egiten ari dira.

Etorkizunera begira, enpresak eskarien zorro oparoa du. 2021. urtearen amaieran, zorroak 1.260 autobus zituen eta horrek 2022ko ekitaldirako jarduera handia bermatzen du.

INBERTSIOAK

CAFek 2021eko ekitaldian egindako inbertsio materialen zenbatekoa 22 milioi eurokoa izan da. Inbertsio-bolumen horri dagokionez, honako hauek nabarmen ditzakegu:

MiiRAko errodajeen jardueran gurpilen forjaketako labearen zolarria berritu eta eguneratu dute. Inbertsio hori aldizkakotasunez egin beharrekoa da jarduera dela eta hondatu egiten delako. Bestalde, pintura saila modernizatu dute (alde batetik, ardatzak pintatzeko makina berria erosita eta, bestetik, gurpilen pintura-prozesua automatizatuta). Horren guztiaren helburua da prozesuaren kostuak gutxitzea eta kalitate arloko hobekuntzak egitea.

Trenen fabrikazio arloari dagokionez, produkzio-ereduaren eraldaketa-prozesuarekin aurrera jarraitzen dute. Fabrikazio-fase guztiei eragingo die eta honako hauek nabarmen ditzakegu: produkzioarako ekipo berrien erosketa (lixatzeko robot berriak, pinturako nahasketa-

makinak, tinbratzeko makinak eta azpimultzo elektrikoek zurruntasuna ematekoak, eta bogie-bastidoreen hiru dimentsiotako neurketa egiteko makina berria). Horrez gain, azpimarratu beharrekoak dira Zaragozako lantegian egindako inbertsioak. Batez ere Urbos plataformako tranbien fabrikazioa zentralizatzeko erabiliko den nabeko instalazioak eta ekipamendua modernizatzeko izango dira eta beste helburu osagarri batzuk ere izango dituzte: fabrikatutako unitateen maniobra-prozesua hobetzea eta layouta optimizatzea.

Bestalde, nabarmendu beharrekoa da Beasaingo bulegoen eraikin berria eraikitze lanak amaitu dituztela. Bertan daude proiektuen ikuskapeneko eta jarraipeneko eremua eta Kalitate Korporatiboko eta Marketineko sailak. Arlo Digitalari dagokionez, zerbitzarien berritze teknologikoa egin da prozesatzeko gaitasunak handitzeko eta, hala, eskuragarritasunari eta gaitasunari dagokienez negoziokoak dituen beharrak bete ahal izateko.

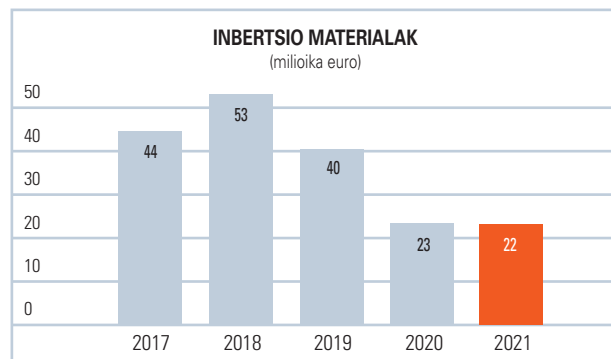
Inbertsio esanguratsuenak tren arloko produkzio-lantegietako fabrikazio-fase guztietan eragina duen produkzio-eredua modernizatzen eta eraldatzen bideratu dira. Horien artean, bereziki nabarmendu beharrekoak dira Bagnères-de-Bigorre Frantziako udalerriko lantegia handitzeko egindako inbertsioa eta autobus enpresa egindakoa. Azken horren helburua da bertako produkzio-instalazioetako produkzio-ahalmena handitzea.

Gainera, biltegiatzeko azpiegitura zabaltzea da erakundeak duen datuen eta informazioaren hazkunde organikoari erantzuna eman ahal izateko.

Nazioartean dagokionez, nabarmendu beharrekoa da Bagnères de Bigorre Frantziako udalerrian dagoen lantegia zabaltzeko eta modernizatzeko abian jarritako prozesua. Aurten, logistika arloaren birmoldaketa egingo dute batez ere lantegiaren produkzio-prozesuaren baitan ekipoak eta materialak biltzeko eta kudeatzeko prozesuak hobetuko dituzten instalazioak eta ekipamendua hornitu ahal izateko. Era berean, ibilgailuen proba eremua berri dute entsegu-banku berria erositua eta lehendik zeuden instalazioak eguneratuta. Horren guztiaren helburua da aurreikuspenen arabera CAF Taldeak hurrengo urteotan Frantzian izango duen proiektu-bolumenaren igoerari aurre egitea.

Amaitzeko, autobus segmentuan, nabarmendu beharrekoa da Solaris Poloniako Bolechowoko eta Środa Wielkopolskako lantegietan inbertsio-plan garrantzitsua ari dela bideratzen. Horren helburua da bertako instalazioetako produkzio-gaitasuna handitzea eta instalazioak modernizatzea, eta egungo eskari-zorro handiak eta filialak dituen hazkunde-aurreikuspenek eragin dute. Aurreikuspen horiek, batez ere, zero isurpeneko ibilgailuekin lotutakoak dira (autobus elektrikoak edo hidrogeno bidezko autobusen modeloak, adibidez). Era berean, azpimarratu beharrekoa da Bolechowoko fabrikako logistika eremua zabaltzea egin dutela lantegiko prozesu logistikoa hobetuko duen biltegi berria abian jarrita. Gainera, karga-azpiegitura handitu

dute eta hori beharrezkoa da Solarisek gaur egun duen produktuen mixari aurre egin (autobus elektrikoak igoera handia izan du) eta ibilgailuen potentzia altuko kargako probak behar bezala bideratu ahal izateko.

ARRISKU ETA ZALANTZA NAGUSIAK

CAF Taldea egiten dituen jardueri eta lan egiten duen herrialde eta merkatu ugarietarako atxikitako hainbat arriskuren mende dago, eta bere helburuak lortzea eragotz dezakete horiek.

Gai hori lantzeko konpromisoarekin, CAF Taldeko Administrazio Kontseiluak arriskuak behar bezala kontrolatzeko eta kudeatzeko oinarritzko mekanismoak eta printzipioak finkatzen ditu Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Politika Orokorraren bidez. Politika hori bat dator Taldearen misioarekin, ikuspegiarekin eta balioarekin, eta horren bidez honako hauekin lotuta segurtasun eta ziurtasun handiagoa eskaintzeko konpromisoa hartzen du bere gain:

- CAF Taldeak aldakortasun kontrolatuarekin zehazten dituen helburu estrategikoak lortzea;
- Akziodunei ahalik eta berme maila handiena eskaintzea;
- CAF Taldearen erreputazioa eta emaitzak babestea;
- Interes-taldeen interesak defendatzea, eta
- Enpresa mailako egonkortasuna eta finantza-irmotasuna denborari dagokionez modu iraunkorrean bermatzea.

Horretarako, Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Politika Orokorra CAF Talde osorako hedatzen da Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Sistema Integralaren bidez. Sistema hori informazioko sistemen, arauen, prozesuen, prozeduren eta kontrolen multzoa da eta, horren bidez, arrisku guztiak behar bezala kudeatuta egoten dira honako hauek jasotzen dituen sistemako hurrengo etapen eta jardueren bidez:

1. Jarduera bakoitzerako arriskuen kudeaketako testuingurua ezartzea, besteak beste, Taldearen arabera onargarria den arrisku maila zehaztuta.

2. Arrisku mota ugariak identifikatzea Taldeak aurre egin behar dion Politikan zehaztutako arrisku nagusiak aintzat hartuta.

3. Identifikatutako arriskuen azterketa eta inplikazioa CAF Talde osoan.

- Arrisku korporatiboak - Talde osoari eragiten diotenak dira.
- Negozio-arriskuak - Negozio/proiektu bakoitzari modu espezifikoan eragiten diotenak dira eta haietako bakoitzaren berezitasunaren arabera aldatzen dira.

4. Taldearen arabera onargarria den arrisku mailan oinarrituta, arriskuaren ebaluazioa egitea (arriskuarekiko apetitua).

5. Identifikatutako arriskuen tratamendurako aurrez ikusitako neurriak.

6. Gaur egungo arriskuen eta arrisku potentzialen aldizkako kontrola eta jarraipena egitea barne mailako kontrol- eta informazio-sistemak erabilita.

Aurretik zehaztutako eta CAF Taldeak onartutako Arriskuen Kudeaketako Sistema Integrala nazioarteko estandarren araberakoa da arriskuaren azterketa eta kudeaketa integratua egiteko metodologia eragingarria eta Defentsako Hiru Lerroen Eredua (arriskuen kontrolarekin eta kudeaketarekin lotuta erantzukizunak esleitzeko) erabiltzeari dagokionez.

Horrekin lotuta, Administrazio Kontseilua da Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Politika Orokorraren arduradun gorena. Hark onartzen ditu arriskuak identifikatzeko, neurtzeko, kudeatzeko eta kontrolatzeko prozedura egokiak. Era berean, agintaritzako eta

Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Politika Orokorra CAF Talde osora hedatzen da Arriskuen Kontrol eta Kudeaketako Sistema Integralaren bidez. Sistema hori informazioko sistemen, arauen, prozesuen, prozeduren eta kontrolen multzoa da eta, horren bidez, arrisku guztiak behar bezala kudeatuta egoten dira sistemako hurrengo etapa eta jardueren bidez.

erantzukizuneko ildo argiak zehazteaz arduratzen da eta kudeaketarekin lotutako barneko kontrol eragingarri eta arrisku mota ugariak neurtzeko metodologia egokiak izatea eskatzen du. Horrez gain, Taldean ezarritako Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Sistema Integrala ezartzeaz eta haren jarraipena egiteaz arduratzen da eta hark egiaztatuko du Talderako arrisku esanguratsuak sendoak direla eta ezarritako arriskuarekiko tolerantzia maila barruan daudela.

Bestalde, Auditoria Batzordeari dagokio ezarritako Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Sistema Integralaren eta jarraipena egiteko diseinatutako prozeduren eragingarritasuna modu independentean gainbegiratzea edo ebaluatzea. Horretarako oinarria Arriskuen Kudeaketa Saila da eta, modu osagarrian, Barne Auditoriako Funtzioari dagokionez.

Hauek dira Taldeak dituen arrisku nagusiak, kategoriatan sailkatuta:

Arrisku estrategikoak: baldintza makroekonomikoen eta geopolitikoen zein Taldeak lan egiten duen sektoreko eta merkatuetako ezaugarriek eta hartutako plangintza estrategikoko eta teknologikoko erabakiek eragiten duten ziurgabetasunetik eratorritako arriskuak dira.

Finantza-arriskuak: merkatuen gorabeherek (finantza arlokoek eta lehengaienek), hirugarren batzuekiko kontratu arloko harremanak (bezeroak, zordunak) eta finantza arloko aktiboetan eta pasiboetan egindako

inbertsioarekin lotutako kontrako alderdiek (finantza-erakundeak, inbertsiogileak) eragindakoak dira. Honako hauek dira sartutako arriskuen azpikategoriak:

- Merkatuko arriskua, tipologia hauek kontuan hartuta:
 - Interes-tasekin lotutako arriskua: emaitzetan zein Taldearen aktiboen eta pasiboen balioan aldaketak eragin ditzaketen interes-tasen aldaketan aurrean dagoen arriskua.
 - Aldaketa-tasarekin lotutako arriskua: dibisa baten eta beste baten arteko truke-tasen aldaketatik eratorritako arriskua da. Horrek etorkizuneko transakzioen eta dibisan izendatutako aktiboen eta pasiboen balorazioaren gainean eragina izan dezake.
 - Lehengaien prezioekin lotutako arriskua: negozioetako hornikuntza-katean beharrezkoak diren lehengaiekin lotuta merkatuko aldagaietan eta prezioetan gertatzen diren aldaketetatik eratorritako arriskua.
- Kreditu-arriskua: kaudimengabezia-arriskua, hartzekodunen konkurtsosarena edo porrotarena edo Taldeak benetan kreditu garbia eman dien eta likidatu edo kobratu gabe dauden eta aurkako alderdiek diruzko obligazio zenbagarriak ordaintzeko garaian ez betetzearekin lotutakoa da.
- Likidezia- eta finantzaketa-arriskua: pasiboari dagokionez, transakzioak egitea ezinezkoa izatearekin edo, sozietatearen kreditu-kalitatea gutxitu izanaren ondorioz edo beste kausaren bat dela eta funtsik edo finantza-merkatuetara sarbiderik ez duelako, jarduera operatiboetatik edo finantzarioetatik eratorritako obligazioak ez betetzearekin lotutako arriskua da. Aktiboari dagokionez, merkatu-prezioaren arabera salmenta egiteko une jakin batean aktiboaren eskuratzailak ez lortu ahal izatearekin edo merkatu-preziorik ez izatearekin lotutako arriskua da.

Merkatu-arriskuarekin eta kreditu-arriskuarekin lotuta Taldeak duen esposizioa 5. oharrean ("Finantza-arriskuen kudeaketa") dago jasota, eta jarduerak jasaten dituzten arriskuak estaltzeko erabiltzen diren finantza-tresna eratorrien erabilera urteko kontu bateratuen memoriako

ARRISKU ETA ZALANTZA NAGUSIAK

17. oharrean, "Finantza-tresna eratorriak" izenekoan, dago jasota. Likidezia-arriskua hurrengo atalean modu zehatzagoan jorratuko dugu.

Legezko arriskuak: era askotako (merkataritzakoak, administraziokoak, jabetza intelektualekoak eta industrialekoak eta abar) kontratu eta betebeharrak prestatzearekin eta gauzatzarekin eta horietatik erator daitezkeen arriskuekin lotuta daude. Prozedura judizialekin, erreklamazioekin eta administrazioko prozedurekin lotutako arriskuak ere barne daude.

Arrisku operazionalak: gizakiaren akatsen/akats teknologikoen, behar bezain sendoak ez diren barne-prozesuen edo kanpoko eragileen esku-hartzearen ondorioz inpaktu ekonomikoak eta erreputazio mailako eraginak sortzen diren Taldeko jarduera, produktu, sistema eta prozesu guztien baitan dauden arriskuak dira.

Gobernu Korporatiboaren arriskuak: Gobernu Organoen diseinua, integrazioa eta funtzionamendua, eta enpresaren interes-taldeekiko harremana arautzen duen Taldearen Gobernu Korporatiboaren Sistema ez betetzetik eratorritakoak dira. Horren oinarria, aldi berean, printzipio etikoekiko, jardunbide egokiekiko eta gardentasunarekiko konpromisoan oinarritua daude, eta

interes sozialaren defentsa eta balio jasangarria sortzea dute helburu.

Betetzearekin eta araudiarekin lotutako arriskuak: jarduera edozein izanda ere aplikagarriak diren Estatuko eta nazioarteko arauak eta legeak haustearekin lotuta daude eta lau bloke nagusi hauetan sailka ditzakegu: (i) Merkataritzak eta Lehia (merkatu-abusua, sozietatearen betebeharrak eta balio-merkatua erregulatzen duen araudia, lehiaren defentsa eta lehia desleiala), (ii) Penala (delituen prebentzioa, ustelkeriatik eratorritakoak barne), (iii) Lanekoa, (iv) Zerga arloa (fiskala) eta (v) Administraziokoak (besteak beste, izaera pertsonaleko datuak babesteko araudia, ingurumeneko legeak eta abar).

Arriskuei dagokienez mundu mailako irismena dutenez, Arriskuen Kontroleko eta Kudeaketako Sistema Integrala etengabe eguneratzen da ingurunean izandako aldaketan, helburu eta estrategietan egindako berrikusketan edo sistemaren jarraipenetik edo kontroletik ikasitako lezioak jatorri dituzten eguneratzeen ondorioz Taldean eragina izan dezaketen arrisku berriak txertatzeko.

Horrekin lotuta, azpimarratu beharrekoa da 2021ean lehengaien mundu mailako krisia gertatu dela

pandemiaren ondorioz. Krisi horrek atzerapenak eta lehengaien, produktuen eta hornikuntza-kateko zerbitzuen prezioetan garestitzeak eragin ditu. Hornidura-arazoeekin lotutako inpaktuak gutxitzeko asmoz, CAF Taldeak jardura eta ekintza hauek jarri ditu abian: i) Hornidurak prezioetan eta epeetan duen inpaktua monitorizatzea eta arintzea; ii) Hornidura-katea kontrolatzea eta kudeatzea hausturak ekiditeko; iii) Ahal den neurrian, arriskua bezeroekin partekatzea.

Bestalde, ekitaldian zehar honako hauek bermatzeko jardura espezifikoek jarraipena eta kontrola egin da: i) langileen segurtasuna eta osasuna; ii) bezeroekiko eta hirugarren batzuekiko kontratua betetzea; eta iii) Taldearen finantza-osasuna. Jardura horiek eta COVID-19arekin lotutako CAF Taldearen inguruko beste xehetasun batzuk 2021eko abenduaren 31n amaitutako aldiari dagokion Memoria bateratuan bildu ditugu.

Compliance arloan kudeatutako gorabeherak Sistemaren baitan gainbegiratutako arriskuen artean sartuta daude eta 2021eko ekitaldiari dagozkion alderdi materialen xehetasuna Memoria Bateratuko 26. oharrean eta Finantza arlokoa Ez den Informazio Egoeran - Jasangarritasuneko Txostenean dago jasota.

ARRISKU ETA ZALANTZA NAGUSIAK

LIKIDEZIA ETA KAPITAL-BALIABIDEAK

Epe laburreko likidezia-eskuragarritasuna

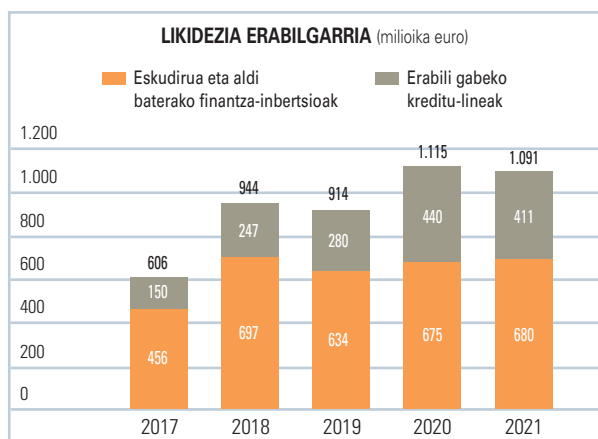
CAF Taldeak etengabe ebaluatzen du eskuragarri duen likidezia, eskudiruaren saldoak, epe laburreko inbertsio likidoak, kreditu-lerroen eskuragarritasuna, epe laburreko epemuga duten kapital-merkatuko tresnetarako sarrera eta eragiketa-kutzako fluxuaren sorkuntza barne. Horren guztiaren helburua Taldearen likidezia-beharrei uneoro arreta ematea da.

CAF Taldeak dituen epe laburreko likidezia-beharrak ebaluatzeko garaian, beste hainbat faktoreren artean, honako hauek hartzen dira kontuan: Taldearen likidezia-beharren hegakortasun historikoa, urtarokotasuna, zorraren epemugen profila, inbertsio-planetatik eratorritako beharrak, bezeroen aurrerakinen aurrez ikusitako maila eta kapital zirkulatuzailearen bilakaera. Eskuragarri dagoen likidezia-helburuen mailak zehazteko, oinarritzko kasuaren gainean narriatutako testuinguruak hartzen dira kontuan.

2017ko abenduan, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SA enpresak Irlandako Burtsan epe laburrerako ordaindukoen jaulkipen-programa erregistratu zuen 200 milioi euroko gehieneko bolumenarekin. Gerora, 2018ko abenduan eta 2019ko abenduan urteko aldien arabera berri eta hasierako zenbatekoa 250 milioi eurora handitu zuten 2019. urtean. Bestalde, 2020ko abenduan, Irlandako Burtsan erregistratutako programa antzeko ezaugarriak dituen ordaindukoen jaulkipen-programarekin ordezkatu egin zen epemuga berri ez zelako. Aipatutako programa 2020ko abenduaren 21ean gehitu zen Errenta Finkoaren Merkatu Alternatiboan ("MARF", gaztelaniaz), eta 2021eko abenduaren 22an berri. 2018tik Taldeak eskuragarri dauden kreditu-lerroekiko finantzaketarako iturri alternatibo gisa erabili duen programa horren baitan kokatzeak egin dira. Horri esker, finantzaketaren jatorria dibertsifikatu eta likidezia-iturri osagarria gehitu da.

Epe laburrera begira eskuragarri dagoen likideziaren iturriek aktibo likidoak, epe laburrerako finantza-

inbertsioak eta erabili gabeko kreditu-lerroak jasotzen dituzte. Honako hau izan da azken ekitaldietan Taldean eskuragarri egon den likideziaren bilakaera:

Kapitalaren egitura

Taldeko kapital-kudeaketaren xedea da kapital-kostua optimizatzeko finantza-egitura eraikitzea, betiere finantza-egoera sendoari eutsita. Politika horri esker, bateragarriak dira akziodunentzat balioa sortzea eta finantza-merkatuen kostu lehiakorrean jardutea, bai zorra birfinantzatzeko, bai negozio-funtsak estaltzen ez duen inbertsio-plana finantzatzeko.

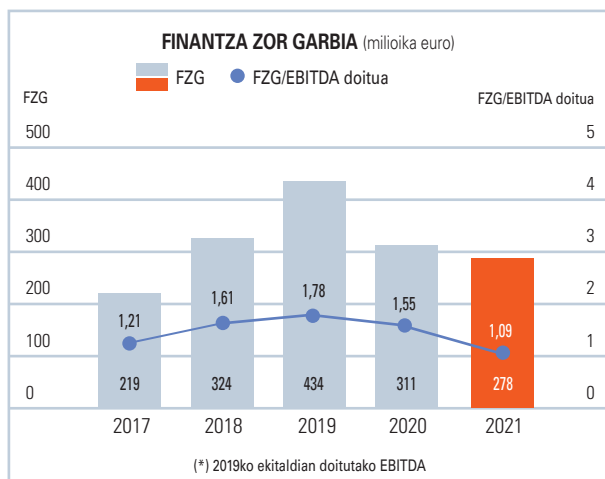
Taldearen helburua bere negozioen profilerako egokiak diren kreditu-kalitate eta palanka-efektu mailak mantentzea da.

CAF Taldeak aldian-aldian aztertzen du bere pasibo-egituraren egokitasuna, aurrez ikusitako kutxa-fluxuak, zorraren epemuga-profila, kapital zirkulatuzailearekin lotuta aurrez ikus daitekeen bilakaera eta likideziako etorkizuneko beste behar batzuk kontuan izanda.

2018an, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SAK Solaris autobusen Poloniako fabrikatzailearen kapital osoa eskuratu zuen. Era berean, 2019an, EuroMainten (trenen mantentze-lanetako segmentuan bere herrialdean liderra den Suediako enpresa) akzio guztiak eskuratu zituen. Erosketa haien balioa Taldearen enpresa nagusiak epe luzera begirako zor osagarriarekin finantzatu zuen batez ere. Erosketa horiek inpaktu esanguratsua izan dute, bai Taldearen Finantza Zor Gordineko zifretan akzioak erostera bideratutako Talde nagusiaren zorra handitu delako, bai Solaris Taldearen perimetroan sartu delako.

CAF Taldeak dituen epe laburreko likidezia-beharrak ebaluatzeko garaian, beste hainbat faktoreren artean, honako hauek hartzen dira kontuan: Taldearen likidezia-beharren hegazkortasun historikoa, urtarokotasuna, zorraren epemugen profila, inbertsio-planetatik eratorritako beharrak, bezeroen aurrerakinen aurrez ikusitako maila eta kapital zirkulatuaren bilakaera.

Taldearen pasibo-egiturako magnitude nagusiek azken ekitaldian izandako bilakaera honako hau izan da:

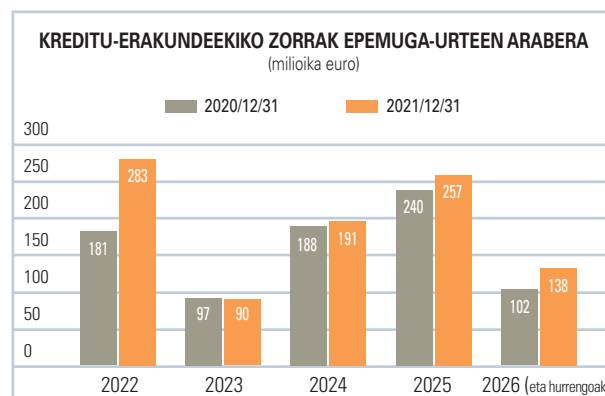

Azpiratu beharrekoa da Finantza Zor Garbiaren zifrak eta Finantza Zor Garbia / EBITDA ratioak 2021eko ekitaldian izandako portaera ona, 2020an ikusitako joerari jarraituta. Gainera, ez dugu ahaztu behar denbora mailako ingurune horretan COVID-19aren eraginek inaktu negatiboa izan dutela mundu mailako ingurune makroekonomikoan.

CAF Taldea pasibo finantzarioen bere egitura berriro negoziatzeko etengabeko prozesuan dago

finantzaketaren kostua minimizatzeko eta epemugako epeak bere beharren arabera egokitzeko helburuarekin, zor-merkatuek eskaintzen dituzten aukeren barruan.

2021eko abenduaren 31n, Taldearen zorraren epemugen profila honako hau zen 2020ko itxieran zegoenarekin alderatuta:

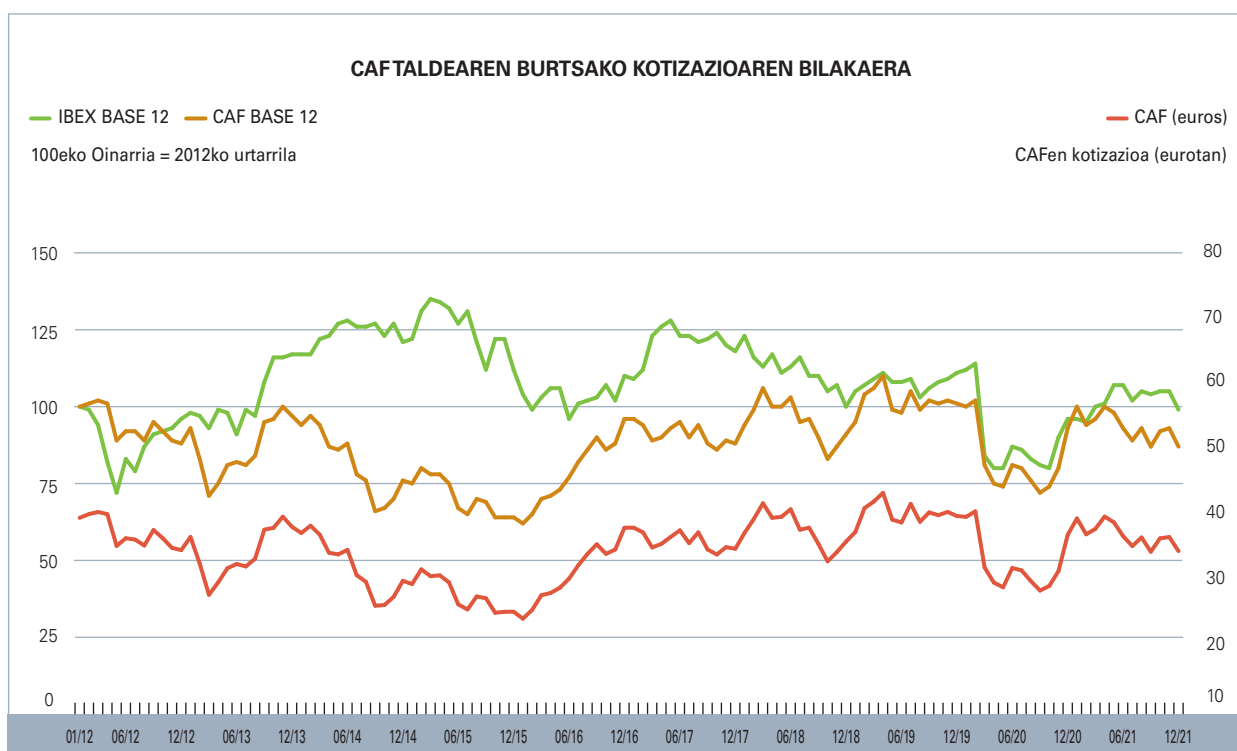

Milioi €-tan	2017	2018	2019	2020	2021
Emakiden zor gordina	283	239	203	142	113
Solarisen zor gordina	-	145	168	164	171
Zor gordin korporatiboa	406	650	708	689	682
Guztira	689	1.034	1.079	995	967

BURTSAKO INFORMAZIOA

	2021	2020	2019	2018	2017
Kotizazioa					
Kapitalizazioa itxieran (milioi €)	1.255	1.346	1.406	1.241	1.172
Azken prezioa (eurotan)	36,60	39,25	41,00	36,20	34,18
Gutxieneko prezioa (eurotan)	33,05	25,20	35,30	31,30	32,22
Gehieneko prezioa (eurotan)	42,10	43,30	44,90	43,60	39,50
Akzio bakoitzeko datuak (eurotan)					
Akzio bakoitzeko irabazi garbia (BPA)	2,51	0,26	0,72	1,27	1,24
Akzio bakoitzeko dibidendua	1,00	0,00	0,842	0,765	0,66
Burtsako ratioak					
PER (batez besteko kotizazioa/BPA)	14,88	127,70	56,34	30,14	29,06
Batez besteko kotizazioa/doitutako EBITDA	5,02	5,71	5,72	6,50	6,84
PVC (batez besteko kotizazioa/VC)	1,76	1,82	1,90	1,74	1,64
Dibidendu bakoitzeko errentagarritasuna	% 2,7	% 0	% 2,1	% 2,0	% 1,8
Pay-out-a (Dibidendua/BPA)	% 40	% 0	% 117	% 60	% 53
Likidezia-ratioak					
Free-float-aren errotazioa	% 51	% 70	% 47	% 65	% 71
Negoziatutako bolumena (milioi akziotan)	8,6	11,3	8,4	10,8	11,8

BESTE INFORMAZIO BAT

ONDORENGO GERTAERAK

2021eko abenduaren 31n, 9.640 milioi euro inguruko eskaera-zorria zuen kontratu irmoarekin, egindako konturako fakturazioetako zenbateko garbiena (8.807 milioi euro 2020ko abenduaren 31n) (12. oharra).

CAFek eta Shapir eraikuntza-enpresak eraturako partzuergoa aukeratu du 2022ko urtarrilean NTAk (Metropolitan Mass Transit System) Tel Aviveko tren arinaren Purple Line lineako proiektuaren esleipenduna izateko. Linea eraikitzeko lanez gain, kontratuak zoru baxuko 98 Urbos tranbia diseinatzeko eta hornitzeko lanak, seinaleztapeneko, energiako eta komunikazioetako sistemen hornidura eta linea 25 urtez mantentzeko lanak jasotzen ditu.

Kontratu honen baitan CAF Taldeak bideratuko dituen lanen irismenak unitate berrien diseinua eta fabrikazioa, seinaleztapeneko, energiako eta komunikazioetako sistemen hornidura eta proiektuaren integrazioa biltzen ditu.

Horrez gain, 2022ko urtarrilean, Auckland Transportek CAF Taldeari esleitu dio Zeelanda Berriko Auckland hirirako 23 unitate elektriko hornitzeko eta 2025eko amaierara arte ibilgailuen mantentze-lana egiteko kontratua.

Amaitzeko, Solarisek Unibuss AS Norvegiako garraio-operadorearekin Oslora bideratuko dituzten Urbino 18 modeloko 183 autobus elektriko hornitzeko kontratua adostu du.

Azken esleipen horiekin lotuta CAF Taldeak egingo dituen lanen irismen-bolumena 750 milioi euro baino gehiagokoa da.

BERE AKZIOAK EROSTEA ETA BESTERENTZEA

2021. urtean, Construcciones y Auxiliars de Ferrocarriles SAK eta haren eskumendeko enpresek ez dute erosi edo izan enpresako akziorik.

HORNITZAILEEI ORDAINKETA

Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko epearen inguruko informazioari dagokionez, 2021ean 92,20 egunekoa izan da. Epe hori 11/2013 Legeak ezarritako gehieneko epera egokitu eta murrizteko, Taldea kobrantzak ordainketak sortzen dituzten ekintzak egokitzeko ahalegina egiten ari da, beharrezko likidezia galdu gabe ordainketa-denbora murriztu ahal izateko.

ERRENDIMENDUKO NEURRI ALTERNATIBOAK

CAF Taldearen finantza-informazioak aplikagarria den kontularitzako araudiaren arabera prestatutako magnitudeak eta neurriak eta Errendimenduko Neurri Alternatiboak (MAR, gaztelaniaz) izeneko beste neurri batzuk jasotzen ditu. MAR neurriak Europar Batasunak adostutako Finantza Informazioaren Nazioarteko Arauek (FINA-EB) xedatutakoaren arabera aurkeztutakoaren arabera doitutako magnitudeak dira eta, horrenbestez, irakurleak osagarritzat hartu behar ditu, baina ez haien ordeko gisa.

MAR neurriak garrantzitsuak dira finantza-informazioa erabiltzen duten pertsonentzat; izan ere, Taldearen finantza arloko erabakiak, erabaki operatiboak edo estrategikoak hartzeko garaian CAF Taldeko Zuzendaritzak honako hauek ebaluatzeko erabiltzen dituen neurriak dira: finantza-errendimendua, eskudiruaren fluxuak edo finantza-egoera.

Honako hauek dira CAF Taldearen finantza-informazioan jasota dauden MAR neurriak:

Kontratazioa: ekitaldiko eskari irmoak eta aurreko ekitaldietako eskariekin lotuta egon zitezkeen aldatetarik jasotzen ditu. Adierazle horretan ez dago jasota ekitaldian negozioak bateratuta eskuratutako eskarien zorria.

Milioi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
+ Ekitaldiaren amaierako eskari-zorria	9.640	8.807
- Aldiaren hasierako eskari-zorria	(8.807)	(9.446)
+ Negozio-zifraren zenbateko garbia	2.943	2.762
Kontratazioa	3.776	2.123

Kontratazioa/Negozio-zifra Ratioa (Book to Bill):

Ekitaldiko "Kontratazioa" dagokion aldirako irabazi- eta galera-kontu bateratuko "Negozio-zifraren zenbateko garbia" z zatituta ateratzen da ratio hori. Ratio honen bilakaerak etorkizunera begira "Negozio-zifraren zenbateko garbia" k izango duen bolumena erakusten du.

Miloi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Ekitaldiko kontratazioa	3.776	2.123
Negozio-zifraren zenbateko garbia	2.943	2.762
Kontratazioa/ Negozio-zifra (Book to Bill)	1,3	0,8

Eskarien zorroa: galera eta irabazien kontu bateratuko "Negozio-zifraren zenbateko garbia" epigrafean etorkizuneari aitortuko diren eskari irmoen bolumena jasotzen du. Eskari bat irmoa da CAF Taldearen eta bezeroaren artean obligazioak sortzen dituenean, eta orduan bakarrik. Trenen, autobusen eta zerbitzuen salmentaren kasuan, une hori alderdien arteko kontratua sinatzen den unean gertatzen da, eta zenbateko gisa bezeroak dagoeneko gauzatu dituen kontratu mailako aukerak eta kontratu mailako penaltateen aurreikuspenaren arabera minoratutakoak hartzen dira kontuan.

Eskari Zorroa/Negozio Zifra Ratioa: oraingo aldiko Eskari Zorroa aurreko ekitaldiko irabazi- eta galera-kontu bateratuko "Negozio-zifraren zenbateko garbia" z zatituz ateratzen den ratioa da. Ratio honen bilakaerak etorkizunera begirako salmenta-bolumena zein izan daitekeen aurreikusten du.

Miloi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Aldi honetako eskarien zorroa	9.640	8.807
Ekitaldiko negozio-zifraren zenbateko garbia	2.943	2.762
Eskari Zorroa/Negozio-zifra Ratioa	3,3	3,2

Doitutako EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization):

EBITDA adierazlea "Ustiapenaren emaitza" tik "Ibilgetuaren amortizazioa" eta "Ibilgetua besterentzearen nariadura eta emaitza" epigrafeetan jasotako zenbatekoak kenduta kalkulatzen da. EBITDA hurrengo urteotan gertatuko diren aurreikusten ez diren aparteko gertaerak edo elementuak islatzen dituzten kontu-sailen arabera doitzen da, horiek izan daitezke, adibidez, hauek: negozioaren operatiba arruntetik kanpo sortutako auzietatik eratorritakoak, berregituraketak, enpresak erostearen kostuak eta abar.

Miloi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Ustiapenaren emaitza	165	121
Ibilgetuaren amortizazioa	87	89
Ibilgetua besterentzeagatik nariadura eta emaitza	3	(9)
EBITDA	255	201
Beste doiketa batzuk	-	-
Doitutako EBITDA	255	201

Doitutako EBITDA marjina: "Doitutako EBITDA" aldiko irabazi- eta galera-kontu bateratuko "Negozio-zifraren zenbateko garbia" z zatituz eratorritako ratioa.

BESTE INFORMAZIO BAT

Taldearen errentagarritasun operatiboari buruzko informazioa ematen duen adierazlea da.

Milioi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Doitutako EBITDA	255	201
Negozio-zifraren zenbateko garbia	2.943	2.762
Doitutako EBITDA marjina	% 8,7	% 7,3

Marjina garbia: "Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ekitaldiko emaitza bateratua" aldiko irabazi- eta galera-kontu bateratuko "Negozio-zifraren zenbateko garbia"z zatitzetik eratorritako ratioa.

Milioi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ekitaldiko emaitza bateratua	86	9
Negozio-zifraren zenbateko garbia	2.943	2.762
Marjina garbia	% 2,9	% 0,3

Zirkulatzailean egindako inbertsioa: aktibo zirkulatzailearen eta pasibo zirkulatzailearen arteko aldea da. Aktibo eta pasibo zirkulatzailea kontzeptuek Finantza Zor Garbi gisa sailkatutako kontu-sail guztiak kanpoan uzten dituzte. Hori gertatzen da, adibidez, eskudiruaren kontu-sailarekin eta eskudiruaren balioideekin. CAF Taldearen Zuzendaritzak erabiltzen du neurri hori negozioaren kutxa-bihurketa zikloarekin lotutako kudeaketan eta erabakiak hartzeko garaian; izan ere, kapital zirkulatzailea modu eragingarrian kudeatzeak kapital zirkulatzailearen inguruko inbertsio maila egokia izatea dakar berekin, eta horrek ez du enpresaren kaudimena arriskuan jartzen epe laburrera begirako ordainketa-betebeharrei aurre egiteko garaian. Honako hau da horren guztiaren xehetasuna:

Milioi eurotan	2021/12/31	2020/12/31*
+ Izakinak	487	482
+ Zordun komertzialak eta kobratu beharreko beste kontu batzuk	1.690	1.537
+ Korronteen estalduratik eratorritakoak (aktiboa)	48	15
+ Beste aktibo korronte batzuk	9	10
- Hornidura korronteak	(286)	(216)
- Estaldurako eratorri korronteak (pasiboa)	(69)	(20)
- Hartzekodun komertzialak eta ordaindu beharreko beste kontu batzuk	(1.733)	(1.702)
- Beste pasibo korronte batzuk	(6)	(5)
+ Administrazio publikoei egin beharreko ordainketaren atzerapenak (19. oharra)	-	5
Zirkulatzailean egindako inbertsioa	140	106

(*) "2021eko ekitaldian, adierazle honen parametroak aldatu egin dira egoera-balantze bateratuko "Hornidura ez-korronteak" epigraferako birsailkapena dela eta. Egoera-balantze bateratuko "Hornidura korronteak" epigrafean erregistratzen ziren bermeekin lotutako horniduren kasuan egin da aldaketa.

Aldaketa hori dela eta, 2020ko abenduaren 31n zirkulatzailean egindako inbertsioan 54 milioi euroko igoera egon da.

Aktibo finkoak: Aktibo ez-korronte osoari "Finantza Zor Garbia" adierazlearen kalkuluan jasota dauden aktibo finkoko kontu-sailak, aktiboaren estaldurako eratorri ez-korronteak eta geroratutako zergarekiko aktiboak kenduta kalkulatu da.

Milioi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Aktibo ez-korrontea, guztira	1.353	1.359
- Finantza-inbertsioak - Aktibo ez-korrontea (9.c eta 14 oharrak)	(9)	(8)
- Estaldurako eratorri ez-korronteak	(35)	(42)
- Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboak	(145)	(147)
Aktibo finkoak	1.164	1.162

Beste aktibo eta pasibo batzuk: pasibo ez-korrontearen eta aktibo eta pasibo korrontearen kontu-sailak aintzat hartuta lortzen da. Hemen daude zehaztuta:

Milioi eurotan	2021/12/31	2020/12/31*
+ Finantza-aktibo korronteak - Taldeko enpresetan eta elkartutakoetan egindako inbertsioak	2	-
+ Estaldura ez-korronteatatik eratorritakoak - Aktibo ez-korrontea	35	42
+ Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboak	145	147
- Pasibo ez-korrontea, guztira	(1.103)	(1.258)
+ Zorrek kreditu-erakundeekin eta obligazioak eta beste balio negoziagarri batzuk	676	809
+ Itzuli beharreko aurrerakinak interes ez-korronteekin (14 eta 15 oharrak)	6	8
- Finantza-pasibo korronteak - Beste finantza-pasibo batzuk	(49)	(63)
+ Interes korronteak dituzten itzuli beharreko aurrerakinak (14 eta 15 oharrak)	2	2
Beste eta pasibo-aktibo batzuk, guztira	(286)	(313)

CAPEX: "Beste ibilgetu ukiezin batzuk" eta "Ibilgetu materiala" epigrafeetako ekitaldiko osagarrien batura da, erabilera-eskubideak aintzat hartu gabe. Horiek guztiak memoria bateratuko 7.b eta 8.a oharretan jasota daude.

Milioi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Beste ibilgetu ukiezin batzuei buruzko informazio osagarria	24	23
Ibilgetu materialari buruzko informazio osagarria	22	21
CAPEX	46	44

Cash-Flowa: aurreko aldiaren eta oraingoaren artean Finantza Zor Garbian gertatu den aldakuntza gisa kalkulatzen da, eta akziodunei dibidenduak ordaindu izanaren eragina kanpoan uzten da.

Miloi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
+ Finantza Zor Garbia aldiaren hasieran	311	434
- Finantza Zor Garbia aldiaren amaieran	(278)	(311)
+ Akziodunei dibidenduekin lotuta aldi horretan egindako ordainketak	29	-
Cash-Flowa:	62	123

Ekitaldi honetan, CAF Taldeak Cash-Flowaren adierazlearen kalkulua aldatu du kalkulu berri honek Taldearen kuxak duen sorkuntza-gaitasuna hobeto adierazten dela kontuan izanda.

Finantza Zor Garbia: memoria bateratuko 14.h oharrean banakatuta dauden adierazle horren kalkulua osatzen duten kontu-sailak kontuan hartuta lortzen da.

Finantza Zor Garbia / Doitutako EBITDA Ratioa: "Finantza Zor Garbia" Doitutako EBITDAz zatitzetik eratorritako ratioa. Ratio horrek izandako bilakaerak erakusten du Taldeak bere ohiko jarduerarekin sortzen dituen fluxuen bidez Finantza Zor Garbiari aurre egiteko duen gaitasuna.

Miloi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Finantza Zor Garbia	278	311
Doitutako EBITDA	255	201
Finantza Zor Garbia/Doitutako EBITDA	1,1	1,5

Finantza Zor Gordina: memoria bateratuko 14.h oharrean banakatuta dauden "Finantza Zor Garbia" ren kalkulua osatzen duten pasiboko kontu-sailak kontuan hartuta lortzen da.

Miloi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Finantza Zor Garbia	278	311
+ Finantza-inbertsioak - Aktibo ez-korrontea	9	8
+ Aldi baterako finantza-inbertsioak	129	102
+ Eskudirua eta beste zenbait aktibo likido baliokide	551	574
Finantza Zor Gordina	967	995

Eskuragari dagoen likidezia: Altxortegiaren zenbatekoa eta eskuragari dauden Aldi baterako Finantza Inbertsioak eta erabili gabeko kreditu-erraztasunen bolumena adierazten du. Bere ohiko jardueraren baitako betebeharrak bete ahal izateko Taldeak duen gaitasuna erakusten du. Honako hau da horren guztiaren xehetasuna:

Miloi eurotan	2021/12/31	2020/12/31
Finantza-aktibo korronteak - Aldi baterako		
Finantza Inbertsioak (9. oharra)	129	101
Eskudirua eta beste zenbait aktibo likido baliokide	551	574
Kreditu-lerroak eta erabili gabeko gainerako finantza-disponibilitateak (16. oharra)	411	440
Likidezia erabilgarria	1.091	1.115

Burtsako kapitalizazioa: Aldiaren amaieran Burtsan Erakunde Kontrolatzaileak jaulkitako akzioen guztizko balioari dagokio. Hori kalkulatzen, jaulkitako akzioen kopurua data horretan akzioek duten kotizazio-prezioaz biderkatzen da.

BESTE INFORMAZIO BAT

	2021/12/31	2020/12/31
Jaulkitako akzio kopurua (milioika akziotan)	34,28	34,28
Kotizazio-prezioa amaieran	36,60	39,25
Burtsako kapitalizazioa (milioika eurotan)	1.255	1.346

Akzio bakoitzeko dibidendua: ekitaldian zehar banatutako dibidenduen zenbatekoa aldiaren itxieran Burtsan erakunde kontrolatzaileak jaulkitako akzio kopuruaz zatituz eratorritako ratioa.

	2021/12/31	2020/12/31
Banatutako dibidendua (milioika eurotan)	34,28	-
Jaulkitako akzio kopurua (milioika akziotan)	34,28	34,28
Akzio bakoitzeko dibidendua	1,00	-

PER ratioa: akzioek Burtsan oraingo aldian duten kotizazioa "Akzio bakoitzeko Irabazi Garbia" z zatituz eratorritako ratioa da.

	2021/12/31	2020/12/31
Urteko batez besteko kotizazioa (eurotan)	37,29	33,57
Akzio bakoitzeko irabazi garbia (eurotan)	2,51	0,26
PER	14,88	127,70

Batez besteko Kotizazioa/Doitutako EBITDA Ratioa: jaulkitako akzio kopuruaren eta oraingo aldiko batez besteko kotizazioaren arteko biderkadura aldiko doitutako EBITDAaz zatituz ateratzen den ratioa da.

	2021/12/31	2020/12/31
Jaulkitako akzio kopurua (milioika akziotan)	34,28	34,28
Urteko batez besteko kotizazioa (eurotan)	37,29	33,57
Batez besteko kotizazioa (milioika eurotan)	1.278,30	1.150,78
Doitutako EBITDA (milioika eurotan)	255	201
Batez besteko kotizazioa/doitutako EBITDA	5,02	5,71

PVC ratioa: Burtsako akzioek oraingo aldian duten batez besteko kotizazioa akzioen kontularitzako balioaz zatituz ateratzen den emaitza da. Kontularitzako balioa "Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ondare garbia" jaulkitako akzio kopuruaz zatituz ateratzearen emaitza izaten da.

	2021/12/31	2020/12/31
Urteko batez besteko kotizazioa (eurotan)	37,29	33,57
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ondare garbia (milioi eurotan)	727	633
Jaulkitako akzio kopurua (milioika akziotan)	34,28	34,28
Akzio bakoitzeko kontularitzako balioa (eurotan)	21,21	18,47
PVC ratioa	1,76	1,82

Dibidendu bakoitzeko errentagarritasuna: Akzio bakoitzeko dibidendua Burtsan akzioek aldi honetan duten batez besteko kotizazioaz zatituz ateratzen den emaitza da.

	2021/12/31	2020/12/31
Akzio bakoitzeko dibidendua (eurotan)	1,00	-
Urteko batez besteko kotizazioa (eurotan)	37,29	33,57
Dibidendu bakoitzeko errentagarritasuna (%)	% 2,7	% 0

Pay-outa: akzio bakoitzeko dibidendua akzio bakoitzeko irabazi garbiaz zatituz ateratzen den emaitza da.

	2021/12/31	2020/12/31
Akzio bakoitzeko dibidendua (eurotan)	1,00	-
Akzio bakoitzeko irabazi garbia (eurotan)	2,51	0,26
Pay-outa (%)	% 40	% 0

Free-float-aren errotazioa: negoziatutako tituluen bolumena aurrez ikusitako akzio flotatzaileekin alderatzen duen ratioa. Horietan ez dira kontuan hartzen akziodun adierazgarrien edo administrazio kontseiluko kideen esku daudenak edo sozietateak autozorroan dituenak. Aurrez ikusitako kapital flotatzailearen ehunekoa gobernu korporatiboaren urteko txostenean dago banakatuta (A.11 atala).

GOBERNU KORPORATIBOAREN URTEKO TXOSTENA

Gobernu Korporatiboaren 2021eko urteko txostena kudeaketa-txostenaren parte da, eta CAFen web orri korporatiboan dago argitaratuta (www.caf.net), Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalari jakinarazi ondoren beste informazio esanguratsu gisa.

KONTSEILARIEN ORDAINSARIEI BURUZKO URTEKO TXOSTENA

Kontseilarien ordainsariei buruzko 2021eko urteko txostena kudeaketa-txostenaren parte da, eta CAFen web orri korporatiboan dago argitaratuta (www.caf.net), Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalari jakinarazi ondoren beste informazio esanguratsu gisa.

1.2

FINANTZA ARLOKOA EZ DEN INFORMAZIOAREN EGOERA - JASANGARRITASUNEKO TXOSTENA

the \mathbb{R}^n is a linear space over \mathbb{R} with the usual addition and scalar multiplication. The inner product is defined by

$$(x, y) = x_1 y_1 + x_2 y_2 + \dots + x_n y_n \quad (1)$$

where $x = (x_1, x_2, \dots, x_n)$ and $y = (y_1, y_2, \dots, y_n)$ are vectors in \mathbb{R}^n . The norm of a vector x is defined by

$$\|x\| = \sqrt{(x, x)} = \sqrt{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2} \quad (2)$$

The distance between two vectors x and y is defined by

$$d(x, y) = \|x - y\| = \sqrt{(x - y, x - y)} \quad (3)$$

The angle between two vectors x and y is defined by

$$\cos \theta = \frac{(x, y)}{\|x\| \|y\|} \quad (4)$$

The orthogonal projection of a vector x onto a vector y is defined by

$$p_y(x) = \frac{(x, y)}{(y, y)} y \quad (5)$$

The orthogonal distance from a vector x to a vector y is defined by

$$d(x, y) = \|x - p_y(x)\| \quad (6)$$

The orthogonal distance from a vector x to a subspace S is defined by

$$d(x, S) = \inf_{y \in S} \|x - y\| \quad (7)$$

The orthogonal distance from a point x to a line L is defined by

$$d(x, L) = \inf_{y \in L} \|x - y\| \quad (8)$$

The orthogonal distance from a point x to a plane P is defined by

$$d(x, P) = \inf_{y \in P} \|x - y\| \quad (9)$$

The orthogonal distance from a point x to a hyperplane H is defined by

$$d(x, H) = \inf_{y \in H} \|x - y\| \quad (10)$$

1

Jasangarritasuna nola ulertzen dugun

05. or.

2

Gobernu Korporatibo Ona

22. or.

3

Negoio arduratsua eta berrikuntza

49. or.

4

Gure taldearen bikaintasuna

74. or.

5

Ingurumenaren zaintza eta deskarbonizazioa

98. or.

6

Gure jardueraren balio soziala

117. or.

7

Informazio gehigarria

129. or.

1

JASANGARRITASUNA NOLA ULERTZEN DUGUN

”Jasangarritasun arloan CAFek duen helburu nagusia bere misioaren garapena interes-taldeen aurreikuspenak eta beharrak asebetetzearekin modu orekatuan bateratzea da, epe luzera begira eta modu iraunkorrean balioa sortzeko. Hori guztia legezko betebeharrak beteta ez ezik, Gobernu Korporatibo Onarekin, Arriskuak Kudeaketarekin, Araudia Betetzearekin eta Jasangarritasunarekin lotutako jardunbide egokienak betez ere egin da.

*CAFen Jasangarritasun Politika
2020ko abenduak 17*

1.1

CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna

1.2

Balioa sortzea eta Interes Taldeak

1.3

Materialtasuna

1.4

Jasangarritasunaren aginte-koadroa

1.5

Garapen Jasangarrirako Helburuak

1.6

Europar Batasuneko taxonomia jasangarria

1.7

Kanpo kalifikazioak ESGri dagokionez

1.1 CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna

[102-16, 102-49, 102-40, 102-42, 102-43, 102-44]

Garraiorako sistema integralak eskaintzen 100 urte baino gehiagoko esperientzia duen talde multinazionala da CAF. Mugigarritasun jasangarrian abangoardia teknologikoa eta balio erantsi altua eskaintzen die bere bezeroei.

Multi-jarduera eta multi-lantegiak dira Taldearen oinarriak eta trengintzan erreferentea da. Bezeroei merkatuko produktuen gama zabal eta malguenetako bat eskaintzen die: garraio-sistema integralak, material gurpilduna (tren eta autobus arloetako), osagaiak, azpiegiturak, seinaleztapena eta zerbitzuak (mantentzea, birgaitzea eta finantzaketa). Balio-eskaintza hori guztia webgune korporatiboan dago eskuragarri.

- Tren arloko material mugigarriaren segmentua da Taldearen jarduera historiko nagusia eta produktuen gama zabala eskaintzen du: abiadura handiko trenak, eskualdeko trenak eta aldirietakoak (dieselak eta elektrikoak), metroak, tranbiak eta LRVak edo tren-makinak.
- Autobusetan, Taldeak bateriadun eta isurpenik gabeko hidrogenodun autobusen aukera handia eskaintzen du, eta 2012tik buru da Europako merkatuan.¹ Ekitaldi honetan, gainera, "Solaris Urbino 15 LE" modeloak Alemaniako "Busplaner" aldizkari ospetsuaren autobus elektrikorik onenarentzako "Jasangarritasun Saria 2021" jaso du.

CAF posizio esanguratsuak hartzen ari da, mugikortasun jasangarrian bere balioaren eskaintza handitzeko eta deskarbonizazioan ekarpena egiteko. Horren inguruko informazio gehiago dago "3.3 Berrikuntza eta teknologia" eta "5.3 Mugikortasun jasangarria eta eraginkorra" ataletan.

Taldeak mundu osoan banatuta dauden era askotako bezeroei eskaintzen die zerbitzua, izaera publikoa edo pribatua duten Estatuko edo eskualdeko administrazioak edo udalerrak, tren arloko beste fabrikatzaile batzuk eta operazioez edo sistemak mantentzeaz arduratzen diren enpresa pribatuak, edo finantza-profila duten erakundeekin batera lan egiten duten enpresen egitura konplexuak.

Nazioarteko merkatuan presentzia handia du, baina arretagune nagusia Europan du. Taldeak produkzio-lantegiak ditu hainbat herrialdetan: Espainian, Polonian, Erresuma Batuan, Frantzian, Estatu Batuetan, Mexikon eta Brasilen. Horrez gain, tren-ibilgailuen flotak mantentzeko zentroak eta bulegoak ditu 5 kontinenteetako 20 herrialde baino gehiagotan. Informazio hori webgune korporatiboan dago eskuragarri. Bezeroarengandik gertu dagoenez, Taldeak laguntza eta mantentze-lanak emateko zerbitzuen estaldura bikaina eskaini eta produkzio eragingarriagoa gara dezake.

CAFen misioak Taldeak mugikortasun jasangarriko garraio-sistema integraletan duen balio erantsia islatzen du, eta Misioarekin bat eginez, Ikuspegiak erreferentzia egiten dio mugikortasun jasangarriko behar sozialei erantzuteko Taldeak duen eskaintza integralari.

Garraiorako sistema integralak eskaintzen 100 urte baino gehiagoko esperientzia duen talde multinazionala gara. Mugigarritasun iraunkorrean abangoardia teknologikoa eta balio erantsi altua eskaintzen ditugu.

Trengintzan erreferenteak gara eta bezeroei material mugigarriaren, osagaien, azpiegituren, seinaleztapenaren eta zerbitzuen arloetan (mantentze-lanak, birgaitzea eta finantza-zerbitzuak) merkatuko gama malgu eta zabalenetako bat eskaintzen diegu.

CAF osatzen dugun pertsonen konpromisoari eta gure aliatuen lankidetzari esker, gure bezeroen asebetetzea hobetzen eta akziodunentzat balioa sortzen laguntzen dugu.

Mugikortasun jasangarria eta mundu mailakoan duen esperientzia

> Tren arloko 200 proiektu

> 20.000 autobus

> 50 merkatu

MISIOA

2016ko abenduaren
23an egindako Batzorde
Exekutiboan onartua.

¹ Chatrou CME solutions

IKUSPEGIA

2016ko abenduaren 23an
egindako Batzorde
Exekutiboan onartua.

Teknikoki eta giza baliabideetan dugun potentzian oinarrituta, hazi egingo gara tren-sektorean eta munduko merkatu handien eta zorrotzenetako parte-hartzea sendotuko dugu.

Garraioaren gure eskaintza integrala areagotu eta dibertsifikatuko dugu trengintzaz harago joanda, mugigarritasun iraunkorreko behar sozial berriei erantzuna emanda.

CAF osatzen dugun pertsona guztiok partekatutako kulturaren bidez, gure interes-taldeen beharrei erantzun orekatua eskainiko diegu.

Era berean, Taldearen jarduera guztiei ezartzen zaizkien balio korporatiboek Jasangarritasun Politikan jasotzen diren printzipioekin dagoen konpromisoa islatzen dute eta egunerokoa presenteko egiten dituzte. 2021ean, balio korporatibo berri bat jakinarazi da, "Pertsonen eta Ingurunearen Segurtasuna eta Osasuna"

Zintotasuna eta zuzentasuna	Behar bezala jardutea, arauetara egokitzea.
Erantzukizuna eta konpromisoa	Ardurak bere gain hartzea, konpromisoak betetzea.
Emaitzak eta iraunkortasuna	Planteatutako egoerei irtenbideak ematea, horretarako ekintzak finkatzea. Sor daitezkeen zailtasunak gaitzuta, helburu duena lortzea.
Bikaintasuna eta ikasketa	Gauzak ondo egitea, jarduera hobetzea eta irtenbide berriak eskaintzea. Ikasteko eta jarduera berriak egiteko prest egotea.
Lankidetzeta eta taldeko lana	Beste batzuekin batera lan egiteak balio handiagoa ematen du.
Pertsonen eta Ingurunearen Segurtasuna eta Osasuna	Ingurune seguruetan lan egitea. Pertsona guztien segurtasuna eta osasuna indartuz.

Jasangarritasunarekin eta jarduerak egiten dituen ingurunearekin duen konpromisoaren ondorioz, CAF Taldeak (aurrerantzean, CAF) Jasangarritasun Politika eguneratua du, eta 2020ko abenduaren 17an onartu duen Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, SAko Administrazio Kontseiluak (aurrerantzean, CAF, SA). Politika horrek definitzen ditu helburua, printzipioak eta erakundeak bere jarduerak egiterakoan sustatzen dituen konpromisoak, eta eskuragarri dago webgune korporatiboan.

Jasangarritasunaren arloan CAFek duen helburu nagusia bere misioaren garapena interes-taldeen aurreikuspenak eta beharrak asebetetzearekin modu orekatuan bateratzea da, epe luzera begira eta modu iraunkorrean balioa sortzeko. Hori guztia legezko betebeharrak beteta ez ezik, Gobernu Korporatibo Onarekin, Arriskuen Kudeaketarekin, Araudia Betetzearekin eta Jasangarritasunarekin lotutako jardunbide egokienak betez ere egin da.

Aurkeztu dugun helburua abian jarri ahal izateko, CAFek printzipio hauek jarraitzen ditu jarduerak garatzean:

1	Legezko betekizuna eta ustelkeriaren eta legez kanpoko bestelako portaeren prebentzioa
2	Giza Eskubideak eta Funtsezko Eskubideak errespetatzea
3	Gobernu Korporatibo Onaren praktika onenak betetzea, Arriskuen Kudeaketa, Araudia Betetzea eta Jasangarritasuna.
4	Gardentasuna eta Konfidentzialtasuna
5	Komunikazio Arduratsua
6	Erantzukizun fiskala
7	Berrikuntza eta Jasangarritasuna
8	Ingurumena

CAFek urratsak ematen jarraitzen du Jasangarritasun Politikan ezarritako helburuak bete ahal izateko lana indartu eta finkatzeko, eta Jasangarritasunerako Batzordeak dinamizatzen ditu urrats horiek. Foro hori diziplina anitzeko taldeak eta Jasangarritasunaren arloan eraginik handiena duten arloetako ordezkariak osatzen dute. Haien zeregina konpromisoak betetzen direla bermatzea da, bai eta arlo horretako jardueren jarraipena egitea ere, Giza Baliabideen Zuzendaritzaren koordinaziopean. Batzordea osatzen duen kide bakoitzaren erantzukizun nagusia da dagokien espezialitatean irismena izango duten Jasangarritasun arloko jarduerak egitea. Alde horretatik, arlo horretako erreferentzia eta solaskidea da ordezkatzeko dituen arloetan eta arlo horien ahotsa

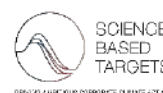
Batzordearen barruan. Gainera, kideen ardura da Batzordeari ikuspegi partekatua ezartzeko beharra duten alderdi esanguratsuak jakinaraztea eta organo exekutiboetara eta/edo erabakiak hartzen dituztenei gaiaren inguruko alderdirik esanguratsuenen berri ematea. Batzordeak berari igorritako gaiak ebaluatzen ditu, eta aukera du edukiaren eta tratamendurako modurik egokienaren inguruko gomendioak igortzeko.

Izendapenen eta Ordainketen Batzordeak ingurumenaren eta arlo sozialaren politikak eta praktikak ebaluatzeko eta ikuskatzeko funtzioak ditu esleituta, interes soziala sustatzeko helburua bete ahal izateko, baita Interes Talde desberdinekin zerikusia duten prozesuak ere, azken horien interes legitimoak kontuan izanda. Aipatutakoa bete ahal izateko, Jasangarritasun Politikaren jarraipena eta kontrola egin behar ditu. Administrazio Kontseiluak aldizka izaten du Jasangarritasunaren arloko jardueren eta Interes Taldeek politikan horretan zehaztutakoa ezartzeko egindako jardueren berri.

Txosten hau Giza Baliabideen Zuzendaritzak gidatu eta koordinatu du, Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeak berrikusi eta Administrazio Kontseiluak onartu.

2021eko ekitaldian zehar, CAFek bere prozesuen kudeaketa hobetzen jarraitu du ESG gaiekiko sentsibilitatea handitzen joan den heinean, baita Interes Taldeek jarduera desberdinetan izan dituzten eskakizunak ere. Aldi horretan, jarduketa-arlo hauetan egin den lana nabarmendu behar da:

- Kudeaketa Plana 2021-2022 egituratzen duten 3 erronka estrategikoen artean jasangarritasuna sartzea, hazkundearekin eta errentagarritasunarekin batera.
- Materialtasunaren Azterketaren eguneraketa egitea, Global Reporting Iniziatiben (GRI) reporting estandarren eta arlo horretako azken eskakizunen arabera.
- Arlo horretako ekimen espezifikoak, irismen korporatiboa eta ESGn eragin zuzena duen Jasangarritasun Plana egitea.
- Jasangarritasunaren Aginte Koadroa sortzea, finantzaren arlokoak ez diren Taldearen helburu nagusiak sartzeko.
- Solarisen lehen jasangarritasuneko txostena egitea, 2020koa.
- ISO 26000:2012rekin bat egiten duen Kudeaketa Korporatiboaren Eredua ezartzeko aurrerapausoak ematea, ESGren gaitako politikak ezarritik.
- Antolaketaren Egituran aurrerapausoak ematea, Jasangarritasunaren Batzordearen eta espezializatutako Foro Korporatiboek bitartez (erabiltzaileen Osasuna eta Segurtasun Fisikoa eta Zibersegurtasuna).
- Lehenengo "ESG Equity Story" egitea, honako puntuen laburpenarekin: CAFentzat jasangarritasuna zer den, gobernantza, lorpen nagusiak eta etorkizuneko konpromisoak.
- Finantzen arlokoa ez den informazioaren inguruko alderdi esanguratsuak txertatzea emaitzen argitalpenetan, finantzen informazioarekin batera.
- Jasangarritasunari buruzko atal espezifikoak sortzea webgune korporatiboan.
- Jasangarritasunaren arloko kalifikazio-agentziek taldearen jardueraren inguruan duten pertzepzioa hobetzea.
- Karbono-neutraltasuneko estrategiaren baitan, SBti (Science Based Targets Initiative) eta Race to Zero ekimenekin bat egitea. Jarduketa hori klima-aldaketaren aurkako ekimenen eta Parisko Hitzarmenaren parte da, eta enpresak klima-aldaketaren erronkarekin duen konpromisoa indartzen du.
- CAF Taldearen karbono-aztarna kalkulatzeko lehengo ekitaldia, 2019 eta 2020 urteetarako 1, 2 eta 3 irismenatarako.
- CAF, S:AK, Taldearen sozietate nagusiak, Nazio Batuen Mundu Itunaren atxikimenduari eustea, eta horrela berrestea giza eskubideen, lanaren, ingurumenaren eta ustelkeriaren aurkako Nazio Batuen adierazpenetatik eratorri diren eta adostasun unibertsala duten Hamar Printzipioekiko duen konpromisoa.
- Finantza Arlokoa Ez Den Informazioaren Egoera eta Jasangarritasuneko Txostena jasotzen dituen dokumentu bakarra egitea, *Global Reporting Initiative* (GRI) garatu dituen GRI Estandarren informazioaren eskakizunak eta gomendioak jarraituz, bai eta Finantzen Arlokoa Ez Den Informazioaren Egoera egiteko araudia ere (abenduaren 28ko 11/2018 Legea), CAF Taldearen Kudeaketa Txostenaren parte da hori.

Hurrengo aldiari begira, helburu nagusia Jasangarritasun Politikan jaso diren konpromisoak bete ahal izateko Interes Talde desberdinekin aurrerapausoak ematen jarraitzea da arlo (ingurumena, alderdi soziala eta gobernantza) eta lan-esparru desberdinetan (kudeaketa, informazioa eta emaitzak).

1.2 Balioa sortzea eta Interes Taldeak

[102-40, 102-42, 102-43, 102-44]

CAFen esparru estrategikoak bi ardatz ditu. Negozioaren Estrategiak zer produktu, merkatu, bezero eta teknologia landu ezartzen du. Eta Kudeaketaren Estrategiak negozio-estrategia hori nola egingo den zehatzen du (enpresaren gobernantza, prozedurarako politikak, kudeaketa-batzordeak, prozesuak, etab.). Bi estrategien uztarketak balioa sortzen du, eta emaitzak dakartza. Horregatik, CAFentzat, balioa sortzea bere Interes Taldeen beharrak eta aurreikuspenak betetzea da.

CAFek ez du balioa sortzeko definizioari eutsiko duen merkatuko-estandarrik, baina bere Kudeaketa Esparru Estrategikoa ezarri du, merkatuko estandar desberdinekin bat etorritz, esaterako: ISO TS 22163 (IRIS), ISO 26000 eta EFQM Kudeaketa Eredua (European Foundation for Quality Management).

Interes-taldeak (horien lehen identifikazio formala egin zen 2011ko Jokabide Kodea definitzeko garaian) daude CAFeko strategiaren erdigunean eta Jasangarritasuneko Politikak haien indarraldia baieztatu eta haietako bakoitzarekin (akziodunak, bezeroak, pertsonak, hornitzaileak eta gizartea) hartutako konpromisoak definitzen ditu.

Konpromiso horiek kudeaketa arruntaren mailan hedatzen dira ISO 26000:2012 erantzukizun sozialeko gidan jasotako ildoei jarraituta CAFeko Kudeaketa Ereduaren bidez. Bertan daude jasota interes-talde bakoitzarekin lotutako politikak, ekimenak eta helburu jakinak. Eredu horrek negozio-estrategiarekin, Taldearen testuinguru estrategiko orokorra, batera osatzen duen CAF Taldearen Kudeaketa Estrategia biltzen du.

Kudeaketa Ereduari, arreta pertsonalizatuari eta etengabeko hobekuntzari esker, Taldeak bezeroen aurreikuspen eta beharrak asebetze eta entrega guztiak etorkizuneko jardueretarako gomendio bihurtzeko. Hori guztia agerian utzi dute azken urteotan 50 herrialde baino gehiagotan esleitutako 200 proiektu edo eskari baino gehiagok, eta horri guztiari esker, Taldearen eskari-zorroak markak hautsi ditu eta gure bezeroek errepikatu egiten dute.

CAF Taldeak Ekonomia-Finantza arloko Informazioaren, Finantza arlokoa ez den Informazioaren eta Informazio Korporatiboaren Komunikazio Politika, eta Akziodunekiko, Erakundeetako Inbertsiogileekiko eta Boto Aholkulariekikoa du (kotizatutako sozietateetako Gobernu Onaren Kodean jasotako gobernu korporatibo onaren printzipioak -2015eko otsailean Balioen Merkatuko Batzorde Nazionalak onartu zuen, eta 2020ko ekainean berrikusi- eta aplikagarria den legeriak xedatutakoa betez). Politika hori, hasiera batean, CAFeko Administrazio Kontseiluak onartu zuen 2015eko urriaren 28ko saioan Akziodunekiko, Erakundeetako Inbertsiogileekiko eta Boto Aholkulariekiko Harremanen Politika gisa, eta azken aldiz 2020ko abenduaren 17an aldatu. Aipatutako Politikak garatzen du CAFek interes-taldeen partaidetzarekin eta elkarriketarekin lotuta duen konpromisoa, eta komunikazio arduratsuko jardunbideak, Jasangarritasuneko Politikan bildutako printzipioa osatzen dutenak, zehatzen ditu.

2021ean, Politika hori garatzeko Gidaliburua egin da, eta helburua da Komunikazio Politika Orokorrean ageri diren printzipioak eta erakundeko oinarriko irizpideak garatzeko tresna izatea.

CAFen helburua Intereseko Taldeekin konfiantzazko harremana sortzea da. Hori dela eta, Interes Taldeekin etengabeko komunikazioa eta komunikazio eraginkorra sustatzen du jarraian adierazitako komunikazio-bide hauen bidez, betiere, helburu korporatiboetako eta jarduerari kaltea eragindako arlo horietan partaidetza eta esku-hartzea sustatzeko helburuarekin.

Interes Taldeak	Komunikazio-bideak
Akziodunak ²	<ul style="list-style-type: none"> - Akziodunei eta inbertsiogileei arreta emateko bulegoa. - CNMVren jakinarazpenak. - Akziodunen Batzar Nagusia. - Aldizkako informazio-bilerak. - CAFeko webgunea (www.caf.net). -Salaketetarako bidea - Inbertsiogile eta akziodunei zuzendutako inkesta.
Bezeroak	<ul style="list-style-type: none"> - Bilerak bezero potentzialekin. - Bilerak proiektuan dauden bezeroekin. - Bezeroen auditoriak. - Kalitatearen eta Segurtasunaren Kudeaketa Sistemaren auditoriak. - CAFeko webgunea (www.caf.net) -Salaketetarako bidea - Bezeroei egindako asebetetze-inkestak.
Pertsonak	<ul style="list-style-type: none"> - CAFeko Ataria. - Barne-komunikaziorako kanalak - Zuzeneko komunikazioa. - Sindikatuen ordezkariak. - Aldizkari korporatiboa. -Salaketetarako bidea - CAFeko webgunea (www.caf.net) - Erakundearen Osasun Inkesta.
Hornitzaileak	<ul style="list-style-type: none"> - Hornitzaileen Ataria. - CAFeko webgunea (www.caf.net) - Hornitzaileei zuzendutako auditoriak. -Salaketetarako bidea - Hornitzaileak Asebetetzeko Inkestak.
Sozietatea	<ul style="list-style-type: none"> - CAFeko webgunea (www.caf.net) (www.caf.net) - Zuzeneko harremana administrazio publikoekin. - Parte-hartzea foro eta elkarteetan. -Salaketetarako bidea - Finantza Arlokoa Ez Den Informazioaren Egoera - Jasangarritasuneko Txostena - Komunikazioa baloratzeko inkesta (4T/2021)

Bide horiek, merkatuaren eta CAF Taldeko interes-taldeen esku dagoen informazioaren hedapena eta kalitatea maximizatzen laguntzeaz gain, ezinbestekoak dira Jasangarritasun arloan interes-talde bakoitzaren kezka eta interesak ezagutzeko, eta CAFek arlo horretan dituen estrategia eta jarduerak zehazteko funtsezkoak dira.

Horretarako, komunikazio-prozesu sistematizatua du zehaztuta eta bertan daude jasota interes-talde bakoitzerako adierazle esanguratsuenak eta bertan finkatzen dira dagozkion ekintza-planak gero aipatutako bideetatik jakinarazteko. Interes-taldeen iritzia ebaluatze, komunikazioaren inguruko asebetetzearen eta balorazioaren neurketa eta jarraipena egiten da interes-taldeekin. Taula honetan jaso ditugu neurketaren eboluzioa eta irismena:

² Akziodunei buruzko informazioa CAFeko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostenean dago eskuragarri (webgune korporatiboan ikus daiteke).

² Komunikazio-kanala bai erakundeko inbertitzailearentzat, bai txikizkako akziodunarentzat.

Interes-talde guztien asebetetzea

Interes-taldea	Neurketa	Irismena	Bilakaera	Aurreikuspenak
Akziodunak	Urteko Kontuak eta Kudeaketa Txostena onartzeko aldeko botoen % (Akziodunen Batzar Nagusia)	≥ % 78 boto-eskubidea duen harpidetutako kapitala	Positiboa Helburuarekin bat	Egonkortasuna
Bezeroak	Tren arloko Urteko Asebetetze Inkesta Autobusetako Bienaleko Asebetetze Inkesta	≥% 84 Taldearen salmentak	Positiboa Helburuarekin bat	Egonkortasuna
Pertsonak	Erakundearen Osasun Indizea	≥% 85 Taldeko langileak	Positiboa	Hobekuntza
Hornitzaileak	Urteko Asebetetze Inkesta	≥% 80 Taldearen erosketak	Negatiboa	Irismenaren igoera Egonkortasuna emaitzan
Sozietatea ³	Gogobetetzearen inguruko inkesta	≥% 59 Taldeko langileak	Lehen neurketa	Irismena zabaltzea Egonkortasuna emaitzan

Interes-taldeei egindako komunikazioaren balorazioa

Interes-taldea	Neurketa	Irismena	Bilakaera	Aurreikuspenak
Akziodunak	Komunikazioa baloratzeko inkesta	Ez dagokio (bi urtez behingoa)	Ez dagokio (bi urtez behingoa)	Egonkortasuna
Bezeroak	Komunikazioa baloratzeko inkesta	≥% 77 Taldearen salmentak	Positiboa	Irismena zabaltzea Egonkortasuna emaitzan
Pertsonak	Komunikazioa baloratzeko inkesta	≥ % 60 langileak	Positiboa	Irismena zabaltzea Emaitzen hobekuntza
Hornitzaileak	Komunikazioa baloratzeko inkesta	≥ 80 salmentak	Negatiboa	Irismena zabaltzea Egonkortasuna emaitzan
Sozietatea	Komunikazioa baloratzeko inkesta	≥ % 59 Taldea	Lehen neurketa	Irismena zabaltzea Egonkortasuna emaitzan

Adierazlearen bilakaera hobetzeaz gain, neurketaren irismena Talde osora eta Interes Talde guztietara hedatzeko ere egiten dugu lan. Horretarako, komunikazio-prozesu bat dago eta Interes Talde bakoitza neurtzeko adierazleak zehaztu dira. Halaber, adierazle horiek bigarren mailako helburuak izateari utzi diote eta Jasangarritasunaren aginte-koadroan txertatu dira,

Jasangarritasuneko Batzordeak egiten du horien jarraipena eta hobetzeko ekintza egokiak zehazten ditu.

³ CAF Taldearentzako Sozietate Intereseko Taldea industria- eta zerbitzu-jarduerak dituzten erkidegoekin identifikatzen da, baita bere produktuak eta zerbitzuak entregatzen dituen geografiekin ere, ekonomian eta ingurumenean duen eragina kontuan hartuta. Gainera, CAF Taldeak eragin positiboa sustatzen du garapen ekonomikoan jarduten duten eragileekin batera jarduerak eginez (administrazio publikoak, enpresa-elkarteak, klusterrak, enpresa-multzoak, etab.), ezagutza sortuz (berrikuntzara bideratutako elkarteak, ezagutza-zentroak, ikerketa-zentroak eta/edo teknologikoak, etab.), hezkuntza sustatuz (hezkuntza erakundeak edo enplegua sustatzeko erakundeak) eta jarduera soziala eta kulturala sustatuz (proiektu sozial eta/edo kulturaleri laguntzeko erakunde publikoak eta/edo pribatuak) jarduten duen erkidegoetan.

1.3. Materialtasuna

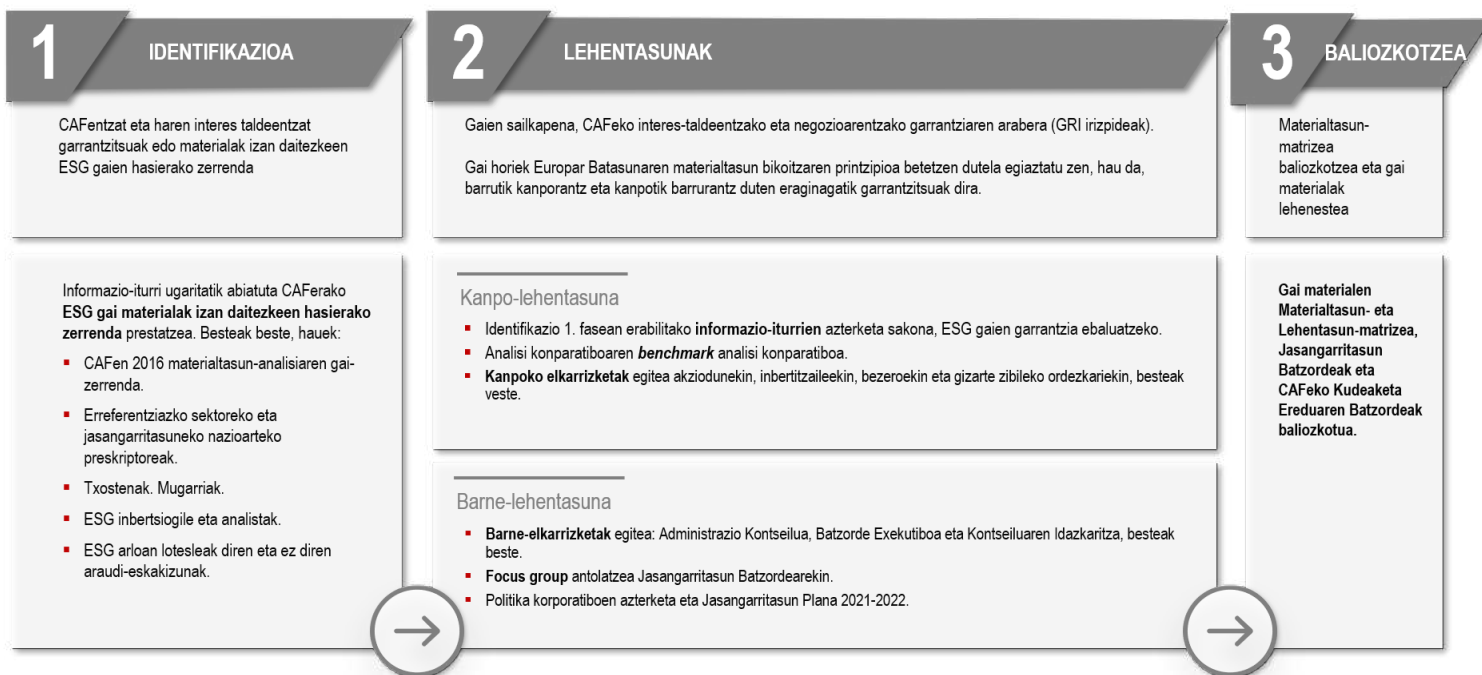
[102-44, 102-46, 102-47,103]

CAFen eta bere jardueraren sektoreetan hainbat faktore ekonomiko, ingurumeneko eta sozialek esku hartzen dute, eta Taldearen Jasangarritasuneko estrategia eta konpromisoak zehazten dituzte. CAFen Jasangarritasuneko Politikak zehazten du faktore horiekiko enpresaren jarduketa, garapen jasangarrirako ikuspegiaren pean.

Jasangarritasuneko Txosten hau Politika horretan identifikatutako Intereseko Taldeen aurreikuspenetatik eta eskakizunetatik abiatuta egin da, horientzako gai garrantzitsuenei eta Taldearen estrategian inpakturik handiena dutenei arreta berezia ipinita.

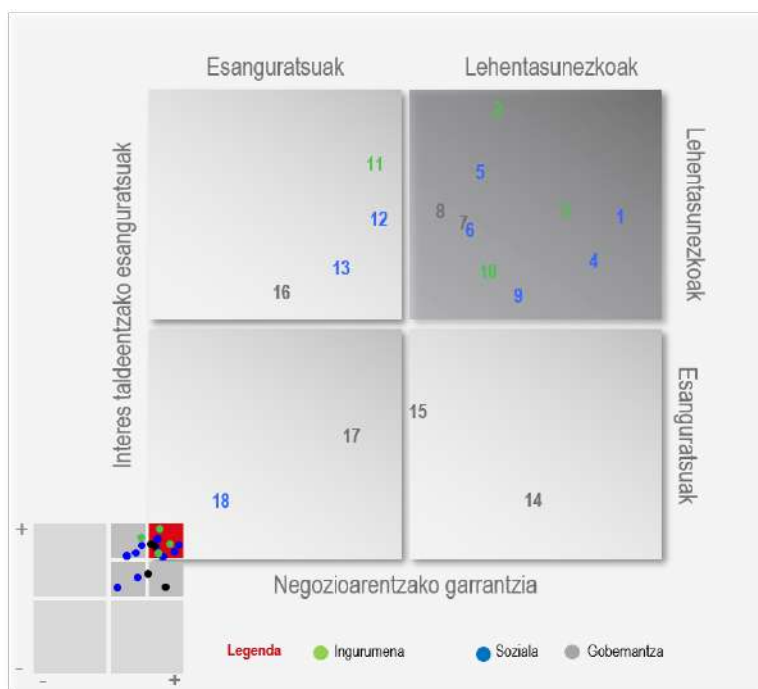
Ekitaldi honetan, CAFek materialtasunaren azterketa eguneratu du, Global Reporting Initiativeen (GRI) estandarren, 11/2018⁴ Legearen eta urteko finantza-txostenen eta hurrengo ekitaldirako berrikusi beharreko arlo nagusien CNMVren berrikuspenaren inguruko txostenen jarraibideak jarraituz. Azterketa horren analisia 2021eko uztailaren argitaratu zen ESG Equity Storyn.

Materialtasunaren azterketa berri hori egiteko abiapuntua CAFentzako eta bere interes taldeentzako potentzialki materialak diren ESG gaien hasierako zerrenda izan da, informazio-iturri desberdinak erabiliz eta epe luzera begira. Gai horiei, gerora, lehenetasuna ezarri zaie, CAFen interes taldeentzako eta negoziarako duten garrantziaren arabera. Lehenesteko fasean egindako elkarrizketetan arlo bakoitzarentzako garrantzia maila ezartzerako orduan, materialtasun bikoitzaren kontzeptua hartu da kontuan, bai kanpotik barrurantz duen eraginaren garrantzia (outside-in), bai barrutik kanpora duen eraginaren garrantzia (inside-out). Horren ondorioz, CAFentzako materialen lehenetasunen zerrenda lortu da, bai eta Jasangarritasuneko Batzordeak eta CAFeko Kudeaketa Ereduaren Batzordeak onartu dituen materialtasunaren matrizea ere.

Materialtasunaren azterketatik eratorrita, Jasangarritasun arloan CAFentzat eta haren interes-taldeentzat adierazgarriak diren 18 alderdiak bildu ditugu jarraian. Txosten honetan zehar zehatz jaso ditugu bakoitzaren arriskuak eta eragin garrantzitsuak.

⁴ 2018ko abenduaren 28ko 11/2018 Legea (Merkataritza Kodea aldarazi zuena), 2010eko uztailaren 2ko 1/2010 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Kapital sozietateen Legearen inguruko testu bategina, eta Kontuen Auditoriari buruzko 2015eko uztailaren 20ko 22/2015 Legea, finantza arlokoa ez den informazioari eta aniztasunari buruzkoa.

Lehentasunezkoak

- 1 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna
- 2 Estrategia klimatikoa
- 3 Mugikortasun jasangarria eta eraginkorra
- 4 Giza eskubideekiko errespetua
- 5 Laneko osasuna eta segurtasuna
- 6 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria
- 7 Betekizuna eta etika negozioetan
- 8 Gobernu Korporatibo Ona
- 9 Interes taldeekiko bikaintasuna
- 10 Ingurumen-kudeaketa

Esanguratsua:

- 11 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria
- 12 Talentuaren garapena
- 13 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna
- 14 Erantzukizuna eta gardentasun fiskala
- 15 Arriskuen eta aukeren kudeaketa
- 16 Berrikuntza eta teknologia
- 17 Informazioaren segurtasuna
- 18 Ekarpene eta garapen soziala

Txostenaren atal desberdinetan hautemandako alderdiei erantzungo diegu, taula honetan jasotzen denaren arabera. Halaber, "7. Informazio gehigarria" atalean Finantza-arlokoa ez den informazioaren egoeraren inguruko edukien taula jasotzen da, GRI edukien aurkibidea eta Mundu Ituneko Printzipioei buruzko edukien aurkibidea.

GAI MATERIALAK

ATALAK

1 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna	3.1 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna
2 Estrategia klimatikoa	5.2 Estrategia klimatikoa
3 Mugikortasun jasangarria eta eraginkorra	5.3 Mugikortasun jasangarria eta eraginkorra
4 Giza eskubideekiko errespetua	4.3 Giza eskubideekiko errespetua
5 Laneko osasuna eta segurtasuna	4.4 Laneko arriskuen prebentzioa
6 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria
7 Betekizuna eta etika negozioetan	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.
8 Gobernu Korporatibo Ona	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema
9 Interes taldeekiko bikaintasuna	1.2 Balioa sortzea eta gure interes taldeak
10 Ingurumen-kudeaketa	5.1 Ingurumen-kudeaketa
11 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria
12 Talentuaren garapena	4.1. Talentuaren garapena
13 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna	4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna
14 Erantzukizuna eta gardentasun fiskala	2.4 Erantzukizun fiskala
15 Arriskuen eta aukeren kudeaketa	2.2 Arriskuen kudeaketa.
16 Berrikuntza eta teknologia	3.3 Berrikuntza eta teknologia
17 Informazioaren segurtasuna	3.2 Informazioaren segurtasuna
18 Ekarpene eta garapen soziala	6. Gure jardueraren balio soziala

1.4 Jasangarritasunaren aginte-koadroa

Adierazlea	Unitatea	Emaitzak			Helburua	
		FY19	FY20	FY21		FY21
E. CO ₂ ⁵ isurpenen intentsitatea.	t Co ₂ eq./ HHT ⁶	4.0	3.1	2.4	●	< 3,0
E. Energiaren kontsumoa lan egindako ordu bakoitzeko	kwh/ordua	3.1	3.5	3.5	●	< 3,5
E. ISO 14001 estaldura	% langileak	62	65	70	●	> 70
E. Konponbide jasagarrien eskarien zorroa	% elektrikoak, hibridoak, hidrogenoa	70	72	79	●	> 74
S. Bidaiariak kalte pertsonalak izan dituzten istripuen kopurua	Kopurua	0	0	0	●	0
S. Giza Eskubideak bete ez diren kasuen kopurua	Kopurua	0	0	0	●	0
S. Prebentzio kulturaren indizea	1 – 4	2.8	2.8	- ⁷		> 2,8
S. Maiztasun-indizea	Baja izan duten istripuen kopurua lan egindako milioi bat ordu bakoitzeko	20.9	18.0	17.3	●	< 18,0
S. ISO 45001 estaldura	% langileak		47	52	●	> 47
S. Ebaluatu beharreko Risk Mappingaren guztizkoaren gainean ebaluatu diren hornitzaileak	% Hornitzaileak		89.6	84.8	●	90
S. Arrisku altua/ertaina duten erosketak hornitzaileei	% Erosketak	2.6	2.2	3.9	●	< 2,2
S. Bezeroen gogobetetasunaren balorazioa	Inkesta 0– 10	7.5	7.5	7.7	●	> 7,5
S. Net Promoter Score indizea (fideltasuna)	Inkesta 0– 10	7.8	8.1	8.0	●	> 8,0
S. Akziodunen gogobetetasunaren balorazioa	JGA kudeaketaren txostenaren aldeko bozketaren %	97.7	99.9	99.0	●	> 98,0
S. Hornitzaileen gogobetetasunaren balorazioa	Inkesta 0– 10	7.8	8.1	7.9	●	> 8,0
S. Erakundearen osasunaren indizea (langileak)	Inkesta 0– 10	6.2	6.3	6.4	●	> 6,3
G. Balioen merkatuan jardutegatik eta Lehiakortasunetik eratorritako zigor administratiboak	Milioi €-tan	38.5 ⁸	0	1,7 ⁸	●	0
G. Jasangarritasunaren balorazioa Sustainalytics	Arrisku-maila	Altua (31,8)	Ertaina (28,5)	Baxua (18,6)	●	Ertaina
G. MSCI Jasangarritasunaren balorazioa	Maila	BBB (5,1)	BBB (5,6)	- ⁷		A
G. S&P Jasangarritasunaren balorazioa	0 – 100	17	23	56	●	> 50

⁵ 2021 aldian, kalkuluaren metodologia aldatu dugu. Ikusi txosten honetako 5.2. atala.

⁶ CO₂ tona baliokideak, lan egindako 1.000 orduko.

⁷ Ez zen baloratu 2021ean

⁸ Judizialki helegitea jarri zaien zenbatekoak.

G. Ecovadis Jasangarritasunaren balorazioa	Maila	Brontzea (51)	Brontzea (51)	Zilarra (65)	●	Zilarra
G. ISO 9001 ziurtagiriaren estaldura	% langileak	89	89	92	●	> 90
G. ISO TS 22163 (IRIS) ziurtagiriaren estaldura	Ezarri daitekeen trengintzako langileen %	82	82	86	●	> 85

1.5 Garapen Jasangarrirako Helburuak

2015eko irailaren 25ean, Nazio Batuen Batzar Orokorrak aho batez onartu zuen Garapen Jasangarrirako 2030 Agenda, eta Garapen Jasangarrirako 17 Helburuak jasotzen ditu (aurrerantzean, GJH). Helburu horiek pobreziarekin amaitzeko, planeta babesteko eta mundu osoko pertsonen bizitzak eta aurreikuspenak hobetzeko ekintzak egiteko deialdi unibertsala dira.

Materialtasunaren azterketan oinarrituz eta erronka nagusien gogoeta estrategikoa eta Railsponsiblen GJHak kontuan hartuz, 2019an, Jasangarritasunerako Batzordeak barne-gogoeta egin zuen eta hortik atera ziren CAFek bere jarduerarekin gehien lantzen dituen GJHak, Railsponsibleren proposamenarekin bat eginez.

Ingurumeneko ardatza

Mugikortasun jasangarria sustatzea

- Mugikortasunaren gorakadaren, klima-aldaketaren eta erregai fosilen mugaren munduko joerari erantzuteko produktuak eta zerbitzuen etengabeko garapena eta ikerketa.
- Garraio bide ekologikoagoen diseinua, isurpen akustiko gutxiagorekin, marbxan daudela energia gutxiago kontsumitzeko eta kutsadura gutxiago sortzeko.
- Berrikuntzara bideratuta dauden nazioko eta nazioarteko elkarten sarearekin lankidetzak.

Informazio gehiago 3.3 eta 5.3 atalean.

Operazioen ingurumeneko aztarna murriztea

- Klima Aldaketaren aurkako estrategiak garatzea, energien kontsumoa areagotuz eta energiaren eraginkortasuna sustatuz.
- Baliabide naturalen kudeaketa eraginkorra ekoizpenean.
- Sortutako hondakinak murriztea, berrerabiltzea eta birziklatzea.

Informazio gehiago 5.1 eta 5.4 atalean.

Erosketa Arduratsua sustatzea

- Hornitzaileen Jokabideen Kodean jasota dauden jasangarritasunerako konpromisoen eskakizunak.
- Hornitzaileei REACH Araudia eta UNIFERen Railway Industry Substance List bete dezaten eskatzea.
- Ecovadis plataformaren bitartez hornitzaileen jasangarritasunaren kudeaketa ebaluatzea.
- Trenen industriako balio-kate osoan jardunbide iraunkorrak garatzen oinarritutako Railsponsible izeneko sektore mailako ekimenean parte-hartzea.
- Langileak jasangarritasunaren inguruan prestatzea eta kontzientziatzea.
- Tokiko hornitzaile txiki eta ertainak garatzea.

Ardatz Sozial eta Etikoa

Garapen profesionala eta etika negozioetan

- Funtsezko eskubideekiko, berdintasunarekiko eta diskriminazio ezarekiko errespetu zorrotzaren konpromisoa.
- Etika profesionalaren estandar altuak sustatzea, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta lehiarako eskubidearekiko errespetua.
- Pertsonen garapenerako eta laneko osasun eta segurtasunerako politikak ezartzea, eremu geografiko desberdinetan banatuta dauden Taldearen jardura guztietan.

Informazio gehiago 2 eta 4 atalean.

Gizartearen egiten dion ekarpena

- Ingurunearen sustapen ekonomikoa, tokiko langileak eta hornitzaileak kontratatzeari esker.
- bezeroentzako eta erabiltzaileentzako kalitatezko eta segurtasunezko estandar altuak dituzten produktuak eta zerbitzuen hornikuntza.
- Ekintzaileentzako laguntzea, start-up eta ekintzaileekin egindako lankidetzaren bitartez.

Informazio gehiago 6. atalean.

Informazio gehiago 3.4 atalean.

1.6 Europar Batasuneko taxonomia jasangarria

● Sarrera

2018ko martxoaren 8ko jakinarazpenean, Europako Batzordeak «Ekintza Plana: hazkunde jasangarriaren finantzaketa» onartu zuen, eta horrekin estrategia anbiziotsuari eta integralari ekin zion, Parisko Hitzarmenaren eta Europar Batasuneko (EB) Garapen Jasangarrirako 2030 Agendaren helburuak betetzea bermatuko duen ekonomiaranzko aurrerapausoak emateko funtsezko trazioak izan daitezten finantzak.

Hori horrela, aurkeztutako neurri sortak 10 ekintza zehatz definitzen ditu, eta helburu nagusia kapitalaren fluxuak inbertsio jasangarrietarantz birbideratzea da. Ekintza horietako lehengoaren ondorioz, Taxonomiaren Araudia argitaratu da, 2020/852 EB Araudia, eta irizpide objektiboan bitartez jarduera ekonomiko jasangarriak zehazteko sailkapen-sistema ezartzeko asmoa du.

Finantza Jasangarrien Araudiaren 8. artikuluan adierazten den moduan, 2022ko urtarrilaren 1etik aurrera argitaratzen diren 2021eko ekitaldiaren informazioaren inguruko txostenentzat, finantzen arlokoak ez diren enpresek, interes publikokoak diren erakundeek eta 500 langile baino gehiago dituztenek (CAFen kasua), jarduera ekonomiko aukeragarrien eta ez aukeragarrien proportzioa zabaldu behar dute Taxonomiaren arabera, negozioen guztizko bolumenean, aktibo finkoen inbertsioetan (CapEx) eta gastu operatiboetan (OpEx) aurrerantzean KPlak (Taxonomia Erregelamenduaren 8. artikulua osatzen duen [ekintza eskuordetuaren](#) 10.2 artikulua). Oraingoz, Europar Batasunak klima aldaketa murrizteko eta klima aldaketara egokitzeko ekintza eskuordetuak argitaratu ditu, eta lehenengo urte honetan horien inguruko aukerakotasunaren berri eman behar da. Jarduera bat aukeragarria da ekintza eskuordetu horietan zerrendatuta dauden jardueren artean baldin badago.

2022. ekitaldiko informazioaren dibulgaziorako eskakizunak areagotu egingo dira, eta klima-aldaketaren hautagarritasuna jakinarazteaz gain, lerrokatzea ere jakinarazi beharko da. Jarduera bat lerrokatuta egongo da aukeragarria bada eta:

- Irizpide klimatikoentzako ekarpen ezinbestekoaren irizpideak betetzen baditu (murrizketa eta egokitzapena).
- Beste helburuei kalte esanguratsuak sortzen ez badizkie (uraren babesa, ekonomia zirkularra, kutsaduraren prebentzioa eta biodibertsitatea).
- Berme sozialen gutxiengoa betetzen badu

● Txostenaren irismena

CAF Taldearen Finkapen perimetroa osatzen duten sozietate guztiak hartu dira kontuan Taxonomiaren Europako Batzordearen irizpideen arabera jarduera aukeragarriak ezartzeko egin den azterketan.

● Emaitzak

Jarraian, gure jardueren hautagarritasuna eta hautagarritasun eza zehaztuko dugu, bai eta gure emaitzen eta kalkuluen azalpena ere.

“Klima Aldaketa Arintzea” ingurumen-helburuari dagokionez, Negozioen Kopuruaren adierazleak erakusten du % 99,82 hautagarritasuna dagoela, Opexen adierazlea % 99,80era heltzen da eta Capex adierazlea % 99,94ra. Horrek erakusten du CAF Taldeak jarduera aukeragarri asko dituela, eta, ondorioz, CAF Taldea eragile ezinbestekoa dela karbonorik gabeko ekonomiaranzko eraldaketa sustatzeko.

“Klima Aldaketara Egokitzea” ingurumen-helburuari dagokionez, Negozioen Kopuruaren adierazleak erakusten du % 81,67ko hautagarritasuna dagoela, Opexen adierazlea % 84,55era heltzen da eta Capex adierazlea % 83,05era.

	Klima aldaketa Arintzea			Klima Aldaketara Egokitzea		
	Negoioen Kopurua (%)	OPEX (%)	CAPEX ⁹ (%)	Negoioen Kopurua (%)	OPEX (%)	CAPEX ⁹ (%)
A. Jarduera aukeragarriak Taxonomiaren arabera						
<i>Jarduera aukeragarri guztiak Taxonomiaren arabera</i>	% 99,82	% 99,80	% 99,94	% 81,67	% 84,55	% 83,05
B. Jarduera ez-aukeragarriak Taxonomiaren arabera						
<i>Aukeragarriak ez diren jarduera guztiak Taxonomiaren arabera</i>	% 0,18	% 0,20	% 0,06	% 18,33	% 15,45	% 16,95

Jarduera aukeragarrien eta ez-aukeragarrien deskribapena

Egindako azterketan ezarri da, 2020/852 (EB) Araudi Eskuordetuaren arabera, CAF Taldearen jarduera hautagarriak hauek direla:

CAF Taldeko jarduera	Taxonomia jarduera	
	Klima Aldaketa Arintzea	Klima Aldaketara Egokitzea
Ibilgailuak eta material mugigarrien fabrikazioa, konponketa, mantentze-lanak, berrikuntza, birmoldaketa eta modernizazioa.	3.3 Garraiorako teknologia hipokarbonikoak fabrikatzea.	3.3 Garraiorako teknologia hipokarbonikoak fabrikatzea, teknologiak zehatzen duenean Taxonomia.
Errentamendu-zerbitzuak	6.1 Hiriarteko bidaiarientzako tren-garraio	
Tren-garraiorako azpiegiturak eraikitzea eta modernizazioa, bai eta horrekin zerikusia duten ingeniariak eta zerbitzuak ere (seinaleztatzen, entseguak, etab.).	6.14 Tren-garraiorako azpiegitura	
Datuetan oinarritzen diren konponbide digitalak, errendimendua eraginkorragoa izateko eta mugikortasun jasagarria sustatzeko	8.2 Berotegi-efektuko gasen isurpenak murrizteko datuetan oinarritzen diren konponbideak	Ez dagokio.

Adierazleen deskribapena

Negoioen kopurua: 2020/852 (EB) Araudiko 8. artikuluko 2. ataleko a) hizkiak erreferentzia egiten dion negozioen kopuruaren proportzioa, produktu edo zerbitzuetatik (immaterialetatik barne) eratorritako negozio garbien kopuruaren zati gisa kalkulatu da, betiere taxonomiara (zenbakitzailea) egokitzen diren ekonomia jardueretatik baldin badatoz, eta negozio garbien kopuruaren arabera zatituta (izendatzailea) 2013/34/EB zuzendaritzaren 2. ataleko 5. zatian zehatzen den moduan.

Zehazki, CAF Taldearen kasuan, izendatzaileak 2021eko ekitaldiko Finkatutako Urteko Kontuen negozioaren zenbateko garbiarekin bat egiten du.

Taxonomian hautagarritzat hartu ditugun jardueren Finkatutako Urteko Kontuen negozioen kopuruaren zenbateko garbia da zenbakitzailea.

Klima Aldaketa arintzeko helbururako, erantsita dagoen taulan jaso ditugu CAFek egiten dituen jarduerak eta taxonomian sartu diren jarduerak.

⁹Zifra horietan ez dira ageri negozioen konbinazioekin zerikusia duten CAPEX gehigarriak. Horiek kontuan hartzen baditugu, 2021eko ekitaldian, jarduera aukeragarriak, CAPEX adierazlearen arabera eta "Klima aldaketa Arintzea" helburuaren pean, % 78,77 izango lirateke eta jarduera aukeragarriak CAPEX adierazlearen arabera eta "Klima Aldaketara Egokitzea" helburuaren pean % 65,46.

CAF Taldeko jarduera	Klima Aldaketa Arintzea
Ibilgailuak eta material mugigarrien fabrikazioa, konponketa, mantentze-lanak, berrikuntza, birmoldaketa eta modernizazioa.	<p>3.3 Garraiorako teknologia hipokarbonikoak fabrikatzea.</p> <p>Klimaren Ekintza Eskuordetuaren 1. Eranskinean jarduera honen deskribapenean esplizituki adierazten den moduan, fabrikazioa ez ezik, konponketa, mantentze-lana, berrikuntza eta modernizazioa ere hartzen dira kontuan.</p> <p>CAF Taldeak Taldeko sozietate bakoitzak egiten duen jarduera edo jarduerak aztertu ditu eta aipatu ditugun jarduerak nabarmendu dira.</p>
Errentamendu-zerbitzuak	<p>6.1 Hiriarteko bidaiarientzako tren-garraio</p> <p>Jarduera horren deskribapenean Klimaren Ekintza Eskuordetuaren 1. eranskinean eta 2. eranskinean azaltzen den bezala, honela definitzen da: bidaiarien garraioa erosi, finantzatu, alokatu, leasing eta ustiatzea, distantzia luzeko sareetan trenbide-materiala erabiliz, eremu geografiko zabal batean hedatuta, bidaiariak hiriarteko trenbidez garraiatzeko eta kotxe-ohreak edo jatetxeak ustiatzeko, trenbide-konpainiek berek egindako eragiketa gisa.</p> <p>CAF Taldeak Taldeko sozietate bakoitzak egiten duen jarduera edo jarduerak aztertu ditu eta aipatu ditugun jarduera batzuk nabarmendu dira.</p>
Tren-garraiorako azpiegiturak eraikitzea eta modernizatzea, bai eta horrekin zerikusia duten ingeniari-tza eta zerbitzuak ere (seinaleztapena, entseguak, etab.).	<p>6.14 Tren-garraiorako azpiegitura</p> <p>Jarduera horren deskribapenean Klimaren Eskuordetuaren Ekintzaren 1. eranskinean eta 2. eranskinean azaltzen den bezala, honela definitzen da: lurrazaleko eta lurpeko trenbideak eraikitzea, modernizatzea, ustiatzea eta mantentzea, bai eta zubiak eta tunelak, geltokiak, terminalak, trenbide-zerbitzuko instalazioak eta segurtasun eta trafikoaren kudeaketarako sistemak ere, honako zerbitzu hauek barne; arkitektura, ingeniari-tza, delinea-zioa, eraikinen ikuskapena, topografia eta kartografia, bai eta entsegu fisikoak, kimikoak eta material eta produktu mota guztien entsegu analitikoak egiten dituzten bestelako zerbitzuak ere.</p> <p>CAF Taldeak Taldeko sozietate bakoitzak egiten duen jarduera edo jarduerak aztertu ditu eta aipatu ditugun jarduera batzuk nabarmendu dira.</p>
Datuetan oinarritzen diren konponbide digitalak, errendimendua eraginkorragoa izateko eta mugikortasun jasangarria sustatzeko	<p>8.2 Berotegi-efektuko gasen isurpenak murrizteko datuetan oinarritzen diren konponbideak</p> <p>Klimari buruzko Ekintza Eskuordetuaren 1. eranskinean jarduera honen deskribapenean azaltzen denez, datuak bildu, transmititu eta biltegitatzeko IKTen soluzioak garatu edo erabiltzea da, bai eta horien modelizazioa eta erabilera ere, baldin eta jarduera horiek batez ere berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko datuak eta analisiak emateko badira.</p> <p>CAF Taldeak Taldeko sozietate bakoitzak egiten duen jarduera edo jarduerak aztertu ditu eta aipatu ditugun jarduerak nabarmendu dira.</p>

Klima Aldaketara Egokitzeko helbururako, erantsita dagoen taulan jaso ditugu CAFek egiten dituen jarduerak eta taxonomian sartu diren jarduerak. “3.3 Garraiorako teknologia hipokarbonikoak fabrikatzea” jarduerarako, jarduera motaz gain, proiektu bakoitza aztertu da, lotuta dauden teknologiak hautemateko.

CAF Taldeko jarduera	Klima Aldaketara Egokitzea
<p>Ibilgailuak eta material mugigarrien fabrikazioa, konponketa, mantentze-lanak, berrikuntza, birmoldaketa eta modernizazioa.</p>	<p>3.3 Garraiorako teknologia hipokarbonikoak fabrikatzea.</p> <p>Klimari buruzko Ekintza Eskuordetuaren 2. eranskinean jarduera honen deskribapenean azaltzen den bezala, honela definitzen da: ibilgailuak, material ibiltaria eta garraio hipokarbonikoko ontziak fabrikatzea, konpontzea, mantentzea, berritzea, birmoldatzea eta modernizatzea, teknologia honako hau denean:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CO₂ zuzeneko isurpenik ez duten trenak, bidaiarien kotxeak eta bagoiak (ihes-isurpenak); - CO₂ zuzeneko isurpenik ez duten trenak, bidaiarien kotxeak eta bagoiak (ihes-isurpenak), beharrezko azpiegitura duen trenbide batetik ibiltzen direnean eta azpiegitura hori eskuragarri ez dagoenean ohiko motorra erabiltzen badute (modu bikoitza); - Zuzeneko CO₂ isurpenik ez duten (ihes-isurpenak) bidaiarien hiriko eta hiri inguruko garraioaren gailuak; - 2025eko abenduaren 31ra arte, M2 eta M389 kategorietan sailkatzen diren ibilgailuak eta «CA» (pisu bakarreko ibilgailua), «CB» (bi pisuko ibilgailua), «CC» (pisu bakarreko ibilgailu artikulatua) edo «CD» (bi pisuko ibilgailu artikulatua) kategorietako karrozeria dutenak, bai eta Euro VI araurik berriena betetzen dutenak ere. <p>CAF Taldeak proiektu bakoitzeko analisia egin du eta aipatutako jarduerekin lotuta dauden teknologiak hauteman ditu.</p>
<p>Errentamendu-zerbitzuak</p>	<p>6.1 Hiriarteko bidaiarientzako tren-garraio</p> <p>Jarduera horren deskribapenean Klimaren Ekintza Eskuordetuaren 1. eranskinean eta 2. eranskinean azaltzen den bezala, honela definitzen da: bidaiarien garraioa erosi, finantzatu, alokatu, leasing eta ustiatzea, distantzia luzeko sareetan trenbide-materiala erabiliz, eremu geografiko zabal batean hedatuta, bidaiariak hiriarteko trenbidez garraiatzeko eta kotxe-oheak edo jatetxeak ustiatzeko, trenbide-konpainiek berek egindako eragiketa gisa.</p> <p>CAF Taldeak Taldeko sozietate bakoitzak egiten duen jarduera edo jarduerak aztertu ditu eta aipatu ditugun jarduera batzuk nabarmendu dira.</p>
<p>Tren-garraiorako azpiegiturak eraikitzea eta modernizatzea, bai eta horrekin zerikusia duten ingeniari-tza eta zerbitzuak ere (seinaleztapena, entseguak, etab.).</p>	<p>6.14 Tren-garraiorako azpiegitura</p> <p>Jarduera horren deskribapenean Klimaren Eskuordetuaren Ekintzaren 1. eranskinean eta 2. eranskinean azaltzen den bezala, honela definitzen da: lurrazaleko eta lurpeko trenbideak eraikitzea, modernizatzea, ustiatzea eta mantentzea, bai eta zubiak eta tunelak, geltokiak, terminalak, trenbide-zerbitzuko instalazioak eta segurtasun eta trafikoaren kudeaketarako sistemak ere, honako zerbitzu hauek barne; arkitektura, ingeniari-tza, delineazioa, eraikinen ikuskapena, topografia eta kartografia, bai eta entsegu fisikoak, kimikoak eta material eta produktu mota guztien entsegu analitikoak egiten dituzten bestelako zerbitzuak ere.</p> <p>CAF Taldeak Taldeko sozietate bakoitzak egiten duen jarduera edo jarduerak aztertu ditu eta aipatu ditugun jarduera batzuk nabarmendu dira.</p>
<p>Datuetan oinarritzen diren konponbide digitalak, errendimendua eraginkorragoa izateko eta mugikortasun jasagarria sustatzeko</p>	<p>Ez dagokio.</p>

OPEX: 2020/852 (EB) erregelamenduaren 8. ataleko 2. zatiko b) letrak erreferentzia egiten dion OpExen proportzioa izendatzaileak zatitzen duen zenbakitzaile gisa kalkulatu da, eta izendatzaileak kontuan hartuko ditu ikerketarekin eta garapenarekin zerikusia duten kapitalizatu gabeko kostu zuzenak, eraikinak berritzeko neurriak, epe motzeko errentamendua, mantentze-lanak eta konponketak, bai eta material ibilgetuaren aktiboen egunoroko mantentze-lanekin zerikusia duten eta aktibo horien funtzionamendu jarraitua eta eraginkorrak bermatzeko beharrezkoak diren beste zuzeneko gastu batzuk ere, enpresarenak edo jarduerak azpikontratzen diren hirugarrenen batenak.

Zehazki, CAF Taldearen kasuan, izendatzailea 2021eko ekitaldiko B+Gren, epe motzeko errentamenduaren, mantentze-lanen eta konponketen gastu operatibo finkatuen kontuekin bat egiten du. Zenbakitzailea B+G gastuekin, epe luzerako errentamenduen gastuaren kontuekin eta Taxonomian hautagarritzat hartu ditugun jarduerekin zerikusia duten mantentze-lanen eta konponketen gastuarekin egiten du bat.

CAPEX: 2020/852 (EB) Erregelamenduaren 8. artikuluko 2. paragrafoko b) letran aipatzen den CapEXen proportzioa zenbakitzailea izendatzailearekin zatituta kalkulatu da; izendatzailea aktibo ukigarri eta ukiezinei balio-galeren, amortizazioen eta balizko balioespen berrien aurreko ekitaldian egindako gehikuntzak izango dira, balio-errealizazioen eta balio-narriaduren ondoriozkoak barne, dagokion ekitaldiari dagozkionak, arrazoizko balioa kenduta. Izendatzailea ere kontuan hartuko ditu negozioen konbinaketetatik eratortzen diren aktibo ukigarrien gehigarriak eta ukiezinenak.

Zehazki, CAF Taldearen kasuan, izendatzailea 2021ko ekitaldiko material ibilgetuen eta ukiezin ibilgetuen kostuen gehigarri guztiei dagokie, eta Finkatutako Urteko Kontuen ibilgetuen mugimenduan islatzen da. Taxonomian hautagarritzat hartu ditugun jardueren material ibilgetuaren eta ukiezin ibilgetuaren kostu altuen zenbatekoari dagokio zenbakitzailea.

1.7 Kanpo kalifikazioak ESGri dagokionez

CAFen helburua kalifikazioa hobetzea da, ESGri dagokionez, eta Jasangarritasuneko Politika eta Taldearen Kudeaketa Eredua dira horretarako euskarriak. Jarraian, CAF Taldearen arlo horretako kanpo-ebaluazio nagusiak jasoko ditugu, 2021eko ekitaldia itxi zen arte.

Agentzia	Irismena	Kalifikazioa	Bilakaera
Ecovadis	CAF SA	Gold	Hobekuntza
Ecovadis	CAF Taldea	Silver	Hobekuntza
Sustainalytics	CAF Taldea	Arrisku baxua	Hobekuntza
MSCI	CAF Taldea	BBB	Ez da eguneratu 2021ean
S&P's	CAF Taldea	56/100	Hobekuntza

2

GOBERNU KORPORATIBO ONA

“Gobernu Korporatibo Onaren, Arriskuen Kudeaketaren, Arauk Betetzearen eta Jasangarritasunaren jardunbide onenei eta aitortuenei jarraitzea, eta, bereziki, CAF Taldearen Jokabide Kodean jasotakoei, CNMVren Gobernu Onaren Kodean ezarritakoez gain, Lankidetzaren eta Garapen Ekonomikorako Erakundearen (ELGA) Gidalerroetan eta Nazio Batuen Munduko Itunetan aurreikusitakoei, besteak beste”.

*CAFen Jasangarritasun Politika
2020ko abenduak 17*

2.1

Gobernu Korporatibo Onaren sistema

2.2

Arriskuen kudeaketa

2.3

Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.

2.4

Erantzukizun fiskala

2.1 Gobernu Korporatiboaren sistema

[102-16, 102-17, 102-18, 102-22, 102-24, 102-25, 102-26, 102-28, 102-30, 102-31, 102-32, 102-33, 102-35, 102-37]

CAF Taldeak bere jarduera garatzeko garaian, ondo daki kudeaketa gardena eta egokia ezinbesteko faktorea dela balioa sortzeko, ekonomia mailako eragingarritasuna hobetzeko eta akziodunen eta inbertsiogileen konfiantza indartzeko. Hori guztia “Gobernu Korporatibo Onaren” kontzeptuan oinarritutako Gobernu Korporatiboaren Sistema bidez ezartzen da.

Taldearen Gobernu Korporatiboaren Sistema horren oinarria honako hauekiko konpromisoa da: printzipio etikoak, jardunbide egokiak eta gardentasuna. Horrez gain, CAF Taldearen interes-taldeentzako balio iraunkorra sortzea eta interes soziala defendatzea dira lanaren funtsak. Era berean, printzipio eta jardunbide egoki horiek CAF Taldeko Barne mailako Araudi Sistema osorako zabaltzea ahalbidetzen du, aurrerago zehaztuko dugun moduan.

CAF Taldearen Gobernu Korporatiboaren Sistema osatzen dute Gobernuko Organoen eta horiek enpresaren interes taldeekin duten harremanaren diseinua, integrazioa eta funtzionamendua arautzen duten printzipioek eta arauak.

Gobernu-organoei eta horien definizioari eta osaerari dagokienez, aipatutako arau-esparruaren arabera, honako hauek bereizten dira: (i) gobernuaren eta erabakiaren maila goreneko organoek dagozkien erabakiak hartzen dituzten Gobernu Korporatiboko organo sozialak (Batzar Nagusia eta CAF Taldearen matrizeko Administrazio Kontseilua); eta (ii) Konpainiaren ohiko kudeaketaz arduratzen diren Zuzendaritza organoak (Zuzendaritza Talde osoa), nolahi ere, Administrazio Kontseiluak ezartzen dituen politika eta estrategia orokorretara egokitu behar da.

Aurrekoak aukera ematen du Barne Araudi Sistema ezarri eta mantentzeko, Taldearen jarduera guztietan Etika eta Jasangarritasuna nagusi izan daitezkeen, enpresaren helburuak lortzea sustatu ahal izateko, legezko betekizunak betez, baina bai eta aitopen handia duten praktika onen estandarrak ezarri ere.

Horretarako, CAFek arlo horretan estatuan eta nazioartean dauden erreferentziako printzipioak eta praktika onak hartzen ditu kontuan, eta bere jardueretan txertatzen ditu, bai barne-araudiaren esparru arautzailean bai gobernuko organoen funtzioak osatu eta banatzerakoan. Maila operatiboan, sistemetan eta prozesuetan ere txertatzen du.

CAFek Gobernu Korporatibo Onaren praktikarik onenekin eta aitortuenekin duen konpromisoak erakusten duen moduan, jarraian, xehetasunez jasoko dugu CAF S.Ak zer neurritan betetzen dituen CNMVk 2020ko ekainean (“CBG”) berrikusi zuen kotizatutako sozietateen Gobernu Onaren Kodearen gomendioak, kotizatutako sozietate nagusia den heinean.

Gomendioak	Betetzen du	Partzialki betetzen du	Azaldu	Ez da aplikagarria
1 – Estatutuetak mugak	✓			
2 – Taldeetan integratutako sozietateen kotizazioa				✓
3 – Gobernu korporatiboaren alderdirik esanguratsuenen informazioa batzordearentzat	✓			
4 – Komunikazio-politika eta kontaktuak	✓			
5 – Lehetasunezko harpidetza egiteko eskubidea baztertuta jaulkipenik ez, kapital sozialaren % 20tik gorako zenbatekoan	✓			
6 – Webgunean batzordearentzako txostenak argitaratzea	✓			
7 – Batzordeari zuzenean helaraztea webgunearen bitartez	✓			
8 – Mugarik edo salbuespenik gabeko urteko kontuak	✓			
9 – Webgunean bertaratzeko eta bozkatzeko baldintzak eta prozedurak argitaratzea	✓			
10 – Akziodunen proposamenak gai-zerrenda edo proposamen berriak osatzeko				✓
11 – Laguntza-prima ordaintzeko politika				✓

12 – Interes Soziala	✓	
13 – Tamaina egokia	✓	
14 – Hautaketa-politika	✓	
15 – Gehiengo aginduzkoak eta independenteak	✓	
16 – Aginduzko kontseilarien eta exekutiboak ez direnen arteko proportzioa	✓	
17 – Erdia kontseilari independenteak	✓	
18 – Kontseilarien inguruko informazioa webgunean	✓	
19 – Akziodunek <% 3 aginduzkoak izendatzeagatik azalpenak		✓
20 – Aginduzkoen dimisioa parte-hartzea saltzen denean	✓	
21 – Independenteen kargu-uzterik ez agintaldia amaitu aurretik	✓	
22 – Informazioa leporatzeagatik edo ahozko epaiketa hasteagatik	✓	
23 – Interes sozialaren aurkakok diren proposamenen oposizioa	✓	
24 – Agindu amaitu aurretik kargua uzteko arrazoen azalpena	✓	
25 – Prestasun nahikoa eta kontseilarien gehienezko kopurua	✓	
26 – Gutxienez 8 bilera urtean	✓	
27 – Laguntzarik eza	✓	
28 – Argitu ez diren gaiak daude aktan	✓	
29 – Kontseilarien aholkularitza	✓	
30 – Ezagutzak eguneratzeko programak	✓	
31 – Erabakiak hartzeko puntuen inguruko gai-zerrenda argia	✓	
32 – Akziodunen mugimenduen informazioa eta akziodunen eta besteen iritziak	✓	
33 – Presidentearen funtzioak	✓	
34 – Kontseilari koordinatzailearen eskumen osagarriak	✓	
35 – Idazkariak gobernu onerako gomendioak aplikatzen ditu	✓	
36 – Kontseiluaren ebaluazioa	✓	
37 – Batzorde exekutiboaren egitura kontseiluaren antzekoa eta idazkariaren bera da		✓
38 – Kontseiluak jorratu diren gai guztiak ezagutzen ditu eta batzorde exekutiboak hartu dituen erabaki guztiak		✓
39 – Batzordeko kideek auditoria egiten dute gaiaren inguruko ezagutzekin eta gehienak independenteak dira	✓	
40– Barneko auditoriak	✓	
41 – Auditoriaren batzordeak laneko plana eta barneko auditoriak hautematen dituen gertaerak ezagutzen ditu	✓	
42 – Auditoriaren batzordearen funtzio gehigarriak	✓	
43 – Auditoriaren batzordeak edozein langile edo zuzendari deitu dezake	✓	
44 – Auditoriako batzordeak egiturazko aldaketen edo korporatiboaren inguruko informazioa du	✓	
45 – Kontrol-politikaren edukia eta arriskuen kudeaketa	✓	
46 – Kontrol funtzioa eta arriskuen kontrola	✓	
47 – Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeko kideek auditoria egiten dute gaiaren inguruko ezagutzekin eta gehienak independenteak dira	✓	
48 – Izendapenen eta ordainsari bereizien batzordea		✓
49 – Izendapenen batzordeak presidenteari kontsulta egin dio kontseilari exekutiboekin lotutako gaietan	✓	
50 – Ordainsarien batzordearen funtzio gehigarriak	✓	
51 – Izendapenen batzordeak presidenteari kontsulta egin dio kontseilari exekutiboekin eta goi zuzendariekin lotutako gaietan	✓	

52 – Batzordeek ikuskapena eta kontrola egiten dute arau koherenteekin eta beharrezko gainerako batzordeekin	✓	
53 – Gobernu korporatiboaren arauak betetzen diren ikuskaritza, portaeraren barne-kodeak eta Erantzukizun Sozial Korporatiboaren politikak	✓	
54 – Erantzukizun Sozial Korporatiboaren politikaren gutxieneko edukia	✓	
55 – Erantzukizun Sozial Korporatiboaren inguruko informazioa kudeaketa-txostenean edo txosten berezian	✓	
56 – Ordainsari egokia, baina exekutiboak ez diren independentzia arriskuan jartzen ez duena	✓	
57 – Ordainsari aldagarria exekutiboei soilik	✓	
58 – Ordainsarien politikak bermatzen du zer ordainsari aldagarri dagoen profesionalen errendimenduari lotuta eta ez merkatuaren bilakaera orokorrekin	✓	
59 – Ordainsari aldagarria geroratzea	✓	
60 – Emaitzekin lotuta dagoen ordainsariak kontuan hartzen ditu auditorearen salbuespenak		✓
61 – Exekutiboen aldagarriaren ordainsari garrantzitsuaren % akzioetan edo finantza-tresnetan	✓	
62 – Ekintzen transmisioaren mugak edo ordainsariarekin lotuta dauden aukerak gauzatzea		✓
63 – <i>Clawback</i> klausulak	✓	
64 – 2 urte baino gehiagokoa ez den lan-kontratua suntsiarazteagatik ordainketa osoa eta ordainketa geroratua	✓	

CNMVk egindako dosierak 2020ko ekitaldirako (eskuragarri dagoen azkeneko ekitaldia) erregulatutako merkatuetan negoziozietarako onartutako balioak igorri dituzten erakundeen gobernu korporatiboko txostenei buruz islatzen duenaren arabera, gomendioen % 90 (enpresa batek soilik jarraitu zituen gomendio guztiak) jarraitu zuen 40 enpresen artean dago CAF (laginaren % 32), eta sozietate guztiak betetzen dituzten gomendioen batezbestekoa gainditu zuen, % 83,7koa baita.

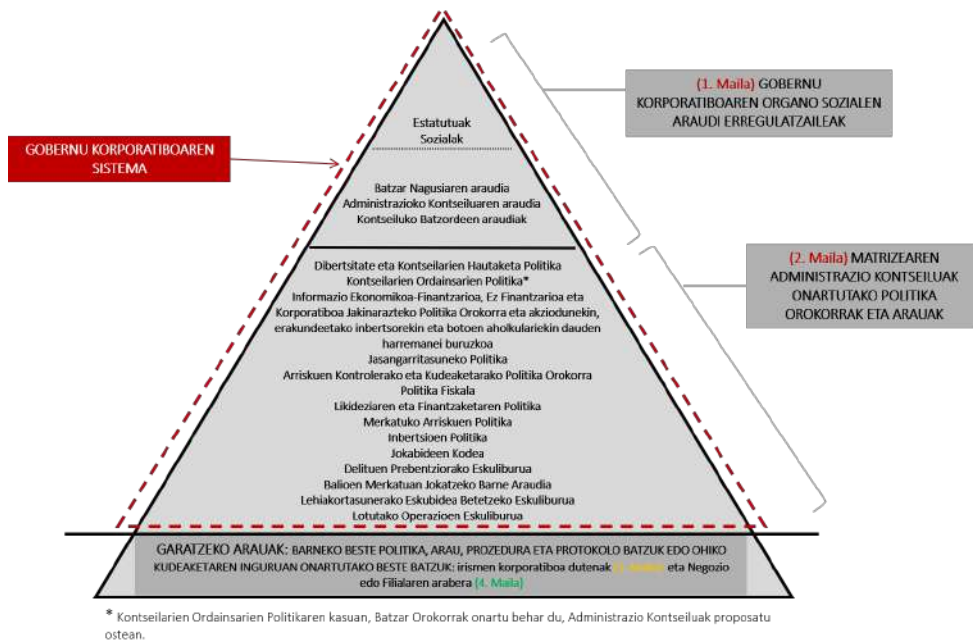
Kapitalaren Sozietateen Legearen 540, artikularen aurreikusten denaren arabera, Sozietateak urtean behin argitaratzen du Administrazio Kontseiluak onartutako Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena, eta honen inguruko informazioa zehatzen du: jabetzaren egitura, administrazioaren egitura, zerikusia duten operazioak, arriskuen kontrol-sistema, barneko kontrol-sistemak eta finantza-informazioa igortzeko prozesuari (SCIIF) buruzko arriskuen kudeaketa, gobernu korporatiboaren gomendioen jarraipen maila eta intereseko beste informazio batzuk.

CAFeko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena Kudeaketa Txostenaren parte da eta, finkatutako urteko azken kontuak argitaratzen diren egunetik, CNMVren web-orrian eta sozietatearen webgunean ikusgai dago:

● Gobernu Korporatiboaren Esparru Arautzailea

Esparru arautzaile orokorra

Gobernu Korporatiboko esparru arautzailea Barneko Arau Sistema osatzen du eta lau maila hierarkiko daude arauetan: (i) Gobernu Korporatiboaren organo sozialen osaera eta funtzionamendua arautzen dutenak, hau da, Batzar Orokorra eta matrizeko Administrazio kontseilua (1. Maila); (ii) matrizeko Administrazio Kontseiluak onartzen dituen CAF Talde osoarentzako politika orokorrak eta arau espezifikak (2. Maila, lehengo bi mailek "Gobernu Korporatiboaren Sistema" osatzen dute); (iii) garapenerako arauak, ohiko kudeaketa mailan eta aurreko guztiak errespetatuz gero, Zuzendaritza Taldeak ere onar ditzakeenak, Gobernu Onaren arauen eraginkortasuna eta integrazioa ahalbidetzeko sistemetan eta prozesuetan eta irismen korporatiboa izan dezaketenak (3. Maila), eta jarduerak edo filialek ere garatu ditzaketenak (4. Maila).

CAFeko Gobernu Organoei, bai kudeaketa estrategikoan, bai ohiko kudeaketan, Barne Arau Sistemako arauak aplikatzen dituzte, eta garatu, hala badagokie, haien dagozkien mailetan, Enpresaren interes talde bakoitzeko hartzaileri informatuz eta sentsibilizatuz, aldizkako komunikazio eta prestakuntza-ekimenen bitartez.

Era berean, Gobernu Korporatiboko Sistema organismo arautzaileek eta berrikusketak egiten dituztenek aldizka argitaratzen dituzte eta kotizatutako sozietateei zuzenduta dauden praktika onen kode edo gidetara eta legearen berrikuntzetara ahalik eta azkarren egokitzen eta eguneratzen ahalegintzen da.

Gobernu Korporatiboaren organo sozialen arau erregulatzailak eta CAFen Politika Orokorrak eskuragarri daude publiko orokorarentzat erakundearen webgunean bertan, eguneratuta eta ezarri beharreko araudira etengabe egokituta.

Eraginkortasuna eta Gobernu Korporatiboaren Sistemaren ezarpena

Talde mailan onartu den Jasangarritasunerako Politikak azken finean Gobernu Korporatibo Onaren arauen betekizun ukigarria eta alderagarria gauzatzen duten helburuak, jarduteko printzipioak eta konpromisoak zehatzen ditu.

Ezarritako helburuak lortzeko, CAFek prebentzio-neurriak ezarri ditu CAFek jarduerak egiten dituen herrialdeetan indarrean dauden ordenamendu juridikoak zorrotz bete daitezzen bermatzeko.

Azkeneko aldaketa legal eta arautzaileekin bat datorren Gobernu Korporatiboaren Sistema mantentzeko konpromisoa dela eta, 2021eko ekitaldian organo sozialen arau erregulatzailak aldatu dira, apirilaren 12ko 5/2021 Legeak, kotizatutako sozietateetan akziodunak epe luzera inplikatzeari buruzkoak (“5/2021 Legea”), Kapitalen Sozietateen Legean sartu zituen berrikuntzetara egokitzeko gehienbat. Besteak beste, laguntza telematikoak arautu du, eta baimena eman du Akziodunen Batzar Orokorrak guztiz telematikoak egiteko. Beste berrikuntza garrantzitsuak ere sartu ditu, hala nola akziodunen identifikazioaren inguruan, horien boto eskubidearen inguruan, kontseilarien ordainsarien inguruan, eta lotuta dauden operazioak onartu eta argitaratzearen inguruan, beste gai batzuen artean. Zehazki, urtean zehar, arau hauek eguneratu dira:

Araua	Aldaketaren eguna
Estatutu sozialak	2021/06/05
Akziodunen Batzar Nagusiaren araudia	2021/06/05
Administrazioko Kontseiluaren Araudia	2021eko abenduak 16
Auditoria Batzordearen Araudia	2021eko abenduak 16
Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen Araudia	2021eko abenduak 16

Arau horien testu eguneratuak erakundearen webgunean kontsulta daitezke.

Era berean, 2021ean, irismen korporatiboa duten barne-arauak garatu eta eguneratu dira (2. maila). Zehazki, Administrazio Kontseiluak, 2021eko abenduaren 16ko saioan, eta aurretik aipatu dugun legearen erreformaren testuinguruan, CAF Taldearen Lotutako Operazioen Gidaliburua onartu du, eta Taldean operazio horiek kudeatzeko oinarritzko arauak jasotzen ditu, identifikazioa, azterketa, onarpena, argitalpena, jarraipena eta kontrola barne. Bestalde, saio berean, Kontseiluak CAF Taldearen Delituen Prebentziorako Gidaliburua berrikusi du, hurrengo 2.3 atalean zehatzen den moduan.

Halaber, 2021ean Jokabideen Kodearen arauen inguruan egin diren aurrerapenak nabarmendu behar dira, Negoziotetan eta Lehian Compliance Penalaren eta Etikaren Sistema garatu eta indartu baita, eta horiei ere erreferentzia egin zaie txosten honen 2.3. atalean.

Gobernuaren egitura

Taldearen eta sozietate nagusiaren gobernu eta administrazioa Akziodunen Batzar Nagusiaren eta Administrazio Kontseiluaren agindupean daude.

Enpresak, gainera, Administrazio Kontseiluaren bi batzorde ditu (Auditoria Batzordea eta Izendapenen eta Ordainsarien Batzordea).

Akziodunen Batzar Nagusia.

Akziodunen Batzar Nagusiak akziodun guztiak ordezkatzeko eta Sozietatearen erabakiak hartzen dituen organo gorena da, bere eskumenen barruan dauden gaitan.

Eskumen horien barruan daude Taldearen finantza-arlokoa ez den informazioaren egoera onartzea, gai-zerrendaren aparteko puntu gisa.

Batzordearen antolaketaren eta funtzionamenduaren inguruko arauak Estatutu Sozialetan eta Akziodunen Batzar Nagusiaren Araudian daude jasota, eta eskuragarri daude uneoro enpresaren webgunean.

2021ean, Sozietateak Akziodunen Batzar Nagusia egin zuen modu erabat telematikoan, eta akziodun guztien bertaratzeko eta bozkatzeko eskubidea bermatu zuen horrela. Adierazle nagusi hauek izan zituen:

Adierazle nagusiak (2021eko Batzordea)	
Kapital soziala	10.318.505,75 €
Akzioak	34 280 750
Boto Eskubidea	34 280 750
Batzordera joateko akzioen gutxiengoa	1.000
Bertaratutakoen quoruma	% 78,17
Hitzarmenak onartzearen alde bozkatu zutenen batez bestekoa	% 96,57
Finantza-arlokoa ez den informazioaren egoera onartzearen aldeko botoak	% 99,99

Administrazio Kontseilua eta haren Batzordeak

Administrazio Kontseilua

Batzar Nagusiaren eskumeneko gaiak kenduta, Administrazio Kontseilua da helburu sozialaren barruan dauden gai guztien inguruko hitzarmenak egiteko eskumena duen organoa. Kontseiluak enpresaren erabakiak hartzen ditu maila estrategikoan, eta, horretarako, orientaziorako funtzio orokorra betetzen du, ikuskatu egiten du, estrategia orokorrak ezartzen ditu eta Zuzendaritza Taldeari delegatutako ohiko kudeaketaren kontrola egiten du, Legearen arabera esleitzen zaizkion eta delegatu ezin diren eskumenak ahaztu gabe.

Bestalde, aurrerago zehaztuko dugun moduan, Batzordeek ez dituzte soilik legez dagozkien eskumenak gauzaten, gobernu korporatibo onaren praktika hobeen eta gomendioen arabera beste funtzio batzuk ere esleitzen zaizkie.

CAFeko Administrazio Kontseilua hamaika kidek osatzen dute egun, aurrerago azalduko dugun xehetasunarekin. Kontseilarien kopuru hori egokia da beharrezko ordezkagarritasuna eta Kontseiluaren funtzionamendu eraginkorra bermatzeko, barne-araudiaren barruan ezartzen den tartearen barruan.

CAFen Dibertsitatearen eta Kontseilarien Hautaketarako Politika zehatza eta egiaztagarria da eta helburua da kontseilariak izendatu eta berrautzeko proposamenek Administrazio Kontseiluak eskatzen dituen eskumenen aurretiazko azterketa izatea eta, hala, ezagutzen, esperientzien, adinaren eta generoaren dibertsitatea izatea Kontseiluko kideen artean. Horretarako, osieran dibertsitate egokia dagoela bermatzeko eta adinagatik, generoagatik, desgaitasunagatik edo beste edozein arrazoi pertsonalengatik diskriminazioa sor dezaketen bereizketak ez daudela bermatzeko irizpideak ezartzen dira.

Halaber, helburua da Administrazio Kontseiluak eta bere Batzordeek osaera orekatua izatea, erabakiak hartzea aberasteko eta ikuspegi dibertsitatea izateko, egokitasunaren baldintzak erabat betetzen direlarik betiere, bai indibidualki bai Kontseiluaren eta Batzordeen osotasunean. Horretarako, Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeak etengabe eguneratzen dituen Kontseiluaren eskumenen matrizek abiatzen da.

Alde horretatik, baloratzen da hautagaiaren espezializazio profesionalaren arloak profilen dibertsitatea eskaintzea Administrazio Kontseiluari, bai prestakuntza akademikoagatik, bai esperientzia profesionalagatik edo bien arteko konbinaketagatik, hartu beharreko erabakietan diziplina anitzeko eztabaida eraikitzaileak sustatzen dituzten ikuspegi kontrastagarriak izateko, hots, Kontseiluak bere osotasunean funtzioak hobeto gauzatzeko.

Kontseiluko kideek Sozietatearen ezagutza eguneratua dute une oro. Halaber, ezagutzak eguneratzeko programak ere eskaintzen dizkie Kontseilarietara, egoerak hala eskatzen badu.

Bestalde, Batzordeetako kideak Kontseilarien artean esleitzen dira, Batzorde bakoitzerako profilik egokienak kontuan hartuz.

Zehazki, ahalegintzen da Auditoria Batzordea osatzen duten Kontseilarietara beharrezko ezagutzak izatea arlo hauetan: kontabilitatean, auditorian eta arriskuen kudeaketan, bai finantzarioetan bai ez-finantzarioetan eta negozioan. Era berean, eta ahal den heinean, ahalegintzen da Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeko kideak esleitzen arlo hauen inguruan dituzten ezagutza eta esperientziengatik: gobernu korporatiboa, giza baliabideak, Kontseilarien eta zuzendarien hautaketa, eta politiken eta ordainsarien planen diseinua. Horrek guztiak bat etorri behar du Batzorde bakoitzaren Araudietan ezarritakoarekin.

Aipatutakoaren ondorioz, osaera orekatua da; gehiengoa exekutiboak ez diren Kontseilariak dira (% 80 baino gehiago egungo osaeraren arabera), oreka egokia dago kontseilari aginduzkoen eta independenteen artean guztizkoari dagokionez (CGBren 15. Gomendioaren arabera), eta Kontseilarien heren bat gutxienez independentea da (CBGko 17. Gomendioaren arabera).

Nabarmentzekoa da, halaber, 2020tik Sozietateak lau Kontseilari dituela, hau da, % 36,36, 2021ean eskatzen ziren gutxieneko Kontseilarien % 30aren gainetik eta CBGko 15. Gomendioak 2022rako gomendatzen duen % 40tik hurbil.

2021eko Kontseiluaren osaeran eraginik handiena izan duten jarduketak hauek izan dira:

- Kontseiluaren Presidentearen eta Kontseilari Ordezkiaren karguak bereiztea eta beste aldaketa batzuk: 2021eko apirilaren 29an, Javier Martínez Ojinaga jauna izendatu zen Kontseilari Ordezkiari berria 2021eko irailaren 1etik aurrera jarduteko, eta Andres Arizkorreta jaunak Sozietateko presidente ez exekutiboa izaten jarraituko du. Bestalde, Ane Agirre Romarate andrea izendatu zuten Kontseilari Koordinatzaile berria Sozietatearen Presidentearen eta Kontseilari Ordezkiaren karguak bereizi arte;
- Auditoria Batzordearen osaeran izan diren aldaketak: Halaber, apirilaren 29an, Kontseiluak adostu zuen Javier Martínez Ojinaga jaunak Auditoria Batzordeko kidearen kargua uztea eta haren ordez, Ignacio Camarero García kontseilari independente jauna izendatu zuen kide berri, eta;
- Ekainaren 5eko Akziodunen Batzar Nagusiaren adostasunez, Julián Gracia Palacín jauna berrautatu zuten Kontseilari Independente, lau urterako.

Kontseilarien herena baino gehiago independentea da

CBGren 17. gomendioa

Kontseilarien % 30 baino gehiago emakumezkoa

CBGren 15. gomendioa

Adierazitakoaren arabera, CAF S.Aren Administrazio Kontseiluaren osaera hau zen 2021eko ekitaldiaren amaieran:

Kontseilariaren izena	Sexua	Kontseilariaren kategoria	Kontseilariaren kategoria	Antzintasuna.	Kontseilariaren Komisionen Karguak
Andres Arizkorreta Garcia jauna	G	Kanpoko beste batzuk	Presidentea	6 urte baino gehiago	-
Javier Martínez Ojinaga jauna	G	Exekutiboa	Kontseilari delegatua	6 urte baino gehiago	-
Marta Baztarrica Lizarbe andrea	E	Exekutiboa	Idazkari Kontseilaria	6 urte baino gehiago	-
Carmen Allo Pérez andrea	E	Independentea	Kontseilaria	3 eta 6 urte artean	Auditoria Batzordearen Presidentea
Ane Agirre Romarate andrea	E	Independentea	Kontseilaria	3 eta 6 urte artean	Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen Presidentea
Julián Gracia Palacín jauna	G	Independentea	Kontseilaria	3 eta 6 urte artean	Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen Kidea
Ignacio Camarero García jauna	G	Independentea	Kontseilaria	3 urte baino gutxiago	Auditoria Batzordearen Kidea
Luis Miguel Arconada Echarri jauna	G	Kanpoko beste batzuk	Kontseilaria	6 urte baino gehiago	Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen Kidea
Juan José Arrieta Sudupe jauna	G	Kanpoko beste batzuk	Kontseilaria	6 urte baino gehiago	Auditoria Batzordearen Kidea
Idoia Zenarrutabeitia Beldarrain andrea	E	Aginduzkoa	Kontseilaria	3 urte baino gutxiago	-
Manuel Domínguez de la Maza jauna	G	Aginduzkoa	Kontseilaria	3 urte baino gutxiago	-

Xehetasun gehien duen CGBren 18. Gomendioarekin bat datorren Kontseilarien inguruko Informazio Publikoa, batez ere prestakuntzaren eta esperientziaren ingurukoa eta kotizatutako edo kotizatu gabeko beste erakundeetan dituzten karguei buruzkoa, etengabe eguneratzen da eta publiko orokorrarentzat eskuragarri dago enpresaren webgunean.

Kontseilarien ordainsaria

Ordainsarien sistema osatzen duten osagaiak eta zenbatekoak zehazteko, CAFek une oro erantzuten die Sozietatearen epe luzerako interesei eta, zehazki, enpresaren emaitzen eboluzioaren elkarrekikotasuna eta akzionistentzako etekinen banaketa egokia bermatzen du.

Aurrekoaren bidetik, CAFi egokia iruditu zaio sozietate alderagarriengatik aplikatutako ordainsariak kontuan hartuko dituen Ordainsarien Politika onartzea, eta erreferentzia gisa erabiltzen ditu kontseilarien ordainsariak finkatzeko orduan, eta, era berean, arreta jartzen du interes taldeek hartu dituzten konpromisoetan.

Exekutiboak ez diren kontseilarien kasuan, ordainsaria finkatzen den mailak ez du inolaz ere arriskuan jartzen irizpidearen independentzia.

Kontseilari exekutiboek dagokienez, eta Kontseilarien Ordainsarien Politikan jasotzen den moduan, haien ordainsari aldagarria zehazteko aukeratzen diren parametroak, hala badagokie, ekonomiko-finantzarioak zein ez finantzarioak izan behar dira (horien artean bezeroaren gogobetetasuna).

Parametro horiek aurretik erabakita eta zehaztuta daude eta zer neurritan betetzen diren Administrazio Kontseiluak egiaztatzen du, ekitaldia ixterakoan jasotako behin betiko datuak dituenean. Halaber, ahalegintzen da ordainsari aldagarri horren zenbatekoa orekatua izaten osagai finkoekin, pizgarri egokia izan dadin, finkatutako zenbatekoen izaera osagarria galdu gabe.

Bestalde, aurreikusten da osagarri aldagarrien ordainketa atzeratzea, errendimenduarekin lotuta dauden parametroak behar bezala bete direla egiaztatu arte, Administrazio Kontseiluak behar bezala neurtu ahal izateko helburuak zer neurritan bete diren. Halaber, Sozietateari eska diezaioke zehatzak ez ziren datu-basearen gainean ordaindu zen edozein ordainsari aldagarriren dirua itzultzeko.

Hori guztia dela eta, CAFek uste du gehiegizko arriskuak izateko aukera murriztu dela, eta ordainsarien nahasketak erakusten duela oreka dagoela osagarri finko eta aldagarrien artean, eta epe luzeko helburuei, balioei eta interesei erantzuten diela.

CAFek Kontseilarien Ordainsarien Urteko Txostena enpresaren webgunean dago eskuragarri eta xehetasun gehiagorekin jasotzen du informazio hori, bai eta Enpresaren beste informazio esanguratsua ere.

2021, 2022 eta 2023 ekitaldiei aplikatzen zaien Kontseilarien Ordainsarien Politika % 72,10eko gehiengoarekin onartu zen 2020ko ekainaren 13an egin zen Akziodunen Ohiko Batzarrean.

2020ko ekitaldiko Kontseilarien Ordainsariei buruzko Urteko Txostena bozkatu zuten 2021eko ekainaren 5eko Akziodunen Ohiko Batzar Nagusian eta bertan zeuden eta ordezkari zuten akziodunen botoen % 70,67rekin onartu zuten.

Administrazio Kontseiluaren eta bere Batzordeen jardueraren ebaluazioa

Araudiaren arabera, Administrazio Kontseiluak urtero ebaluatu behar du bere funtzionamendua eta bere Batzordeena eta, emaitzen oinarriaren gainean, hautemandako gabeziak zuzentzeko ekintza-plana proposatu behar du. Horretarako, Kontseiluak bere ebaluazioaren inguruan egin dituen txostenetatik abiatzen da, eta, Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen kasuan, Kontseiluaren ebaluazioaren inguruko txostena ere egiten du. CBGren 36. Gomendioaren agindua jarraituz, hiru urtean behin kanpoko aholkulari batek hartu behar du parte prozesuan, eta bere independentzia egiaztatu behar du Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeak.

Ebaluazio-prozesuari esker, urtero baloratu daiteke legezko betekizunak, gobernu korporatibo onaren inguruko praktika onak eta gidalerroak eta aztertutako organoen funtzionamenduaren inguruko Barne Araudiaren Sistema zer neurritan betetzen diren, eta ekitaldi bakoitzerako ezarritako ekintza-planen jarraipena egiten da. Emaitzak aukera ematen du hobetzeko ekimen berriak definitzeko, Kontseiluak eta Batzordeen diseinuan aurrerapenak egin ditzaten eta haien Gobernu Korporatibo Onaren sistema bete dezaten.

Administrazio Kontseiluak modu positiboan baloratu du 2021eko ekitaldian egin duen lana, baita kideena eta Batzordeena ere, eta egiaztatu du baloratu den ekitaldirako zehaztu ziren ekintza-plan guztiak gogobetez bete direla, eta dagozkion txostenak onartu direla.

Administrazio Kontseiluaren ikuskapena Jasangarritasunaren arloan /ESG

Jasangarritasuneko Politikak ezartzen duenaren arabera, CAF Taldeek duen helburu nagusia bere misioaren garapena interes-taldeen aurreikuspenak eta beharrak asebetetzearekin modu orekatuan bateratzea da, epe luzera begira eta modu iraunkorrean balioa sortzeko.

Aurrekoa hitzarmen publikoen eta kanpoko ekimenetarako atxikimenduen bitartez gauzatu da, eta pixkanaka emaitza hobekuntza lortu eta gardentasuna areagotu da.

CBDn ezarritakoaren arabera, Kontseiluak bere batzordeen bitartez berrikusten ditu Jasangarritasunarekin/ESGrekin zerikusia duten alderdi material guztiak, urtean zehar eskatutako txosten berezien eta ekitaldiaren urteko txostenaren bitartez, aurrerago zehaztuko dugunaren arabera.

Nolanahi ere, Barne Auditoria Funtzioak, Betekizunarenak, Arriskuenak, Jasangarritasunarenak eta Gobernu Korporatiboarenak eskumena dute gobernu organo gorenari premiazko kezka jakinarazteko, haien txosten indibidualen esparruan.

Administrazioko Kontseiluaren Batzordeak

Auditoretza Batzordea

Auditoretzaren Batzordea hiru kontseilari ez exekutibok osatzen dute, horietako bi independenteak dira, besteak beste, Presidentea, eta, aldi berean, kontabilitatearen eta auditoriaren arloan dituen ezagutzak eta esperientzia kontuan hartuta izendatu da. Auditoria Batzordearen osakeraren inguruko xehetasun gehiagorako, ikusi Administrazio Kontseiluaren osakeraren inguruko atala.

Balioen Merkatuko Batzorde Nazionalak egiten duen Interes publikoko erakundearen Auditoretza Batzordeei buruzko Gida Teknikoaren argitalpenaren harira, 2018ko ekitaldian onartu zen Auditoretza Batzordearen Araudiaren aldaketa, bertan ezarrita zeuden jarraibideetara egokitzeko eta beste hobekuntza tekniko batzuk egiteko.

Araudi hori berriro aldatu zen 2020ko ekitaldian, gehienbat edukia urte horretako ekainean CBGren erreforma partzialan egin ziren aldaketetara egokitzeko, eta Batzorde horren espezializazioa indartzeko, informazioaren berrikuspenari eta arriskuen (finantzarioak eta ez-finantzarioak) kontrolari dagokionez.

Halaber, 2021eko ekitaldian ere aldatu da, funtsean, lotutako operazioen inguruko araudi berria eta 5/2021 Legeak Kapitalen Sozietateen Legean sartu dituen beste berrikuntza batzuk aldatzeko, eta beste hobekuntza tekniko batzuk gehitzeko idazketa perfektionatuz.

Lotutako Operazioen inguruko Auditoria Batzordearen funtzio berrien artean, Batzorde Nagusiak edo Administrazio Kontseiluak onartu behar dituen Lotutako Operazioen inguruan informatzea eta Sozietateak ezarri beharreko araudiaren arabera onarpena delegatu zaien operazioetarako ezarritako dituen prozedurak berrikustea nabarmentzen da.

Bestalde, Barneko Kontrol Sistemei dagokienez, besteak beste hauek nabarmendu behar dira:

- Prestakuntza-prozesua berrikusi eta ebaluatzea, Sozietatearen informazio finantzarioa eta ez-finantzarioa taldeari aurkeztu eta integratzea, eta, hala badagokio, araudiaren baldintzak betetzen direla berrikusiz, egonkortze-perimetroa mugatzea eta irizpide kontulariak behar bezala aplikatzea eta Administrazio Kontseiluari gomendioak edo proposamenak aurkeztea, haien integritatea zaintzeko;
- Sozietatearen barne kontrolaren eraginkortasuna berrikustea eta, bereziki, Finantza Informazioaren Barne Kontrol Sistemarena (SCIIF);

- Arrisku finantzarioen eta ez-finantzarioen kontrol eta kudeaketa sistemak berrikustea eta ebaluatzea, eta, hala badagokio, operazioenak, teknologikoak, legalak, sozialak, ingurumenekoak, politikoak, ohorezkoak edo ustelkeriarekin zerikusia dutenak barne hartzea;
- Sozietatearen kontrolaren eta arriskuen kudeaketaren funtzioa berrikustea;
- Barne kontrolaren inguruan ezarri diren politikak eta sistemak modu eraginkorrean ezartzen direla egiaztatzea;
- Sozietatearen portaeraren barne-kodeak betetzen direla ikuskatzea;
- Langileek eta Sozietatearekin eta bere Taldearekin lotura duten pertsonak, hala nola kontseilariak, akzionistak, hornitzaileak, kontratistak edo azpikontratatistak garrantzitsuak diren irregulartasunak, finantzarioak eta ez-finantzarioak barne, edo Sozietatearen edo Taldearen barruan hautemandako bestelakoren bat komunikatzeko aukera ematen duen mekanismoa ezarri eta berrikustea.

Batzordeak portaeraren barne-kodeak betetzen ote diren eta salaketan kanala berrikusteko, lotutako barne-kontrolerako sistemak bezala, urtero emango dio Auditoria Batzordeari horien berri.

Era berean, Arriskuen Funtzioak sei hilean behin ematen dio Auditoria Batzordeari Kontrol Sistemaren eta Arriskuen (finantzariok eta ez-finantzarioak) Kudeaketaren betearazpenen berri, eta arriskuen maparen egoeren eta martxan dauden proiektuen arrisku nagusien berri.

Aurrekoaren bidetik, Batzordeak aldizka eskatzen du Jasangarritasuneko arriskuen kudeaketaren inguruko informazioa eta urteko txostena jasotzen du informazio ekonomiko-finantzarioaren komunikazioari buruzko Politika Orokorraren ezarpenaren inguruan, bai eta akziodunekin eta inbertitzaileekin, botoen aholkulariekin eta intereseko beste talde batzuekin izandako komunikazioaren inguruan ere.

2021ean Auditoria Batzordeak egindako urteko txostenak emaitza positiboa erakusten du, behar bezala bete baititu esleitura dituen funtzioak.

Izendapenen eta Ordainsarien Batzordea

Izendapenen eta Ordainsarien Batzordea hiru kontseilari ez exekutibok osatzen dute, eta horietako bi independenteak dira, besteak beste, Presidentea bera. Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen osaeraren inguruko xehetasun gehiagorako, ikusi Administrazio Kontseiluaren osaeraren inguruko atala.

Balioen Merkatuko Batzorde Nazionalak egiten duen Interes publikoko erakundearen Izendapenen eta Ordainsarien Batzordeei buruzko Gida Teknikoaren argitalpenaren harira, 2019ko ekitaldian onartu zen Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen Araudiaren aldaketa, bertan ezarrita zeuden jarraibideetara egokitzeko eta beste hobekuntza tekniko batzuk egiteko.

Araudi hori berriro ere aldatu zen partzialki 2020 ekitaldian, aipatutako CBGren erreforma partzialean aldatutako gomendioetara egokitzeko eta jasangarritasunaren eta gobernu korporatiboaren arloan bere funtzioak birdefinitzeko.

Gainera, Auditoretza Batzordearen Araudiaren kasuan bezala, 2021ean ere 5/2021 Legeak kontseilarien ordainsarien arloan Kapital Sozietateen Legean sartutako berrikuntzetara egokitu da, eta beste hobekuntza tekniko batzuk sartu dira.

Izendapenen eta Ordainsarien arloan Batzorde horrek dituen funtzio berrien artean hauek nabarmendu daitezke:

- Administrazio Kontseiluari proposatzea, dagokion txostena igorri, Kontseilari bakoitzaren ordainsari individuala finkatzeko, ordainsari-politikaren esparruan, bakoitzari esleitutako eginkizun eta erantzukizunen arabera; eta

-
- Administrazio Kontseiluari proposatzea, dagokion txostena igorri, Kontseilari bakoitzaren ordainsari indibiduala finkatzeko, ordainsarien politikaren esparruaren barruan esleituta dituen funtzio exekutibo bakoitzaren arabera eta kontratuan aurreikusitakoaren arabera.

Bestalde, Gobernu Korporatiboaren Sistemari eta Jasangarritasunari dagokionez, Izendapenen eta Ordainsarien Batzordearen funtzio hauek nabarmentzen dira:

- Sozietatearen gobernu korporatiboaren arauak betetzen direla berrikustea, eta kultura korporatiboak helburuarekin eta balioekin bat egiten duela zaintzea;
- Urtero egiaztatzea Dibertsitatearen Politika eta Kontseilarien Hautaketa betetzen direla, eta horren berri ematea gobernu korporatiboaren urteko txostenean;
- Gobernu Korporatiboaren sistema eta Sozietatearen Jasangarritasuneko Politika aldizka ebaluatu eta berrikustea, interes soziala sustatzeko helburua betetzeko eta, baldin badagokio, gainerako interes taldeen interes legitimoak kontuan izateko;
- Ingurumen arloan Sozietateak egiten dituen praktikak ezarritako estrategiara eta politikara egokitzen direla ikuskatzea;
- Interes taldeen arteko harreman-prozesuak ikuskatzea eta ebaluatzea.

Politikari eta Jasangarritasuneko praktikei dagokienez funtzio horiek betetzeko, Batzorde honek urtero jasotzen du gai horren inguruko txostena Jasangarritasuneko Funtzioaren bitartez, eta kontu horiek aztertzen ditu. 2021 ekitaldirako txosten horretan aipatzen denaren arabera, ondoriozta daiteke, bai jarduerak, bai Jasangarritasuneko emaitzek aurrerapen maila esanguratsuak dituztela eta lorpen maila positiboak izan dituztela, eta horrek baieztatzen du Jasangarritasuneko Politika behar bezala ezartzen ari dela.

Era berean, CAFeko gobernu korporatiboaren arauen eta sistemaren berrikuspenari eta ebaluazioari dagokionez, Batzordeak jasotzen du Gobernu Korporatiboko Funtzioak urtero igortzen duen txostena.

2021 ekitaldiari dagokion txostenaren arabera, Batzordeak ondorioztatu du Gobernu Korporatiboaren Sistemaren ebaluazioa aldekotzat eta positibotzat hartu behar dela gobernu korporatiboaren maila gorenetan, eta, beraz, onurak izango dituela interes sozialarentzat eta interes-taldeen aurreikuspenentzat. Horrek guztiak bat egiten du Sozietateak gai horren inguruan duen estrategiarekin.

2.2 Arriskuen kudeaketa

[102-15, 102-30]

CAFeko Administrazio Kontseiluak Kontrolerako eta Arriskuen Kudeaketarako Politika Orokorra onartu eta eguneratu zuen 2016ko abenduaren 20an eta 2019ko azaroaren 12an hurrenez hurren, enpresaren kontrol integralerako eta arriskuen kudeaketarako sistema egokitzeko, Taldearen jarduera guztien arriskuak behar bezala kudeatuta egon zitezen.

Arriskuen Kontrol eta Kudeaketako Politika Orrokora ezartzearen helburua honako hauek ahalbidetuko lituzkeen kudeaketa egokia egiteko oinarritzko mekanismo eta printzipioak arrisku maila jakin batekin ezartzea da:

- CAF Taldeak aldakortasun kontrolatuarekin zehazten dituen helburu estrategikoak lortzea.
- Akziodunei ahalik eta berme maila handiena eskaintzea.
- CAF Taldearen erreputazioa eta emaitzak babestea.
- Interes-taldearen interesak defendatzea.
- Enpresa mailako egonkortasuna eta finantza-irrotasuna denborari dagokionez modu iraunkorrean bermatzea.

CAFek onartutako arriskuen kudeaketa-eredua nazioarteko ISO 31000 eta COSO ERM (*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission – Enterprise Risk Management*) estandarren arabera da arriskuaren azterketa eta kudeaketa integratua egiteko metodologia eragingarria eta Defentsako Hiru Lerroen Eredua (arriskuen kontrolarekin eta kudeaketarekin lotuta erantzukizunak esleitzeko) erabiltzeari dagokienez.

Arriskuen kudeaketa-eredua homogeneoa da enpresa guztiarentzat eta arrisku mota guztientzat. Ereduek jarduera hauek barne biltzen ditu:

1	Jarduera bakoitzerako arriskuen kudeaketako testuingurua ezartzea, besteak beste, Taldearen arabera onargarria den arrisku maila zehaztuta.
2	Taldeak aurre egin behar dien arrisku mota desberdinak identifikatzea, Politikan zehaztu diren arrisku nagusien ildotik.
3	Identifikatutako arriskuen azterketa eta inplikazioa CAF Talde osoan: <ul style="list-style-type: none">- Arrisku korporatiboak - Talde osoari eragiten diotenak dira.- Negozio-arriskuak - Jarduera/proiektu bakoitzari modu espezifikoan eragiten diotenak dira eta haietako bakoitzaren berezitasunaren arabera aldatzen dira.
4	Taldearen arabera onargarria den arrisku mailan oinarrituta, arriskuaren ebaluazioa egitea (arriskuarekiko apetitua).
5	Identifikatutako arriskuen tratamendurako aurrez ikusitako neurriak
6	Gaur egungo arriskuen eta arrisku potentzialen aldizkako kontrola eta jarraipena egitea barne mailako kontrol- eta informazio-sistemak

Era berean, Talde osorako arriskuen katalogo bakarra sortu da. Katalogo honek arriskuen egiturako lehen maila zehazte du honela banatuta: estrategikoak, finantza arlokoak, legezkoak, eragiketakoak eta gobernu korporatiboarekin eta betetzearekin lotutakoak. Horiek, aldi berean, kategoria bakoitzean arrisku espezifikoagoetan azpibanatzen dira. Arrisku-kategoria edo -azpikategoria bakoitzerako, honako hauek ondo zehaztuta geratzen dira: arrisku maila, kudeaketa mota (korporatiboa edo negozioarena) eta kudeaketarako aurrez ikusitako neurriak.

Izaera dela eta, jasagarritasunaren aldetik nabarmentzekoak dira eragiketako arriskuak, gobernu korporatiboarenak eta giza eskubideak, pertsonak, ingurumena eta delituen batzordea betetzearekin lotura dutenak. Aurreko puntuetarako planteatzen da uneoro legearen eta Jokabideen Kodean islatutako jokabide-balioen eta -estandarren eta politika korporatiboetan jasotako jardunbide egokien eta printzipioen arabera jardutea, printzipio hau aintzat hartuta: “zero tolerantzia” legez kontrako ekintzak eta iruzur-egoerak egiteari dagokionez.

Kotizatutako Sozietateen Gobernu Onaren Kodearen gomendioei dagokienez, CAFek “kontrol-funtzioa eta arriskuen kudeaketa” puntuko guztiak betetzen ditu.

2021eko ekitaldian, CAF Taldean ingurumeneko arriskuaren metodologia homogeneoa hedatzen jarraitzea eta langileen segurtasun eta osasun arloan arriskuak kudeatzeko dinamika bateratzea izan da lehentasuna.

Ingurumeneko Arriskuaren Kudeaketaren dinamikari dagokionez, aurrerapausoak eman dira kontrolerako esparru bakarra homogeneizatzeko, eta horri esker, sinergiak sortu dira, Ingurumeneko Foroko kide desberdinek haien praktikarik onenak partekatzea ahalbidetuz, eta, hala, ebaluazioak eta kontrolerako esparru orokorra aberastuz.

Bestalde, Langileen segurtasun eta osasuneko Arriskuen Kudeaketaren arloan, Foroko kide guztientzako metodologia bakarraren irizpideak batzeari ekin zaio.

2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziotan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.

[102-16, 102-17, 412-2, KI 205, 205-2, 205-3, KI 206, 206-1, KI 415]

Araudia Betetzeko Sistema edo Compliance Korporatiboa

CAFek merkatuan duen jarduketa arautzen duten printzipio etikoak homogeneoak dira nazioarteko estandarrekin, eta hori bereziki garrantzitsua da CAFen moduko enpresetan, nazioartean jarduten baitu. Araudia Betetzeko Sistema edo Compliance Korporatiboa Barne Arauen Sistemako arau guztiek eta prozedura formalek osatzen dute, bai eta CAF Taldearen jarduerak printzipio etikoen eta dagokion legediaren arabera egitea bermatzen duten eta enpresaren barruko profesionalak izan ditzaketen portaera desegokiak edo etikaren, legearen edo Barne Arau Sistemaren aurkakoak eragozten dituzten jarduketa materialek ere. Jokabideen Kodea da funtsezko araua eta Betekizun Funtzioak zuzenean kudeatzen duen arlo bakoitzerako sistema baten bitartez (esaterako, Compliance Penalaren eta Etikoaren Sistema Negoziotan eta Lehiakortasunerako Eskubidearen Compliance Sistema, txosten honen hurrengo ataletan aipatzen dena) eta beste arduradun batzuek kudeatzen dituzten beste arlo batzuen ikuskapenaren bitartez kudeatzen da.

Hori guztia dela eta, esan daiteke CAFek printzipio etikoen arabera gauzatzen duela bere jarduera, eta arreta berezia jartzen duela iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioan, legeekiko errespetu arduratsuan, Giza Eskubideetan, askatasun publikoetan eta Funtsezko Eskubideetan, tratu-berdintasunerako eta ez-diskriminaziorako printzipioetan. Haurren lan-esplotazioaren aurkako babesean eta ELGak Enpresa Multinazionalentzat onartu zuen Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalean eta Giza Eskubideen Nazio Batuetako Mundu Itunean jasotzen diren gainerako printzipioetan. CAF S.A. Itun horri atxikitzen zaio Lehiakortasunaren arloko printzipio eta legeekiko erabateko errespetuarekin. Orain aipatu berri duguna lehentasun da CAFentzat eta, ondorioz, funtsezko alderdia da gobernu onari eta Jasangarritasunari dagokionez.

Jokabideen Kodea

Ospe ona funtsezko baliabide ukaezina da eta konfiantzako eta baliozko harremana ahalbidetzen du, bai barnera, bai kanpora begira, CAFek harremanak dituen eragile guztiekin. Hori lortzeko, funtsezkoa da taldearen eta tartean dauden eragileen arteko konfiantza-harremana sustatzen duen jokabide etikoa sustatzea.

2011. urtetik, CAF Taldearen Jokabide Kodeak ezartzen ditu Taldeko profesional guztien eta, bere jarduera profesionalaren baitan, Taldearekin harremana duen edo lankidetzan diharduen edozein elkarte edo pertsonaren kasuan aplikagarriak diren gobernu korporatiboko eta jokabide profesionalerako arau eta printzipio orokor guztiak. Gainera, lehenengo horren osagarri izan daitezkeen gai espezifikoaren inguruko beste edozein jokabide-kodetarako oinarria da.

Jokabideen kodea funtsezko hiru ardatzek osatzen dute (egiturazko printzipio etikoak, CAFeko profesionalen jokabideen irizpideak eta ezartzeko mekanismoak), eta horiek, era berean, derrigorrez bete beharreko hainbat arau zehatz dituzte.

CAFeko Jokabideen Kodea

Hauek dira jokabideen kodearen edukiak:

Egiturazko printzipio etikoak	Jokabideen irizpideak	Ezartzeko mekanismoak
<ul style="list-style-type: none"> - Legeak eta giza eskubideak zorrotz betetzea - Gure akziodunen inplikazioa - Kalitatea eta bikaintasuna ditugu oinarritzko habe - CAFen ospea eta sona aurkezpen-txartel gisa - Gure giza baliabideak babestea eta sustatzea - CAFek komunitatea eta ingurunea errespetatzea eta horiekiko konpromisoari eustea - Konfidentzialtasuna eta gardentasuna CAFen harreman guztietan 	<ul style="list-style-type: none"> - Akziodunekin harremana izatea, balio ahalik eta handiena sortzeko eta informazio egiazkoa, osoa eta eguneratua transmititzeko - Bezeroekin harreman izatea, zintzotasunean eta erantzukizun profesionalean oinarrituta, eta konfidentzialtasuna eta pribatasuna errespetatuz eta interes-gatazka saihestuz. - Hornitzaileekin eta beste kolaboratzaile batzuekin harremanak izatea, lehiakortasunaren balioa eta horien kalitatea kontuan hartuz. - Giza baliabideak arduratzen da langileen kontratazioez eta kudeaketaz, berdintasun-irizpideetan eta integritatean oinarritzen da eta prestakuntza sustatu eta segurtasuna eta osasuna bultzatzen ditu. - Nazioarteko organismoekin harremanak izatea, legezotasuna eta integritatea zorrotz errespetatuz, eta Lehiakortasunerako Eskubideari dagokion araudi guztia betez. - Komunitatearekin eta ingurunearekin harremanak izatea. Horren oinarriak ingurumeneko politikan zehaztu dira eta komunitateetako pertsonen bizi-kalitatea hobetzeko konpromisoa dago. - Antolatutako merkatuetan operazioak egitea, eta printzipio gisa gardentasuna eta informazioaren kontrola hartzea 	<ul style="list-style-type: none"> - Betekizun Funtzioa da jokabide etikoei buruzko politiketara egokitze eta Jokabideen Kodea betetzeko aholkuak emateaz arduratzen dena - Jokabideen Kodeari buruzko prestakuntza ematea urteko prestakuntza-planaren barruan - Salaketetarako bidea - Jokabideen Kodea urratuz gero hartu beharreko neurriak

Jokabideen Kodea eskuragarri dago CAFeko webgune korporatiboan eta langile guztiei igorri zaie Atariaren eta barne-komunikaziorako erakundearen aplikazioaren bitartez. Halaber, Taldera sartu diren pertsona berrien eskura ere jarri da modu sistematikoan.

● Compliance Penalaren eta Etikoaren Sistema Negoziotan

Jokabide Kodea garatzearekin lotuta, delituak prebenitzeko programa ezarri eta CAF Taldeko Delituak Prebenitzeko Eskuliburuan jaso zen. CAF SAKo Administrazio Kontseiluak onartu zuen 2015eko apirilaren 29an (hasierako bertsioan), Zigor Kodean izan ziren berrikuntzetara egokituz, eta haren baitan dago jasota Jokabide Kodea haren funtsezko elementu gisa.

Bi dokumentuak CAFek filialak dituen herrialde bakoitzeko tokiko legedira egokitzen dira haien beharren arabera; izan ere, beharrak honako hauek izan daitezke: egokitzapen zehatz soila egitea edo, kasu jakin batzuetan, erabateko tokiko Compliance programa betetzea.

Ondoz ondo egindako hobekuntza eta zabalkuntzei esker, gaur egun, Zigor arloko Compliance Sistema sendoa du enpresak.

Bestalde, Zigor arloko Complianceko arriskuen multzo nagusiak une bakoitzean pertsona juridikoek egin ditzaketen delituen katalogo osoa mugatzea ahalbidetzen du. “Delitu adierazgarri” deitzen

CAFeko Delituen
Prebentziorako Eskuliburua

zaienak dira, eta CAF Taldearen jardueraren xedearekin nolabait lotu daitezkeenak. Ondorioz, delituak egitearen prebentzioaren ikuspegitik arreta handiena eskatzen duten jarduerak zehazten dituztenak dira.

Ustelkeriaren eta eroskeriaren aurkako borrokari lotuta daude honako hauek: (i) partikularren arteko ustelkeria-delituak, (ii) eroskeria-delituak eta (iii) ustelkeria-delituak nazioarteko transakzioetan, eta (iv) influentzien trafiko-delituak. CAF Talderako esanguratsuak diren delitu-katalogoan, era berean, sartuta dago kapital-zuriketa.

Aipatu ditugun eraginak direla eta, arreta berezia eskatzen duten CAF Taldearen jarduerak hauek dira: (i) lehiaketa publikoetako lizitazioak, (ii) kontratu publiko eta pribatuen exekuzioa, eta (iii) proiektu integralak.

Arriskuen mapan identifikatutako arriskuen kudeaketa espezifikoak honela egiten da: (i) jarduerapolitikak aplikatuta eta arriskuak arintzeko neurri eta kontrolak finkatuta, (ii) Zigor arloko Compliance Sistemaren eragina jasango duten CAF Taldeko pertsona guztiak kontzientziatuta prestakuntzako eta hedapeneko jardueren bidez, (iii) besteak beste, Jokabide Kodea edo aipatutako Eskuliburua hausten duten jokabideak detektatzea ahalbidetuko lukeen salaketen bidea kudeatuta, eta (iv) Zigor arloko Compliance Sistema CAF Taldeko filialetara egokituta, irizpide orokor horiek Taldeko sozietate guztietan aplikagarriak izango direla bermatzeaz gain, araudi propioaren arabera arau espezifikoak ezartzea eskatzen duten herrialdeetan tokiko arauak betetzea bermatzeko.

Bestalde, irabazi-asmorik gabeko erakundeei eta fundazioei egindako ekarpenei buruzko informazioa emateko legezko betebeharrari dagokionez, 2021eko ekitaldian, aurreko aldian bezalaxe, CAF Taldeak ez du haien ekarpen esanguratsurik egin¹¹.

CAF Taldeko Delituen Prebentzio Eskuliburuak eta haren garapenek zehazten dituzte arriskuen mapan identifikatutako delituak egitea ekiditeko errespetatu beharreko kontrolak eta jarduerapolitikak.

Arrisku horietatik eratorritako inpaktuak dira zehapen ekonomikoak eta lehen aipatutako delituekin lotutako beste zigor larriago batzuk, eta CAF markaren irudia edo erreputazioa kaltetzea. Aipatutako inpaktuek zuzeneko isla dute enpresaren jardueran epe ertainera-luzera begira.

Ez da ustelkeria kasurik baieztatu 2021eko ekitaldian.

Aurreko ekitaldietako Compliancien kontingentzien inguruan 2021eko ekitaldian egin den kudeaketari dagokionez, finkatutako memoriaren 26. Oharrean azaltzen den moduan, CAF Brasilek partaidetza du Brasilen partzuergo batean eta haren helburua da tranbia linea berri bat eraikitzeko kontratua exekutatzeko eta lineara horretarako ontzidiaz hornitzea. Partzuergoan, CAFen irismena batez ere ibilgailuen hornidurari eta seinaleztapenari dagokio.

Proiektu horrekin lotuta, hainbat administrazio-prozedura eta prozedura judizial sortu dira. Beste gai batzuen artean, honakoak aztertzen dituzte prozedura horiek: kontratuaren deuseztapen posiblea; ustez arauz kontrakoak diren jarduerak; kalteak, isunak eta zigorrak ezartzea; edo kontratua ez betetzearen aukera, Kontsorzioaren zein bezeroaren aldetik, bereziki, obra zibileko lanekin lotuta. CAF Taldearen Brasilgo filiala prozedura horien aurka dago judizialki. Prozedura horietako batean, eskumena zuen epaileak Brasilgo mendeko sozietatearen aurkako kautelazko neurri bat onartu zuen: ondasun higiezinak eta ibilgailuak besterentzea debekatzea, mendeko sozietatearen aurkako erabaki judizialek erator daitezkeen erantzukizun posibleen berme gisa. Mendeko sozietateak kautelazko neurri hori ezarri izanaren aurkako helegitea aurkeztuko du prozedura horretan bere burua defendatzen duen bitartean. Jardunbidea hasierako fasean dago.

Horrez gain, Mato Grosso estatuko agintariek proiektu horrekin lotuta abiarazitako beste administrazio-prozedura batean, 2021eko bigarren seihilekoan, administrazio-organoak Kontsorzioa eta haren kideak zigortu eta Brasilgo 96.170.604,55 errealeko isuna jarri die (mendeko sozietateak % 36,8ko partaidetza du Kontsorzioan eta, ondorioz, banaketa proportzionala eginez gero, 5,6 milioi euro inguruko zenbatekoa litzateke). Gainera, erakunde publikoekin Mato Grosso estatuan bost urtez eta Brasilen bi urtez kontratatuzko debekua jarri dio. Kontsorzioak eta

¹¹Irabazi-asmorik gabeko fundazioetara eta erakundeetara egiten diren ekarpenak CAF Taldearen salmenten % 1 baino txikiagoak dira.

mendeko sozietateak administrazio-zigor horren aurkako helegite judiziala jarri dut eta izapidetza hasierako fasean dago. Agintari judizialek Brasilen kontratatzeke debekuaren eragingarritasuna eten dute kautelazko neurri gisa. Era berean, proiektu horrekin lotuta, mendeko sozietateak Mato Grossoko estatuak kontratua desegiteko egindako eskaeraren eta erabaki horrek izandako ondorioen aurkako helegitea jarri du. Halaber, mendeko sozietatea ikertzen ari da filialeko langileren batek balizko ustelkeria praktikan izan dezakeen parte-hartzea.

Bestalde, Lehiakortasunaren eta Lanaren Eskubidearen arloan 2021eko ekitaldian kudeatu diren kontingentziak aurrerago jaso ditugu.

Bestalde, CAF Taldeak finkatutako protokoloak edo jarraitu beharreko prozedurak dira jarduerapolitikak, arrisku-jardueretan delituzko portaerak saihesteko helburua dutenak.

Helburu hori aintzat hartuta, besteak beste, CAF Taldeko legezko ordezkariak, profesionalek eta azken horren sozietateekin kontratuak hitzartzen dituzten hirugarren batzuek CAFeko Jokabide Kodeak ezartzen dituen printzipio orokorrak errespetatzeko betebeharra finkatu da.

CAFeko Jokabide Kodearen printzipio orokorrak derrigor bete beharreko jokabide-arauak eta estandar etikoak dira. Honako hauek zorrotz betetzearen ingurukoak dira: legeak, giza eskubideak, askatasun publikoak eta oinarrizko eskubideak, tratu-berdintasuneko eta ez-bereizkeriako printzipioak, haurren lan-esplotazioaren aurkako babesak eta Giza Eskubideen inguruko Adierazpen Unibertsalean eta Giza Eskubideekin lotuta Nazio Batuen Munduko Itunean jasotako gainerako printzipioak, eta lanarekin, ingurumenarekin eta ustelkeriaren aurkako borrokarekin lotutakoak.

Era berean, Delituen Prebentziorako Eskuliburuak hainbat garapen izan ditu, esaterako Hirugarrenen kontratazioetarako Dagokion Diligentziaren Eskuliburuak. Eskuliburu horrek CAF Taldeko profesionalek ezarri behar dituzten gutxieneko diligentziak zehazten ditu, CAF Taldearen sozietate batekin aurretiaz eta modu sistematikoan kontratatzen diren Hirugarrenen egokitasuna ebaluatzeko, Compliancearen ikuspegitik (esaterako, Negoziorako Bazkideak, Aholkulari Komertzialak eta Hornitzaileak), eta CAFen Lehiakortasunerako Eskubidea Betetzeko Eskuliburuarekin eta dagokion garapenerako arauekin batera interpretatu behar da.

Ondorioz, CAF Taldeak kontratatzen dituen Hirugarrenen guztiak aurretiaz ebaluatzen dira deskribatu dugun prozeduraren arabera; izan ere, CAF Taldeak Compliance mailan “egokiak” direla dioen ebaluazioa lortzen duten Hirugarrenenak soilik kontrata ditzake.

Bestalde, CAF Taldearen betekizunaren kulturak bilakaera positiboa izan du eta babes oso esanguratsua jaso du, besteak beste, Negozioen Etika eta Compliance Penalaren arloan enpresa barruan izan diren urteko kontsulta kopuruak erakusten duen moduan:

	2021	2020	2019	2018	2017
Kontsulten kopurua	107	80	41	33	19

Giza eskubideekin lotutako arrazoizko arretari dagokionez, ikus txosten honetan jasota dagoen dagokion atala.

Compliance Penalaren eta Negozioetako Etikaren arloko Dibulgazioa eta Prestakuntza

CAF Taldearen barne-komunikazioko aplikazio korporatiboak Compliance arloko atal espezifikoak du eta, haren bidez, toki komun bakarrean, sarbidea ematen zaie CAF Taldeko enplegatu guztiei Compliance Penala eta Negozioetako Etika, lehia-eskubideen Compliance eta merkatuko abusu arloetako laneko arau eta dokumentu garrantzitsuenei. Aipatutakoa esparru korporatiboaren eta herrialdeen arabera espezifikoen artean berezita dago, eta edozein unetan eta edozein gailutatik sarbidea ematen du.

Compliance arloko dokumentuak modu sistematikoan itzultzen dira erabilera korporatiboko hizkuntzetara eta, batzuetan, baita CAFek lan egiten duen herrialdeetako beste hizkuntza osagarri

batzuetara. Besteak beste, hizkuntza hauek biltzen dira: gaztelania, euskara, ingelesa, poloniera, frantsesa, Brasilgo portugesa, suediera, italiara, errumaniera eta alemana.

Prestakuntza-jarduerekin lotuta, Delituak Prebenitzeko Eskuliburua aplikatzera, hedatzera eta sensibilizatzen zuzendutako jarduerekin aurrera jarraitu dute 2021ean. 2016an jarduera horiek hasi zituzten CAF Taldeko langileei zuzenduta dago.

Ekitaldiaren itxieran, Delituak Prebenitzeko Eskuliburua Taldearen bateratze-perimetro osoan kaleratu da. Gai horrekin lotutako prestakuntza-planeari sartutako pertsonen % 98k amaitu du prestakuntza. Programa hasi zenetik, 6.300 pertsonak jaso dute horren inguruko prestakuntza (2020an, baino 5.600 lagun gehiagok). 2021ean, 700 lagun baino gehiagok jaso dute prestakuntza. Era berean, prestakuntzarako sistematika mantendu da eta programa hori jaso da enplegatu berriei zuzendutako harrera-planetan. Etengabe eguneratuta daude prestakuntzako materialak.

Era berean, CAF Taldeko jardueretako bazkideen % 100ek dakite, lan egiten duen eskualde guztietan, CAFeko Jokabide Kodeko printzipio orokorrak indarrean daudela eta derrigor bete beharrekoak direla.

Compliance Penalaren Sistema eta Negozioetako Etika nazioartean egokitzea

CAF Taldeko Delituak Prebenitzeko Eskuliburua loteslea da Taldeko nazioarteko eta Estatu mailako filial guztietarako. Horrekin lotuta, nazioarteko filialen kasuan aplikagarria den antolamendu juridikoko berezitasunak eta eskakizunak moldatu behar dira. Horren guztiaren ondorioz, eta lehen aipatutako horren arabera, atzerriko filialen kasuan oinarritzko egokitzapena egiten da kasu guztietan, eta egokitzapen zehatza identifikatutako beharren arabera.

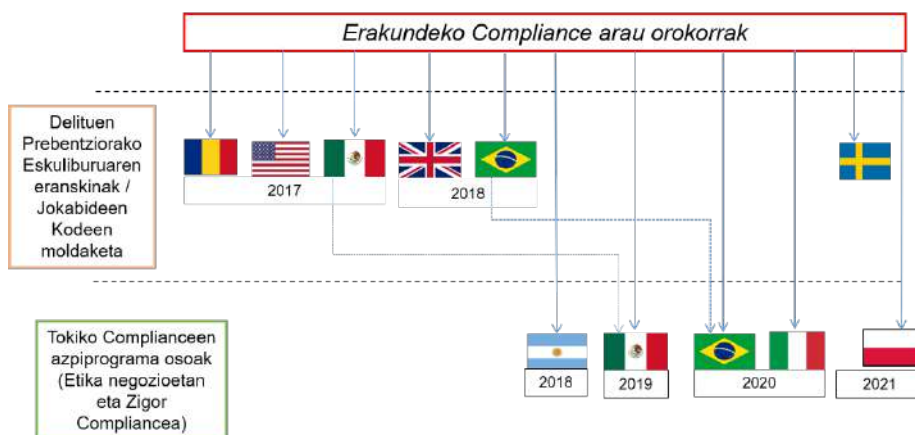
CAF Taldearen nazioarteko dimentsioa, 2021eko abenduaren 31n, honako hau zen: atzerriko 74 filial bost kontinenteetako 38 herrialdetan.

Delituen Prebentziorako Eskuliburuaren oinarritzko egokitzapena modu sistematikoa egiten da CAF Taldearen jardueretan eta filialetan, filial berria sortzeko garaian zein integrazio-planaren baitan lehendik zegoen sozietate bat CAF Taldera gehitzen denean.

Bestalde, delituen prebentzioa nazioarte mailan herrialde jakin baterako egokitu daiteke (eta, kasu batzuetan, baita filial jakin baterako ere). Horretarako, alde batetik, Delituen Prebentziorako Eskuliburuan jasota dauden irizpide korporatibo orokorren edukia egokitu daiteke eta, bestetik, jarraibide espezifikoak ezartzea ahalbidetzen duen Compliance arloko azpiprograma gara daiteke. Hori guztia, neurri handi batean, herrialde hartako legezko araudiaren eta eredu korporatibo komuna mantentzeko edo ez mantentzeko arau horiek eskaintzen duten malgutasunaren mende egongo da.

Zehatzago esanda, 2021eko ekitaldian, zigor arloko Compliance arloko nazioarteko garapeneko araudi multzo hau hartu da kontuan: Delituen Prebentziorako Eskuliburuan jasotako ildo orokorren egokitzapena egin den 6 herrialde, eta ildo espezifikoak dituen Compliance Penalaren azpiprograma osoa duten 5 herrialde.

Tokiko Compliance nazioartera egokitzea

Delituen Prebentzioko Eskuliburuaren berrikuspena

Halaber, aipagarria da Delituen Prebentziarako Eskuliburuak aldizka berrikusi eta eguneratzen dela. Zehazki, 2016an eta 2018an eguneratu zen Eskuliburuak. Halaber, 2021ean ere berrikusi da Eskuliburuak 2018ko zigorraren arloan izan diren legezko berrikuntzetara egokitzeko, eta aldaketa txikiak ere egin dira erakundearen aldetik Eskuliburuak harrera hobea izan dezan. Era berean, logikoa iritzi da Betekizunaren Funtzioaren egituraren berrikuntzak txertatzea, arlo horretako praktika onenei dagokienez. Aipatutako Eskuliburuaren bertsio berri bat edo haren garapen bat onartzen denean, hedatzeko eta prestatzeko dagokion neurriak hartzen dira.

Aurrekoari kalterik egin gabe, Delituen Prebentziarako Eskuliburuak ezartzen du egoera dela-eta beharrezkoa baldin bada, Eskuliburuak aipatzen diren delituzko jokabideak gauzatzeko arriskuak berriz ebaluatuko direla, eta barneko Arriskuen Mapa eguneratuko dela; nolahi ere, aldizka ere ebaluatuko dira, gutxienez, lau urtean behin.

2021ean, egokitzapenak egin dira trengintzaren segmentuko jarduerak bakoitzeko zigor-arriskuen mapan, eta zigor-arriskuen mapa osoa berriro ebaluatzeko bigarren faseari ekin zaio, hots, prebentzio-kontrolen berrikuspenari. Hirugarren fasean gai horiek kudeatzeko ezarpen teknologikoak jorratuko dira, CAF Taldearen IT estrategiaren baitan.

● Lehiakortasunerako Eskubidearen Compliance Sistema

CAF Taldearen Jokabideen Kodeak enpresak Lehiakortasunerako Eskubidearen inguruko tokiko, nazioko edo nazioarteko araudi guztiak betetzeko duen konpromisoa ezartzen du.

Konpromiso hori bete ahal izateko eta Lehiakortasunerako Eskubidearen inguruko araudia ez betetzeko arriskuak modu eraginkorrean eragozteko, erakundeko arlo horretan Compliance sistema ezartzeko erabakia hartu zen.

Lehiakortasunerako Eskubidearen Compliance Sistema diseinatu eta ezartzeko enpresaren kontrolerako eta arriskuen kudeaketarako metodologiaren irizpideak eta ordura arte Complianceren arloan zeuden araudiak erabili ziren, eta Delituen Prebentziarako eta Negozioen Etikarako ezarri zen antzeko ereduak sortu zen.

Aipatutakoa egiteko, 2019an, CAF SA-ko Administrazio Kontseiluak CAF Taldearen Lehiakortasunerako Eskubidearen Betetzeko Eskuliburuak onartu zuen, eta eskuliburu horrek ezartzen ditu Lehiakortasunaren Eskubidearen arloko Compliance Sistemaren premisak eta irismen korporatiboa du.

Halaber, Lehiakortasunaren Eskubidearen Compliance Sistemaren esparruan, 2020ko ekitaldian zehar, CAFeko Betekizunaren Funtzioak Lehiakortasunaren arloan ikuskapenak egiteko Eredu Korporatiboaren Prozedura onartu zuen (*dawn raids*), eta horrek Sistema osatzeaz gain, aurrerapen

Lehiakortasunerako Eskubidearen Eskuliburuak

handia ekarri zuen erakundean Araudia Betetzeari dagokionez. Era berean, Lehiakortasunaren Eskuliburua lehiakideak dituzten partzuergoen Ebaluaziorako Prozedurekin osatu zen, eta ezarri egin behar da CAF Taldeak kontratatu nahi dituen Negozioetarako Bazkideak era berean lehiakideak ere baldin badira.

Arlo horretako arriskuen kudeaketari dagokionez, 2021ean amaitu da trengintzaren segmentuko jarduera guztietarako lehiakortasunaren arriskuen mapa osoa berriro ebaluatzeko lehen fasea. Bigarren fasearen hasiera Negozioetako Etika eta zigor Compliancearen zatiaren eboluzioaren eta ikuspegiaren arabera izango da, eta prebentziorako kontrolak berrikusiko dira.

Jarraian, 2021eko ekitaldian gai horren inguruan kudeatu ziren auzi edo kontingentzia nagusiak eguneratuko ditugu:

Finkatutako memoriaren 26. Oharrean azaltzen den moduan, 2014ko martxoan, Brasilgo Defentsa Ekonomikoko Administrazio Kontseiluak (CADE), tren-fabrikatzaile ugariaren parte-hartzearekin lotuta (Brasilgo CAF Taldearen filiala barne) 2013ko maiatzean hasitako administrazio ikerketa burututakoan, lehiaren aurkako ustezko praktiketatik eratorritako administrazio-prozedurak abiarazi zituen.

Mendeko sozietateak bere defentsa aurkeztu zuen eta agintariekin elkarlanean aritu da etengabe eskatutako informazioa ematen. 2019ko uztailan, CADE epaitegiak eman zuen erabaki administratiboaren arabera, mendeko sozietatea zigortu zuen Brasilgo 167.057.982,53 errealeko isuna ordaintzera eta eskumena duten agintariei gomendatu zien onura fiskal jakin batzuk ez emateko mendeko sozietateari bost urteko epean. Mendeko sozietateak errekurtsio judiziala jarri dio CADEren erabakiari, CADEren administrazio-prozesua amaitu ostean.

Era berean, CADEk eta beste agintari batzuek (horien artean, Sao Pauloko Ministerio Público Estadual-MP/SP) egindako ikerketen ondorioz, prozedura judizialak abiarazi zituzten, CAF Brasilen, CAF, SAREN edo langileren baten aurka.

Bestalde, 2017ko abenduan Merkatuen eta Lehiakortasunaren Batzorde Nazionalak ireki zuen prozedura zigortzaileari dagokionez, txosten hau egin den garaian, irekitako izapidea 2021eko irailaren 30eko ebazpenarekin amaitu da. Horrela, itxi egin da Audientzia Nazionalaren administrazio auzi-errekurtsioa izan duen bide administratiboa. CAF Signalling, S.L.U. CAFen filialari eragiten dioten espedientearen eta ebazpenaren alderdi nagusiak dira erakunde hori ustez 2015ean sartu zela beste erakunde batzuek 2002an hasitako kartelean, hau da, inplikaturako enpresen arteko banaketa-akordioetan. Mendeko sozietateari zigortutako enpresa guztien artetik iraupen txikieneko jokabidea egotzi zaio (2015eko apiriletik 2017ko abendura artekoa) eta 1,7 milioi euroko zigor ekonomikoa jarri diote. Zigor hori ordaintzearen arduradun solidarioa da CAF SA lehia arloko arauak ezarritakoaren arabera enpresa nagusiak eta filialak osatzen duten batasun ekonomikoa oinarritzat hartuta. Era berean, aipaturako espediente horren baitan zigortu dituzte CAF Signalling enpresako bi zuzendari ohi. Egun, CAF SAK eta CAF Signallingek administrazioarekiko auzi-errekurtsioa aurkeztu dute CNMCREn ebazpenaren aurka Auzitegi Nazionalak gaiaren funtsari buruzko erabakia hartu arte, zigorraren ordainketa kautelaz etetea eskatu dute. Aurrekoaz gain, CAF Signallingek kontratatzeko debekua inguruan aurrez ikusitako prozedura etetea eskatu du.

Bestalde, CAF Taldeak Lehiakortasunaren arloan betetzeko duen kultura agerian gelditu da arazo horri aurre egin behar dioten profesionalek erakusten duten kontzientziazioan, batez ere lehiakideekin egiteko balizko partzuergoak eta haiekin dagoen edozein interakzio baloratzerako moduan.

Lehiakortasunaren arloan barne-kontsulta hauek egin dira:

	2021	2020	2019	2018	2017
Kontsulten kopurua	13	17	8	6	1

Lehiakortasunerako Eskubidearen Compliance Sistemaren Dibulgazioa eta Prestakuntza

Lehiakortasuneko Eskubidearen Betekizunaren Eskuliburuaren prestakuntza ohiko bideetatik egin da, Goi Zuzendaritzatik hasi eta maila guztietara jaitsiz.

Zehazki, gaikako hiru e-learning modulu daude aurretik aipatu dugun Lehiakortasunaren Compliancearen arlo korporatiboko hiru arauentzat.

Dokumentu hau egin zen unean, gai horrekin lotutako prestakuntza-planean sartutako pertsonen % 95ek amaitu du prestakuntza. Programa hasi zenetik, 880 pertsonak jaso dute horren inguruko prestakuntza (2020an, baino 400 lagun gehiago ziren). 2021ean, 460 lagun baino gehiagok jaso dute prestakuntza.

Dibulgazio neurriei dagokienez, Compliancearen atala espezifikoa da CAF Taldearen komunikaziorako aplikazioan, eta Lehiakortasunaren azpiatala du, langile guztiak etengabe sartu ahal izateko toki komun bakarrera, arau guztietara eta eredurik esanguratsuenetara. Halaber, aplikazio horretan daude CAF Taldeak langileen eskura jartzen dituen formularioak eta lanerako gainerako tresnak, arlo horretan dauden derrigorrezko kontrolak behar bezala exekuta ditzaten.

● Betekizunaren Funtzioa

Betekizunaren Funtzioa zaintzarako eta kontrolerako botere autonomoak dituen CAF Taldearen organoa da, eta Erakundearen Compliance Sistema bere osotasunean eta Zigor Compliancearen Sistema eta Negozioen Etika eta Lehiakortasunaren arloko Compliance Sistema berrikusi eta funtzionamendua bermatzeko erantzukizuna du.

Betekizunaren Funtzioak pertsona bakarreko edo pertsona anitzeko osaera izan dezake (azken hori izan zen 2021eko ekitaldian zuen osaera), eta kidek guztiek eta haien betekizun nagusien parte diren CAF Taldearen Compliance zereginak egiten dituzten gainerako pertsonak egin behar dituzten funtzioentzako ezagutza, gaitasun eta esperientzia egokiak izan behar dituzte. Zehazki, integritatea, autonomia eta independentzia izan behar dute Betekizunaren Funtzioari dagozkion eskumenak gauzatu ahal izateko eta balizko gatazkak eta interesak saihesteko (horretarako, Betekizunaren Funtzionamendu Arauek zenbait mekanismo aurreikusten dituzte egoera horiek babesteko), eta kide bat berak ere ezingo du kargua mantendu zuzenean esleitzen zaizkion jokabide ez oso etikoen edo legearen aurkakoen karguak baldin baditu.

Betekizunaren Funtzioaren kideak Administrazio Kontseiluak edo Kontseilari Ordezkariek izendatu, ordezkatu eta kargugabetzen ditu, eta haien jardueraren berri ematen diote CAFeko Administrazio Kontseiluari, bai zuzenean, bai zeharka, Batzorderen bati igorritako txostenaren bitartez, betiere haien eskumenen barruan eta txostenaren izaeraren, irismenaren eta edukiaren arabera.

Aurrekoaren aurka egin gabe, Betekizunaren Funtzioak gutxienez ekitaldiko jardueren txosten bat onartzen du urteko memoria gisa.

Delituen Prebentziorako Eskuliburuan dauden Funtzionamendurako Arauek Betekizunaren Funtzioko oinarriko araudia osatzen dute. Hargatik eragotzi gabe CAFeko Administrazio Kontseiluak eman dizkion eginkizun eta eskumenen esparruan bereizitako erregelamendu bat onartzeko ahala esleituta izatea, eta berrikusi egin beharko da inguruabarrek hala gomendatzen dutenean.

Betekizunaren Funtzioak Compliance Ordezkariek izendatu ahal izango ditu indarrean dagoen tokiko legeriak hala eskatzen duelako edo filial edo sukurtsalaren neurri edo ezaugarriak direla eta gomendagarria den jurisdikzioetan dauden CAF Taldeko filial edo sukurtsaletan.

● Salaketetarako bidea

Delituak Prebenitzeko Eskuliburuak eta Lehiakortasunaren Eskubidea Betetzeko Eskuliburuak salaketen berri emateko salaketetarako bide orokorra finkatzen du. Betetze Funtzionamenduak kudeatzen du kanal hori. Organo horrek aldizka jasotako salaketak aztertzen ditu eta, egoki bada, salaketa bakoitzaren egoera zehatzen arabera dagozkion ekintzak bideratzen ditu. Salaketak arreta handiagoa behar duela uste izanez gero, dokumentazioa dagokion sailera bidal daiteke, gertakizunen balorazioa egiteko eta hartu beharreko neurriak zehazteko.

Betetze Funtzioak Administrazio Kontseiluari, Auditoria Batzordeari edo Zuzendaritza Nagusiarri ematen dio txostenen berri, detektatutako ustezko arau-hausteen gorabeherak eta izaera kontuan hartuta. Edonola ere, Auditoria Batzordeari dagokio salketen kanalaren funtzionamendua ikuskatzea.

CAF Taldearen Barne Araudiak tokiko legeriak hala eskatzen duen jurisdikzioetan salaketak jasotzeko beste baliabide edo bide batzuk egokitzeko aukera aurrez ikusten du.

Salaketen bidea erakundeko interes-talde guztientzako eta hirugarrenentzako dago irekita. Horri esker, enplegatuek eta sozietatearekin lotutako beste pertsona batzuek (kontseilariak, akziodunak, hornitzaileak, kontratistak edo azpikontratatistak) Taldeko edozein sozietateren baitan ohartarazi beharrekoak diren, enpresarekin lotura duten eta garrantzia izan dezaketen irregulartasunen berri eman dezakete.

Salaketetarako bide horren funtzionamendu-arauak eta detektatutako arau-hausteen susmoak edo arau-haustek kudeatzeko prozedura etengabe daude eskuragarri webgune korporatiboan eta CAF Taldeko Gobernu Korporatiboaren Sistemak ez-betetze posibleen egiaztapena jasotzen du oro har, eta bereziki (i) CAF Taldeko Jokabide Kodearena eta honako hauekin lotutako barne-arauen edo legeen edozein arau-hauste: (ii) Delituen Prebentzioa, (iii) Lehia arloko Eskubideena edo (iv) Merkatuaren Abusuarena edo Informazio Pribilegiatuaren kudeaketarena.

Salaketen kanal orokorrak era guztietako komunikazioak onartzen ditu eta beti dago Taldeko webgunearen bidez irisgarri erabilera korporatiboko hizkuntza nagusietan. Kanal edo bide horrek isilpekotasuna bermatzen du eta prozedura horretan jakinarazpenak modu anonimoan egin ahal izateko kasuak daude aurrez ikusita. Hala, salatzailearen eta salatuaren eskubideak errespetatzen dira. Zehazki, prozedura horrek jasotzen du CAF Taldeak iker daitekeen jarduera irregularra salatu duten profesionalen aurkako errepresaliak zuzenean edo zeharka ez hartzeko konpromisoa, langileak fede txarrez jardun duenean izan ezik. Era berean, Betetze Funtzioa CAFeko langileengan eragina duten beste bide berezi batzuetan jasotzen diren salaketen arduradunarekin batera koordinatzen da. Horiek dira, adibidez, honako egoera hauetarako aurrez ikusitakoak: diskriminazioa, jazarpena, mobbinga edo laneko segurtasuna. Horiek guztiak txosten honetako dagokion atalean daude jasota.

2021ean zehar, egunero egin da salaketen ontziaren kontrola eta hilero egiaztatu da ondo funtzionatzen duela. CAFen salaketen bidean ez da salaketa formal orokorrik hauteman, baina:

- Partzuergo batean negoziarako bazkide bat baztertu egin da CAFen Compliancearen estandarrak betetzen ez zituelako;
- Hornitzaile baten Compliance kontingentziaren inguruko egiaztapenak egin dira;
- Bi proiekturen inguruko aurretiazko ikerketak egin dira, eta kasu bakoitzari dagokion jarraipena egin zaio.

Halaber, aurreko ekitaldietan ireki ziren gaien jarraipena egin da.

Bestalde, 2021eko ekitaldian bost salaketa jaso dira lan arloko salaketa berezietarako bideetan, eta guztiekin egin da barne-ikerketak. Kasu bakoitzean dagozkion lan-neurriak ezarri ziren, eta bi kasutan diziplinazko kaleratzeak izan ziren.

Jarraian CAF Taldearen barruan azken hiru ekitaldietan egin diren salaketen eta barne-ikerketen xehetasunak eta eboluzioa jaso ditugu:

	2021	2020	2019
Bide orokorreko salaketak	0	0	3
Salaketa gabeko barne-ikerketak	3	2	0
Salaketa berezientzako bideetako salaketak	5	1	Ez dagokio

2.3 Erantzukizun fiskala

[102-16, KI 207, 207-1, 207-2, 207-3]

● Arlo fiskaleko helburua eta konpromisoa

2017ko ekitaldian Administrazio Kontseiluak Politika fiskal Korporatiboa onartu zuen eta horrek, besteak beste, aukera eman zuen berriaz adierazteko barnean dagoeneko ezartzen ziren printzipioak eta CAFen misioa eta fiskalitatearen inguruan dituen konpromisoak gauzatzean jasota geratu zirenak. Aipatutako Politika hori eskuragarri dago interes talde guztientzat erakundearen webgunean, gainerako Politika Korporatiboekin batera.

2018ko abenduaren 4an onartutako eta 2020an eguneratutako Zerga arloko Politika Garatzeko Eskuliburuak osatu egin zuen Politika hura. CAF Taldearen atari korporatiboan dago argitaratuta, eta Taldeko sozietate guztiei aplika dakieke, jarduten duten herrialde guztietan.

Funtsean, CAFen zerga arloko misioa da lan egiten duen lurralde bakoitzean indarrean dagoen zerga arloko araudia betetzen dela bermatzea, zerga arloko arriskuak saihestuz eta zerga arloko agintariekin harreman kooperatiboa bultzatuz.

CAFen azken helburua da konfiantza sortzea eta jarduera arduratsuaren bidez Estatuko eta nazioarteko merkatuan balioa banatzea eta, bereziki, zerga arloari dagokionez. Horrek, aldi berean, estrategia korporatiboa diseinatzea eta erakunde baitan zerga-portaera irmoa bermatzea ahalbidetu beharko luke. Horren bidez, azken finean honako hauek lortu beharko genituzke: (i) interes-taldeak asebetetzea, (ii) zerga arloko administrazioekin elkarrekiko konfiantza-harremana mantentzea eta (iii) komunitateak hobetzen laguntzea zergen ordainketa bidez.

● Zergen arloan jarduteko printzipioak

CAFen zergen arloan jarduteko ondorengo printzipio hauek Jokabideen Kodearen, Jasangarritasuneko Politikaren eta Arriskuen Kontrol eta Kudeaketarako Politika Orokorraren oinarrietako bat dira, eta ezartzen zaien pertsona eta erakunde guztien jarduketa guztientzako gida izan behar dute:

1. Uneoro betebeharrak fiskalak betetzea, zergen araudiak ezartzen dituen epeak betetzen ahaleginduz beti, bai zergak ordaintzeko, bai zergazko gainerako betebeharrarako. Horretarako, CAFek informazioaren eta datuen kalitatea, egiazkotasuna eta segurtasuna zainduko ditu, bai eta zerga-aitorpenen zehaztasuna ere.
2. Uneoro Zergen Administrazioekin lankidetzan aritzea, eskumena duten zergen autoritateek eta beste organo arautzaileek eskatzen dituzten zergen informazioa eta dokumentazio osoa eta egiazkoa emanez, ahalik eta eperik laburrenean.
3. Egitura, prozesu edo sistema opakuak erabiltzea saihestea, baldin eta egitura, prozesu edo sistema horiek zerga-helburu eksklusiboekin diseinatuta badaude, edo helburua tributuzko administrazioek jardueren azken erantzulea edo ondasunen eta eskubideen azken titularra ezagutu ez dezaten baldin bada.
4. Zergen karga arintzeko zerga-paradisuetan edo zerga-paradisuen bitartez edo tributazio txikia edo bate ere ez duten eremuetan inbertsioak edo eragiketak egitea galaraztea, Espainiako legediaren arabera. Eremu horietan egindako inbertsio edo eragiketak baimenduta egongo dira soilik enpresaren arrazoiengatik egiten badira eta helburua CAFen helburu sozialean dagoen jarduera garatzea baldin bada. Legearen eta araudiaren arabera hori egitea aurreikusten den kasuetan, Administrazio Kontseiluak aurretiaz onartu beharko du.
5. Zergen arloan egindako jarduketek beti balizko arrazoi ekonomikoari erantzuten diotela bermatzea.

1/

2/

3/

4/

5/

6. Ahal den heinean, jarduerak garatzean dauden arrisku fiskalak ekidin eta murriztea, kasu guztietan arrisku-profil zehatza mantenduz. Esparru honetan, tentuz ebaluatuko dira arrisku fiskal berezia izan dezaketen inbertsioak eta eragiketak.
7. Lotutako aldean arteko eragiketen inguruko betebeharrak uneoro betetzen direla zaintzea, transferentzia prezioen politika arduratsua eta erabateko lehiakortasunaren printzipioarekin bat egiten duena mantenduz, eta merkatura egokituta ez dauden prezioak ezartzearen bitartez zerga-oinarrien jaitsiera saihestuz.
8. Dauden aktibo ukiezinak erantzukizunez kudeatzea, horien erabilera eta sorkuntza saihestuz, helburu tributario hutserako.

Aurretik aipatutako printzipio guztiak CAFeko printzipio orokorrak betez gauzatuko direla zehazten du CAFen Zerga arloko Politikak, eta, zehazki, interes-talde guztiekiko fede onaren eta zintzotasunaren printzipioak betez.

6/

7/

8/

● Jarraipena eta kontrola

Oro har, Auditoria Batzordeari eta, azken buruan Administrazio Kontseiluari dagokio CAF Talde osoak Zerga Politika betetzen dela bermatzea. Horretarako, barne-kontrolako mekanismoak ezartzea dago aurrez ikusita espresuki eta, gainera, Ekonomia eta Finantza arloko Sailak Auditoria Batzordeari informazio-fluxuak bideratzea eskatzen da, gero Kontseilura bidali ahal izateko.

Arriskuak Kontrolatzeko eta Kudeatzeko Sistema Integralaren barruan kudeatzen dira zerga arloko arriskuak, eta Funtzio Fiskal Korporatiboak gidatzen du kudeaketa. Jarduera eta geografia guztietako zerga arloko arrisku nagusiak kontrolatzen eta monitorizatzen ditu Funtzio Fiskal Korporatiboak.

Aldian behin, gutxienez urtean behin, konpainiaren zerga arloko jardueraren berri ematen dio Funtzio Fiskal Korporatiboak Auditoria Batzordeari.

Horrez gain, paradisu fiskaltzat jotzen diren herrialdeetan Taldeak egin beharreko inbertsio-eragiketa oro Auditoria Batzordeak eta Administrazio Kontseiluak onartu behar dute, CAF Taldearen herrialde horietako jarduera negozio-arrazoiengatikoa baino ez dela bermatzeko.

● Interes-taldearen parte-hartzea eta fiskalitatearen inguruko interesen kudeaketa

CAFeko Administrazio Kontseiluak onartutako Jasangarritasun Politikak jasangarritasunaren arloko helburua zehazten du, baita CAFek bere jardueretan erabiltzen dituen printzipioak eta interes-taldekiko konpromisoak ere. Printzipio horien artean argi eta garbi jasota dago erantzukizun fiskalaren printzipioa.

CAF Taldeak harreman kooperatiboa du haren jardueraren ondorioz erlazioa duen Zerga Administrazioekin, gardentasunaren eta fede onaren printzipioetan oinarritutako harremana.

Era berean, haren zerga arloko magnitude nagusien komunikazio gardena, argia eta arduratsua sustatzen du. Country by Country Report txostena garaiz eta txukun prestatzeko eta aurkezteko konpromisoa du CAF Taldeak. Urteko txosten horietan, presentzia duen jurisdikzioetako bakoitzeko finantza-egoerekin lotuta funtsezkoak diren elementuak azaltzen dira banakatuta eta, gainera, tokiko zerga arloko agintariei negozioaren jarduerarekin lotutako informazio esanguratsuari, irabaziei, ordaindutako zergei eta langileei buruzko ikusgarritasuna ematen zaie.

CAF Taldeak haren Politika Fiskal Korporatiboan zerga arloko konpromisoak hartzen ditu, jarduten duen lurralde eta jurisdikzio guztietan haren betebeharrak fiskalak betetzeari dagozkionak, zerga-politika zehatzen alde eginez beti. Konpromiso horiek aplikagarriak dira zerga-politikaren arloan kanpo-aholkulariekin dituen harremanetan ere.

● Herrialde bakoitzeko txostenak aurkeztea

Jarraian, herrialde bakoitzean lortutako irabazien eta ordaindutako irabazien gaineko zergen inguruko informazio esanguratsua azaltzen da CAFek lan egiten duen kokapen nagusien arabera:

	2021 (mila eurotan)		2020 (mila eurotan)	
	Zerga aurreko emaitzak ¹²	Irabazien gaineko zergekin lotutako ordainketak (kobrantzak) ¹³	Zerga aurreko emaitzak	Irabazien gaineko zergekin lotutako ordainketak (kobrantzak)
Alemania	2,822	430	3.658	1.553
Saudi Arabia	17,422	1.718	5.636	805
Australia	1,112	508	551	220
Brasil	25,632	6.703	23.809	3.806
Txile	2,401	(25)	90	(838)
Kolonia	339	598	54	2
Espainia	7,826	987	(98.377)	1,751
Israel	1.301	653	(139)	50
NAFTA ¹⁴	38.594	10.212	43.095	24.534
Polonia	24,485	12.318	26.601	6.236
Erresuma Batua	5,031	86	225	238
Suedia	(7.312)	899	(5.646)	(854)
Gainerakoa	2,127	1.639	1.483	770
Doiketak ¹⁵	8.052		48.037	
	129.832	36.726	49.077	38.273

Jasotako dirulaguntzei dagokienez, nabarmena da administrazio publikoek Taldearen jarduerari emandako babesa eta, batez ere, Ikerketa eta Garapena eta berrikuntza jarduera lantzeko garaian Kudeaketa Txosteneko atalean jasota dagoen moduan. Atxikitako galera eta irabazien kontu bateratuko ustiapeneko dirulaguntzen zenbatekoa 5.238 mila eurokoa izan da 2021eko ekitaldian (2020an, 5.366 mila eurokoa).

¹² Herrialde bakoitzeko zergen aurreko emaitzak, dibidenduak eta barneko marjinak (besteak beste) kentzearen bateratze-doikuntza osagarriak barne.

¹³ 2021eko ekitaldiko zergengatik ordainketak, urteko kontu bateratuetako eskudiru-fluxu bateratuaren egoeratik lortuta. Zergengatik ordainketa horiek barne hartzen dituzte ekitaldian sortutako zergen kontura egindako ordainketak, bai eta aurreko ekitaldian sortutako zergen likidazioa eta erregularizazioa ere. Memoria bateratuaren 18. oharrean zehazten dira herrialde bakoitzeko zerga-oinarriak zehazten dituzten egokitzapen fiskal esanguratsuak, bereziki Taldeak Espainian dituen kreditu fiskalak eta azkartutako amortizaziotatik NAFTA eta Brasilgo zerga-oinarriaren aldi baterako egokitzapenak.

¹⁴ Talde honen barruan hainbat herrialde daude, eta horiek banakatuz gero, konfidentzialtasuneko kontratuaren klausulen bidez babestutako informazioa emango litzateke ezagutzera. Egungo banakapenarekin eta urteko kontu indibidualetan eta bateratuetan txertatutakoarekin, inbertsiogileek eta beste interes-talde batzuek informazio nahikoa jasotzen dute Taldearen eboluzioa, emaitzak eta egoera eta jardueraren eragina ulertzeko.

¹⁵ Partaidetzaren eta bateratze-prozesuan partaidetzen hornidura kentzearen metodoaren bidez baloratutako entitateen emaitzak.

3

NEGOZIO ARDURATSUA ETA BERRIKUNTZA

“Enpresaren jasangarritasuna bermatzen duen barne-gaitasun teknologikoa zein bezeroentzako garatzen dituen proiektuen, produktuen eta zerbitzuen kalitatea eta segurtasuna mantendu eta areagotzea”.

*CAFen Jasangarritasun Politika
2020ko abenduak 17*

3.1

Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna

3.2

Informazioaren segurtasuna

3.3

Berrikuntza eta teknologia

3.4

Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria

3.1 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna

[EG 416, 416-1, 416-2, KI 417]

CAFen ustez, gure bezeroei produktu eta zerbitzu seguruak emateko eta haien leialtasun handiena lortzeko, beharrezkoa da gure alderdi interesdun guztiak barneratzea prozesu operatiboetan (diseinua, hornikuntza, fabrikazioa, balioztatzea, entrega, bermea eta mantentzea).

Kudeaketa Sistemaren garapenean eta ezarpenean dugun esperientzia handiari esker, CAF beste alderdi interesdun batzuekin aritzen da lankidetzan (operadoreak, mantentze-lanetan aritzen direnak, hornitzaileak, integratzaileak...) UNIFEK gidatzen dituen lan-taldeetan, eboluzionatzeko eta kalitatearen eta segurtasunaren inguruko nazioarteko araudia hobetzeko.

Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea

Jasangarritasun Politikak eta Ikuspegiak ezartzen dutenarekin bat, Kalitate arloko Bikaintasun Politika zehaztu du Taldeak, zeinak irismen korporatiboa duen. Bezeroen beharrak eta aurreikuspenak asetzea ahalbidetuko duten oinarritzko printzipioak ezartzea da planaren helburua, kalitate, segurtasun, fidagarritasun eta eskuragarritasun handiko produktuak eta zerbitzuak eskainiz. Ekonomia-Finantza eta Estrategia arloko Zuzendaritzari (CFSO) dagokio Politika hau betetzen dela ziurtatzea. Politika honen jarraipena eta kontrola, berriz, hileroko egiten da Kudeaketa Eredu Korporatiboko Batzordean, Taldeko Batzorde Exekutiboaren partaidetzarekin. Horiek guztiak dira politika hau gauzatzearen arduradunak.

Arlo honetan hartutako konpromisoak bete ezean, honako arriskuei aurre egin beharko lieke CAFek: (i) bezeroekin konfiantzan oinarritutako harremana ezartzeko zailtasuna, (ii) kontratua ez betetzea eta bezeroaren erreklamazio posibleak eta (iii) bezeroak pozik ez egotea, produktuarekin/zerbitzuarekin zein CAFekin batera egindako produktuaren/zerbitzuaren garapen-prozesuarekin.

Arrisku horietatik eratorritako inpaktuek, azkenik, bezeroekin hitzartutako proiektuekin lotutako erreklamazioak ekarriko dituzte, CAFen erreputazioa kaltetzea eta, etorkizunera begira, eskari-kopurua murriztea. Inpaktu horiek zuzeneko eragina izango dute epe laburrera, ertainera eta luzera begira, hurrenez hurren. "2.2 Arriskuen kudeaketa" kapituluaren zehazten den erakundearen arriskuak kontrolatzeko eta kudeatzeko sisteman txertatuta dago arrisku horien kudeaketa.

Prozesuen kalitatea kudeatzeko sistemak

Gure erakundeetan prozesuen arabeko kalitatearen kudeaketa-sistemak ezartzeko konpromisoa hartzen du CAFeko zuzendaritzak, erakunde osoa bezeroari bideratzeko eta bezeroaren leialtasuna eta asebetetzea maximizatzeko, eta, aldi berean, beste interes-talde batzuek ere emaitzak lortzeko. Hainbat estandarrek ziurtatzen eta bermatzen dute Kudeaketa Sistema hau. Kalitatearekin lotutako ziurtagiriak nabarmenduko ditugu jarraian.

Ziurtagiria	Arloa	Irismena	Aurreikuspenak
ISO 9001	Kalitatearen kudeaketa	Taldeko langileen % 92	Egonkortasuna
ISO TS 22163 (IRIS)	Tren-sektoreko kalitate espezifikokoaren kudeaketa	Trengintzaren jarduerako langileen % 86 (diseinua eta fabrikazioa)	Egonkortasuna

Kudeaketa Eredua Talde guztira hedatzen da, hortaz, sistematikak arlo bakoitzean duen irismen erreala ziurtagiriaren irismena baino handiagoa da. Tokiko legedira, bezeroen eskakizunetara edo jardueraren berezitasunetara egokitzen da Eredua.

CAFek kontratuko eskakizunak betetzen dituela bermatzeko bezeroak proiektuari egindako auditoriez gain, CAFek barneko auditoriak egiten ditu urtero, Kudeaketa Sistema etengabe hobetzeko eta eskuratutako ziurtagiri edo akreditazioen eskakizunak betetzen direla bermatzeko.

Ildo horretatik, nabarmendu behar da CAF International Rail Quality Boardeko (IRQB) kide fundatzailea dela. Munduko partzuergo horrek trengintza sektoreko puntako enpresak biltzen ditu: operadoreak (bezeroak), sistemen integratzaileak (lehiakideak) eta ekipoen fabrikatzaileak (hornitzaileak). 2018ko irailean ezarritako IRQBren helburua trengintzaren sektore osoan kalitatezko kultura globala sustatzea da, bereziki IRIS Certification® sistemaren erabilera sustatuz mundu osoan, produktuaren kalitate handia bermatu ahal izateko. Uste dugu kalitate handiagoak jendea egunerokoan garraio jasangarri eta kolektiboan mugitzea ekarriko duela, bai trenean, bai autobusean.

Bezeroekin harremana eta hornikuntzaren bermea

Merkatua aztertzean eta proiektu edo eskari bat esleitu aurretik, balizko bezeroarekin harremana izateko bide nagusiak dira: webgunea, azokak, aldizkariak, sare sozialak, bilerak, etab. Sarri Marketin Planean jasotzen dira.

CAFen kontratuek eskakizun asko dituzte entrega-epeen, homologazio-beharren, fabrikazio-kokapenaren eskakizunen eta beste eragiketa-arrisku batzuen inguruan. Horregatik, proiektua esleitu ostean, gerente batek gidatutako diziplina anitzeko proiektuaren ekipoa osatzen da, eta talde horren helburua kontratuaren kalitatea, segurtasuna, kostua eta epea bermatzea da, bai eta bezeroarekin etengabeko harremana izatea ere. Harreman horrek aukera ematen du balizko ustekabeak modu eraginkor eta koordinatuan aurreikusteko.

Bezero bakoitzarekin erabiliko diren komunikazio-bide zehatzak harekin adostu ohi dira proiektuaren edo eskariaren hasieran. Normalean hileko txostenak, Gerentearekin egiteko proiektuaren jarraipen-bilerak eta proiektuaren jarraipena egiteko hiru hilean behineko goi-mailako bilerak izaten dira. Gainera, proiektuaren komunikazio ofizialetarako erabiliko den kudeaketa-tresna ere adosten da bezeroarekin, bai eta onartzeko fluxuak eta balizko hizketakideak ere (esaterako: Aconex, bezeroarekin izandako bilera ofizialen aktak, Proiektuaren Kudeaketa Plana, aginte-koadroa eta proiektuaren adierazleak).

Proiektuaren fasean bezeroari ematen zaion dokumentazioaren barruan, normalean, besteak beste, hauek daude: produktuaren segurtasuneko eskuliburuak eta dokumentazioa, erabilera egokirako prestakuntza espezifikoei batera.

“Informazio ekonomiko-finantzarioaren, ez finantzarioaren eta korporatiboaren eta akziodunekin, erakundeetako inbertsorekin eta boto-aholkulariekin dagoen komunikazio-politika orokorraren” arabera, CAFek urtero egiten dituen asebetetzearen inkesten bitartez, bezeroei komunikazio-bideen inguruko balorazioa eskatzen die, *“1.2 Balioa sortzea eta Interes Taldeak”* atalaren barruan. 2021ean, inkestaren estaldura handitzeaz gain, emaitza positiboa izan da eta denboran zehar mantendu da. Helburua toki hori finkatzea eta inkestaren estaldura are gehiago handitzea da.

Gainera, Covid-19aren ezohiko egoera dela eta, CAFek bezeroekin dituen komunikazio-bideak indartu ditu. 2021eko inkestatik ondorioztatzen denez, bezeroek modu asegarrian balioetsi dute kontingentzia horren kudeaketa.

Bezeroaren erreklamazioen kudeaketa

Bizitza-ziklo osoan bezeroaren aurreikuspenei erantzuna emateko eta aplikagarriak diren legezko eskakizunak betetzen direla bermatzeko, kalitatea eta segurtasuna kudeatzeko sistema propioa ezarri da. Taldeko produktu eta zerbitzu esanguratsuen kategoria guztietan egindako ebaluazioa jasotzen du sistema horrek. Bertan, bezeroek erreklamazioak eta kexak jartzeko jarraitu beharreko prozedurak zehazten dira, eta horien jarraipena egiteko eta ebazpena emateko mekanismoak deskribatzen dira; eta adierazle espezifikoek jarraipena nola egin ere azaltzen da.

CAFek bezeroaren erreklamaziotzat hartzen ditu kontratuaren inguruko bezeroaren kexa formal guztiak eta honako kategoria hauek baten batean sartu ezin direnak: (i) desbideratze-txostena, (ii) betetzeke dauden puntuak edo bezeroen erreserbak, (iii) bezeroen auditoreen desbideratzeak edo (iv) bezeroekin partekatutako kalitatearen zerrendak, produktuaren edo prozesuaren kalitate-ikusketetatik eratorritako puntu irekiekin.

Erreklamazioa jaso ostean, bezeroen erreklamazioak kudeatzeko prozedura ezartzen da, honako fase hauekin:

- Aurretiatzko analisia edo aurre diagnostikoa: Erreklamazioaren aurretiatzko analisia egiten da, Erreklamazio prozesuari ekinez eta hasierako informazioa erregistratuz.
- Diagnostikoa eta ekintza zuzentzaileak: Erreklamazioa talde teknikoarekin partekatzen da. Talde horrek jasotako informazioa aztertu, komunean jarri eta diagnostikoa egiten du. Halaber, elkarren artean alderdi hauek zehazten dituzte:
 - Berehalako ekintzaren edo ekintza zuzentzailearen beharra dagoen ala ez. Beharra baldin badago, berehalako/ekintza zuzentzaileak ezartzen dira dagozkien arduradun eta epeekin.
 - Erreklamazioaren kausa-arrazoien azterketa egiten du, arazoak konpontzeko teknika desberdinen bitartez, hala nola “5 zergatik”, “Ishikawa”, 4D, 8D, etab.
 - Ekintza Zuzentzaileak finkatzea, erantzukizunak eta epeak zehaztuz.
- Amaierako txostena eta bezeroarentzako feedbacka: Analisia egin ostean, erreklamazioaren txostena egiten da eta bezeroari hasierako feedbacka bidaltzen zaio, erreklamazioan adostutako epean.
- Jarraipena eta erreklamazioaren itxiera: Bezeroen erreklamazio irekien (ixteko daudenak) jarraipena egiten da modu erregularrean, bai eta berehalako ekintzen/ekintza zuzentzaileen egoeraren eta eratorritako ekintza zuzentzaileena ere. Erreklamazioaren ekintza guztiak egin ostean, erreklamazioa itxi egingo da formalki eta Desadostasuneko Txostena (NCR) egin.

Prozesua behar bezala ezartzen dela ebaluatzeko, aurretik aipatu dugun bezeroaren asebetetze-adierazleaz gain, kalitaterik ezeko kostuen adierazlea dago. Bezeroen erreklamazioak, beste gauza batzuen artean, Kalitaterik Ezeko Kostuaren parte dira. Adierazitako adierazleak bilakaera positiboa izan du 2017-2021 aldian, eta bat etorri da ezarritako helburuekin. Sarreran aipatutako bezeroei egindako asebetetze-inkestak emaitzek ere bilakaera positiboa izan dute. Kudeaketa-sistemaren hobekuntza-neurri guztiek adierazten dutenez, adierazle hori hobetzen jarraituko du Taldeak datozen urteetan.

Adierazlea	Neurketa	Irismena	Bilakaera	Aurreikuspenak
Kalitaterik ezeko kostuak	Barnekoa	Salmenten % 70	Positiboa. Helburua baino hobea.	Irismena zabaltzea Egonkortasuna

● Produktuaren eta zerbitzuaren segurtasuna

Jasangarritasun Politikan ezarritakoa betez, Taldeak Segurtasun Politika zehaztu zuen 2020an, zeinak irismen korporatiboa duen. Erabiltzaileei, bezeroei eta beste interes-talde batzuei produktu eta zerbitzu segurua eskaintzea ahalbidetuko duten oinarritzko printzipioak ezartzea da helburua.

Helburu horietarako, produktuaren segurtasuna eta zerbitzua deituko zaio gure produktu eta zerbitzuen erabiltzaileen segurtasun fisikoan eragina duen guztiari. Gauza bera gertatuko da horien segurtasun informatikoarekin eta gure instalazioetako segurtasunarekin. Beraz, segurtasunarekin eta laneko osasunarekin zerikusia duen guztiaren irismenetik salbuesten da, bere berariazko politika baitu.

Politika horrek bereizitako bi arlo jorratzen dituenez (Segurtasuna eta Zibersegurtasuna), hori hedatzeko 2021ean bi eskuliburu egin dira erakundearen; (i) lehengoa, erabiltzaileen segurtasunaren inguruko printzipioak hedatzeko, eta (ii) bigarrena, Zibersegurtasunaren inguruko printzipioak hedatzeko.

Osasuna eta segurtasun fisikoa

Ekitaldi honetan, Segurtasun Politika garatzeko Eskuliburua zehaztu da, erabiltzaileen segurtasunaren inguruko printzipioak hedatzeko. Batzorde Exekutiboak onartu du eskuliburua eta Politikaren edukiak xehetasun handiagoarekin banatzeko aukera ematen du, hedatu eta ezarri ahal izateko. Gainera, Taldearen segurtasunaren gobernantza-eredua zehaztu eta onartu da, segurtasunari dagokionez dauden rolak eta erantzukizunak zehaztuz, bai erakundean, bai Taldeak egiten duen jarduera bakoitzean. Erakundeko Safety Managerra ere izendatu da eta erakundearen segurtasuneko kudeaketa eta kontzientziarioa etengabe hobetzeko erakundearen segurtasuneko batzordea ezarri da, legezko betebeharrak eta interes-taldeen beharrak eta aurreikuspenak betetzeko helburuarekin.

Teknologiaren Zuzendaritzari dagokio Segurtasun Politika betetzen dela bermatzea. CAFek bere jarduerak garatzen dituen arloetan segurtasun-konpromisoak ez betetzeak pertsonen osotasunean eta osotasun fisikoan eragin zuzenak izan ditzake. Hauek dira CAFek arlo honetan dituen arriskuak batzuk, epe laburren eraginetik epe luzeen eraginera ordenatuta: (i) eragiketak gelditzea, segurtasun-arazoren bat gertatuz gero edo susmoren bat izanez gero, (ii) produktuak eta zerbitzuak itzultzea, seguruak ez diren susmoagatik, (iii) zigorrak eta/edo bezeroek edo beste kaltetu batzuek irekitako demanda legalak eta (iv) erreputazioa kaltetzea, zeinak konpainiaren eta haren interes-talde guztien arteko harremanari eragingo liokeen. “2.2 Arriskuen kudeaketa” kapituluaren zehazten den erakundearen arriskuak kontrolatzeko eta kudeatzeko sisteman txertatuta dago arrisku horien kudeaketa.

Segurtasuneko Politikak jasotzen duen moduan, CAFen helburua segurtasunaren kudeaketa etengabe sustatu eta hobetzea da, legezko eta kontratuzko betebeharrak betetzea ahalbidetzeko, eta gure bezeroen eta beste interes-talde batzuen beharrak eta aurreikuspenak betetzeko.

Taldearen erakundeek berezko Segurtasuna Kudeatzeko Sistema dute, baina Taldearen Kudeaketa Sistemaren barruan daude sartuta. Sistema horiek, gainera, derrigorrezko ziurtagiriak dituzte (eta, sarriago, boluntarioak), kaudimena eta oinarritzko arau- eta legegintza-erreferenteak betetzen dituztela egiaztatzen. Bestalde, Erakundeko Segurtasun Batzordeak Sistema horiek lerrokatzen dituzten sinergiak ezartzen ditu.

Hala, oro har, trengintza sektoreari lotutako jarduerak berretsi egiten dute Segurtasuna Kudeatzeko Sistemek bat egiten dutela EBren 402/2013 eta/edo 779/2020 Araudiekin (eta haien ondorengo moldaketekin), arriskua ebaluatu eta baloratzeko segurtasuneko metodo komuna ezartzen duenarekin eta ibilgailuen mantentze-lanen ardura duten erakundearen derrigorrezko ziurtagiriei buruzkoarekin, hurrenez hurren. Halaber, gehienek Europan trenen segurtasunaren arloan erreferentziazkoa den araudiaren xedapenak betetzen dituzte: EN 50126:1999 legearenak (edo 2017ko bertsiorik berriena), “Tren arloko aplikazioak. Fidagarritasuna, eskuragarritasuna, mantentzeko gaitasuna eta segurtasuna erakustea eta zehaztea (RAMS)”.

Ziurtagiria	Arloa	Irismena	Aurreikuspenak
EU 779/2020 (Rail Europe)	Segurtasunaren kudeaketa Mantentze-lanetan	Trenen jarduerako langileen % 85	Egonkortasuna
EU 402/2013 - EN 50126 (Rail)	Segurtasunaren kudeaketa Eragiketetan	Trengintzaren jarduerako langileen % 91 (diseinua eta fabrikazioa)	Irismena zabaltea

Komeni da nabarmentzea ohikoa dela bezeroek eta/edo erakundeek, oro har, trengintza sektorerako egin diren proiektu guztien ebaluazioa eskatzea, honen arabera: legez ondo araututa dauden prozesuak, bakoitzarentzako preskribatu den araudiaren arabera. Ebaluazio horiek egiteko, aipatutako proiektuen egokitasuna ebaluatzeko erakunde independenteek esku hartu behar dute, Segurtasuna Kudeatzeko Sistemak produktu bakoitzaren garapenean (edo zerbitzu bakoitza ematean) espezifikoki zenbateraino aplikatzen diren epaitzen baitute.

Autobusen sektorean, produktuak legez ezarritako nazioarteko homologazio-prozesuak izaten dituzte, produktuen segurtasuna bermatzeko. Horri gehitu behar diogu Segurtasuna Kudeatzeko Sistema ezartzeko dagoen konpromisoa (egun garapenean dago). Gainera, sistema hori

“Automobilak - Segurtasun funtzionala” ISO 26262 araua betetzeko berme handiagoan oinarritzen da.

Halaber, aipatutako politikan, gure produktu eta zerbitzu fisiko zein informatikoei sortutako edo horiekin lotutako istripuen eta jazoeren aurrean pertsonak babesteko konpromisoa hartzen du CAFek.

Hurrengo adierazleetan ikus daitekeen moduan, segurtasuneko jazoeren hautemate goiztiarrak agerian uzten du ezarritako segurtasun-sistemak bermatzen duela 0 istripu izateko helburua. Segurtasuneko jazoeren adierazlearen bilakaerak erakusten du joera egonkorra dela eta helburuarekin bat egiten duela.

Osasun-adierazleak eta segurtasun fisikoa	Neurketa	Irismena	Bilakaera	Aurreikuspenak
Segurtasun Jazoerak	Gure produktuek/zerbitzuek kalte pertsonalik gabe eragindako segurtasun-jazoerak, urteko	Taldea	Egonkortasuna. Helburuarekin bat	Egonkortasuna
istripuak	Gure produktuek/zerbitzuek eragindako istripuak –kalte pertsonalekin–, urteko	Taldea	0 istripu Helburuarekin bat	Egonkortasuna

Segurtasunarekin lotutako jazoera edo istripu ororen aurrean, berehala ezarri behar dira konpontzeko ekintzak, sorburuko arrazoia aztertu behar da, eta behin betiko ekintza zuzentzaileak ezarri behar dira.

Azkenik, nabarmendu behar da CAF UNIFERen “Safety Assurance Mirror Group” taldeko kidea dela. Talde horrek ERAREN jarduerari ekarpena egiten die trenen segurtasuneko (EB) 2016/798 Zuzentarauaren inguruan. Zuzentarau horrek Batasuneko tren-sistemaren segurtasuna hobetzeko eta garatzeko xedapenak ezartzen ditu. Segurtasuneko Metodo Komunak eta Mantentze Lanak Arduratzen diren Erakundearen Araudia garatu eta ezartzeko ekarpenak egiten ditu, bai eta ERAREN Segurtasuneko Kultura eta Giza Faktoreen eta Erakundearen jardueretan ere.

Halaber, Taldeak normalizazioarekin zerikusia duten gaiak trukatzeko, esaterako, treneko segurtasunaren inguruko EN50126, EN50128 eta EN50129 araudi guztiak.

CAF “CENELEC WG26” foroaren kidea ere bada eta helburua Zibersegurtasuneko trengintza Araudia ezartzea da, IEC62443an oinarrituz.

Produktuaren zibersegurtasuna

Eraldaketa digitalak onura esanguratsuak ekarri ditu garraioaren sektoreko eragiketen eraginkortasunean eta fidagarritasunean, bai eta bidaiariarentzako esperientzia hobea ere, baina horrek zibermehatxuen zaugarritasuna ere areagotu du ezinbestean. Sistemak komunikazio estandarretan (IPan oinarritutakoak) eta beste teknologia digitaletan (sentsoreak, etab.) oinarritzen diren sareetan oinarritzen dira geroz eta gehiago (seinaleztatzen, bidaiariarentzako informazioa, kontrolerako zentroa, etab.)

Era berean, zibersegurtasunaren arloko araudi eta erregulazioek eta Europako NIS zuzentarauak edo beste zehaztapen tekniko batzuek, hala nola trenen sektorerako TS50701ek (IEC62443) edo automoziorako R155/R156 araudi berriak, indarrean dagoen legedia betetzea eskatzen dute, bai eta erakundea merkatuko joeretara eta baldintzetara egokitzea ere.

Ondorioz, eta Segurtasuneko Politikan ezarritako printzipioetan oinarrituz, CAFek produktuaren zibersegurtasunerako kudeaketa-eredua ezarri du, eta zibersegurtasuna diseinuan, fabrikazioan, probetan, eta gure zerbitzu eta produktu guztien mantentze-lanetan txertatuta egoteko “Plan zuzentzailearen” bitartez ari da hedatzen.

3.2. Informazioaren segurtasuna

[EG 418]

Informazioaren segurtasuneko kudeaketa-eredua berriki onartu den Segurtasun eta Safety Politikan eta nazioarteko ISO27001 arauan oinarritzen da. Ekitaldi honetan, “Segurtasun Politika garatzeko Eskuliburua” zehaztu da. Batzorde Exekutiboak onartu du eskuliburua eta Politikaren edukiak xehetasun handiagoarekin banatzeko aukera ematen du, hedatu eta ezarri ahal izateko.

Gainera, Taldearen informazioaren segurtasunaren gobernantza-eredua zehaztu eta onartu da, rolak eta erantzukizunak zehaztuz, bai erakundearen bai Taldeak egiten duen jardueraren bakoitzean. “Corporate Cybersecurity Managerra” ere izendatu da eta zibersegurtasuneko erakundearen batzordea ezarri da. Hala, bultzada garrantzitsua eman zaio informazioaren segurtasunaren kudeaketari eta etengabeko hobekuntzari, erakundearen informazioaren segurtasuneko kultura hedatzen dela bermatuz, eta informazioaren konfidentziasuna, integritatea eta eskuragarritasuna bermatzeko beharrezko antolaketa neurriak eta neurri teknikoak ezarri.

Eredua aipatu dugun zibersegurtasuneko batzordearen bitartez gobernatzen da, eta hura arduratzen da, besteak beste, garapenerako eskuliburuaren bitartez politika ezartzeaz. Halaber, aginte-koadroa ere ezarri da, informazioaren segurtasunaren jarraipena, hedapena, eta egoeraren reportinga uneoro neurtzeko adierazleekin.

CAFek zero tolerantzia irizpidea ezarri du segurtasunaren aurrean, legezko eta kontratuzko betebeharrak betetzen direla bermatzeko, eta gure bezeroen eta beste interes-talde batzuen beharrak eta aurreikuspenak betetzen direla bermatzeko.

CAFek informazioaren Segurtasuna Kudeatzeko Sistema du, ISO27001 arauan eta ziurtagirian oinarrituta. Jarraian, ziurtagiriaren irismena eta etorkizuneko aurreikuspenak erakutsiko ditugu:

Ziurtagiria	Arloa	Irismena	Aurreikuspenak
ISO 27001	Informazioaren segurtasuna	Taldeko langileen % 32	Irismena zabaltzea

Ezarritako kudeaketa-sistemak, informazioaren segurtasuneko Kudeaketa Sistemarekin batera, hobetu egiten du informazioaren segurtasuna eta pribatutasuna eta informazioaren segurtasuneko jazoerak identifikatu, prebenitu, hauteman eta horien aurrean erantzuteko kontrolak ezartzen ditu. Horrek guztiak Taldearen digitalizazio prozesuari, egun dauden mehatxu handiagoei eta kanpotik egindako zibererasoen gorakadari erantzuten die.

0 arriskurik ez dago eta, horregatik, CAFek arriskuak arintzeko eta jazoera larriak izateko aukera eta eragina murrizteko segurtasun-neurriak hedatzen jarraitzeko beharrezko baliabideak areagotzen jarraitzen du. Horretarako, CAFek bere aktiborik esanguratsuenen arriskuen analisia egiten du eta arrisku-maila onargarria ezartzen du, funtzionaltasunaren eta zibersegurtasunaren arteko oreka mantendu ahal izateko.

2021ean zehar, jazoeren adierazlearen bilakaerak positiboa izaten jarraitzen du.

Zibersegurtasuneko adierazlea	Neurketa	Irismena	Bilakaera	Aurreikuspenak
Zibersegurtasuneko jazoera larriak	Informazioaren segurtasuneko jazoera erreal larriak, urteko (informazioaren jarria edo bahiketa)	Taldea	0 benetako jazoera larriak. Helburuarekin bat	Egonkortasuna

Zibersegurtasunarekin lotutako jazoera edo istripu ororen aurrean, berehala ezarri behar dira konpontzeko ekintzak, sorburuko arrazoia aztertu behar da, eta behin betiko ekintza zuzentzaileak ezarri behar dira.

Informazioaren segurtasuneko arrakalak

CAFen ezarri den informazioaren segurtasuneko kudeaketa-ereduaren helburu nagusietako bat segurtasuneko balizko arrakalen probabilitatea eta eragina murriztea da. Helburu hori betetzeko, segurtasuneko arrakalen kudeaketa ahalbidetzen duten prozesuak eta prozedurak zehaztu dira, prebentziotik eta hautematek hasi eta arintze eta errekupezioraino.

CAFek auditoria teknikoak egiten ditu aldizka sistemetan eta aplikazioetan, segurtasun-arrakalak sor daitezkeen prebenitzeko kalteberatasunak hauteman ahal izateko, eta, ondorioz, horiek sortzen dituzten arriskuak arintzeko. Aipatutako auditoria teknikoek gain, CAFek Segurtasuneko Eragiketen Zentroa (SEZ) ezarri du, eta sistemen eta aplikazioek sortutako zibersegurtasuneko ekitaldiak monitorizatzen ditu. SEZek modu zentralizatu eta koordinatuan kudeatzen ditu balizko segurtasun-jazoeren monitorizazioa eta hautematea eta dagokien arduradunei jakinarazten die, erreakzionatzeko eta kudeatzeko denborak murriztuz.

CAFek ulertzen du informazioaren segurtasuneko kultura sustatzea beharrezkoa dela segurtasuneko arrakalak hauteman eta horien eragina murrizteko. Horretarako, prestakuntza-ekintzak eta kontzientziazio-planak egiten ditu langileentzat aldizka.

Datu pertsonalen segurtasuna

CAFek datu pertsonalen babeserako politika egin eta hedatu du, enpresak jarduerak garatzen dituen eremu guztietan indarrean dagoen legedia betetzen dela bermatzeko. Politika horrek eta garapenerako eskuliburuak ezartzen dituzte CAFeko langileek eta hirugarrenen tratatzen dituzten eta taldearen edozein sozietaterekin zerikusia duten datu pertsonalen kudeaketa egokia bermatu ahal izateko antolaketa neurriak eta neurri teknikoak.

Ekitaldi honetan hartu diren neurri antolatzaileen artean, nabarmentzekoak dira Pribatutasuna Betetzeko Batzordea sortzearena. Batzorde horren helburua politikaren eta eskuliburuaren kudeaketa eta hedapen egokia zaintzea da CAF taldean. Gainera, Datuen Babeserako Ordezkaría DPO (Data Protection Officer) izendatu da CAFi ezar daitezkeen araudiaren inguruan orientatzeko, araudiaren ezarpena ikuskatzeko, langileei gaiaren inguruko aholkularitza emateko eta kontrolerako autoritatearen harremanetarako puntu gisa kooperatzeko eta jarduteko.

CAFen sozietate bakoitzak datu pertsonalen babeserako tokiko araudia behar bezala betetzen dela bermatzen du. Aurrekoa gorabehera, CAFek datuen babesaren arloan duen arau-esparrua garatzean, arreta berezia jarri da pribatutasunaren inguruko Europako araudian, eta, zehazki, Europako Parlamentuko eta Kontseiluko 2016ko apirilaren 27ko 2016/679 (EB) Araudian, datu pertsonalen tratamenduari dagokionez pertsona fisikoen babesari eta datu horien zirkulazio askeri buruzkoan, eta 95/46/EE Zuzentaraua indargabetzen duenean (aurrerantzean, DBEO). Azken urteotan, DBEO mundu mailako erreferentzia bihurtu da datuen babesaren arloa, eta estandar orokorrak finkatu ditu arlo horretan. Gainera, pribatutasunaren inguruko tokiko araudiak garatu ditu munduan.

2021ean zehar, datuen babesarekin zerikusia duten jazoera larrien kopuruaren adierazlea erregistratzen hasi da. Adierazlearen bilakaera positiboa izan da, 0 jazoera erregistratu baitira:

Zibersegurtasuneko adierazlea	Neurketa	Irismena	Bilakaera	Aurreikuspenak
Datu pertsonalen babesarekin lotutako jazoera larriak.	Datu pertsonalen babesarekin lotutako segurtasuneko jazoera larriak.	Taldea	0 benetako jazoera larriak. Lehen neurketa	Egonkortasuna

CAFek informazioaren segurtasun-arloarekin koordinatzeko beharrezko mekanismoak ezarri ditu, datu pertsonalak kaltetuak izan daitezkeen informazio-arrakalen kasuetarako.

● Informazio konfidentzialaren eta sentiberaren segurtasuna

Informazioaren segurtasunaren kudeaketa-ereduan informazio konfidentziala eta sentibera kudeatzeko beharrezko neurriak zehazteko jarraibideak ezartzen dira. Gainera, Erakundearen aktiborik garrantzitsuenen arriskuen azterketa egiten da eta ezarri beharreko segurtasun-neurri berriak txerta ditzake, informazioaren balizko ihesaren aukerak eta eraginak murrizteko.

Aurretik aipatu dugun moduan, CAFeko langileek informazioaren segurtasunean izan duten kontzientziaketa eta prestakuntza izan dira politikan hartutako konpromisoetako batzuk. Horregatik, kultura horren parte gisa, langileei informazio konfidentzialaren eta sentiberaren erabilera egokiaren inguruko prestakuntza ematen zaie, bai eta kultura hori kudeatzeko jarduketak-neurriak ere.

3.3 Berrikuntza eta teknologia

Azken hamarkadotan, berrikuntza funtsezko prozesua izan da CAFentzat eta aukera eman dio erakundeari hazteko eta teknologiaren abangoardian dauden produktuak hornitzeko. Hazkundera ibilgailuen azpisistema kritikoetarako berezko osagarriak, esaterako, trakzio elektrikoak, energia pilotzeko sistemak eta trenaren kontrol eta diagnostiko elektronikorako sistemak garatzeak ekarri du, bai eta garraio-sistema globalaren eskaintza osatzeko produktu berriak eta zerbitzuak garatzeak ere, besteak beste, obra zibilak, elektrifikazioa, seinaleztapena, mantentze-lanak eta sistemaren operazioa.

Berrikuntzaren gakoia ezagutzan eta ezagutza hori garatzen duten pertsonengan dagoela jakitun izanik, CAFek barneko garapen teknologikoaren gaitasunak areagotzeko egin duen apustuari eutsi dio.

● Produktuaren eta zerbitzuaren berrikuntza

CAFek garrantzi nabarmena ematen dio bere produktu eta zerbitzuen eskaintzan etengabeko berrikuntzari mugigarritasunaren igoerarekin, erregai fosilak mugatzearekin eta klima-aldaketarekin lotutako mundu mailako joerari erantzuna emateko. Horrek guztiak eragin zuzena du garraio sektorearen jasangarritasunean.

Borondate hori eduki berriak sortzeko jarduerarekin eta garraio-konponbide aurreratuagoak eskaintzera bideratuta dauden teknologia eta produktu berrien garapenarekin gauzatzen da. Horretarako, kontuan izan behar dira bai egun dauden beharrak, bai pertsonen garraiorako munduko mega-joerak eta etorkizuneko ikuspegiak, konponbide eraginkorrakoak, irisgarriagoak eta ekologikoagoak izateko.

CAF Taldeak produktuaren eta zerbitzuaren berrikuntzarako bere ekimenak erakundearen berrikuntza-estrategiaren barruan bideratu eta koordinatzen du. Berrikuntza-estrategia urtero diseinatu eta berrikusten da, garapen teknologikoaren eta produktuaren/zerbitzuaren jarduerak Zuzendaritzak hauteman dituen enpresaren erronkekin lerrotatzea ahalbidetzen duen finkatutako prozesua jarraituz. Enpresaren erronken helburua gure bezeroentzako konponbide jasangarriak garatzea eta aldi berean gure lehiakortasuna bermatzea da.

CAF Taldearen berrikuntza-estrategiaren ardatz nagusiak hauek dira:

- **Zero isurpenak:** Ardatz hau dieselaren ordezko propulzio-sistemak garatzera eta bere produktu eta zerbitzuen kontsumoak eta isurpenak murriztera dago bideratuta funtsean.
- **Konektatutako eta automatizatutako mugikortasuna:** Ardatz hau modu automatizatuan funtzionatzen duten eta garraioen segurtasuna eta sistemen eraginkortasuna areagotzea ahalbidetuko duten ibilgailuen garapenera dago bideratuta.
- **Bidaiariak eta operadorea:** Ardatz honetako jardueren xedea merkatuari produktu eta zerbitzu hobeak eskaintzea da, bai CAFen bezeroentzat, bai bere ibilgailuetan edo garraio-sistemetan ibiliko diren bidaiarientzat.
- **Lehiakortasuna:** Ardatz honetan produktuen eta zerbitzuen bizi-zikloaren kostua murriztera bideratuta daude hainbat jarduera biltzen dira. Ardatz honetako jarduerak bilatzen duten beste helburuetako bat entrega-epeak murriztea da.

Taldearen berrikuntza-estrategia urtero egiten da Berrikuntza Planaren bitartez.

CAF Taldearen Berrikuntza Planak ezagutza eta Taldearen berezko teknologia sortzeko jardueren garapena uztartzen ditu, lehiakideengandik bereizteko eta mugikortasun jasangarriaren arloan balio erantsi altua duten produktuak hornitzeko.

Berrikuntza Planaren barruan dauden jardueren eta lan-ildoen barietatearen barruan, nabarmentzekoak dira jarrian aipatuko ditugunak, gizartearen egungo eta etorkizuneko ezaugarriekin lerrotatuta daudelako.

Energia eta Ingurumena

Ingurumeneko eragina murriztera bideratuta dagoen estrategiaren barruan, hainbat lan-arlo daude:

- Bateria oinarrituta dauden energia pilotzeko sistemak optimizatzea. Gutxi gorabehera 2 urtetik behin baterien belaunaldi berria sortzen da, eta aurrekoak baino prestazio nabarmen hobeak izan ohi dituzte. Esaterako, energia handiko baterietan, bateria kilogramo bakoitzeko duten energiaren dentsitatea % 77 igo da 2014tik 2020ra. Potentzia handiko baterien prestazioek izan duten hobekuntza ere nabarmentzekoa da, aurrerapen handiak egon baitira kargaren potentzian. Hobekuntza horiek eragin erabakigarria dute ibilgailuen prestazioetan eta nabarmen areagotzen dute autonomia.
- Hidrogenoan oinarritzen diren propulzio-sistema berrien garapena.
- Bi sistemak (bateriak eta hidrogenoa) ibilgailuen zirkulazioan ezartzen dira, etengabea elikadura elektrikorik ez duten azpiegituren gainean.
- Ibilgailuen energia-kontsumoa murriztera bideratutako teknologia espezifikoak garatzea, bai eraginkortasuna hobetuta (esaterako, silizio-karburuzko osagai berrietan oinarritutako potentzia-ekipamenduak - SiC), edo bestela, ibilgailua arinduta (esaterako, material berriak, arkitekturak sinplifikatuta eta kableak kenduta...). CAF izan da SiC teknologia duen zerbitzu komertzialerako Europako lehengo metroa jarri duen tren-fabrikatzaile bakarra. Teknologia horri esker, % 10 eta 8 artean murriztu daiteke trenen kontsumoa.
- Ibilgailuak erabilitako energiaren kudeaketa inteligentea, eta hor sartzten dira gidariari laguntzeko sistemak, gidatze automatiko eraginkorrerako sistemak, ekipamenduen funtzionamendua ibilgailuen osagai desberdinen kontsumoa kudeatzeko sistema inteligentek.
- Zarataren mailak murriztea bai barnean, bai kanpoan, eta lurzorura igorritako bibrazioak murriztea, bai eta isurpen elektromagnetikoak ere (EMI/EMC).

Arlo horretan, Europako lankidetzaproiektu hauek nabarmendu behar dira: FINE, PINTA, X2RAIL, PIVOT, IN2STEMPO, IN2SMART, FR8HUB, FR8RAIL, FCH2RAIL, ASSURED, TRUSTONOMY, VIRTUAL-FCS eta STASHH. Hurrengo atalean deskribatuko ditugu.

Automatizazioa

Mugikortasun adimendunak onura garrantzitsuak ekartzen dizkie operadoreei, eta bidaiarientzako gero eta erakargarriago eta seguruago egiten du garraioa. Gainera, ibilgailuen funtzionamendu automatiko eta autonomoaren garapena giltzarria da garraio-gaitasunaren hazkundera, energia-eraginkortasuna, puntualtasuna, eta atez-ateko bidaiaren arintasuna bultzatzeko.

CAFek lan-arlo hauetan garatzen ditu jarduerak:

- Zibersegurtasuna
- 5G komunikazioak eta Trenen Komunikazio Mugikorrekoko Etorkizuneko Sistema (FRMCS)
- Ibilgailuak barnetik eta kanpotik hautematea, Ikusmen eta Adimen Artifizialaren bitartez.
- Azpiegituran muntatutako balizen beharrik gabe kokapen segurua izatea.
- Segurtasun-funtzio kritikoak egiteko gai den Kontrol eta Diagnostiko Sistema.
- Trenaren babes automatikoko sistemak: ERTMS Baseline 3.
- Trenaren operazio automatikoko sistemak: ATO ERTMSen gainean eta ATO ATBen gainean.
- Komunikazioetan Oinarritzen den Trenaren Kontrol Sistema (CBTC)
- Gidatzen Laguntzeko Sistema Aurreratuak (ADAS).

Arlo horretan, Europako eta nazioarteko lankidetzaproiektu hauek nabarmendu behar dira: CONNECTA, X2RAIL, LINX4RAIL, TAURO, 5GRAIL, UP2DATE, SELENE, CBTC-2020 eta ADAS Hurrengo atalean deskribatuko ditugu.

Digitalizazioa

CAF jakitun da eraldaketa digitalerako prozesuak duen garrantzia handiaz, egun gizarteko arlo guztietan ematen baita. Hortaz, I+Geko ahaleginen zati handi bat trenen eta autobusen digitalizaziorako berezko ikuspegia gartzera bideratzen du, eta ildo hauen gainean jarduten du:

- Garraio-sistema osoaren bitartez datuak hartu eta transmititzeko azpiegitura eskaintzeko teknologia garatzea, sentsorizazioa eta ibilgailuaren eta azpiegituraren arteko komunikazioa eta antzeko alderdiak kontuan hartuz.
- Informazio-kopuru handiak kudeatzea eta aztertzea, eta horretarako, Big Data teknikak erabiltzea.
- Datuak aztertzeko teknika aurreratuak ezartzea (Adimen Artifizialak, Machine Learning, Deep Learning, eta abar).
- Bereziki esanguratsuak diren arloetan aplikazioak garatzeko tresna horiek erabiltzea, hala nola diagnostikoan, energiaren kontsumoan eta operazioan.
- Ereduetan oinarritzen den ingeniari-tza-sistema (MBSE) erabiltzea, kontzeptuaren diseinuan hasi eta garapenean eta bizi-zikloaren hurrengo faseetan jarraitzen duten sistemaren eskakizun-, diseinu-, analisi-, egiaztapen- eta baliozkotze-jardueri laguntzeko.
- BIM (Building Information Modeling) ereduak garatzea, eraikuntza-proiektuaren informazio guztia eragile guztien artean sortutako informazio digitalaren eredian zentralizatzeko.

Arlo horretan, Europako lankidetzaproiektu hauek nabarmendu behar dira: CONNECTA, X2RAIL, LINX4RAIL, IN2STEMPO eta IN2SMART. Hurrengo atalean deskribatuko ditugu.

● Abian dauden edo 2021ean amaitu ziren berrikuntzaproiektu nabariak

CAF Taldeak sektoreko I+Gren lankidetzaproiektu nagusietan hartzen du parte, eta horri esker, aktiboki esku hartzen du mugikortasun-sektore osoaren bilakaeran.

Jarraian, 2021ean teknologiaren eta produktuaren/zerbitzuaren berrikuntzaren arloan nabarmenenak izan diren eta CAF Taldearen jardura guztietan eragina duten jardura batzuk jasoko ditugu.

Ildo horretatik, bereziki garrantzitsua da Shift2Rail Europako ekimena, egun trengintza-sektorearen barruan dagoen aldaketarako eragile nagusietako bat. Europako ekimen handia da, Horizon 2020 Programa Esparruaren barruan dago, eta sektoreko eragile desberdinen arteko (operadoreak, azpiegituren aholkulariak, fabrikatzaileak, zentro teknologikoak, etab.) lankidetzaproiektuak eta berrikuntzara bideratuta dago, trenen sektorean teknologia berriak txerta daitezzen azkartzeko. Shift2Railek Europako trenen sektoreko eragile handiak biltzen ditu eta CAFen parte-hartzea esanguratsua da, ekimena sortu zuten zortzi kideetako bat baita. Gainera, "1. Berrikuntza Programa: Material gurgilduna" koordinatzen du, eta ibilgailuekin zerikusia duten garapen guztiak hartzen ditu barne. Shift2Rail esparruaren barruan proiektu hauek nabarmentzen dira:

FINE-2 Europako Proiektua

[FINE-2](#) Shift2Rail esparruaren barruan egindako proiektua da, eta zarataren eta energiaren arloetan hobekuntzak garatzeko helburua du. Asmoa konponbide teknologiko berriak ikertzea da, tren-sistemen **zarata eta energia-kontsumoa** murrizteko. CAFen parte-hartzea esanguratsua da.

CONNECTA-2 eta CONNECTA -3 Europako proiektuak

[CONNECTA-2](#) Shift2Rail esparruan barruan egindako proiektua da eta helburua kontrol-sistemaren, diagnosiaren eta trenaren monitorizazioaren (TCMS) bilakaera erradikala da. Asmoa gaitasun aurreratuak txertatzea da, hala nola tren-sarearen kablerik gabeko komunikazioa, segurtasun-handiko funtzioak exekutatzeko gaitasuna (SIL4) edo sistemaren funtzionamendua baliozkotzea martxan jarri aurretik. Aurrerapen horiek bat egiten dute tren-sektorean dauden **digitalizatorako** eta **automatizatorako** joerekin.

Alderdi teknikoan ekarpenik handienetakoa egiten duen enpresetako bat izateaz gain, CONNECTA-2 proiektua koordinatu du partzuergo guztiarentzat. 2021ean zehar, CONNECTA-3 proiektua abiarazi du, eta, horrekin, aurreko proiektuetan egindako aurrerapenak baliozkotuko dira frogarako ibilgailu urbano batean.

PINTA-2 eta PINTA-3 Europako proiektuak

[PINTA-2 eta PINTA-3](#) Shift2Rail esparruaren barruan sortutako proiektuak dira, eta helburua trenen trakzio-sistemen hurrengo belaunaldiak garatzea da. Potentziaren elektronikaren osagarrien (Siliziozko Karburua - SiC) teknologia berrietan oinarritzen diren ekipoen ari da enpresa lanean, **kopurua eta tamaina murrizteko eta energiaren eraginkortasuna areagotzeko**. Halaber, trakzio-ekipoen fidagarritasuna eta eskuragarritasuna areagotzeko metodoak garatu dira, bai eta baliozkotzeko eta egiaztatzeko prozesuen denbora eta kostua murrizteko ere.

CAF Power & Automazionek parte-hartze nabarmena du partzuergoan, eta jarduera kopururik handiena duen kideetako bat da. Proiektu horri esker, CAF Power & Automazionek SiC teknologia erabiltzen duen eta zerbitzu komertziala duen Europako lehengo metroa jarri du martxan.

X2RAIL-1, X2RAIL-2, X2RAIL-3, X2RAIL-4 eta X2RAIL-5 Europako Proiektuak

[X2RAIL-1, X2RAIL-2, X2RAIL-3, X2RAIL-4 eta X2RAIL-5](#) Shift2Rail esparruaren barruan sortutako proiektuak dira, trenen kontrol eta banaketarako sistema hutsa izatetik harago doan eta **automatizatorako eta trafikoaren kudeaketarako sistema adimenduna, malgua eta denbora errealean funtzionatzen duena** bihurtzeko kontrol-, komando- eta komunikazio-sistema garatzea dute helburu. Alde horretatik, egun dauden komunikazio-sistemen mugak gaintzeko, erabil daitezkeen bideen gaitasuna hobetzeko, seinaleztapen-sistemen arkitektura berritzeko, sistema deszentralizatuagoak eta merkeagoak lortzeko, **energiaren kontsumoa ahalik eta gehien murrizteko** eta **zibersegurtasuneko sistema berriak** sortzeko ari dira lanean.

CAF Signallingek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan.

PIVOT-2 Europako Proiektua

Shift2Rail esparruaren barruan egin diren PIVOT proiektuak kontzeptu teknologiko berriak garatzera daude bideratuta, material gurgildunen hurrengo belaunaldiak garatzeko, azpisistema garrantzitsuetan ezartzeko, hala nola, egituraren, bogieetan, balaztetan, ateetan, barnealde modularretan eta HVACen.

[PIVOT2](#) Proiektuaren helburua **bidaiarientzako tren arinagoak eta energiaren aldetik eraginkorrak** sortzea da, bidaiarientzako erosoagoak izan daitezzen eta bidean eragin txikiagoa izan dezaten, tren-sistema osoaren **bizi-zikloaren kostua murrizteko**.

CAFek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan.

IN2STEMPO Europako Proiektua

[IN2STEMPO](#) proiektua Shift2Rail esparruaren barruan sortu zen, eta helburua bizi-zikloaren kostuak murriztea, fidagarritasuna eta puntualtasuna hobetzea, gaitasuna areagotzea, elkarreragingarritasun hobetzea eta bidaiariaren esperientzia hobetzea da.

IN2STEMPO Smart Power Supply jarduerak trenen sare adimenduna garatzeko ekarpenak egin nahi dituzte, **tren-sistema elektriko eraginkorragoa** eta bakarra garatzeko elkarri lotutako sisteman.

CAF Turnkey & Engineeringek parte-hartze nabarmena du trenaren azpiegituraren energia eta energiaren eraginkortasuna neurtzeko proiektuan. Azpiegituraren monitorizaziorako sistemak eta big data analisi-teknika garatu ziren, energiaren eraginkortasuna eta baldintzan (CBM) oinarritutako mantentze-lanen irizpideen definizioa hobetzeko.

IN2SMART2 Europako Proiektua

Trenen sektoreko aktiboen kudeaketa nabarmen hobetu behar da bere jasangarritasuna bermatu ahal izateko, eta hori teknologia berrien bitartez, aukera ekonomiko berriekin eta legeen hobekuntzarekin egin daiteke. Hori gogoan izanik, Shift2Railen barruan Europako funtsekin finantzatu duten [IN2SMART2](#) proiektuak ekintza anitzeko plana egin du, Intelligent Asset Maintenance Pillar izenekoa eta **aktiboen kudeaketa berritzailea** eskaintzen du. Proiektuaren taldearen asmoa estrategien, tresnen, produktuen, eta sistema berri eta optimizatuen bitartez lortzea da, aktiboen kudeaketa holistikoa, preskribatzailea eta arriskueta oinarritua egiteko. Eremu taktiko eta operatiboan oinarritzen denez gehien bat, **proiektuak trenen sektorea eraginkorragoa izan dadin lortzen lagunduko du.**

CAF Turnkey & Engineeringek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan eta jarduera nabarmena egiten du BIMen tranbiaren depositu jasangarria garatzeko.

FR8RAIL-II, FR8RAIL-III eta FR8RAIL-IV Europako proiektuak

Shift2Rail esparruaren barruan dagoen [FR8RAIL](#) proiektuaren helburu nagusia Europan **merkantzietarako tren-sektore erakargarria eta jasangarria** lortzeko baldintza funtzionalak garatzea da.

FR8RAILen helburuak dira kilometroko tonatan neurtzen diren merkantzien garraioaren kostua % 10 murriztea, merkantzien garraioaren denboraren barioak % 20 jaitea eta logistika-kateen erakargarritasuna areagotzea, merkantzien tren-garraioen informazio guztia logistika-katearen informazio-sistemen eskura jarritz.

CAFek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan, eta merkantzia-garraioen **zarata murriztea** ahalbidetzen duen gupil termoegonkorraren diseinurengatik nabarmentzen da.

FR8HUB Europako Proiektua

Shift2Railen barruan sortutako [FR8HUB](#) proposamenaren gakoa da merkantziatarako trenen sistemen nodo, zentro eta terminalen eraginkortasuna areagotzeko duen eta **etorkizuneko merkantziatarako tren-makinak garatzen jarraitzeko duen enfasia.**

CAF Power & Automatiok parte-hartze garrantzitsua du proiektuan eta tren-makinen energia-sistemei egiten dien ekarpena nabarmentzekoa da.

LINX4RAIL Europako Proiektua

Shift2Rail esparruaren barruan sortutako [LINX4RAIL](#) proiektuan sektore osoarentzat komuna izango den eta datu kontzeptualen eredian oinarritutako (CDM) den tren-sistemaren arkitektura garatu eta aurreratzen da. Proiektuaren helburua sistemen arteko **elkarreragingarritasun jasangarria** bermatuko duen eredia sortzea da.

CAF Signallingek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan.

TAURO Europako Proiektua

Shift2Rail, esparruaren barruan sortutako [TAURO](#) proiektuak Europako etorkizuneko trenen garraioari forma emango dio, **trenen garraio autonomoa** errealitatea izan dadin beharrezko teknologia garatuz. Hori lortzeko, abangoardiako sistemekin egingo du lan, ingurumena hautemateko, urrutiko funtzionamendurako, eta ikuskapen eta diagnostiko automatikorako, eta kontrol-sistema autonomo berri horien arteko trantsizioa ahalbidetuko du.

CAFek parte-hartze nabarmena du proiektuan eta koordinatzailea da.

2021eko azaroan, EU-Rail elkartearen sortu zen, Shift2Railen ondorengoa, Horizon Europe (2020-2027) programaren barruan. Elkarte horren helburua teknologia berritzaileen eta konponbide operatiboaren ikerketa eta garapena azkartzea da, trengintza sektorearen eraldaketaren buru izateko, Europaren eraldaketa berde eta digital bikoitzeko lan eginez.

Shift2Railen bezala, CAFek parte-hartze nabarmena du, ekimenaren kide sortzaileetako bat baita.

Halaber, CAFek Europako eta nazioarteko beste proiektu batzuetan ere hartzen du parte, bere produktuen jasagarritasuna hobetzeko.

FCH2RAIL Europako Proiektua

FCH JUK, hidrogenoaren eta erregaien pilen garapena sustatzeko Europako Batzordeak, CAFek gidatzen duen [FCH2RAIL](#) proposamena aukeratu du **hidrogenoarekin funtzionatzen duen trenaren prototipoa garatzeko**.

FCH2RAIL proiektuaren helburu nagusia hidrogenozko trenaren hurrengo belaunaldia diseinatu, prototipoa egin eta homologatzea da, modu elektriko/hidrogeno bikoitzeko kontzeptuan oinarrituta. Trena gai izango da katenariak ematen dion elektrizitatearen bitartez funtzionatzeko, eta elektrizitate ez dagoen zatietan, hidrogenozko piletatik eta barruko hidrogenotik lortzen duen energiaren bitartez egingo du. Tren horrek bateriak ere izango ditu, beraz, nabarmen murriztuko da kontsumoa.

Proiektuaren beste helburu garrantzitsuetako bat ibilgailu mota horiek abian jartzeko araudiaren esparrua zehazteko lankidetzan aritzea da.

5GRAIL Europako Proiektua

Trenen komunikazio operatiboetarako 5G munduko araua izango da Etorkizuneko Trenen Komunikazio Mugikorra (FRMCS, ingeleseko siglengatik). Testuinguru horretan, Europako Trenen agentziak eguneratuta izan beharko ditu kontrol-aginte eta seinaleztapen-sistemaren elkarreragingarritasunaren zehaztapen teknikoak 2022rako. Erronka horri aurre egiteko, Europako funtsekin finantzatzen den [5GRAIL](#) proiektuaren helburua **FRMCS ekosistemako prototipoak garatu eta probatzea da**. Proiektuak FRMCSren zehaztapen eta arauen lehen multzoa egiaztatuko du eta, potentzialki, FRMCS V1 zehaztapenak eguneratu eta ezartzeko arazoekin zerikusia duten muga teknikoak identifikatuko ditu.

CAFek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan.

UP2DATE Europako Proiektua

Nahastutako kritikotasunaren sistema ziberfisikoak aurkitu ahal izango ditugu (MCCPS ingelesezko siglengatik) autoen eta trenen sistema informatikoetan. Kablerik gabeko software berriaren edo errutinazko funtzioetarako datuen hornidurarekin batera, etengabeko eguneraketak eta konponketak ere behar ditu. Softwarearen aire bidezko eguneraketak (OTASU ingelesezko siglengatik) funtzio hobekak eta akatsen eta mehatxuen ebazpenak ditu. Hala ere, eguneraketa-prozesuek arazoak sortzen dituzte erabiltzaileen datuetan edo ez dira oso praktikoa. Europako funtsekin finantzatuta dagoen [UP2DATE](#), proiektuaren helburua MCCPS sistemen softwarearako segurtasuneko eguneraketan (SASE) eredu berria egitea da. Ezagutza sortzen dutenen (IKL, BSC, OFFIS) eta teknologia integratzen dutenen (IAV, TTA) partzuergoak eta automobilaren eta trengintzaren sektoreko azken erabiltzaileek (MM, CAF) probatuko dituzte arkitektura berri horren bi eredu. CAF Signallingek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan.

SELENE Europako Proiektua

Jendeari saltzeko osagai komertzialak erabiltzen dituen errendimendu handiko informatikak segurtasun kritikorako aplikazioen gaitasun konputazionala areagotzeko beste aukera bat eskaintzen du. Hainbat arlotan duen potentziala gorabehera, sistema horien erabilera mugatua da, ziurtatuta dauden eta fidagarriak diren «hardware» plataformen falta dela eta. Europako funtsekin finantzatzen den [SELENE](#), proiektuaren asmoa egoera hori aldatzea da, autokontzientziarako eta autoegokitzapenerako gaitasunak dituen segurtasun kritikoko konputaziorako plataforma kognitiboaren (CCP ingelesezko siglengatik) bitartez. SELENERen CCPak adimen artifizialeko teknikak erabiltzen ditu segurtasun kritikorako sistemaren eraginkortasuna ahalik eta gehien handitzeko eta hainbat alderditan duen jokabidea egokitzeko, hala nola, automobilgintzan, eremuan, abiazioaren elektronikan, robotikan eta fabriken automatizazioan. CAF Signallingek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan.

ForZDM Europako Proiektua

H2020 programaren barruan finantzatzen duten [ForZDM](#) (Europeo Integrated Zero Defect Manufacturing Solution for High Value Adding Multi-stage Manufacturing systems) proiektuaren helburua industrian ZDM konponbideak azkar heda daitezzen laguntzeko tresnak garatu eta frogatzea eta hainbat etaparako fabrikazio-sistema lehiakorragoak eta sendoagoak diseinatzea da. Horren emaitza gisa, **ekoizpen-sistemak energiaren kontsumo osoa murriztuko du**, sistema eraginkorragoa izango delako, eta **hondakinen tasa murriztu** egingo da. CAFek parte-hartze garrantzitsua du proiektuan.

ASSURED proiektua

[Ikerketarako eta berrikuntzarako proiektua da](#) eta **ibilgailu urbano komertzialen elektrifikazioa sustatzea** eta karga azkarreko potentzia handiko azpiegituretan txertatzea ditu helburu, Europa guztiko hainbat hiritako azpiegitura batzuk ebaluatuz. Helburu nagusia da konponbide horietako bakoitza hainbat ibilgailu mota kargatzeko gai izatea eta autobusen flota oso bati energia hornitzeko diseinatuta egotea. Solarisek sare elektrikoaren egonkortasunaren, segurtasunaren, fidagarritasunaren eta estandarizazioaren ikerketan hartzen du parte, ibilgailuen datu-bilketaren bitartez.

TRUSTONOMY Europako Proiektua

[TRUSTONOMY](#) proiektua Horizon 2020 Framework Programme esparruan sortu da. Proiektuaren helburua ibilgailu autonomoen **segurtasuna, konfiantza eta onarpena maximizatzea** da. Trustonomyk errendimenduaren, etikaren, onargarritasunaren eta konfiantzaren ikuspegitik ikertzen ditu hainbat teknologia esanguratsu eta hurbilpen, hala

nola, gidariaren egoera monitorizatzeko sistema, HMIaren diseinua, arriskuen eredia eta gidariak prestatzeko metodologiak.

Solarisek funtzio garrantzitsua du partzuergoan, Trustonomy sistemaren testak egiteaz arduratzen baita probetarako bidean. Gainera, proben prozedurak sortu eta ibilgailuan integrazio-sistemaren gidak txertatzen ditu.

VIRTUAL- FCS Europako Proiektua

[VIRTUAL-FCS](#) proiektuaren helburu nagusia “open-source” software-hardware tresna garatzea da, **garraioaren sektorerako hidrogenozko erregaiarekin eginiko pilak diseinatzeko** estandar global gisa ezarri ahal izateko. Plataformak konfiantza emango dio integratzaileari Sistemak errendimenduaren, fidagarritasunaren eta iraunkortasunaren baldintzak beteko dituela bermatzeko.

Proiektuan, Solarisek hidrogenozko autobusen arloan duen esperientzia eskaintzen du.

StasHH Europako Proiektua

[Proiektu honek](#) hidrogenozko erregaien pilen ereduentzako estandar irekiak garatzen ditu tamainaren, interfazeen eta kontrol eta probarako protokoloen aldetik, mugikortasun astunaren sektorean hidrogenozko erregaien pilen erabilera sustatzeko, baterien bidezko elektrizitatea posible ez denean.

Proiektuan, Solarisek hidrogenozko autobusen arloan duen esperientzia eskaintzen du.

Second Life ESS proiektua

“Second Life ESS” proiektuan parte hartzen du Solarisek eta helburua **erabilitako autobus-bateriak oinarri dituen energia elektrikoa biltegitratzeko sistemaren prototipoa** sortzea da. Proiektuaren helburua da ibilgailuei energia hornitzeko egokiak ez diren parametroak dituzten baina oraindik energia biltegitratzeko balio duten litiozko ioien zelulak erabiltzea. Proiektua NCBiRek (Poloniako Ikerketa eta Garapeneko Zentro Nazionalak) finantzatzen du beste batzuekin batera.

Hybrid Beams proiektua

[Proiektua](#) autobusen egituraren kontzeptu berrian oinarritzen da, eta karbonozko ehunez eta betetzeko aparrez eginiko geruzetan oinarritzen da, egitura osoarentzako erreformatu gisa. Horri esker, egitura arina erabilgarriagoa eta eraginkorragoa da masa gehigarriak dituzten autobusentzat (autobus elektrikoak, hidrogenozkoak eta GNC). Solarisek parte hartzen duen proiektuaren helburua autobusak eraikitzerako orduan lotura hibrido horiek (habe hibridoak eta egiturazko korapiloak) duten egokitasuna ikertzea da. Ikerketa horien helburua izango da: - **ibilgailuaren pisua murriztea** - **energiaren eskaria murriztea** - **egiturak iraultetaren aurrean duen zurruntasuna areagotzea** - egiturazko korapiloen neke-jokabideari eustea edo areagotzea. Proiektua TA ČR Starfosek (Poloniako Ikerketa eta Garapeneko Zentro Nazionalak) finantzatzen du beste batzuekin batera.

ADAS proiektua

Solariseko eta Poznańeko Unibertsitate Teknologikoko ingeniariak elkarlanean asmatu dute. Sistemak maniobra erraz eta konplexuak egitea erraztuko du, esaterako, aurrera edo atzera egitea edo aparkatzea, baina, gainera, laguntza oso preziatua eskainiko du mugimendu zehatzak egiterako orduan, adibidez, pantografoa kargarako geltokira akoplatzerako orduan, artikulatutako ibilgailuen kasuan bereziki zaila izan ohi baita. [Proiektuaren](#) helburua **bidaiarien eta autobus-gidarien segurtasuna hobetzea** da hiriko trafikoa. Gainera, autobusen garajeetan maniobrak egiten lagunduko die operadoreei. Halaber, sistema berriak ibilgailuen **energia-kontsumo optimoa** bermatzen du.

Bost enpresaren [lankidetzeta-partzuergoa](#) da eta tartean dago CAF Signalling. Partzuergoak CBTC GoA2 sistema garatzen du **trenen garraioaren segurtasuna eta jasangarritasuna** areagotzeko. Garapen Teknologiko Industrialerako Zentroak (CDTI) finantzatzen duen Programa Estrategikoaren barneko proiektua da.

Prozesuen berrikuntza

CAF Taldea etengabe ari da bere prozesuak optimizatzeko lanean, interes-taldeek eskatzen duten bikaintasuna lortzeko. Helburu hori betetzeko egiten diren hainbat ekimenen artean, eraldaketa globalerako programak eta taldeko hainbat enpresek erabiltzen dituzten Lean Manufacturing metodologiak nabarmentzen dira.

2018an, CAFek MOVE izeneko eraldaketa globalerako programa jarri zuen martxan ibilgailuen jardueraren barruan, arlo guztiak kostuaren, kalitatearen eta epearen eraginkortasuna nola hobe zezaketen pentsatzera animatzeko. 2022an programarekin jarraituko du eta arreta lehiakortasuna hobetzean soilik jarriko du, negozio-prozesuetan etengabeko berrikuntza bermatuz. MOVEren ekimen guztiak hainbat lan-fluxutan batzen dira eta Operazioak, Kalitatea eta Kontratuen Kudeaketa biltzen dituzte, lizitazio-fasetik hasi eta bermeetaraino.

Jarraian, MOVEk aldi honetan zehar sartu dituen hainbat berrikuntza-prozesuren adibide batzuk zerrendatuko ditugu:

- Ingeniaritza sailaren jardueraren kudeaketa, zereginen kudeaketa-sistema eta gobernu berrituz. Produktibitatea % 5eraino hobetzera heldu da.
- Ekipamendu elektronikoen balioztatze-bankuak garatzea, URBOS plataformentzat eta beste produktuen ildo batzuentzat, proiektuaren kostuetan % 0,5rainoko hobekuntzak lortuz.
- Kable-sarearen (“tinbraketa”) jarraipenaren eta lineako ibilgailuen zurruntasunaren proben automatizazioa, proiektu baterako kostuak % 0,2raino murriztu dira.
- Aldagaien estandarizazioa eta TCMS alarmak, proiektu bateko kostuak % 0,1eraino murriztuz.
- Kalitatezko ateen errefortzua eta proiektuak berregiteko prozedurak, proiektuen % 0,5erako aurrezkiarekin.

Kostuen murrizketa ez da izan aldi horretan prozesuetan ezarritako hobekuntzen arrazoi bakarra, eraldaketan zehar beste faktore batzuk ere kontuan izan baitira: produktuaren kalitatea, bezeroaren gogobetetzea, prozesuen digitalizazioa, gaitasun teknikoaren eta espezializazio teknikoaren hobekuntza, ekoizpen gaitasunaren eta ingeniaritzaren hazkundera eta epean hobekuntzak, besteak beste. Jarduera osoa hartzen duten hainbat lan-fluxu izateari esker, prozesuen berrikuntzarako ere funtsezkoak diren faktore horiek sartzeko aukera egon da.

Bestalde, CAF Taldearen ekoizpenerako instalazioetan ezarri den Lean Manufacturing kontzeptua instalazio horien layoutean eta fabrikazio-prozesuak Lean Manufacturing metodologiara egokitzean oinarritu da. Lean Manufacturing manufaktura-sistemen galerak gutxitzen eta amaierako bezeroarentzako balio ahalik eta handiena sortzen ahalegintzen den kudeaketa-eredua da. Horretarako, baliabide kopuru bera erabiltzen du, hau da, hazkunderako behar-beharrezkoak direnak soilik. Metodologia hori ezartzeko helburu nagusiak fabrikazio-kostuak murriztea, produktuen kalitatea hobetzea, entrega-epeak murriztea, fabrikaziorako gaitasuna areagotzea, lan-baldintzak hobetzea (segurtasuna eta ergonomia), substantzia kaltegarrien isurpena murriztea (VOC) eta hondakinak murriztuz ingurumeneari duen eragina txikiagotzea da. Metodologia horren ondorioz, hainbat ekoizpen-prozesuak aldaketak izan dituzte eta belaunaldi berriko konponbideak eta tresnak txertatu dira, prozesu horiek hobetu eta merkatzeko.

Halaber, CAFek ekoizpen-prozesuko hainbat jardura automatizatu ditu, eta nabarmentzekoak izan dira trenen ardatzak fabrikatzeko prozesuan egin diren automatizazioak, geltoki hauek abian jartzeari esker:

- Ardatzen forjaketarako manipulazio automatizatorako geltokia.
- Ardatzen forjaketarako aurreformaren laserrezko neurketa geometrikorako geltokia.
- Ardatzak hotzean laminatzeko geltokia.

Digitalizazioa

CAF Taldea azken urteotan izaten ari den bilakaera eta hazkundearen ondorioz, prozesuen, teknologiaren eta kudeaketaren eraldaketa digitala egin du, eraginkortasuna, sendotasuna eta malgutasuna irabazteko eta, hala, Plan Estrategikoan Taldearen arlo eta jardura ugariantzat zehazten diren erronkak lortzea ahalbidetzen duten oinarriak finkatzeko.

CAF bai produktuan, bai ekoizpenean eta kudeaketan izaten ari den eraldaketa digitalaren barruan, ERP berri bat hartu du, eta kudeaketa-tresna guztien eraldaketa gaitzen du horrek. Baliabideak planifikatzeko sistema berria edo ERPa ezartzeari esker, kudeaketa orokor korporatiboa, integratua, malgua eta bilakaera izan dezakeena egin ahal izango da. Eraldaketa digital horrek CAFen egiten ari diren beste eraldaketarako ekimen batzuei laguntzen die, eta behar berriak egokitzeko erreferente teknologikoa da.

ERP berria txertatzea funtsezkoa izango da zerbitzuen, prozesuen eta komunikazioen bilakaerarako eta Taldearen funtzio eta jardura ugarien artean jarraipen digitalarekin integratutako harremanetarako. Halaber, CAF Taldearen proiektu integralen jarraipenean eta kudeaketan arintasun eta malgutasun handiagoa lortuko dugula espero dugu. ERP berria ezartzeak negozio-prozesu askoren integrazioari eta estandarizazioari dagokienez aldaketak ekarriko ditu berekin. Bide batez, informazioaren kudeaketa eta proiektu integral baten aurrekontu osoaren kontrola hobetuko da modu zentralizatuan eta denbora errealean.

Gainera, aldaketa horrek zuzeneko zein zeharkako erosketetan hornitzaileen kudeaketarekin lotuta jardura guztien harmonizazioa, estandarizazioa eta ikusgarritasuna hobetzea ahalbidetuko digu eta horrek, aldi berean, kostuak optimizatzea ekarriko du.

Garrantzi handia duen, baina haren konplexutasuna dela eta urte batzuetako iraupena izango duen pixkanakako ezarpen-plana zehaztuta duen beste ondorio bat da Diseinuko tresnen (PLM) eta Eragiketako Kudeaketako tresnen (ERP), eta ingurune horretan garatzen diren prozesu guztien (Erosketak, Kalitatea, Fabrikazioa eta Probak) arteko Jarraipen Digitalarena.

Sistema berriak datuaren gobernu solidoa lortzen lagundu behar digu. Horrek, aldi berean, material eta hornitzaileen kodetze bateratua (datu bakarra) eta txosten analitiko zehatz eta fidagarriagoak eskainiko lizkiguke Business Intelligenceko tresna berrian.

Ezarri dugun ERPa merkatuan liderra den tresna da eta puntako enpresen jardunbide egokienak barneratzeko aukera eskaintzen digu eta, gainera, guztien artean erabateko konektagarritasuna eta integrazioa duten aplikazio globalen mapa garatzea ahalbidetzen digu.

Ziaboga izeneko ERP berria ezartzeko proiektua 2020an hasi zen ERParen hornitzailearekin kontratua adostu eta sinatu zenean, eta 2021ean zehar, Zuzenketaren eta Azterketaren faseekin jarraitu dugu. Zuzenketen fasean, tresnan ezarriko diren prozesuak eta azpiprozesuak berrikusi eta osatu ditugu eta Azterketaren fasean zehar, ERPa zehaztasunez diseinatzeari ekin diogu, zehaztapen funtzionaltik abiatuta, erabiltzailearen ezaugarriari eta esperientziari buruzko alderdiak zehaztuz. 2022an zehar, prozesu guztiak garatu eta probatuko dira, tresna 2023rako martxan egon dadin.

CAF Taldeak enpresaren prozesuak hobetzeko digitalizaziotik hartu dituen beste prozesuetako batzuk dira, Taldearen askotariko prozesuak digitalizatu eta automatizatzeko programa informatiko desberdinez gain:

- Birtualki balioztatze eta homologatzeko prozesuak, Taldeak hornitzen dituen produktu ugarien ezaugarriak frogatu, onartu eta ziurtatzeko proba fisikoen dependentzia mugatzen dutenak.
- Fabrikazioaren, kalitatean eta mantentze-lanen dokumentazioa digitalizatzeko sistemak eta tresnak.
- Askotariko IT sistemen artean jarraipen digitala egitera bideratuta dauden garapenak.
- Programazio grafikoaren hizkerak kodea sortzeko jarduerak sinplifikatzeko.

Berrikuntza irekia

Duela hamarkada bat baino gehiagotik, CAF lankidetzan ari da hainbat hornitzaileekin, bazkide komertzialekin, enpresa teknologikorekin eta ikerketa-zentroekin Taldearen berrikuntza-gaitasunak azkartzeko. I+Gren finantzaketarako Europako eta nazioarteko programak ere baloratu eta sustatzen dituzte lankidetzak horiek, esaterako, aurretik aipatu ditugun Shift2Rail eta EU-Railek.

Ikerketa-zentroekin dituen askotariko lankidetzak adibide gisa, CAFek lankidetzak estua izan du azken urteotan Ikerlan Zentro Teknologikorekin (www.ikerlan.es). Harremana 2006an hasi zen, CAFen berezko trakzio-inbertitzaileen garatzeko. Ikerlanen ekarpenari esker, katenarietako tentsio guztientzako, tipologia desberdinetarako, hozteko teknologietarako, kontrol-estrategietarako eta erdieroaleentzako trakzio-sistemak garatu ditugu. Halaber, Ikerlanek CAFen Barruko Energia Biltegiarako Sistemaren (OESS) garapenean eta bere bilakaeran hartu du parte azken urteotan. Baina Ikerlanekin egin dugun lankidetzak ez da soilik trakzio elektrikoaren arlor mugatzen, trenen seinaleztapenaren eta azpiegituraren inguruko jarduerak ere barne hartu ditu.

Bestalde, CAFek hainbat filial eratu ditu I+Gan hiru urtetan garatutako produktuak komertzializatzeko. Lehenengo adibideak Traintic (2002) eta Trainelec (2007) dira. Traintic eta Trainelec, orain CAF Power & Automation (www.cafpower.com), CAFen I+G Sailak garatutako trakzio-ekipamenduak eta Trenen Monitorizaziorako Kontrol Sistemak (TCMS) hornitzeko sortu ziren. Era berean, CAF Taldearen enpresa filial horiek hobetu eta areagotu egin dute haien produktu sorta, eta egun erreferenteak dira haien sektorean, berrikuntzan egindako inbertsio garrantzitsuei esker baita ere.

CAFek sortu duen filial berrienaren adibidea CAF Digital Services (www.cafdigitalservices.com) da. Enpresa hori 2020an sortu zen eta LeadMind komertzializatzen du, CAFen datuetan oinarritzen den plataforma digitala. Produktu hori trenen digitalizazioaren (Tren Digitala) arloan urte askotan egindako I+Gen emaitza izan da. Tren Digitaleko proiektuek datuak eskuratu, datu horiek kudeatu (Big Data, transmisioa eta datuen biltegiak) eta aztertu zituzten.

CAF Taldearen lankidetzak startupen ekosistemara ere heltzen da. 2015ean, CAFek CAF Ventures sortu zuen, erakundearen inbertsio-ekimena, eta 2020an, CAFek Venture Clienten CAF Startup Station unitatea sortu zuen (www.cafstartupstation.com).

CAF Startup Station lehen mailako startupekak trenen eta autobusen sektoreetako konponbide esanguratsu eta berritzaileekin lotzeko asmatu da. Helburu nagusia da startupen eta CAF Taldearen artean bezeroa-hornitzailea harremanak eraikitzea eta finkatzea.

CAF Startup Stationek Venture Client-en eredu jarraitzen du; negozioan eragin erreal lortzen ahalegintzen da. Eredu horri esker, Taldeak startuparen konponbideak lortu eta probatu ditzake proiektu pilotuaren bitartez. Kasu arrakastatsuen emaitza gisa, epe luzerako bezero-hornitzaile harremana ezarri da startupekin, eta horrek balizko erosketa ekar lezake azkenean. CAF Startup Stationen arrakastaren kasua da, informazio ez-finantzarioa azkar eta zehaztasunez kudeatu eta reportinga egiteko softwarea ezartzea tokiko startup batekin.

Bestalde, CAF Taldeak lizentzia teknologikoen bitartez ere baditu lankidetzak, bai beste enpresa batzuei CAFek garatutako produktuarako sarbidea emanez, esaterako, katigamenduen teknologiararen lizentziatamendua TEXMACOri (India), bai beste enpresa batzuen garapenean lizentziak hartuz, CAFen prozesuetan eta produktuak txertatzeko, esaterako, Stratonen Graphical Programming Environment. Lankidetzak horiei esker, produktuak azkarrago garatu eta komertzializatu daitezke, eta konponbideak frogatuta daude dagoeneko eta alderatutako fidagarritasun maila altuak dituzte.

3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria

[102-9, 102-12, 102-17, KI 204, 204-1, KI 308, 308-2, KI 414, 414-2]

CAF Taldearen hornidura-katearen kudeaketa jasangarriak ingurumeneko alderdiak, sozialak eta gobernuarenak hartzen ditu barne. Jasangarritasuneko arriskuak berrikusten ditugu hornidura-katetik eratoritzen diren eragin negatiboak saihesteko, eta gure hornitzaileek sektoreko eta lan egiten duten herrialdeko lege-eskakizunak betetzea eta eragiketa guztietan jasangarritasuna txertatzea sustatzen dugu.

Kudeaketaren ikuspegi hori Erosketa Korporatiboaren Politikan, Ingurumen Politikan, Hornitzaileen Jokabideen Kodean eta Erosteko Baldintza Orokorretan oinarritzen da. Horiek guztiek Giza Eskubideen, Ingurumenaren eta Ustelkeriaren aurkako borrokaren Nazio Batuen Mundu Ituneko Printzipioak dituzte, eta orientazioa eskaintzen diote erakundeari eta bere hornitzaileei.

2021ean, CAF Taldeak 2.000 milioi euro inguru gastatu zituen 60 herrialde baino gehiagotako lehen mailako 8.000 hornitzaile ingurutan (Tier-1, CAF Taldearekin zuzeneko tratua duten eta zuzenean bertan fakturatzen duten hornitzaileak), nahiz eta hornitzaile gehienak Europar Batasunaren barruan dauden.

CAFen hornitzaileek eskaintzen dituzten produktu eta zerbitzu gehienek osagarri teknologikoa dute nagusi, beraz, langile gehienak azpikontratatistak, mantentze-lanak hornitzen dituzten zerbitzueta langileak eta obra zibilekoak dira.

Arlo horretan, gizarte, etika eta ingurumen gaiekin lotutako arrisku hauek identifikatu dira: (i) hornitzaileek enpresako etika urratzea; (ii) hornitzaileek ez betetzea araudiak eta legeak; (iii) giza eskubideak babestea baztertzea (iv) ekintza usteletan (eroskeriak) parte hartzea.

Arrisku horietatik eratorritako inpaktuak direla eta, CAF markaren irudia edo erreputazioa kaltetzea, bezeroekin hitzartutako kontratuak ez betetzea/zigorak finkatzea eta hornitzaileak galtzea gerta daiteke. Bi inpaktu horiek zuzeneko eragina dute epe laburrera begira, baina inpaktu horiek eragina izan dezakete epe ertainera begira haiek ordezkatzeko lituzketen hornitzaileak bilatu beharra dela eta.

Arrisku horiek bigarren atalean zehazten den arriskuen kontrol eta kudeaketako sistema korporatiboaren barruan daude eta horiek kudeatzera modu esklusiboan zuzendutako jardueren segida eskaintzen du.

Hornikuntza-katean jasangarritasuna kudeatu izanak aukera hauek eman ditu aldi berean: (i) Railsponsible sektoreko ekimenean parte-hartzea. Bertan, sektoreko operadore eta fabrikatzaile nagusiok lankidetzan aritzen gara trenen industriaren balio-katean zehar praktika jasangarriak garatzeko eta praktika hobekuntza trukatzeko. (ii) Jasangarritasunean hornitzaileek egiten dituzten etengabeko hobekuntzek haien erresilientzia eta lehiakortasuna hobetu dute.

2021ean eguneratu zen materialtasun-azterketak erakusten duen moduan, CAF kontziente da arrisku horiek ekonomian eta ohorean izan ditzaketan balizko eraginez. Arriskuok arintzeko, Jasangarritasuneko Batzordeak eta Erosketen Batzorde Korporatiboak jarraian zehaztuko dugun estrategia ezarri dute.

● Hornikuntza-katearen estrategia eta helburuak

CAF Taldeak hornikuntza-katean jasangarritasuna sustatu eta ikuskatzeko apustua egin du. Jasangarritasuneko Batzordeak helburu hauek ezarri ditu 2022rako Erosketa Arduratsurako Programan:

- Arriskuen mapaketan hautemandako hornitzaileen % 90 baino gehiago, arriskuen hornitzaileak, ebaluatu eta ikuskatu egin behar dira.
- Arrisku ertain edo altuarekin ebaluatu dituzten hornitzaileen gastuak gastu osoaren % 1,8 baino txikiagoa izan behar du.

2021ean zehar, Erosketetarako Batzorde Korporatiboak jarraitu du Taldearen jardura nagusietan Erosketen Politika txertatzen. 2022an, jardura nagusiek dagozkien prozesuei igorriko dizkiete ezarritako diligenziaren baldintzak eta Erosketen Politikak ezarritako hornidura-katearen jasangarritasuneko berrikusketa.

2022rako Erosketen Batzordearen Jasangarritasuneko Planak hornitzaileak erregistratu eta kualifikatzeko prozesua abiaraziko du, eta arriskuen eta jasangarritasunaren arloko diligenzia egokia hartuko du. Halaber, 2018tik treneko ibilgailuen jarduerari lotuta dagoen Erosketa Arduratsuen Programa Taldearen beste jardura batzuetara hedatuko du. Alde horretatik, Solarisi lotutako jarduerak eta Konponbide Integralekin eta Sistemekin zerikusia dutenek berezko programa ezarriko dute 2022an zehar. CAF Power and Automation enpresak bere programaren oinarriak ezarri ditu 2021ean, Erosketen Batzordearen arloko lankidetzari baliatuz.

● Hornitzaileen harremana

CAF jakitun da komunikazio egokia eta enpresaren eta hornitzaileen arteko informazio-trukea funtsezko faktoreak direla prozesu eraginkorrei eta epe luzearako harreman komertzialei eusteko, eta, horregatik, bi norabideko elkarrizketa mantentzearen alde egin du Hornitzaileen Gogobetetzarako Inkestaren bidez. Inkesta horren emaitzak gogobetetze maila apartekoa dela erakutsi du, eta 2022an hauteman diren hobetzeko aukerak aztertu eta jorratuko dira.

Gainera, hornitzaile guztiek eskuragarri dute Jokabideen Kodearekin edo Hornitzaileen Jokabideen Kodearekin zerikusia duen edozein zalantza kontsultatzeko komunikazio-bide espezifiko eta berezia procurement@caf.net helbidean, eta beste bide bat CAFen Betetzeko Batzordeari egungo interesen edo interes posibleen edozein gatazkaren berri emateko, bai eta CAFen profesionalak etika komertzialaren printzipioak betetzen ez badituzte horren berri emateko ere; whistleblowerchannel.suppliers@caf.net. 2021ean zehar, ez da gatazkarik edo bete ez diren etikaren printzipioen jakinarazpenik izan aipatutako salaketarako bitartekoan.

● Hornitzaileen jokabide-kodea

Webgune korporatiboan argitaratuta dagoen CAFeko Jokabide Kodean zehaztutako printzipio etikoak betetzeko eskatzen die CAF Taldeak hornitzaile guztiei. Gizarte mailako konpromisoak, konpromiso etikoak eta ingurumenekoak jasotzen ditu Jokabide Kodeak¹⁶.

Gainera, webgune korporatiboan eta barneko ohiko komunikazio-bideetan eskuragarri dagoen Hornitzaileen Jokabide Kode Korporatiboak honako printzipio orokorrekin lotuta bete beharreko konpromisoak garatzen ditu: jokabide-kodea, lan-baldintzak, osasuna eta segurtasuna, ingurumena, etika komertziala eta konfidentzialtasuna. Hornitzaileen jokabide-kodeak ezartzen du CAFeko hornitzaileek jasangarritasuneko baldintza berak helarazi behar dizkietela haien hornikuntza-katei.

Zuzeneko bere hornitzaileek Kodea betetzen dutela egiaztatzeko eskubidea erreserbatuta izango du CAFek. Egiaztatze-lan hori hainbat bitartekoren bidez egin daiteke; ESG kalifikazio-agentzien bitartez, hornitzailearen instalazioetan auditoriak eginda edo autoebaluazioko galdetegien bidez. Hornitzaileak CAFentzako jardura garatzean edo merkatuan hirugarrenengoen parte hartzean Jokabideen Kodearen Printzipio Orokorrekin edo zehazki Hornitzaileen jokabide-kodearen printzipioekin bat ez datozen jokabideak baditu, CAFek legitimitatea izango du beharrezko neurriak hartzeko eta etorkizunean hornitzaile horrekin lankidetzan aritzeko eskaintzei uko egin ahal izango die, bai eta indarrean dagoen harremana eten ere, inguruabarrak kontuan hartuz.

2021ean zehar ere, Taldeko jardueren kualifikazio-prozesuetan hornitzaileek Kode hau onartu behar izan dute, CAFek hala eskatuta.

¹⁶Eskakizun hori 2021eko ekitaldian jardura nagusietako Estatu mailako eta nazioarteko filialetan egindako erosketen % 81era hedatzen da (material gurgilduna, autobusa, tren-zerbitzuak, osagaiak, seinaleztapena, potentzia- eta trakzio-ekipoak eta ingeniariaritzak eta autobusa).

CAF Taldearen hornikuntza-kateak jasangarritasunaren arloan duen errendimendua urtero berrikusten da eta ESGren sailkapen eta ziurtagiriaren agentzia nagusiek ziurtatu dute. Arlo horretako ziurtagiriak eskuragarri daude taldearen webguneko jasangarritasunaren atalean.

● Jasangarritasuna hornitzaileen kudeaketan

Hornitzaileak kualifikatzeko prozesuek bermatu egiten dute gure hornitzaileek Hornitzaileen Jokabide Kodearekin kontratu bidez konprometitzea, eta jasangarritasuneko alderdi hauen azterketak txertatzen dituzten:

- Jasangarritasunaren, Ingurumenaren eta Segurtasunaren kudeaketarako Ziurtagiriak eta Osasun Okupazionala, besteak beste¹⁷.
- IRIS ziurtagiriarekin zerikusia duen produktuaren Kalitatearen Kudeaketa¹⁸.
- CAFen Jokabideen Kodea betetzea.
- Jasangarritasuneko Politika betetzea.

2021ean zehar, jasangarritasunaren inguruko galdetegi espezifikoak txertatu da derrigorrezko kalitatezko auditorietan, trenen eta autobusen jarduerarako ekipamenduen eta materialen hornitzaile gisa homologatzeko. Ekimen horren baitan, aurrez aurreko 41 auditoriatan kontrastatu dira jasangarritasuneko alderdiak.

Era berean, jatorrian egindako kalitatezko ikuskapenek aukera ematen dute Hornitzaileen Jokabideen Kodearen premisei buruzko desbideratzeak hautemateko.

● Hornikuntza-katea ikuskatzeko metodologia

Hornikuntza-katean jasangarritasuneko irizpideak berrikusteko, ahalegin ebaluatzailea lehenesteko printzipioak ezartzen dira, eta ingurumenarekin, gizartearekin eta etikarekin lotutako arrisku handiena duten hornitzaileak aukeratzen dira lehenik, izan haiek produktuak ingurumenarekiko duen inpaktu potentziala handia delako edo arrisku horiekiko esposizio handia duten herrialdeetan kokatuta daudelako.

2021ean zehar, trenen jarduerak ekipamenduen hornitzaileak eta trenen materiala ikuskatzen zituen Erosketa Arduratsuen Programa hedatu du zerbitzuen erosketen eta zeharkako produktuen kategorietara.

Irizpide horien arabera, ebaluatzeko ahalegina 427 hornitzaile targetetan oinarritzen da, guztizko 10.000 hornitzailearen gainean.

Ebaluazioa arlo horretan mundu mailan liderra den Ecovadis enpresaren bitartez egiten da. Ecovadisek hornitzaile bakoitzaren arabera egokitzen du ebaluazio-galdetegia, hornitzaileek lan egiten duten lekuaren, sektorearen eta tamainaren arabera. Jasangarritasunaren 21 alderdi ebaluatzen ditu, nazioarteko arauarekin, erregulazioekin eta estandarrekin bat datozenak: Global Reporting Initiative (GRI), International Labour Organization (ILO), UN Global Compact eta ISO 26000, besteak beste. Analista espezializatuek ebaluatzen dituzte hornitzaileen erantzunak. Arreta berezia jartzen diote ebidentzia dokumentalak koherenteak eta berriak izateari; eta ebidentzia

¹⁷Erantzukizun Sozialeko SA8000 Ziurtagiria, Ingurumeneko Kudeaketa Sistemaren ISO 14001 Ziurtagiria, OSHASen 18001 Ziurtagiria Segurtasuneko Kudeaketa Sistema eta Osasun Okupazionala, Negozioarekin Jarraitzeko Kudeaketa Sistemaren ISO 22301 Ziurtagiria, etab.

¹⁸Besteak beste, arriskuen analisiak, kalitatezko ziurtagiriak eta hornitzaileen kudeaketa baloratzen da.

horiek arlo ezberdinetako politiken, ekintzen eta emaitzen berrikuspen-dinamika bat erakusteari. Azterketa honen emaitza puntuazio orokor bat da, gehienez, 100 puntukoa. Kudeaketa jasangarria bikaina dela adierazten du 100 puntu eskuratzeak.

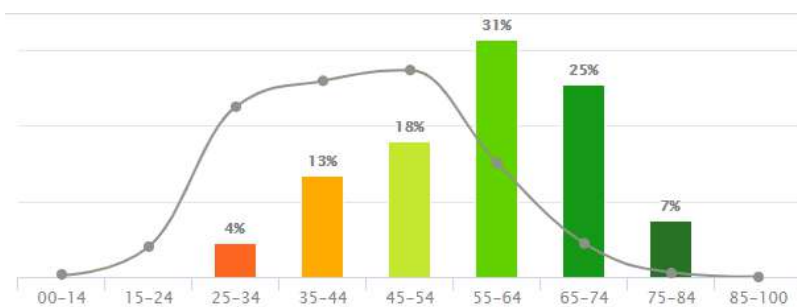
Ebaluazio baten emaitzak CAFek ezarritako eskakizunak bete ezean (Kudeaketa jasangarriaren balorazio orokorra 100etik 45), identifikatutako ahulguneak hobetzeko ekintza-plan bat ezartzeko eskatzen zaio hornitzaileari. Hornitzaileak bere ebaluazioa balio onargarrietara iristeko adina hobetzen ez badu, edo hobetzeko konpromisorik erakusten ez badu, gaian adituak direnek ikuskatzen dute.

● Erosketa Arduraturako Programaren emaitzak

2021 amaieran, CAF Taldearen Ibilgailuen jardueran lehentasunezko hornitzaileen % 85 baloratu da (67 enpresa-talde¹⁹) haien kudeaketa jasangarriaren inguruan, hau da, ingurumeneko kudeaketaren, kudeaketa sozialaren eta gobernantzaren arabera. Jarduera honetara bideratu da gastuaren % 56.

Ebaluatutako hornitzaileen balorazio orokorraren batez bestekoa 58 puntukoa da 100etik, hau da, kudeaketa jasangarri ertain-altua dute. Batezbesteko hori Eurovadisek munduan ebaluatu dituen hornitzaile guztien batez bestekoa baino 14 puntu altuagoa da (44/100). Gainera, azken urtean berriro ebaluatu zituzten CAFeko hornitzaileen % 61ek hobetu egin du balorazioa.

Hurrengo grafikoa zutabeetan erakusten du ibilgailuen jarduerarengatik ebaluatu dituzten hornitzaileen balorazio orokorren banaketa, eta lerro grisak, berriz, Ecovadisek baloratu dituen enpresa guztien balorazio orokorraren banaketa erakusten du.

	2021	2020	2019	
Jasangarritasunaren adierazle orokorra ²⁰	CAFen Ibilgailuen jarduerako hornitzaileena	58/100	56/100	53/100
	Ecovadisek mundu mailan ebaluatutako hornitzaile guztiena	44/100	43/100	43/100
CAFen hornitzaileen jasangarritasunaren adierazlearen bilakaera	Hobekuntza	% 61	% 65	% 50
	Egonkortasuna	% 16	% 19	% 20

Halaber, ebaluazio horietan hauteman da Taldearen erosketa guztien % 4 batez besteko kudeaketa jasangarria edo baxuagoa duten hornitzaileei egiten zaiela eta horiekin guztiekin hobetzeko plana adostu da. Era berean, ez da eragin negatibo esanguratsurik hauteman hornikuntza-katean, beraz, ez da jasangarritasuneko auditoriarik egin behar izan 2021ean. 2020an hiru hornitzaileen auditoriak egin ziren, eta azken ekitaldian zehar, ebaluazioak hobetu dituzte, hortaz, guztiek dute arrisku baxuko ebaluazioa.

¹⁹Guztira 350 sozietateek osatzen dute.

²⁰Balorazioen eskala: 0 – 25: Baxua; 25-45: Ertain-baxua; 45-65: Ertain-altua; 65-100 altua

Gainera, bai Solarisek, bai CAF Power & Automationsk lehentasunezko irizpideak garatu dituzte 2021ean, Erosketa Arduratsurako Programa hornidura-kateetara hedatzeko.

Hurrengo koadroan laburbildu ditugu 2021eko hornitzaileen ebaluaziorako kanpainaren emaitzak:

	2021	2020	2019
Kudeaketa jsangarriaren/ESGren arabera ebaluatu dituzten enpresa-taldeen kopurua	67	46	39
Jasangarritasun-ebaluazioen estaldura, Ibilgailuen jardueraren erosketen zenbatekoaren gainean	% 56	-	-
Arrisku altua/ertaina duten erosketak hornitzaileei: Taldea kudeaketa jsangarriaren batezbesteko ebaluazioa edo baxuagoa duten hornitzaileei egindako guztizko gastua	% 4	% 2	-
Kudeaketa jsangarriaren batezbesteko ebaluazioa edo baxuagoa duten eta ebaluazioaren ondorioz haiekin hobekuntzak adostu diren hornitzaileen ehunekoa.	% 100	% 100	-
Ingurumenean, gizartean edo gobernantzan eragin negatibo esanguratsua duten hornitzaileen kopurua.	0	0	0

● Tokiko hornitzaileen garapena

CAF Taldeak hornikuntza-kateen garapenaren alde egiten du, eragiketarik esanguratsuenak egiten diren herrialdeetan.

Horren adibide da, 2021ean tokiko hornitzaileei dagozkien eragiketa esanguratsuak dituzten herrialdeetan egindako gastua % 61 igo zela ²¹(% 65 2020an). Hala, CAFek hornikuntza bermatu eta komunitatearekin harremana mantentzeaz gain, tokiko ekonomia iraunkorra sustatzen laguntzen du.

CAF Taldeak hornitzaile estrategikoekin duen harremana kudeatzearen alde egiten du, gaitasun tekniko, kalitatea eta bi erakundeen negozio-prozesuen integrazioa hobetzeko.

Ibilgailuen jarduerak tokiko Hornitzaile txiki eta ertainen jarduerarekin jarraitzen du, eta horiekin egiten du lan prozesuak eta gaitasunak Ibilgailuen jardueraren hazkunde-estrategiara egokitze, bai eta entregean, kalitatearen eta errentagarritasunaren errendimendua hobetzeko ere. 2021ean, programa pintura-prozesuen hornitzaileetara bideratu da.

Gainera, Ibilgailuen eta Tren Zerbitzuen jarduerak balio-katea eta hedatutako industria antolatze proiektua egin dute. 2020an hasi zen proiektua eta horri esker, hornitzaileekin partekatutako prozesu logistikoen integrazioa eta sinkronizazioa hobetu da, datuak trukatzeko bide elektronikoak garatu baitira. Hala, balio-kate osoaren lehiakortasuna eta erresilientzia hobetu da. 2021ean, 8 hornitzailek izan dituzte ekimen horren onurak, eta CAFek ekimen horren erabilera nabarmen hedatzearen alde egingo du 2022an. Gipuzkoako Foru Aldundiko Etorkizuna Eraikiz programaren laguntza eta Igarle aholkularitza teknologikoaren lankidetzak dituzte egitasmoak.

²¹ Taldeko ezarpen esanguratsuetan egindako gastuaren datuak daude jasota; CAFeko langileen % 90 biltzen dute. Hornitzailea tokikoa da bere zerbitzuak kontratatzen dituen jarduera esanguratsuen herrialde berean bizi baldin bada.

4

GURE TALDEAREN BIKAINASUNA

“CAFek enpresa osatzen duten pertsonen garapen profesionala sustatzeko konpromisoa du eta laneko arriskuak ezabatu edo murrizteko beharrezko bitartekoak erabiltzekoa, CAFen lan egiten duten pertsona guztien artean prebentziorako kultura sustatuz. Halaber, CAFek konpromisoa du dibertsitatea, tratu-berdintasunerako eskubidea eta sarbiderako, prestakuntzarako, sustapenerako eta lan-baldintzetarako aukera-berdintasuna errespetatzeko, bai eta desgaitasuna duten pertsonen integrazioa sustatzeko ere”.

*CAFen Jasangarritasun Politika
2020ko abenduak 17*

4.1

Talentuaren garapena

4.2

Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna

4.3

Giza eskubideekiko errespetua

4.4

Segurtasuna eta osasuna lanean

4.1 Talentuaren garapena

[102-7, 102-8, 102-41, KI 401, 401-1, KI 402, KI 404, 404-1, 404-3]

CAF Taldea osatzen duten pertsonak funtsezkoak dira proiektu jasagarria garatzeko Jasangarritasuneko Politikan eta Jokabide Kodean jasota dagoen moduan.

Konpromiso horiek Pertsonen Kudeaketako Prozesu Korporatiboaren bidez hedatzen dira. Horrek zehazten du Taldeko sozietate guztietarako estandar propioa eta komuna. Horren izaera integralak irismen zabala eskatzen du: antolaketa egokia bermatzea, sartzeko jarduerak eta barne-mugigarritasuna, profesionalen kualifikazioa eta ebaluazioa, prestakuntza eta garapena. Gainera, ordainsarien kudeaketarekin eta lan-harremanekin lotutako politikak jasotzen ditu.

2021eko jardueren artean, irismen korporatiboa duten pertsonen planean sartuta dauden ekimenen definizioa eta hedapena nabarmendu behar da, taldeak dituen laneko fronte ugarien jardueretan talentuaren kudeaketa hobetzeko. Balioak sustatuz, erakundearen osasuna neurtzeko aurrerapenak eginez, talentua lortu eta garatzeko jarduerak hobetuz eta segurtasunaren eta laneko osasunaren inguruko konpromisoak hedatuz.

Halaber, 2021ean, arreta berezia jarri dugu Taldearen jardura ugarietako laneko osasunaren hobekuntzan. Ahalegin esanguratsua egin da zehaztutako ekintza-planak abian jartzeko. Plan horien ondorioz, eta osasun-krisiaren eraginak baldintzatu duen arren eta lehiakortasuna hobetzeko neurriak abian jarri diren arren, erakundearen lan-osasuneko indizea positiboa izan da, aurreko ekitaldiekin alderatuta. Azterketak egin dira jardura nagusi guztietan eta Taldeko langileen % 85era iritsi da. Etorriko diren ekitaldiei begira, atal hau hobetzea espero dugu, dagoeneko zehaztuta dauden hobekuntza-planak ezarri eta dagoeneko ezarrita dagoen jarraipen sistematikoa eginez. Taldearen barruan partekatutako kultura sortu izan da ekimen horien ardatzetako bat.

Esparru horren baitan daude identifikatuta laneko arriskuen prebentzioarekin zein langileen garapen profesional egokiarekin lotuta dauden arrisku hauek: (i) langileen txandatzea, (iii) behar adinakoa ez den prestakuntza eta garapen profesionala, (iii) aniztasun-gabezia eta aukeraberdintasuna, (iv) istripu-indizea eta osasunarekiko eragina.

Arrisku horietatik eratorritako inpaktuek honako hauek eragin ditzakete: langileen produktibitatea gutxitzea, langileen osasuna eta motibazioa kaltetzea eta langileen lan-segurtasunarekin lotutako isunak. Arrisku eta inpaktu horiek pixkanaka gertatzen direnez, horien denbora mailako isla epe ertainera begira ikus dezakegu.

Lehen aipatutako politiketik, jokabide-kodeak eta prozedurek pertsonekin lotutako gaiak lantzeko beharrezko jarduerako, prozedurako eta kontrolako oinarritzko jantziak zehazten dituzte.

Irismen korporatiboa duen arriskuen kontrol eta kudeaketako sistemak aurrez zehaztutako arriskuak barneratzen eta horiek kudeatzera modu eskusiboan zuzendutako jardueren segida eskaintzen du. Prozesu honek erreferentziarako esparruaren aukeren eta arriskuen azterketa osatzeko eskakizuna betetzen du.

Talentua erakartzea

2021ean, Taldeko batez besteko langile kopurua 13.113 izan da, eta 2021eko abenduaren 31n, 13.284 pertsonakoa zen ²². CAF Taldearen batez besteko langileen kopurua egonkor mantendu da. Aldi horren amaieran, langile kopurua 227 lagunetan zertxobait igo da. Hala, Taldeak jardura eta geografia ugarietan dituen beharretara egokitu da. Gainera, igoera horren arrazoia nagusia

²²Datuak sozietate bakoitzeko informazio-sistemetatik atera dira, eta lanaldi eta enpleguko aldi baterako etenaldian dauden langileak zenbatu dira, haiek oro har duten inpaktua adierazgarritzat jo ez dutelako. Enpresaren arabera azpikontratutako langileen bidez bere instalazioetan jarduerak egitea behar denean, CAFek zerbitzu-prestazioko kontratuak egiteko irizpidea erabiltzen du. Horietan zehazten da egin beharrezko jardura mota. CAFek gainbegiratzen ditu egindako azpikontratazio-jarduerak eta ez da beharrezkotzat jotzen azpikontratutako langileen inguruko estatistikak mantentzea (ez da adierazgarria).

Mexikoko jardueri eragin dien lan-erreforma izan da. Jarraian, aniztasuna adierazten duten irizpideen (generoa, adina, talde profesionala eta herrialdea) araberako banaketa jaso dugu.

**CAF Taldeko langileak
(Ekitaldiaren amaieran)**

	2021		2020		2019	
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%
Generoaren arabera						
Gizonezkoa	11.235	% 85	11,080	% 85	11,263	% 85
Emakumezkoa	2.049	% 15	1,977	% 15	1,916	% 15
Adinaren arabera						
30 urte baino gutxiago	1.746	% 13	1,785	+% 14	1,993	% 15
30 eta 50 urte artean	9.219	% 70	9,050	% 69	9,139	% 69
50 urte baino gehiago	2.319	% 17	2,222	% 17	2,047	% 16
Talde profesionalaren arabera						
Enplegatuenak	6,794	% 51	6,386	% 49	6,209	% 47
Langileak	6,490	% 49	6,671	% 51	6,970	% 53
Herrialdearen arabera						
Europa	11.699	% 88	11,460	% 88	11,522	% 88
Espainia	6,572	% 49	6,483	% 50	6,602	% 50
Polonia	2,641	% 20	2,451	% 19	2,406	% 18
Suedia	1,015	% 8	996	% 8	1,013	% 8
Erresuma Batua	784	% 6	672	+% 5	662	+% 5
Europako gainerako herrialdeak	687	+% 5	858	% 7	839	% 7
Amerika	1.113	% 9	1,157	% 9	1,247	% 9
Mexiko	504	% 4	423	% 3	421	% 3
Brasil	220	% 2	250	% 2	294	% 2
Estatu Batuak	203	% 2	301	% 2	325	% 2
Amerikak o gainerako herrialdeak	186	% 1	183	% 1	207	% 2
Munduko gainerako tokiak	472	% 3	440	% 3	410	% 3
Guztira						
	13,284		13.057		13.179	

CAFen, talentuaren kudeaketa ezinbesteko faktorea da enpresaren arrakastarako. Horregatik, talentua erakarri, garatu eta mantentzeko faseak erabakigarriak dira enpresarentzat. Erakunde globala den heinean, langileak lanean hasteko jardura espezifikoa du, pertsonen kudeaketa-prozesuaren barruan, eta langileak lanean hasteko eta barneko mugikortasunerako erakundeak duen esparru orokorrak definitzen du. Horretarako, lehenengo, lanean hasteko plana onartzeko fasea dago, gero hautaketa-fasea, barnekoa zein kanpoko, kontratazioa eta azkenik, harreraplana. Prozesu horri esker, sartzeko aukera-berdintasuna bermatzen da.

Egun eremu geografiko ugarian egiten ari den jardueretara egokitutako baliabideak hornitzeko CAFek egiten dituen jarduketan artean hauek nabarmentzen dira: enplegu-azoketan duen presentzia, bai nazionaletan, bai nazioartekoetan; ate irekien jardunaldiak edo hainbat enplegu-plataformetan, sare sozialetan edo erakundearen atarian lan-eskaintzak argitaratzea.

2021ean, 1.701 pertsona hasi dira lanean Taldearen askotariko jardueretan. Igoera Europan izan da batez ere, termino absolutuetan, eta igoera erlatiborik handiena Ameriketara eta munduko gainerako herrialdeetan izan da. Jarraian, xehe zehaztuko ditugu datuok.

Kontratu berriak

	2021	
	Kopurua	Tasa ²³
Generoaren arabera		
Gizonezkoa	1.412	% 13
Emakumezkoa	289	+% 14
Adinaren arabera		
30 urte baino gutxiago	627	% 36
30 eta 50 urte artean	934	% 10
50 urte baino gehiago	140	% 6
Eskualdearen arabera		
Europa	1.155	% 10
Amerika	439	% 39
Munduko gainerako tokiak	107	% 23
Guztira	1,701	% 13

Boluntarioak ez diren desloturak % 2 dira langile guztien artean (2020an eta 2019an % 2,5 ziren). Boluntarioak ez diren desloturei dagokienez, kopuru berak dira emakume eta gizonentzat. Tasarik altuena 50 urtetik gorako kolektiboan dago eta Amerika da borondatezkoak ez diren deslotura gehien dituen eremua, ekitaldiaren amaieran aktibo zeuden langileen proportzioa kontuan hartuz.

Borondatezkoak ez diren desloturak

	2021	
	Kopurua	Tasa ²⁴
Generoaren arabera		
Gizonezkoa	211	% 2
Emakumezkoa	41	% 2
Adinaren arabera		
30 urte baino gutxiago	39	% 2
30 eta 50 urte artean	117	% 1
50 urte baino gehiago	96	% 4
Talde profesionalaren arabera		
Enplegatuak	132	% 2
Langileak	120	% 2
Guztira	252	% 2

²³ Kontratu/ langile berriak aldiaren itxieran.

²⁴ Borondatezkoak ez diren desloturak/ langileak aldiaren itxieran.

Kalitatezko enplegua

Kalitatezkoa eta egonkorra den enplegua da CAFek apustu egin duen ezaugarrietako bat. Pertsonen esperientzia eta ezagutza dira uneotan CAFek bere jardura guztietan duen lehia arloko posizioa izatea ahalbidetu duten ardatzak. Aldiaren amaieran, CAF Taldeko langile finkoen ehunekoa % 91koa zen, eta egonkor mantendu da 2020ari dagokionez (% 92). Emakumeen kolektiboan, ehunekoa % 90ekoa da, aurreko aldian bezala (2020an % 90). Horrez gain, sailkapen profesionala (enplegatuak ²⁵ eta langileak) kontuan hartzen badugu, langile finkoen ehunekoa % 91 baino gehiagokoa da eta egonkor eutsi dio aurreko ekitalditik (2020an, % 92). Zifra horiek ikusita, Taldeko enplegu finkoa, azken ekitaldian, egonkorra dela esan dezakegu.²⁶

Kontratu motaren arabera langileak (Ekitaldiaren amaieran)

	2021				2020				2019			
	Finkoa da.		Aldi baterakoa		Finkoa da.		Aldi baterakoa		Finkoa da.		Aldi baterakoa	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Generoaren arabera												
Gizonezkoa	10.316	% 92	919	% 8	10,291	% 93	789	% 7	10,077	% 89	1,186	% 11
Emakumezkoa	1.836	% 90	213	% 10	1,783	% 90	194	% 10	1,663	% 87	253	% 13
Adinaren arabera												
30 urte baino gutxiago	1.284	% 74	462	% 26	1.366	% 77	419	% 23	1.422	% 71	571	% 29
30 eta 50 urte artean	8.631	% 94	588	% 6	8,560	% 95	490	+% 5	8,344	% 91	795	% 9
50 urte baino gehiago	2.237	% 96	82	% 4	2,148	% 97	74	% 3	1,974	% 96	73	% 4
Talde profesionalaren arabera												
Enplegatuak	6,219	% 92	575	% 8	5,850	% 92	536	% 8	5,587	% 90	622	% 10
Langileak	5,933	% 91	557	% 9	6,224	% 93	447	% 7	6,153	% 88	817	+% 12
Eskualdearen arabera												
Europa	10.950	% 94	749	% 6	10,601	% 93	859	% 7	10,188	% 88	1,334	+% 12
Amerika	826	% 74	287	% 26	1.127	% 97	30	% 3	1,206	% 97	41	% 3
Munduko gainerako tokiak	376	% 80	96	% 20	346	% 79	94	% 21	346	% 84	64	% 16
Guztira												
	12,152	% 91	1,132	% 9	12,074	% 92	983	% 8	11,740	% 89	1,439	% 11

²⁵Enplegatuen talde profesionalak unibertsitateko tituludunak, tarteko arduradunak eta administrazioko langileak biltzen ditu.

²⁶Aldi baterako kontratuen urteko batezbestekoa ez da generoaren, adinaren eta sailkapen profesionalaren arabera bereizten, Taldearen barruan dauden langileen artean ez dutelako ordezkari esanguratsurik, % 1 baino gutxiago baitira.

**Kontratu motaren arabera langileak
(Batez besteko langileak)**

	2021				2020				2019 ²⁷			
	Finkoa da.		Aldi baterakoa		Finkoa da.		Aldi baterakoa		Finkoa da.		Aldi baterakoa	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Generoaren arabera												
Gizonezkoa	10.278	% 93	824	% 7	10,183	% 91	957	% 9	9,498	% 89	1,157	% 11
Emakumezkoa	1.813	% 90	198	% 10	1,724	% 89	218	% 11	1,586	% 87	243	% 13
Adinaren arabera												
30 urte baino gutxiago	1.187	% 75	406	% 25	1,272	% 73	466	+% 27	1,233	% 70	529	% 30
30 eta 50 urte artean	8.616	% 94	534	% 6	8,442	% 93	634	% 7	8,103	% 91	782	% 9
50 urte baino gehiago	2.288	% 97	82	% 3	2,193	% 97	75	% 3	1,748	% 95	89	+% 5
Talde profesionalaren arabera												
Enplegatuak	6,065	% 96	548	% 4	5,716	% 91	578	% 9	5,329	% 90	579	% 10
Langileak	6,026	% 96	474	% 4	6,191	% 91	597	% 9	5,755	% 88	821	+% 12
Eskualdearen arabera												
Europa	10.742	% 94	745	% 6	10,434	% 91	1050	% 9	9,461	% 88	1,293	+% 12
Amerika	964	% 84	181	% 16	1,141	% 97	35	% 3	1,271	% 96	49	% 4
Munduko gainerako tokiak	385	% 80	96	% 20	332	% 79	90	% 21	352	% 86	58	+% 14
Guztira												
	12,091	% 92	1,022	% 8	11,907	% 91	1,175	% 9	11,084	% 89	1,400	% 11

Kalitatezko enplegua sortzeak lana derrigor herrialde bakoitzeko lan-legeriaren eta hitzarmen kolektiboen arabera antolatu beharra eskatzen du. Hala, Taldeko sozietate bakoitzak erabakitzen ditu gai hauekin lotutako alderdiak (besteak beste): lanaldia, atsedeen-aldiak, egutegia, oporrak, baimenak eta eszedentziak. Gauza bera gertatzen da onura sozialeko itunekin (merkatuko jardunbideen arabera dira), pentsio-funtsetara edo osasun-arretarako aseguruetara egindako ekarpenak barne (besteak beste). Hala, horiek guztiak lan-harremanen arloko politikan jasotzen dira eta Talde osorako dira aplikagarriak. Gainera, sozietate , bakoitzak kontziliazioa erraztera bideratutako neurriak finkatzen ditu eta haietako batzuk lanaldiaren erregulazioarekin lotuta daude. Horien jarraipena, oro har, sartzeko eta irteteko ordua erregistratuta egiten da.

2021ean zehar, lege-erakunderik esanguratsuenetako batzuetan urrutiko lana arautu zen. Araudi berri horrek aukera ematen du, borondatez eta jarduera batzuetarako, hein handi edo txikiagoan zereginak etxetik egiteko, batez ere, kontziliazio kontuak direla eta. Gainera, deskonexio digitalari buruzko neurriak ere jasotzen dituzte.

● **Prestakuntza eta ebaluazio-prozesua dira profesionalen garapenerako ardatza**

Prestakuntza-prozesua oinarrizko elementua da prestakuntza-jardueretan eta agerian geratzen da sozietate nagusian zein jarduera nagusiei lotutako Estatuko filial guztietan.

Prestakuntza-plan eragingarria eta eraginkorra bermatzeko asmoz, prozesu horren baitan hiru jarduera-bloke nagusi zehaztu dira. Adierazle batzuen bidez, aldizka monitorizatzen dira. Hasierako fasean, prestakuntza-beharren inguruko diagnostikoa egiten da funtzio bakoitzaren ikuspegi bertikala zein horizontala barneratuz prestakuntzarekin lotutako zeharkako gaitetan (esaterako, laneko segurtasuna eta osasuna, produktuaren segurtasuna, araudia betetzea eta abar). Prestakuntza-plana onartu eta jakinarazi ondoren, exekuzioa eta ebaluazioa hiru mailatan hasiko

²⁷2020 eta 2021eko metodologiaren arabera berriro kalkulatu diren datuak.

da (asebetetzea, eragingarritasuna eta urteko balantzea) jardueraren lehentasunekiko lerrokatzea eta eragingarritasuna sendotzeko.

Prozesu hori sistematikoki berrikusi dugu urteetan zehar etengabe hobetzeko dinamikaren bitartez, kasu batzuetan, prozesuen kudeaketaren barruan, eta jardueraren beharrei erreparatuz, betiere.

2021ean, aurrera pausoak ematen jarraitu dugu hainbat formatu uztartzen dituen ikasketa-eredu malguagoa hedatzeko. 2020an abian jarri genuen “CAF E-learning” plataforman hainbat eduki garatu ditugu. 2021ean zehar, aurrez aurreko prestakuntza eta prestakuntza birtuala uztartu ditugu, osasun-krisia zela eta indarrean zeuden segurtasun-neurriak betez uneoro. Halaber, modu asinkronoan prestakuntza-edukietara sartzeko aukera gaitu dugu.

Taldean, 210.000 prestakuntza-ordu baino gehiago jaso ditugu,²⁸ eta pertsona bakoitzak 18 prestakuntza-ordu jaso ditu batez beste, aurreko ekitaldian baino 5 gehiago. Generoari dagokionez, emakumeek gizonen baino lau prestakuntza-ordu gehiago jaso dituzte. Enplegatuentzako prestakuntza-orduen batez bestekoa altuagoa izan da; 22 prestakuntza-ordu izan dituzte, langileek baino zortzi ordu gehiago.

	2021	2020	2019
	Orduak guztira	Batezbesteko orduak pertsonako	Batezbesteko orduak pertsonako
Generoaren arabera			
Gizonezkoa	171.848	17	-
Emakumezkoa	38.934	22	-
Talde profesionalaren arabera			
Enplegatuak	125.547	22	14
Langileak	85.235	14	19
Guztira			
	210,782	18	17

Era berean, prestakuntza-ekintza guztietako gogobetetzearen eta eraginkortasunaren emaitzek 2021 aldirako markatutako helburuak gainditu dituzte, 8,77 eta 8,67 puntu izan dituzte hurrenez hurren²⁹.

Prozesu berean txertatuta dago jardueraren ebaluazioa eta erakundeko pertsonen garapena dinamizatzen duen elementuetako bat da. Sozietate nagusiko zein Estatuko eta nazioarteko³⁰sozietate guztietako pertsonen % 85ek jaso du ebaluazioa, zehaztutako sistemaren bitartez. Ebaluatutako izan diren langileen generoaren eta talde profesionalen araberako banaketa hau da: emakumeen % 79k jaso du ebaluazioa eta gizonen % 86k. Halaber, langileen % 88 ebaluatu da 2021ean, eta enplegatuen % 83.

Erakundearen pertsonen kudeaketarako prozesuak konpetentzia orokorrak zein teknikoak ebaluatzeko eredu zehazten du, pertsona bakoitzaren lanpostuaren arabera. Gainera, unibertsitateko tituluak dituzten pertsonak eta tarteko arduradunak ebaluazio-sistemaren barruan daude, eta, horren bitartez, helburu indibidualak finkatzen zaizkie. 2021ean Taldearen jardura nagusi guztietan egin dira ebaluazio-prozesuak, eta hurrengo aldiran egiten jarraituko dugu. Ebaluazio-prozesuak jardura eta kolektibo ugarien beharretara egokitu dira.

Trenen material gurgildunarekin zerikusia duen jardueran hedatu dugun ebaluazio-prozesu berria nabarmentzekoa da. Eredu berriaren asmoa pertsona guztiak balioekin lerrokatzea da, erakundearen duten erantzukizun motaren arabera jokabide zehatzak hedatuz. Gainera, enpresak pertsonengandik zer espero duen eta helburuei zer ekarpen egiten dieten argitu nahi du.

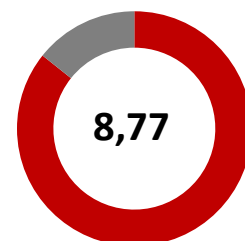
Atal honetan eta Taldeak 2021ean egin dituen hainbat jardueratan, lidergoa sustatzeko jarduketak garatu ditugu, pertsonen eta proiektu edo programen arduradunentzat. Programen asmoa lider

²⁸CAF Taldeko langileen % 92aren datu ordezkagarria.

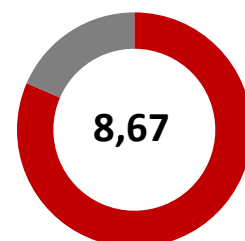
²⁹ Jaso dituzten prestakuntzen ebaluazio-sistema ezarrita duten egoitzen datuak.

³⁰ Jardueraren ebaluazio-sistema ezarrita duten egoitzen datuak.

Prestakuntzaren gogobetetzea

Prestakuntzaren eraginkortasuna

rola argitzea eta komunikazioa edo taldeen zuzendaritza hobetzea da, besteak beste. Gainera, garapena sustatzeko tresnak txertatu ditugu, hala nola coaching edo mentoringa.

Bestalde, aurreko aldian egin genuen modura, ekitaldi honetan, trebatzeko eta pertsonen kudeaketa-sistemekin lerratzeko hainbat ekintza egin ditugu, Taldearen jarduerak egiten ari garen eraldaketa-programetan eta abian dauden integrazio-prozesuetan hala eskatuta.

● Barne-mugikortasuna, garapenerako tresna

Abian dauden proiektuen beharrei erantzuteko malgutasuna eskaintzen duen jarduera izateaz gain, funtsezkoa da pertsonen laneko bizi osoan zehar izaten duten garapenerako. Langileen mugikortasuna prestakuntza-planen barruan dauden prestakuntza-programen bitartez ahalbidetzen da, bai eta aurreikusi gabe dauden eta erantzukizun berriak hartzeko kualifikazioa eskaintzea helburu duten programen bitartez ere. Barne-mugikortasunerako prozesuak ohikoak dira CAF Taldearen jardura nagusietan.

Alde horretatik, eta epe ertainera begira, talentua hautemateko hainbat ariketa egin ditugu, eta hurrengo aldian ere horiekin jarraituko dugu, askotariko jarduerak dituzten erronken aurrean prest dauden pertsonak izateko.

2021ean, taldearen jardura nagusietako batzuen barruan libre zeuden postuak argitaratu genituen eta ebaluazio-prozesuekin zerikusia zuten ibilbide-planak zehaztu. Atal honetan, garapen-planak zehaztu eta hedatzeaz gain, epe ertainera begirako ibilbide-planak zehazteko ekimena ere egin dugu, eta balizko arlo batzuk zehazten dira bertan: pertsonen lidergoa eta proiektu/programena, balio-aniztasun funtzionala edo espezializazio teknikoa.

● Elkarrizketa soziala

Elkarrizketa sozialaren antolatetari dagokionez, nabarmendu beharrekoa da langileen, ordezkarien eta enpresaren etengabeko komunikazioa dagoela haien interes eta aurreikuspenak ezagutzeko. Horrek guztiak guztiontzako akordio onuragarriak lortzea ahalbidetu beharko luke. Langileei informazioa emateko eta kontsultak egiteko prozedurak ugariak dira Talde baitan. Horrek malgutasun handiagoa ematen du eremu geografiko eta lege-araudi bakoitzeko erabilera eta ohituren arabera egokienak diren bideak aukeratu ahal izateko.

Enpresa nagusiko eta Taldeko jardura guztietako filial nazionaletako langile guztiak babesten dituzte sektoreko edo enpresako hitzarmen kolektiboek. Oro har, langile guztientzat dira aplikagarriak. Nazioartean, nabarmendu beharrekoak dira ere gai ugariarekin (ordainsariak, lanaldia eta laneko denbora) lotuta hainbat geografiatan bideratzen ari diren negoziazio kolektiboak. CAF Taldearen langileen % 89 araudi kolektiboaren eraginpean dago. Bestalde, hitzarmen kolektibo berriaren eraginpean daude Taldeko langileen % 70, erantsita dagoen taulan bereizten diren eremu geografikoen arabera.

Herrialdeko hitzarmen kolektiboak estalitako langileen ehunekoa

Europa	% 73
Espainia	% 100
Suedia	% 100
Erresuma Batua	% 32
Europako gainerako herrialdeak ³¹	% 19
Amerika	% 41
Brasil	% 100
Mexiko	% 80
Amerikak o gainerako herrialdeak	% 29
Munduko gainerako tokiak	+% 14

Gainera, barne-komunikazioa sistematikoa, azkarra, hedatua eta ohiko ohituretara egokitua dagoena sustatzeko, 2021ean hainbat ekimen egin ditugu.

³¹Langile aldetik esanguratsuak diren hainbat herrialdek, hala nola Polonia eta AEBk, ez dute hitzarmen kolektiborik eta Europako gainerako herrialdeak eta Amerikako gainerako herrialdeak epigrafeen barruan ageri dira.

2021ean zehar, 2020an onartu zen Komunikazio Orokorreko Politika garatzeko eskuliburua zehazten hasi gara. Eskuliburu horretan 2021ean berrikusi ditugun barne-komunikazioko jarraibideak txertatuko ditugu. CAF Taldea osatzen duten sozietate eta jarduera guztientzako barne-komunikaziorako argibide orokor horien helburua barne-komunikaziorako koherentzia bermatzea da, eta pertsona guztiek informazio esanguratsua eguneratuta dutela eta erakundeko maila guztietan interakzio arinak eta etengabeak daudela bermatzea, bai aurrez aurrekoak, bai zeharkakoak.

Halaber, 2021ean, barne-komunikazio planak hedatu ditugu hainbat mailatan, e-learning prestakuntzaren garapenarekin eta abian jarri ditugun tresna kolaboratzaileekin uztartuz.

Era berean, interakzio arina izateko moduak eta bideak ahalbidetzeko eta erakundeko pertsona bakoitzak etengabe informazio eguneratua izateko, 2021ean, CAFeko pertsona guztiek eskuragarri duten eta uneoro informazio garrantzitsurako sarbidea ematen dien erakundearen barne-komunikaziorako aplikazioa modu intentsiboan erabili dugu. 2021ean osatu dugu tresna dinamiko hori, berrikuntzen laburpenak eginez eta bi asteak behin bidaliz.

Gainera, 2020an egin genuen moduan, zuzeneko komunikazioa izateko aurrez aurreko eta jarduerak eta birtualak sustatzen jarraitu dugu. Komunikazioaren inguruan pertsonak duten iritzia sistematikoki biltzen dugu.

4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna

[EG 202, 202-1, KI 405, 405-1, KI 406]

● Aukera-berdintasuna

CAFeko Jokabide Kodeak, Jasangarritasuneko Politikak eta Dibertsitateko eta Kontseilariak Hautatzeko Politikak zehazten duten moduan, CAFek pertsonetikiko duen konpromisoaren oinarrietako bat da aniztasunaren errespetua eta gizon eta emakumeen tratu- eta aukera-berdintasuneko eskubidea. Horretarako, Taldeak bereizkeria mota oro, izan zuzena edo zeharkakoa, ez egotea sustatzen du modu aktiboan eta, bereziki, sexu-bereizkeriarekin lotuta; era berean, gizonen eta emakumeen arteko berdintasun-printzipioa lan-esparruan defendatzen eta eraginkortasunez aplikatzen dela bultzatzen du, eta lan- eta familia-bizitza uztartzearen alde egiten duten neurriak ezartzean aurrera egiten du.

Horrekin lotuta, CAF SAREN hitzarmen kolektiboak (Beasaingo, Irungo eta Madrilgo zentroetarako) emakumei lan-mundurako sarbidea errazteko nahia adierazten du, baita harremanean berdintasun-printzipioaren aplikazio eraginkorra, eta gizonen eta emakumeen arteko lanaren baldintzetan diskriminaziorik eza lortzekoa ere.

Langileak bildu eta hautatzeko prozesuetan, sartzeko aukera berak bermatzen dira eta diskriminatzaileak ez diren irizpideak ezartzen dira; langileak biltzeko prozesuak pertsona guztientzako irekiak izaten dira, hautaketa-baldintzak objektiboak eta lanpostuarekin zerikusirik ez duten egoerak ez dira kontuan hartzen. 2021ean, CAF Taldean sartutako emakumeen ehunekoa sarrera guztien % 17koa izan da eta horrek Taldeko langilerian emakumeen presentzia handitzen lagundu du. Egun langileen % 15ekoa da.

Halaber, gizon eta emakumeek prestakuntza jasotzeko sarbide-berdintasuna bermatzen dugu, ibilbide profesionalaren garapena sustatu, eta lanpostuaren eskakizunetara egokitzeko, barneko enpleagarritasuna hobetuz.

Taldea konprometitu dago barneko estrategia eta politiken bidez berdintasuneko aukerak sustatzearekin eta langileek beren potentziala garatzeko aukera berberak izango dituztela bermatzearekin. Ondorioz, dagozkion neurriak eta erabakiak hartuko ditu sexuagatiko bereizkeria den edo sortzen duen edozein jarduketa gertatzen bada.

Konpromiso horien eta haien ekimenen kontrol integrala egin ahal izateko, Taldeko sozietate guztiek betetzen dute berdintasun-planen³² garapenarekin lotutako legezko araudia ekitaldiaren amaieran. Era berean, hainbat kudeaketa-mekanismo dituzte: sexu-jazarpeneko edo sexu-arrazoiengatiko jazarpeneko kasuen aurrean jarduteko protokoloa eta langileen eta enpresaren ordezkariak biltzen dituzten berdintasuneko batzordeak, sexu-jazarpen kasuak eta sexuagatiko lan-diskriminazio kasuak argitzeko. Sozietate nagusiaren barruan, haren neurria dela eta, aipatu beharrekoa da berdintasun-planak egiteaz, gauzatzeko eta jarraipena egiteaz arduratzen den berdintasuneko batzorde bat dagoela. Laneko eta familiako bizitza kontziliatzen laguntzen duten neurri eta ekintza posibleak aztertzen ditu. Batzorde horrek egiten du berdintasun-adierazleen urteroko diagnostikoa eta jarraipena. Bertan aztertzen dira alderdi hauek, besteak beste: hautaketa-prozesuen aldizkako jarraipena, kolektiboari aplikatzen zaizkion kontziliazio-neurriak eskatu eta/edo horiek hartu dituzten langileen jarraipena sexuaren arabera banakatuta, edo langileen eta enplegatuen promozio-sistemaren jarraipena.

Era berean, azken urteotan, enpresak berdintasun-planak, sexu-jazarpeneko protokoloa eta sexu-arrazoiak eragindako protokoloa barne mailan hedatzeko urratsak ematen jarraitu du ohiko bideen bidez. Gainera, barneko zein kanpoko jakinarazpenetan, hizkuntza inklusiboa eta berdintasuneko erabiltzea sustatu du.

CAF Taldean aplikatzen diren aukera-berdintasuneko eta bereizkeriarik ezeko printzipioak Jokabide Kodean daude jasota. Testuinguru horren baitan, 2021ean sexu-arrazoiek eragindako jazarpeneko

³²Berdintasun-planak 901/2020 eta 902/2020 Errege Dekretuetara egokitzeko prozesua abiatu dugu, ezar daitezkeen sozietateetan.

bost kasu gertatu dira eta dagokion barne mailako ikerketa, tratamendua eta ebazpena egin zaio, dagokion laneko neurriak aplikatuta. Aurreko aldian, kasu bat hauteman zen alderdi horretan.

● Ordainsariak eta soldata-arrakala

CAF Talde baitan, ordainsariak kudeatzeko eta ezartzeko tratamendua ordainsarien kudeaketa arloko politikan jasotakoaren arabera egiten da, eta Talde osoan da aplikagarria. Araudi korporatibo horren helburua da ordainsarien kanpoko lehiakortasunari eta barne-koherentziari dagokienez tratamendu egokia bermatzea eta horiek jardueren beharrekina eta erronkekina lerrokatzea. Horrekin lotuta, kontsultore espezializatuek prestatutako informazioa izan ohi dugu; horri esker, merkatua eta funtzioa erreferentziatzen hartuta, soldata maila batzuk ezar daitezke.

Irizpide orokor horiek ordainsari maila egokietan zehaztuta daude eta, 2021ean, langileen batez besteko ordainsaria ³³ 38.353,28 €-koa izan da.

Batez besteko ordainsaria (2019 ³⁴ -2021 bilakaera)			
	2021	2020	2019
Batez besteko ordainsaria	38.353,28 €	37.015,01 €	36.355,22 €

Taldearen³⁵ jarduera guztietako soldata-arrakala negatiboa da (-% 0,5), emakume guztien ordainsarien batez bestekoa gizonena baino altuagoa delako.

Batez besteko ordainsariak generoaren, adinaren eta sailkapen profesionalaren arabera banakatuta

	2021	2020	2019
Batez besteko ordainsaria €	Generoaren araberako soldata-arrakala³⁶	Generoaren araberako soldata-arrakala³⁷	Generoaren araberako soldata-arrakala
Generoaren arabera			
Emakumezkoa	38.502,40 €	(% 0,5)	(% 0,2)
Gizonezkoa	38.326,09 €		
Adinaren arabera			
30 urte baino gutxiago	24.212,57 €	(% 8)	(% 8)
30 eta 50 urte artean	39.154,81 €	(% 5)	(% 5)
50 urte baino gehiago	45.813,57 €	% 7	% 4
Talde profesionala			
Enplegatuek	45.825,83 €	% 16	% 16
Langileak	30.530,71 €	% 10	% 27

Adinaren araberako CAF Taldeko batez besteko ordainsariak agerian uzten du adinaren eta jasotako ordainsariaren artean korrelazioa dagoela, erantsitako taulan jasotzen den moduan. Halaber, generoaren araberako soldata-arrakalari dagokionez, datuak adinaren arabera aztertuz gero, 30 urtetik beherakoen segmentuan soldata-arrakala negatiboa da (-% 8), emakumeen ordainsaria gizonena baino altuagoa baita. Gauza bera gertatzen da 30 eta 50 urte bitartekoekin, -% 5eko soldata-arrakala negatiboa dago. Aldiz, 50 urte baino gehiagokoen tartean, emakumeen kolektiboaren ordainsaria % 7 txikiagoa da.

³³ Laneko zereginengatik taldeko langile guztiek lanaldi osoan dituzten urteko kontzeptu finkoak hartu dira kontuan. Kontzeptu aldagarriak ez ditugu kontuan hartu, guztizko zenbatekoaren gainean esanguratsua ez direlako (% 2 baino gutxiagoa). Bihurketa egiteko, aldi horretako batez besteko kanbio-tasa hartu da kontuan.

³⁴ 2019ko soldata-arrakalari buruzko datuak 2019ko Finantza arlokoa Ez den Informazioaren Egoeran argitaratu ziren.

³⁵ Generoagatiko soldata-arrakala kalkulatzeko kontuan hartu dira enplegatu guztiak, goi-zuzendaritzakoak eta kontseilari exekutiboak barne.

³⁶ (Taldekako gizonen batez besteko ordainsaria - Taldekako emakumezkoen batez besteko ordainsaria) / Taldekako gizonen batez besteko ordainsaria.

³⁷ 2020ko soldata-arrakala berriro kalkulatu da eta kontuan hartu dira goi-zuzendaritzako eta kontseilari exekutiboaren ordainsariak.

Talde profesionaleri dagokienez, CAF Taldearen ordainsariak bi kolektibo handitan bereizten dira: enplegatuen kolektiboa³⁸ eta langileen kolektiboa. Enplegatuen kolektiboaren batez besteko ordainsaria 45.825,83€-koa da eta langileen kolektibokoa 30.530,71€-koa. Bestalde, bi kolektibotan, aurreko aldietan bezala, soldata-arrakala positiboa da. Enplegatuen kolektiboaren barruan, arrakala % 16koa da eta aurreko aldiekin alderatuta, egonkor mantendu da. Langileen kolektiboko arrakala, aldiz, murriztu egin da eta % 10ean dago. Murrizketa hori langileen kolektiboko emakumeen konfigurazioan izandako aldaketek eragin dute, ekitaldian zehar Mexikon abian jarritako lan-erregulaziora egokitzearen ondorioz.

Datuak kolektiboaren arabera identifikatzen baditugu, antzintasuna da ordainsarieretan generoaren araberako desberdintasun gehien sortzen dituen faktorea. Gizonen antzintasuna CAFeko jarduera guztietan batez beste % 25 altuagoa da emakumeena baino enplegatuen artean, eta % 26 langileen artean.

Soldata-arrakala orokorra generoa, talde profesionalak eta antzintasuna kontuan hartuta

2021		
Talde profesionala	Generoaren araberako soldata-arrakala ³⁹	Antzintasuneko aldea ⁴⁰
Enplegatuek	% 16	% 25
Langileak	% 10	% 26

Gainera, soldata-arrakalarekin lotutako datuak kolektibo soziodemografiko ugarietako generoaren araberako banaketaren asimetriak baldintzatzen ditu. Emakume guztien batez besteko ordainsaria gizonen guztien batez besteko ordainsaria baino handiagoa den arren, bien batez bestekoak kategorian profesionalaren arabera alderatuz gero, emakumeen batez bestekoa txikiagoa da bai enplegatuen kategorian, bai langileenean. Arrazoia da emakumeak gizonak baino gutxiago direla (emakumeek % 15 dira) eta talde profesionalean modu asimetrikoan banatuta daudela.

Langileen banaketa talde profesionalaren eta generoaren arabera (Ekitaldiaren amaieran)

2021		
Talde profesionala	Emakumezkoa	Gizonezkoa
Enplegatuek	% 88	% 44
Langileak	% 12	% 56
Guztira	% 100	% 100

Emakume gehienak langileen kategorian daude, hain zuzen ere % 88, eta enplegatuen talde profesionalerako batez besteko ordainsaria langileen taldearena baino altuagoa da. Bestalde, enpresan dauden gizon guztien % 56 langileen talde profesionalean daude, eta horien ordainsaria enplegatuen bano baxuagoa da.

Indarren aduen hitzarmen kolektibok eta CAF Taldeko sozietateetan aplikagarriak diren ordainsariei buruzko arauak berdintasuneko tratamendua bermatzen dute, generoa aintzat hartu gabe soldata-baldintzak ezarrita.

Sozietate nagusiko kontseilari edo aholkularientzako ordainsarien tratamendua enpresa kotizatu gisa aplikagarriak diren gardentasuneko irizpideei lotuta dago. Alde horretatik, aholkularien baldintzen banakako banakapena eta xehetasunak, goi-zuzendaritzan dagoen emakume bakarra hartzen du kontuan, eta Ordainsariei buruzko Urteko Txostenean jasota daude. Helburu horrekin prestatzen da txostena eta indarrean dagoen araudiak xedatutakoa betez argitaratzen da. Bestetik, goi-zuzendaritzako gainerako kideen ordainsariak Kotizatutako Sozietate Anonimoen Gobernu Korporatiboko Urteko Txostenaren barruan daude.

Irisgarritasun unibertsala

³⁸ Enplegatuen talde profesionalak unibertsitateko tituludunak, tarteko arduradunak eta administrazioko langileak biltzen ditu.

³⁹ (Taldekotako gizonezkoen batez besteko ordainsaria - Taldekotako emakumezkoen batez besteko ordainsaria) / Taldekotako gizonezkoen batez besteko ordainsaria.

⁴⁰ (Taldekotako gizonezkoen batez besteko antzintasuna - Taldekotako emakumezkoen batez besteko antzintasuna) / Taldekotako gizonezkoen batez besteko antzintasuna.

Aniztasuna bultzatu ahal izateko, CAFek irisgarritasun unibertsala errespetatzen du lan-inguruneak zein fabrikatutako produktuek giza aniztasuna errespetatzea eta seguruak, osasungarriak, funtzionalak, ulergarriak eta estetikoak izatea ahalbidetzen duten irizpideak aintzat hartuta.

CAFeko ingurune fisikoetako irisgarritasuna bultzatzeko, eraikin industrialetan eta zerbitzuetan egiten den edozein inbertsio berri zein zerbitzu orokorrekin lotutako instalazio eta hornikuntza guztietan egindako egokitzapen edo moldaketa guztiak tokiko irisgarritasuneko estandarren eta araudiaren arabera egiten direla bermatzen da.

Produktuen eta zerbitzuen irisgarritasunari dagokionez, CAFek, diseinu fasetik hasita, horietara irisgarritasuna izatea lehenesten du biztanleria osoarentzako erabilera unibertsala bermatu ahal izateko. Diseinuek gaitasun ezberdinetako pertsonentzat erabilgarriak izan behar dute, aldaketa edo egokitzapen berezirik gabeak.

CAFek fabrikatutako produktu guztiak lizitazioko herrialde bakoitzeko araudian jasotako irisgarritasuneko eskakizunak zein erreferentziak Europako araudiak xedatutako baldintzak betetzeko (eta kasuren batean, gainditzeko) diseinatzen dira.

CAFek fabrikatutako tren arloko material gurpildunaren kasuan, mugigarritasun mugatuko pertsonentzat Europar Batasunak 2014an kaleratutako Interoperabilitateko eta Irisgarritasuneko Zehaztapen Teknikoan jasotako eskakizunei erantzuten zaie. Hiriko autobusekin lotuta, motordun ibilgailuak homologatzeko esparrua sortzen duen 2007/46 Direktibako IV. eranskinean jasotako zehaztapenen arabera egiten dira eraikitze-lanak. Aipatutako araua duela gutxi aldatu du UE 2017/2400 Araudiak. Hornikuntza horiek M2 edo M kategoriako ibilgailuak homologatzearekin lotutako xedapen uniformeengatik Nazio Batuen Europarako Batzorde Ekonomikoak (CEPE) onartutako 107. Araudiak xedatutako eskakizunak biltzen dituzte eraikuntzako ezaugarri orokorreki dagokienez eta, zehatzago esanda, mugigarritasun mugatuko bidaiarien irisgarritasunarekin lotuta.

CAFek proiektu irisgarriak garatzen duen esperientzia zabalari esker, alderdi horrekin lotutako kalitate gorena eskain dezake soiltasuna bermatuz. Izan ere, edozein bidaiari, alde aurretiko esperientzia izan beharrik gabe, bere garraibideetan bere kabuz moldatzeko gai izango da. Ibilgailuek behar bezala seinaleztatuta dituzte sarbideak eta mekanismoak edozein bidaiarik erabili ahal izatea bermatzeko. Gainera, erraztasuna ere bermatuta dago, gaitasun fisikoek ez dezaten baldintzatu erabiltzailearen esperientzia.

Informazioaren irisgarritasunari dagokionez, CAF bere webgunearen irisgarritasunarekin erabat konprometituta dago eta bere edukiak ahalik eta erabiltzaile kopuru handienera iristea nahi du, haien desgaitasun-baldintza edozein izanda ere. Horretarako, W3Ck ezarritako teknologia estandarrak erabiltzen ditu eta Irisgarritasuneko WAI 1.0 lldoei jarraitzen die. W3Ck ezarritako web-estandarrak erabilia, webgunea gailu eta plataforma ugaritan zuzen ikus daiteke eta, gainera, edukia behar bezala inprima daiteke. Estandar horietako batzuk dira, adibidez, hauek: baliozko merkatu semantikorako Trantsizionala den XHTML 1.0, eta teilakatutako diseinurako estilo-orriak (CSS).

Azkenik, nabarmendu beharrekoa da CAF Taldeak desgaitasuna duten pertsonen eskubideekin eta haien gizarteratze-eskubideekin lotuta herrialde bakoitzeko legeriak xedatutakoa betetzen duela. Ziurtatutako desgaitasuna duten langileak⁴¹ zuzenean kontratatuta eta indarrean dagoen legerian jasotako neurri alternatiboak adostuta egiten da hori.

4.3 Giza eskubideekiko errespetua

⁴¹ Gai horretako legezko betebeharrak eta beste neurri alternatibo batzuk bete ahal izateko, CAFek ziurtatutako desgaitasuna duten 85 langile ditu (2020an, 98 ziren).

CAFek, bere jarduerak garatzen dituen lurralde guztietan indarrean dagoen antolamendu juridikoa zorrotz betetzeko konpromisoa bere gain hartzeaz gain, bere Jokabide Kodean eta Erantzukizun Sozial Korporatiboko Politikan jasotzen du oinarritzko eskubideak, tratu-berdintasuneko printzipioak eta ez bereizkeriakoak zein Nazio Batuen Munduko Itunean (CAF horri atxikita dago), Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalean eta Enpresa Multinazionalentzako ELGaren ildo zuzentzaileetan jasotako gainerako printzipio guztiak modu zorrotzean errespetatuko direla bermatzen duten neurriak betetzeko bere konpromisoa.

Giza Baliabideen errespetuari dagokionez, horri lotutako arriskuak hainbat esparrutan egon daitezke: pertsonen kudeaketa, ingurumena, operazioen esparrua edo negozioetako etika, besteak beste.

Esparru bakoitzeko giza eskubideen alderdiak kudeatzeari kalterik eragin gabe, eta gorabeheren arabera, CAFek bi arlotan neurriak modu sistematikoan aplikatzea erabaki du: (i) arrazoizko arreta negozioetako etikaren arloan, CAF Taldeko sozietate batek parte hartzen duen proiektu eta kontratuetako bakoitzean eta hirugarren batzuekin harremana duenean giza eskubideekiko errespetua kudeatzea ahalbidetzen duten arrazoizko arretarako mekanismoak ezarrita; eta (ii) pertsonen kudeaketa, pertsonen kudeaketako prozesu korporatiboaren bidez hedatzen dena, eta laneko arriskuen prebentzioko eta lan arloko politikak gehitzen dituena. Taldearen jarduera guztietan gai horrekin lotutako konpromisoak betetzen direla zaintzea du xede.

Konpromiso horiek aintzat hartuta, betetzea ezbaian jar dezaketen arriskuak identifikatzen dira: (i) lanean tratu-berdintasuneko eta/edo bereizketako printzipioa haustea; (ii) bere zentroetan eta/edo hirugarren batzuen zentroetan elkartzeko eta negozioazio kolektiborako askatasunik ez izatea; (iii) haurren esplotazioa bere zentroetan eta/edo hirugarren batzuen zentroetan; (iv) nahitaezko lana bere zentroetan eta/edo hirugarren batzuen zentroetan; (v) herri indigenen eskubideen urraketa; (vi) jazarpen psikologikoa; (vii) ezintasuna duten pertsonen gutxiagizko integrazioa; eta (viii) dagokion proiektuko berezitasunen arabera kasuz kasu aztertzen diren beste batzuk.

Arrisku horietatik eratorritako inpaktuek laneko segurtasunarekin eta giza eskubideen urraketaekin lotutako zigorrek ekar ditzakete eta, gainera, CAF markaren irudia edo erreputazioa kaltetu, urraketa horien berri komunikabideetan emanez gero. Lehen inpaktu horrek epe laburrera begira du isla, baina beste inpaktuek epe ertainera begirako eragina izaten dute horiek gauzatzea pixkanakakoagoa delako.

Arriskuak Kontrolatzeko eta Kudeatzeko Sistemen eta Compliance Korporatiboko etengabeko garapenaren baitan, giza eskubideekin lotutako arriskuen kudeaketa eta kontrola daude jasota.

Horretarako, proiektua kokatuta dagoen herrialdeak, eskualdeak edo hiriak, edo haren ezaugarriek, *a priori* lotutako inpaktu potentzialekin lotuta neurri bereziak hartzea eskatuko lukeen arrisku maila duten aztertzen da.

Giza Eskubideak betetzeko eskakizuna lehentasuna duen auzia da CAF Taldearentzat eta 2021ean, Betekizunaren Funtzioak berriro berrikusi eta eguneratu du Giza Eskubideen arloko gure Arrazoizko Arreta Prozedura, kudeaketa hobea izateko eta horrekin zerikusia duten arriskuak kontrolatzeko, eta, zehazki, CAF Taldearen jarduerak garatzean nazioarteko zigorrek izan ditzaketenak kontuan izateko.

Prozedura horrek irismen korporatiboa du, eta aurrez eta modu sistematikoan ebaluatu behar dira giza eskubideen ikuspegitik potentzialak diren proiektu guztiak (edozein negozio-jarduera). Horren arabera, *a priori* ebaluatu ahal izango litzateke CAF Taldearen esku-hartzeak ez duela eskubide horietan inolako urraketarik eragingo bere jarduerak, bere eragiketen zuzeneko eragina edo bere produktu edo eskaintako zerbitzuen salmenta direla eta.

Prozedura diseinatzeko, zorrotz hartu dira kontuan ELGak enpresa multinazionalentzat ezarritako ildo nagusietako gomendio eta adierazleak, eta Nazio Batzuetako giza eskubideei eta enpresei buruzko printzipio zuzentzaileak. Bereziki, hasieran onartu zenetik, prozedura horrek funtsezko desberdintasuna izan du arlo horretako arriskuak ebaluatzeko ikuspegian; aztertutako arriskuek kontuan izan beharko dituzte derrigorrez kaltetutako aldean interesak, hau da, Giza Eskubideen titularrenak (eta ez enpresarenak bakarrik).

Aldi berean, CAF Taldeko sozietateekin kontratatzen duten hirugarren guztiei eskatzen zaie (besteak beste) legeak, giza eskubideak eta askatasun publikoak errespetatzea hertsiki-hertsian, eta honako hauek errespetatzen direla bermatzen duten neurri guztiak hartuko dira: oinarritzko eskubideak, tratu-berdintasuneko eta bereizkeriarik ezeko printzipioak, haurren lan-esplotazioaren aurreko babesa, eta Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsalean nahiz giza eskubideekin lotuta Nazio Batuen Munduko Itunean jasotako beste edozein printzipio. Ezarritako barne-prozedurak aplikatu ondoren, 2021eko ekitaldian ez da CAF Taldeak proiekturen batean izandako parte-hartzetik eratorritako giza eskubideen inolako urraketarik detektatu.

Bestalde, 2020 ekitaldiko Finantza arlokoa Ez Den Informazioaren Egoerak Jerusalem egindako proiektuaren inguruan eman zuen informazioari dagokionez, CAFek kexa jaso zuen Harremanetarako Puntu Nazionalean (PNC) 2021eko ekitaldiaren amaieran ELGaren Ildo Zuzentzaileak gaizki ezartzeagatik, eta CAF Kontakturako Puntu Nazionala txostena onartu zain dago.

Nolanahi ere, CAFek onartu du uneoro PNCrekin elkarlanean aritzea eta ELGaren ildoak eta giza eskubideak (oro har) ez dituela urratu defendatu du. Hori beharrean, Compliance arloko barneko prozedurak aplikatuz, dagozkion zuhurtzia eta ardura handienak izan ditu. Zehatzago esanda, proiektu horretan CAF Taldeak betetzen duen jarduerari eta horien kudeaketari lotutako arrisku potentzialen azterketa egin eta berrikusi da hainbat aldiz, aurretik aipatu dugun prozeduraren arabera.

Bestalde, 2021ean ez da zuzenean edo Taldearen negozio-loturen bidez enplegatutako langileen artean giza eskubideen inolako urraketarik izapidetu.. Lan esparruarekin lotutako kapituluan daude jasota aukera-berdintasunari eta diskriminazio ezari buruzko gaiak.

Hurrengo koadroak CAF Taldearen barruan azken hiru ekitaldiana Giza Eskubideen arloan egin diren prozeduren jarraipena eta bilakaera laburbiltzen ditu:

	2021	2020	2019	Helburua
Jasota kexa kopurua	0	1	0	0
Hauteman diren giza eskubideen urraketak	0	0	0	0
Giza eskubideen ikuspegitik aztertutako proiektuak (%tan)	100	100	100	100

Bestalde, CAF Taldeak Taldeko plantilla osatzen duten pertsonen artean gai horren inguruan bere gain hartutako konpromisoen gaineko hedapeneko eta prestakuntzako jarduerak garatu ditu, Complianceko prestakuntza orokorraren arloan.

Alabaina, alderdi horietatik hobekuntzak egiteko, e-learning eredu gehigarri berria lantzen ari gara Arrazoizko Arretari buruzko barne-prestakuntza homogeneizatzeko erakundean eta Giza Eskubideen arloko gure Arrazoizko Arretari buruzko prestakuntza espezifiko eskaintzeko.

Pertsonen kudeaketarekin lotura duen giza eskubideen alderdiari dagokionez, lehen aipatutako pertsonen prozesu korporatiboak, Lan Harremanen Politikaren eta hura garatzen duten arauen arabera, gutxieneko eskakizun batzuk ezartzen ditu. Horiek barne mailako koherentzia bermatzen dute alderdi hauetan: lan-araudia, negoziazio kolektiboa eta langileen legezko ordezkaritza, oinarritzko eskubideak, berdintasuna eta bereizketarik eza, lan-kontratazioa eta Gizarte Segurantzza.

Alde horretatik, CAF taldeak beharrezkoak neurriak hartzen ditu bere eragiketetan zein hornitzaileen artean¹ Lanaren Nazioarteko Erakundearen funtsezko hitzarmenetako puntu hauei buruzko xedapenak betetzen direla bermatzeko:

- Jarduera egiten dituen herrialde guztietan langileek elkartzeko askatasuna eta negoziazio kolektiboa izateko eskubideak izango dituztela bermatzeko beharrezkotzat jotako neurriak;
- Haurren lana, behartutako edo derrigorrezko lana edo gazteei lan arriskutsuak esleitzea ekiditeko neurriak; Alde horretatik, 2015an Modern Slavery Actek Erresuma Batuan onartu zuen esklabutzaren eta pertsonen salerosketaren aurkako adierazpena eta 2018an Australian onartu zen Modern Slavery Act adierazpena betez, CAFek urtero argitaratzen du CAFen eta bere hornidura-katean praktika horiek prebenitzeko eta, hala badagokio, ezabatzeko konpromisoei eta neurriei buruzko txostena, eta;

-
- Lan baldintzetan berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatu eta zaintzea, langileak sexuagatik, jatorriagatik, arrazagatik, etniagatik, egoera zibilagatik, baldintza sozialagatik, erlijio edo sinesmenengatik, ideia politikoengatik, sexu-orientazioagatik, sindikatuekiko atxikipenagatik edo atxikipen faltagatik, enpresakoak diren edo enpresarekin lotura duten pertsonekin duten senidetasun-loturagatik eta hizkuntzagatik zuzenean edo zeharka diskriminatu ditzaketan erabakiak debekatuz.

Azken puntu honi dagokionez, bi protokolo espezifiko ezarri dira: sexu-jazarpenaren edo sexu-arrazoiak eragindako jazarpenaren aurkako protokoloa, eta Jazarpen Psikologikoa Prebenitzeko Protokoloa, laneko arriskuak prebenitzeko kudeaketa-sisteman gehitutakoa. Bi protokoloek esparru horiekin lotuta zuzendaritzak egindako aitortpena jasotzen dute; horien helburua da aipatutako egoerak prebenitzeko eta ekiditeko beharrezko neurriak ezartzea eta, halakoak gertatuz gero, enpresako langileek nola jardun behar duten jakin dezaten prozedurak finkatzea.

2021ean ez da zuzenean edo Taldearen negozio-loturen bidez enplegatutako langileen artean giza eskubideen inolako urraketarik izapidetu.. Lan esparruarekin lotutako kapituluan daude jasota aukera-berdintasunari eta diskriminazio ezari buruzko gaiak.

4. 4 Segurtasuna eta osasuna lanean

[EG 403, 403-1, 403-2, 403-3, 403-4, 403-5, 403-6, 403-7, 403-9]

● Segurtasuneko Politika eta Osasuna Lanean eta Kudeaketa Sistema

CAF Taldearen Kudeaketa Planaren barruan (aurrerantzean, CAF), “Segurtasunaren eta Laneko Osasunaren arloan konpromisoak hedatzeko” estrategia txertatu da. Ekimen horretatik suertatu den mugarririk esanguratsuenetako bat izan da CAFek pertsonen eta ingurunearen Segurtasuna eta Osasuna maila nagusienean kokatu duela, enpresaren gainerako balioekin batera, eta, horregatik, Segurtasunaren eta Laneko Osasunaren balio korporatibo berria zehaztu du.

“Zure jardueretan, zaindu zure segurtasuna eta osasuna eta inguruan dituzun pertsona guztiena, baita ingurunearena ere. Hartzen duzun edozein erabaki eta jokabideren aurrean, izan pertsonen eta ingurunearen segurtasuna eta osasuna kontuan”.

Balio horri behar duen lekua emateko, CAFek Laneko Segurtasunaren eta Osasunaren Ikuspegia zehaztu du Laneko Segurtasunaren eta Osasunaren erakundearen Politikan, eta honela dio:

“CAFen Zuzendaritzaren eta aginte-lerroaren lidergoaren bidez eta pertsonen partaidetzarekin prebentzio-politika positiboa eraikiko dugu, lantoki seguru eta osasungarriak mantenduta. Horietan, pertsonak autozaintzaren, gainerakoaren eta lan-ingurunearen zainketaren erakusgarri izango dira”.

CAFek zuzendaritzak, bere jardura garatzeak pertsonen segurtasun eta osasunerako arriskuak sor ditzakeela jakinda, segurtasuna eraikiko duten ekintzak garatuko ditu, lan-arriskuen aurrean pertsonak babesten lagunduko duten neurriak bultzatuta.

2021ean zehar, CAFek Laneko Segurtasuneko eta Osasuneko Politika Korporatiboa zehaztu du, eta helburu nagusia da segurtasuna eta osasuna bermatzea, gure interes-taldeei CAFeko Jasangarritasuneko Politika baitan gordetako Pertsonetikiko gure Konpromisoaren berri emanda. Horren arabera, beren betebeharrak profesionala CAFen garatzen duten pertsona guztien artean prebentzio-kultura bultzatuta lan-arriskuak desagerrarazteko edo gutxitzeko beharrezko bitartekoak erabiltzeko konpromisoa hartu du CAFek bere gain. Politika hori CAF osatzen duten sozietate guztietara heltzen da, eta Taldeko langile guztiei ezartzen zaie.

Laneko Segurtasunaren eta Osasunaren Erakundearen Politikak dituen konpromisoak abian jartzeko, CAFek oinarritzko jardura-printzipio hauek hartuko ditu kontuan:

- Prebentzio Kultura Positiboa eraikitzea Zuzendaritzaren eta aginte-lerroaren lidergoaren bidez, eta pertsonen kontsultarekin eta partaidetzarekin.
- Lanean Segurtasuna eta Osasuna Kudeatzeko Sistemak ezartzea edo sendotzea, etengabeko hobekuntzara bideratuta, prebentzio-kultura bere jardura guztietan barneratzen laguntzeko.
- Lan egiten duen herrialdeetan indarrean dagoen laneko arriskuen prebentzio arloko araudia errespetatzea eta, ahal den neurrian, araudi berriaren aplikazioari aurre hartzea eta laneko segurtasun eta taldeak osasun arloan bere borondatez bere gain hartutako konpromisoak betetzea.
- Egiten dituzten jardueretan lan-baldintzak modu jarraituan identifikatzea eta ebaluatzea, lan-ingurune seguruak eta osasungarriak sortzeko.
- Laneko segurtasun eta osasun arloko jardueren eta emaitzen inguruko informazio argia ematea, pertsonetikiko eta, oro har, interes-taldekiko komunikazioa errazteko bide egokiak mantenduta.

Gainera, Laneko Segurtasun eta Osasuneko Politika Korporatiboa Garatzeko Eskuliburua egin dugu, Politikan jasotako oinarriko printzipioak garatzeko modua definitu eta zehazteko, CAF Taldeak abian jarri behar dituen urrats eta jardueren bidez, horiek behar bezala ezarri ahal izateko. Bai politika Korporatiboa, bai Garapenerako Eskuliburua Laneko Segurtasun eta Osasun Foroaren barruan garatu ditugu. Taldearen jardura nagusietako laneko segurtasun eta osasun arduradunek osatzen dute foroa eta, gerora, CAFeko Zuzendaritzak onartu zituen dokumentuak.

Laneko Segurtasun eta Osasun Foroaren barruan Politika eta Laneko Segurtasun eta Osasunaren Eskuliburu Korporatiboa ezarri ostean, GAP azterketa egin dugu, CAF Taldearen jardura bakoitzaren Politika Korporatiboari dagokionez. Era berean, Politikaren arabera lerrokatu ahal izateko, jardura bakoitzaren helburuak zehaztu ditugu, eta ezarritako helburu horiek lortzeko 2022an zehar garatuko ditugun hobekuntzarako ekintza-planak definitzen hasi gara. Gainera, 2021ean, laneko segurtasunaren eta osasunaren arloko arriskuak kudeatzeko metodologia bateratua zehaztu dugu CAF Taldearentzat.

Laneko segurtasunaren eta osasunaren politikaren printzipioetako bat da Lanean Segurtasuna eta Osasuna Kudeatzeko Sistemak ezartzea edo sendotzea, etengabeko hobekuntzara bideratuta, prebentzio-kultura bere jardura guztietan barneratzen laguntzeko. Kudeaketa-sistema horien bitartez hauteman eta ebaluatzen dira ezar daitezkeen legezko eskakizunak, eta aldizka horiek betetzen ote diren kontrolatzen da. Halaber, hartutako neurrien eraginkortasuna ebaluatzen da, erakundeak ezarritako helburuak lortzen direla bermatuz. Taldearen jardueretako kudeaketa-sisteman zehaztutako segurtasun eta osasuneko politiken bitartez, CAFeko Zuzendaritzak adierazi du indarrean dagoen legeria betetzea bermatuko duen prebentzio-sistema mantentzeko eta hobetzeko konpromiso irmoa duela eta bere gain hartzen duela langileak laneko arriskuetatik babestea. Politika horiek prebentzioaren kudeaketa enpresako jardura eta erabaki guztietan txertatzen du; bai prozesu teknikoetan, bai lanaren antolaketan eta lan egiteko baldintzetan, eta hierarkiako maila guztietan txertatu nahi da: Zuzendaritza, arduradunak, langileak eta sindikatu-etako ordezkariak. Hala, aipatutako helburuak lortzeko beharrezkoak diren giza baliabideak eta baliabide materialak jarriko dira erabilgarri.

Istripurik ez izatea eta laneko segurtasun- eta osasun-baldintzak hobetzea lortzeko, eta laneko segurtasun eta osasunaren politikaren printzipioei erantzunez, CAFek Laneko Segurtasuna eta Osasuna Kudeatzeko Sistemak ditu ezarrita eta haiek hedatzea sustatzen du.

Laneko Segurtasunaren eta Osasunaren arloan, Taldeak ebaluaziorako eta jarraipena egiteko ziurtagiriak eta mekanismoak ditu, Taldeak presentzia duen herrialde bakoitzean legez eska daitekeenetik haragokoak. Alde horretatik, 2021ean, zehaztutako helburua lortu dugu, izan ere, Taldeko langileen % 52 ISO 45001:2018 arauak ziurtatzen duen laneko segurtasun eta osasunaren kudeaketa-sistemak babesten du (2020an, langileen % 45). 2022ari begira, helburua ziurtagiri hori beste fabrikazio-planta batzuetara hedatzea da, esaterako Solaris Bus & Coachera edo Taldearen nazioarteko beste filial batzuetara.

Ziurtagiria	Arloa	Irismena	2022ko helburua ⁴²
ISO 45001:2018	Laneko Segurtasun eta Osasunaren Kudeaketa	Langileen % 52	Langileen >% 60

Lantegi guztietan, urtero egiten dituzte barne-auditoriak ezarritako edo ezartze-prozesuan dagoen kudeaketa-sistemaren barneko jarraipena egiteko ISO 45001:2018 arauak ezarritako eskakizunen eta herrialde bakoitzean indarrean dagoen legeriaren arabera aplikagarriak diren legezko eskakizunen arabera. Halaber, kualifikatutako barneko auditoreek ebaluatzen dute kudeaketa-sistemaren eraginkortasuna eta, batez ere, CAFen politikak behar bezala ezartzen direla. Barne-auditorietako emaitzaren arabera, identifikatutako ez-adostasunak konpontzeko zuzenketa-ekintzak eta hobekuntzako ekintzak ezartzen dira kudeaketa-sistemarako.

Laneko Segurtasun eta Osasuna kudeatzeko Sistema hori hainbat jardueraren garapena, ezarpena eta jarraipena egiteko moduan dago egituratuta. Jardura horiek, multzoan hartuta, laneko istripuen, gaixotasun profesionalen eta kalte materialen prebentzioaren sistematika osatzen dute.

⁴² 2022rako helburua 2021eko langileen kopuruaren arabera zehaztu da.

Kudeaketa-sisteman daude ezarrita prebentzio-jarduerak garatzen dituzten sistemako kudeaketaren, prozeduren eta prozesuen oinarriak.

CAFen ezarrita dagoen kudeaketa-sistemak bere langileen segurtasuna eta osasuna zaintzeaz gain, jarduera CAFen instalazioetan garatzen duten beste langileen arriskuak edo CAFek instalazioak bisitatzen dituzten pertsonak horienak prebenitu eta murriztea du helburu. Horretarako, kudeaketa-sistemaren barruan, koordinaziorako neurriak eta bitartekoak ezartzen dira enpresa horiekin, laneko arriskuen prebentziorako eta enpresa horiekin jarduerak kudeatzeko araudiari dagokionez. Era berean, CAFera egiten dituzten bisitak kudeatzeko jarduteko moduak jasotzen dira, arriskuen informazioari eta hartu beharreko neurriei dagokienez.

● Prebentzio-jarduerak eta prebentzio-planak

Kudeaketa-sistemaren jarduera nagusietako bat arriskuen ebaluazioa da, eta ekidin ezin izan diren arrisku horien neurria kalkulatu du, prebentzio-neurriak hartzeko beharrezko informazio guztia bilduz. Laneko eremuaren, lanpostuaren edo jardueraren arabera arriskuak identifikatu ostean, arrisku horiek ebaluatu egiten dira. Arriskuak segurtasunekoak, higieనేarenak, ergonomiarenak edo psikosozilogikoak izan daitezke. Arrisku horien artean daude, besteak beste, ondorio larriak dituen lesioak sor ditzaketen lan-istripuak⁴³. Ebaluazioaren emaitzak arrisku-egoerak agerian uzten baditu, neurri prebentiboak eta zuzentzaileak proposatzen dira, eta neurri horiek ezarri, arriskua ezabatu edo murrizteko, jatorrian jarduteko neurriak, antolaketakoak, babes kolektiborakoak, norberaren babeserakoak edo langileak formatu eta informatzeko neurriak ezarri, edo guztiak edo batzuk uztartuz. Kontrol-neurriak ezartzeko, hierarkia hau hartzen da kontuan, ordena honetan: ezabatu, ordezkatu, ingeniari-tza-kontrolak, seinaleztatu/ohartarazi eta/edo administrazio-kontrolak, eta, azkenik, NBEak.

Arriskuak ebaluatu ondoren, enplegatuei edo enplegatuak ez izan arren CAF kontrolatzen dituen lantokietan lan egiten duten langileei jakinaraziko zaizkie arriskuen ebaluazioan azaldu diren arriskuak, bai eta hartu beharreko prebentzio, babes eta larrialdi-neurriak ere.

Arriskuak ebaluatzen dituzten pertsonak kasu bakoitzerako dagokion legediak ezartzen dituen beharrezko gaitasun eta konpetentziak dituzte. Prozesu horren inguruko prozeduretan, zehaztu egingo da lantaldea, metodologia, maiztasuna eta prozesua egin eta dokumentatzeko modua.

Kudeaketa-sistemaren jarduera esanguratsuen artean, gertatutako istripu eta gertakarien ikerketa ere aipa dezakegu, horiek berriz gerta ez daitezen beharrezko neurriak ezartzea baitu helburu. Horretarako, gertakariak definitu, arriskuak hauteman eta ebaluatu eta oinarritzko arrazoiak argitzea ahalbidetzen duten datuak lortzen dira. Prozesu horietatik eratorritako neurriak hartzeko eta laneko segurtasun eta osasunaren kudeaketa-sistemaren beharrezko hobekuntzak zehazteko, aurretik aipatu dugun hierarkia bera hartzen da kontuan.

Osasun okupazionalerako zerbitzuei dagokienez, CAFek berezko prebentzio-zerbitzua du Beasain eta Irungo egoitzetarako, eta laneko segurtasunaren, industria-higieనేarenen eta osasun-zaintzaren espezializazioak ditu. Zaragozan, berezko prebentzio-zerbitzua du enpresak, laneko segurtasunaren, industria-higieనేarenen, ergonomiarenen eta psikosozilogiarenen espezializazioekin, eta gainerako espezializazioak kanpo prebentzio-zerbitzuekin hitzartuta daude. Zerbitzu horietan dagozkien zereginak egiteko langile aditu eta kualifikatuak daude, bai eta kasu bakoitzean agintari eskudunak baimendutako osasun-zerbitzuak ere, kalitatezko zerbitzua bermatu eta langileek zerbitzu horiek erabil ditzaten ahalbidetzeko.

Bestalde, CAF P&Ak berezko prebentzio-zerbitzua du, segurtasunaren, ergonomiarenen eta psikosozilogiarenen espezializazioekin. CAF Signallingek prebentzio-zerbitzua du higieనే, ergonomia, psikosozilogia eta osasun-zaintzaren espezialitateetarako. CAF T&Ek berezko prebentzio-zerbitzua du segurtasuna, higieనే, ergonomia eta psikosozilogia beregain hartzen dituen eta Trenasa eta CAF Rail Servicesek kanpoko prebentzio-zerbitzuak dituzte espezializazio guztietarako. Estatuko eta nazioarteko gainerako filialeei dagokienez, osasun okupazionalerako zerbitzuak dituzte, herrialde bakoitzean legez ezar daitezkeen eskakizunak betez.

Segurtasunaren eta osasunaren arloan ere abian da elkarrizketa soziala, langilea-enpresa batzorde formalen bidez kudeatuta. CAFeko Ibilgailuak eta Autobusak jardueraren fabrikaziorako instalazio

⁴³ Ondorio larriko lesioak eragiten dituen istripua: lan-istripuaren ondorioz izandako lesioek heriotza eragiten dutenean, edo langileak istripuaren aurreko osasun-egoera berreskuratu ezin duenean, edo lan istripuaren aurreko osasun-egoera 6 hilabetean erabat berreskuratuko ez duela aurreikusten denean.

nagusiek eta CAF T&E, CAF, Signalling eta CAF Rail Services filialek laneko segurtasun- eta osasun-batzorde bat dute eta batzorde horretan hartzen dute parte zuzendaritzak, prebentzioko ordezkariak, prebentzio zerbitzuak eta, hala dagokionean, jardueraren arduradunak. Batzorde horiek maila operatibo batzuetako eta besteetako informazioa jaso eta lan-arriskuen prebentziorako planak onartzen dituzte eta langileek ere plan horiek zehazteko lanetan parte hartzen dute. Gainera, une bakoitzean dagozkion erabakiak hartzen ditu eta jarraipena egiten die proposatutako ekintzei, finkatutako helburuak betetzeko. Beste sozietate batzuetan kontsultarako eta langileek parte-hartzeko foroak dituzte eta alderdi interesatuekin komunikatzeko bide gisa balio dute. Horien bidez proposamenak eta intereseko gai garrantzitsuak jasotzen dira. Mekanismo horiek aukera ematen dute Taldeko langile guztien %90 ordezkatzeko, laneko osasun eta segurtasunaren esparruetan.

Kudeaketa-sistemaren esparruan, arrisku-egoeren berri emateko eta arriskuak murrizteko eta pertsonen osasunean kalteak eragingo dituzten istripu edo gertakariak ekiditeko neurriak eta jarduketak proposatzeko erabiltzen diren tresnak eta bideak daude. Lan eta kudeaketa-foro espezifikoak dira, eta laneko segurtasunaren eta osasunaren inguruko gaiak jorratzen dira. Bertan, langileek arrisku-egoerak jakinaraz ditzakete, bai zuzenean, bai langileen ordezkarien bitartez. Halaber, zaintza eta koordinaziorako jarduerak daude, esaterako, planeatutako ikuskapenak eta lanen behaketak, arrisku-egoerak behatu eta jakinarazteko eta, ondoren, aztertu eta ebaluatzeko, lanak egin aurretik ezarri beharreko neurriak zehazteko. Hala, laneko istripuak edo gertaerak jazotzea ekiditen da.

Eragile sozialen lankidetzan eta laneko osasun eta segurtasunaren inguruko elkarrizketa sozialean oinarritzen da, eta helburua istripuen tasa murriztu eta plantetako lan-baldintzak hobetzea da. Horretarako, hainbat jarduketa-ildo ezartzen dira, urteko lan-arriskuen prebentziorako planaren barruan.

Gainera, sozietate nagusiaren Laneko Arriskuen Prebentzio Planetan, osasunaren zaintzaren eta sustapenaren inguruan jarraitu beharreko jarraibideak ezartzen dira. Osasun-zaintzaren helburu orokorra arriskuen inguruko historia kliniko-laboralaren informazioa kualitatiboki hobetzea da, eta jarduketa-ildo hauek ditu: hobetu beharreko informazio zehatza zehaztea eta tresna informatikoa historia klinikoaren beharretara egokitzea.

Osasun-zaintzaren jardueren artean, haurdunaldi eta edoskitzen kasuen aurrean jarduteko prozedurak daude, eta helburu orokorra haurdunaldian eta edoskitzaroan zehar emakumea eta haurra lan arloan babesteko neurriak hartzea da. Zehazki, emakume langileak haurdunaldian edo amatasun-edoskitzaroan izan ditzakeen arriskuak zehazten dira, lanpostuaren baldintzak langilearen, fetuaren edo edoskitzailearen osasunean eragin negatiboa duten ala ez egiaztatzen duen ziurtagiri medikoa egiten da, eta lana egokitu, mugatu, postuz aldatu edo haurdunaldian zehar arrisku-laguntza eskatzeko gomendioak ezartzen dira.

Halaber, langile sentiberak edo muga psiko-fisikoak dituztenak lanera egokitzeko jarduketa-prozedurak zehazten dira, lanean dauden arrisku-faktoreekiko bereziki sentiberak diren eta fisikoki edo psikologikoki mugak dituzten langileekin jarduteko modua ezartzeko, eta haien osasuna eta/edo segurtasuna eta hirugarrengoa zaintzeko lanpostu egokiak esleitu ahal izateko.

Ekipamenduen horniduratik edo CAFeko fabrikazio-prozesuetan txerta daitezkeen materialetatik eratorritako arriskuei dagokienez, CAFek bere hornitzaile komertzialekin dituen harremanak direla eta arrisku horiek hauteman eta ebaluatzeko kontrol-mekanismoak eta prozedurak ditu, bai eta arrisku horiek murriztu edo ezabatzeko prebentzio eta babes-neurriak definitzeko ere.

Langileek laneko osasun eta segurtasunaren inguruan jasotzen duten prestakuntza lanpostuetako arriskuen ebaluazioan hautemandako arriskuetatik dator, eta CAFen urteko prestakuntza-planaren barruan dago txertatuta. Arriskuen eta lantokietan hartu beharreko prebentzio-, babes- eta larrialdi-neurriei buruzko prestakuntza/informazio prozesua dago lanean hasten diren langile berrientzat eta harrera-planaren barruan sartzen da. Gainera, langileak egin behar dituen lanen arabera eta lanpostuan izan ditzakeen arriskuen arabera, laneko arriskuen inguruko prestakuntza espezifikoak eskaintzen da.

Osasuna sustatzeko jarduerari dagokienez, helburua Osasun Sistema Nazionalarekin elkarlanean aritzea da, langileen ongizate fisikoa eta burukoa hobetzeko bizi-ohitura osasungarriak sustatu ahal izateko. Sozietate nagusiak jarduera horiek urteko laneko arriskuen prebentzio-planean jasotzen ditu eta horien berri ematen du Laneko Segurtasun eta Osasun Batzordeen bileren bitartez. Sustatutako jarduerak dieta osasungarria eta ariketa fisikoa sustatzeko dira, gaixotasun

infekziosoak prebenitzeko, azterketa medikoak egiteko eta lehen sorospenen, higienezaren eta ergonomiaren inguruan prestakuntza eta informazioa emateko. Alde horretatik, gehitu behar da Taldeko gainerako filialak ere osasuna sustatzeko jarduerak egiten ari direla, langileek bizi-ohitura osasungarriak har ditzaten sustatzeko eta jarraibideak emateko kanpainekin, bai lanari begira, bai bizitzaren pertsonalari begira.

Laneko Segurtasun eta Osasuneko Politika Korporatiboaren oinarritzko printzipioetako batek prebentzio-kultura positiboa sustatzearen inguruan jasotzen duenaren harira, 2021ean, fabrikazio-planta nagusietan prebentzio-kulturaren proiektuarekin jarraitu dugu, diagnostikoa egin eta aurreko ekitaldietako prebentzio-kultura hobetu eta garatzeko plana zehaztu ostean. 2021ean, plana txertatzen hasi ginen, eta lehentasuna eman genion CAFen Laneko Segurtasun eta Osasunerako nahi dugun eredu partekatua zehazteari. Ekitaldi horretan, Laneko Segurtasun eta Osasunaren ikuspegia eta balioa zehaztu eta Laneko Segurtasun eta Osasunaren Politika Korporatiboa idatzi genuen. Halaber, egungo jarduketaren sistemak berrikusten hasi gara, erakundea prebentzio-kultura sortzeko prozesua errazteko. 2022ko ekitaldian, zehaztutako ekintza-planarekin aurrera jarraitzea aurreikusten dugu.

Taldearen gainerako jarduerari dagokionez eta Laneko Segurtasun eta Osasunaren Politika Korporatiboaren GAP azterketa egin ostean, helburuak definitu eta hobetzeko ekintza-planak zehazten hasi dira, tartean, prebentzio-kultura hobetzeko jarduerak, eta 2022an zehar garatuko dituzte. Prebentzio-kulturaren adierazle gisa NOSACQ-50 galdetegitik (Nordic Occupational Safety Climate Questionnaire) eratorritako prebentzio-kulturaren indizea erabiltzen da, erakunde baten prebentzioaren klima nolakoa den ezagutzeko. Prebentzio-kulturaren indizea 2,8an mantentzen da, 2021ean ez baita neurtu. Helburua indize horren 2,9ko balioa gaitzetea da, diagnostiko horren irismena Taldearen beste jarduerari batzuetara hedatzea aurreikusten baita.

SARS-CoV-2 (COVID-19) koronabirusak sortu duen pandemiaren kudeaketari dagokionez, eta betiere langileen osasuna babesteko helburuarekin, 2021ean, egoera epidemiologikoaren eta kasuen intzidentziaren jarraipena egin dugu egoitza bakoitzean eta haien inguruan, uneoro beharrezko prebentzio-neurriak hartu ahal izateko. Halaber, jarduteko protokoloak eguneratu eta jakinarazi ditugu beharrezkoa izan denetan, langileen artean kutsatzeko arriskua murrizteko. Ezarritako prebentzio-neurrien arabera eta behar diren arauak jakinarazi eta horien inguruko informazioa eman dugu CAF Taldearen barruan dauden komunikazio-bideen bitartez, eta jarraipena egin diegu neurri horiei, arauak eta prebentzio-neurriak betetzen zirela egiaztatuz eta bermatzeko.

Egoera epidemiologikoaren arabera, neurriak arintzeko hainbat jarduketa egin ditugu, besteak beste, bulegoetako kolektiboak aurretik lanera itzuli dira eta jantokiak zabaldu ditugu. Telelanean aritzen diren langileen kasuan, arrisku ergonomikoak murrizteko neurriak eta ekipamenduak eman dizkiegu, eta modalitate horretan izan ditzaketen arriskuen eta arrisku horiek murrizteko prebentzio-neurrien informazioa eman diegu. Jantokien irekierari dagokionez, erabiltzeko protokolo zehatzak egin eta jakinarazi ditugu, barrualdean kutsatzeko arriskua murrizteko.

2021eko balantzea eginda eta COVID-19ak CAF Taldearen jarduerari nagusietan izan duen eragina kontuan hartuta, esan liteke eraginkorrak izan direla pandemia kudeatzeko garaian ezarri diren prebentzio-neurriak; izan ere, jarduerarekin jarraitzea ahalbidetu dute, eta bermatu dute, orobat, betetzen direla lantokietarako ezarritako gutxienezko segurtasun- eta osasun-baldintzak.

● Lan Arriskuen Prebentzioa zifratan

Urtero ezartzen diren laneko arriskuen prebentzioko planek zehazten dituzte prebentzio-jardueraren plangintza eta Laneko Segurtasun eta Osasun arloko urteko helburuak.

Istripu-indizearen helburuei dagokienez, batez ere hiru adierazle neurtzen dira: maiztasun-indizea, larritasun-indizea eta maiztasun-indize absolutua. Beheko taulan daude jasota CAFeko enplegatuentzako taldearen bertako eta nazioarteko eragiketa nagusiei dagozkien adierazleak eta identifikatutako gaixotasun profesionalen lotutako kasuen kopurua.

CAF Taldea (CAFeko enplegatuek) ⁴⁴⁴⁵									
	2021			2020			2019		
	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira
Maiztasun Indizea ⁴⁶	19.68	2.20	17.28	20.09	4.28	17.98	23.41	4.10	20.89
Larritasun Indizea ⁴⁷	0.46	0.05	0.40	0.50	0.06	0.44	0.51	0.17	0.47
Maiztasun Indize Absolutua ⁴⁸	68.29	8.43	60.09	72.72	16.71	65.25	86.74	28.69	79.16
Gaixotasun Profesionalen Tasa ⁴⁹	10.60	0.00	9.10	10.74	0.00	9.18	11.74	0.00	10.19

Aurreko taulan ikus daitekeen modura, taldeko langileen artean jaitasi egin da istripuen-indizea, bai gizonen artean, bai emakumeen artean, adierazle guztietan.

Bestalde, CAFek enplegatzen ez dituen baina haien lanak eta lantokiak erakundearen kontrolpean dituzten langileek adierazle berak dituzte.

⁴⁴ Taldearen jardura nagusietan dauden CAF Taldeko langile guztien % 91ren adierazleak daude jasota, eta kanpoan geratu dira batez ere bulegoko lanak egiten dituzten eta arrisku txikiagoa duten sozietateak. Hurrengo ekitaldietan datuaren irismena handitzen jarraitzea da asmoa.

Aipatutako perimetroan lan egindako ordu kopurua 19.904.256koa izan da. Generoaren arabera banakatutako daturik eskuragarri ez dagoenean, langileriaren banaketaren arabera estimazioa egin da.

⁴⁶ $IF = \frac{\text{Número de accidentes con baja} * 1.000.000}{\text{Horas trabajadas}}$

⁴⁷ $IG = \frac{\text{Número de días de trabajo perdidos} * 1.000}{\text{Horas trabajadas}}$

⁴⁸ $F2 = \frac{\text{Número de accidentes totales} * 1.000.000}{\text{Horas trabajadas}}$

⁴⁹ $EP = \frac{\text{Número de enfermedades profesionales} * 10.000}{\text{Número de trabajadores}}$

CAFek enplegatzen ez dituen langileak ⁵⁰			
2021			
	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira
Maiztasun Indizea	21,74	17.36	20.50
Larritasun Indizea	0,47	0.11	0.37
Maiztasun Indize Absolutua	48,06	26.04	41.82
Gaixotasun Profesionalen Tasa	0	0	0

Jarraian, azkeneko ekitaldian CAFeko enplegatuek izan dituzten laneko lesioen inguruko informazioa zehaztuko dugu.

CAF Taldea (CAFeko enplegatuak)										
2021				2020			2019			
		Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira
Laneko lesioekin lotura izan duen heriotza ⁵¹	Kop.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Tasa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lanarekin zerkusia duten lesio larriak (heriotzak izan ezik) ⁵²	Kop.	0	0	0	3	0	3	0	0	0
	Tasa	0	0	0	0.16	0	0.16	0	0	0
Erregistratu ahal izan diren eta lanarekin zerkusia duten lesioak ⁵³	Kop.	1.173	23	1.196	1.216	43	1.259	1.408	70	1.478
	Tasa	68.29	8.43	60.09	72.72	16.71	65.25	86.74	28.69	79.16
Gaixotasun profesionalak ⁵⁴	Kop.	11	0	11	9	0	9	12	0	12
	Tasa	10.60	0	9.10	10.74	0	9.18	11.74	0	10.19

Aurreko taulako datuei dagokienez, taldeko enplegatuen istripu-indizea murriztu egin da, eta erregistratu daitekeen eta lanarekin zerkusia duten lesio gutxiago erregistratu dira. Halaber, 2021ean ez zen lanarekin loturiko lesio larririk izan.

Bestalde, CAFek enplegatzen ez dituen baina haien lanak eta lantokiak erakundearen kontrolpean dituzten langileek datu berak dituzte.

CAFek enplegatzen ez dituen langileak				
2021				
		Gizonezkoa	Emakumezkoa	Guztira
Laneko lesioekin lotura izan duen heriotza	Kop.	0	0	0
	Tasa	0	0	0
Lanarekin zerkusia duten lesio larriak (heriotzak izan ezik)	Kop.	0	0	0
	Tasa	0	0	0
Erregistratu ahal izan diren lanarekin zerkusia duten lesioak	Kop.	415	38	453
	Tasa	48.06	26.04	41.82
Gaixotasun profesionalak	Kop.	0	0	0
	Tasa	0	0	0

CAFeko langileen artean 2021eko ekitaldian izan diren laneko lesio mota gehienak gehiegizko ahalegin fisikoarengatik sistema muskuloeskeletikoan izandako lesioak izan dira; erori edo estropezu egiteagatik, tresnekin izandako kolpe edo ebakidurengatik eta partikulen

⁵⁰ CAFek enplegatzen ez dituen langileen perimetroan lan egindako ordu kopurua 1.219.640.koa izan da. Kanpoko enpresei dagokienez, ez dago aurreko aldieta daturik, 2021ean hasi baitziren informazioa jasotzen. Aurreko urteetan, CAFeko instalazioetan gertatutako jazoera/istripuen komunikazioa eta jarraipena egin da. Ez da beharrezkotzat jo kolektibo horri buruzko estatistikak mantentzea bolumenari dagokionez adierazgarria den istripu-indizerik erregistratzen ez delako.

⁵¹ N° de Muertes como resultado de una lesión relacionada con el trabajo*1.000.000

Horas trabajadas

⁵² N° de Lesiones graves relacionadas con el trabajo (excluidas las muertes)*1.000.000

Horas trabajadas

⁵³ N° de Lesiones relacionadas con el trabajo registrables*1.000.000

Horas trabajadas

⁵⁴ N° de Enfermedades profesionales*10.000

Número de trabajadores

jaurtiketengatik. CAFek enplegatzen ez dituen langileen artean, aldiz, gehienak tresnek eragindako kolpeak eta ebakidurengatik eta partikulen jaurtiketengatik izan dira. 2021ean, ez da lesio larririk izan lan-istripuen ondorioz.

Pertsonen arloari dagokionez, erakundeetan ohiko adierazlea izaten da absentismo-tasa. Adierazle horrek ordu teorikoekin lotuta galdutako orduak kalkulatzeko ditu. Aurten, ⁵⁵ maila korporatiboan tasa hori % 6,6koa izan da (2020an, % 5,2 eta 2019an, % 4,6).

⁵⁵Absentismo-tasa hori Taldeko plantillaren % 83ari dagokio, eta laneko istripuaren edo gaixotasun arruntaren ondorioz galdutako orduak hartzen ditu kontuan; galdutako orduak 1.371.597 dira guztira. 2020ko datua langileen % 83ari buruzkoa zen eta 2019koa langileen % 82ari buruzkoa.

5

INGURUMENAREN ZAINZAREN EKARPENA

“Klima-aldaketaren aurkako estrategiak zehaztea. Hauek dira horren oinarriak: CO₂ isurpenak murriztea eta energia berriztagarrien erabilera bultzatzea, I+G+b arloko inbertsioa bultzatzea produktu eta teknologia jasagarriak garatzeko eta ingurumen-kudeaketako sistemak ezartzea.

*CAFen Jasagarritasun Politika
2020ko abenduak 17*

5.1

Ingurumen-kudeaketa

5.2

Klimarekin lotutako estrategia

5.3

Mugikortasun jasagarria eta eraginkorra

5.4

Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasagarria

5.1 Ingurumen-kudeaketa

[102-11, KI 307, 307-1]

CAFen zuzendaritza kontziente da bere industria-jarduerak eragina duela ingurumenean, eta eskakizun handiagoko ingurunean dagoela, eta 2030eko Garapen Jasangarrirako Nazio Batuen Munduko Itunaren baitan ezarritakoa betetz, berotze globalaren kausak arintzearekin eta klima-aldaketara egokitzeko ekintzak garatzeko asmoa du, ingurumeneko jasangarritasuna lortzen lagunduko luketen neurriak bultzatuta.

Horregatik, 2020an, CAF Taldeak Ingurumen Politika Korporatiboa garatu duen, bai eta hura Garatzeko Eskuliburua ere Erakundearen Ingurumen Foroaren barruan. Foroa Taldearen jarduera nagusietako ingurumen-arduradunek osatzen dute, eta neurri horiek CAFeko Zuzendaritzak onartu zituen ondoren. Politika Korporatiboaren helburu nagusia CAFen ingurumenaren arloan ezarri behar diren printzipio eta irizpide orokorrak zehaztea da, eta gure Interes Taldeei CAFen Jasangarritasuneko Politikaren barruan ezarrita dauden Ingurumeneko Konpromisoak helaraztea, ingurumena jasangarritasunaren kontzeptuaren eta, bereziki, mugikortasun jasangarri, eraginkor eta errespetuzkoaren konponbide integralen garapenerako elementu nagusia da. Hori dela eta, komunikazio- eta informazio-estrategia gardenaren bitartez, CAFek erantzuna ematen die interes-taldeek ingurumena babesteari buruz dituzten itxaropenei, gero eta eskakizun arautzaile zorrotzagoei eta analistek, ebaluatzaileek eta gizarte zibileko hainbat eragilek kudeaketa etengabe aztertzei buruz dituzten itxaropenei. Bi dokumentuen helburua da Taldearen jarduera ugarien artean ingurumeneko irizpideen jarraipena egitea eta zehaztea, eta politikak, lanketa moduak eta kudeaketa-tresnak bateratzea.

Halaber, CAFeko Zuzendaritzak Taldearen Ingurumen Politikaren barruan txertatzen du ingurumenaren arduraren inguruko printzipioa, jarduera guztiek ingurumenean duten eragina prebenituz. Ildo beretik, besteak beste, atmosferara egindako isurpenak, hondakinak eta energia-kontsumoa kontrolatu eta gutxitzeko beharrezkoak eta ekonomikoki bideragarriak diren neurriak hartu ditu, natur-baliabideak mantentzeko helburuarekin.

2021ean, erakundearen Ingurumen Politika eta hura Garatzeko Eskuliburua zehaztu eta Erakunde Ingurumen Foroan CAF Taldearentzako ingurumen arriskuen kudeaketa bateratua egiteko metodologia ezarri ostean, Erakundearen Politikaren inguruko GAP azterketa egin da CAF Taldearen jarduera bakoitzean. Era berean, Politikaren arabera lerrokatu ahal izateko, jarduera bakoitzaren helburuak zehaztu dira eta ezarritako helburu horiek lortzeko 2022an zehar garatuko ditugun hobekuntzarako ekintza-planak definitzen hasi gara. Halaber, 2021ean, CAFen jarduera guztietan ingurumen-arriskuak kudeatzeko metodologia bateratua hedatu da.

Erakunde Ingurumen Foroaz gain, Ingurumen Batzordea ere badago, eta bertan parte hartzen dute zuzendaritzak eta ingurumen arduradunek. Batzordeak ingurumen-jarduera bete eta hobetzeko beharrezko ekintzak koordinatu eta sustatzen ditu eta Taldearen ingurumen-kudeaketaren inguruko alderdiak koordinatzen ditu.

Kanpora zuzendutako alderdiari dagokionez, CAFek kanpora irekita ditu ingurumenarekin lotutako gaietarako komunikaziorako bideak administrazioarekin, komunitatearekin eta elkarteekin, besteak beste.

Ingurumen-politikaren printzipioetako bat da ingurumen-kudeaketako sistemak ezartzea eta horren helburua da operazioetan ingurumen-inpaktua minimizatzea. Kudeaketa-sistema horien bitartez hauteman eta ebaluatzen dira ezar daitezkeen legezko eskakizunak, eta aldizka horiek betetzen ote diren kontrolatzen da. Halaber, hartutako neurrien eraginkortasuna ebaluatzen da, erakundeak ezarritako helburuak lortzen direla bermatuz.

Ingurumen-kudeaketaren arloan, Taldeak ebaluaziorako eta jarraipena egiteko ziurtagiriak eta mekanismoak ditu, Taldeak presentzia duen herrialde bakoitzean legez eska daitekeenetik haragokoak. Alde horretatik, 2021ean, zehaztutako helburua lortu dugu, izan ere, Taldeko langileen % 70 ISO 14001:2015 arauak ziurtatzen duen ingurumeneko kudeaketa-sistemak babesten du (2020an, Taldeko langileen % 68 zegoen babestuta). 2022ari begira, helburua ziurtagiri hori beste fabrikazio-planta batzuetara eta Taldearen nazioarteko beste filial batzuetara hedatzea da.

Horietan guztietan, urtero egiten dituzte barne-auditoriak eta, horien bidez, CAF Taldeko auditore kualifikatuen zerradak ingurumeneko kudeaketa-sistemaren ezarpen eta ziurtatzearen aurrerapena, ingurumeneko kudeaketa-sistemaren eragingarritasuna eta, bereziki, CAFeko politiken aplikazioa egokia dela ebaluatzen du. Gainera, besteak beste, bezeroaren ingurumeneko eskakizunak eta legezko ingurumeneko eskakizunak betetzen dituela ere egiaztatzen du.

Kudeaketa-sistema horien jarraipena eta hobekuntza egiteko, ingurumen-programak ezartzen dira haien helburu, xede eta ekintzak zehaztuta. Hala, zentroek modu espezifikoan kontrolatzen dituzte haien jardueratik eratorritako ingurumeneko alderdiak eta sortutako inpaktuak minimizatzen dituzte, etengabeko hobekuntza lortzeko.

Halaber, kudeaketarako eta ingurumen-jarduera hobetzeko sistema eraginkorren ezarpenarekin jarraituz, 2021ean, Taldeko sozietate nagusiak ingurumen-kudeaketaren bikaintasun-eredua ezartzeko prozesuari ekin dio, Europako EMAS araudiaren arabera "Eco-Management and Audit Scheme". Helburua 2022an taldeko sozietate nagusiaren ziurtagiria lortzea da.

Performance,
Credibility,
Transparency

Ziurtagiria	Arloa	Irismena	2022ko helburua
ISO 14001:2015	Ingurumen-kudeaketa	Langileen % 70	Langileen >% 70
EMAS	Ingurumen-kudeaketa	-	Taldeko sozietate nagusia

Alor horretan, eskaintzen dituen produktu eta zerbitzuei zein enpresak egiten dituen jarduera industrialei lotutako ingurumeneko arrisku hauek identifikatu dira: (i) material kutsagarrien erabilera; (ii) energiaren eta baliabide naturalen kontsumoa ez optimizatzea (elektrizitatea, erregaiak, ura...); (iii) lurzorua eta uraren kutsadura; (iv) inpaktua bioaniztasunean; (v) atmosferako kutsadura eta berotze globala; (vi) hondakinak gaizki kudeatzeagatik natur-baliabideak kaltetzea; (vii) produktu eta zerbitzuen ingurumeneko inpaktua teknologiaren garapenean; (viii) kutsadura akustikoa; (ix) bezeroaren zehaztapenek ezarritako eskakizunak ez betetzea; (x) klima-aldaketarekin lotutako muturreko egoera klimatikoak; (xi) produkzioan eta/edo makinekin lotuta hondakin eta produktuen kudeaketa okerrarekin lotutako ingurumeneko beste inpaktu batzuk.

Arrisku horietatik eratorritako eraginek kalte atzeraezinak sor ditzakete ekosisteman eta, ondorioz, gizarteetan. Gainera, CAF Taldearen eragiketetan kostu gehigarria dute ingurumen-kudeaketa txarra dela eta klima-aldaketan dituen eragin kaltegarrien ondorioz, bai eta ingurumen-legeak betetzen ez badira ezar ditzaketen isun eta ikuskapenak direla eta. Inpaktu horiek zuzeneko eragina dute epe laburrera begira, baina lehen bi inpaktu horiek epe ertainera begirako eragina izan dezakete, ingurumeneko inpaktuek denborari dagokionez irauten dutelako. Ildo horri dagokionez, nabarmendu beharrekoa da 2020an bezalaxe, ez dela ingurumen-arriskuarekiko berme edo zuzkidurarik jaso; izan ere, ez du ingurumenaren hobekuntzarekin eta babesarekin lotutako auzirik edo gertakizunik, edo ingurumen-kutsadurako gertaerarik.

Irismen korporatiboa duen arriskuen kontrol eta kudeaketako sistemak ingurumen arriskuak barneratzen eta horiek kudeatzera modu eskusiboan zuzendutako jardueren segida eskaintzen du.

5.2 Estrategia klimatiko

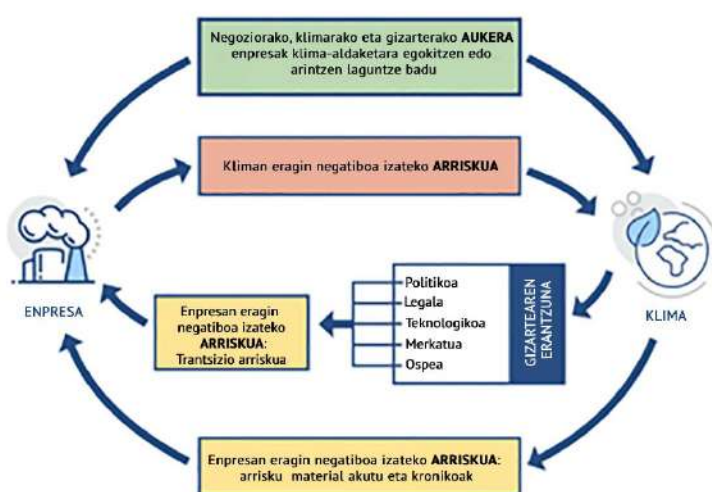
[201-2, KI 305, 305-1, 305-2]

Klima-aldaketatik eratorritako arriskuak eta aukerak

CAF Taldea barne-proiektu batean ari da lanean klima-aldaketaren inguruko arriskuak eta aukerak kudeatzeko esparrua sortzeko, Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) gomendioak eta finantzen arlokoak ez diren txostenak aurkezteari buruzko jarraibideak jarraituz: Europako Batzordeak 2019ko ekainaren 20an klimaren inguruan argitaratutako informazioari buruzko gehigarria. Proiektuak hainbat fase ditu, Lehen fasean, proiektuaren oinarriak zehaztu dira, proiektuaren irismena, helburuak eta kronograma batean zehaztutako lan-plana aztertuz.

Proiektuaren bigarren fasean, arriskuak identifikatu eta klima aldaketaren epe labur, ertain eta luzeko aukerak lantzen ari dira, Klima Aldaketari buruzko Gobernuarteko Taldearen agertoki klimatiko eguneratuenak oinarri hartuta (AR6, Klima aldaketa 2021: Oinarri fisikoak). Bigarren faseko zeregin nagusien artean hauek nabarmentzen dira: sektorearen joerak eta alderagarriak diren enpresetako klima-aldaketarekin lotutako arriskuen eta aukeren inguruko azterketa; CAF Taldearen klima arloko aukerak eta arriskuak eta haien finantza-inpaktua identifikatzea; eta jarraipena eta kontrola egitea ahalbidetzen duen metodologia definitzea.

Azterketa horretan, Taldeak ezarritako helburuetarako arrisku fisikoak eta trantsizioak hartu ditugu kontuan, CAF Taldeak zehaztutako helburuetarako desbideratze negatiboak baloratzerako orduan. Arrisku fisikoaren artean akutuak eta kronikoak bereizi behar ditugu; aldiz, trantsizioak arriskuen artean, honako hauek bereizi behar dira: i) Politikoak eta legalak; ii) Teknologikoak; iii) Merkatukoak; eta iv) Erreputazioarekin lotutakoak. Horrekin lotuta, CAF Taldearen helburuekiko desbideratze positiboak duten aukerak ere identifikatu dira: produktuk eta zerbitzu jasangarriagoak, eta energia-baliabide eta -iturri eragingarriagoak; eta erakunderako abantailak eta balio erantsia ekar ditzaketen arrisku batzuen kudeaketa⁵⁶.

Azken fase horretan, eta 2020an zehar, CAFek gai horren inguruan kanpoan duen Reportinga hobetzen jarraitzeko xedea du, CDPren klima-aldaketari buruzko galdetegia erantzunez, eta hainbat zeregin eginez; karbono-aztarnaren txostenak eta egiaztapenak, klima-aldaketaren arrisku nagusien eta aukeren emaitzak, jasangarritasuneko planak edo estrategiak, jasangarritasunaren eta klima-aldaketaren txostenak eta klima-aldaketa arindu eta egokitzeko praktika onei buruzko gainerako informazioa, bai eta epe luzerako zero isurpen garbiak lortzeko erakundeak duen konpromisoa ere.

⁵⁶ Europako Araudia 2019/C 209/01: Finantza arlokoak ez diren txostenak aurkezteko jarraibideak: Klimarekin zerikusia duen informazioaren gehigarria

● Isurpenak eta Berotegi Efektuko Gasak (BEG)

Enpresako Berotegi Efektuko Gasak (BEG) sortzen dituen zuzeneko isurpenen iturri nagusia energia-kontsumotik datorren CO₂ isurpena da. Gainera, ingurunearekiko begirunetsuagoak eta eragingarriagoak diren garraibideak garatzeko egindako azterketek agerian uzten dute produktuen bizitza-zikloko inpaktu handiena erabilera-fasean zentratuta dagoela eta, bereziki, energiaren kontsumoari lotutakoan. Hori dela eta, berotegi-efektuko gasen igorpenen intentsitatea pixkanaka murrizten joateko ahalegina egiten ari da Taldea, bi bidetatik: produkzio arloko jarduera eta instalazioetan energiaren eragingarritasuna hobetzea, eta garraio-irtenbide jasangarriak ikertzea eta garatzea.

Ildo horretatik, tren-jarduerak egindako produktuaren bizi-zikloaren eragina aztertzen da, eta “5.2 *Mugikortasun jasangarria eta eraginkorra*” atalean adierazten diren produktuaren ingurumeneko adierazpenetan (EPD) islatzen da.

Halaber, CO₂ isurpenak murrizteko eta energia berriztagarriak sustatzeko Klima Aldaketaren aurkako neurriak definitze aldera, taldeak 2021ean “0 Emisio Garbi” Ekimena jarri du abian Jasangarritasuneko Planaren barruan, Taldearen jarduerak sortzen dituen Berotegi Efektuko Gasen isurpenak murrizteko.

CAF Taldearen Isurpen Garbiak “0” ekimena aurrera eramateko ekintza-planaren barruan daude, besteak beste, 2021ean egin diren ekintza-ildo hauek:

- Klima-alaketaren aurkako ekimenekin, Parisko Hitzarmenarekin, SBTirekin (Science Based Targets Initiative) eta Race to Zeroekin bat egitea, enpresak klima-alaketarekiko duen konpromisoa indartuz.
- CAF Talde osoaren karbono-aztarna kalkulatzeko, GHG Protocolen eta IPCCren jarraibideak eta planteamendua jarraituz, eta ISO 14064:2018 arauaren baldintzak betez (2019 eta 2020 urteetan 1, 2 eta 3ko irismena). Jarduketa horren bitartez, aurreko ekitaldietan (2019 eta 2020) egindako berotegi-efektuko gasen isurpenen kalkulua berrikusi dira eta horri esker, kalkulua hobetu ahal izan da.

Halaber, 2022rako ekintza hauek zehaztu dira:

- 2021ean CAF Taldearen erakunde osoak izan duen karbono-aztarna kalkulatzeko.
- Carbon Disclosure Project (CDP) lehengo txostena egitea.
- CAF Taldearen karbono-aztarna (2019, 2020 eta 2021 urteetako), mundu mailako mugari estrategikoak eta sektorearen erronkak kontuan hartuz, erakundearen isurpenak murrizteko helburuak zehazteko prozesuari ekitea, Taldearen jarduera guztietara hedatzen jarraitzeko.

Karbono-aztarna kalkulatzeko, ISO 14064:2018 arauaren irizpidea eta GHG protokoloa jarraitu dira eta materialtasuna aztertu da. Azterketa horren emaitza gisa kontuan hartu dira:

- Zuzeneko isurpenak (1 irismena): instalazio egonkor eta mugikorretan kontsumitzen den erregaitik eratorritakoak eta fluordun gasak berriz betetzetik eratorritako isurpenak.
- Zeharkako isurpenak (2 irismena): elektrizitatearen eta energia termikoaren kontsumotik eratorritakoak.
- Beste zeharkako isurpen batzuk (3 irismena): ekoizpena eta Taldearen egoitzetara materiala garraiatzea, bezeroari produktuak garraiatzea, hondakinen kudeaketa eta garraioa, uraren kontsumoa, langileek lanera egiten dituzten joan-etorriak eta negozio-bidaiak, eta produktuaren erabilera.

Aipatu ditugun kalkuluetako Berotegi Efektuko Gasak CO₂ tonatan adierazi ditugu eta barne hartzen ditu karbono dioxidoaren, metanoaren eta oxido nitrosoaren isurpenak (CO₂, CH₄ eta N₂O hurrenez hurren), bai eta gas hozgarriekin isurpenekin lotuta dauden hidrofluorokarbonoak (HFC) ere.

2021ean, eta "0" emisio garbi ekimenaren baitan, karbono-aztarnaren kalkulua berrikusi da. Berrikusketa horretan hobetu egin da aurreko urteetako kalkulua (2019 eta 2020); 3. irismenera zabaldu da kalkulua eta 1. irismenerako sarrera berriak txertatu dira, instalazio batzuk gehitu eta baitira eta emisio-faktoreak hobetu zehatzagoak izateko eta CAFen jarduera eta kokaleku geografikora hobeto egokitzeko. 2021eko ekitaldian, CAF Taldearen fabrikazio-instalazioetako 1 eta 2 irismeneko isurpenak adierazi dira, bertan baitaude isurpen gehienak.

Arloa	Irismena	t CO ₂ eq 2021. urtean	t CO ₂ eq 2020. urtean	t CO ₂ eq 2019. urtean
Fabrikazio- instalazioak ⁵⁷	1 Irismena	26.230	25.326	29.874
	2 Irismena	10.699	16.167	12.434
	Guztira 1+ 2	36.929 (-% 11)	41.493 (-% 2)	42.308

CO₂ eta zehazki elektrizitateko datoen zeharkako isurpenak (2 irismena) murrizteko helburuarekin, sozietate nagusiak jatorri bermea duen energia elektriko % 100 berriztagarria⁵⁸ kontratatu du 2021-2023 urteetarako, sozietate nagusiko fabrikazio-instalazioetarako. Egindako hobekuntzekin kalkulatu den karbono-aztarna kontuan izanik, 2021ean 2. irismeneko isurpenak % 33 murriztu dira 2020ri dagokionez.

Termino erlatiboetan, hurrengo taulan ikus daiteke isurpenen intentsitatearen ratioa⁵⁹, 1. eta 2. irismenak kontuan hartuta:

Isurpenen intentsitatea (t CO ₂ eq. / HHT) ⁶⁰	2021	2020	2019
Fabrikazio-instalazioetako isurpenen intentsitatea ⁶¹	3.5	3.7	3.3

Bestetik, Osagai Organiko Lurrunkorren (gaztelaniaz COV) igorpenari dagokionez, jarduera jakin batzuetan disolbatzaileak erabiltzearen ondorioz igortzen diren osagai organiko lurrunkorren igorpena mugatzeko araudiak ezartzen duena betetzeaz gain⁶², CAF Taldeko enpresa nagusiak % 35 murriztu du igorpena azken 5 urteetan, hau da, Osagai Organiko Lurrunkorren 364 gramoko murrizketa izan du gainazalaren metro karratu bakoitzeko⁶³. Produkzio-prozesuan erabilitako disolbatzaileak ordezkatzeari edo gutxitzeari esker lortu dira emaitza hauek. Horren adibideak dira hauek: trenak pintatzeko garaian disolbatzaileak ez duten ur-pinturak erabiltzea edo kolaren erabilera autoitsasgarriarekin ordezkatzeari alfonbrak kolatzeko prozesuan.

⁵⁷ Finkatzeko ikuspegia: eragiketen kontrola

⁵⁸ Ekintza horrekin CAF Taldeko fabrikazio-zentroen 2. mailako irismeneko igorpenak % 66 murriztea aurreikusten zen, 2020ko igorpenak erreferentzia gisa hartuta. Helburu hori zehazteko, beharrezkoa izan zen 2019 eta 2020ko 2. irismeneko karbono-aztarnaren kalkulua kontuan hartzea. Helburua zehaztu zen moduan kalkulatu, 2021ean % 71 murriztu dira CAF Taldearen fabrikazio-zentroetako 2. irismeneko isurpenak, 2020arekin alderatuta.

⁵⁹ t CO₂ eq / lan egindako orduak

⁶⁰ Isurpen garbi ekimen estrategikoan erabilitako metodologia berriarekin kalkulatu den karbonoaren intentsitatearen datuak daude barnean. 2020 jasangarritasunaren txosteneko informazioan erabilitako metodologiarekin, 2021eko karbonoaren intentsitatearen emaitza 2,4 t CO₂ eq./HHT izango litzateke.

⁶² 1999/13/CE Direktiba, 1999ko martxoaren 11koa, fabrikazio- edo lan-prozeduretan disolbatzaile organikoak kantitate handitan erabiltzen dituzten jarduera batzuetatik erator daitezkeen pertsonentzako eta ingurumeneko efektu kaltegarriak prebenitzea edo gutxitzea helburu duena, eta Espainiako araudira 2003ko urtarrilaren 31ko 117/2003 Errege Dekretuaren bidez egindako transposizioa, jarduera jakin batzuetan disolbatzaileak erabiltzearekin lotuta konposatu organiko lurrunkorren isurpenak mugatzeari buruzkoa.

⁶³ Txosten hau argitaratu den arte Eusko Jaurlaritzari bidalitako txostenarekin lotutako datuak.

5.3 Mugikortasun jasangarria eta produktu ekoefizienteak

Europar Batasunean, garraiotik eratorritako berotegi-efektua eragiten duten gasen isurpenak % 28 inguru ugairu dira 1990 eta 2017 artean. Gaur egun, garraiotik datoz mundu mailako CO₂ isurpenen ia % 25 eta, kopuru horretatik, % 0,5 bakarrik dira trenarekin lotutakoak ⁶⁴.

Era berean, hiriko biztanleriari dagokionez gaur egun nabari den igoera-joera dela eta, mugigarritasuneko azpiegiturak kolapsatzeko arazoak gero eta handiagoak dira eta hirietako aire-kalitatea nabarmen okertu da. Arazo horiek ekiditeko, agintariak, askotan, ibilgailu pribatuaren zirkulazioa mugatzeko neurriak hartzen ari dira.

Egoera hori dela eta, Europako Batzordeak, Europako Itun Berdea edo “European Green Deal” izenekoaren bidez, garraio arloko CO₂ isurpenak 2050. urterako % 90 gutxitzeko helburua ezarri du. Horren ondorioz, beharrezkoa da hurrengo urteotan aparteko ahalegina egitea helburua bete ahal izateko.

Testuinguru horren baitan, autobusen eta trenen garraioak (edukiera handiko garraio bide ekologiko gisa) klima-aldaketaren eta hirietako pilaketaren aurkako borroka horretan nabarmen laguntzeko potentzial itzela du. Horren bidez, ingurumen-inpaktua gutxitu, hiritarren bizi-kalitatea hobetu eta ekosistema babesten modu aktiboan lagunduko luke.

Ildo horretatik, CAFek lehentasuna ematen die erregai fosilak ordezkatzera bideratuta dauden jardueri eta garraio arloko energia-kostuak gutxitzeko eta oso eragingarriak diren mugigarritasun-alternatibak eskaintzera bideratutako jardueri. Horiek ezartzen dute etorkizun iraunkorra, garbia, ekologikoa eta isurpenik gabeko lortzeko bidea. Horri esker, nabarmenezkoa da 2021ean CAF izan dela 60 unitateko bateriek higiarazten dituzten trenen munduko kontraturik handienaren esleipenduna, Alemaniako ZV VRR (Zweckverband Verkehrsverbund Rhein-Ruhr) eta NWL (Zweckverband Nahverkehr Westfalen-Lippe) garraio-erakundeen partetik.

Bestalde, CAFen bidaiarientzako trenen konponbide elektrikoaren isurpena batez beste 6,5g CO₂/bidaiari-kilometroko da ⁶⁵. Beraz, horrek berresten du CAFen konponbideak efizienteenak direla garraioaren sektorearen barruan.

2019an, CAFek Global Light Rail Awardsen Urteko Fabrikatzailea eta Urteko Proiektua saria irabazi zuen (50 milioi eurotik beherako kategorian), Ozeanian (Newcastle Light Rail, Hegoaldeko Gales Berria, Australia) bidaiariak garraiatzeko katenariarik gabeko lehen metro arinaren sistema hornitzeko azken belaunaldiko sei ibilgailu egiteagatik. Gainera, 2020an, CAFek Highly Commendeden aipamena lortu zuen langileek mugikortasun jasangarriarekin zerikusia zuen proiektuan izan zuten konpromisoa aitortu eta saritzeko. Proiektu hori Birminghamgo tranbia birgaitu eta barruan energia biltegitatzeko konponbide txertatzeko lana izan zen.

Autobusei dagokienez, Solaris isurpenik gabeko bere produktuen zorroarengatik nabarmendu da, mundu oso garraioaren irudia aldatzen lagundu duelako, eta azken hiru urteotan nazioarteko aitortza hauek jaso ditu:

- 2019 - Smart City Forum (Polonia): Smart Solutions - Smart City Solution kategoriako saria, garraioaren sektorean zero-isurpen lortzeko elektromugikortasuneko konponbide berritzaileengatik.
- 2019 - Top Design Award (Polonia): Solaris Urbino 12 LE lite autobusari saria Automobilgintzaren eta Garraio Publikoaren kategorian.
- 2019 - E-mobility Leader (Polonia): Polonian zero-isurpeneko garraioa garatzeko egin duen lanari saria.
- 2020 - Top Design Award (Polonia): Trollino 24 trolebus elektrikoarentzako saria, diseinu bakar eta berritzailearengatik.

⁶⁴ European Environment Agency. Communication from the commission to the European parliament, the European council, the council, the European economic and social committee and the committee of the regions - the European Green Deal - Brussels, 11.12.2019 COM(2019) 640

⁶⁵ 2018ko kalkulua.

- 2020 - E-mobility Leader (Polonia): Munduan zero-isurpeneko garraioa garatzeko egin duen lanari saria.
- 2021 - “Busplanerren” Sustainability Award (Alemania): Europar eragin handienetakoa duen sektoreko aldizkariaren saria Solaris Urbino 15 LE autobus elektrikoarentzat, Autobus Elektrikoaren kategorian.
- 2021, Kielce Trade Fair Medal (Polonia): Solaris Urbino 12 Hydrogen hidrogenozko autobusari saria, autobusen kategoriako produkturik onena izateagatik.
- 2021 - Sustainable Bus Award (Nazioartekoa): Solaris Urbino 15 LE autobusak Autobus Jasangarria Saria (nazioartekoa) jaso zuen hiriko autobusen kategorian. Autobus Jasangarria Sariaren helburu nagusia garraio publikoan jasangarritasunaren ideia zabaltzea da eta garraio publikoaren irudi ona eraikitzea, klima-aldaketaren aurkako ekintzan zeregin garrantzitsua duen eragile gisa finkatzeko.

● Produktuen jasangarritasuna hobetzeko egindako berrikuntza nagusiak

CAFen produktuen jasangarritasuna hobetzera bideratutako berrikuntza nagusiak arlo hauen ingurukoak dira, eta ibilgailu guztietan ezar daitezke, bai trenetan, bai autobusetan: 1) Ekodiseinuaren metodologia, 2) Energia-eragingarritasunaren hobekuntza, 3) Erregai alternatibo jasangarrien hedapena, 4) Bizitza erabilgarria eta birziklagarritasuna areagotzea erabilera eta 5) Zarata eta bibrizioak gutxitzea⁶⁶.

Ekodiseinuaren metodologia

CAFek aktiboki hartu du parte sektorea ekologiararen aldetik eraldatzeko metodologiaren garapenean eta ezarpenean. Esaterako, UNIFE trenen industriako elkartearen “Life Cycle Assessment Topical Groupen” parte hartuz, produktuaren bizitza definitzen duten prozesu ugarietan ekologiarekin zerikusia duten legediak eta araudiak txertatzeko modurik egokienak zehazteko.

Ingurunea gehiago errespetatzen duten eta eragingarriagoak diren garraiobideak eskaintzeko helburuarekin, CAF Produktuaren Iraunkortasun Funtzioa ezartzeko lanean barneratuta dago. Horretarako, ingeniari-txosten-prozesuetan, ekodiseinuko metodologiak txertatzen ari da bizitza-ziklo osoan produktuek izango dituzten ingurumeneko inpaktuak hasiera-hasieratik optimizatzeko eta kontrolatzeko asmoz.

Aztarna ekologikoa ikusaraztea

CAFek bizi-zikloaren azterketa eginez zehazten du bere produktuen ingurumeneko aztarna (Life-Cycle Analyses – LCAs –). Informazio horietan oinarrituta, CAFek produktuaren ingurumeneko adierazpenak (EPD) egiten ditu gure bezeroentzat.

CAF Taldeak, 2011n, tranbia batean munduan egiaztatutako produktuaren ingurumeneko lehen adierazpena (EPD) egin zuen, ISO14025 arauaren arabera. Zaragozako Urbos tranbian. Egindako ingurumen-inpaktuaren azterketa hori Bizitza Zikloaren Azterketa (LCA) bidez kuantifikatu dute ISO 14040 eta ISO 14044 arauen arabera. Hortik aurrera, CAFek produktuak hainbat segmentutan (tranbia, metroa eta eskualdeko tren) ziurtatzen jarraitu du eta, CAF Taldea izan da EPD kopuru handiena erregistratuta duen material mugigarriaren fabrikatzaileetako bat.

CAFek 2022ko martxoan amituko ditu Urbino 18m Electric eta Urbino 12m Hybrid autobusetzako lehenengo EPDak.

CAFeko material biragarrien unitateak lortutako EPDen harremana:

- URBOS 100 tram for the City of Zaragoza
- URBOS AXL for Stockholm Lokaltrafik A35 Tram Units
- CIVITY EMU regional electric train for the Friuli – Venezia Giulia region
- URBOS AXL for Stockholm Lokaltrafik A36 Tram Units
- Metro Units M300 for Helsinki Metro Transport
- URBOS 100 tram for the city of Kaohsiung
- URBOS 100 tram for the city of Lund

⁶⁶“Eucalypt”, “Good Ware”, “Pixel perfect”, “Nhor Phai” eta Flaticonen “Catalin Fertuk” egindako irudiak.

Energia-eragingarritasuna hobetzea

Produktuen eta zerbitzuen energia-eragingarritasuna da CAFentzako lehenetasunetako bat. Helburu horretarako ibilgailuetan hartutako neurrietako batzuk hauek dira:

Trakzio-energiaren kontsumoa murriztea

Balaztaketan energia berreskuratzea

Balaztaketan energia berreskuratzea ezinbesteko pieza da tren-sareen eta trolebusen funtzionamendurako; izan ere, kontsumoak murrizten eta eraginkortasun energetikoaren indize altuak lortzen laguntzen du. CAFen tren eta trolebusak berariaz daude diseinatuta balazta birsortzaileak lehenetasuna izan dezan erreostato-balaztaren eta marruskadurakoaren aurrean. Hala, gelditzeko orduan berreskuratzen den energia eta ibilgailuak aprobetxatzen ez duena katenariara itzultzen da, beste tren/autobus batek erabiltzeko edo sare elektriko orokorrera itzultzeko.

CAFeko ibilgailu elektriko guztiek gelditzerako orduan sortzen den energia erabiltzen dute lehenik ekipa laguntzaileak edo ibilgailuen bateriak elikatzeko.

Eraginkortasun handirako trakzio-taldeak

CAFeko tren, autobus elektriko eta trolebus guztiek bai azeleratzean, bai gelditzean kontsumitzen duten energiaren errendimendu gehiena lortzeko sistemak dituzte. Alde horretatik, eraginkortasun handirako trakzio-ekipamenduak erabiltzeak aukera ematen du energiaren galerak gutxitzeko eta kontsumoa optimizatzeko.

Motorretako galera energetikoak gutxitzeko, CAFek kontrol-estrategia aurreratuak garatu ditu, motorren fluxu aldagarriak. Kontrol-estrategia horiek aktiboki kudeatzen dute motorren fluxua, funtzionamenduak eskatzen dituen baldintzen arabera (parea, abiadura, deriba, etab.), eta, horrela, kontsumoa murriztu egiten da beharrezko fluxua txikiagoa denean.

Trakzio-sistemaren eraginkortasuna maximizatzeko eta energiaren galerak murrizteko CAF trenetan zein autobusetan erabiltzen hasi den beste teknologia berri bat siliziozko karburo-transistoreen teknologia da (SiC). Transistore horiek aukera ematen dute trukerako abiadura handiagoak izateko eta energia-galera txikiagoak izaten dituzte. SiC teknologiak % 8 eta 10 artean murrizten du trenak kontsumitzen duen energia guztia.

Energiaren kudeaketa eraginkorra, ibilbidearen denborei dagokienez

Gidatzeko moduak eragin nabarmena du ibilgailuaren energia-kontsumoan. Ibilgailuaren kontrol-sistemak denbora errealean kalkula dezake ibilgailuaren energia-kontsumoak minimizatzen dituen prestazioak, trazaduraren ezaugarriak eta ibilbidearen xede-denborari dagokienez. Informazio horri esker garraioa optimizatu egin daiteke energiaren ikuspegiaren aldetik.

CAF Taldeak energiaren aldetik optimizatutako eragiketen arloan dituen konponbideak hauek dira: aurreko paragrafoan deskribatu dugun DAS (Driver Advisory System) garraioaren konponbidea eta CAF Signallingen AURIGA konponbidea, energiaren aldetik optimizatuta dauden eragiketa automatikoko trenak (ATO) ahalbidetzen dituena.

Ibilbidearen denborak jaiste

CAFen garapen teknologiko ugari abantaila berriak ekarri dituzte trenen kontsumo energetiko orokorra murrizteko. Baskulazio Integrala (SIBI) bezalako sistemek ibilbideko bihurtzeetan abiadura handiagoetan ibiltzeko aukera ematen dute, bidaiarientzako konforta galdu gabe, eta, hala, ibilbidearen denborak % 30 jaitsi daitezke. Bestalde, bihurtzeetan abiadura azkarragoetan joateko aukerari esker, murriztu egiten da trenen abiadura moldatzeko beharra (gelditu eta azeleratu), eta horrek energia-eraginkortasun handiagoa dakar.

Metatze-sistema modularrak & moldagarriak

CAFeko metatze-sistemek aukera ematen dute: 1) elikadura-elektrikorik gabeko zatietan ibilgailuek martxan jarraitzeko eta 2) geratzerako unean sortutako energia metatzeko. Ekipamendu modularrak eta moldagarriak dira eta metatzeko eta kargatzeko konponbidea optimizatzen laguntzen dute, bezero bakoitzaren beharren arabera, bizi-kostuaren gastuak minimizatu ahal izateko.

BTMS adimendunak baterien sistemetan

Bateriak tenperatura altuegietan zein baxuegietan erabiltzeak eragin oso negatiboa du baterien gaitasunean, erabiltzeko eskuragarri dagoen energian eta bizitza erabilgarrian. CAFek BTMS (Battery Thermal Management System) sistema du bere ibilgailuetan eta helburua baterien tenperaturaren kontrol optimoa bermatzea da, haien errendimendua eta bizitza-erabilgarria maximizatzeko baldintza optimoetan dabilzala bermatu ahal izateko.

Pisua gutxitzea

Trenen diseinua masa eta pisua gutxitzera zuzenduta dago (energiaren eskaria optimizatzeko modu eragingarria da hori). Helburu hori ibilgailuaren egiturako elementuei zein ekipamendu eta osagarri guztiei aplikatzen zaie, betiere, kalitatearen eta segurtasunaren estandar gorenak bermatuz. Ibilgailuen fabrikazio prozesuan zehar, osagarrien masa eta ibilgailuarena kontrolatzen da, aurreikusitako pisua gaingiditzen ez dutela bermatzeko..

Ekipamendu laguntzaileen energia-kontsumoa murriztea

Energiaren kontsumoa ahalik eta gehien murrizteko, mundu mailako neurriak hartu behar dira, eta horien artean daude ere, tren eta autobusetako ekipamendu laguntzaileak, funtzionamenduaren kontrola eta kontserbazio-egoera.

Ekipamenduak behar errearen arabera dimentsionatzea.

Proiektu bakoitzean ekipamenduen dimentsionamendua egiten da proiektuaren behar zehatzen arabera. Hala, nahi dena baino pisu eta kontsumo handiagoa ekar dezaketen balizko gaidimentsionatzeak ekidin daitezke.

Geldirik dauden ibilgailuen kontsumo energetikoen kudeaketa

Geldirik dagoen ibilgailuaren kontsumo energetikoa murrizteko, aurretik hainbat funtzionamendu-modu zehazten dira: garbiketa, mantentze-lanak, gelditzea, etab. Modu horietan ezartzen da ekipamendu laguntzaileek zer baldintza landu behar dituzten energiaren kontsumoa murrizteko. Esaterako, tren bakoitzaren kontrola egin ordez kotxe bakoitzarena eginez gero, kotxe jakin batzuen ekipamenduak soilik egon daitezke aktibo, kasu bakoitzaren beharren arabera. Neurri horrekin energia asko aurreztu daiteke.

Halaber, autobusean "Start/Stop" sistema sartuz gero, erregaiaren kontsumoa nabarmen murriztu daiteke eta, beraz, baita CO₂ isurpenak ere.

Abian dauden ibilgailuen kontsumo energetikoen kudeaketa

Abian dauden ibilgailuen kontsumo energetikoa murrizteko, CAFek bi estrategia hauek uztartzen ditu: 1) barruan sortzen diren energia-fluxuen aprobetxamendu hobea eta 2) funtzionamendu puntu optimoan dauden hainbat sistemen operazioa. Esaterako, estrategia horiek geratzeko unean sortutako energia ahalik eta gehien aprobetxatzeko eta bero moduan xahutzea ekiditeko aukera ematen dute.

Klimatizazio eraginkorra

Klimatizazio-ekipamenduak dira energia gehien kontsumitzen duten bigarren ibilgailuak, trakzio-ekipamenduen atzetik. Kontsumo hori murrizteko, CAFek errendimendu handiagoko bi hozgarri erabiltzen ditu eta hainbat neurri hartzen ditu klimatizazio-sistemaren energia eraginkortasuna hobetzeko: bero-bonbak, CO₂ mailaren arabera erregulatu daitekeen kanpoko aire-hargunea, etab. Era berean, trenaren/autobusaren barrualdearen eta kanpoaldearen artean beroa transferitzerako orduan galtzen den energia murrizteko, ibilgailuen diseinuan isolamendu teknikoak maximizatzen ahalegintzen da.

Isolamendu termikoa

Ibilgailuen isolamendu termikoa areagotzeko, CAFek panel isolatzaileak instalatzen ditu kutxaren azalera osoan eta transmisio termikorako balio maximoak ezartzen ditu hainbat osagarritan, hala nola leihoetan, ateetan eta barneko zirkulaziorako korridoreetan. Kontratu batzuetan, CAFek transmisio-termikoaren oso balio baxuak lortu ditu (esaterako, 1,1 W/m²K), kontratu horietan ezarri behar diren muga oso azpitik.

Baina CAFen ibilgailuak ez dira azken urteotan haien kontsumoa murrizteko bilakaera izan duten bakarrak. CAF Turnkey & Engineeringek egiten dituen eraikinei dagokienez, tranbien erreferentziako deposituaren diseinua nabarmentzen da, eta neurri hauek ditu kontsumoa murrizteko:

- Sabai berdea eraikinaren tenperaturaren erregulazioa hobetzeko. Eraginkortasun energetikoa hobetzen du ura atxikitze duen gaitasun handiarengatik (udan hozte-sistema) eta masa termikoarengatik (berogailua neguan).
- Sabaian energia fotovoltaikoaren instalazioa.

- Zerradun hortzak dituen estalkia, eraikina argi naturala sartu ahal izateko argi-zuloak sortzen dituena, elektrizitatearen kontsumoa murriztu eta langileentzako eremu eroso eta osasungarriagoa sortzeko.

Bestalde, CAF Signalling eta CAF Turnkey & Engineeringek garapen bateratua egin dute energia fotovoltaikoko sistema baten eta urruneko kokapenetan instalatutako bide-elementuak kontrolatzeko baterien bidez elikatzeko. Sistema horiek urrunetik monitorizatuta daude funtzionamendu egokia bermatzeko eta eskuragarritasuna eta segurtasuna ziurtatzeko, sektorean dauden baldintza zorrotzen arabera.

Erregai alternatibo jasagarrien hedapena

Azken urteotan, CAF Taldeak dieselarekiko alternatiboak diren eta ingurumena errespetatzen duten erregaiekin funtzionatzen duten ibilgailuak garatzen egin du lan. Horrekin lotuta, azpimarratu beharrekoak dira Solarisek Europako hainbat hiritan zerbitzuan jarri dituen Hidrogeno eta Gas Natural Konprimituko (CNG) eta bidezko autobusak. Hidrogenoarekin bultzatutako ibilgailuak isurpenik gabeak dira atmosferara lurrina soilik isurtzen dutelako, eta CNG ibilgailuek partikulen eta berotegi-efektuko gasen isurpenak murrizten dituzte. Esparru honetan, Solarisek Global e-mobility leader saria jaso du 2020an mundu osoan zero isurpeneko garraioa garatzen egindako ekarpena dela eta.

Treni dagokionez, CAF hidrogeno bidez propulsatutako prototipo-trena garatzen ari da 2022aren erdialdean trenbidean probatzeko asmoz. Proiektu hori (FCH2RAIL) FCH JUK, hidrogenoaren eta erregaien pilen garapena sustatzeko Europako Batzordeko agentziak, sustatu du eta Europako funtsek finantzaketa handia egin dute (10 milioi euro inguru) H2020 programaren bitartez.

CAF Taldeak bateriak dituzten diesel ibilgailuak ere hornitzen ditu, erregaien kontsumoa murrizteko. Kontsumoaren murrizketa hori, oro har, % 20-30 ingurukoa da.

Irtenbide horiek CAF Taldearen produktu-zorroko beste irtenbide elektriko batzuekin osatu dira eta garraio arloko isurpenak gutxitzea zuzenduta daude, esaterako, bateriak dituzten ibilgailu elektrikoekin ordezkatzeko diesel-ibilgailuak. Horri dagokionez, CAF izan da bateriek bultzatutako trenen munduko kontraturik handiena izan duen enpresa, Alemaniarako 60 unitate egin baititu.

Bizitza erabilgarria areagotzea eta birziklagarritasuna

Bizitza erabilgarria

CAF Taldearen tren eta autobusak merkatuan bizitza erabilgarriaren inguruan dauden eskakizun zorrotzenak betetzeko eginda daude. Trenen bizitza erabilgarria 35 urtekoa da gutxi gorabehera eta autobusean 15 urtekoa. Bizitza erabilgarri horiek osagarrien iraunkortasunean etengabe egiten diren aldatetei esker lor daitezke.

Trenen egiturazko osagarriak (kutzaren egitura, bastidorea eta bogien ardatzak) bizitza erabilgarria bermatzeko diseinatu, kalkulatu, fabrikatu eta probatzen dira. Trenaren gainerako sistemetan (krokadurak, propulsiio-sistema, balazta, HVAC, APS, atea, TCMS, etab.) talken eta bibrazioen frogak egiten dira IEC61373 arauan zehazten denaren arabera (talka eta bibrazio-frogak), zerbitzuan daudela iraunkortasun egokia bermatzeko.

Bestalde, CAF Taldea etengabe ari da lanean narriadurak izaten dituzten elementuen bizitza erabilgarria hobetzeko, hau da, erabiltzerakoan ekidin ezin den narriadura jasaten duten elementuena: gurpilak, pneumatikoak, freno-diskoak, balazta-osagaiak, errodamenduak, motelgailuak, pisuaren estaldura, gomazko junturak eta elementu elastikoak, filtroak, etab.

Aurretik aipatu ditugun ibilgailuen bizitza erabilgarriak esleitutako Mantentze Lanen Plana jarraituz lortzen dira. CAFek ibilgailuen fidagarritasun, eskuragarritasun, mantentze-lan (RAM) eta Life Cycle Costen (LCC) saila du eta 70 ekimen baino gehiago jarri ditu abian. Horietatik erdia gutxi gorabehera, zerbitzuan dauden ekipamenduen eta osagarrien bizitza erabilgarria luzatzeko dira: gurpilak, errodamenduak, motorrak, balazta-zilindroak, etab, esaterako, 2021ean garatutako Wheel Analytics sistemak aukera ematen du gurpilaren bizitza erabilgarria optimizatzeko ordezkatu aurretik.

Birziklagarritasuna

CAFek diseinuaren fasean aukeratzen ditu materialak, Ekodiseinuaren printzipioak jarraituz, birziklagarritasun-tasaren arabera eta baldintza tekniko eta funtzionalak errespetatuz. Gainera, produktuak diseinatuta daude bizitza erabilgarria amaitzen zaienean desegiteko. Ibilgailuen hornikuntzan eta mantentze-lanetan duen esperientziari esker, CAFek bere erregaien (labaingarriak, hondarra, balazta-osagaiak, etab.) eta horien kontsumoa murriztea ahalbidetzen duten faktoreen optimizazioa bermatzen du.

CAFen trenek birziklagarritasun eta berreskuragarritasun-tasa handia dute. Aurretik aipatutako EPDen (Environmental Product Declaration) arabera, birziklagarritasun-tasa 90,8 eta 93,6 artean dago eta berreskuratzeko gaitasuna 97,5 eta 98,7 artean.

Trenen diseinuan, VDI 2243 arauak desmuntatzeko dauden irizpideak jarraitzen dira. CAFen produktuei mantentze-lanak egiteko ezarritako irizpideei esker, ibilgailuen osagarriak erraz ordezkatu eta desmuntatu daitezke, eta kasu gehienetan torlojuz lotutako loturak erabil daitezke.

Gainera, CAFek birziklapenaren/bizitza amaieraren eskuliburuak egiten ditu bezeroak hala eskatuz gero. Birziklapenaren edo bizitza amaieraren eskuliburuaren helburua ibilgailuaren amaieran nola jokatu azaltzeko eta eragiketan eta mantentze-lanetan erabilitako materialekin (kontsumigarriak, ordezkoak, etab.) zer egin jakiteko jarraibideak ematea da. Eskuliburu horren barruan daude item bakoitza zati txikietan desmuntatzeko jarraibideak, ISO 22628k azaldutako urratsen eta VDI 2243 arauak jasotzen dituen desmuntatzeko irizpideen arabera eta osaketari aplikatu dakizkiokeen amaierako kudeaketarako tratamendu egokiak.

Horrela desmuntatu den zati bakoitza eta berrerabili ezin daitekeena hondakinen kode batekin identifikatzen da, 2000/532/CE "European Waste Catalogue" Europako Zuzentarauaren arabera (MAM/304/2002 Agindua), eta amaierako kudeaketarako tratamendu egokia proposatzen da, osakeraren arabera (Europako Batzordearen 96/350/CE Erabakiaren arabera). Honakoa izan daiteke (lehentasunezko ordenaren arabera): birziklapen-prozesu ezagun eta aplikagarria, balorizazio energetikoa, edo zabortelean edo baimendutako kudeatzailean uztea.

Autobusei dagokienez, Solarisek ibilgailuetako osagarrien birziklapena bermatzen du, metalekin, plastikoarekin eta elastomeroekin fabrikatutako piezak markatuz, VDA 260 Components of motor vehicles -Marking of materialen arabera. VDA 260 estandarraren eskakizunak enpresaren araudira eraman dira eta hornitzaileei ere eskatzen zaie horiek betetzeko. Araudiak ezarri duen materialen merkatuak aukera ematen du ibilgailuaren bizitzaren amaieran behar bezala birziklatzeko.

Baterien birziklapenaren eremuan, CAF Taldeak hitzarmena sinatu du dagozkion baimenak dituen bazkide batekin. Pilen eta metagailuen tratamenduan espezializatua dago eta birziklapen-prozesu osoa Kalitatezko Kudeaketaren ISO 9001 Arauaren, Ingurumen Kudeaketaren ISO 14001 Arauaren eta 2009ko apirilaren 29ko Baterien eta Metagailuen Legearen arabera egiten du.

Bateriak arau aplikagarrien arabera prozesatuz gero, metalak (aluminioa, zinka, kadmioa, kobalto, litio, kobrea, nikela, beruna, manganesoa, letoia, merkurioa, etab.), plastikoa eta papera berreskura daitezke RDF erregaiak ekoizteko. Material horiek industriako ekoizpen-prozesu askotan berrerabili daitezke, baliabide naturalak, erregai fosilak, energia eta ura aurreztuz.

Bestalde, ibilgailuetan erabiltzen diren bateriek kontuan izaten dituzte bigarren bizitzako aplikazioak. Egun, Solaris baterien bigarren bizitzarako proiektua garatzen ari da holding energetiko batekin, eta, agian, aurretik Urbino autobus elektrikoetan instalatuta zeuden bateriak erabiliko ditu.

Zarata eta bibrazioak gutxitzea

Gizakiongan dituen eraginez gain, zaratak naturan ere eragina izan dezake, animalien habitata eta ekosistemak aldatu baititzake.

Ibilgailuen zarata-iturri nagusiak dira ekipamenduek, errodadurak eta haizearen marruskadurak sortzen dituztenak.

CAFen Zarata eta Bibrazioen Saila dago eta barneko zein kanpo zaratak murriztea du helburu, bai eta ibilgailuen lursailera bibrazioak igortzea ere. Sail horrek hasieratik hartzen du parte proiektuan, arauaren eta kontratuaren eskakizunak betetzea ahalbidetzen duen diseinu optimoa lortu ahal izateko, bai eta CAFen produktu-zorroaren zarataren eta bibrazioen jokabidea hobetzeko ere. Horretarako, CAFeko talde teknikoak ibilgailuaren hainbat irtenbideren zarata-mailak aurreikusi ahal izateko ezagutza, tresnak eta metodologia garatu ditu.

Zarataren maila barnealdean zein kanpoaldean murrizteko, CAFeko talde teknikoak zehaztasunez aztertzen ditu zarata sorrarazten duten arrazoiak (aurretiaz egindako kalkulu eta frogak, gurpilaren eta erreiren arteko harremanaren eta elkarreaginaren azterketa, etab.) eta murrizteko neurriak hartzen ditu: material isolatzaileak eta xurgatzaileak erabili, trenaren osagai desberdinentzako irtenbide eraikitzaileak, optimizatutako errodaduraren profila, optimizatutako forma aerodinamikoak, abiadura aldakorra duten haizagailuak, etab, zehazki, trenek sortzen duten errodaduraren zarata eta inguruan eragiten dituzten bibrazioak murrizteko bi tresna garatu dira. CRoNoS eta DARDAR. Lehena garrantzitsua da nazioartean. Halaber, beste tresnak eta egun ezartzen diren iragarpen-metodologiak hobetzen jarraitzen du. Horiek megafonia-sistemen modelizazioa ere barne hartzen dute, mezuak behar bezala helarazten direla bermatzeko, entzumen urria duten pertsonen batez ere.

Gainera, trenak fabrikatu ondoren, zarataren frogak egiten zaizkie geldirik daudela eta errailetan daudela, kontratuak eta araudiek ezartzen dituzten baldintzak betetzen dituztela frogatzeko.

Bestalde, autobusek “1 milioi kilometroko frogia” egiten dute, hau da, prototipo bakoitzarentzako eta ereduaren diseinuan dagoen moldaketa bakoitzarentzako errepidean egiten den erresistentzia-froga. Froga oso baldintza gogorretan egiten da, errepideetako hainbat zoladura-motatan. Helburua ibilgailuaren diseinua perfektionatzea da, enpresak eta bere bezeroek espero dituzten parametroetara heldu ahal izateko. Froga horietan egiten diren monitorizazio eta optimizazioen artean, ibilgailua gidatzeko dinamika ere hobetzen da eta sortzen dituen zarata eta bibrazioak murriztu. 2019 eta 2020 artean autobus elektrikoaren jokabide akustikoa hobetzeko hartu ziren neurri nagusiak autobusa hozteko sisteman eta baterien egokitzapen termikoaren sisteman izan dira.

Halaber, froga horietan egiaztatu ahal izan da motor elektrikoa duten zero-isurpeneko autobusek balioakide tradizionalak baino askoz zarata gutxiago egiten dutela.

● Irtenbide jasangarriak

Zero mugikortasunerako eta emisio baxuetarako eraldaketan interesa duten garraio-eragileei haien beharretara erabat egokituta dauden ibilgailuak eskaintzen dizkie CAF Taldeak. Ez dago etorkizuneko garraio publikoaren erronkentzako erantzun bakarra. Zero isuriaren zorroak ibilgailu elektrikoak eta hidrogenoarekin bultzatutako ibilgailuak barne hartzen ditu. Ibilgailu horiek irtenbide arrakastatsua eskaintzen die garraioaren, bidaiarien eta gidarien eragileen beharrei.

CAF Taldearen produktu jasangarrien zorroaren barruan irtenbide hauek nabarmentzen dira:

● ZERO ISURPENAK

Urbos tranbia: CAFen Urbos tranbiak propulzio elektrikoa duten tranbiak dira eta EVODRIVE o FREEDRIVE (ultragaitasunak eta/edo bateriak) metatze-sistema eraman dezakete, kanpoko hornikuntza elektrikorik gabe (katenaria) funtzionatu ahal izateko eta katenariak hartzen ez duen balaztaren energiaren zati bat berreskuratzeke.

Inneo Metroa: CAFen metroak elektrikoak dira eta ibilgailu horiek erabiltzen dituzte Europako hiri gehienetan (Londonen, Amsterdamen, Bruselan, Erroman, Madrilan, Bartzelonan, etab.), gaitasunaren, kontsumoaren eta fidagarritasunaren aldetik dituzten balio lehiakorak direla eta.

Eskualdeko Civityak: Civity trenak merkatuko eraginkorrenetakoak dira. Gainerako plataformetan bezala, CAFek murriztu egin du tren horien pisua, ekipamenduen eraginkortasuna hobetu du eta arkitekturak sinplifikatu ditu, kontsumoa minimizatzeke. Civity tren jasangarriek (zero isurpen)

trakzio elektrikoko kateak, bateriadun elektrikoak, eta hidrogenozkoak dituzte (garapen fasean). 2021eko ekainean, CAF izan zen bateriek bultzatutako tren elektrikoen munduko hornidura-kontraturik handienaren esleipenduna, Alemaniako ZV VRR (Zweckverband Verkehrsverbund Rhein-Ruhr) eta NWL (Zweckverband Nahverkehr Westfalen-Lippe) garraio-agintarientzako 60 unitate hornitzeko. Bestalde, CAF hidrogenozko trenaren prototipoaren frogak egiten hasiko da errailetan 2022 erdialdean.

Urbino Electric: Ibilgailu oso isila eta isurpenik gabea da, eta diseinu modernoa eta eragiketarako kostu baxuak ditu bereizgarri. Irtenbide tekniko berritzaileei esker, autobus elektriko horiek denbora mugagabean funtziona dezakete (eguneko 24 orduetan). Gainera, zarataren eta bibrazioen isurpen-maila baxuak direla eta, baterien bidez funtzionatzen duten autobusak oso egokiak dira hiriguneetan erabiltzeko. Solaris Urbino Electric “2017ko urteko autobusa” izendatu zuten. Ibilgailua zoru baxuko eta sarrera baxuko aldagaietan dago eskuragarri.

Urbino Hydrogen: Energia sortzeko erabiltzen den hidrogenozko teknikak aukera ematen du hidrogenozko autobusek eredu elektrikoek baino ibilbide are luzeagoak egiteko inolako isurpenik gabe. Hidrogenoarekin elikatzen diren autobusek aukera ematen dute emisiorik gabeko autobusen familia sortzeko, eta horri esker, Solaris prest dago erronka garaikideei eta bezeroek irismenaren, malgutasunaren eta ibilgailuen eraginkortasunaren arloan dituzten erronkei aurre egiteko.

Hidrogenozko Solaris Urbino Hydrogen autobusek hidrogenozko erregaien pilak erabiltzen dituzte. Hidrogenoa gas moduan biltegitratzen da belaunaldi berriko hainbat depositutan. Hidrogeno hori elektrizitatea bihurtzen da, eta, era berean, zuzenean elikatzen du autobuseko linea nagusia. Linea hori motore elektrikoak dituen ardatzak osatzen du. Halaber, autobusak bateria bat ere badu, energia elektrikoak biltegitratzeko instalazio gehigarri gisa. Solaris Urbino Hydrogenen funtzionamenduan zehar sortzen diren azpiproduktu bakarrak beroa eta baporea dira. Ondorioz, ibilgailuek ez dute substantzia kaltegarririk sortzen.

Trollino: Ibilgailu horien ezaugarriak nabarmenenak isiltasuna eta isurpenik eza dira. Kanpoko elikadurarekin soilik lan egiten duten trolebusez gain, Solarisek trolebus hibridoak ere eskaintzen ditu, metatze-ekipamenduekin eta erregaien pilekin hornituak, trakzio-lerroetatik harago lan egiteko.

ISURPEN BAXUAK

Urbino Hybrid: Solaris Urbino hibridoek transmisio-lerroa dute eta motore elektriko batek edo batzuek eta ohiko transmisioak osatzen dute hori. Urbino hibridoetako energia metatzeko unitateak bateria izan dezake edo superkondentsadorea. Irtenbide horri esker, autobusek erregaien kontsumoa % 20 eta % 30 artean murriztu dezakete batez beste, dieselarekin ibiltzen diren ibilgailuekin alderatuta. Gainera, Solaris autobus hibridoak egokitu egin daitezke distantzia jakin bat isuririk gabe egin ahal izateko.

Urbino CNG: Solairu baxuko autobus urbanoak Gas Natural Konprimatuarekin (CNG) bultzatutako ibilgailu gisa ere hornitzen dira. Irtenbide horri esker nabarmen murriztu daitezke substantzia kaltegarrien isurpena eta ingurumena gehiago errespetatzen duen garraioa eskaini daitezke.

U. Electric

U. Hydrogen

Trollino

U. Hybrid

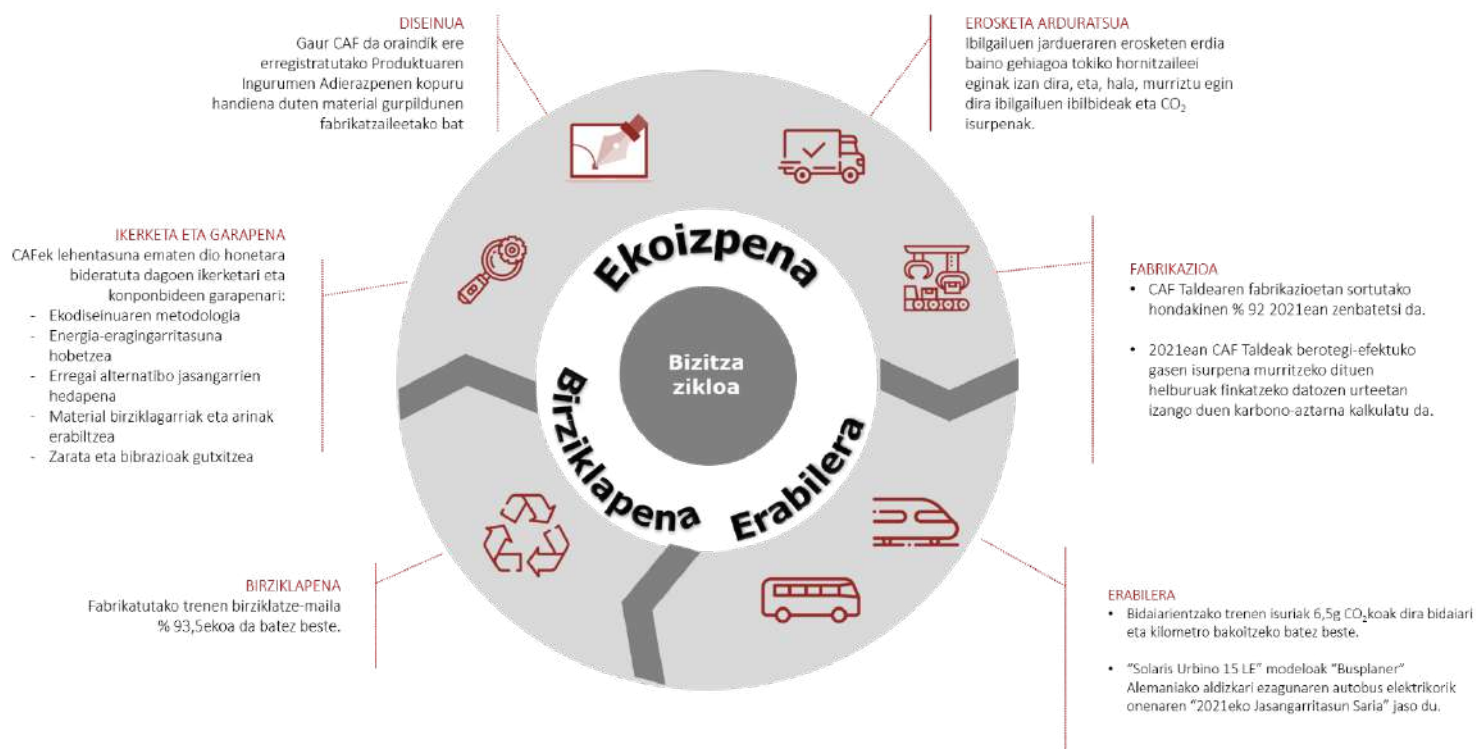

U. CNG

5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasagarria

[EG 301, 301-1, KI 302, 302-1, KI 303, 303-1, 303-2, 303-3, KI 306, 306-1, 306-2, 306-3, 306-4, 306-5]

CAF jakitun da bere industria-jardueraren garapenak eragina duela ingurumenean, eta, ondorioz, bere kudeaketan txertatu du bizi-zikloaren ikuspegia, jasagarritasunerako zutabe gisa. Hurrengo irudian ikus daitekeen moduan, zikloa osatzen duten faseak ikerketa eta garapena, diseinua, erosketa arduratsua, fabrikazioa, erabilera eta, azkenik, produktuaren birziklapena dira. Hala, CAFek baliabideen erabilera eraginkorra egiteko ekonomiarako aldaketaren alde egiten du.⁶⁷

Baliabide naturalen kontsumoa

Produktzio-prozesuetarako materialak erosteko garaian, ingurumen-irizpideak txertatu dira berrerabilgarriak eta birziklagarriak diren materialak aukeratzeko arreta berezia jarrita. Egindako erosketa gehienek prozesatutako materialak dira; hau da, osagaiak. Elementu ohikoena metala da. Dena den, beste lehengai batzuk ere erosi izan dira (guztiak birziklagarriak) osagaiak fabrikatzeko. Horien artean, kontsumo handiena dela eta, metalak nabarmendu behar dira eta, horien artean, berriztagarriak ez diren materialak bereziki: altzairuzko eta aluminiozko txapak eta profilak, eta trenak eta autobusak fabrikatzeko erabiltzen diren altzairuzko lingoteak.

Lehengaiak (t)	2021	2020	2019
Altzairuzko eta aluminiozko profil eta txapak	15,605	14.756	19.211 ⁶⁸
Altzairuzko lingoteak.	46,014	47.964	57.086
Beste batzuk ⁶⁹	994	1014	960

⁶⁷"Freepik", "Mavadee", "Eucalyp" eta Flacioneko "Alfredo Hernandezek" egindako ikurrak.

⁶⁸ 2019ko datua treneko eta autobuseko fabrikazio-zentro nagusietakoa da.

⁶⁹Eguraren kontsumoa zoruak eta itsasgarriak egiteko (Bus)

Material horiek erosteaz gain, CAF S.A.k ingurumeneko iraunkortasuna lortzeko lagungarriak diren materialak txertatzen ditu bere prozesu teknikoetan. Gurrpil eta ardatzak fabrikatzeko, adibidez, birziklatutako altzairua erabiltzen dute.

Horrez gain, produktuen birziklapenaren azterketa egiten da ISO 22628 arauaren arabera. CAF SAK fabrikatutako ibilgailuen birziklapeneko ehuneko batezbestekoa % 93 ingurukoa da.⁷⁰

Substantzia kimikoen erosketari eta erabilerari dagokionez, CAF Taldea REACH Araudiaren irismenaren barruan dago eta, aldi berean, hornitzaileei hori betetzea eskatzen die. Alde batetik, tren osatzen duten ekipoen hornitzaileei UNIFERen Railway Industry Substance List (RSIL) izenekoa betetzeko eskatzen zaie (modu espezifikoan trenen industriarako Europako eta nazioarteko legeriak debekatzen dituen material eta substantziak biltzen ditu horrek). Bestalde, hornikuntza-kate, osoan bideratzen da REACH Araudiaren helburu diren substantzien, prestakinen eta artikuluen inguruko informazioa.

Lehengaien erabilera iraunkorragoa izateko Taldeak bideratutako ekintza nagusiak dira hauek: diseinatze garaian, produktuen pisua gutxitzea, materialak eta bilgarriak berrerabiltzea, eta gutxiago kutsatzen duten materialak erabiltzea.

● Ura eta efluenteak

Fabrikazio-prozesuan CAFek erabiltzen duen ura, batez ere, ekipoak hoztera eta instalaziora bideratzen da trenen estankotasuna bermatzeko. Horretarako, sareko ura zein ibaiko erabiltzen da tokiko mugak betetz eta azken horren kontsumoa zirkuitu itxietan erabiltzera mugatuta.

Taldeak badaki ura, baliabide naturalen artean, zaindu beharreko ondare urria dela eta, horregatik, horren erabilera iraunkorragoa bultzatzeko asmoz hainbat ekintza bideratu du. Horien artean, hauek nabarmendu behar dira: ura arrazoizko moduan erabiltzea eta sustatzea zirkuitu itxiak ezarrita eta langileei ingurumen arloko sentibilizazioa eskaintzea; baliabide hidriko guztien kontsumoa ezartzea eta kontrolatzea, administrazio bakoitzak zehazten dituen ahalmenen eta baimenen arabera zehaztutako prozesuak ezarri; estres hidrikoko eremuetan ura jasotzea ekiditea eta; amaitzeko, instalazioetako ihesen eta iragazgaiztasunen berrikusketak egitea inpaktu eta kontsumoa txikitzeko.

Halaber, hornitzaileen artean uraren erabilera jasangarria sustatzeko, ECOVADIS tresnaren bitartez ebaluatzen dira lehentasunezko hornitzaileak, eta balorazio positiboa izaten dute uraren kudeaketarekin zerikusia duten neurriek. Halaber, urarengan eragin nabarmena duten hornitzaileak aztertu egiten dira, hala nola baterien eta pneumatikoen hornitzaileak.

Uraren kontsumoa (ML)	2021	2020	2019
Hirugarrenengo kontsumoa ⁷¹	86.75	76.94	93.17
Gainazaleko uraren kontsumoa	45.58	30.33 ⁷²	54.12

Taldeak kontsumitu duen ur guztia ≤ 1000 mg/l solido disolbatu dituen ura da eta kontsumitutako uraren % 99 estres hidrikorik ez duten eremuetatik dator.

Isuriei dagokienez, CAFek dagozkion baimenak ditu hodi-biltzailera edo ubidera isurtzeko, hala badagokio. Gainera, isuritako uren parametroak berrikusi eta kontrolatzen dira, hobetzeko helburuak zehaztuz. Halaber, instalazioek komunikazio irekia dute toki bakoitzean isuritako urak kudeatzen dituzten administrazioekin.

Erakundeak garatutako proiektuetan eta eskaintzetan egindako Bizitza Zikloaren Azterketako kalkuluak, bai proiektuetan, bai material ibilgarriaren eskaintzan.

⁷¹CAF eta CAF PAko fabrikazio-instalazioak hartu dira kontuan.

⁷²Ibaiko ur-kontsumoak izan duen jaitsiera adierazgarria, batez ere, Covid-19aren pandemiak produkzio arloan sortu duen inpaktu bereziak eragin du. Izan ere, hor kontsumitzen dute ibaiko ur gehien.

● Energia

“Energiaren Eraginkortasuneko Programa Estrategikoaren” baitan, Taldeak helburu nagusi hauek ezarri ditu: energia berriztagarriak bultzatzea, jardueraren ondorioz sortutako energia-kontsumoetan aurreztea eta Talde baitan eta lan egiten eta elkarlanean aritzen den trenbide-sare osoan ingurumeneko politikak sustatzea.

CAFeko fabrikazio-lantegietan energiaren kontsumoa gutxitzeko ekintza-planen ondorioz, 2021ean, jarraian azaltzen diren neurriak jarri dituzte abian.

Argiztapenari dagokionez, presentziaren detektagailuak instalatu dituzte, ahal den neurrian argi naturala aprobetxatzen saiatu dira, luminariak eragingarriagoak diren beste batzuekin ordezkatu dituzte eta bulegoetan energiaren erabilera arrazoizkoa egiteko ingurumeneko sensibilizazio-ekintzak egin dira. 2021ean, energia aurrezteari, efizientziari, erabilera eragingarriari eta garraio jasagarri buruzko informazioa eman zaie instalazio nagusiko langileei, bai eta jarraibide egokiak ere.

Gainera, energiaren kontsumoaren kontrola eta optimizazioa hobetu ahal izateko, energia-kontagailuak (gasa eta elektrizitatea) instalatu dira, aire girotuaren ekipoen funtzionamendua programatu da eta energia-eragingarritasunerako funtsezkoak diren elementuak ordezkatu dira produkzio-prozesuetan (garabiak, konpresoreak, altxatzeko orgak eta abar).

Era berean, urtez urte, bere instalazioen funtzionamenduan energia berriztagarrien, eta teknologia garbi eta ekologikoaren abantailak ahalik eta gehien aprobetxatu ahal izateko sistemak barneratu ditu CAFek (energia fotovoltaikoa erabilia, adibidez). Hala, 2021ean, Beasainen dagoen egoitza nagusiak energia berriztagarria sortzea ahalbidetu du (lantegiko elektrizitatearen urteko kontsumoaren % 7 inguru). Tailerretako estalkian instalatuta dagoen eguzki-paneletatik eta CAF Taldearena den zentral hidroelektrikotik jaso dute energia hori.

Era berean, 2021ean, Taldearen instalazio nagusian energiaren % 100 berriztagarria izan da, jatorrizko bermearekin, horrek esan nahi du Taldeak kontsumitzen duen energia elektriko guztiaren % 63 berriztagarria dela.

Zuzeneko eta zeharkako energia-kontsumoa (MWh)	2021	2020	2019
Gas naturala ⁷³	121.715	106.099	129.302
Gasolioa ⁷⁴	593	347	306
GLP eta Gasolina ⁷⁵	2.410	-	-
Energia elektrikoa	55,624	52.433	59.339
Energia termikoa	5,049	3.645	4.077

● Hondakinak

Taldearen helburua da garatzen dituzten jarduerak sortutako hondakinak gutxitzea, berrerabiltzea eta birziklatzea eta, horregatik, ekonomia zirkularren aldeko apustua egin du. Hala, 2017. urtetik, Espainiako Nekazaritza, Arrantza, Elikadura eta Ingurumen Ministerioaren Ekonomia Zirkularreko Itunera atxikita dago.

Hondakinen kudeaketa arau hauen arabera egiten dugu: 1) Jatorrian hondakinen sorrera gutxitzea, itzultzeko tresnak erabilia, adibidez; 2) Hondakinen berrerabilera, birziklapena eta balorizazioa maximizatzea. Ildo horretan, 2021ean, sortutako hondakin guztien (arriskutsuak zein ez arriskutsuak) % 91 balioetsi da. 3) Hondakinak bereizteari eta minimizateari buruzko

⁷³ Instalazioetako beroketarako kontsumitzen den gas naturalaren ehunekoa kontsumo osoarekiko % 21 ingurukoa da.

⁷⁴Fabrikari materialak garraiatzeko ekipoarekin lotutako kontsumoa.

⁷⁵2021ean, karbono-aztarnaren kalkulua zehatzagoetatik abiatuta, erregai berrien jarraipena egiten hasi da CAF: GLP eta Gasolina.

sentsibilizazio-kanpainak bultzatzea eta 4) Hondakinen tratamendu eta kudeaketa egokia egitea, instalazioetatik gertu dauden kudeaketa-enpresekin.

2021ean zehar, berrikuntza gisa aipatzekoa da tren-jardueraren inguruko ekimena, tokiko hornitzaileen bitartez itsasgarrien hornidura modua aldatzeko, stockak eta iraungita dauden itsasgarriak murriztu ahal izateko. 2021ean, gutxienez % 40 hobetu da tren-jarduerak erosteko prozesuan jarraipena egiten zaien iraungitako produktuen adierazlea.⁷⁶

Jarraian, 2021ean hondakin mota bakoitzarekin egin den kudeaketa zehaztuko dugu:

Baloratu beharreko hondakinak (t)	2021 ⁷⁷			2020	2019
	Berrerabilpena	Birziklapena	Beste jarduera batzuk	GUZTIRA	
Arriskutsuak ez diren hondakinak	909	10.549	1.115	12.573⁷⁸	
Bilketarako hondakinak (egurra, papera, kartoia eta plastikoa)	909	4.056	654		-
Hondakin metalikoak	0	6.211	320		-
Beste batzuk	0	282	141		-
Hondakin arriskutsuak	20.46	102.2	166.5	289.16	723
Pinturaren hondakinak	4	0.5	99		-
Hondakin oliotsuak	0.06	3	26		-
Ontzien hondakinak	14	0.7	27		-
Pilak eta bateriak	2	85	0.5		-
Beste batzuk	0,4	13	14		-

Ezabatu beharreko hondakinak (t)	2021			2020	2019
	Erraustegia	Zabortegia	Beste jarduera batzuk	GUZTIRA	
Arriskutsuak ez diren hondakinak	87	577	709	1373	
Bilketarako hondakinak (egurra, papera, kartoia eta plastikoa)	61	224	0		-
Hondakin metalikoak	0	20	0		-
Beste batzuk	26	333	709		-
Hondakin arriskutsuak	197.3	95	418.1	710.4	394
Pinturaren hondakinak	65	57	103		-
Hondakin oliotsuak	0.3	0	235		-
Ontzien hondakinak	5	3	21		-
Pilak eta bateriak	0	0	0.1		-
Beste batzuk	127	35	59		-

⁷⁶2021ean egin zen ezohiko garbiketa baten ondorioz matrizean kudeatutako iraungitako produktuak kanpo utzita.

⁷⁷ CAF Taldeko CAF eta CAF PAko fabrikazio-instalazioak hartu dira kontuan.

⁷⁸2021ean hobera egin du instalazio nagusiko hondakin metalikoen kontrolak eta jarraipenak, txatarra kontrolatzeko sistema integratua ezarri baita.

6

GURE JARDUERAREN BALIO SOZIALA

“CAFek konpromisoa du lan egiten duen komunitateen garapen sozialarekin eta ingurumen jasangarriarekin, eta, horretarako, bere jardueretan eta eskaintzen dituen produktu/zerbitzuetan murriztu egiten du ingurumeneko eragina eta garapen ekonomikorako, ezagutza sortzeko, hezkuntza bultzatzeko, eta arlo soziala eta kulturala sustatzeko jarduerak egiten ditu”

*CAFen Jasangarritasun Politika
2020ko abenduak 17*

6.1

Ingurunearen sustapen ekonomikoa

6.2

Ezagutza sortzea

6.3

Hezkuntza arloarekiko elkarlana

6.4

Izaera sozial eta/edo kulturekiko elkarlana

CAF jakitun da bere jarduerak eragin zuzena eta zeharkakoa dutela jarduten duen tokiko komunitateen garapenean eta, oro har, gizarte osoaren ongizatean, horregatik, mugikortasun jasagarria eta ingurumenarekin arduratsuak diren jarduerak sustatzen ditu, txosten osoan zehar aipatu dugun moduan.

Jasangarritasun Politikan ezartzen den moduan, CAFek konpromisoa du lan egiten duen komunitateen garapen sozialarekin eta ingurumen jasagarriarekin, eta, horretarako, bere jardueretan eta eskaintzen dituen produktu/zerbitzuetan murriztu egiten du ingurumeneko eragina eta garapen ekonomikorako, ezagutza sortzeko, hezkuntza bultzatzeko, eta arlo soziala eta kulturala sustatzeko jarduerak egiten ditu.

2021ean, gizarte-konpromisoen eskuliburua egin du CAFek Gizarteko interes taldearekin dituen gizarte-konpromisoen ekarpen-eremuak definitzeko, eta tokiko komunitateetako gizarte-konpromisoen arloan eragina duten CAFen lankidetzak-jarduerak Jokabideen Kodean eta Jasagarritasuneko Politikan ezarritakoari egokitzeko, bai eta Delituen Prebentziorako Eskuliburuan ezarritako neurriekin bat egiteko ere.

Konpromiso horiei lotuta, jarduera garatzen duen ingurune sozialak, ekonomikoak, kulturalak eta linguistikoak errespetatzeaz gain, arrisku hauek identifikatu dira: (i) tokiko komunitateetan bere jarduerak duten eragin negatiboa; (ii) komunitate ugarietako dagokionez, CAF Taldearen helburu sozialak ez daude lerrokatuta; (iii) harreman iraunkorrak eta tokiko komunitateetan mantentzeko helburua duten harremanak ezartzeko zailtasuna; (iv) lankidetzak ez-eragingarria tokiko erakundeekin eta administrazio publikoekin; (v) errespeturik eza gizarte, ekonomia, kultura eta hizkuntza arloko inguruneekiko.

Arrisku horiek bigarren atalean zehazten den arriskuen kontrol eta kudeaketako sistema korporatiboaren barruan daude eta horiek kudeatzera modu esklusiboan zuzendutako jardueren segida eskaintzen du. Prozesu honek erreferentziazko esparruaren aukeren eta arriskuen azterketa osatzeko eskakizuna betetzen du.

6.1 Sustapen ekonomikoa ingurunean

[102-13, KI 203, 203-2, KI 413]

Tokiko ekonomiarekin konpromisoa du CAFek eta funtsezko hiru planotan oinarritzen da: tokiko enplegua sortu eta horri eustea, industria-eraldaketari eta lurraldearen lehiakortasunari ekarpena egitea eta negoziatorako eredu berriak sustatzea.

● Tokiko enplegua sortu eta horri eustea

Jarduerak garatzen dituen tokietan kalitatezko enplegua bultzatzeko konpromisoa du CAFek, bai nazio mailan, bai nazioartean. Konpromiso horren ildotik, enplegu zuzena sortzen eta mantentzen du CAFek; horretarako, haren jarduerak garatzen dituen eremu geografikoetako pertsonak kontratatzen ditu. Eta zeharkako enplegua ere sortzen du, tokiko hornitzaileei kontratuak eta zerbitzuak kontratatuta.

Enplegu zuzena sortzen duenaren erakusgarri, azken lau ekitaldietan tokikoak ziren langileen % 90 baino gehiago⁷⁹. Langile horiek dituzten baldintza orokorrak lerrokatuta daude Taldeko sozietateetan aplikatzen den Ordainketen eta Lan Harremanen Politikarekin. Ildo horretan, CAF Taldeak bermatu egiten du gizonen eta emakumeen hasierako soldaten baldintza-berdintasuna, Taldearen sozietateetan Ordainsarien eta Lan Harremanen Politikak ezarritik. Xehetasun gehiago nahi izanez gero, “4. Gure taldearen bikaintasuna” atala kontsulta daiteke.

Zeharkako enplegua sortu eta mantentzeko dagokionez, nabarmentzekoa da 2021ean % 61era igo dela tokiko hornitzaileei egindako gastuaren proportzioa⁸⁰ (2020an % 65koa eta 2019an % 58koa izan zen). Halaber, CAFek erorketa-prozesuaren bitartez bermatzen du hornitzaile horiek

⁷⁹Taldeko langileen kolektiboarekin lotuta eskuragarri dauden datuak biltzen ditu (tokiko deitzen diegu jaiotzen diren herrialde berean kokatuta daudenei).

⁸⁰ Taldeko ezarpen esanguratsuetan egindako gastuaren datuak daude jasota; CAFeko langileen % 90 biltzen dute. Hornitzailea tokikoa da bere zerbitzuak kontratatzen dituen jarduera esanguratsuen herrialde berean bizi baldin bada.

“Langileen % 90 baino gehiago tokikoak dira.

Jokabideen Kodean eta Hornitzaileen Jokabideen Kodean jasotzen diren printzipio etikoak errespetatzen dituztela, eta, gainera, garraioaren ibilbideak laburbiltzen ditu, beraz, CO₂ isurpenak gutxitu eta bere jarduerarekin zerikusia duen karbono-aztarna murrizten du. Xehetasun gehiago nahi izanez gero, “3.4. Hornidura Kate Arduratsu eta Jasangarria” atala kontsulta daiteke.

● Industria-eraldaketa eta lurraldearen lehiakortasuna

CAF Taldeak eraldaketa industrialaren eta lurraldearen lehiakortasunaren alde egiten du. Horretarako, intentsitate eta irismen ezberdineko lankidetzak eramatean du aurrera, jarduten duen lekuetako ekonomiari eragin diezaioketen egitasmo eta jarduera espezifiko bidez, tokian bertan edo nazioartean.

Ekimen horien artean, aipagarria da duela 10 urtetik gora abiarazitako eskualde mailako lankidetzak. Horren emaitza izan da Goierri Valley delakoa sortzea. CAF ekimen horren enpresa gidaria eta enpresa gidarien batzordeko kidea da. 2017an sortu zen Goierri eskualdeko industria-eraldaketaren eragilea izateko, eta helburua Goierri eskualdeko industriaren garapena sustatzea da, enpresen eta beste eragile batzuen arteko lankidetzak bultzatuz, bakoitzari dagokion eskumenekin (merkatuen dibertsifikazioa eta produktuak, berrikuntza eta informazioa).

CAFek egiten duen jarduerari dagokionez, 2021erako finkatu dituen hainbat erronkaren artean hauek nabarmendu daitezke:

- 1. Erronka - Barne-lankidetzarako sarea: CAFek Value Share proiektuaren hainbat saiotan hartu du parte, eta helburua enpresa traktoreen ezagutza eta estrategiak ETE-ei helaraztea da, lankidetzarako aukerak hauteman ahal izateko.
- 2. Erronka - Lankidetzarako sarea: CAF Erakundeak antolatu dituen hainbat forotan hartu du parte (Batzorde traktoreak, Foro traktoreak, Maila anitzeko Foroak), hautemandako arazo partekatuak konpontzeko esperientziak eta beharrak partekatuz.
- 3. Erronka - ETEak indartzea: azken erronka horren barruan, eskualdeko Smart Mobility estrategiarekin bat egiten duten jardueretan hartu du parte.

Bestalde, CAFek Goierriko etorkizuneko Gobernantza Ereduari buruzko gogoeta-prozesuan hartu du parte. Ekimenaren burua Goieki garapen-agentzia da eta Lehendakari Agirre zentroak gidatzen du.

Beste indar batekin, baina CAFek enpresen arloan edo sektorean esanguratsuak diren ekonomia arloko erakundeekin jardueretan parte hartzen jarraitzen du. Jarraian, 2021ean parte hartu duen hainbat erakunde aipatuko ditugu.

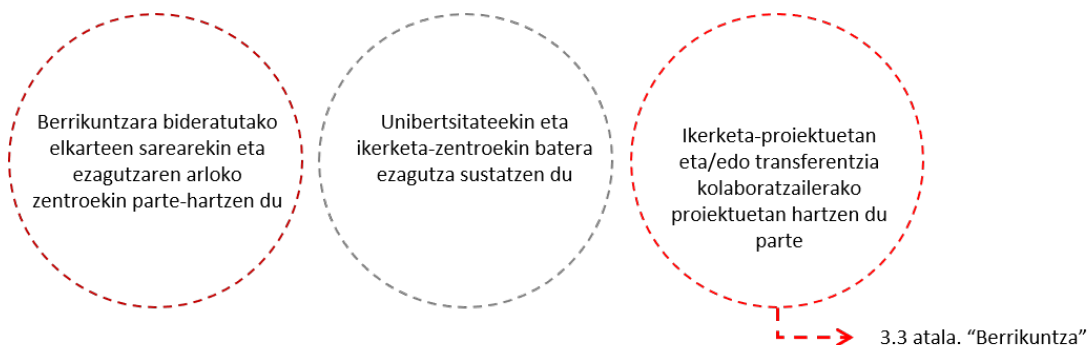
Gipuzkoako Enpresarien Elkarte (ADEGI)	Ekonomia Berria Foruma
Enpresa Erakundearen Espainiako Konfederazioa	Merkataritza Ganbera
Enpresarien Zirkulua	MAFEX Espainiako Trengintza Elkarte
Esportatzaileen taldea	Union Internationale des Transports Publics - UITP
Zuzendaritza Garapeneko Elkarte (APD)	Europako Trengintza Industria - UNIFE
Federación de empresas del Metal de Zaragoza	Railway Industry Cooperation Forum (JBS)

Erakunde horietan, CAFen bokazioa enpresaren interesen ordezkaria izatea da eta bere posiziotik eta alderdien trazitik interes orokorrekoak izan daitezkeen ekarpenak egitea.

6.2. Ezagutza sortzea

[102-13, KI 203, 203-2, KI 413]

3.3 Berrikuntza atalean azaltzen diren ikerketa-proiektuetan eta/edo lankidetzan bidezko transferentzia-proiektuetan parte hartzeaz gain, aurreko ekitaldietan egin zuen moduan, CAFek bere jardueren eremuan ezagutza sortzeko lankidetzan jarraitzen du, eta, horretarako, berrikuntzara bideratutako elkarten sareetan eta ezagutza-zentroetan parte hartzen du, eta ezagutza sustatzen du unibertsitateekin batera. Jarraian, arlo horretako jarduera batzuen harremanak azalduko ditugu.

- Berrikuntzara bideratutako elkarten sarearekin eta ezagutzaren arloko zentrotan parte-hartzen du

Shift2Rail

Shift2Rail da I+G jarduerak garatzen dituen eta merkatura bideratutako konponbideak bilatzen dituen Europako lehenengo trengintza sektoreko ekimena. Horretarako, tren-produktu berritzaileetan azkartu egiten du teknologia aurreratuen ezarpena.

CAF Shift2Raileko kide fundatzailea da eta zuzendaritza batzordearen parte da.

EU-Rail

EU-Rail da Europe Horizon (2020-2027) programaren barruan trenen ikerketa eta garapenerako Europako elkarte berria eta Shift2Raileen ondorengoa. Elkarte horren helburua teknologia berritzaileen eta irtenbide operatiboaren ikerketa eta garapena azkartzea da.

CAF EU-Raileko kide fundatzailea da eta zuzendaritza batzordearen parte da.

European Rail Research Advisory Council (ERRAC)

ERRAC tren-sektorerako Europako plataforma teknologikoa da. Europako Batzordeko plataforma horretan daude estatu-kide guztiak, Europako Trenen Agentzia (ERA) eta tren-sektoreko eragile garrantzitsu guztiak, industria, eragileak, azpiegitura-kudeatzaileak, zentro teknologikoak eta unibertsitateak barne. ERRACen helburu nagusia Europako erakundeei ikuspegi komuna eskaintzea da, tren-sektoreko I+G gidatzeko.

CAFek parte-hartze aktiboa du ERRACen lan-talde guztietan, eta, gainera, ekimeneko zuzendaritzako batzordeko kide da.

UNIFE

UNIFE elkarteak trenen eraikitzaileak eta Europako tren-ekipamenduen hornitzaileak ordezkatzen ditu. Elkarteak Europako tren-hornitzaile nagusienetako 100 enpresa ordezkatzen ditu, ETE-etatik hasi eta enpresa handietaraino. Hainbat arlotako enpresak dira: fabrikazioa, mantentze-lanak eta garraio-sistemen berrikuntza,

azpizistemak eta lotuta dauden ekipamenduak. Halaber, UNIFEK Europako 11 herrialdetako tren-industriako elkarte nazionalak batzen ditu.

CAF Ikerketa eta Garapen Taldeko eta UNIFE Arauen Erregulazio Taldeko kidea da.

UITP

UITP (Union Internationale des Transports Publics) Garraio Publikoaren Nazioarteko Elkarte da eta hirietako mugikortasun jasangarria sustatzen du. 1885ean sortu zen, eta 135 urteko historiaren ondoren, garraio publikoko eta garraio jasangarrirako eredu guztietako eragile guztiak batzen dituen munduko sare bakarra da.

CAF I+Gra bideratuta dagian Mugikortasun Berrikuntzaren Batzordeko kidea da eta estandarizaziora bideratuta dagoen Trenen Hiri Plataformakoa.

UNISIG

UNIFERen babespean dago eta aitortutako alde interesdunetako bat da. UNISIGek Europar Batasuneko Trenen Agentziari ekarpen aktiboa egiten dio ERTMS/ETCS espezifikazio teknikoaren alorrean. UNISIG bederatzi enpresek osatzen dute eta UNIFERen kide dira. Horietako bat CAF da.

ECSEL

ECSELe sektore publikoan, industrian eta EBko erakunde akademikoetan interesa duten enpresak biltzen ditu. Elektronikako funtsezko aplikazioen ikerketan, garapenean eta berrikuntzan laguntzen du. CAF EBeko enpresa komun horretako kide da.

VDV

Bidaiariak eta merkantzia garraiatzen dituzten Alemaniako garraio publikoaren 600 enpresa inguru daude antolatuta "Verband Deutscher Verkehrsunternehmen" elkartearen (VDV = Alemaniako Garraio Enpresen Elkarte). VDV aholkularitza eskaintzen du eta enpresa kideei eta politikariei laguntzen die. Halaber, kideen artean esperientziak eta ezagutzak partekatzen ditu eta printzipio tekniko, operatibo, legal eta ekonomikoak prestatzen ditu.

Solaris elkarte horretako kide da.

MAFEX

Mafex, Espainiako Trenen Elkarte, Espainiako trenen sektorea ordezkatzen duen elkarte da eta industria horri laguntzen dio internazionalizazio-prozesuetan dauden enpresen laguntzaren bitartez, bai eta bazkide-enpresen interes orokorren defentsaren bitartez ere, elkarlanean, enpresa horien arteko lehiakortasun mailarik altuena lortu ahal izateko.

CAF Batzar Nagusiko eta Berrikuntza Batzordeko kidea da.

RIH Railway Innovation Hub

Trenen berrikuntzarako zentroa da eta helburua tren-sektorearen teknologia eta ezagutza nazioartean sustatzea da. Horretarako, I+Grako lankidetzaproiektuak egiten ditu, teknologia eta know-howa merkaturatzen ditu, ekintzailatza sustatzen du eta zerbitzu espezializatuak eskaintzen ditu.

CAF elkarte horretako kide da.

Information Technology for Public Transport (ITxPT)

ITxPT irabazi-asmorik gabeko elkarte arkitektura irekia, datuen eskuragarritasuna eta IT sistemen arteko elkarrengarritasuna ahalbidetzen ditu. ITxPTko kideek elkarrekin garatzen dute IT arkitektura garraio publikorako eta beste mugikortasun zerbitzu batzuetarako, eta estandarretan eta praktika hobeetan oinarritzen dira.

Solaris elkarte horretako kide da.

Hydrogen Europe (NEW – IG)

Hidrogenoaren eta erregaien pilen sektorean aktibo dauden Europako industria, elkarte nazionalak eta ikerketa-zentroak ordezkatzeko dituen elkarte liderra da, eta energiaren eta garraioaren sektoreetan teknologia berri horren merkaturatzea azkartzeko lan egiten du.

Solaris elkarte horretako kide da.

European Clean Hydrogen Alliance

Aliantza horren helburua 2030rako hidrogenoaren teknologia anbiziotsuak zabaltzea da, horretarako, hidrogeno berriztagarria eta karbono-isurpen baxukoa, industriaren eskaria, mugikortasuna eta beste sektore batzuk, eta hidrogenoaren transmisioa eta banaketa jasotzen ditu. Aliantzari esker, EBk alor horretako munduko lidergoa indartu nahi du, EBk 2050erako karbono neutraltasuna lortzeko duen konpromisoan laguntzeko.

CAF Taldeak bat egin du aliantza horrekin.

BH2C: Hidrogenoaren Euskal Korridorea

Elkarte honen helburua energia sektoreen, industriaren, bizilekuen eta mugikortasunaren deskarbonizazioan aurrera egiten jarraitzea da, Euskadin hidrogenozko ekosistema sortuz, proiektu eta ekintza jakin batzuetan oinarrituta eta lankidetzaren estrategia publiko-pribatuarekin.

CAF Taldea elkarte horretako kide da.

CEIT

CAF lankidetzan ari da industriaren zerbitzuari aplikatutako ikerketa-zentro teknologiko horrekin. CAF CEIT patronatuko kidea da eta gobernuko organoetan parte hartzen du, Kontseilu Estrategikoko kidea den heinean.

CiC Nanogune

CAF lankidetzan aritzen da CiC Nanogunerekin. Nanozientzia eta nanoteknologiaren arloko bikaintasun-ikerketan aritzen den zentroa da eta CAF zuzendaritza batzordeko kidea da.

Lortek

Lortek ikerketa-zentro berritzailea da eta lotura-teknologietan jakintza handia du. CAF Lorteken patronatuko kidea da eta gobernuko organoetan parte hartzen du, Kontseilu Errektoreko kidea den heinean.

Tecnalia

CAF TECNALIA RESEARCH & INNOVATION fundazioko bazkide kolaboratzailea da. Tecnalia zentro teknologiko handia eta diziplina anitzekoa da, eta CAF patronatuko zein batzorde exekutiboko kidea da.

Aragoin Hidrogenozko Teknologia berriak garatzeko fundazioa

Hidrogenoaren Teknologia berriak garatzen dituen fundazioa da eta hidrogenoak energia-bektore gisa egiten dituen ekintza guztiak antolatuz, kudeatu eta gauzatu ditu, hidrogenoa sortu, biltegiratu eta garraiatzeko, gero, erregaien piletan, garraiorako aplikazioetan edo banatutako energia sortzeko erabili ahal izateko.

CAF patronatuko kidea da.

Donostia International Physics Center

CAF lankidetzan aritzen da zentro honekin oinarrizko fisikaren eta fisika aplikatuaren arloan euskal gizartearentzat interesgarriak ziren eta nazioarteko garapen zientifikoa sustatzen duten ikerketak egiteko.

CAF patronatuko kide fundatzailea da.

Ikerlan

Ikerlan elektronikaren, informazioaren eta komunikazioaren teknologietan; ahalmenezko energian eta elektronikan, eta fabrikazio aurreratuan espezializatua dagoen zentro liderra da. CAF lankidetzan aritzen da Ikerlanekin I+Grako proiektuetan eta ikertzeko interesgarriak diren ildo estrategikoen identifikazioan.

PTNSS

Konbustio Motorren Poloniako Elkarte Zientifikoaren (PTNSS) helburu nagusia konbustio motorren arloko jarduera zientifiko eta teknikoa sustatu eta garatzea da.

Solaris elkarte horretako kide da.

AENOR/UNE

Espainiako Normalizazio eta Egiaztapen Elkarte (AENOR) industriako sektore eta zerbitzu guztien normalizazioa eta egiaztapena egiten duen elkarte da.

CAFek ordezkari handia du normalizaziorako funtsezko erakunde horretan.

CEN/CENELEC/IEC

Normalizaziorako Erakundeak, Europakoak (CEN, CENELEC) eta Nazioartekoak (IEC).

CAFek ordezkariak ditu 29 lantaldeetan.

PKN

Normalizaziorako Poloniako Batzordea (Polski Komitet Normalizacyjny – PKN) normalizaziorako erakunde nazionala da eta nazionalizazio-jarduerak antolatzeaz arduratzen da.

Solaris Ibilgailuen eta Errepideko Garraioaren 17. Batzorde Teknikoko kidea da.

Ikerketa eta berrikuntzarako batzordeak

Hainbat ikerketa- eta berrikuntza-batzordetako kidea da CAF, adibidez, CEOEk antolatutako edo Merkataritza Ganberak sustatutako batzordeetako. Horietan, ikerketaren, garapenaren eta berrikuntzaren egoeraren inguruan hausnartzen da. Horrez gain, I+G+b jarduerari eta politikari buruzko elkarrizketa izaten da administrazioarekin eta hainbat erakunde eta entitaterekin.

Zibersegurtasuneko foroak

CAFek zibersegurtasuneko hainbat forotan hartzen du parte bai estatuan, bai nazioartean. CAF CENELEC WG23en barruan dago, tren-sektoreko Zibersegurtasuneko TS50701 Europako araudi espezifikoaren sortzeko. UNIFE Cybersecurity Subgroupen eta Tren Sektorre Nazionalerako Zibersegurtasuneko Lantaldean hartzen du parte. Azken hori INCIBEk koordinatzen du eta RENFE eta ADIFek ere parte hartzen dute.

● Unibertsitateekin batera ezagutza sustatzea

Tecnun - CAF gela

CAF hamarkadatan zehar aritu da Tecnun Ingeniaritza Eskolarekin lankidetzan, eta hori islatu egin da lankidetzan garatu dituzten ikerketa-proiektuetan, elkarrekin antolatu dituzten ikastaro eta mintegietan edo irakaskuntzako zereginetan. Azken puntu horretan, nabarmendu behar da CAFeko ingeniariak Tecnuneko irakasleen klaustroan duten ordezkaritza.

CAF - Mondragon Unibertsitatea (MU) gela

CAFek lankidetzaz hitzarmena du duela urte batzuetatik Mondragon Goi Eskola Politeknikoarekin, eta Ikerketa Programa eta lankidetzaz transferentzia dute elkarren artean.

Esparru horren barruan dago irakaskuntza-programen diseinuan (irakaskuntzan eta ebaluazioan parte hartzen du), proiektuen definizioan edo enpresako esperientzien diseinuan egiten duten lankidetzaz. Hori guztiaren helburua gizartearen benetako beharrek bat egiten duten ikasketa esanguratsuk bermatzea da, ikasleen ezagutzak eta gaitasunak hobetu eta, finean, ezagutzen transferentzia sustatzeko.

Gelak hainbat eremu eta ekipamendu egoki ditu funtzio horiek betetzeko.

Boards of Cooperative Educational Services of New York

Estatu Batuetan, Boards of Cooperative Educational Services of New York delakoarekin aritzen da CAF lanean, profesionalek prestakuntzan eta gaitasunetan dituzten behar aldakorrak identifikatzen eta garatzen.

AGH University of Science and Technology de Cracovia

Polonian Solaris delakoak Krakoviako AGH University of Science and Technology delakoarekin garatutako doktoretza-tesien programa da aipagarria. Programa horren helburua zientzia-komunitatearen eta ingurune sozioekonomikoaren artean lankidetzarako baldintzak sortzea da. Horretarako, langileei doktoretza-tesiak egiteko aukera ematen zaie langileen, unibertsitatearen eta enpresaren artean hiru alderdien arteko akordioa sinatuta.

Poznango Unibertsitate Teknologikoa (Politechnika Poznańska)

Solaris Poznango Unibertsitate Teknologikoarekin aritzen da lanean proiektu esanguratsuk garatzeko, hala nola, ADAS, gidatzen laguntzeko sistema garatzeko proiektua. Lankidetzaren ondorioz, Solarisen ikasleek praktika ere egiten dituzte.

6.3 Hezkuntza arloarekiko elkarlana

[102-13, KI 203, 203-2, KI 413]

CAFek etorkizuneko profesionalak trebatzearen aldeko apustua mantendu du eta, horretarako, lan egiten duen inguruneko gazteen enplegua bultzatzeko lankidetzeta-hitzarmenak ditu ezarrita hezkuntza arloko erakundeekin eta elkarteekin.

● Hezkuntza arloko erakundeak edo enplegua sustatzeko erakundeak

Estatukoak

- Alecop	- Deustuko Unibertsitatea
- Zaragozako Unibertsitateko Enpresen Fundazioa	- Mondragon Unibertsitatea
- Novia Salcedo Fundazioa	- Nafarroako Unibertsitatea (Tecnun)
- Urola Garaiko lanbide-heziketako zentroa (UGLE)	- Zaragozako Unibertsitatea
- Meka lanbide-heziketako zentroa	- CEPYME Aragoi
- Don Bosko lanbide eskola	- Lacor heziketa
- Goierri Eskola	- Euskal Herriko Unibertsitatea
- San Jorge unibertsitatea	- Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)
- Burtsa Ikasketen Institutu Nazionala	- Madrilgo Unibertsitate Politeknikoa
- Carlos III.a unibertsitatea	- Pontificia de Comillaseko Unibertsitatea
- CEU unibertsitatea	- Nafarroako Unibertsitate Publikoa (UPNA)
- Complutense unibertsitatea	- Almeriako Unibertsitatea
	- Lleidako Unibertsitatea
	- Oviedoko Unibertsitatea

Nazioartekoak

- Myerscough College	- Technical University of Poznań
- Universidad de Sao Paulo	- Telecommunication School Complex in Poznań
- Mackenzie Unibertsitate Presbiterianoa	- Vocational School in Murowana Goślina and Swarzędz
- Edison Institutua	- Vocational School in Środa Wielkopolska
- CSS Workforce NY	- Automotive School Complex in Poznań
- Tláhuac Unibertsitate Teknologikoa	- Automotive School Complex in Poznań
- Cuautitlángo Goi Ikasketa Teknologikoak	- Higher Vocational Education Stockholm
- ISEC Negozioren Unibertsitatea	- Skåne Municipality

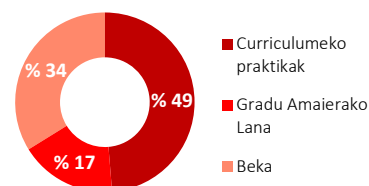
Lankidetzeta-hitzarmen horiei esker, CAFeko langileak prestakuntza-programetan sar daitezke, baina helburu nagusia prestakuntzaren eta lan-munduaren arteko trantsizio-aukerak eskaintzea da CAF Taldearen instalazioetan, bai tokiko pertsoneri, bai nazioartekoei.

Helburu hori betetzeko, CAF Taldeak egonaldien kudeaketa sustatzen du, curriculumeko praktikak, gradu amaierako lanak eta unibertsitateko masterrak egiteko aukera eskainiz, bai eta graduondoko ikasleentzako beka ere, prestakuntza osatu ahal izateko lehengo lan-esperientzia edukitzeko. Aurten 500 egonaldi baino gehiago eskaini ditu. Horretarako, sozietate nagusia eta Taldeko filial batzuk Novia Salcedo Fundazioarekin aritzen dira lanean, gazteei lan-munduan txertatzen laguntzeko, aurrerapen eta lankidetzeta bokazioarekin.

● Internazionalizaziorako beken programak

CAFek apustu argia egiten du internazionalizazioaren alde eta jakitun da nazioarteko profila duten pertsonak izatearen garrantziaz. Garrantzitsua da profil hori gizartean sustatzea, eta, horretarako, CAF urtero Eusko Jaurlaritzarekin aritzen da lanean Global Training beka eskaintzeko. Programa horrek unibertsitate-titulua eta goi-mailako lanbide-heziketa duten pertsonen eskura jartzen du atzerriko enpresa eta erakundeetan ordainpeko praktikak egiteko mekanismo indartsua. Praktika horiek haien profil akademiko eta profesionaleko jarduera eta proiektuekin lotuta egon ohi dira eta 6 hilabeteko iraupena izaten dute gutxienez.

“Enpresetan
500 egonaldi
baino gehiago”

2021ean, CAFen egoitzetan aritzen diren pertsonen nazioarteko jarduera sustatzeko beka Herbehereetan, Norvegian, Suedian, Alemanian eta Hungarian izan dira.

● UNIFEk koordinatzen dituen Europako ekimenak

Ilido berean, nabarmentzekoa da UNIFEk koordinatutako Europako bi egitasmotan parte hartu duela CAFek 2021ean.

Lehenak "Hop-on for the Planet" du izena. Europako tren-hornitzaile nagusiek sustatzen zuten eta 2020an hasi eta 2021ean amaitu zen. Balorazioa positiboa izan da, sektorea ikusarazi eta gure industria eta bere harremana ezagutarazteko aukera eman digulako, jasagarritasuna eta garapen teknologikoa sustatuz. Halaber, aukera handia izan da STEM prestakuntza jaso duten eta enplegu berritzaileak eta garraioaren deskarbonizazioa sustatuko dutenak bilatzen ari direnentzat. Zehazki, 2021ean zehar, gure sektorearen irteera profesionalen inguruan egin zen jardunaldia aipatu behar da, arlo zientifiko-teknikoan erreferentea den erakunde batek dinamizatu baitzuen.

Bestetik, Europako Batzordeak bultzatutako "Staffer" egitasmoan ere parte hartu du CAFek. Europar Batasuneko eta bertako tren-komunitateko 32 bazkide biltzen ditu egitasmo horrek. Hazkunde adimendunarekin, ekologikoarekin eta jasagarriarekin lotuta Europak duen helburu estrategikoaren motore nagusietako bat da tren. Hori berretsi egin da Europako Batzordeak 2021 trenaren Europako urtea izendatu baitu. Sektoreak konpetentzien gabezia larria bizi du gaur egun. Izan ere, eskulangile gehienak datozen 10 urteetan erretiratuko dira, hain justu ere aurrerapen teknologikoen gaitasun handiagoa eskatuko duten garaian. Konpetentzien arloan dauden eta sortuko diren beharrak identifikatzeko estrategia holistiko bat garatzea da kortsortzioaren helburua, eta, aldi berean, industriarekin eta Lanbide Heziketako instituzioekin lan egitea, prestakuntza- eta hezkuntza-plan zehatzak diseinatzeko. Europa barneko mugikortasun-programak ezarrita eta ikasleentzat, ikastunentzat eta langileentzat lan-praktikak sortuta, tren-sektoreko enplegarritasuna eta aukera profesionalak hobetuko dira. "Stafferrek" tren-sektoreko balio-kateko maila guztietan giza kapitalarekin lotutako irtenbideak eskaintzea aurreikusten du egitasmo honek, industria hornitzailearen eta tren-operadoreen komunitatearen beharrak estaliz. 2021ean aurrerapausoak eman dira etorkizunerako sektorean dauden eskarien lehiakortasun profesionala hautemateko eta profil profesionalak zehazteko.

6.4 Izaera sozial eta/edo kultureko ekimenekin lankidetzaz

[102-13, KI 203, 203-2, KI 413]

Aipatutako ekimenez gain, CAF Taldeak beste erakunde publiko eta/edo pribatu batzuekin batera egiten du lan kokatuta dagoen komunitateetan inpaktu positiboa izango duten gizarte, ezagutza eta kultura arloetako proiektuak babesteko.

Jarraian, 2021ean CAFek modu aktiboan lan egin duen eta bere garapena lortzen lagundu duten erakunde nagusietako batzuk azaltzen dira:

● Jarduera sozialetako lankidetzaz

SuEskola fundazioa

CAFek SuEskolarekin egiten du lan. Fundazioa suteak prebenitu eta itzaltzen ikasteko zentroa da eta teknologia berritzailea erabiltzen du benetako suarekin.

Green Dachshund Foundation

2012an Solaris Bus&Coachek sortu zuen fundazioa da, babesgabeenei laguntzeko. Helburua enpresaren hurbileko eta beharra duten pertsona eta animaliei laguntzea da, haur eta gazteei laguntzeko programen bitartez, animaliak babesteko kultura sustatuz eta boluntarioritza zerbitzuak ezagutaraziz, langileen eta kanpoko alde interesdunen parte-hartzeari esker.

Traffic Calendar

Euromaintek Vita Huset AB argitaletxearekin egiten du lan trafikoari buruzko haurrentzako material didaktiko zabalagoa sortzeko. Trafikoaren egutegiaren asmoa da eskolek trafiko-arazoekin lan egin dezaten sustatzea, garapen jasangarrirako ikasketaren parte baita. Bide segurtasuneko, osasuneko eta ingurumeneko arazoak material osoan zehar garatzen dira.

Kultura eta hizkuntza sustatzea

Bikain ziurtagiria

Beasaingo eta Irungo lan-zentroetan euskararen erabilera bultzatzen da. Horrekin lotuta, 2017an, Bikain ziurtagiria lortu dute zilarrezko kategorian. Ingurune profesionalean euskararen hizkuntza-kudeaketarekin lotuta erakutsitako kalitatearen ziurtagiria da aitorten hori.

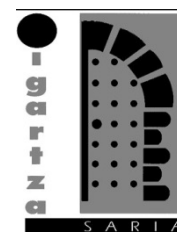
CAF - Elhuyar saria

Urtero CAFek eta Elhuyar Fundazioak CAF - Elhuyar saria ematen dute, euskarazko kultura zientifikoa sustatzeko. Sari horien helburua euskaraz egindako lan zientifiko eta teknologikoak sustatu, saritu eta aitortzea da. 2021ean, ekitaldia apirilaren 27an egin zen.

Igartza saria

1994an sortu zuen Beasaingo udalerriak CAFen laguntzarekin eta ELKAR argitaletxearekin. Sariaren helburua euskal kultura hedatu eta idazle gazteen lana babestea da, idazle berrientzako IGARTZA LITERATURE-CREATION GRANTS bekaren bitartez. 23 urteotako sortzaile irabazleen liburuak argitaratu egin dira.

Euskaraldia

Euskaraldia hamabost eguneko ariketa sozial masiboa da eta ahozko hizkuntza-ohiturak aldatzea eta euskara sustatzea du xede. CAFek lehenengo ediziotik hartu du parte ekimen horretan, eta euskaraz adierazteko eremuak sustatu ditu, "Ariguneak".

Hurrengo edizioa 202an izango da eta aurkezpenean izan zen CAF, azaroaren 2an Iruñean egin zen ekitaldian.

7

INFORMAZIO OSAGARRIA

“Interes Taldeei helarazitako informazio finantzarioa eta ez-finantzarioa eta erakundekoa garden azaltzea, informazio publikoaren inguruko lege-eskakizunak edo boluntarioki argitaratutakoak betez”.

*CAFen Jasangarritasun Politika
2020ko abenduak 17*

7.1

Txosten honi buruz

7.2

Finantza-arlokoa ez den informazioaren egoeraren edukien aurkibidea

7.3

GRI edukien aurkibidea

7.4

Munduko Itunaren Printzipioei buruzko edukien aurkibidea

7.1 Txosten honi buruz

[102-50, 102-52, 102-53, 102-54]

CAFen Jasangarritasuneko Txostena da gai horren inguruko komunikazio-tresna nagusia Interes Taldeentzat.

● Irismena

Txosten hau 2021eko urtarrilaren 1etik abenduaren 31ra bitartekoa da eta CAF argitaratzen duen Jasangarritasunaren inguruko urteroko 6. Txosten espezifikoa da.

Bertako informazioak CAFek talde osoan egiten dituen jarduerak jasotzen ditu. Irismenean, estalduran edo informazioaren bestelako ikuspegietan mugak dauden kasuetan, atalean bertan edo GRI edukien aurkibidean zehaztu da. Kasu horiek alde batera uzteko arrazoiak izan dira edukiaren bidezotasun eza, materiala ez izatea, konfidentzialtasuna edo urtero txostenean gehitzeko adina datu ez izatea. Kasu horietan, hobetzeko lanean ari da CAF.

Halaber, txosten honen oinarrian hainbat gai zehatzen inguruko beste txosten batzuk daude, esaterako, 2021eko abenduaren 31n amaitu zen ekitaldirako CAFen Urteko Kontu Bateratuak, arlo ekonomikoko informazioa indartzeko; edo baita 2021eko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena ere, CAFen Gobernu Korporatiboaren Ereduarekin zerikusia duten gaiak indartzeko.

● Txosten hau egiteko erabili diren nazioarteko estandarrak

Txosten hau egiteko Global Reporting Initiative (GRI) nazioarteko estandarrak hartu dira erreferentziatzat, hautatutako GRI aukeran.

● Alderdi esanguratsuak eta interes-taldeen parte-hartzea

CAFek elkarrizketa aktiboa egiten du bere interes-talde guztiekin bere interesekoak diren gaiak hauteman eta horiei erantzuteko. Alde horretatik, txosten hau aurrera eramateko, erantzuna emateko alderdirik esanguratsuenak zein diren hautemateko egin zen materialtasunaren azterketak hartu da kontuan.

Txostenari edo bertan ageri diren gaiei buruz edozein azalpen behar izanez gero, edo zalantza edo iradokizunak izanez gero, jarri harremanetan helbide honen bitartez:

esg@caf.net

7.2 Finantza-arlokoa ez den informazioaren egoeraren edukien aurkibidea

EDUKIAREN IZENBURUA	Erreferentziako GRI edukia	Or.
SARRERA		
Taldearen negozio-ereduaren deskribapena	102-1 102-2 102-3 102-4 102-5 102-6	Talde bateratuaren kudeaketa- txostena “CAF Taldearen Negozio Eredua eta Aurreikuspenak” “Negozioen bilakaera eta emaitzak” “Trenen segmentua”, “Autobusen segmentua - Solaris”
		134
Taldeak aplikatzen dituen politiken deskribapena eta horien emaitza	103 Kapitulu bakoitzean zehaztutako Kudeaketa Ikuspegia (hemendik aurrera, “KI”)	Ikus I-V atalak
Taldearen jardueri lotutako gai horien inguruko arrisku nagusiak	102-15	Talde bateratuaren kudeaketa- txostena “Arrisku eta zalantza nagusiak”
		31, 46, 50, 53, 55, 69, 75, 87, 100, 101, 118
I. INGURUMENeko JARDUERA		
Enpresaren jardueren ingurumenean eta, dagokionean, osasunean eta segurtasunean dituzten egungo eraginak eta aurrez ikus daitezkeenak	102-15 201-2 308-2	34 – 35 101 73
Ingurumeneko ziurtagiria edo ebaluazio-prozedurak	102-11 GRI 307ren KI	99 100
Ingurumeneko arriskuak prebenitzera bideratutako baliabideak	(1)	99 – 100
Zuhurtzia-printzipioaren aplikazioa	102-11	99
Ingurumeneko arrisku-erantzutarako zuzkiduren eta bermeen zenbatekoa	307-1	100
KUTSADURA		
Ingurumenean kalte larriak eragiten dituzten CO ₂ isuriak prebenitu, murriztu edo zuzentzea, jarduera baten atmosferako edozein kutsadura mota kontuan izanik.	GRI 305en KI	102 – 103, 111
EKONOMIA ZIRKULARRA ETA PREBENTZIOA ETA HONDAKINEN KUDEAKETA		
Prebentzio-neurriak, birziklapena, berrerabilpena, berreskuratzeko beste modu batzuk eta hondakinak ezabatzea	GRI 301en KI 301-2 GRI 306ren KI 306-2 306-3 306-4 306-5	113 – 114 115 – 116
Elikagaiak alferrik xahutzeari aurre egiteko ekintzak ⁸¹		
BALIABIDEEN ERABILERA JASANGARRIA		
Tokiko mugen arabera ur-kontsumoa eta -hornikuntza	GRI 303ren KI 303-2 303-3	114
Lehengaien kontsumoa	301-1	113
Lehengaien erabilera-eragingarritasuna hobetzeko hartutako neurriak	GRI 301en KI	113 – 114
Energiaren zuzeneko eta zeharkako kontsumoa	302-1	115
Energia-eragingarritasuna eta energia berriztagarrien erabilera hobetzeko hartutako neurriak	GRI 302ren KI	115
KLIMA ALDAKETA:		
Enpresako jardueren ondorioz sortutako berotegi-efektuko gasen igorpenekin lotutako elementu esanguratsuak	GRI 305en KI 305-1, 305-2	101 – 103
Klima-aldaketaren ondorioetara moldatzeko hartutako neurriak	GRI 305en KI	101 – 103 105 – 113

⁸¹ Eduki hau ez da CAF Taldeko jarduerarako materiala, materialtasun-azterketan ondorioztatzen den 2021 moduan.

Berotegi-efektuko gasen igorpenak epe ertain eta luzera gutxitzeko helburuak eta horretarako ezarritako neurriak	GRI 305en KI 201-2	101 – 103
BIOANIZTASUNA BABESTE⁸²		
II. GIZA BALIABIDEAK		
ENPLEGUA		
Langileen guztizko kopurua eta banaketa generoa, adina, herrialdea eta sailkapen profesionala kontuan hartuta	102-8	76
Kontratu-modalitateen banaketa eta guztizko kopurua	102-8	78
Kontratu mugagabeen,aldi baterako kontratuen eta denboraldi partzialeko kontratuen urteko batezbestekoa generoaren, adinaren eta sailkapen profesionalaren arabera	102-8	79
Kaleratze kopurua generoa, adina eta sailkapen profesionala kontuan hartuta	(1)	77
Batez besteko ordainsariak generoaren, adinaren eta sailkapen profesionalaren arabera banakatuta	102-36	101 – 103
Soldata-arraila	(1)	84 – 85
Sozietateko Lanpostu berdinetako ordainsaria edo batez bestek ordainsaria	(1)	84 – 85
		30, 85
		Kotizatutako Sozietate Anonimoetako Kontseilarien Ordainsarien inguruan egindako 2021eko Urteko Txostena
Kontseilarien eta zuzendarien batez besteko ordainsaria	102-35 102-36	Kotizatutako Sozietate Anonimoen Gobernu Korporatiboaren 2021eko Urteko Txostena
Laneko deskonexio-politikak ezartzea	(1)	79
Desgaitasuna duten langileak	(1)	87
LANAREN ANTOLAKETA		
Laneko denboraren antolaketa	GRI 401en KI	79
Absentismo-orduen kopurua	(1)	98
Kontziliazioa izatea erraztera eta gurasoek horiek modu erantzukidean gauzatzea bultzatzera bideratutako neurriak	GRI 401en KI	79
OSASUNA ETA SEGURTASUNA		
	GRI 403ren KI 403-1 403-2 403-3 403-7	90 – 95
Osasun- eta segurtasun-baldintzak lanean		
Laneko istripuak, bereziki haien maiztasuna eta larritasuna, eta gaixotasun profesionalak	403-9	95 – 97
HARREMAN SOZIALAK		
Elkarriketa sozialaren antolaketa	GRI 402ren KI	81 – 82
Herrialdeko hitzarmen kolektiboak estalitako langileen ehunekoa	102-41	82
Hitzarmen kolektiboen balantzea, batez ere laneko osasun eta segurtasun arlokoak	403-4	93
PRESTAKUNTZA		
Prestakuntza arloan ezarritako politikak	GRI 404ren KI	79 – 81
Prestakuntzako orduen guztizko kopurua, kategoria profesionalen arabera	404-1	80
IRISGARITASUNA		
Desgaitasuna duten pertsonen irisgarritasun unibertsala	405 eta 406 GRIko KI	87
BERDINTASUNA		
Emakumeen eta gizonen artean aukera- eta tratu-berdintasuna bultzatzeko hartutako neurriak	GRI 405en KI	83
Berdintasun-planak	405 eta 406 GRIko KI	83
Enplegua bultzatzeko hartutako neurriak	GRI 401en KI	77, 83 – 84
Sexu-jazarpenaren eta generoarekin lotutako jazarpenaren aurkako protokoloak	405 eta 406 GRIko KI	83
Desgaitasuna duten pertsonen irisgarritasun unibertsala eta integrazioa	405 eta 406 GRIko KI	86
Edozein diskriminazio motaren aurkako politika eta, dagokionean, aniztasunaren kudeaketarekin lotutakoa	405 eta 406 GRIko KI 406-1	83
III. GIZA ESKUBIDEEKIKO ERRESPETUA		
	102-12	87
Giza eskubideen arloko arreta egokiko prozedurak aplikatzea	102-16 102-17	6 – 7, 36 -37 44

⁸² Eduki hau ez da CAF Taldeko jarduerarako materiala, izan ere, Taldearen kokaleku bat bera ere ez dago bioaniztasuna erasanda izan dezakeen espazio babestu batean.

	GRI 412ren KI 412-2	87 - 89 88
Giza eskubideak urratzearekin lotutako arriskuen prebentzioa eta, dagokionean, eragindako abusuak arintzeko, kudeatzeko eta konpontzeko neurriak	GRI 412ren KI	87 – 89
Giza eskubideak urratu izaneko kasuekin lotutako salaketak	(1)	89
Elkartzeko askatasuna eta negoziazio kolektiboko eskubidea errespetatzearekin, derrigorrezko edo bortxazko lana desagerraraztearekin eta haurren lana modu eragingarrian deuseztatzearekin lotutako Lanaren Nazioarteko Erakundearen oinarritzko hitzarmenetan jasotako xedapenak bultzatzea eta betetzea.	GRI 407ren KI 407-1 GRI 408ren KI 408-1 GRI 409ren KI 409-1	87 – 89 139 – 140
IV. USTELKERIAREN ETA EROSKERIAREN AURKAKO BORROKA		
	102-16	6 – 7
	102-17	44
Ustelkeria eta eroskeria prebenitzeko hartutako neurriak	GRI 205en KI 205-2 205-3	36 – 41
	102-16	6 – 7
	102-17	44
Kapital-zuriketaren aurka borroka egiteko neurriak	GRI 205en KI 205-2	36 – 41
Irabazi-asmorik gabeko erakundeei eta fundazioei egindako ekarpenak	(1)	38
V. GIZARTE GAIAK		
ENPRESAK GARAPEN JASANGARRIAREKIKO BERE GAIN HARTUTAKO KONPROMISOAK		
Sozietatearen jarduerak enpleguan eta tokiko garapenean duen eragina	GRI 203ren KI 203-2 204-1	118 – 128
Tokiko udalerrietan eta lurraldean sozietatearen jarduerak duen inpaktua	GRI 203ren KI 203-2 204-1	118 – 128
Tokiko komunitateetako eragileekin izandako harremanak eta haiekiko elkarriketa-modalitateak	102-43	9 – 11
Elkartzeko edo babesteko ekintzak	102-13	118 – 128
AZPIKONTRATISTAK ETA HORNITZAILEAK		
Erosketa-politikan gai sozialekin, genero-berdintasunarekin eta ingurumenarekin lotutako gaiak txertatzea	308 eta 414 GRIko KI	69 – 73
Bere gizarte eta ingurumen arloko erantzukizunaren pean dauden hornitzaileekin eta azpikontratistekin izaten diren harremanetarako oharrak	308 eta 414 GRIko KI	69 – 73
Gainbegiratze-sistemak eta auditoriak, eta haien emaitzak	308 eta 414 GRIko KI 308-1 414-1	73
KONTSUMITZAILEAK		
Kontsumitzaileen osasunerako eta segurtasunerako neurriak	GRI 416ren KI 416-1 GRI 418ren KI	52 – 57
	GRI 416ren KI 416-2	51 – 52
Jasotako erreklamazio eta kexen sistemak eta horien konponbidea	GRI 418ren KI 418-1	54
INFORMAZIO FISKALA		
Lortutako irabaziak, herrialdeka	(1)	48
Ordaindutako irabazien gainean jasotako zergak	(1)	48
Jasotako dirulaguntza publikoak	(1)	48
EB-KO TAXONOMIA		
EB-ko taxonomia:		16 – 20

(1) Eduki honen oinarriak honako lege hauek dira: 2018ko abenduaren 28ko 11/2018 Legea (Merkataritza Kodea aldarazi zuena), 2010eko uztailaren 2ko 1/2010 Legegintzako Errege Dekretuak onartutako Kapital sozietateen Legearen inguruko testu bategina, eta Kontuen Auditoriari buruzko 2015eko uztailaren 20ko 22/2015 Legea, finantza arlokoa ez den informazioari eta aniztasunari buruzkoa, GRI estandarrei erreferentzia egin gabe.

7.3 GRI edukien aurkibidea

[102-55]

GRI ESTANDARRA	EDUKIAREN IZENBURUA	ERREFERENTZIA	Or.
EDUKI OROKORRAK (2016)			
ERAKUNDEAREN PROFILA			
GRI 102 -1	Erakundearen izena	Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, SA	134
GRI 102 -2	Jarduerak, markak, produktuak eta zerbitzuak	2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	Trenen segmentua Autobusen segmentua - SOLARIS
GRI 102 -3	Egoitzaren kokalekua	José Miguel Iturrioz kalea, 26. 20.200 Beasain (Gipuzkoa), Espainia.	134
GRI 102 -4	Jardueren kokalekua	1.1 CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	6 Trenen segmentua Autobusen segmentua - SOLARIS
GRI 102 -5	Jabetza eta forma juridikoa	2021eko ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	A atala. Memoriako a) oharra
GRI 102 -6	Hornitutako merkatuak	1.1 CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	6 Trenen segmentua Autobusen segmentua - SOLARIS
GRI 102 -7	Erakundearen tamaina	4.1 Talentuaren garapena 2020ko Urteko Txostena 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	76 Presidentearen gutuna Negozioen bilakaera eta emaitza Giza Baliabideak
GRI 102 -8	Enplegatuei eta beste langileei buruzko informazioa	4.1 Talentuaren garapena	76
GRI 102 -9	Hornidura-katea	3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	69
GRI 102 -10	Aldaketa esanguratsuak erakundean eta hornidura-katea	2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	Memoriako 2 f) oharra, 9 oharra eta 14 a) oharra
GRI 102 -11	Ardura printzipioa edo ikuspegia	5.1 Ingurumen-kudeaketa 2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	99 E atala. Arrisku eta zalantza nagusiak
GRI 102 -12	Kanpoko ekimenak	1.1 CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	8, 15 69
GRI 102 -13	Elkarteen afiliazioa	4.3 Giza eskubideekiko errespetua 6. Gure jardueraren balio soziala	87 118 – 128
ESTRATEGIA			
GRI 102 -14	Erabakiak hartzen dituzten goi-exekutiboaren adierazpena	2019ko Urteko Txostena ESG Equity Story	Presidentearen gutuna Presidentearen gutuna
GRI 102 -15	Eragin, arrisku eta aukera nagusiak	2.2 Arriskuen kudeaketa. 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena 2019ko Urteko Txostena 2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	34 – 35 Arrisku eta zalantza nagusiak Presidentearen gutuna E.3 atala CAF Taldearen Negozio Eredua eta Aurreikuspenak
ETIKA ETA ZUZNETASUNA			
GRI 102 -16	Balioak, printzipioak, estandarrak eta jokabideen arauak	1.1 CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna 2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziotan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 2.4 Erantzukizun fiskala	6 – 7 23 – 33 36 – 37 46
GRI 102 -17	Aholkularitza mekanismoak eta kezka etikoak	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziotan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria 7.1 Txosten honi buruz 2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena	F.1.2 atala 23 – 33 39, 43, 44 - 45 70 130 F.1.2 atala
GOBERNANTZA			
GRI 102 -18	Gobernantzaren egitura	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena	C atala

GRI 102 -22	Gobernuaren organo gorenen eta bere batzordeen osaketa	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema	C atala 28 – 33
GRI 102 -23	Gobernuko organo goreneko presidentea	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema	C atala 28 – 33
GRI 102 -24	Gobernuko organo gorenaren izendapena eta hautaketa	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziatzen, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.	C.1.5, C.1.6, C.1.7, C.1.12, eta C.1.19 atalak 43
GRI 102 -25	Interes-gatazkak	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena Jokabideen Kodea Batzordearen barne mailako ikerketak eta salaketak kudeatzeko prozedura korporatiboa	C.1.5, C.1.6, C.1.7, C.1.19, eta D.6 atalak Erakundearen webgunea Erakundearen webgunea
GRI 102 -26	Helburuak, balioak eta estrategia erabakitzerakoan gobernuko organo gorenak duen funtzioa.	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema	28
GRI 102 -28	Gobernuko organo gorenaren jardueraren ebaluazioa	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema 2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena	30 – 31 C.1.17
GRI 102 -29	Ingurumeneko eraginaren, ekonomikoen eta sozialen identifikazioa eta kudeaketa	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	E.5 eta E.6 atalak Arrisku eta zalantza nagusiak
GRI 102 -30	Eraginkortasuna arriskuen kudeaketa-prozesuetan	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema 2.2 Arriskuen kudeaketa.	32 34
GRI 102 -31	Ingurumeneko gaien, ekonomikoen eta sozialen ebaluazioa	2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena Arriskuen Kontrolerako eta Kudeaketarako Politika Orokorra	E.5 eta E.6 atalak E.5 eta E.6 atalak Arrisku eta zalantza nagusiak 3, 4, 5 eta 7 atalak
GRI 102 -32	Gobernuko organo gorenaren funtzioa jasngarritasuneko txostena egiteko	1.1 CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna 2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema	8 31
GRI 102 -33	Kezka kritikoen komunikazioa	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema 2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema	31 30
GRI 102 -35	Ordainsarien politikak	“Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SA” enpresako Kontseilariaren Ordainsarien Politika. 2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena Kotizatutako Sozietate Anonimoetako Kontseilariaren Ordainsarien inguruan egindako 2021eko Urteko Txostena	Erakundearen webgunea C.1.13, C.1.14 eta C.2.1 atalak. Erakundearen webgunea
GRI 102 -36	Ordainsaria zehazteko prozesua	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema 2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena Kotizatutako Sozietate Anonimoetako Kontseilariaren Ordainsarien inguruan egindako 2021eko Urteko Txostena	30 C.1.13, C.1.14 eta C.2.1 atalak. Erakundearen webgunea
GRI 102 -37	Interes-taldeek parte-hartzea ordainsarrietan	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema	30
INTERES TALDEEN PARTE HARTZEA			
GRI 102 -40	Interes-taldeek zerrenda	1.2 Balioa sortzea eta Interes Taldeak	9 – 11
GRI 102 -41	Negoiazio kolektiborako hitzarmenak	4.1 Talentuaren garapena	81 – 82
GRI 102 -42	Interes-taldeak identifikatu eta hautatzea	1.2 Balioa sortzea eta Interes Taldeak	9 – 11
GRI 102 -43	Interes taldeek parte hartzeko ikuspegia	1.2 Balioa sortzea eta Interes Taldeak	9 – 11
GRI 102 -44	Aipatutako gai eta kezka nagusiak	1.2 Balioa sortzea eta Interes Taldeak 1.3 Materialtasuna 7.1 Txosten honi buruz	9 – 11 12 – 13 130
TXOSTENAK EGITEKO PRAKTIKAK			
GRI 102 -45	Bateratutako egoera finantzarioen barruan dauden erakundeak	2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	Memoriako 2 f) eta 9 oharra.

GRI 102 -46	Txostenen edukien definizioa eta gaiak	1.3 Materialtasuna	12 – 13
GRI 102 -47	Gai materialen zerrenda	1.3 Materialtasuna	13
GRI 102 -48	Informazioa berriz adieraztea	Ez dagokio.	136
GRI 102 -49	Txostenak egiterakoan aldaketak	Ez dagokio.	136
GRI 102 -50	Txostenaren xede aldia	7.1 Txosten honi buruz	130
GRI 102 -51	Azken txostenaren data	2020ko Jasangarritasuneko Txostena, 2020ko otsaila	136
GRI 102 -52	Txostenak egiteko zikloa	7.1 Txosten honi buruz	130
GRI 102 -53	Txostenari buruzko galderen harremanetarako puntua	7.1 Txosten honi buruz	130
GRI 102 -54	Txostena GRI estandarren arabera egin dela adieraztea	7.1 Txosten honi buruz	130
GRI 102 -55	GRI edukien aurkibidea	7.3. GRI edukien aurkibidea	135
GRI 102 -56	Kanpoko egiaztapena	Kanpotik Finantzarioa Ez den Informazioa soilik egiaztatu da, 11 / 2018 Legeari dagokionez.	136
EDUKI ESPEZIFIKOAK			
KATEGORIA: EKONOMIA			
Jarduera ekonomikoak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Kudeaketa Txostena	13. Negozioen bilakaera emaitza
GRI 201 -2	Inplikazio ekonomikoak eta klima-aldaketatik eratorritako beste arriskuak eta aukerak	5.2 Estrategia klimatikoa	101
GRI 201 -3	Zehaztutako etekin planaren betebeharrak eta beste erretiro-plan batzuk	2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	Memoriako 3 j) oharra, 15, 16 eta 20 oharrrak.
GRI 201 -4	Gobernutik jasotako finantzaketarako laguntza	2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	Memoriako 15, 16 eta 2 oharrrak.
Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna + 4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna	13, 83 – 86
GRI 202 -1	Hasierako kategorია estandarraren ordainsariaren ratioa sexuaren arabera, tokiko gutxieneko soldatarekin alderatuta	CAFeko langile guztien soldatak indarrean dauden hitzarmen kolektiboaren arabera eta kasu bakoitzean dagokion ordainsariaren arauen arabera zehazten dira. Soldatak legez ezarritako gutxieneko kopuruaren gaineratik daude beti eta tratu parekidea bermatzen da beti, soldaten baldintzak generoari erreparatu gabe finkatzen baitira.	137
Zeharkako eragin ekonomikoak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 6. Gure jardueraren balio soziala	13, 118 – 128
GRI 203 -2	Zeharkako eragin ekonomiko esanguratsuak	6. Gure jardueraren balio soziala	118 – 128
Eskuratzeko praktikak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	13, 69 – 73
GRI 204 -1	Tokiko hornitzaileen gastuaren proportzioa	3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	73
Ustelkeriaren aurka (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziotan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.	13, 36 – 41
GRI 205 -2	Ustelkeriaren aurkako politiken eta prozeduren inguruko komunikazioa eta prestakuntza	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziotan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena	40 F.1.2 atala
GRI 205 -3	Baiezatu diren ustelkeriak eta hartutako neurriak	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziotan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.	38
Lehiakortasun desleiala (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negoziotan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.	13,41 – 43

GRI 206 -1	Lehiakortasun desleialarekin zerikusia duten elkarte juridikoak eta praktika monopolikoak eta lehiakortasun askearen aurkakoak	2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	Memoriako 12 a) oharra, 20 eta 26 a) oharrak
Fiskaltatea (2019)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 2.4 Erantzukizun fiskala	13, 46 – 47
GRI 207 -1	Ikuspegi fiskala	2.4 Erantzukizun fiskala	46
GRI 207 -2	Gobernantza fiskala, kontrola eta arriskuen kudeaketa	2.4 Erantzukizun fiskala	47
GRI 207 -3	Interes-taldearen parte-hartzea eta fiskaltatearen inguruko interesen kudeaketa	2.4 Erantzukizun fiskala	47
KATEGORIA: INGURUMENA			
Materialak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	13, 113 – 114
GRI 301 -1	Pisuaren edo tamainaren arabera erabilitako materialak	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	113
Energia (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 . Materialtasuna+ 5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	13, 115
GRI 302 -1	Erakundearen barruko kontsumo energetikoa	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	115
Ura eta efluenteak (2018)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	13, 114
GRI 303 -1	Urarekin dagoen interakzioa partekatutako baliabide gisa	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	114
GRI 303 -2	Ura deskargatzeko jarduerekin lotura duten eraginaren kudeaketa	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	114
GRI 303 -3	Ura erauzteak	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	114
Isurpenak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna + 5.3 Estrategia klimatikoa	13, 102 – 103
GRI 305 -1	BEGen zuzeneko isurpenak (1 irismena)	5.3 Estrategia klimatikoa	103
GRI 305 -2	BEGek energia sortzean eragiten dituen zeharkako isurpenak (2 irismena)	5.3 Estrategia klimatikoa	103
Hondakinak (2020)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	13, 115 – 116
GRI 306 -1	Hondakinak eta hondakinekin zerikusia duten eragin esanguratsuen sortzea	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	116
GRI 306 -2	Hondakinekin zerikusia duten eragin esanguratsuen kudeaketa	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	116
GRI 306 -3	Sortutako hondakinak	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	116
GRI 306 -4	Desegin behar ez diren hondakinak	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	116
GRI 306 -5	Desegin beharreko hondakinak	5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria	116
Ingurumeneko arauak betetzea (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 5.1 Ingurumeneko kudeaketa	13, 100
GRI 307 -1	Ingurumeneko legedia eta araudia ez betetzea	5.1 Ingurumen-kudeaketa 2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	100 Memoriako 2 h) eta 22 c) oharrak
Hornitzaileen ingurumeneko ebaluazioa (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna. + 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	13, 69 – 73
GRI 308 -2	Hornidura-katean izan diren ingurumeneko eragin negatiboak eta hartutako neurriak	3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	73

KATEGORIA: SOZIALA			
Enplegua (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 4.1 Talentuaren garapena	13, 75
GRI 401 -1	Enplegatu berriak kontratatzea eta langileak txandatzea	4.1 Talentuaren garapena	77
GRI 401 -2	Lanaldi osoan dauden enplegatuentzako onurak eta lanaldi partziala dutenek edo aldi baterako langileek ez dituztenak	4.1 Talentuaren garapena	79
Langilea - enpresa harremana (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna. + 4.1 Talentuaren garapena	13, 81 – 82
GRI 402 -1	Eragiketen aldaketei buruzko gutxieneko ohartarazpenen epeak	Aplikatzekoa den hitzarmenean ildo horretan ezarritakoa betetzen da, edo dagokion tokiko legediko arau subsidiarioak.	138
Laneko osasuna eta segurtasuna (2018)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna + 4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	13, 90 – 95
GRI 403 -1	Laneko osasuna eta segurtasuna kudeatzeko sistema	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	90 – 91
GRI 403 -2	Arriskuak identifikatzea, arriskuak ebaluatzea eta jazoerak ikertzea	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	92
GRI 403 -3	Osasun okupazionalako zerbitzuak	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	92 – 93
GRI 403 -4	Langileek laneko osasun eta segurtasunaren inguruan parte-hartzea, eta haiei kontsultatu eta jakinaraztea	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	93
GRI 403 -5	Langileei laneko osasunari eta segurtasunari buruzko prestakuntza ematea	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	94 – 95
GRI 403 -6	Langilearen osasuna sustatzea	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	94
GRI 403 -7	Merkataritza-harremanekin zuzenean lotuta dagoen langileen osasun eta segurtasuneko eraginak prebenitu eta gutxitzea	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	92 – 95
GRI 403 -9	Lanarekin zerikusia duten lesioak	4.4 Laneko segurtasuna eta osasuna	95 – 97
Prestakuntza eta irakaskuntza (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 4.1 Talentuaren garapena	13, 79 -81
GRI 404 -1	Langile bakoitzak urtean egiten dituen prestakuntza-orduen batez bestekoa	4.1 Talentuaren garapena	80
GRI 404 -3	Jardun eta garapen profesionalari buruzko aldizkako ebaluazioak jasotzen dituzten enplegatuen ehunekoa	4.1 Talentuaren garapena	80
Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna + 4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna	13, 83 – 86
GRI 405 -1	Dibertsitatea gobernuko organoetan eta enplegatuen artean	2.1 Gobernu Korporatiboaren Sistema	29
		4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna	85
		2021 ekitaldiko Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostena	C atala
Diskriminaziorik eza (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna + 4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna	13, 83 – 86
GRI 406 -1	Diskriminazio-kasuak eta egindako ekintza zuzentzaileak	4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna	83
Elkartzeko eta negoziazio kolektiborako askatasuna (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 4.3 Giza eskubideekiko errespetua	13, 87 – 89
GRI 407 -1	Elkarrean eta negoziazio kolektiboen askatasuna	Alde horretatik, ez dira hauteman kalte esanguratsuak izan dituzten zentro eta hornitzaileak	138

	arriskuan izan dezaketen jarduera eta hornitzaileak		
Haurren lana (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 4.3 Giza eskubideekiko errespetua	13, 87 – 89
GRI 408 -1	Haurren lan egiteko arrisku esanguratsua duten jarduerak eta hornitzaileak	Alde horretatik, ez dira hauteman kalte esanguratsurik izan dituzten zentro eta hornitzaileak	139
Lan behartua edo derrigorrezkoa (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 4.3 Giza eskubideekiko errespetua	13, 87 – 89
GRI 409 -1	Lan behartua edo derrigorrezkoa egiteko arrisku esanguratsua duten jarduerak eta hornitzaileak	Alde horretatik, ez dira hauteman kalte esanguratsurik izan dituzten zentro eta hornitzaileak	139
Herri indigenen eskubideak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 4.3 Giza eskubideekiko errespetua	13, 87 – 89
GRI 411 -1	Herri indigenen eskubideak urratu dituzten kasuak	Ez da kasurik hauteman	139
Giza eskubideen ebaluazioa (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 4.3 Giza eskubideekiko errespetua	13, 87 – 89
GRI 412 -2	Langileak giza eskubideen politiken edo prozeduren inguruan formatzea.	4.3 Giza eskubideekiko errespetua	88
Tokiko komunitateak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 6. Gure jardueraren balio soziala	13, 118 – 128
GRI 413 -2	Tokiko komunitateetan eragin negatibo esanguratsurik, errealak eta balizkoak dituzten jarduerak	Alde horretatik, ez da hauteman kalte esanguratsurik izan duen jarduera-zentrorik	139
Hornitzaileen ebaluazio soziala (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	13, 69 – 73
GRI 414 -2	Hornidura-katean izan diren eragin sozial negatiboak eta hartutako neurriak	3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria	73
Politika publikoa (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negazioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.	13, 36 – 45
GRI 415 -1	Alderdiei eta/edo ordezkari politikoei egindako ekarpenak	CAF enpresak jarrera neutrala du alderdi politikoei dagokienez.	139
Bezeroen segurtasuna eta osasuna (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 3.1 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna	13, 52 – 54
GRI 416 -1	Produktuen edo zerbitzuen kategoriek osasunean eta segurtasunean duten eraginaren ebaluazioa	3.2 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna	53
GRI 416 -2	Produktuen edo zerbitzuen kategorietan osasunean eta segurtasunean duten eragina bete ez duten kasuak	3.2 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna	54
Marketina eta etiketak (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 3.1 Produktuaren eta zerbitzuaren kalitatea eta segurtasuna	13, 52 – 54
GRI 417 -2	Produktuen eta zerbitzuen etiketen eta informazioaren inguruan bete ez diren kasuak	Ez da kasu esanguratsurik hauteman.	139
GRI 417 -3	Marketineko komunikazioekin zerikusia duten bete ez diren kasuak	Ez da kasu esanguratsurik hauteman.	139
Bezeroen pribatutasuna (2016)			
GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 3.2 Informazioaren segurtasuna	13, 56 – 57
GRI 418 -1	Bezeroen pribatutasunaren urraketekin eta bezeroen datuen galerarekin zerikusia	Ez da kasu esanguratsurik hauteman.	139

du ten funtsezko
erreklamazioak.

Betekizun sozioekonomikoak (2016)

GRI 103	Kudeaketaren ikuspegia	1.3 Materialtasuna+ 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.	13, 36 – 45
GRI 419 -1	Arlo sozioekonomikoko legeak eta arauak ez betetzea	2021eko ekitaldiko Talde Bateratuaren Urteko Kontuak	Memoriako 20 eta 26 oharrak.

7.4 Munduko Itunaren Printzipioei buruzko edukien aurkibidea

Hurrengo taulan Munduko Itunaren 10 Printzipioak betetzeari buruzko txosten honetako atalak aurkeztuko ditugu.

MUNDUKO ITUNAREN 10 PRINTZPIOAK	ERREFERENTZIA
GIZA ESKUBIDEAK	
1. PRINTZPIOA Enpresek giza eskubide unibertsalen babesa sustatu eta errespetatu behar dute.	1. CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 4.3 Giza eskubideekiko errespetua
2. PRINTZPIOA Enpresek bermatu beharra dute ez direla giza eskubideen urraketen konplizeak	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria 4.3 Giza eskubideekiko errespetua
LANEKO ARAUAK	
3. PRINTZPIOA Enpresek elkartzeko askatasuna eta negoziazio kolektiboetarako eskubidea aitortu eta errespetatu behar dute.	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria 4.1 Talentuaren garapena 4.3 Giza eskubideekiko errespetua
4. PRINTZPIOA Enpresek lan behartuak edo bortxaz egindakoak ezabatzeko lan egin behar dute	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria 4.3 Giza eskubideekiko errespetua
5. PRINTZPIOA Enpresek haurren lanarekin amaitzea babestu behar dute	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria 4.3 Giza eskubideekiko errespetua
6. PRINTZPIOA Enpresek enpleguan eta lanean izaten diren diskriminazioekin amaitzen lagundu behar dute	2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea. 4.1 Talentuaren garapena 4.2 Dibertsitatea eta aukera-berdintasuna 4.3 Giza eskubideekiko errespetua
INGURUMENA	
7. PRINTZPIOA Enpresek ikuspegi prebentiboa izan behar dute ingurumeneko erronken aurrean	5.1 Ingurumen-kudeaketa 5.2 Estrategia klimatikoa
8. PRINTZPIOA Enpresek ingurumenarekiko erantzukizun handiagoa sustatzen duten ekimenak sustatu behar dituzte	3.4 Hornidura-kate arduratsua eta jasangarria 5.1 Ingurumen-kudeaketa 5.2 Estrategia klimatikoa 5.3 Mugikortasun jasangarria eta eraginkorra 5.4 Ekonomia zirkularra eta baliabideen erabilera jasangarria
9. PRINTZPIOA Enpresek ingurumena errespetatzen duten teknologia garatu eta hedatu behar dituzte	3.3 Berrikuntza eta teknologia 5.3 Mugikortasun jasangarria eta eraginkorra
USTELKERIAREN AURKA	
10. PRINTZPIOA Enpresek ustekeria-mota guztien aurka egin behar dute, estortsioa eta eroskeria barne.	1. CAFen Ikuspegi Orokorra eta Jasangarritasuna 2.3 Araudia Betetzeko sistema edo Compliance: Etika negozioetan, iruzurraren eta ustelkeriaren prebentzioa eta Lehiakortasunerako Eskubidea errespetatzea.

AUDITOREAREN TXOSTENAK	2
TALDE BATERATUAREN URTEKO KONTUAK	14
Egoera Balantze Bateratuak	14
Galera eta Irabazien Kontu Bateratuak	16
Aitortutako Sarrera eta Gastuen Egoera Bateratuak	17
Ondare Garbiko Aldaketen Egoera Bateratuak	18
Eskudiruaren Fluxuaren Egoera Bateratuak	19
Urteko Ekitaldiari Dagokion Memoria Bateratua	20
ADMINISTRAZIO KONTSEILUAREN ONARPENA	93
Administrazio Kontseiluak Batzar Nagusiaren onarpenaren mende jarritako akordioak	94
Emaitza aplikazio proposamena	95
Administrazio Kontseilua	95
INFORMAZIO OSAGARRIA	96
Egoera Balantze Bateratuak	96
Galera eta Irabazien Kontu Bateratuak	98

AUDITORE INDEPENDENTE BATEK IGORRITAKO URTEKO KONTU BATERATUEN AUDITORIA TXOSTENA

Jatorriz gaztelaniaz igorritako txostenaren itzulpena. Desadostasunik egonez gero, gaztelaniaz igorritako bertsioa lehenetsiko da.

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.A. enpresako akziodunei:

Urteko kontu bateratuei buruzko txostena

Iritzia

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.Aren (sozietate nagusia) eta haren mendeko sozietateen (Taldea) urteko kontu bateratuak auditatu ditugu. Guztiek 2021eko abenduaren 31ko balantzea, irabazi eta galeren kontua, onartutako sarrera eta gastuen egoera, ondare garbian izandako aldaketen egoera, eskudiruaren fluxuen egoera eta memoria biltzen dituzte, guztiak bateratuak dira eta data horretan amaitutako ekitaldiari dagozkie.

Gure ustez, atxikitako urteko kontu bateratuek Taldeak 2021eko abenduaren 31n duen finantza-egoeraren eta ondarearen, zein haren eskudiruaren emaitzen eta fluxuen irudi leiala erakusten dute alderdi esanguratsu guztietan. Guztiak bateratuak dira, data horretan amaitutako ekitaldiari dagozkio eta honako hauek xedatutakoa betetzen dute: Finantza Informazioko Nazioarteko Arauak, Europar Batasunak onartutakoak (FINA) eta Espainian aplikagarriak diren finantza-informazioko araudiko gainerako xedapenak.

Iritziaren oinarria

Gure auditoria Espainian indarrean den kontuen auditoria-jardueraren araudi erregulatzaileraren arabera egin dugu. Arau horien arabera gure erantzukizunak geroxeago datoz jasota, gure txosteneko Urteko kontu bateratuen auditoriarekin lotuta auditorearen erantzukizunak izeneko atalean.

Etikako eskakizunen arabera (independentziarekin lotutakoak barne), Taldearekiko independenteak gara. Eskakizun horiek Espainia mailan urteko kontu bateratuen gure auditoriarako aplikagarriak dira kontuen auditoria-jardura xedatzen duen araudiak ezarritakoaren arabera. Horrekin lotuta, ez dugu kontuen auditoriarekiko ezberdina den zerbitzurik eskaini eta ez da araudi horretan ezarritakoaren arabera beharrezko independentzian eragina izan zezakeen eta hori ezbaian jar zezakeen egoera edo gorabeherarik gertatu.

Lortu dugun auditoriaren ebidentziak gure iritzia egiteko nahikoa oinarri eta oinarri egokia ematen digula uste dugu.

Auditoriarekin lotutako funtsezko gaiak

Auditoriako oinarritzko gaiak egungo aldiko urteko kontu bateratuen inguruan egin dugun auditorian gure ustez adierazgarritasun handiena izan duten gaiak dira. Gai horiek urteko kontu bateratuen gure auditoriaren testuinguruan eta horien inguruan dugun iritzia osatzeko garaian orotara landu ditugu, eta ez dugu gai horien inguruko iritzi bereizirik adierazten.

Aurrerapenaren neurketa bidez epe luzerako kontratueta egindako sarreraren aitortzea

Deskribapena Taldeak bere jardueraren zati handi bat bideratzen du epe luzerako eraikuntza-kontratuen bidez.

Atxikitako memoria bateratuko 3.f.1 oharrean zehaztuta dagoen moduan, trenen eta trakzio-ekipoen eraikuntza-kontratuarekin lotutako sarrerak eta emaitzak, oro har, aurrez ikusitako aurrerapenaren neurketaren arabera erregistratu dira. Neurketa hori kontratuari egotzitako ordu kopuruak aurrekontuan sartutako orduen guztizko kopuruarekin lotuta duen ehunekoaren arabera egin da. Aurrerapen-metodoa aplikatuta kontratu mota horietan 2021eko ekitaldian aitortutako sarreraren zenbatekoa 1.287.354 mila eurokoa izan da.

Kontratu hauetako sarrerak aitortu ahal izateko, beharrezkoa da besteak beste honako hauekin lotutako estimazio esanguratsuak egitea: egin beharreko guztizko kostuak, egotzitako ordu kopurua aurrekontuan sartutako orduen guztizko kopuruarekin alderatuta, edo marjinaren estimazioa, egiteko aurrez ikusitako kostuak eta diru-sarrerak aintzat hartuta. Era berean, dagokionean, hasierako kontratuaren gainean bezeroak azkenean onartutako aldaketan eta erreklamazioen zenbatekoa kalkulatu da.

Arlo hau gure auditoriarako funtsezko gaitzat jo dugu jasotzen dituen zenbatekoek duten garrantziagatik eta estimazio horiei lotutako konplexutasunagatik (horiek guztiek aztertutako onarpenak zehazteko garaian Taldeko Zuzendaritzak emandako iritzia aplikatzea eskatzen dute) eta aipatutako onarpenetan egindako aldaketek erregistratutako sarreretan ezberdintasun materialak eragin ditzaketelako.

Aipatutako sarrerari dagozkien banakapenak atxikitako memoria bateratuko 6.b oharrean jasota daude.

Gure erantzuna

Arlo horrekin lotuta, gure auditoria-prozedurek, besteak beste, honako hauek bildu dituzte:

- ▶ Kontratuak gauzatzeko eta aurrekontuak prestatzeko faseetan proiektuak kudeatzeko eta sarrerak aitortzeko eta aipatutako prozesuan ezarritako kontrol esanguratsuak ezartzeko eta diseinua ebaluatzeko Taldeko Zuzendaritzak finkatutako prozesua ulertzea.
- ▶ Proiektuen laginaren aukeraketa, irizpide kuantitatiboak eta kualitatiboak kontuan hartuta. Horietarako, klausula esanguratsuenak eta inplikazioak ulertu eta irakurri ahal izateko kontratuak eta proiektuen jarraipena egin ahal izateko txostenak eta aurrekontuak jaso dira.
- ▶ Kontratu horietarako, Taldeko Zuzendaritzak aintzat hartutako onarpenen arrazoizkotasuna ebaluatzea, teknikariekin eta proiektuak garatzeko arduradunekin egindako bileren bidez, hasieran planifikatutako kostuen eta benetako kostuen arteko desbideratzeen arrazoiak eta proiektuen marjinaren estimazioan duten inpaktua aztertuta.
- ▶ Memoria bateratuan jasotako banakapenen berrikusketa, aplikagarria den finantza-informazioari buruzko araudi-esparruan xedatutakoa betez.

Kontratu komertzialekin lotutako horniduren eta kontingentzien erregistroa eta balorazioa

Deskribapena Taldeak honako hauek ditu erregistratuta 2021eko abenduaren 31n: "Hornidura ez-korronteak" eta "Hornidura arruntak" epigrafeetan, eta "Salmentengatiko eta zerbitzuen prestazioagatiko bezeroak", bermekin lotutako betebeharrei aurre egiteko hornidurak, kontratu mailako erantzukizunak eta atxikitako memoriako 20. eta 12.a oharretan zehazten diren beste batzuk, 48.686, 219.887 eta 37.396 mila eurokoak, hurrenez hurren.

Merkataritza-kontratuetatik eratorritako kontingentziak ebaluatzeke eta, hala badagokio, horiekin lotuta egon daitezkeen hornidurak balioesteko, Taldeko Zuzendaritzak estimazio konplexuak egin behar ditu, eta horrek berekin dakar estimazio horien inguruan aintzat hartutako onarpenak zehazterakoan iritziak aplikatzea, besteak beste, kontratuak gauzatzean gertatutako gorabeherekin lotuta. Hor jasota dago Taldeari egotz ezin dakizkioken kausen identifikazioa (horiek, aldi berean, ziurgabetasuneko maila altuak baldintzatzen dituzte).

Arlo hori gure auditoriarako funtsezko alderditzat hartu dugu, kontuan hartutako funtsezko onarpenei balioa esleitzearekin lotutako iritzien konplexutasuna dela eta, eta iritzi horiek aldatzeak gaur egun kontabilizatutako zenbatekoetan alde materialak eragin ditzakeelako. Horrek guztiak inpaktu esanguratsua izan dezake egoera-balantzean eta galera eta irabazien kontu bateratuan.

Atxikitako memoria bateratuko 3.f, 3.n eta 20. oharretan jasota dago Taldeko Zuzendaritzak aplikatutako irizpideei buruzko informazioa, eta hornidurak eta horien zenbatekoak zehazteko kontuan hartutako onarpen nagusiei buruzkoa, bai eta ekitaldian zehar izan duten mugimenduari buruzkoa ere.

Gure erantzuna

Arlo horrekin lotuta, gure auditoria-prozedurek, besteak beste, honako hauek bildu dituzte:

- ▶ Taldeko Zuzendaritzak ezarritako prozesua ulertzea, horni daitezkeen merkataritza-kontratuetatik eratorritako kontingentziak identifikatu, baloratu eta erregistratzeko, eta prozesu horretan ezarritako kontrol garrantzitsuen diseinua eta inplementazioa ebaluatzea.
- ▶ Erregistratutako horniduren xehetasuna lortzea eta lagina aukeratzea, irizpide kuantitatiboak eta kualitatiboak kontuan hartuta. Horietarako, egindako estimazioen euskarri den dokumentazioa jaso eta berrikusi da.
- ▶ Hornidura horietarako, kuantifikatzeko aintzat hartutako funtsezko onarpenen arrazoizkotasuna ulertzea eta ebaluatzea, Zuzendaritzari eta horni daitezkeen kontingentziak sor ditzaketen gaiez arduratuko diren Taldeko beste profesional batzuei kontsultak eginda. Edonola ere, kontuan hartuko dira (legezko aholkulariek, adibidez) kontingentzien egungo egoeraren eta horietatik eratorritako arriskuaren ebaluazioaren, aurrez ikusitako diru-irteeren eta horiek gertatzeko probabilitatearen inguruan idatziz hirugarren batzuek egindako adierazpenak.
- ▶ Erregistratutako hornidurei buruzko azterketa analitiko orokorra egitea, horiei buruzko ebidentzia eta dokumentazio lagungarria lortuta eta haien bilakaera potentzialari buruz ditugun aurreikuspenak kontuan hartuta eta, aurreikuspen horiekin lotuta desbideratzeak daudenean, Zuzendaritzak gure ikerketa-lanei eman beharreko erantzunak jasota.

- ▶ Memoria bateratuan jasotako banakapenen berrikusketa, aplikagarria den finantza-informazioaren araudi mailako esparruak xedatutakoa betez.

Merkataritza-funtsaren eta beste aktibo ukiezin batzuen balorazioa

Deskribapena Atxikitako memoria bateratuko 7. Oharrean irakur daitekeen moduan, "Merkataritza-funtsa" eta "Beste ibilgetu ukiezin bat" epigrafeetako kontularitzako balio garbia, 2021eko abenduaren 31n, 109.655 eta 222.682 mila eurokoa izan da hurrenez hurren.

Taldeko Zuzendaritzak merkataritza-funtsak eta bizitza erabilgarri mugagabea duten aktibo ukiezinak narriadura-proben mende jartzen ditu urtero, eta inguruabarrek liburuetan duten balioak eragina izan dezakeela adierazten dutenean, eta, gainerako aktibo ukiezinatarako, ekitaldi bakoitzaren itxieran gutxienez, narriatuta egon daitezkeen zantzuak daudela ebaluatzen duenean. Zantzurik badago, zenbateko berreskuragarrien inguruko estimazioa egiten du aktibo horiek esleitzen dizkien unitate diru-sortzaileek sortutako etorkizuneko kutxa-fluxuen balio eguneratuan oinarrituta.

Zenbateko berreskuragarria zehazteko, estimazio konplexuak egin behar dira, eta horrek berekin dakar estimazio horiei dagokienez Taldeko Zuzendaritzak aintzat hartutako onarpenak ezartzean iritziak aplikatzea.

Arlo hori gure auditoriaren funtsezko alderditzat hartu dugu, jasotako zenbatekoen garrantziagatik eta aktibo horien zenbateko berreskuragarria zehazteko estimazio-prozesuaren berezko konplexutasunagatik.

Aplikaturako balorazio-arauei buruzko informazioa eta balio ibilgetuaren edo ukiezinaren narriadurak zehazteko garaian kontuan hartutako onarpen nagusiak erantsitako memoria bateratuaren 3.a eta 3.c oharretan jasota daude.

Gure erantzuna

Arlo horrekin lotuta, gure auditoria-prozedurek, besteak beste, honako hauek bildu dituzte:

- ▶ Taldeko Zuzendaritzak narriadura-zantzuak identifikatzeko eta merkataritza-funtsaren eta beste aktibo ukiezin batzuen zenbateko berreskuragarria zehazteko ezarritako prozesua ulertzea, eta prozesu horretan ezarritako kontrol esanguratsuen diseinua eta inplementazioa ebaluatzea.
- ▶ Taldeko Zuzendaritzak zenbateko berreskuragarria zehazteko erabilitako eredia berrikustea, balorazioetako gure espezialistekin elkarlanean, eta, bereziki, ereduaren koherentzia matematikoa, proiektatutako kutxa-fluxuen arrazoizkotasuna eta epe luzerako deskontu- eta hazkunde-tasak estaltzea. Gure berrikuspenean, elkarrizketak izan ditugu eredia egiteaz arduratu direnekin, eta aitortutako kanpoko iturriak erabili ditugu, baita erabilitako datuak kontrastatzeko eskuragarri dagoen beste informazio bat ere.
- ▶ Aktiboak unitate diru-sortzaileei esleitzearren arrazoizkotasuna aztertzea.
- ▶ Taldeko Zuzendaritzak egindako sentzibilitate-analisiak berrikustea, kontuan hartutako onarpen esanguratsuenetan gertatutako aldaketen ondorioz berreskuratu beharreko zenbatekoa zehazteko egindako estimazioei dagokienez.

- ▶ Memoria bateratuan jasotako banakapenen berrikusketa, aplikagarria den finantza-informazioaren araudi mailako esparruak xedatutakoa betez.

Beste gai batzuk

2021eko otsailaren 25ean, beste auditore batzuek 2020ko ekitaldiko urteko kontu bateratuen inguruko gure auditoria-txostena bidali zuten, eta, bertan, aldeko iritzia eman.

Beste informazio bat: Kudeaketa-txosten bateratua

Beste informazioa 2021eko ekitaldiko kudeaketa-txosten bateratua da bakarrik. Txosten hori egitea sozietate nagusiko administratzaileen ardura da, eta ez da urteko kontu bateratuen barnean sartzen.

Urteko kontu bateratuei buruzko gure auditoria-iritziak ez du barnean hartzen kudeaketa-txosten bateratua. Kontuen auditoria-jarduera erregulatzen duen araudiak xedatutakoa betez, kudeaketa-txosten bateratuaren inguruko gure erantzukizuna honako lan hauetara mugatuta dago:

- a) Kontuen Auditoria Legeak aipatzen dituen Finantza arlokoa ez den informazio-egoera bateratua, Gobernu Korporatiboaren Urteko Txostenean jasotako informazio jakin bat eta Kontseilarien Ordainsarien Urteko Txostena aplikagarria den araudian aurrez ikusitako moduan eman direla egiaztatzea eta, hala ez bada, horren berri ematea.
- b) Kudeaketa-txosten bateratuan dagoen gainerako informazioa urteko kontu bateratuekin bat datorren ebaluatzea eta horri buruzko informazioa ematea. aipatutako kontuen auditoria egiteko garaian lortutako Taldearen ezagutza oinarritzat hartuta, eta kudeaketa-txosten bateratuaren zati honen edukia eta aurkezpena aplikagarria den araudiarekin bat datorren aztertu eta horren berri ematea. Egin dugun lanean oinarrituta hutsegite materialak daudela ondorioztatzen badugu, horri buruz jakinarazteko betebeharra dugu.

Egindako lana oinarri hartuta, aurrez azaldutakoaren arabera, egiaztatu dugu aurreko a) atalean aipatutako informazioa aplikagarria den araudian aurrez ikusitako moduan eman dela eta kudeaketa-txosten bateratuan jasotako gainerako informazioa 2021eko ekitaldiko urteko kontu bateratuetako informazioarekin bat datorrela, eta haren eduki eta aurkezpena aplikagarria den araudiaren arabera dela.

Sozietate nagusiko eta auditoria-batzordeko administratzaileek urteko kontu bateratuekin lotuta duten erantzukizuna

Sozietate nagusiaren administratzaileak dira atxikitako urteko kontu bateratuak adierazteko arduradunak; kontu horiek fidelki agertu behar dute Taldearen ondarea, finantza-egoera eta emaitza bateratuak, NIIF-EB arauak eta Taldeari Espainian aplikatzen zaion finantza-informazioaren araudi-esparruko gainerako xedapenak betez. Halaber, haien ardura da beharrezkoa irizten duten barne-kontrola, iruzurreratik edo hutsegiteetatik akats materialik ez duten urteko kontu bateratuak prestatzeko.

Urteko kontu bateratuak prestatzean, Sozietate nagusiaren administratzaileen ardura da Taldeak funtzionamenduan dagoen enpresa gisa jarraitzeko duen gaitasuna baloratzea; dagokionaren arabera, funtzionamenduan dagoen enpresarekin lotutako alderdiak ezagutaraziko dira eta funtzionamenduan dagoen enpresaren kontabilitate-printzipioa erabiliiko da, administratzaile horiek Taldea likidatzeko edo haren eragiketak eteteko asmoa dutenean edo beste aukera errealistatik ez dagoenean izan ezik.

Sozietate nagusiaren auditoria-batzordearen ardura da urteko kontu bateratuak egin eta aurkezteko prozesua gainbegiratzea.

Auditorearen erantzukizunak urteko kontu bateratuen auditoriaren inguruan

Gure helburuak hauek dira: arrazoizko segurtasuna izatea urteko kontu bateratuek ez dutela, oro har, akats materialik (iruzurratik edo hutsegiteagatik), eta gure iritzia jasotzen duen auditoria-txosten bat egitea.

Arrazoizko segurtasuna segurtasun maila handia da, baina ez du bermatzen Espainian indarrean dagoen kontu-auditoriaren jardura erregulatzen duen araudiaren arabera egindako auditoria batek beti atzemango duenik akats materiala, halakorik dagoenean. Akats horiek iruzurra edo akatsa izan daitezke, eta materializat hartzen dira, baldin eta, banaka edo modu agregatuan, erabiltzaileek urteko kontu bateratuetan oinarrituta hartzen dituzten erabaki ekonomikoetan eragina dutela aurreikus badaiteke.

Espainian indarrean dagoen kontu-auditoriaren jardura arautzen duen arautegiarekin bat datorren auditoriaren parte denez, gure juzgu profesionala erabiltzen dugu, eta eszeptizismo profesionalari eusten diogu auditoria guztian barrena. Era berean:

- ▶ Urteko kontu bateratuetan akats materialen arriskuak identifikatu eta baloratzen ditugu (iruzurraren edo hutsegitearen ondorioz sortzen direnak), arrisku horiei erantzuteko auditoria-prozedurak diseinatu eta ezartzen ditugu, eta gure iritziaren oinarria ezartzeko nahikoa eta egokia den auditoria-ebidentzia lortzen dugu. Iruzurraren eraginez gertatzen den akats materiala ez antzemateko arriskua handiagoa da hutsegitearen ondorioz gertatzen den akats materialaren kasuan baino; izan ere, iruzurrak berekin izan ditzake kolusioa, faltsutzea, nahitako ez betetzeak, nahita egindako adierazpen okerrak edo barne-kontrola saihestea.
- ▶ Auditoriarako garrantzitsua den barne-kontrolari buruzko ezagutza lortzen dugu, egoeraren arabera egokiak diren auditoria-prozedurak diseinatzeko helburuarekin, eta ez Taldearen barne-kontrolaren eraginkortasunari buruzko iritzia emateko helburuarekin.
- ▶ Aztertzen dugu ea egokiak diren ezarritako kontabilitate-politikak eta kontabilitateko kalkuluak eta sozietate nagusiko administratzaileek ezagutzera emandako dagokion informazioa arrazoizkoak diren.
- ▶ Erabakitzen dugu ea egokia ote den sozietate nagusiko administratzaileek funtzionamenduan dagoen enpresa kontabilitate-printzipioa erabiltzea, eta lortutako auditoria-ebidentzian oinarrituta, erabakitzen dugu ea ziurgabetasun materialik dagoen ala ez funtzionamenduan dagoen enpresa gisa jarraitzeko Taldeak duen gaitasunari buruz zalantza esanguratsuak sor ditzaketen gertaera edo baldintzekin lotuta. Ziurgabetasun materiala dagoela ondorioztatzen badugu, beharrezkoa da gure auditoria-txostenean ohartaraztea urteko kontu bateratuetan ezagutzera ematen den horri buruzko informazioari buruz, edo, informazio horiek ezagutzera ematea egokia ez bada, iritzi aldatua agertzea. Gure ondorioen oinarria da gaurko egunera arte gure auditoria-txostenetik lortutako auditoria-ebidentzia. Hala ere, etorkizuneko gertakizun edo egoerak direla eta, baliteke Taldeak funtzionamenduan dagoen enpresa izateari uztea.
- ▶ Urteko kontu bateratuen aurkezpen globala, egitura eta edukia aztertzen dugu, ezagutzera emandako informazioa barne, eta aztertzen dugu, era berean, urteko kontu bateratuetan transakzioak eta azpiko gertaerak adierazten diren moduak benetako irudia islatzen duen.

- ▶ Ebidentzia nahikoa eta egokia lortzen dugu Taldearen barneko erakundeen edo enpresa-jardueren finantza-informazioari buruz, urteko kontu bateratuei buruzko iritzia adierazteko. Taldearen auditoria gidatu, gainbegiratu eta gauzatzeko arduradunak gara. Gure auditoria-iritziaren erantzule bakarrak gara.

Sozietate nagusiaren auditoria-batzordearekin harremanetan jartzen gara, beste gai batzuen artean, hauen inguruan: auditoriaren norainokoa eta egiteko unea (aurretik planifikatuak) eta auditoriaren aurkikuntza esanguratsuak, bai eta auditorian barrena antzemandako barne-kontrolaren edozein gabezia esanguratsuetan ere.

Era berean, Sozietate nagusiaren auditoria-batzordeari adierazpen bat helarazten diogu, adieraziz aplikagarriak diren etika-eskakizunak bete ditugula, independentziaren arlokoak barne, eta batzorde hari jakinarazi dizkiogu gure independentziarentzat mehatxuak izan daitezkeen gaiak, eta, hala badagokio, haien aurreko babesak.

Sozietate nagusiaren auditoria-batzordeari jakinarazi dizkiogun gaien artean, zehazten ditugu egungo aldiko urteko kontu bateratuen auditorian esanguratsuenak izan direnak, eta, ondorioz, auditoriaren funtsezko gaiak direnak.

Gai horiek azaltzen ditugu gure auditoria-txostenean, lege-xedapenek edo arauzko xedapenek gai hori jendaurrean agertzea debekatzen ez badute.

Beste lege-eskakizun eta arauzko eskakizun batzuei buruzko txostena

Europako formatu elektronikoa bakarra

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SAre eta mendeko sozietateen 2021eko ekitaldiko Europako formatu elektronikoa bakarreko (FEUE) artxibo digitalak (XHTML artxiboa osatzen dutenak), ekitaldiok urteko kontu bateratuak biltzen dituztenak, eta erakundeak egindako etiketatzea duten XBRL fitxategiak, urteko finantza-txostenean sartuko direnak, aztertu ditugu.

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SA enpresako administratzaileak dira 2021eko ekitaldiko finantza-txostena Europako Batzordearen 2018ko abenduaren 17ko 2019/815 UE Erregelamendu Delegatuak (hemendik aurrera, FEUE Araudia) xedatutako formatu eta markaketako eskakizunen arabera aurkeztearen arduradunak.

Gure erantzukizuna da sozietate nagusiko administratzaileek prestatutako artxibo digitalak aztertea Espainian indarrean dagoen kontuen auditoria-jarduera xedatzen duen araudiak ezarritakoaren arabera. Araudi horrek gure auditoria-prozedurak planifikatzea eta gauzatea eskatzen du aipatutako artxibo digitaletan jasota dauden urteko kontu bateratuen edukia auditatu ditugun urteko kontu bateratuenarekin oso-osorik bat datorren egiaztatzeke. Era berean, horien eta lehen aipatutako artxiboen formatua eta markaketa, alderdi esanguratsu guztietan, FEUE Erregelamenduan ezarritako eskakizunen arabera egin den egiaztatu behar dugu.

Gure ustez, aztertutako artxibo digitalak oso-osorik bat datoz auditatutako urteko kontu bateratuekin eta FEUE Erregelamenduan ezarritako eskakizunen arabera aurkeztu eta markatu dira alderdi esanguratsu guztietan.

Txosten osagarria sozietate nagusiaren auditoria-batzordearentzat

Txosten honetan agertzen den iritzia bat dator sozietate nagusiaren auditoria-batzordearentzat egindako gure txosten osagarrian adierazitakoarekin. Txosten osagarria 2022ko otsailaren 25ean egin zen.

Kontratazio-aldia

Akziodunen Batzar Nagusiak, 2020ko ekainaren 13an egindakoak, Taldearen auditore izendatu gintuen 3 urtetarako 2021eko abenduaren 31n amaitutako ekitalditik zenbatzen hasita.

ERNST & YOUNG, S.L.

2022ko otsailak 25

Jatorrizkoa gaztelaniaz sinatuta

FINANTZA ARLOKOA EZ DEN INFORMAZIOAREN EGOERAREN EGIAZTAPEN INDEPENDENTEAREN TXOSTENA

Jatorriz gaztelaniaz igorritako txostenaren itzulpena. Desadostasunik egonez gero, gaztelaniaz igorritako bertsioa lehenetsiko da.

CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR DE FERROCARRILES S.A. enpresako akziodunei:

Merkataritza Kodeko 49. artikulua xedatutakoa betez, CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR DE FERROCARRILES S.A. eta mendeko sozietateen (hemendik aurrera, Taldea) 2021eko abenduaren 31n amaitutako ekitaldiari dagokion eta honi atxikitako Finantza arlokoa Ez den Informazio Egoera Bateratuaren (hemendik aurrera, FEIE) egiaztapena egin dugu segurtasun mugatuko irismenarekin. Aipatutako Egoera Taldearen Kudeaketa Txosten Bateratuan sartuta dago.

FEIEn edukiak gure egiaztapen-lanaren helburu izan ez den eta finantza arlokoa ez den informazioarekin lotuta indarrean dagoen merkataritzako araudiak eskatzen ez duen informazio osagarria biltzen du. Horrekin lotuta, gure lana honi atxikitako FEIEn jasota dagoen "Finantza arlokoa ez den Informazioaren Egoeraren edukien indizea" 7.2 atalean identifikatutako informazioa egiaztatzeraz mugatu da soil-soilik.

Administratzaileen erantzukizuna

Taldearen Kudeaketa Txosten Bateratuan jasota dagoen EINF eta haren edukia formulatzea CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR DE FERROCARRILES S.A.ko administratzaileen erantzukizuna da. EINF prestatzeko, kontuan hartu dira indarrean dagoen merkataritza-araudian jasotako edukiak eta aukeratutako Sustainability Reporting Standards de Global Reporting Initiative (GRI estandarrek) izenekoetako irizpideei eta aipatutako Egoerako "Finantza arlokoa ez den Informazioaren Egoeraren edukien indizea" 7.2 atalean gai bakoitzerako aipatutakoren arabera azaldutako beste irizpide batzuei jarraitu zaie.

Erantzukizun horrek, gainera, barne-kontrolako diseinua, ezarpena eta mantentzea jasotzen ditu. Horiek FEIE iruzurra edo akatsa dela eta oker materialik gabe egoteko beharrezkotzat jotakoak dira.

Bestalde CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR DE FERROCARRILES S.A.ko administratzaileak dira FEIE prestatzeko beharrezko informazioa lortzeko erabiltzen diren kudeaketa-sistemak definitzearen, ezartzearen, egokitzearen eta mantentzearen arduradunak.

Gure independentzia eta kalitate-kontrola

Kontularitzako Profesionalentzako Etikako Nazioarteko Arauen Batzordeak (IESBA, ingelesez) igorritako Kontularitzako Profesionalentzako Etika Kodeak ezartzen dituen independentzia-eskakizunak eta etika arloko gainerako eskakizunak bete ditugu. Aipatutako kodea oinarritzko printzipio hauetan oinarrituta dago: zintotasuna, objektibotasuna, gaitasun eta ardura profesionalak, isilpekotasuna eta profesionaltasuna.

Gure enpresak 1. Kalitate Kontroleko Nazioarteko Araua (1. KKNA) aplikatzen du eta, ondorioz, kalitatea kontrolatzeko sistema globala mantentzen du. Horrek etika, arau profesionalak eta aplikagarriak diren legezko eta arauzko xedapenak betetzearekin lotutako politikak eta prozedura dokumentatuak jasotzen ditu.

Lantaldea Finantza arlokoa Ez den Informazioa berrikusten adituak diren profesionalak osatu dute eta, bereziki, lan ekonomikoa, soziala eta ingurumenekoa jasotzen duen informazioan adituak direnek.

Gure erantzukizuna

Gure erantzukizuna da egindako lanean oinarrituta, segurtasun mugatuko egiaztapen-txosten independente batean gure ondorioak adieraztea. Gure lana indarrean dagoen Ziurtatze Enkarguen Nazioarteko Araua 3000 izenekoan ezarritako eskakizunen arabera egin dugu: "Auditoria edo Finantza Informazio Historikoaren Berrikusketa Ez den Ziurtatze Enkarguak" (Berrikusitako NIEA 3000). Araua Kontularien Nazioarteko Federazioko (IFAC) Auditoria eta Ziurtatzearen Nazioarteko Arauen Kontseiluak (IAASB) igorritakoa da eta aintzat hartu du Espainiako Kontuen Zinpeko Aztertzaileen Institutuak igorritako Finantza arlokoa Ez den Informazio Egoera egiaztatzeko enkarguei buruzko jarduera-gida.

Segurtasun mugatuko lan batean, bideratutako prozedurak aldatu egiten dira izaeraren eta horiek egiteko unearen arabera, eta arrazoizko segurtasuneko lan batean egindakoek baino hedapen txikiagoa izaten dute. Ondorioz, lortzen den segurtasun maila ere nabarmen txikiagoa izaten da.

Gure lana izan da Zuzendaritzari eta FEIE prestatzen, FEIEn aurkeztutako informazioa biltzeko eta balioztatzeko prozesuak berrikusten eta jarraian azaltzen diren laginketa bidezko berrikusketa proba eta prozedura analitiko jakin batzuk parte hartu duten Taldeko unitate ugarietara egitea.

- ▶ Taldeko langileekin egindako bilerak negozio-eredua, politikak, aplikatutako kudeaketa-ikuspegiak eta gai horiekin lotutako arrisku nagusiak ezagutzeko eta kanpoko berrikusketa egiteko beharrezko informazioa lortzeko.
- ▶ 2021eko ekitaldiko FEIEn jasotako edukien irismenaren, garrantziaren eta zuzentasunaren azterketa Taldeak egindako eta "Materialtasuna" atalean jasotako azterketaren arabera. Indarrean dagoen merkataritza-araudiak eskatutako edukiak kontuan hartu dira azterketa egiteko.
- ▶ Prozesuen azterketa 2021eko ekitaldiko FEIEn aurkeztutako datuak bildu eta balioztatzeko.
- ▶ 2021eko ekitaldiko FEIEn aurkeztutako alderdi materialekin lotuta aplikatutako kudeaketa-ikuspegiari, arriskuei eta politikei buruzko informazioaren berrikusketa.
- ▶ Proba bidez, lagin baten aukeraketa oinarritzat hartuta, 2021eko ekitaldiko FEIEn jasotako edukiei buruzko informazioa egiaztatzea informazio-iturriek emandako datuak oinarritzat hartuta behar bezala jaso direla ziurtatzea.
- ▶ Administrazioaileen eta Zuzendaritzaren adierazpenen gutuna lortzea.

Enfasi-paragrafoa

Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2020ko ekainaren 18ko (UE) 2020/852 Araudiak, inbertsio jasagarriak errazteko esparrua ezartzeari buruzkoak, enpresaren jarduerak klima-aldaketa arintzeko eta klima-aldaketara egokitzeko helburuekin lotuta enpresaren jarduerak ingurumenari dagokionez jasagarritzat jotako jarduera ekonomikoekin lotzen direneko moduari eta neurriari buruzko informazioa zabaltzeko betebeharra xedatu du. Betebehar hori 2021eko ekitaldirako ezarri da lehen aldiz baldin eta Finantza arlokoa Ez den Informazio Egoera 2022ko urtarrilaren 1etik aurrera argitaratzen bada. Hori dela eta, atxikitako FEIEen ez da jaso gai horri buruzko konparazio-informazioa. Modu osagarrian, beste informazio bat ere gehitu da. Horrekin lotuta, CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR DE FERROCARRILES SAKo administratzaileek beren ustez betebehar berria hobeto betetzea ahalbidetzen duten eta honi atxikitako FEIEko "Europar Batasuneko taxonomia jasagarria" 1.6 atalean zehaztuta dauden irizpideak aplikatzea erabaki dute. Gai horrekin lotutako gure ondorioa aldatu egin da.

Ondorioa

Gure egiaztatze-lanean egindako prozedurak eta lortutako ebidentziak oinarritzat hartuta, ez da agerian geratu 2021eko abenduaren 31n amaitutako urteko ekitaldiari dagokion Taldearen FEIE, bere alderdi esanguratsu guztietan, indarrean dagoen merkataritzako araudian jasotako edukien arabera eta aukeratutako GRI estandarretako irizpideei eta aipatutako Egoerako "Finantza arlokoa Ez den Informazio Egoerako edukien indizea" 7.2 atalean gai bakoitzerako aipatutakoaren arabera zehaztutako beste irizpide batzuei jarraituta prestatua izan ez denik.

Erabilera eta banaketa

Txosten hau Espainian indarrean dagoen merkataritzako araudian ezarritako eskakizunari erantzuna emanez prestatu da; ondorioz, baliteke ez izatea egokia beste helburu eta jurisdikzio batzuetarako.

ERNST & YOUNG, S.L.

Jatorrizkoa gaztelaniaz sinatuta

2022ko otsailak 25

TALDE BATERATUAREN URTEKO KONTUAK

Egoera Balantze Bateratuak

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n (Mila eurotan)

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A. eta CAF Taldea osatzen duten mendeko sozietateak

Aktiboa	Oharra	2021/12/31	2020/12/31 (*)
Aktibo ez-korrontea:			
Ibilgetu ukiezina	7		
Merkataritza Funtsa		109.655	103.339
Beste ibilgetu ukiezin batzuk		222.682	220.654
Ibilgetu ukiezina, guztira		332.337	323.993
Ibilgetu materiala	6 eta 8	388.289	403.617
Partaidetza-metodoa aplikatuta zenbatutako inbertsioak	9	17.073	7.370
Finantza-aktibo ez-korronteak	9	429.902	429.068
Estaldurako eratorri ez-korronteak	17	35.408	41.736
Geroraturako zergaren ondoriozko aktiboak	18	144.530	147.148
Beste aktibo ez-korronte batzuk	21	5.129	6.592
Aktibo ez-korrontea, guztira		1.352.668	1.359.524

Aktibo korrontea:			
Izakinak	11	486.824	481.669
Zordun komertzialak eta kobratu gabeko beste kontu batzuk			
Salmentengatiko eta zerbitzuen prestazioagatiko bezeroak	10 eta 12	1.511.392	1.357.136
Beste zordun batzuk	9, 10 eta 12	168.441	170.794
Geroraturako zergaren ondoriozko aktiboak		10.335	8.774
Zordun komertzialak eta kobratu gabeko beste kontu batzuk, guztira		1.690.168	1.536.704
Finantza-aktibo korronteak	13	131.372	102.000
Estaldurako eratorri korronteak	17	48.477	15.589
Beste aktibo korronte batzuk	21	9.013	9.737
Eskudirua eta beste zenbait aktibo likido baliokide		551.372	573.928
Aktibo korrontea, guztira		2.917.226	2.719.627
Aktiboa, guztira		4.269.894	4.079.151

Hurrengo euskarazko itzulpena Enpresak informazioa emateko baino ez du eskaintzen, Enpresaren webgunean (www.caf.net) eskuragarri dagoen eta gaztelaniaz idatzita dagoen jatorrizko dokumentu ofizialean oinarrituta. Euskarazko bertsoaren eta gaztelaniazko jatorrizko dokumentuaren arteko desadostasunen bat egonez gero, azken hau nagusituko da.

Pasiboa eta ondare garbia	Oharra	2021/12/31	2020/12/31 (*)
Ondare garbia:	14		
Berezko funtsak			
Eskrituratutako kapitala		10.319	10.319
Jaulkipen-prima		11.863	11.863
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ekitaldiko emaitza eta pilatutako beste erreserba batzuk		919.051	835.893
Konturako dibidendua		(13.712)	-
Berezko funtsak, guztira		927.521	858.075
Beste emaitza integral bat			
Estaldurako eragiketak		2.508	(13.575)
Bihurketako aldeak		(203.367)	(211.531)
Beste emaitza integral bat, guztira		(200.859)	(225.106)
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ondare garbia		726.662	632.969
Partaidetza ez-kontrolatzaileak		13.798	11.234
Ondare garbia, guztira		740.460	644.203
Pasibo ez-korrontea:			
Hornidura ez-korrontekak	20	91.298	100.195
Finantza-pasibo ez-korrontekak	15 eta 16		
Zorrak eta obligazioak kreditu-erakundeekin edo beste balio negoziagarri batzuk		675.569	808.849
Beste zenbait finantza-pasibo		76.606	78.615
Finantza-pasibo ez-korrontekak, guztira		752.175	887.464
Zerga geroratuaren ondoriozko pasiboak	18	141.337	134.233
Estaldurako eratorri ez-korrontekak	17	36.292	42.547
Beste pasibo ez-korronte batzuk	21	82.079	93.914
Pasibo ez-korrontea, guztira		1.103.181	1.258.353
Pasibo korrontea:			
Hornidura korrontekak	20	286.319	216.248
Finantza-pasibo korrontekak	15 eta 16		
Zorrak eta obligazioak kreditu-erakundeekin edo beste balio negoziagarri batzuk		282.703	170.760
Beste zenbait finantza-pasibo		48.707	62.512
Finantza-pasibo korrontekak, guztira		331.410	233.272
Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk			
Hornitzaileak	26	780.287	710.496
Beste hartzekodun batzuk	19	932.435	976.801
Zerga korrontegatiko pasiboak		20.115	15.044
Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk, guztira		1.732.837	1.702.341
Estaldurako eratorri korrontekak	17	69.347	20.071
Beste pasibo korronte batzuk	21	6.340	4.663
Pasibo korrontea, guztira		2.426.253	2.176.595
Pasiboa eta ondare garbia, guztira		4.269.894	4.079.151

(*) Konparazioa egiteko helburuetarako soilik aurkeztu da (2.e oharra).

Atxikitako 1etik 28ra arteko oharrek 2021eko abenduaren 31ko egoera-balantze bateratuaren barruan daude.

Galera eta Irabazien Kontu Bateratuak

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n (Mila eurotan)

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A. eta CAF Taldea osatzen duten mendeko sozietateak

(Zor)-Hartzekoak	Oharra	2021	2020 (*)
Eragiketa jarraituak:			
Negozio-zifraren zenbateko garbia	6, 9 eta 10	2.942.685	2.762.472
Amaitutako produktuen eta fabrikazio-fasean dauden izakinen aldaketa +/-		54.152	(39.347)
Aktiborako enpresak egindako lana		875	2.381
Hornidurak	22	(1.642.321)	(1.478.806)
Ustiapeneko beste sarrera batzuk	22	19.752	16.197
Pertsonalaren gastuak	23	(714.665)	(695.039)
Ustiapeneko beste gastu batzuk	22	(406.467)	(366.379)
Ibilgetuaren amortizazioa	7 eta 8	(87.141)	(89.494)
Ibilgetua besterentzeagatiko narriadura eta emaitza	7, 8 eta 9	(2.721)	8.899
Beste emaitza batzuk		793	11
Ustiapenaren emaitza		164.942	120.895
Finantza-sarrerak	9, 10 eta 13	7.055	6.121
Finantza-gastuak	9, 15, 16 eta 17	(42.924)	(47.641)
Finantza-tresnen arrazoizko balioaren aldaketa		82	(35)
Trukeko edo kanbioko aldeak		(2.296)	(26.106)
Finantza-tresnen besterentzeagatiko narriadura eta emaitza	9	20	22
Finantza arloko emaitza		(38.063)	(67.639)
Partaidetza-metodoaren arabera baloratutako erakundearen emaitza	9	2.953	(4.179)
Zergen aurreko emaitza		129.832	49.077
Irabazien gaineko zerga	18	(41.061)	(38.824)
Eragiketa jarraituetatik eratorritako ekitaldiko emaitza		88.771	10.253
Ekitaldiko emaitza bateratua		88.771	10.253
Honako hauei egotzitakoa:			
Erakunde kontrolatzailea		85.920	9.012
Partaidetza ez-kontrolatzaileak		2.851	1.241
Akzio bakoitzeko irabazia (eurotan)			
Oinarrizkoa		2,51	0,26
Diluitua		2,51	0,26

(*) Konparazioa egiteko helburuetarako soilik aurkeztu da (2.e oharra).

Honi erantsitako 1etik 28ra arteko oharrak 2021eko ekitaldiko galera eta irabazien kontu bateratuko zati dira.

Aitortutako Sarrera eta Gastuen Egoera Bateratuak

2021eko eta 2020ko ekitaldietan (Mila eurotan)

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A. eta CAF Taldea osatzen duten mendeko sozietateak

	Oharra	2021	2020 (*)
A) Ekitaldiko emaitza bateratua:		88.771	10.253
B) Aldiko emaitzaren arabera birsailkatzen ez diren kontu-sailak:		(2.762)	(1.947)
Irabazi eta galera aktuarialenak	3.j	(2.788)	(2.482)
Beste emaitza integral batzuetan aldaketak dituzten ondare-tresnak	9	96	535
Zerga-eragina	18	-	-
Zuzenean ondare garbiari egotzitako gainerako sarrera eta gastuak		(70)	-
C) Aldiko emaitzaren ondoren birsailka daitezkeen kontu-sailak:		24.175	(79.785)
Eskudiruaren fluxuen estaldurak:		1.442	(1.296)
Balorazioarekin lotutako irabaziak/galerak	17	1.183	(1.523)
Galera eta irabazien kontura transferitutako zenbatekoak		259	227
Bihurketako aldeak:		7.625	(77.046)
Balorazioarekin lotutako irabaziak/galerak	14	7.625	(77.046)
Galera eta irabazien kontura transferitutako zenbatekoak		-	-
Negozio bateratuetan eta elkartuetan egindako inbertsioak direla eta aitortutako beste era bateko emaitza orokorreko partaidetza:		15.454	(1.754)
Balorazioarekin lotutako irabaziak/galerak			
Eskudiruaren fluxuen estaldurak	9 eta 17	14.365	(1.849)
Bihurketako aldeak		467	(225)
		14.832	(2.074)
Galera eta irabazien kontura transferitutako zenbatekoak			
Eskudiruaren fluxuen estaldurak	17	622	320
Bihurketako aldeak		-	-
		622	320
Zerga-eragina		(346)	311
Aitortutako sarrerak eta gastuak, guztira (A+B+C)		110.184	(71.479)
Honako hauei egotzitakoa:			
Erakunde kontrolatzailea		107.405	(72.297)
Partaidetza ez-kontrolatzaileak		2.779	818

(*) Konparazioa egiteko helburuetarako soilik aurkeztu da (2.e oharra).

Honi erantsitako 1etik 28ra arteko oharrak 2021eko ekitaldiko aitortutako sarrera eta gastuen egoera bateratuaren zati dira.

Ondare Garbiko Aldaketen Egoera Bateratuak

2021eko eta 2020ko ekitaldian (Mila eurotan)

Construcciones y Auxilios de Ferrocarriles, S.A. eta CAF Taldea osatzen duten mendeko sozietateak

	Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ondare garbia							
	Berezko funtsak							
Kapital soziala	Jaulkipen-primak	Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ekitaldiko emaitza eta pilotutako beste erreserba batzuk	Konturako dibidendua	Estaldurako eragiketak	Bihurketako aldeak	Partaidetza ez-kontrolatzaileak	Guztira ondare garbia	
2019ko abenduaren 31ko saldoak (*)	10.319	11.863	856.799	-	(11.062)	12.130	745.367	
Aitorrutako sarrerak/gastuak, guztira	-	-	7.065	-	(2.513)	818	(71.479)	
Bazkideekin edo jabeekin egindako eragiketak	-	-	(27.971)	-	-	(1.714)	(29.685)	
Dibidenduen banaketa (14. oharra)	-	-	(28.864)	-	-	(821)	(29.685)	
Kanpoko bazkideekin egindako eragiketak (2.f oharra)	-	-	893	-	-	(893)	-	
Ondare garbian izandako beste aldaketa batzuk	-	-	-	-	-	-	-	
Ondare garbiaren kontusailen arteko intsuldaketak (14. oharra)	-	-	-	-	-	-	-	
2020ko abenduaren 31ko saldoak (*)	10.319	11.863	835.893	-	(13.575)	11.234	644.203	
Aitorrutako sarrerak/gastuak, guztira	-	-	83.158	-	16.083	2.779	110.184	
Bazkideekin edo jabeekin egindako eragiketak	-	-	-	(13.712)	-	(215)	(13.927)	
Dibidenduen banaketa (14. oharra)	-	-	-	(13.712)	-	(215)	(13.927)	
Ondare garbian izandako beste aldaketa batzuk	-	-	-	-	-	-	-	
Ondare garbiaren kontusailen arteko intsuldaketak (14. oharra)	-	-	-	-	-	-	-	
2021eko abenduaren 31ko saldoak	10.319	11.863	919.051	(13.712)	2.508	13.798	740.460	

(*) Konparazioa egiteko helburuetarako soilik aurkeztu da (2.e oharra).

Atxikitako 1etik 28ra arteko oharrak 2021eko ekitaldiko ondare garbi bateratuko aldaketan egoeraren baitakoak dira.

Eskudiruaren Fluxuaren Egoera Bateratuak

2021eko eta 2020ko ekitaldietan (Mila eurotan)

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A. eta CAF Taldea osatzen duten mendeko sozietateak

	Oharra	2021	2020 (*)
Ustiapeneko jardueretako eskudiruaren fluxuak:			
Zergen aurreko emaitza		129.832	49.077
Emaitzaren doiketak			
Amortizazioak	7 eta 8	87.141	89.494
Narriaduraren ondoriozko balorazio-zuzenketa	7, 8 eta 9	225	686
Horniduren aldaketa	3 eta 20	71.108	40.461
Galera eta irabazien beste kontu-sail batzuk		(4.956)	(4.458)
Aktibo ez-korronteak besterentzearen ondoriozko emaitza	8	2.721	(8.899)
Partaidetza-metodoaren arabera zenbatutako inbertsioak	9	(2.953)	4.179
Finantza-sarrerak		(7.055)	(6.121)
Finantza-gastuak		42.924	47.641
Kapital korronteko aldaketak			
Zordun komertzialak eta beste aktibo korronte batzuk	3.d eta 12	(136.300)	1.651
Izakinak	11	7.544	(19.487)
Hartzekodun komertzialak	12	8.101	431
Beste aktibo eta pasibo korronte batzuk		2.031	4.591
Beste aktibo eta pasibo ez-korronte batzuk		(5.674)	17.696
Ustiapeneko jardueretako eskudiruaren beste fluxu batzuk			
Irabazien gaineko zergekin lotutako kobrantzak/(ordainketak)	19	(36.726)	(38.273)
Ustiapeneko jardueren beste kobrantza/(ordainketa) batzuk		(4.413)	(1.518)
Ustiapeneko jardueretako eskudiruaren fluxu garbiak (I)		153.550	177.151
Inbertsio-jardueretako eskudiruaren fluxuak:			
Inbertsioen arabeko ordainketak			
Taldeko eta elkartutako enpresak		(9.527)	-
Ibilgetu materiala, ukiezina eta inbertsio higiezinak	7 eta 8	(44.593)	(49.298)
Beste finantza-aktibo batzuk	9 eta 13	(36.509)	(27.840)
Desinbertsioengatikoa kobrantzak			
Taldeko eta elkartutako enpresak	9	277	585
Ibilgetu materiala, ukiezina eta inbertsio higiezinak	7 eta 8	1.620	583
Beste finantza-aktibo batzuk	9 eta 13	22.860	45.795
Interesen kobrantzak	9 eta 13	4.646	3.405
Inbertsio-jardueretako eskudiruaren fluxu garbiak (II)		(61.226)	(26.770)
Finantza-jardueretako eskudiruaren fluxuak:			
Ondare-tresnen jaulkipena - kanpoko bazkideak		-	-
Ondare-tresnen erosketa - kanpoko bazkideak	15	-	(3.809)
Finantza-pasiboko tresnen arabeko kobrantzak/(ordainketak)			
Jaulkipena	15 eta 16	396.504	491.990
Itzulketa eta amortizazioa	15 eta 16	(454.699)	(546.493)
Dibidenduengatikoa ordainketak eta ondarearen beste tresna batzuen ordainketak	14	(29.086)	(821)
Finantzaketa-jardueretako eskudiruaren beste fluxu batzuk			
Interesen ordainketak	16	(39.823)	(53.134)
Finantzaketa-jardueretako eskudiruaren fluxu garbiak (III)		(127.104)	(112.267)
Eskudiruaren eta eskudiruaren baliokideen igoera garbia (I+II+III)		(34.780)	38.114
Eskudirua eta eskudiruaren baliokideak aldiaren hasieran		573.928	538.983
Truke-tasen aldaketen eragina altxortegian		12.224	(3.169)
Eskudirua eta eskudiruaren baliokideak aldiaren amaieran		551.372	573.928

(*) Konparazioa egiteko helburuetarako soilik aurkeztu da (2.e oharra).

Atxikitako 1etik 28ra arteko oharra 2021eko ekitaldiko eskudiruaren fluxuaren egoera bateratuan sartuta daude.

Urteko Ekitaldiari Dagokion Memoria Bateratua

2021eko abenduaren 31n amaitutakoa

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A. eta CAF Taldea osatzen duten mendeko sozietateak

1. ERAKUNDE KONTROLATZAILEAREN IZAERA ETA JARDUERA

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SA (aurrerantzean CAF edo Erakunde kontrolatzailea) Donostian (Gipuzkoa) sortu zen 1917an, mugarik gabeko izaerarekin eta helbide soziala Beasainen du (Gipuzkoa) (Espainia), Jose Miguel Iturrioz kaleko 26. zenbakian.

Erakunde kontrolatzailearen izen soziala ez da aldatu azken ekitaldian.

Helburu soziala Estatutu Sozialetako 2. artikuluan deskribatuta dago. Estatutuak Erakunde kontrolatzailearen webgunean (www.caf.net) daude eskuragarri.

Taldearen oraingo jarduera nagusia da trenekin eta autobusekin lotutako mugikortasuneko soluzioak saltzea, eta jardueraren zentro nagusia Beasainen (Gipuzkoa) dago.

Erakunde kontrolatzaileak, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SAs, bere jarduera garatu ahal izateko, beste sozietate batzuetan partaidetzen gehiengo du (2.f. oharra).

2. URTEKO KONTU BATERATUAK AURKEZTEKO OINARRIAK

a) Aurkezteko oinarriak

CAF Taldearen 2021eko ekitaldiko urteko kontu bateratuak administratzaileek formulatu dituzte:

- Finantza Informazioaren Nazioarteko Arauen arabera (FINA, hemendik aurrera) egin dira kontuak. Europar Batasunak finkatuak dira arau horiek, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 1606/2002 Arauarekin (EB) bat etorriz, Nazioarteko Kontabilitate Arauak (NKA) eta Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) eta Standing Interpretations Committee (SIC) erakundeen irizpideak barne direla. 3. oharrean daude laburbilduta atxikitako urteko kontu bateratuak prestatzeko aplikatu diren kontabilitateko printzipiorik eta balorazioko irizpiderik adierazgarrienak.
- Bestalde, aintzat hartu dira urteko kontu bateratuetan eragin nabarmena duten eta nahitaez aplikatu beharreko kontabilitate-printzipio eta -arau eta balorazio-irizpide guztiak, baita araudiak horretarako baimentzen dituen alternatibak ere (3. oharrean daude zehaztuta).
- Hori dela eta, CAF Taldeak 2021eko abenduaren 31n duen ondare bateratuaren eta finantza-egoeraren araberako irudia erakusten dute. Horrez gain, data horretan amaitutako ekitaldian Taldean sortu diren lanen emaitzen, ondare garbi bateratuko aldaketan eta eskudiruaren fluxu bateratuen emaitzak ere jasotzen ditu.
- Kontuan izan dira, halaber, Erakunde kontrolatzailearen eta Taldeko gainerako sozietateen kontabilitate-erregistroak. Dena dela, ikusirik Taldearen urteko kontu bateratuak prestatzeko erabili diren kontabilitate-printzipioak eta balorazio-irizpideak (FINA) ez datozela bat Taldeko sozietate bakoitzak erabiltzen dituenarekin (tokian tokiko araudia), zenbait doiketa eta birsailkatze erantsi zaizkio bateratze-prozesuari, elkarrekin bateragarri egiteko aipatutako printzipioak eta irizpideak eta Finantza Informazioaren Nazioarteko Arauetara egokitzeko.

2021eko ekainaren 5ean egindako CAFeko Akziodunen Batzar Orokorrak onartu zituen 2020ko ekitaldiari dagozkion CAF Taldearen urteko kontu bateratuak. 2021eko ekitaldiari dagozkion Taldearen urteko kontu bateratuak eta haren partaide diren sozietateen urteko kontuak bakoitzari dagokion Batzar Orokorrak onartu behar ditu. CAFeko Administrazio Kontseiluaren iritziz, inongo aldaketarik gabe onartuko dira urteko kontu horiek.

b) Argitaratu diren arau eta interpretazio berriak geure egitea

2021eko ekitaldian, erreferentziazko interes-tasen erreformarekin lotutako FINA9, 39. NKA, FINA 7, FINA 4 eta FINA16 arauak ezarritako aldaketa eta/edo interpretazio batzuk eta FINA16aren aldaketa sartu dira indarrean Covid-19arekin lotutako alokairuaren hobekuntzen kontularitza errazteko. Aldaketa horiek ez dute eragin esanguratsurik izan urteko kontu bateratu hauek prestatzeko orduan.

Indarrean ez dauden eta jaulki diren arau eta interpretazioak

Urteko kontu bateratu hauek egin diren datan, IASBk argitaratuak zituen jada arau, aldaketa eta interpretazio hauek guztiak, baina artean indarrean sartu gabe zeuden, urteko kontu bateratuen data baino geroagokoa dutelako eragin-data, edo Europar Batasunak artean onartu gabe zituelako.

Arau berriak, aldaketak eta interpretazioak	Hasitako ekitaldietako nahitaezko aplikazioa
Europar Batasunean erabiltzeko onartutakoak	
Arau berriak	
17. FINA - Aseguru-kontratuak	2023/01/01
Aldaketak eta/edo interpretazioak	
3. FINAn egindako aldaketak - Kontzeptu Esparruaren erreferentzia eguneratzea	2022/01/01
16. NKAn egindako aldaketak - Aurreikusitako erabileraren aurreko diru-sarrerak	2022/01/01
37. NKAn egindako aldaketak - Kostu bidezko kontratuak	2022/01/01
1. FINA, 9. FINA, 16. FINA eta 41. NKAn egindako aldaketak - 2018-2020ko FINA Araudiaren hobekuntzak	2022/01/01
Europar Batasunean erabiltzeko oraindik onartu gabekoak	
Aldaketak eta/edo interpretazioak	
1. NKAn egindako aldaketak - Finantza-egoeren aurkezpena eta kontularitzako politiketako aldaketak	2023/01/01
8. NKAn egindako aldaketak - Kontabilitate-estimazioen definizioa	2023/01/01
12. NKAn egindako aldaketak - Geroratutako zergak	2023/01/01

2022ko urtarrilaren 1etik aurrera indarrean sartuko diren arauetarako eta hurrengoetarako, Taldeak aurretiazko ebaluazioa egin du arau horiek etorkizunean aplikatzeak finantza-egoera bateratuetan izango dituen eraginak aurretiaz aztertzeko. Taldeak ez du zenbatesten inpaktu garrantzitsurik izango denik finantza-egoera bateratuetan arau berrien aplikazioen ondorioz.

c) Aurkezpeneko moneta

Eurotan aurkeztu dira urteko kontu bateratu hauek, Taldeak lan egiten duen ingurune ekonomiko nagusiko moneta euroa baita. 2.f oharra deskribatzen dituen politiken arabera erregistratzen dira atzerriko eragiketak.

d) Egindako estimazioak

Batzuetan, estimazioak erabili dira CAF Taldearen 2021eko ekitaldiko urteko kontu bateratuetan. Hitz gutxitan esanda, eskuragarri dagoen informazio onenaren arabera egindako estimazio horiek honako hauen inguruak dira:

- Aktibo batzuen narriaduragatiko galera posibleen ebaluazioa (7, 8, 9, 10, 11, 12 eta 13 oharra).
- Pentsioen pasiboen eta langileekiko beste konpromiso batzuen aktuaritza-kalkuluan erabilitako hipotesiak (15. oharra).
- Aktibo material eta ukiezinen bizitza erabilgarria (3.a eta 3.b oharra).
- Finantza-aktibo jakin batzuen arrazoizko balioa (3.d. oharra).
- Salmenta-prezioa murrizten duten horniduren eta zigorren kalkulua (12, 20 eta 26.a oharra);
- Erregistratutako eta erabili gabeko kreditu fiskalak aplikatu ahal izateko etorkizuneko zerga-irabaziak erabilgarri izateko probabilitatearen ebaluazioa (18. oharra).
- Gauzatutako obra-proiektuen aurrekontuetan estimatutako kostuen bilakaera eta aurrerapen maila (3.f oharra).

Estimazio horiek aztertutako gertaeren inguruan 2021eko abenduaren 31n eskuragarri zegoen informaziorik onenaren arabera egin ziren arren, baliteke etorkizunean gerta daitezkeen jazoerek horiek aldaraztea (gorantz zein beherantz) hurrengo ekitaldietan; hori dela eta, 8. NKAk xedatutakoaren arabera egin beharko liriteke aldaketa horiek etorkizunera begira, estimazio-aldaketaren eraginak kontuan hartuta dagokion galera eta irabazien kontu bateratuan.

e) Informazioa alderatzea eta akatsak zuzentzea

1. NKAk xedatutakoa betez, 2021eko ekitaldiaren inguruko memoria honetan azaltzen den informazioa 2020ko ekitaldiko informazioarekin batera ageri da, alderatu ahal izateko.

Alderaketa egiteko erantsi ditugun 2020ko urteko kontu bateratuak ere Europar Batasunak finkatutako FINAen arabera egindakoak dira, 2021eko ekitaldikoekin aplikatutakoan antzera.

2021eko amaieran, bermeetarako eta laguntza teknikorako zuzkidurekin lotutako likidaziorako aurrez ikusitako egutegia ebaluatzeko prozesuan, autobusen segmentuan, eta zuzkidurak aurkeztu eta 2020ko datuekin alderatu ahal izateko, 2020ko ekitaldiko egoera-balantze bateratuko pasiboko "Hornidura korronteak" eta "Hornidura ez-korronteak" epigrafeen artean 53.698 mila euroko traspasoa egin da. Ondorioz, urteko kontu bateratu hauetan jasotako konparaziozko zifrak aldatu egin dira (20. oharra).

Era berean, 2021 eta 2020 ekitaldietako urteko kontu bateratuen arteko alderaketa egokia egin ahal izateko, kontuan hartu behar dira 2.f oharrean zehaztutako perimetroko aldaketak.

f) Talde bateragarria eta bateratze-printzipioak

Bateratze-eremua

Erakunde kontrolatzailearenak eta haren kontrolpeko sozietateenak dira honi erantsita datozen urteko kontu bateratuak. Kontrola finantza arloko politikak zein politika operatiboak zuzentzeko ahalmena da, jarduera horietatik irabaziak lortu ahal izateko.

2021eko abenduaren 31n amaitutako urteko ekitaldiari dagozkion urteko kontu bateratu hauek Construcciones y Auxiliario de Ferrocarriles SAREN (Erakunde kontrolatzailea - 1. oharra) eta ondoren data haren arabera zerrendatu diren mendeko sozietateen eta lotutako sozietateen banakako kontabilitate-erregistroetatik abiatuta prestatu dira:

Trenen segmentua	Kontrol edo eraginaren %	Helbide soziala	Jarduera
Integrazio osoz bateratuak			
Construcciones y Auxiliario de Ferrocarriles, SA	Kontrolatzailea	Gipuzkoa	Trenbide-ekipo eta -osagaien merkataritza- eta industria-jarduera
Actren Mantenimiento Ferroviario SA	% 51	Madril	Mantentze-lana
Aerosuburbanos, S.A.P.I. de C.V.	% 100	Mexiko Hiria	Garraio-zerbitzuen eskaintza
BWB Holdings Limited (**)	% 100 (*)	Nottingham	Ingeniaritza
CAF Arabia Company	% 100	Riyadh	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Argelia (EURL)	% 100	Aljer	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
Construcciones y Auxiliario de Ferrocarriles Argentina, SA	% 100	Buenos Aires	Konponketa eta mantentze-lanak
CAF Brasil Indústria e Comércio, SA	% 100	Sao Paulo	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Belgium, SPRL	% 100	Brusela	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Chile, SA	% 100	Txileko Santiago	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
Construcciones y Auxiliario de Ferrocarriles CAF Colombia, SAS	% 100	Medellín	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Deutschland GmbH	% 100	Munich	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Digital & Design Solutions, SAU	% 100	Jaen	Fabrikazioa eta ingeniaritza
CAF Diversified Business Development, SAU	% 100	Gipuzkoa	Akzioak edukitzea
CAF Engineered Modernizations, SLU	% 100	Gipuzkoa	Ingeniaritza
CAF France, SAS	% 100	Paris	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Group UK Limited	% 100	Coventry	Akzioak edukitzea
CAF Hungary Kft	% 100	Budapest	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF I+D, SLU	% 100	Gipuzkoa	I+G
CAF Investment Projects SAU	% 100	Gipuzkoa	Enpresa-sustapena
CAF Investment Projects Costa Rica, SRL	% 100	Costa Rica	Errentamendu-zerbitzuak
CAF India Private Limited	% 100	Delhi	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Israel Rails Ltd.	% 100	Tel Aviv	Eraikuntza, fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Italia, SRL	% 100	Erroma	Konponketa eta mantentze-lanak

Trenen segmentua	Kontrol edo eraginaren %	Helbide soziala	Jarduera
CAF México SA de CV	% 100	Mexiko Hiria	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Netherlands B.V.	% 100	Utrecht	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF New Zealand Limited	% 100	Auckland	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Norway AS	% 100	Oslo	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Power & Automation SLU	% 100	Gipuzkoa	Potentziako ekipamenduak eta ekipamendu elektronikoak
CAF Rail Australia Pty Ltd	% 100	Sydney	Eraikuntza, fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Rail Digital Services SLU	% 100	Gipuzkoa	Mantentze-lana
CAF Rail Luxembourg, SARL	% 100	Luxenburgo	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Rail UK Limited	% 100	Belfast	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Rolling Stock UK Limited	% 100	Newport	Fabrikazioa
CAF Sisteme Feroviare SRL	% 100	Bukarest	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Signalling, SLU	% 100	Gipuzkoa	Seinaleztapena
CAF Signalling Uruguay, SA	% 100	Montevideo	Seinaleztapena
CAF Sinyalizasyon Sistemleri Ticaret Limited Sirketi	% 100	Istanbul	Seinaleztapena
CAF Taiwan Ltd.	% 100	Kaohsiung	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF Track Test Center, SLU	% 100	Nafarroa	Bideko probak
CAF Turnkey & Engineering SLU	% 100	Bizkaia	Ingeniaritza
CAFTurk Tren Sanayí Ve Ticaret Límited Sirketi	% 100	Istanbul	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
CAF USA, Inc.	% 100	Delaware	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
Centro de Ensayos y Análisis Cetest, SL	% 100	Gipuzkoa	Probak
Ctrens - Companhia de Manutenção, SA	% 100	Sao Paulo	Errentamendu-zerbitzuak
Construcciones Ferroviarias de Madrid, SLU	% 100	Madril	Mantentze-lana
Construcción, Mantenimiento, Ferrovías y Subsistemas, S.A. de C.V.	% 100	Mexiko Hiria	Eraikuntza eta mantentze-lanak
Corporación Sefemex, SA de CV	% 100	Mexiko Hiria	Zerbitzuen eskaintza
Corporación Trainemex, SA de CV	% 100	Mexiko Hiria	Zerbitzuen eskaintza
EuroMaint Bemanning AB	% 100	Solna	Mantentze-lana
EuroMaint Components and Materials AB	% 100	Solna	Mantentze-lana
EuroMaint Gruppen AB	% 100	Solna	Mantentze-lana
EuroMaint Rail AB	% 100	Solna	Mantentze-lana
EuroMaint Rail AS	% 100	Oslo	Mantentze-lana
Geminys, SL	% 100	Gipuzkoa	Eragiketa-eskuliburuak
Lander Simulation and Training Solutions, SA	% 76,13	Gipuzkoa	Simulagailuak
Metro CAF (Mauritius) Ltd.	% 100	Maurizio	Eraikuntza, fabrikazioa eta mantentze-lanak
Orbital Sistemas Aeroespaciales, SL (***)	% 100	Nafarroa	Irtenbide aeronautikoak
Provetren, SA de CV	% 100	Mexiko Hiria	Errentamendu-zerbitzuak
Rail Line Components, SLU	% 100	Gipuzkoa	Merkaturatzea
Regiotren, SA de CV	% 100	Mexiko Hiria	Errentamendu-zerbitzuak
Rifer SRL	% 100	Milan	Osagaien mantentze-lana
Sermanbra - Serviços de Manutenção Brasil Ltda.	% 100	Sao Paulo	Mantentze-lana
Sermanfer, SAU	% 100	Madril	Mantentze-lana
Sermantren, SA de CV	% 100	Mexiko Hiria	Zerbitzuen eskaintza
Tradinsa Industrial, SL	% 100	Lleida	Konponketa eta mantentze-lanak
Tram Liège Maintenance SA	% 65	Lieja	Mantentze-lana
Trenes CAF Venezuela, CA	% 100	Caracas	Fabrikazioa eta mantentze-lanak
Trenes de Navarra, SAU	% 100	Nafarroa	Fabrikazioa

Trenen segmentua	Kontrol edo eraginaren %	Helbide soziala	Jarduera
Partaidetza-metodoaren bidez bateratuak (9. oharra)			
Arabia One for Clean Energy Investments PSC.	% 40	Ma'an	Energiaren sorkuntza
Asiris Vision Technologies, SA	% 22,33	Gipuzkoa	Produktzio automatikoa
CAF Tiansheng Power System Limited Company	% 49	Changzhou	Potentziako ekipamenduak eta ekipamendu elektronikoak
Consortio Traza, SA (****) (*****)	% 25	Zaragoza	Akzioak edukitzea
Ferrocarril Interurbano SA de CV	% 49,63	Mexiko Hiria	Fabrikazioa eta ekipamendua
Ferrocarriles Suburbanos, SAPI de CV (*****)	% 43,35	Mexiko Hiria	Garraio-zerbitzuen eskaintza
Great River City Light Rail Pty Ltd (*****)	% 30	Sydney	Eragiketa eta mantentze-lanak
LAVI Light Rail O&M Ltd.	% 50	Petach Tikva	Eragiketa eta mantentze-lanak
Light TLV NTA Ltd.	% 50	Petach Tikva	Errentamendu-zerbitzuak
Momentum Trains Holding Pty Ltd (*****)	% 25,50	Sydney	Errentamendu-zerbitzuak
Plan Metro SA (*****)	% 40	Gipuzkoa	Errentamendu-zerbitzuak
Purple Line Transit Operators LLC	% 49	Delaware	Eragiketa eta mantentze-lanak
CFIR Light Rail Ltd (*****)	% 50	Petach Tikva	Errentamendu-zerbitzuak

(*) Urteko kontu bateratuetako 15. oharrean zehaztutako aukerak kontuan hartuta.

(**) Sozietate honek % 100eko partaidetza du Quincey Mason Practice, Ltd., BWB Consulting, Ltd. eta BWB Regeneration, Ltd sozietateetan.

(***) Sozietate honek % 100eko partaidetza du Orbital Aerospace, GmbH sozietatean.

(****) Sozietate honek % 80ko partaidetza du Sociedad SEM Los Tranvías de Zaragoza SA sozietatean.

(*****) Sozietate horien helburu soziala dira sistema operatiboak ustiatzeko, flota hornitzeko eta ondoren mantentzeko, eta tren arloko ekipamenduaren errentamenduarekin lotutako emakidak. CAF Taldeak sozietate horiekin bideratzen dituen lanak honako hauek dira: flota hornitzea eta giltza eskurako proiektuak gauzatzea, eta tren arloko materiala mantentzea.

Autobusen segmentua	Kontrol edo eraginaren %	Helbide soziala	Jarduera
Integrazio osoz bateratuak			
Solaris Bus & Coach, sp. z.o.o.	% 97,33	Bolechow	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Austria, GmbH	% 97,33	Viena	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Belgium, SRL.	% 97,33	Villers-le-Bouillet	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Bus Ibérica, SLU	% 97,33	Nafarroa	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Bus & Coach Latvia Ltd.	% 97,33	Riga	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Czech spol. SRO	% 97,33	Ostrava	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Danmark Bus A/S	% 97,33	Padborg	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Deutschland GmbH	% 97,33	Berlin	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris France SARL	% 97,33	Ennery	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Hellas SA	% 68,13	Atenas	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Italia SRL	% 97,33	Erroma	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Netherlands, B.V.	% 97,33	Riethoven	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Norge AS	% 97,33	Oslo	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Schweiz GmbH	% 97,33	Hausen	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Slovakia SRO	% 97,33	Kosice	Hiri-garraiorako irtenbideak
Solaris Sverige AB	% 97,33	Malmö	Hiri-garraiorako irtenbideak
Openaco Trading Co. Ltd.	% 100	Zipre	Akzioak edukitzea
UAB Solaris Bus & Coach LT	% 97,33	Kaunas	Hiri-garraiorako irtenbideak

Partaidetza-metodoaren bidez bateratuak (9. oharra)

JBM Solaris Electric Vehicles Private Limited	% 20	Ballabgarh, India	Hiri-garraiorako irtenbideak
---	------	-------------------	------------------------------

Aldaketak bateratze-eremuan

2021eko ekitaldia

CAF Diversified Business Development SAU mendeko sozietateak Orbital Sistemas Aeroespaciales SLren (sektore aeronautikoan, espazialean eta tren arlokoan sistema kritikoak eta soluzioak garatzeaz arduratzen da) partaidetzaren gainerako % 70a eskuratu du 2021eko azaroaren 11n 12.746 mila euroren truke. Hala, % 100eko partaidetza eta, horrenbestez, sozietatearen gaineko kontrola eskuratu ditu. Zenbateko horretatik, 1.050 mila euro honi atxikitako egoera-balantze bateratuko "Finantza-pasibo ez-korronteak – Beste finantza-pasibo batzuk" epigrafean erregistratuta daude (15. oharra) kontraprestazio aldakorraren kontzeptuaren baitan. Izan ere, kontzeptu horren ordainketa 2021eko urriaren 1etik 2023ko abenduaren 31ra bitarteko aldiaren eskarien kaptazio maila jakin batzuk lortzearen mende dago.

Taldeak eragiketa hori dela eta sortutako kostuak ez dira izan esanguratsuak eta gastu gisa erregistratu dira honi atxikitako 2021eko ekitaldiko irabazi- eta galera-kontuan.

Deskribatutako eragiketan eskuratutako aktiboen eta pasiboen arrazoizko balioaren xehetasuna honako hau da:

	Mila eurotan
Aktibo ez-korrontea	
Ibilgetu ukiezina	11.374
Ibilgetu materiala	93
Epe luzerako finantza-inbertsioak	54
Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboak	150
Aktibo korrontea	
Izakinak	1
Zordun komertzialak eta kobratu beharreko beste kontu batzuk	1.996
Eskudirua eta beste zenbait aktibo likido baliokide	2.169
Pasibo ez-korrontea	
Finantza-pasibo ez-korronteak	545
Zerga geroratuaren ondoriozko pasiboak	3.175
Pasibo korrontea	
Hornidura korronteak	10
Finantza-pasibo korronteak	3
Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk	810
Aktibo garbiak, guztira	11.294
Eskuratutako %	100%
Erositako aktibo garbiak, guztira	11.294

2021eko abenduaren 31n, negozioen konbinazioa behin-behinean erabakita eta erregistratuta dago, eta eskuratutako aktibo eta pasiboen arrazoizko balioa zehazteko aplikagarri den araudian aurrez ikusitako urtebeteko epearen barruan dago. Epe hori bete aurretik, eskuratutako aktiboen eta pasiboen merkatuko balorazioa eskuratzeko beharrezko lanak amaituko dira. Jarraian, merkataritza-funtsaren behin-behineko kalkuluaren banakapena dator:

	Mila eurotan
2021ean erositakoaren % 70ari dagokion kontraprestazioa	
Ordaindutako eskudirua	11.696
Ordaintzeke dagoen eskudirua	1.050
Aurrez erositako % 30ari dagokion arrazoizko balioa (erosketa-datan)	5.462
	18.208
Erositako aktibo garbiak	11.294
Merkataritza Funtsa (7. oharra)	6.914

Taldeak 40 mila euroko sarrera erregistratu du, erantsitako galdu-irabazien kontu bateratuko "Partaidetzaren metodoaren arabera baloratutako erakundeen emaitza" epigrafean abonatuta, gainerako % 70a eskuratzeko zenbatetsitako arrazoizko balioan alde aurretik eskuratutako partaidetzaren % 30 baloratuta.

Eragiketa horrek 2021eko abenduaren 31n sortutako kutzako fluxu garbia koadro honetan banakatuta dago:

	Mila eurotan
Eragiketan ordaindutako eskudirua	11.696
Eragiketan eskuratutako eskudirua	2.169
Transferitutako eskudiru garbia	9.527

Orbital Sistemas Aeroespaciales SLk 2021eko ekitaldiko irabazi- eta galera-kontu bateratura egindako ekarpena 37 mila euroko galerakoa da, eta negozio-zifraren zenbateko garbia, aldiz, 942 mila eurokoa.

Orbital Sistemas Aeroespaciales SLren erosketa ekitaldiko lehen egunean egin izan balitz, Taldeko negozio-zifraren zenbateko garbia 4.079 mila euroan areagotuko zatekeen, eta emaitza 493 mila eurotan.

2021eko ekitaldian, Solaris Netherlands BV eta Solaris Belgium SRL sozietateak eratu dira. Horietan, Solaris Bus & Coach, sp. z.o.o. mendeko sozietateak % 100eko partaidetza du. Gauza bera gertatu da CAF Investment Projects Costa Rica SRL sozietatearekin (% 100eko partaidetza du CAF Investment Projects SAU mendeko sozietateak) eta Aerosuburbanos SAPI de CV sozietatearekin (% 50eko partaidetza du Erakunde kontrolatzaileak eta % 50eko partaidetza CAF Investment Projects SAU mendeko sozietateak). Gainera, Purple Line Transit Operators LLC sozietateko akziodunen artean egindako berregituraketaren ondorioz, CAF Taldeak % 49ko partaidetza lortu du CAF USA, Inc mendeko sozietateko partaidetzaren bidez (aldiz, 2020ko abenduaren 31n zuen partaidetza % 20koa zen).

Bestalde, 2021eko ekitaldian, sozietate hauen izen sozialean aldaketa egin da: J-NET O&M Ltd etay TransJerusalem J-Net Ltd. Aldaketa horren ondorioz, izenak honako hauek izango dira hurrenez hurren: LAVI Light Rail O&M Ltd eta CFIR Light Rail Ltd.

Amaitzeko, CAF IP Colombia SAS eta Solaris Bus Israel Ltd sozietateak likidatu, eta Solaris Bus & Coach, sp. z.o.o. Sozietateak Solaris Bus & Coach Romania SRL sozietatearen % 100 saldu du. Horrek ez du inpaktu esanguratsurik izan.

CAF Taldeak akordioa adostu du Alstomekin 2021eko azaroan etorkizunera begira Alsazia eskualdeko Reichshoffen-eko lantegia eta Coradia Polyvalent trenen plataforma, eta Talent 3 plataformarekin lotutako jabetza intelektuala erosteko. Erositako perimetroaren enpresa-balioa 75 milioi euro inguruan estimatu da, eta CAFen zorrarekin finantzatu da batez ere. Dagozkion doiketak egin ondoren, azken prezioa 2022ko apirila eta iraila bitartean aurrez ikusitako eragiketaren amaieran zehaztuko da.

2020ko ekitaldia

2020ko ekitaldian zehar sozietate hauek eratu dira: UAB Solaris Bus & Coach LT, % 100eko partaidetzarekin, eta LAVI Light Rail O&M Ltd (aurreko izena J-NET O&M Ltd zen) eta Light TLV NTA, Ltd. (% 50eko partaidetzarekin). Era berean, Erakunde kontrolatzaileak Solaris Bus & Coach sp. z.o.o. sozietateko kapitala handitu zuen 11.500 mila euroko zorra kapitalizatuta, eta % 97,20ko partaidetza izatetik % 97,33koa izatera pasatu da.

Gainera, 2020ko ekitaldian zehar Nuevas Estrategias de Mantenimiento SL (NEM) energiaren jarduera-adarra bereizi eta sozietate berri bat sortu zen. Sozietate berri horren partaidetza modu gurutzatuan helarazi zen geroago, eta CAFek partaidetzaren % 100 eskuratu zuen. Eragiketa horren ondoren, sozietatea berrantolatu zen: NEMek bat egin zuen CAF Rail Digital Services SLUrekin, eta, hala, NEM desagertu zen. (9.a oharra).

CAF Divesified Business Development SAU sozietateak Lander Simulation and Training Solutions SAko partaidetzaren % 12 eskuratu zuen 2020an, lehen zuen partaidetzaz gain, gutxiengoa zuten akziodunek zegozkien salmenta-aukerak erabili ondoren (15. oharra); hala, Taldeak % 76,13 partaidetza eskuratu zuen.

Azkenik, Ennera Kaihatsu Co. Ltd., Tumaker SL, Vectia Mobility Research & Development AIE eta Solaris Bulgaria EOOD sozietateak likidatu ziren, inpaktu garrantzitsurik gabe.

Bateratze-metodoa

Erakunde kontrolatzaileak kontrolatzeko gaitasuna duen enpresei deitzen zaie "mendeko sozietate". Erakunde kontrolatzaileak partaidetutako sozietateen jardueretatik etekinak eskuratu ahal izateko haien finantza- eta eragiketa-politikak gidatzeko ahalmena izateak adierazten du gaitasun hori. Integrazio orokorreko metodoa aplikatuta bateratzen dira mendeko erakundeen urteko kontuak Erakunde kontrolatzailearekin. Hori dela eta, bateratze-prozesutik kanpo utzi dira bateratutako sozietateen arteko transakzioetako saldo eta efektu guztiak.

“Sozietate elkartuak” dira, halaber, Erakunde kontrolatzaileak haien gainean bere eragina nabarmen erabiltzeko gaitasuna duen guztiak, haiek kontrolatzeko (bere kasa edo beste batzuekin batera) gai izan ez arren. “Baterako negozioa” akordio bat da, horren bidez, sozietatearen gainean baterako kontrola duten alderdiek aktibo garbierako eskubideak bateratuta dituzte. Urteko kontu bateratuetan, “partaidetza-metodoaren” bidez baloratzen dira sozietate elkartuak eta baterako negozioak; hau da, Taldeak haren kapitalean duen partaidetzaren ondare garbiaren zatikiaz, haietatik jasotako dibidendu-kenketak eta beste ondare batzuenak egin ondoren (sozietate elkarturen batekin transakziorik egin bada, Taldeak haren kapitalean duen partaidetza-ehunekotik kendu behar dira galerak edo irabaziaz), ken banakako partaidetzetan izandako balio-galerak.

Baterako eragiketa baterako akordio bat da, eta haren bidez, akordioaren baterako kontrola duten alderdiek aktiboaren eskubideak eta pasiboekiko obligazioak dituzte, akordioarekin lotuta. Kontratuz erabakitako kontrolaren banaketa da baterako kontrola; jarduera garrantzitsuen gaineko erabakiek kontrola partekatzen duten alderdien aho bateko adostasuna behar dutenean soilik gertatzen da. Taldeko sozietate batek baterako eragiketen testuinguruan egiten dituen jarduerak, Taldeak, baterako operadore den heinean, honako hauek aitortuko ditu, baterako eragiketaren parte-hartzea dela eta:

- aktiboak eta pasiboak, mantendutako baterako aktibo eta pasiboetan duen partaidetza barne;
- baterako eragiketaren egindako sarrera eta gastuetan duen partaidetza.

Atzerri-monetako finantza-egoeren bihurteta

Atzerri-monetako finantza-egoerak 'itxiera-kanbioko tasan' bihurtu dira eurotara. Hau da, itxiera-eguneko indarrean zegoen kanbio-tasa erabili da ondasun, eskubide eta obligazio guztien balioak eurotara bihurtzeko, eta galera eta irabazien kontuko kontu-sailak bihurtzeko, berriz, ekitaldiko batez besteko kanbio-tasa.

Kanbio-tasa historikoa erabiliz bihurtutako atzerriko sozietatearen fondo propioen (galera eta irabazien kontuaren saldoa izan ezik, lehenago aipatutakoagatik) eta ondasunak, eskubideak eta obligazioak itxiera-eguneko kanbio-tasan bihurtzeagatik sortutako ondare-egoera garbiaren arteko diferentzia balantze bateratuko Ondare Garbiari dagokion kontu-sailan erregistratu da, diferentzia horretatik kontrolatzaileak ez diren partaidetzei dagokien zatia kendu ondoren. Kanpoko bazkideei dagokien zati hori “Ondare garbia – Partaidetza ez-kontrolatzaileak” kontuan erregistratu da.

g) COVID-19a

Osasunaren Mundu Erakundeak COVID-19a pandemia deklaratu zuen 2020ko martxoan. Orditik, CAF Taldea ahalegin guztiak egiten ari da Estatuko eta nazioarteko osasun-agintariek ezarritako arau-esparruaren barruan, eta lehentasuna eman dio langile guztien osasuna eta segurtasuna bermatzeari, bezeroen hornidura-kateari eutsiz.

Ondorioz, CAF Taldeak lanerako praktikak egokitu zituen jarduten duen herrialdeetako gobernuek ezarritako jarraibideak betetzeko. Horretarako, prebentzio-eta babes-neurri zehatzak jasotzen dituzten jarduketa-protokoloak definitu zituen, langileen artean koronabirusa hedatzea saihesteko; halaber, kasu susmagarriak hautemanez gero nola jokatu definitzeko protokoloa ere ezarri zuen.

2020ko martxoaren 16an, CAFek erabaki zuen trenak fabrikatzeko jarduera geldiaraztea Espainiako lantegietan, baldin eta ezinezkoa bazen lantokietan ezarritako gutxienezko segurtasun- eta osasun-baldintzak bermatzea. 2020ko apirilaren 20an berrekin zitzaien jarduerari Espainiako produkzio-lantegietan. Hala, pertsonen segurtasuneko eta osasuneko baldintzak betetzeari eman zitzaien lehentasuna eta, horretarako, langileak talde homogeneoagoetan banatu ahal izateko antolaketa-neurriak hartu ziren fabrikako eremu ugarietan pertsonen pilaketak arindu ahal izateko. Gainera, geldi egondako egunak berreskuratzeko akordioa adostu zuten. Hori horrela, 18.192 ordu zegoen berreskuratu beharra 2021eko abenduaren 31n; hau da, 763 mila euroren baliokideak. Datu hori atxikitako egoera-balantze bateratuko “Merkataritza-zordunak eta kobratzeko beste kontu batzuk – Beste zordun batzuk” izeneko epigrafean dago erregistratuta (2020ko abenduaren 31n berreskuratu beharreko 31.000 ordu; hau da, 1.329 mila euro).

Autobusen fabrikazioari dagokionez, lanean jarraitu dute produkzio-lantegietan. Gainera, COVID-19aren eragin berezia jasan duten eremuetan autobusen entregak egin ahal izateko mundu mailako pandemiak 2020ko ekitaldian sortutako zailtasunak minimizatu egin dira.

Zerbitzuen kasuan, COVID-19ak inpaktu zuzena izan du operadoreetan eta herritarrei eskaintzen zizkieten garraio-zerbitzuetan, eta, horrenbestez, mantentze- eta berme-lanen premietan ere bai. Inpaktu hori desberdina izan da herrialde batetik bestera, bai operadoreek hartutako neurriengatik, bai kontratuaren arabera horrelako egoeretan sortzen den arriskuarekiko esposizio-maila desberdinagatik. Taldearen gidaleroei jarraituz, lan-jardunbideak mundu zabaleko zentro guztietan egokitutako protokoloekin egokitu ziren. 2021eko abenduaren 31n, ez zegoen mantentze-lanen eremuko langilerik aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteen sartuta mantentze-lanetako kontratuen irismena murriztearen

ondorioz (2020ko abenduaren 31n, 64 pertsona zeuden eta, gehieneko kopurua 2020ko maiatzekoa izan zen: 615 pertsona zeuden egoera horretan).

Telelaneko modalitatean egiten jarrai zitezkeen jardueren kasuan, horiek mantendu egin dira fabrikazio-jarduerak gelditu ziren datatik. Dena den, 2021ko ekaineko konfinamendua arintzeko plana argitaratu zenetik, presentzialtasuna handitu egin da. 2020 ekitaldian, ekintza horien eta pandemiari aurre egiteko Taldeak hartutako gainerako neurrien ondorioz, jarduera murriztu egin zen trenen produktzio lantegi gehienetan, eta, neurri txikiagoan, zerbitzuen arloan; halaber, murriztu egin ziren pandemia arintzeko eta pandemiari erantzuteko kostu gehigarriak ere. Eragin horien eta 2020ko ekitaldian Taldeak sortutako kostu inkrementalak eta eraginokortasunik ezak 2020ko ekitaldiko irabazi- eta galera-kontu bateratuko ustiapeneko emaitzan aitortu ziren. Horrez gain, 2020ko ekitaldian Taldeak lan egiten duen herrialde nagusietako dibisen truke-tasetan aldakuntza esanguratsuak gertatu ziren eta horrek inpaktu esanguratsua izan du emaitzan eta bihurteta-aldeetan. 2021eko abenduaren 31n, irabazien eta galeren kontu bateratuak ez du jasotzen COVID-19aren pandemiatik eratorritako edo truke-tasetako aldakuntza nabarmenen ondorio diren eragin esanguratsurik. Hala, dibisekiko Taldeak duen dibisa ugarietako duen esposizioa 2020ko itxierakoaren antzekoa izan da.

Ez da bezero edo hornitzaile garrantzitsuekin auzirik sortu COVID-19tik eratorritako gertaerak eta baldintzak direla eta, eta jarduera komertziala eta eskari berrien kaptazioa baldintza normaletan gertatzen ari da.

Bezeroekiko kontratuei dagokienez, ez da kontraturik desegin eta Taldeak ezinbesteko jakinarazpenak egin ditu 2020ko martxotik kontratu mailako obligazioak betetzeari zegokionez pandemiak izan zezakeen inpaktua dela eta. Era horretako egoerekin lotutako eraginei aurre egiteko kontratuetan jasota dauden prozedurak erabili dira. Enpresak bezeroekin dituen etengabeko komunikazioak direla eta, herrialde bakoitzeko pandemiaren kudeaketan hasieran gertatutako murrizketek eragindako atzerapenaren araberako entrega-mugarrietan zabalkuntzak adostu ziren. Hala, pandemiak eragindako atzerapenei lotutako penalitateetan erortzea ekidin zen. Negoziazio horrek indarrean jarraitzen du kontratu batzuetan, baina Taldeak ez du uste penalitate esanguratsurik gertatuko denik. Horrez gain, bezero batzuek entrega-epeak luzatzeko eskatu dute entregak bidaiarien egungo trafikoen arabera egokitzeak.

Erakunde kontrolatzaileko administrariaren ustez, kontingentzia-plana bizkor gauzatu eta pandemiaren kudeaketa pertsonalizatua egin izanak pandemiaren inpaktuak nabarmen arintzea ahalbidetu dio CAF Taldeari. Hiriko mugikortasuna eta tren-garraioa sektoreek suspertzeko aurreikuspena, hiriko elektromugikortasunaren etengabeko jarraipena eta tren arloko garraioari atxikitako jasangarritasuna daude, besteak beste, pandemia aurreko hazkunde errentagarriko mailei eusteko eta jasangarritasun arloko balorazioa hobetzeko aurreikuspenen oinarrian.

h) Klima-aldaketa

2021eko ekitaldian, Taldeak epe laburrera, ertainera eta luzera begira klima-aldaketaren inguruko aukerak eta arriskuak kudeatzeko arloan egin du lan. Horretarako, sektorearen joerak eta klima-aldaketarekin lotutako arriskuen eta aukeren inguruko azterketa egin da alderagarriak diren enpresak aintzat hartuta. Bestalde, Talderako klima arloko aukerak eta arriskuak eta haien finantza-inpaktua identifikatu dira, eta jarraipena eta kontrola egitea ahalbidetzen duen metodologia definitu da.

Horrekin lotuta, Taldeak ezarritako helburuetarako arrisku fisikoak eta trantsiziokoak hartu ditugu kontuan desbideratze negatibo positiboak aztertze garaian. Arrisku fisikoen artean akutuoak eta kronikoak bereizi behar ditugu; aldiz, trantsizioko arriskuen artean, honako hauek bereizi behar dira: i) Politikoak eta legalak; ii) Teknologikoak; iii) Merkatukoak; eta iv) Erreputazioarekin lotutakoak. Horrekin lotuta, CAF Taldearen helburuekiko desbideratze positiboa duten aukerak ere identifikatu dira: produktuk eta zerbitzu jasangarriagoak, eta energia-baliabide eta -iturri eragingarriagoak; eta erakunderako abantailak eta balio erantsia ekar ditzaketen arrisku batzuen kudeaketa.

Klima-aldaketarekin lotutako arriskuen eta aukeren azterketaren eta negutegi-efektuko gasen isurpenen neurketaren eta horiek gutxitzeko helburuen inguruan Taldea egiten ari den lana Taldearen Jasangarritasuneko Txostena - Finantza arlokoa ez den Informazio Egoerako "Klima arloko Estrategia" kapituluaren jasota daude. Finantza-informazioaren eraginetarako, Taldeak ez du uste aipatutako arriskuen eta aukeren azterketaren ondorioz urteko kontuetan eragina izan dezakeen inpaktu esanguratsurik gerta daitekeenik.

3. ERABILI DIREN KONTULARITZAKO PRINTZIPIO ETA POLITIKAK ETA BALORAZIO-IRIZPIDEAK

2021eko eta 2020ko abenduaren 31ko urteko kontu bateratuak egiteko CAF Taldeak erabilitako balorazio-arau nagusiak honako hauek izan dira:

a) Ibilgetu ukiezina

Merkataritza-funtsa

Merkataritza-funtsa aktiboan agertzen da baldin eta kostubidezko erosketa dela medio, negozio-konbinazio batean, haren balioa azaleratzen bada. Negozio-konbinazioaren etekinak bereganatzea espero den unitate eskudiru-sortzaile bakoitzari esleitzen zaio merkataritza-funtsa, eta ez da amortizatzen. Horren ordez, hondatze-testa egiten zaie unitate eskudiru-sortzaile horiei, urtean behin gutxienik, 3.c oharrean adierazitako metodologiaren arabera, eta, hala badagokio, balorazioaren zuzenketa ere egiten da.

Beste ibilgetu ukiezin batzuk

Aktibo ukiezinak erosketa-kostuaren edo aplikatutako fabrikazioko kostu pilatuaren arabera baloratzen dira izakinen balorazio-arauen arabera (3.e oharra) aplikazio informatikoen eta arrakasta tekniko eta komertzialaren inguruko zalantzarik ez dagoen garapeneko proiektuen barneko garapenen kasuan.

Harreman komertzialen, bezeroen zorroaren eta marken jatorria, batez ere, negozioen konbinazioa izan da (Solaris, Euromaint, BWB, Rifer eta Orbital erostea) eta hasiera batean arrazoizko balioaren arabera aitortzen dira eta erosketa-datan duten kostua esleitzen zaie

“Beste ibilgetu ukiezin bat”eko elementuen amortizazioa egiteko metodo lineala erabiltzen da, kalkulaturako bizitza baliagarriaren urte hauetako ehunekoak aplikatuta:

Bizitza erabilgarrirako estimaturako urteak

Harreman komertzialak eta bezeroen zorroa	1,5 - 18
Patenteak, lizentziak eta markak	20 - Mugagabea
Garapen-gastuak	3 - 8
Aplikazio informatikoak eta beste batzuk	2 - 10

Garapen-proiektuak linealki amortizatzen dira, erosten direnean edo amaitzen direnean hasi eta bost urteko epean (7. oharra).

b) Ibilgetu materiala

‘Ibilgetu materiala’ epigrafeko elementuak eroste-kostuan baloratzen dira. Hala badagokio, zenbait lege-xedapenek aldatuta dago kostua (besteak beste, abenduaren 5eko 11/1996 Foru Araua, aktibo horien kostuaren zatitza jo izan dena, FINAren arabera), baita 1. FINAko alternatibak ere; horren arabera kostu-balioztat jotzen da zenbait aktibo jakinentzat trantsizio-datako arrazoizko balioa.

Ondasunen produktibitatea, ahalmena edo eraginkortasuna areagotu edo haien bizitza baliagarria luzatzen duten zabalztearen, modernizatzaren edo hobetzearen kostuak ondasun horien kostu handiago gisa kapitalizatzen dira.

Sozietate bateratuek beren ibilgetuan egindako lanak ekoizpen-kostu metatu gisa erregistratzen dira, izakinak zenbatesteko arauak aplikatuta (3.e oharra).

Ibilgetu materialeko elementuak metodo lineala erabiliz amortizatzen dira, kalkulaturako bizitza baliagarriaren urte hauetako ehunekoak aplikatuta:

Bizitza erabilgarrirako estimaturako urteak

Eraikinak	25 – 50
Instalazio teknikoak eta makinak	3 – 10
Garraio-elementuak (leasing-a)	5 - 10
Beste zenbait instalazio, tresna eta altzariak	3 – 10
Gainerako ibilgetua	5 – 20

Berrosketa-aukera biltzen duten autobusen kontrauen emaitza gisa aitortutako “leasing”eko garraio-elementuen amortizazioa zehazteko (haien sarrera errentamendu operatibo gisa aitortzen da 3.f eta 3.l oharretan), aktiboaren balioari hondar-balioa (berrosketa-datan estimaturako arrazoizko balio gisa kalkulaturakoa) kentzen zaio. Ondasun horien amortizazioa errentamendu operatiboko kontratuen bizitza osoan zehar egiten da.

Erabiltzeko moduan egoteko urtebetetik gora behar duten ibilgetuei dagokienez, oro har, ondasuna martxan jarri aurretik sortutako eta hornitzaileak igorritako finantza-gastuak ere sartzen dira kapitalizatutako kostuetan, baita haren fabrikazio edo erosketari zuzenean egotz dakioken kanpoko finantzaketari (berariazkoa edo generikoa) dagozkionak ere.

c) Aktiboaren balio-narriadura

Itxiera-datan, bere aktibo ez-korronteen balioa aztertzen du CAF taldeak, narriaduragatiko galera-aztarnarik baduten jakiteko. Aztarnarik baldin badago, aktiboaren zenbateko berreskuragarriaren kalkulua egiten da, saneamenduaren kostua zehazteko, baldin eta haren beharrik izaten bada. Berreskura daitekeen zenbatekoa merkatuko balioa salmentako kostuaren eta erabilera balioaren arabera minoratutakoaren arteko handiena izaten da. Hori dela eta, etorkizunerako estimatutako kutzako fluxuen egungo balioa izaten da.

Balio berreskuragarriak efektiboa sortzen duen unitate bakoitzerako kalkulatu dira, baina ibilgetu materialen kasuan, ahal den guztietan, narriadura-kalkuluak elementuz elementu, banaka, egiten dira.

Merkataritza-funts oso bat edo haren zati bat esleitu zaion eta efektiboa sortzen duen unitate baten narriaduragatiko galera aitortu behar denean, lehenengo eta behin, unitate horri dagokion merkatuaritza-funtsaren kontularitza balioa murrizten da. Narriadura horrek zenbatekoa gaindituko balu, bigarrenik, haren kontularitza balioaren proportzioaren arabera, efektiboa sortzen duen unitateko gainerako aktiboena gutxitzen da hurrengo hauen artean balio handiena duenaren mugara arte: haren arrazoizko balioa ken salmenta-kostuak, erabilera-balioa eta zero.

Balio-narriaduragatiko galera bat gero itzultzen denean (gorabehera hori ez dago baimenduta merkatuaritza-funtsaren kasu espezifikoan), aktiboko liburuetaiko zenbatekoa edo eskudirua sortzen duen unitatearen zenbatekoa zenbateko berreskuragarriaren arabera berrikusitako estimazioaren arabera areagotzen da, baina handitutako liburuetaiko zenbateko horrek ezingo du inola ere gainditu aurreko ekitaldietan narriaduragatiko galerarik aitortuta ez balego liburutik zehaztutako zenbateko. Balio-narriaduragatiko galeraren bihurteta hori sarrera gisa aitortzen da.

d) Finantza-tresnak

Taldeak, 9. FINAk finkatutako sailkatze-irizpideen arabera, finantza arloko tresnak kategoria hauetan sailkatzen ditu:

Finantza-aktiboak

Taldearen finantza-aktiboak, finantza-aktiboaren kontratu mailako efektiboaren fluxuek dituzten ezaugarrien eta finantza-aktiboak kudeatzeko negozio-ereduaren arabera, kategoria hauetan sailkatzen dira:

1. Finantza-kostuak amortizatutako kostuan

Kategoria honetan jasota daude kontratua gauzatzetik eratorritako efektiboaren fluxuak eta, data espezifikoetan, printzipaleko kobrantzak eta printzipal horrekiko interesak bakarrik diren eskudiruaren fluxuak eragiten dituzten kontratu mailako baldintzak jasotzeko helburuarekin mantendu diren finantza-aktiboak.

Aktibo horien hasierako balioa arrazoizko balioa izaten da, baina gerora amortizatutako kostuaren arabera baloratzen dira.

Taldeak hurrengo 12 hilabeteetarako aurrez ikusitako galera erreferentziatza hartuta espero dituen kreditu mailako galerengatiko balio-narriadura kalkulatu du. Salbuespena da kreditu-arriskua nabarmen areagotu izana eta, kasu horretan, hornidura kalkulatzeko, Taldeak aktiboaren bizitza-denbora hartzen du erreferentziatza.

Narriadura hori kalkulatzeko, zordunen kreditu-kalitatea hartzen da erreferentziatza, merkaturaren eskuragarri dagoen informazioaren arabera (rating-ak) kalkulatu eta eskuragarri dauden kobrantza-bermeen banakako azterketa egin ostean doitu.

Bestalde, Taldeak finantza-aktiboak baja ematen die aktiboaren jabetzako onura eta arrisku guztiak beste erakunde batera transferitzen dituztenean edo aktiboaren fluxuekin lotutako kontratu-eskubideak iraungitzen direnean. 2021eko abenduaren 31n, Taldeak 80.726 mila euroko zenbatekoa duten kobratu beharreko kontuei eman die baja atxikitako egoera-balantze bateratutik (89.180 mila euro 2020ko abenduaren 31n) baliabiderik gabeko factoring-eko eragiketarik direla eta.

2. Beste emaitza integral batean aldaketak dituzten arrazoizko balioaren arabeko finantza-aktiboak

Kategoria horretan jasota daude Taldeak beste emaitza integral batean aldaketak dituen arrazoizko balioaren arabeko finantza-aktibo gisa tratatzeko erabaki atzeraezina hartu duen ondare mailako tresnak.

Kategoria honetan jasotako finantza-aktiboak hasiera batean arrazoizko balioaren arabera kalkulatzen dira, transakzio-kostuak barne. Ondoren, beste emaitza integral batean aldaketekin arrazoizko balioaren arabera baloratzen dira. Metatutako irabazia edo galera ez da emaitzen kontura transferitzen ondare-tresna horiek baja ematean. Sortutako dibidenduak irabazien eta galeren kontu bateratuko "Finantza-sarrerak" epigrafean erregistratzen dira.

Taldeak ondare-tresnetako inbertsio guztiak beste emaitza integral batean aldaketak dituzten eta arrazoizko balioaren arabera baloratutako inbertsio gisa izendatu ditu (9. oharra).

3. Finantza-aktiboak arrazoizko balioaren arabera irabazi eta galeren kontu bateratuan aldaketekin

Kategoria horretan aitortuta daude beste bi kategoria horietan sartzeko ezaugarriak betetzen ez dituzten aktiboak. Kategoria honetan jasotako finantza-aktiboak, hasiera batean, haien arrazoizko balioaren arabera baloratzen dira. Aurkakoa agerian geratzen denean izan ezik, transakzio-prezioa izango da eta entregatutako kontraprestazioaren arrazoizko balioaren baliokidea izango da. Zuzenean egotz dakizkikeen transakzio-kostuak ekitaldiko irabazi eta galeren kontu bateratuan aitortzen dira. Hasierako aitortenaren ostean, kategoria horretako aktiboak arrazoizko balioan baloratzen dira irabazi eta galeren kontu bateratuan aldaketekin.

Finantza-pasiboak

Hasieran arrazoizko-balioaren arabera baloratzen dira ordaindu beharreko kontuak, eta, ondoren, amortizatutako kostuaren arabera, interes efektiboko tasa erabilita. Taldeak finantza-pasiboak baja ematen die sortu dituzten obligazioak iraungitzen direnean.

Era berean, Taldeak hainbat finantza-erakunderekin kontratatuta ditu hornitzaileei ordaintzeko kudeaketa-eragiketak ("confirming" a edo "reverse factoring" a), 56.928 mila eurokoak, 2021eko abenduaren 31n (38.166 mila euro, 2020ko abenduaren 31n). Horietatik 15.717 mila euro honako egoera-balantze bateratuko epigrafeetan erregistratuta daude, finantza-erakundeek kudeatutako eta CAF Taldeak ordainketaren kudeaketa bakarrik laga duen likidazioa duten pasibo komertzialak baitira: "Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk - Hornitzaileak" eta "Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk - Beste hartzekodun batzuk". Kasu horretan, hartzekodun komertzialen aurrean zorrak ordaintzeko lehen mailako obligazioa dute, mugaeguna aldatu gabe eta finantza-berme gehigarriak eman gabe, eta 41.211 mila euro daude erregistratuta egoera-balantze bateratuko "Zorrak eta betebeharrak kreditu-erakundeekin edo beste balio negoziagarri batzuk" epigrafean, Taldeak finantzaketa-alternatiba gisa erabilitako confirmingeko lerroak direlako.

Finantza-zorrak, hasiera batean, arrazoizko balioa ken eragindako transakzio-kostuak eginda aitortzen dira. Ondoren, finantza-zorrak kostu amortizatuaeren arabera baloratzen dira; lortutako funtsen (lortzeko beharrezkoak diren kostuen garbiak) eta itzulketa-balioaren artean egon daitekeen edozein alde emaitza-kontuan aitortzen da zorraren bizitza osoan interes efektiboko tasaren metodoaren arabera.

Betebeharrak baliogabetzen, ezeztatzen edo iraungitzen direnean bakarrik ematen die finantza-pasiboak baja Taldeak.

Finantza-tresna eratorriak

Kontratutako obretako eta partaidetutako sozietateetako zenbait inbertsioetako estaldura-eragiketetan erabiltzen ditu Taldeak tresna horiek, truke-tasak aldatzeko arriskutik babesteko, eta bestalde, emandako maileguetako interes-tasak aldatzeko arriskutik babesteko (5 eta 17 oharra).

Erorritako finantza-tresnen arrazoizko balioa kalkulatzeko, kreditu-arriskua sartu dugu: pasiboaren eratorriei dagokiena eta aurkako alderdiarena aktiboko eratorrietan.

Finantza-deribatuak estaldurakotzat jotzeko behar diren irizpideak aztertu ditu Taldeak, baldintza hauek bete ahal izateko: (1) Hiru arrisku mota hauek estaltzea ("arrazoizko balioen estaldura"; "eskudiru-fluxuen estaldura" edo "atzerriko negozioetako inbertsio garbien estaldura"); (2) Estalitako elementu edo posizioari dagokion arriskua egoki kentzea aurrez ikusitako estaldura-epe osoan, eta (3) Finantza-eratorriaren kontratazioa espezifikoki saldo edo transakzio jakin batzuk estaltzeko baliu daitekeela eta estaldura egokia neurtzeko eta lortzeko moduaren inguruan dokumentatzea; betiere, modu hori Taldeak hartzen dituen arriskuen kudeaketarekin koherentea baldin bada.

Finantza-arriskuak kudeatzeko helburuak eta politikak finkatu ditu CAF Taldeak, baita idatziz zehaztu ere deribatuen kontratazio-politika eta estaldura-estrategia.

Hasieran, eroste-balioaren arabera baloratzen dira finantza-tresna horiek. Ondoren, honela erregistratzen dira estaldura gisara sortu eta gauzatu diren finantza-tresna deribatuetako arrazoizko balioaren aldaketak:

- Arrazoizko balioaren estalduran, estaldura-elementuetan eta estalitako elementuetan sortutako diferentziak (estaltzen den arrisku motari dagokionez) honi erantsitako galeren eta irabazien kontu bateratuaren “Finantza-emaiza” epigrafean sartzen dira. Taldeak arrazoizko balioaren estaldura gisa obretarako kontratatutako estaldurak erregistratu ditu estaldura horietarako beharrezko baldintzak betetzen direnean (konpromiso irmoa izatea).
- Eskudiru-fluxuen estalduretan, ondarearen “Beste emaitza integral bat – Estaldura-eragiketak” epigrafean erregistratzen dira, behin-behingo, estaldura-elementuetako estaldura eraginkorreko aldean sortutako balorazio-diferentziak. Irizpide hori erabiltzen du taldeak estalitako arriskua konpromiso irmoa eta sinatua izan beharrean, etorkizunerako oso probablea den transakzioa denean eta interes-tasaren estalduretan. Gertatzea oso litekeena den transakzioa konpromiso irmo bihurtu ahala, lehendik ondarean onartutako zenbatekoak emaitza bezala birsailkatzen dira.
- Atzerriko negozioetako inbertsio garbien estalduretan, ondarearen ‘Bihurtze-diferentziak’ epigrafean erregistratzen dira, behin-behingo, estaldura-elementuetako estaldura eraginkorreko aldean sortutako balorazio-diferentziak.

Finantza-pasiboen eta -aktiboen balorazioa mailen arabera banakatuta dago haien arrazoizko balioaren arabera 13. FINAK zehaztutako hurrengo hierarkiaren arabera:

- 1. maila: kotizazio-prezioak merkatu aktiboetan aktiboko eta pasiboko tresna berdinetarako.
- 2. maila: 1. mailan sartutako kotizazio-prezioarekiko ezberdinak diren datuak eta aktiboko edo pasiboko tresnarako kontuan har daitezkeenak zuzenean (hau da, prezioak) edo zeharka (hau da, prezioetatik eratorritakoak).
- 3. maila: merkatuko datu behagarrietan oinarrituta ez dagoen tresna aktiborako edo pasiborako datuak.

CAF Taldearen aktiboen eta pasiboen 2021eko eta 2020ko abenduaren 31ko banakapena honako hau da (mila eurotan) hierarkia mailen arabera duten arrazoizko balioaren arabera baloratuta:

2021eko ekitaldia

	1. maila	2. maila	3. maila	Guztira
Aktiboak				
Ondare-tresnak (9.b oharra)	-	-	24.465	24.465
Eratorkiak edo deribatuak (17. oharra)	-	83.885	-	83.885
Beste finantza-aktibo batzuk (13. oharra)	86.078	-	-	86.078
Aktiboa, guztira	86.078	83.885	24.465	194.428
Pasiboak				
Eratorkiak edo deribatuak (17. oharra)	-	105.639	-	105.639
Beste finantza-pasibo batzuk (15. oharra)	-	-	10.116	10.116
Pasiboa, guztira	-	105.639	10.116	115.755

2020ko ekitaldia

	1. maila	2. maila	3. maila	Guztira
Aktiboak				
Ondare-tresnak (9.b oharra)	-	-	25.228	25.228
Eratorkiak edo deribatuak (17. oharra)	-	57.325	-	57.325
Beste finantza-aktibo batzuk (13. oharra)	61.097	-	-	61.097
Aktiboa, guztira	61.097	57.325	25.228	143.650
Pasiboak				
Eratorkiak edo deribatuak (17. oharra)	-	62.618	-	62.618
Beste finantza-pasibo batzuk (15. oharra)	-	-	7.988	7.988
Pasiboa, guztira	-	62.618	7.988	70.606

Eratortitako finantza-tresnen arrazoizko balioa beha daitezkeen merkatuko datuetan oinarritutako aldagaiak erabilia kalkulatu da batez ere (itxierako kanbio-tasak eta interes-tasaren kurbak).

Ondare-tresnen arrazoizko balioa kalkulatzeko metodo gisa Taldeak partaidetza bakoitzerako eskuragarri dauden datuen bolumenaren eta gorabeheren arabera egokiak diren balorazio-teknikak erabiltzen ditu, behagarriak diren elementu esanguratsuen erabilera maximizatzen saiatuta. Inbertsio horiek arrazoizko balioan baloratu ahal izateko, haietako bakoitzaren negozio-ereduak eta kontratu mailako baldintzak hartu dira kontuan, testuinguru ezberdinak ebaluatuta eta aditu independenteekin alderatutako beherapen-tasak erabilia (9.b oharra).

e) Izakinen balorazioa

Lehengaien eta beste zenbait hornikuntzen eta merkataritza-produktuen izakinak batez besteko erosketa-prezioan edo, txikiagoa balitz, balio garbi bihurtzeko zenbatetsen dira.

Fabrikazio-bidean dauden produktuak, produktu bukatuak eta erdibukatuak dagoeneko likidatuta dauden kostuak kenduta (3.f oharrean deskribatutako prozeduraren arabera) eta irizpide hauei jarraituz zenbatetsiko dira:

- Obra bakoitzari egotzitako materialak eta gastuak batez besteko erosketa-prezioan edo ekoizpen-kostuan.
- Eraldatze-gastuak, eskulanaren kostuak eta zeharkako eta zuzeneko ekoizpen-gastuak barne hartzen dituzten ordu-tasa estandarren arabera (ez dira ordu-tasa errealean oso desberdinak).
- Saldu ahal izateko baldintzetan egoteko urtebete baino gehiagoko denbora-tartea behar duten izakinetarako, kostuak finantza-gastuak biltzen ditu.

f) Sarreren eta emaitzen onespena

Taldearen diru-iturri nagusiak bezeroek onartutako kontratu eta eskaeren bidez formalizatzen dira. Kontratu eta eskaera horiek, banaka edo konbinatuta, honako ondasun eta zerbitzu hauek barne har ditzakete, eta ondasun eta zerbitzu horiek bereizita bete beharrekoak dira:

- Trenen flotaren hornidura
- Autobusen flotaren hornidura
- (CAF Taldeak edo hirugarren batzuek fabrikatutako) trenen eta autobusen flota mantentzea haien bizitza erabilgarrian (batez beste, autobusen kasuan 10 urtekoa izaten da bizitza baliagarria, eta trenena, aldiz, 25-30 urtekoa) edo denbora-tarte txikiagoetan bezeroaren mantentze-estrategiaren arabera.
- Bezeroaren trenak birgaitzea.
- Tren-sistemetak ingeniartzako soluzio integralak eta azpiegiturakoa (oro har) biltzen dituen obra zibila.
- Seinaleztapen-sistemak
- Treneko eta autobusetako osagaiak eta ekipoak saltzea: trakzio-ekipoak, errodajeak, erreduzitzaileak eta ordezkoko piezak oro har.

Jarraian, haietako bakoitzaren ezaugarri nagusiak daude deskribatuta, lanaren obligazioak asebetetzen dituzteneko moduaren arabera sailkatuta:

f.1) Denboran zehar asebetetzen diren lanaren obligazioak

–Trenen eta trakzio-ekipoen eraikuntza

Trenak eta trakzio-ekipoak eraikitzeke betebeharratik datozen diru-sarrerak material gurpildunei dagozkie, bai eta bezeroekin berariaz negoziatutako beste batzuei ere, eskaintza batean alde aurretik baldintza-agiri baten bidez bezeroekin adostutako baldintza teknikoaren arabera. Hala, CAFek behar partikularren arabera egokitutako ibilgailuak diseinatzen eta fabrikatzen ditu. Trenak eta trakzio-ekipoak entregatzearekin batera, jarduteko betebeharra bera dela jotzen baita, ohikoa da parkeko piezak (edo ordezkoko pieza estrategikoak) eta mantentze-tailerretarako ekipamenduak ematea, bezeroak uneoro martxan dauden trenen erabilgarritasuna bermatu ahal izateko.

Trenen eta trakzio-ekipoen eraikuntza kontratua sinatzen denetik egiten da, diseinuarekin hasten da eta kontratu bidez ezarritako berme-eparekin amaitzen da, trenak bezeroaren eskura jarri ondoren.

Betebehar horiek kontratuaren bizitzan zehar betetzen dira, sinatzen denetik adostutako betebeharrak amaitzen diren arte; izan ere, trenak bezero bakoitzarekin banan-banan adostutako zehaztapen teknikoei jarraituz eraikitzen dira, eta, horrez gain, kontratuak balio gabetze-klausulak dituzte, orain arte egindako lanagatik kobratzeko eskubidea izateko aukera ematen dutenak.

Trenen eta trakzio-ekipoen zehaztapen teknikoek, bezero bakoitzari egokitutako diseinu-berezitasunekin, kontratua bertan behera utziz gero trenen eta trakzio-ekipoen erabilera zuzentzeko muga praktiko bat jasotzen dute; izan ere, Taldeak, bateraezintasun nabarmenik ez badago, kostu esanguratsuak izan beharko litzuke horiek beste bezero batzuei egokitzeko.

Horrez gain, jarduteko betebeharren tipologia horrek berme-aldi bat eskaintzen du, eta horrek ez dakar zerbitzu bereizi bat, baizik eta trenen funtzionamendu egokiarekin lotuta dago. Sektore baitako bermeak dira eta Taldeak jarduten duen herrialde bakoitzeko legezko eskakizunen arabera baldintza estandarrak jasotzen dituzte. Taldeak uste du berme bidezko etorkizuneko erreklamazioetarako hornidura egokia dela, berme-erreklamazioei buruzko informazio historikoan oinarrituta, bai eta kostuari buruzko iraganeko informazioa etorkizuneko erreklamazioetatik diferentea izan daitekeela iradokitzen duten joera berrietan ere.

Horrelako betebeharrek urtebetetik gorako iraupena izaten dute, eta bezeroek maiz jasotzen dituzte aurrerakinak. Fakturazio- eta ordainketa-egutegiak proiektu bakoitzaren bilakaerarekin lotuta daude, eta proiektuen fase nagusietan fakturazio-mugarriak ezartzen dira (kontratua sinatzea, diseinua onartzea, hornitzaileei eskaerak abiaraztea, lehen unitatea entregatzea, unitateak seriean ematea, berme-irteera, eta abar). Proiektuen hasierako etapetan (kontratua sinatzea, diseinua onartzea, hornitzaileei eskaerak abiaraztea, lehen unitateak entregatzea) ohikoa da fakturazio-mugarriak aintzatetsitako diru-sarrerak baino handiagoak izatea, eta, proiektuak aurrera egin ahala eta entrega-faseetan kokatu ahala, sarrerek pilotutako fakturazioa gaintzen dute entregak egin arte eta trena berme-alditik ateratzen den arte, proiektuan ez baitago finantzaketa-osagai esanguratsurik. Era berean, prezioak aldakortasun bat dakar, eta bezeroak zigorrak ezar ditzake, transakzioaren prezio probablea alda dezaketen entrega-mugarriak betetzen diren ala ez kontuan hartuta.

Mota horretako kontratuetan, ohikoa da unitate gehigarriak erosteko aukera bat izatea, eta aukera horren prezioa aldatu egin daiteke aukera hori gauzatzen den unearen arabera. Kasu horretan, CAF Taldeak unitate multzo bakoitza betebehar edo obligazio desberdin gisa identifikatzen du, jatorrizko kontratua aitortuz eta, hala badagokio, bereizita gauzatutako aukera aitortuz.

Trenak eta trakzio-ekipoak eraikitzeko kontratueterako, Taldeak, oro har, kontratu bakoitzari dagozkion diru-sarrerak eta emaitzak erregistratzeko irizpideari jarraitzen dio, aurrez ikusitako aurrerapenaren neurketaren arabera, kontratuari egotzitako ordu kopuruak aurrekontuan sartutako ordu guztiekiko duen ehunekoaren arabera.

Kontratu bakoitzeko aurrez ikusitako emaitza jakitean, Taldeak indize zuzentzaile hauek aplikatzen ditu emaitzak eta sarrerak zehazteko:

- % 0 eta % 10 arteko aurrerapen mailarekin, ez da irabazirik edo sarrerarik erregistratzen, epe luzerako kontratuetan dagoen hasierako ziurgabetasunaren marjina aztertzeko.
- Aurrerapenaren neurketaren % 10etik aurrera, kontratuko aurrerapenaren baliokidea den irabazien eta sarreraren ehunekoa erregistratzen da.

– **Obra zibileko, seinaleztapeneko eta ingeniari-tza-zerbitzuetako kontratuak**

Horrelako betebeharretan, CAF Taldeak sistemen soluzio integral bat adosten du bezeroarekin, obra zibila eta eraikuntza, elektrifikazioa, seinaleztapena, komunikazioak eta beste sistema batzuk barne hartuta, bai aurretiazko diseinua, bai horniduren kudeaketa, bai trenbide-sistemen eta, oro har, azpiegituren eraikuntza eta abiaraztea, bezeroaren behar bereziei irtenbide egokia eskainiz.

Kontratu horiek berme-aldi bat ezartzen dute, eta horrek ez dakar zerbitzu bereizi bat, baizik eta eraikuntzaren edo zerbitzuaren funtzionamendu onarekin lotuta dago. Sektore baitako bermeak dira eta Taldeak jarduten duen herrialde bakoitzeko legezko eskakizunen arabera baldintza estandarrak jasotzen dituzte. Halaber, Taldeak antzeko bermeak ditu azpikontratista nagusiekin, eta, beraz, ez da berme-hornidura esanguratsurik ematen.

Urtebete baino gehiagokoa izaten da kontratu horien iraupena. Kasu horietan, fakturazio- eta ordainketa-egutegiak proiektuaren mugariak lortzearekin eta obraren aurrerapenarekin lotuta daude, eta ez dute alde handirik aintzatetsitako diru-sarreretatik; beraz, ez dago finantzaketa-osagai esanguratsurik.

Obra zibila, seinaleztapena eta ingeniari-tza-zerbitzuak eraikitze-ko kontratu-etan, diru-sarrerak eta emaitzak zenbatetsitako aurrerapenaren neurketaren arabera erregistratzen dira, aurrekontuan sartutako guztizko kostuen arabera.

CAF Taldeak alde bakar-eko balio-gabetze-etan aplika daitekeen araudi-esparrua aztertzen du kontratu bakoitzaren kasuan, egun horretara arte emandako zerbitzua kobratze-ko eskubidea bermatze aldera, kostua eta merezitako marjina islatzen dituen prezioan.

– Mantentze-lan-eko kontratuak

CAF Taldeak tren-eko, autobu-eko eta sisteme-ko mantentze-lanen zerbitzuak eskaintzen ditu (CAFek entregatu-eko materialean zein beste batzuek entregatu-ekoan). Era askotakoa izaten da mantentze-lan-eko kontratu-aren iraupena, bezero-aren mantentze-estrategi-aren eta behar-aren arabera.

Diru-sarrera horiek kontratu bakoitzean negoziatzen diren kanon batzuetan oinarrituta ezartzen dira, eta kontratu-aren bizialdi osoko diru-sarrerak une bakoitzeko gauzate-ehuneko-koa hobekien islatzen duen metodo-aren arabera aitortzen dira. Hileroko fakturazioa duten urte anitzeko proiektu-etan, zerbitzua egiteko balio-ak linealak direnean, egindako fakturazioa diru-sarrer-aren balio-idea dela barneratzen da, eta ez dago finantzaketa-osagai esanguratsurik.

Hala ere, zerbitzua egiteko balio-ak linealak ez diren mantentze-kontratu-etan, batez ere garrantzi handiko berrikuspenak edo konponketa-lan handiak aurrez ikusten direnean, horietako bakoitzean egin beharreko kostua kalkulatu-ten da, egindako fakturazio-etatik konponketa handiak gertatzen diren aldi-erata berezita, eta diferentzia hori honela erregistratu-ten da: “kontratu-aren arabereko pasibo” ez-korronteak edo korronteak, konponketa handi horiek 12 hilabete baino gehiagoko edo gutxiagoko epean egiteko aurreikuspena dagoen kontuan hartuta.

f.2) Une jakin batean asebetetzen diren lan-aren obligazioak

– Autobu-aren salmenta

CAF Taldeak hiri-garraiorako autobu-ak saltzen ditu ibilgailu diesel-ekin, elektriko-ekin, hidrogeno bidezko-ekin eta autobu hibrido-ekin eskaintza zabalarekin.

Kontratu mota horien helburua da bezero-aren tipologi-aren arabera aldaketa txikiak eskaintzen dituzten produktuak fabrikate-zea. Aldaketa horiek ez dituzte ezaugarri teknikoak nabarmen aldarazten. Aktibo-ak ez da transferitu-ten sarrerak kontabilizatu-ten diren unera arte. Kontratu-baldintzetan entrega-epe bat ezartzen da, eta berandute-ka-usetan zigorrak egon daitezke. Kausa teknikoak edo beste faktore batzuk direla eta, autobu-ak entregate-ko unean bezeroak onartuko ez balitu, CAF Taldeak ez ditu sarrerak aitortuko autobu-aren onarpen formala gertatu arte.

Era berean, Taldeak autobu-aren bermealdi baterako konpromisoa hartzen du, legean aurrez ikusitako-aren arabera eta sektoreko praktiken arabera, eskatutako mantentze-lanak eta produktu-aren higadura kontuan hartu gabe. Zuzendaritzak egokitzat jotzen du berme bidezko etorkizuneko erreklamazio-erako hornidura, berme-erreklamazio-er buruzko informazio historikoan oinarrituta, bai eta kostuari buruzko iraganeko informazioa etorkizuneko erreklamazio-eratik diferentia izan daitekeela iradokitzen duten joera berrietan ere.

Kontratu horiek gauzate-ko epea laburra da, eta bezero-arentzako fakturazioa bezeroak autobu-ak onartzen dituen uneari lotuta dago funtsean; beraz, ez dago finantzaketa-osagai esanguratsurik.

Autobu-aren kontratu batzuetan, berrerosketa aukerak (buyback izenekoak) daude. Kasu horietan, kontrola bezeroari transferitu zaion kasu kasu aztertzen da. Kontratu mota horiek aktibo-aren berrerosketa obligazio gisa (forward kontratu) edo bezeroak eskatuta aktibo-aren berrerosketa betebeharrak (put aukera) gisa gauza daitezke.

Kasu horietako transferentzia-irizpidea bezeroak aukera hori gauzate-ko pizgarri ekonomiko esanguratsurik baduen ala ez ikustean datza. Bezeroak berrerosketa-aukera erabiltze-ko pizgarri ekonomiko-koa duela ulertzen bada, sarrera errentamendu operatibo gisa aitortzen da transakzio-erik hasi eta berrerosketa-aukeraren datara arteko epe osoan (3.1 eta 21. ohar-erak).

Bezero-arentzat pizgarri ekonomiko-erik badagoen ondorioztate-ko kontuan hartzen den faktore nagusia honako hauen arteko alderaketa izaten da: berrerosketa-er prezioa eta une horretako autobu-merkatuak egindako balio-estimazioa.

Bezeroak aukera hori erabiltze-ko pizgarri ekonomiko-erik ez duela ondorioztate-ko gero, sarrera itzulke-er-eskubide-erekin salmenta-er-erdu-aren arabera aitortzen da. Kasu horretan, sarrer-aren proportzio handi bat autobu-aren entregate-er-ekin batera aitortzen da. Gainera, itzulke-er-pasibo-ak eta itzulera-eskubide-erengatik aktibo-ak aitortzen dira egoera-balantze bateratu-an. Azkenean autobu-aren itzuliko ez balitz aukera erabiltze-ko datan, pasibo-ak sarrera gisa aitortzen da, eta aktibo-ak gastu gisa (21. oharra).

– Errodajeak, ordezeko piezak eta birgaitze txikiak

Gainera, Taldeak beste produktu batzuk (muntatutako ardatzak, gurpilak, ardatzak eta erreduzitaileak) ere saltzen ditu trenen merkaturako, eta baita material gurgildunarekin zein autobusekin lotutako beste ordezeko pieza batzuk ere. Gainera, bezeroak eskaten duenean, birgaitze-zerbitzuak egiten ditu. Kasu horietan, taldeak diru-sarrerak aitortzen ditu bezeroak aktibo horien kontrola lortzen duenean eta jarduteko betebeharra betetzen denean.

f.3) Alderdi komunak

Kontratuetan sor daitezkeen galerak zenbateko osoaz erregistratzen dira, galera horiek ezagutzen direnean edo zenbatets daitezkeenean.

Taldeak erreklamazioengatik eta kontratuaren irismeneko aldaketengatik diru-sarrerak erregistratzen ditu soilik bezeroak erreklamazioa/aldaketa onartu duenean eta kontratua edo antzeko legezko dokumentu baten bidez onartu izanaren ebidentzia dagoenean.

Egindako diru-sarreraren, kontratu bakoitzean aurrez ikusitako emaitzaren eta aurrerapenaren neurketaren arabera, galdu-irabazien kontu bateratuaren kargura baja ematen zaie izakinei, eta egoera finkatuaren balantzearen aktiboaren existentziak epigrafean abonatzen dira (11. oharra).

Finantza-aktiboekin lotutako sarrerak

Finantza-aktiboetatik jasotako interesak aitortzeko, interes-tasa efektiboaren eta dibidenduen metodoa erabiltzen da akziodunak horiek jasotzeko duen eskubidea onartzen denean. Nolanahi dela ere, erosketa ondoren sortutako finantza-aktiboaren interesak eta dibidenduak galera eta irabazien kontu bateratuko diru-sarreratzat aitortzen dira.

g) Sarrerak aitortzearekin lotutako balantze-saldoak

Diru-sarreraren aitortzea ez bezala, bezeroari fakturatzen zaizkion zenbatekoak kontratuan ezarritako mugarrietan oinarritzen dira. Obra bakoitzeko onartutako sarreraren diferentzia (3.f. oharra) eta horregatik fakturatutako zenbatekoa honela erregistratzen da:

- Positiboa bada, "Zordun komertzialak eta kobratu beharreko beste kontu batzuk - Salmenten araberrako bezeroak eta zerbitzuak ematea" (12. oharra) epigrafe baitako "Kontratuko aktiboak" gisa.
- Negatiboa bada, "Hartzekodun komertzialak eta ordaindu beharreko beste kontu batzuk – Beste hartzekodun batzuk" eta "Beste pasibo ez-korrante batzuk" ataletako "Kontratuko pasiboak" gisa (12. oharra)

h) Zorren sailkapena: epe laburrekoak ('korrantea') eta luzekoak ('ez-korrantea')

Aktibo eta pasibo korranteetan, aplikagarri den araudian ezartzen den moduan, konpainiaren ziklo normalaren zati direnez, egikaritze-epea hamabi hilabete baino gehiagoko epean gauza daitezkeen kontu-sailak sailkatzen dira (kontratuko aktiboak, kontratuko pasiboak eta hornidura korranteak). Kontu-sailak oso-osorik kontuan hartuta, administratzaileen estimazioen arabera, aktibo korranteak epe laburrean egingo dira batez ere eta, edonola ere, hamabi hilabetera baino gehiagora egin beharreko pasibo korranteek hamabi hilabetera baino gehiagora egingo liratekeen aktibo korranteak gaudituko dituzte (12. eta 20. oharrek).

i) Dirulaguntza ofizialak

Jasotako dirulaguntzak zenbateko, irizpide hauek erabiltzen dituzte Taldeko sozietateek:

- Itzultzekoak ez diren kapitaleko dirulaguntzak diruz lagundutako aktiboaren balio txikien gisa erregistratzen dira, behin betiko ematen direnean, dagokien zenbatekoarekin, eta emaitzen kontura eramaten dira, diruz lagundutako aktiboaren amortizazio-eritmoaren arabera.
- Ustiapeneko dirulaguntzei dagokienez, behin betiko ematen dituztenean eramaten dira emaitzen kontura.

j) Enplegu osteko prestazioak

Sozietate bateratuek erretiro edo heriotzengatik beren langileetako batzuekin dituzten obligazioak mantentzen ditu Taldeak, aseguru-konpainia independenteetan gordailututako edo gordailatze bidean diren kanpo-funtsetako prestazio eta ekarpen jakin batengatik prima ordainduta hornitzen dira. Langileen kolektibo ugariarako 2021ean eta 2020an bideratutako

zenbatekoa 7.213 mila eta 7.679 mila eurokoa izan da. 2021eko eta 2020ko ekitaldietako irabazi eta galeren kontu bateratuetan konpromiso horiek izandako inpaktua 7.512 mila eta 5.146 mila eurokoa izan da "Pertsonaleko gastuak" epigrafearen kargura. 2021ean, hipotesi aktuarialean izandako aldaketan ondorioz 2.788 mila euroko galera erregistratu da zuzenean ondare garbian, irabazi eta galera aktuarialak direla eta (hipotesi aktuarialean izandako aldaketekin lotutako galera 2.482 mila eurokoa izan zen 2020ko ekitaldian).

Sortzapen-printzipioari jarraiki, 2021eko abenduaren 31n, Taldeak 820 mila euroko zenbatekoa duen aktibo korrontea eta 3.811 mila euroko pasibo korrontea du erregistratuta egoera-balantze bateratuan, aditu independente batek kalkulatuta. Zenbateko hori zehaztutako prestazio-konpromisoen oraingo balioaren eta "aktibo atxikitza" jotzeko beharrezko baldintzak betetzen dituzten aktiboen arrazoizko balioaren arteko aldea da (280 mila euroko aktiboa eta 721 mila euroko pasiboa 2020ko abenduaren 31n). Dagokion ekitaldiko emaitzen kontu bateratuan erregistratu behar dira hartutako konpromisoari gerora egiten zaizkion aldaketak (15 eta 23 oharra).

Hirugarren independente batek eginiko azterketa aktuarialeko hipotesietan, merkatu mota bati deskontatu zaizkio etorkizuneko konpromisoak, betiere iraganeko soldata-igoeren antzekoen arabera.

Kokapen jakin batzuetako langile guztien urteko kotizazioen % 2,3ko ekarpena egin du (2020ko ehuneko berbera) Erakunde kontrolatzaileak gizarte-aurreikuspeneko erakunde batera, indarrean den hitzarmen kolektiboaren arabera (23., 24. eta 25. oharra).

Azkenik, hainbat mendeko sozietate langileekin beste konpromiso batzuk dituzte haien herrialdeko legeek hala behartuta. Arrazoi hori dela medio, "Hornidura ez-korrontea" eta "Hornidura korrontea" epigrafeetan erregistratutako horniketa, 2021eko abenduaren 31n, 8.352 eta 3.105 mila eurokoa zen, hurrenez hurren (7.408 eta 3.401 mila euro 2020ko abenduaren 31n - 20. oharra).

k) Irabazien gaineko zerga

Sozietateen Gaineko Zerga eta atzerriko sozietate bateratuetako antzeko gainerako zergak galeren eta irabazien kontu bateratuan erregistratzen dira, ondare garbian zuzenean erregistratzen den transakzio baten ondorio ez badira behintzat; hala badira, ondare garbian erregistratzen da dagokion zerga ere.

Geroratutako zergarengatiko pasiboak onartzen zaizkie denbora-alde aplikagarri guztiei, salbu eta, oro har, merkataritza-funtsaren hasierako onespentik sortua bada denbora-aldea. Bestalde, zerga geroratuarengatiko aktiboak (oinarri ezargarri negatiboekin, konpentsatzeko dauden kenkariekin eta denbora-aldeekin identifikatuak) kasu bakarrean onartzen dira: uste baldin bada erakunde bateratuek gerora izango dutela behar adina zerga-irabazirik (eskari-zorroak estaltzen duenik, alegia) haien kontura diru bihurtzeko. CAF Talde Bateratuan, eskaera-zorroak estaltzen duena jotzen da irabazi nahikotzat.

Zerga geroratuarengatiko aktibo eta pasibo guztiak aktibo eta pasibo ez-korrontetzat sailkatu dira.

l) Errentamenduak

Taldea errentari gisa

Kontratu bat errentamendua den edo errentamenduren bat duen aztertzen du Taldeak kontratuaren hasieran. Taldeak aktiboan eta dagokion pasiboan erabiltzeko eskubidea aitortzen die errentamendu-kontratu guztiei, epe laburrekoei (12 hilabete edo gutxiago irauten dutenak hasiera-datatik) edo balio txikikoei izan ezik (FINAK emandako balioa, 5.000 dolar amerikar, erreferentziatza hartuta). Kasu horietan, Taldeak errentamenduaren ordainketak gastu operatibo gisa aitortzen ditu modu linealean kontratuak iraun bitartean.

Identifikatutako kontratuekin lotuta, errentamendu gisa aitortu ahal izateko arauak ezarritako baldintzak betetzen dituztela aztertu da, hau da:

- a) Aktibo bat identifikatuta egotea (banakatuta izanda edo haren "zati bereizgarria"), eta haren gain, kontratuko klausulen arabera, erabilera bideratzeko eskubidea izatea.
- b) Aktibo horren erabileratik eratorrita, aktiboaren erabileraren ondoriozko irabazi ekonomiko guztiak eskuratzeko eskubidea izatea errentamendu-aldian zehar.

Arau horri atxikitako errentamenduek, batez ere, eraikin komertzialei egiten diete erreferentzia, baita biltegian erabiltzeko makina batzuei ere.

Errentamenduagatiko pasiboa hasiera batean hasierako datan ordaintzeke dauden errentamenduagatiko ordainketen uneko balioaren arabera baloratzen da, Taldearen mailaguen interes-tasa gorakorraren arabera deskontatuta, arauak aurrez ikusitakoaren arabera, errentamenduetako interes-tasa zehazteko garaian dagoen zailtasuna dela eta. Tasa horri dagokionez, errentamendu-kontratu bakoitzerako tasa espezifikoa erabili da, kontratuaren jabe den sozietatea zer herrialdetan dagoen eta kontratuaren epeak kontuan hartuta

Honako hauek dira kalkuluan sartutako errentamenduagatiko ordainketak:

- Errentamenduarekin lotutako ordainketa finkoak (dagokionean, errentatzaileari emandako pizgarriak deduzituta).
- Hondar-balioaren bermeengatik ordaindu beharreko esperotako zenbatekoa.
- Erosketa-aukera exekutagarrien zenbatekoa, haien exekuzioak probabilitate handia baldin badu, betiere.
- Errentamendua bertan behera uzteagatik zigorren ordainketak, erabilitako epeak baliogabetze-aukera erabili izana islatzen badu.

Errentamenduagatiko pasiboa gerora baloratzen da, haren kontularitzako balioa handituta pasibo horren finantza-karga islatzeko (benetan izan den interes-tasaren metodoa erabilia) eta egindako ordainketengatik kontularitzako balioa murriztuta. Errentamenduagatiko pasiboen itzulketa finantzaketa-jardueren fluxu gisa aurkeztu dira, 16. FINAren arabera.

Taldeak errentamenduagatiko pasiboa berriz ebaluatzen du (eta erabilera-eskubideagatik dagokion doiketa egin dio aktiboari) kasu hauetan:

- Erosketa-aukera baten exekuzioaren gaineko balorazioa edo errentamenduaren epea aldatzen denean. Kasu horretan, errentamenduagatiko pasiboa berriz kalkulatzeko da berrikusitako deskontu-tasa erabilia.
- Etorkizuneko ordainketak aldatzen direnean indize baten aplikazioaren ondorioz edo hondar-balioan izandako aldaketaren ondorioz. Kasu horietan, errentamenduagatiko pasiboa berriz kalkulatzeko da dagoen deskontu-tasa erabilia.
- Errentamendu-kontratu bat aldatzen denean edo errentamendu berrizat hartzen ez denean. Kasu horretan, errentamenduagatiko pasiboa berriz kalkulatzeko da epe berria eta berrikusitako deskontu-tasa erabilia.

Erabilera-eskubideagatiko aktiboa honela osatzen da: errentamenduagatiko pasiboaren hasierako balorazioa eta errentamenduaren hasieran aurrez egindako ordainketak. Horri kentzen zaio jasotako edozein pizgarri eta hasierako edozein kostu. Aktibo hori gerora baloratzen da, kostuari metatutako amortizazioa eta narriadurak kenduta.

Erabilera-eskubideagatiko aktiboak kontratuaren aldiaren modu linealean amortizatzen dira, eta narriadura izan dezakete. Aktiboak erosketa-aukeraren balioa islatzen badu, amortizazio-aldia errentan dagoen ondasunaren bizitza erabilgarria izango da. Amortizazioa errentamenduaren hasiera-datan hasten da.

Taldea errentatzaile gisa

Taldea errentatzaile da autobusen kontratu batzuetan (3.f oharra). Jabetzaren arrisku eta irabaziak errentariari transmititzen zaizkiola kontratuan ezarrita dagoen errentamenduak finantza-errentamendutzat hartzen dira, eta gainerako kasuak errentamendu operatiboak dira.

Errentamendu operatiboaren kasuan izandako sarrerak modu linealean onartzen dira errentamenduaren aldiaren, berrerosketa-aukeraren prezioarekin minoratuta. Errentamendu operatiboaren negozioaz ioan eta kontratuaren sinaduran sortutako hasierako zuzeneko kostuak errentan dagoen ondasunaren kontularitzako balioari gehitzen zaizkio eta modu linealean aitortzen dira errentamenduaren aldiaren zehar.

m) Emakida administratiboak

Emakida-kontratuak emakida ematen duen erakunde publikoaren eta CAF Taldeko sozietateen arteko akordioak dira eta horien bidez, zerbitzu publikoak eskaintzen dituzte; hala nola tren-lineen prebentzioarako mantentze-lanak, zuzentzeko-lanak eta berrikuspenak. Horretarako, azpiegitura ustiatzen da. Bestalde, zerbitzua eskaintzetik etorritako diru-sarrerak erabiltzaileen eskutik edo, batzuetan, emakida emailea den erakundearen eskutik jasotzen dira. Erakunde horrek arautzen ditu zerbitzua ematearen prezioak.

Emakida-eskubideak, normalean, denbora-tarte jakin batean zerbitzua ustiatzeko monopolioa izatea esan nahi du. Aldi hori igarotakoan, zerbitzua eskaintzeko beharrezkoa den eta emakidari dagokion azpiegitura emakida-emaileari itzultzen zaio, normalean, ordainik gabe. Emakida-kontratuak azpiegituraren kudeaketa edo jarduera bere baitan hartzea ezinbesteko

baldintza da. Era berean, kontratuaren indarraldian emakidaren zerbitzua eskaintzeko beharrezkoak diren elementu guztiak eskuratzeko edo eraikitzeko betebeharra ere izaten da.

Emakida-kontratu horiek "Zerbitzuen emakida egiteko akordioak" 12. FINAIBan xedatutakoaren bidez erregistratzen dira. Oro har, bi fase argi bereizi behar dira. Lehenengoan, emakida-emaileak eraikuntza- edo hobekuntza-zerbitzuak eskaintzen ditu eta "Bezeroekin egindako kontratuetatik etorritako sarrerak" 15. FINA araua aintzat hartuta duen aurrerapen mailaren arabera aitortzen dira, aktibo ukiezin edo finantza-aktibo batean kontrapartidarekin eta, bigarren fasean, berriz, aipatutako azpiegituraren hainbat mantentze- edo ustiapen-zerbitzu eskaintzen dira, eta horiek arau berean ezarritako moduan aitortzen dira.

Aktibo ukiezin bat aitortzen da emakidadunak demanda-arriskua bere gain hartzen duenean eta finantza-aktibo bat aitortzen da demanda-arriskua emakida-emaileak hartzen duenean bere gain. Emakidadunak kontratu-eskubide baldintzarik gabekoa du, eraikuntza- edo hobekuntza-zerbitzuen kobrantzak jasotakoan. Kostu amortizatuko emakiden finantza-aktiboa neurtzearen ondoriozko finantza-sarrera galera eta irabazien kontu bateratuko "Negozio-zifraren zenbateko garbia" epigrafean erregistratuta dago. Taldeak bateratutako emakidak (9. oharra) finantza-aktibotzat hartzen dira, erregistratzeko modu horretarako beharrezko baldintzak betetzen direlako.

n) Hornidurak eta pasibo kontingenteak

Obligazioak identifikatzeko garaian, Erakunde kontrolatzaileak honako hauek bereizten ditu:

- Hornidura: oraingo betebeharrak (legezkoa edo inplizitua) iraganeko gertaeren ondorioz, baldin eta litekeena bada onura ekonomikoak dituzten baliabideen irteera beharrezkoa izatea betebeharra likidatzeko eta betebeharraren zenbatekoaren estimazio fidagarria egin ahal izatea.
- Pasibo kontingentea: iraganeko gertaeretatik sortzen den obligazio posible bat, Taldearen kontrolatik kanpo geratzen den etorkizuneko gertaera bat edo gehiago gertatzearen edo ez gertatzearen bidez soilik berretsiko dena; edo gerta daitezkeen obligazio posibleak, gertaezinak direnak edo fidagarritasunez zenbatetsi ezin daitezkeenak.

Hornidurak aitortzen dira, obligazioa likidatu behar izatea litekeena denean eta zenbatekoa fidagarritasunez neur daitekeenean. Pasibo kontingenteak ez dira erregistratzen eta urteko kontu bateratuetan soilik informatzen dira, negozio-konbinazioetatik sortzen direnak izan ezik.

Ekitaldi-itxieran dagoen obligazioa likidatzeko beharrezkoa izango den gastuaren estimazio hobereanean oinarrituta aitortzen dira hornidurak. Hornidurak erabat edo partzialki itzultzen dira jada ez daudenean edo obligazioak murrizten direnean, hurrenez hurren.

Bermeen ondoriozko hornidurak proiektu baten arrisku eta onura esanguratsuak bezeroari transmititzen zaizkion ulean aitortzen dira.

Kostu bidezko kontratuetan aurrez ikusitako galerak kontabilizatuko dira kontratuaren guztizko kostuen estimazio onenak kontratuko aurrez ikusitako diru-sarrerak gainditzen dituenean.

Hornidurak deskontatzen dira espero diren gastuen oraingo balioa islatzeko, diruaren denbora-balioaren eragina esanguratsua denean.

4. ERAKUNDE KONTROLATZAILEAREN EMAITZAREN BANAKETA

Ekitaldiko emaitza aplikatzeko proposamena, Erakunde kontrolatzaileko administratzaileek egin dutena eta Akziodunen Batzar Orokorraren onarpenaren mende egongo dena, honako hau da:

Banaketa	Mila eurotan
Banaketaren oinarria	
Galera eta irabazien kontuko saldoa	47.768
Aplikazioa	
Dibidenduetara	34.281
Borondatezko erreserbak	13.487

Dibidenduetara bideratutako zenbatekotik, dagoeneko onartu dira, 2021eko urriaren 6an, 13,7 milioi euroko konturako zenbatekoak, erantsitako egoera-balantze bateratuko ondare garbiaren "Konturako dibidendua" epigrafean kontabilizatuta daudenak.

Administratzaileek 2021eko urriaren 6an formulatutako behin-behineko likideziaren kontabilitate-egoera, dibidenduak banatzeko likidezia nahikoa dagoela adierazten duten legezko betekizunen arabera, honako hau izan zen:

	Mila eurotan
Ekitaldiko emaitza	21.772
Hornitu beharreko erreserbak	-
Irabazi banagarria	21.772
Proposatutako konturako dibidendua	13.712
Eskudiruaren likidezia	333.752
Erabili gabeko kreditu-lineak	300.500
Likidezia, guztira	634.252

5. FINANTZA ARRISKUEN KUDEAKETA

CAF Taldea egiten dituen jardueri eta lan egiten duen herrialde eta merkatu ugarietara atxikitako hainbat arriskuren mende dago, eta bere helburuak lortzea eragotz dezakete horiek.

Arrisku horien artean, finantza-arriskuak daude: merkatuko arriskua (kanbio-tasaren arriskua, interes-tasaren arriskua eta lehengaien prezioen arriskua barne), kreditu-arriskua, likidezia- eta finantzaketa-arriskua.

Finantza-merkatuen ziurgabetasuna kudeatzeari arreta berezia jarri dio CAF Taldeak, eta saiatzen da Taldearen helburuak lortzeari dagokionez horrek eragin ditzakeen aurkako kalteak murrizten.

Taldearen Finantza Sailak finantza-arriskuen jarraipena eta kontrola identifikatzen, aztertzen, ebaluatzen, tratamendua definitzen eta egiten du, Administrazio Kontseiluak ezarritako finantza-arriskua kudeatzeko politika espezifikoaren eta arriskuak kontrolatzeko eta kudeatzeko politika orokorraren arabera.

a) Merkatu-arriskua

Merkatuko arriskua Merkatuko Arriskuen Politikan ezarritako printzipioen arabera kudeatzen da CAF Taldean.

a.1) Eskudiruaren fluxuen eta arrazoizko balioaren interes-tasaren arriskua

Interes-tasaren arriskua merkatuko interes-tasetan gertatzen diren mugimenduen ondorioz Taldearen finantza-aktiboen edo -pasiboen balioan aldaketak gertatzea izaten da. Politikaren arabera, finantzaketa-eragiketarako kostuari, epeari eta arriskuari dagokienez egoera egokian egiten dira. Uneoro hartzen da kontuan finantzaketa-iturri edo -tresnen aprobetxamendu egokia. Zehatzago esanda, interes-tasa finkoaren eta aldakorraren (gehienetan Euriborra) artean zortzapen-egitura orekatua mantentzea ezartzen da helburu gisa (eta merkatuek ahalbidetzen duten tokiraino). Horrekin lotuta, ezarritako baldintza da finantzaketa-kostuaren eta interes-tasaren aldaketa-arriskuaren arteko balantze egokia mantentzea.

Horrekin lotuta, 2021eko abenduaren 31ko finantza-zorpetzearen zati handi bat honako bi hauekin lotuta zegoen: Brasilen eta Mexikon lortutako emakidekin (9 eta 16 oharrak); eta Taldeko Erakunde kontrolatzaileak bere jardueraren finantzatzeko duen zorrarekin, Solaris Taldeari dagokion zorrarekin eta Taldeko beste sozietate batzuek dutenarekin.

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n honakoa zen Taldearen zorraren interes-tasaren arriskua (16. eta 17. oharrak):

		Milioi euro							
		2021/12/31			2020/12/31				
Indize nagusia	Aldakorra	Finkoa		Guztira	Aldakorra	Finkoa		Guztira	
		Aseguru-kontratuarekin	Aseguru-kontraturik gabe			Aseguru-kontratuarekin	Aseguru-kontraturik gabe		
Ctrens – BNDES	TJLP	71,4	-	-	71,4	84,3	-	-	84,3
Provetren – Banku-sindikatu	LIBOR	41,5	-	-	41,5	9,0	48,0	-	57,0
Erakunde kontrolatzailea (CAF SA)	EURIBOR	253,6	25,0	372,5	651,1	267,0	25,0	348,1	640,1
CAF Investment Projects SAU	EURIBOR	19,9	-	-	19,9	19,9	-	-	19,9
Solaris Taldea	EURIBOR+WIBOR	171,1	-	-	171,1	164,3	-	-	164,3
Taldeko gainerako sozietateak		1,6	-	-	1,6	12,0	-	-	12,0
Guztira		559,1	25,0	372,5	956,6	556,5	73,0	348,1	977,6

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n zegoen saldoa kontuan hartuta, kanpoko baliabideen erreferentziatutako interes-tasaren batez bestekoa oinarritzko 100 puntu handiagoa izan balitz gainerako aldagaiei bere horretan eutsita eta deskribatutako estaldura-politikak kontuan hartuta, finantza-zorretik etorritako finantza-gastua 5.591 eta 5.565 mila euro handituko zen hurrenez hurren eta gutxi gorabehera.

Aldearen tasa finkoko zorpetzearen arrazoizko balioa ez da liburuetan duen balioaren oso desberdina.

Horrez gain, Taldeak eta partaidetzaren metodoa aplikatuta kontabilizatutako sozietateek finantza-truke desberdinak dituzte kontratatuta, beren finantza-zorren nominalarekin lotuta. Finantza-trukeko kontratu horiek aipatzen dituzten interes-tasaren oinarritzko 100 puntuko igoera izanez gero, erantsitako egoera-balantze bateratuaren "Beste emaitza integral bat - Estaldurako eragiketak" epigrafean izango lukeen eragin positiboa 6.980 mila eurokoa izango litzateke.

a.2) Truke-tasaren arriskua

Nazioartean dihardute CAF Taldeko sozietateek eta, horrenbestez, truke-tasaren arriskupean daude, dibisekin eragiketak egiteagatik (une honetan, Amerikako dolarra, Brasilgo erreala, libera esterlina, Poloniako zloty-a, Suediako koroa, Australiako dolarra, Saudi Arabiako riala, Mexikoko peso, Japoniako yena, Kolonbiako peso, Zeelanda Berriko dolarra, Israelgo shekel, Turkiako lira, Kanadako dolarra, Taiwaneko dolarra eta Hungariako florina, besteak beste).

Nazioarteko bere lanak direla eta Taldeak aurre egin behar dion kanbio-tasaren arriskua Merkatuko Arrisku Politikaren arabera kudeatzen da. Arrisku hori murriztera bideratutako hainbat estrategia aurrez ikusten du eta, horien artean, adibidez, hauek: finantza-estaldurak edo estaldura naturalak zehaztea, kanbio-tasaren fluktuazio edo gorabeherak etengabe monitorizatzea eta beste neurri osagarri batzuk.

Politika horren printzipioek xedatutakoa betez, oro har, Taldeak hirugarren batzuei bideratzen die (kostua arrazoizkoa denean) Taldearen moneta funtzionalarekiko ezberdina den dibisatan artikulatutako kontratuetako kanbio-tasaren arriskua. Estaldura horien helburua sinatutako kontratuetan dibisen gorabeheren eragina saihestea da. Horri esker, Taldearen emaitzak bere jardura industrialaren eta zerbitzuen isla zehatza izatea lortu nahi da.

Ondorengo dibisek % 10eko devaluazioa izan dute euroarekiko, abenduaren 31ko itxierako truke-tasa eta kontratatutako aseguruak (17. oharra) kontuan hartuta. Horren aurrean, honakoa izan da 2021eko eta 2020ko ekitaldietako emaitzen kontu bateratuan izandako inpaktua:

Mila eurotan

Dibisa	2021		2020	
	Esposizioa	Irabazia/ (Galera)	Esposizioa	Irabazia/ (Galera)
Brasilgo erreala	32.968	(3.297)	23.480	(2.348)
Libera esterlina	(3.588)	359	3.491	(349)
Mexikoko pesoa	14.225	(1.422)	19.420	(1.942)
Poloniako zlotya	(38.989)	3.899	(44.940)	4.494
Taiwaneko dolarra	-	-	36.667	(3.667)

Poloniako zlotyari dagokion truke-tasaren aldaketak aurkako eragina izango luke moneta horren adierazitako atzerriko inbertsio garbiaren gainean. Gainerako dibisek emaitza-kontuan duten eragina ez da esanguratsua.

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, Taldea moneta funtzionala euroa ez den filialetako inbertsio garbiaren gaineko truke-tasaren arriskuaren mende dago Estatu Batuetako dolarraren kasuan izan ezik, harekiko esposizioa partzialki estalita baitago.

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n euroa ez den beste moneta funtzionalen bat duten mendeko sozietateetako aktiboen eta pasiboen kontrabalioa, milaka eurotan, banakapen honen arabera da:

Kontrabalioa, mila eurotan

Dibisa	2021/12/31			2020/12/31		
	Aktiboak	Pasiboak	Esposizio garbia	Aktiboak	Pasiboak	Esposizio garbia
Txileko pesoa	16.734	14.276	2.458	17.686	15.730	1.956
Mexikoko pesoa	218.299	166.186	52.113	163.138	143.711	19.427
Brasilgo erreala	282.108	167.596	114.512	305.672	174.303	131.369
Estatu Batuetako dolarra (3.d oharra) (*)	395.860	172.358	39.048	427.916	209.076	44.676
Libera esterlina	199.075	139.622	59.453	146.154	93.249	52.905
Aljeriako dinarra	2.573	453	2.120	3.019	940	2.079
Turkiako lira	3.750	2.375	1.375	2.888	1.357	1.531
Indiako errupia	8.585	435	8.150	8.166	544	7.622
Australiako dolarra	100.474	98.676	1.798	54.298	53.284	1.014
Saudi Arabiako riyala	51.713	27.891	23.822	31.240	22.441	8.799
Zeelanda Berriko dolarra	7.844	4.168	3.676	11.209	8.238	2.971
Taiwaneko dolar berria	7.238	674	6.564	11.366	5.364	6.002
Maurizioko errupia	3.295	1.712	1.583	4.555	3.469	1.086
Poloniako zlotya	690.811	429.110	261.701	720.919	480.257	240.662
Suitzako frankoa	8.329	5.791	2.538	9.215	5.510	3.705
Norvegiako koroa	6.549	8.582	(2.033)	6.165	8.681	(2.516)
Suediako koroa	250.680	209.151	41.529	215.182	164.241	50.941
Beste batzuk	33.228	29.294	3.934	24.359	21.880	2.479
Guztira	2.287.145	1.478.350	624.341	2.163.147	1.412.275	576.708

(*) 2021eko abenduaren 31n, atzerriko inbertsio garbiaren estaldurak (17. oharra) 184.454 mila euroko zenbatekokoak dira ekitaldiaren amaierako truke-tasa aplikatuta (174.164 mila eurokoak 2020ko abenduaren 31n).

Dibisa guztien % 10eko guztizko igoera edo murrizketa dela eta, Taldearen ondare garbiko eragina 62.434 mila eurokoa izan da 2021eko abenduaren 31n (57.671 mila eurokoa 2020ko abenduaren 31n), zerga-inpaktua kontuan hartu aurretik.

Hona hemen atzerriko moneta duten mendeko sozietateen saldo nagusien banakapena, kontu-sailen ezaugarrien arabera:

Saldoen izaera	Kontrabaliao, mila eurotan			
	2021/12/31		2020/12/31	
	Aktiboak	Pasiboak	Aktiboak	Pasiboak
Merkataritza-funtsa	101.969	-	102.568	-
Beste ibilgetu ukiezin batzuk	144.203	-	152.026	-
Ibilgetu materiala	201.651	-	203.970	-
Finantza-ibilgetua eta zerga geroratu aktiboak	458.794	-	450.562	-
Beste aktibo ez-korrante batzuk	5.129	-	6.592	-
Izakinak	434.570	-	399.535	-
Zordun komertzialak eta kobratu beharreko beste kontu batzuk	619.327	-	612.590	-
Beste aktibo korrante batzuk	155.088	-	92.363	-
Eskudirua eta beste zenbait aktibo likido baliokide	166.414	-	142.941	-
Pasibo ez-korrantea	-	565.946	-	533.239
Pasibo korrantea	-	912.404	-	879.036
Guztira	2.287.145	1.478.350	2.163.147	1.412.275

a.3) Lehengaien prezioen arriskua

Lehengai nagusiei dagokienez, proiektu berri bakoitza indarrean sartzean egiten ditu eskariak eta hitzartzen du prezioa Taldeak. Horri esker, lehengaien prezioek izan dezaketen goranzko bilakaerak kontratuko marjinetan modu negatiboan eragina izateko arriskua estal dezake.

b) Kreditu-arriskua

Kobratu beharreko kontuak eta abian dauden Taldearen lanak hainbat herrialdetan kokatutako bezeroei dagozkie. Tren arloko proiektu gehienetan, proiektuak aurrera egin ahala neurritan egindako ordainketak jasotzen dituzte kontratuek.

Ohiko jarduera da Taldeak esportazio-kontratuak bertan behera uzteko edo ez ordaintzeko zenbait arrisku bermatzea. Horretarako, esportaziorako aseguru-polizak kontratatzen dira, ELGAko Hitzarmenak gai horietarako dituen arauen arabera. Estaldura egiteko edo ez egiteko erabakia, bezero motaren eta lan egiten duen herrialdearen arabera hartzen da.

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, Taldeak kreditu-aseguruen bidez kobratu beharreko bezeroen kontuen zati bat bermatua du; atzerriko hainbat herrialdetako lanei dagozkie kobrantza horiek eta haietako bakoitzaren arriskua kontuan hartuta dago (12. oharra).

c) Likidezia-arriskua eta finantzaketa

Likidezia eta Finantzaketa Politikak xedatzen duen moduan, likidezia- eta finantzaketa-arriskuaren kudeaketak bere gain hartutako betebeharretatik eratorritako ordainketa-konpromisoak bermatzea, finantzaketa-egitura optimizatzea eta Taldearen soberakinen behar bezala kudeaketa babestea eskatzen du epe luzerako estrategiaren baitan (14.h eta 16. oharrek).

Likidezia- eta finantzaketa-arriskua mekanismo hauen bidez kudeatzen da CAF Taldean:

- Autofinantzaketako ahalik eta maila handieneko negozio-aukerak bilatzea eta hautatzea merkatuetako baldintzen barruan kontratu bakoitzerako. Ibilgailuen fabrikazio-proiektuetan (haiek gauzatzeko batez besteko aldia, gutxi gorabehera, hiru urtekoa izaten da), fakturazioko eta lanak gauzatzeko helburuak baliteke ez egotea denborari dagokionez lerrotatuta eta horrek beti finantza-baliabideak kontsumitzea eragin dezake.
- Zirkulatuzailearen kudeaketa aktiboa ezartzea eta mantentzea kontratatutako proiektu bakoitzeko fakturazioko helburuen betetze mailari modu iraunkorrean jarraituta.
- Epe laburrera, likidezia-posizio sendoari eustea.
- Erabili gabeko finantzaketa-ahalmen soberakinari eutsiz

d) Brexita, finantza-arriskuetan duen eragina

2016ko ekainean Brexita sartu zenean negozio-lerro ugarietan horrek izango lituzkeen ondorioen eta inpaktuaren inguruko azterketa egiteko beharra sortu zen. Erresuma Batuan CAF Taldeak egindako jardura nagusiak honako hauekin lotuta daude: trenen hornidura, mantentze-zerbitzuak eta ingeniarietako zerbitzuak. 2020ko ekitaldia irteerarako trantsizio-aldia izan zen, eta Erresuma Batuen eta Europar Batasunaren arteko harreman-esparru berria negoziatu zuten.

2020ko abenduaren 24an Merkataritza eta Lankidetzak Akordioa lortu zuten Europar Batasunak eta Erresuma Batuak. 2021eko urtarrilaren 1etik indarrean dago akordio hori. Taldeak Erresuma Batuarekin dituen negozioetan normaltasunez lan egiten jarraitzea ahalbidetu zion akordio horrek Taldeari, hortaz, ez du eragin esanguratsurik izan urteko kontu bateratu hauetan. Edonola ere, 2021eko ekitaldian, Brexitarren ondorioak arintzeko sortutako neurri eta ekintza-planen jarraipena eta kontrola mantendu da. Neurri adierazgarrienak honako hauek izan dira: I) aduana-izapideen eta/edo muga-zergen aldatetek eragindako inpaktuen ondoriozko proiektuen eragiketa-arriskuak murriztea, inportazio-baldintzak definituz eta aduanetako ordainketa aurreratuko eskakizunak aztertuz; ii) pertsonen mugimendua murriztea agertoki desberdinetarako, Erresuma Baturako bisatuak igortzeko beharra berrikusiz; iii) Erresuma Batua aintzat hartzen duten aseguruaren estaldura globalak berrikustea. 2022ko ekitaldian indarrean jarraituko dute ekintza-plan eta neurri horiek.

6. SEGMENTAZIOA

a) Segmentazio-irizpideak

Hona hemen urteko kontu bateratuetan CAF Taldeak informazio segmentatua aurkezteko irizpideak:

- Segmentazioa negozio-unitateen arabera egin zen, “Trenen arloa” eta “Autobusak” bereizita.
- Gainera, irizpide geografikoen, eta produktuen eta zerbitzuen taldearen arabera informazioa ere bildu da.

b) Segmentuko informazioaren oinarriak eta metodologia

Segmentuari zuzenean dagozkionak dira haren ohiko sarrera eta gastuak; hortaz, ez da sartu inbertsio-salmenten, berreskuratze-eragiketen edo zor-amaierako eragiketen interes, dibidendu, irabazi eta galerarik. Segmentuen aktiboek eta pasiboek lotura zuzena dute haren ustiapenarekin edo jardura horretara zuzendutako sozietateetako partaidetzarekin.

Segmentazio nagusirako oinarriak Nazioarteko Araudiaren (8. FINA “Segmentu operatiboak”) arabera aztertu ondoren, segmentu nagusizat sailkatu ditu CAF Taldeak izan dituen bi negozio-unitateak, haien antolakuntza-egitura, kudeaketa eta administrazio- eta zuzendaritza-organoetarako barne-informazioko sistema direla eta, eragiketarik negozio-unitate batean edo bestean (produktuen eta lotura duten zerbitzuen multzoa) egitearen arabera baituzte arriskuak eta emaitzak. Azken batean, segmentazioaren bidez identifikatzen dira CAF Taldeko zenbait osagai identifikagarri, beste ingurune batzuetan diharduten eragiketa-osagaiek ez bezalako arrisku eta errendimenduak dituztenak hain justu ere.

Hurrengo segmentu nagusien sorreran eragina izan du Taldeak. CAFen iritziz, segmentu horiek betetzen dituzte barneko homogeneotasuneko arauak baldintza ekonomiko edo politikoen kidetasunari dagokionez, baita aplikagarri diren erregulazioek, truke-tasak edo jardueren hurbiltasunak eragiten dituzten arriskuei dagokienez ere.

- Trenak
- Autobusak

Jarraian, informazio hori negozio-segmentuen arabera azaltzen da:

2021 (mila euro)					
Negozio-unitatearen arabeko segmentazioa	Trenak	Autobusak	Orokorra	Segmentuen artekoak	Guztira
Kanpoko salmentak	2.221.832	720.853	-	-	2.942.685
Segmentuen arteko salmentak	1.523	-	-	(1.523)	-
Salmentak, guztira	2.223.355	720.853	-	(1.523)	2.942.685
EBITDA	192.960	61.844	-	-	254.804
Ibilgetuaren amortizazioak (7 eta 8 oharrak)	(63.186)	(23.955)	-	-	(87.141)
Ibilgetua besterentzearen ondoriozko narriadura eta eragina (Gastua) (7, 8 eta 9 oharrak)	(2.661)	(60)	-	-	(2.721)
Ustiapenaren emaitza	127.113	37.829	-	-	164.942
Finantza arloko emaitza	(10.115)	(11.799)	(16.149)	-	(38.063)
Enpresa elkartuen partaidetza irabazi garbietan	2.953	-	-	-	2.953
Zergen aurreko emaitza	119.951	26.030	(16.149)	-	129.832
Irabazien gaineko zerga					(41.061)
Eragiketa jarraituetatik eratorritako ekitaldiko emaitza garbia					88.771
Partaidetza ez-kontrolatuei egotzitako emaitza					2.851
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako emaitza					85.920
AKTIBOAK	2.967.553	739.192	563.149	-	4.269.894
PASIBOAK	2.265.139	465.522	798.469	304	3.529.434
Ibilgetu ukiezineko eta materialeko gehikuntzak (7. eta 8. oharrak)	46.006	22.189	-	-	68.195

2020 (mila euro)					
Negozio-unitatearen arabeko segmentazioa	Trenak	Autobusak	Orokorra	Segmentuen artekoak	Guztira
Kanpoko salmentak	2.037.174	725.298	-	-	2.762.472
Segmentuen arteko salmentak	1.971	-	-	(1.971)	-
Salmentak, guztira	2.039.145	725.298	-	(1.971)	2.762.472
EBITDA	134.247	67.243	-	-	201.490
Ibilgetuaren amortizazioak (7 eta 8 oharrak)	(65.517)	(23.977)	-	-	(89.494)
Ibilgetua besterentzearen ondoriozko narriadura eta eragina (Gastua) (7, 8 eta 9 oharrak)	11.089	(2.190)	-	-	8.899
Ustiapenaren emaitza	79.819	41.076	-	-	120.895
Finantza arloko emaitza	(40.908)	(10.439)	(16.292)	-	(67.639)
Enpresa elkartuen partaidetza irabazi garbietan	(3.881)	(298)	-	-	(4.179)
Zergen aurreko emaitza	35.030	30.339	(16.292)	-	49.077
Irabazien gaineko zerga					(38.824)
Eragiketa jarraituetatik eratorritako ekitaldiko emaitza garbia					10.253
Partaidetza ez-kontrolatuei egotzitako emaitza					1.241
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako emaitza					9.012
AKTIBOAK	2.719.392	752.572	607.187	-	4.079.151
PASIBOAK	2.157.003	495.743	781.909	293	3.434.948
Ibilgetu ukiezineko eta materialeko gehikuntzak (7. eta 8. oharrak)	38.266	18.762	-	-	57.028

Erabilera orokorreko aktiboak eta pasiboak eta haiek sortutako emaitzak (horien artean, aipatu beharrekoak dira erakunde kontrolatzailearen finantza-zor garbiaren kontu-sailak eta zerga geroratuekin eta korronteekin lotutako aktibo eta pasiboak) ez dira gainerako segmentuetara esleitu. Era berean, ez dira esleitu berdinkatze-sailak ere, negozio-unitateetako finantza-egoerak (kudeaketa-irizpideekin eginak) CAF Taldeko finantza-egoera bateratuekin elkartzearen emaitzek sortzen dituztenak alegia.

Eskaintako zerbitzu moten eta produktu-taldearen arabera salmenten banaketa honako hau da (mila eurotan):

	2021	2020
Abiadura handia, Eskualdekoak eta aldirikoak	541.319	549.142
Metroak	243.657	221.023
Tranbiak eta metro arinak	495.503	438.484
Bogieak eta beste batzuk	6.875	13.338
Trenak	1.287.354	1.221.987
Zerbitzuak (*)	570.591	516.416
Autobusak (**)	720.852	725.298
Sistema integralak, Ekipamenduak eta Gainerakoak (***)	363.888	298.771
Guztira	2.942.685	2.762.472

(*) Batez ere, mantentze-lanetako eta emakida-akordioetako zerbitzuetatik eta tren-arloko ordezkotako piezen salmentatik datozen diru-sarrerak guztiak sartu dira.

(**) Autobusen salmentaz gain, segmentu horri lotutako saldu ondoko zerbitzuengatik diru-sarrerak ere sartu dira (mantentze-lanak eta ordezkotako piezak).

(***) Batez ere obra zibileko eraikuntzako, seinaleztapeneko eta ingeniarietako kontratuekin lotutako sarrerak.

Hau da informazioa irizpide geografikoen arabera banatuta:

1. 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, eremu geografikoen arabera salmenten banaketa honako hau da (mila eurotan), herrialde esanguratsuenak barne hartuta (guztizko salmenten % 5 baino gehiago biltzen dutenak):

	2021	2020
Espainia	322.470	274.698
Holanda	282.831	324.887
Alemania	161.550	219.549
Italia	188.891	206.784
Polonia	201.751	182.231
Belgika	189.789	142.670
Suedia	162.023	197.668
Gainerako Europar Batasuna	357.527	278.796
Europar Batasuna	1.866.832	1.827.283
Erresuma Batua	314.219	292.130
Australia	162.664	164.888
Beste batzuk	598.970	478.171
Munduko gainerako tokiak	1.075.853	935.189
Guztira	2.942.685	2.762.472

2021eko eta 2020ko ekitaldietan, bezero batek ere ez zuen Taldearen negozio-zifraren zenbateko garbiaren % 10 bildu.

2. Ibilgetu materialean egindako inbertsio garbiak, eremu geografikoen arabera, 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n (mila eurotan):

Eremu geografikoa	2021	2020
Espainia	173.439	187.105
Polonia (*)	89.208	90.068
Munduko gainerako tokiak	125.642	126.444
Guztira	388.289	403.617

(*) Herrialde hartan operazioan ez dauden errentamendu operatiboko autobusak biltzen ditu.

7. IBILGETU UKIEZINA

a) Merkataritza-funtsa

Merkataritza-funtsaren mugimendua honako hau izan da 2021eko eta 2020ko ekitaldietan:

2021eko ekitaldia

	Mila eurotan			
	Saldoa 2020/12/31n	Bateratze- perimetroko aldaketak (2.f oharra)	Bihurketako aldeak	Saldoa 2021/12/31n
BWB Holdings Limited	5.248	-	332	5.580
Solaris	87.152	-	(717)	86.435
Euromaint	10.168	-	(213)	9.955
Orbital	-	6.914	-	6.914
Gainerakoak	771	-	-	771
Guztira	103.339	6.914	(598)	109.655

2020ko ekitaldia

	Mila eurotan				
	Saldoa 2019/12/31n	Bateratze- perimetroko aldaketak (2.f oharra)	Narriadurak	Bihurketako aldeak	Saldoa 2020/12/31n
BWB Holdings Limited	5.693	-	-	(445)	5.248
Solaris	93.351	-	-	(6.199)	87.152
Euromaint	9.760	-	-	408	10.168
Gainerakoak	207	756	(192)	-	771
Guztira	109.011	756	(192)	(6.236)	103.339

2021eko eta 2020ko ekitaldietan, Solaris, BWB Holdings Limited eta Euromaint azpitaldeen merkataritza-funtsak berreskuratzeko aukerari buruzko testak egin dira.

Proiekzioak efektiboa sortzen duen unitate bakoitzerako prestatzen dira iraganeko esperientzia eta eskuragarri dauden estimazio onenak aintzat hartuta. Kasu bakoitzean negozio-eredua normalizatzea ahalbidetzen duen denbora mailako tartea hartzen da kontuan, eta Sozietatearen negozio-planen araberakoak izaten dira horiek. Honako hauek dira elementu nagusiak:

- Eraitzen proiektzioak.
- Inbertsioen eta kapital zirkulatuaren proiektzioak.

Hona hemen berreskuragarritasun-test honetarako erabilitako parametro nagusiak, bai eta sozietateen enpresa-balioan eredu onarpen nagusien aldaketekiko sentsibilitate-azterketa ere:

2021eko ekitaldia

	Solaris	BWB Holdings Limited	Euromaint
Kontularitzako balio garbia 2021/01/01ean (mila eurotan)	87.152	5.248	10.168
Balio berreskuragarria zehazteko adierazgarritzat hautatutako balioa (*)	Erabiltzen den balioa	Erabiltzen den balioa	Erabiltzen den balioa
Eskudiruaren fluxuetan kalkulaturako urte kopurua	5	5	8
Hondar-balioaren %, zenbateko berreskuragarriarekiko	% 76	% 74	% 79
Erabilitako epe luzerako hazkunde-tasa	% 1,5	% 2,0	% 2,0
Aplikaturako beherapen-tasa (*)	% 8,7	% 9,4	% 8,0

(*) Zerga ondoren erabilitako eskudiruaren fluxuak eta deskontu-tasa.

Sentsibilitate-azterketa

2021

Datuak mila eurotan	Solaris		BWB Holdings Limited		Euromaint	
	-100 p.b.	+100 p.b.	-100 p.b.	+100 p.b.	-100 p.b.	+100 p.b.
Hazkunde-tasa:	(46.993)	62.241	(1.400)	1.836	(9.805)	13.737
Beharapen-tasa:	107.337	(81.061)	3.128	(2.381)	25.269	(17.914)

2020ko ekitaldia

	Solaris	BWB Holdings Limited	Euromaint
Kontularitzako balio garbia 2020/01/01ean (mila eurotan)	93.351	5.693	9.760
Balio berreskuragarria zehazteko adierazgarritzat hautatutako balioa (*)	Erabiltzen den balioa	Erabiltzen den balioa	Erabiltzen den balioa
Eskudiruaren fluxuetan kalkulaturako urte kopurua	5	5	7
Hondar-balioaren %, zenbateko berreskuragarriarekiko	% 75	% 81	% 71
Erabilitako epe luzerako hazkunde-tasa	% 1,5	% 2	% 2
Aplikaturako beherapen-tasa (*)	% 9,0	% 9,4	% 8,1

(*) Zerga ondoren erabilitako eskudiruaren fluxuak eta deskontu-tasa.

Sentsibilitate-azterketa

2020

Datuak mila eurotan	Solaris		BWB Holdings Limited		Euromaint	
	-100 p.b.	+100 p.b.	-100 p.b.	+100 p.b.	-100 p.b.	+100 p.b.
Hazkunde-tasa:	(32.940)	42.944	(1.659)	2.175	(8.767)	12.182
Beharapen-tasa:	74.694	(57.302)	3.352	(2.538)	22.837	(16.418)

Azterketa egin ondoren, enpresen balio zenbatetsia liburu-etako balioa baino handiagoa da hiru kasuetan, baita aurrez erakutsitako sentsibilitate-azterketaren agertokirik okerreanean ere. Hortaz, ez da beharrik ikusi 2021eko eta 2020ko ekitaldietako urteko kontu bateratuetan nariadura gehigarriak txertatzeko.

b) Beste ibilgetu ukiezin batzuk

Honako hau izan da 2021eko abenduaren 31n amaitutako ekitaldian "Beste ibilgetu ukiezin bat" epigrafeko kontuetan eta dagozkien metaturako amortizazioetan izandako mugimendua:

	Mila eurotan				
	Harreman komertzialak eta bezeroen zorroa	Patenteak, lizentziak eta markak	Garapen- gastuak	Aplikazio informatikoak eta beste batzuk	Guztira
Kostuaren saldoa, 2020/12/31n	45.450	108.368	185.930	62.573	402.321
Aldaketak bateratze-perimetroan	9.141	-	2.215	18	11.374
Sarrerak edo hornidurak	-	-	9.130	14.343	23.473
Irteerak, bajak edo murriztapenak	-	-	(21.412)	(9.036)	(30.448)
Bihurketako aldeak	412	(774)	(179)	(144)	(685)
Kostuaren saldoa, 2021/12/31n	55.003	107.594	175.684	67.754	406.035
Amortizazio metatuaren saldoa, 2020/12/31n	(7.753)	(12.457)	(112.365)	(31.926)	(164.501)
Sarrerak edo hornidurak	(2.912)	(5.412)	(16.124)	(6.878)	(31.326)
Intsuldaketak	-	-	(719)	28	(691)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	-	-	17.740	9.016	26.756
Bihurketako aldeak	(176)	139	64	38	65
Amortizazio metatuaren saldoa, 2021/12/31n	(10.841)	(17.730)	(111.404)	(29.722)	(169.697)
Balioaren nariadura-saldoa, 2020/12/31n	-	-	(17.146)	(20)	(17.166)
2021eko hornidura	-	-	-	-	-
2021eko intsuldaketak	-	-	719	-	719
Irteerak, bajak edo murriztapenak	-	-	2.771	20	2.791
Bihurketako aldeak	-	-	-	-	-
Balioaren nariadura-saldoa, 2021/12/31n	-	-	(13.656)	-	(13.656)
Garbia, 2021/12/31n	44.162	89.864	50.624	38.032	222.682

Hona hemen 2020ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldian "Beste ibilgetu ukiezin bat" epigrafeko kontuetan eta dagozkien metatutako amortizazioetan izandako mugimendua:

	Mila eurotan				
	Harreman komertzialak eta bezeroen zorroa	Patenteak, lizentziak eta markak	Garapen- gastuak	Aplikazio informatikoak eta beste batzuk	Guztira
Kostuaren saldoa, 2019/12/31n	45.625	114.262	193.161	54.330	407.378
Aldaketak bateratze-perimetroan	414	1.672	-	-	2.086
Sarrerak edo hornidurak	-	-	11.034	9.286	20.320
Intsuldaketak	-	-	143	(131)	12
Irteerak, bajak edo murriztapenak	-	-	(17.155)	(309)	(17.464)
Bihurketako aldeak	(589)	(7.566)	(1.253)	(603)	(10.011)
Kostuaren saldoa, 2020/12/31n	45.450	108.368	185.930	62.573	402.321
Amortizazio metatuaren saldoa, 2019/12/31n	(5.331)	(7.589)	(102.872)	(26.384)	(142.176)
Sarrerak edo hornidurak	(2.630)	(5.483)	(16.734)	(6.189)	(31.036)
Intsuldaketak	-	-	-	(2)	(2)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	-	-	6.958	324	7.282
Bihurketako aldeak	208	615	283	325	1.431
Amortizazio metatuaren saldoa, 2020/12/31n	(7.753)	(12.457)	(112.365)	(31.926)	(164.501)
Balioaren nariadura-saldoa, 2019/12/31n	-	-	(25.932)	(29)	(25.961)
2020ko hornidura	-	-	(537)	-	(537)
2020ko intsuldaketak	-	-	-	-	-
Irteerak, bajak edo murriztapenak	-	-	9.311	9	9.320
Bihurketako aldeak	-	-	12	-	12
Balioaren nariadura-saldoa, 2020/12/31n	-	-	(17.146)	(20)	(17.166)
Garbia, 2020/12/31n	37.697	95.911	56.419	30.627	220.654

2021eko ekitaldian egindako ikerketako eta garapeneko gastuen zenbatekoa 27.002 mila eurokoa izan da (17.872 mila euroko zenbatekoa erregistratu da galera eta irabazien kontu bateratuan, eta 9.130 mila euroko zenbatekoa aktibatu da). 2020an egindako ikerketako eta garapeneko gastuen zenbatekoa 25.823 mila eurokoa izan zen (14.789 mila euroko zenbatekoa erregistratu zen galera eta irabazien kontua bateratuan, eta 11.034 mila euroko zenbatekoa aktibatu zen). Zenbateko horiek ez dituzte jasotzen kontratuei lotutako oinarritzako kostuak. Taldeak garapeneko proiektuei baja eman die 2021eko ekitaldian eta, horren ondorioz, erregistratutako galera 901 mila eurokoa izan da.

Garapen gisa erregistratutako 2021eko ekitaldiko gehigarriak produktu berriak garatzeko garaian sortutako kostuei dagozkie eta, horien artean, honako hauen garapena nabarmendu behar da: automatizazioko prestazio altuko seinaleztapen-sistemak, hidrogeno-teknologiak diesel-propulsioaren alternatiba gisa, ibilgailuak martxan jartzeko kostuak eta epeak murriztera bideratutako balidazio-ingurune birtualak, eta TCMS plataforma. Horretarako, gidatzearekin lotutako lokalizazioko eta optimizazioko aplikazioak garatu eta segurtasun kritikoko funtzioak ezarri dira. Horrez gain, 2019ko ekitaldian zehar Taldeak ERP berria ezartzeko prozesua abiatu zuen. Proiektu horri dagozkio, hain zuzen ere, 2021eko eta 2020ko ekitaldietako "Aplikazio informatikoetako" gehigarri gehienak. 2021eko abenduaren 31n, Taldeak 31.373 mila euroko zenbatekoko inbertsio-konpromisoak zituen (29.396 mila euro 2020ko abenduaren 31n), batez ere, sistema informatiko berriagatik. Hori 2023. urtean martxan jartzea dago aurrez ikusita.

2020ko ekitaldian loturen dibisioarekin lotutako aktiboak saldu ziren, nagusiki jabetza industrialekoak. Salmentaren balioa 15.000 mila eurokoa izan zen, eta 11.663 mila euroko irabazia aitortu zuen. 2020ko ekitaldiko irabazi galera eta irabazien kontu bateratuko "Ibilgetua besterentzeagatik narriadura eta emaitza" epigrafean erregistratu zen irabazi hori, ordainketa gisa.

2021eko ekitaldiaren amaieran, oraindik erabiltzen ari ziren eta/edo haien teknologia oraindik ere aplikatzen ari ziren eta erabat amortizatuta zeuden ibilgetu ukiezineko elementuak zituen Taldeak. Haien zenbatekoa 68.709 mila eurokoa zen (85.301 mila euro 2020ko abenduaren 31n).

Administratzaileen ustez, 2021eko abenduaren 31n Taldearen aktibo ukiezinetan narriadura gertatu den zantzurik badagoen ebaluatu ahal izateko adierazleak aztertu ostean, ez dago ohar horretan deskribatutakoez gain beste narriadura osagarrien zantzurik.

8. IBILGETU MATERIALA ETA ERABILERA ESKUBIDEAGATIKO AKTIBOAK

Ibilgailu materialaren epigrafea honela banaka daiteke (mila eurotan):

	2021/12/31	2020/12/31
Ibilgetu materiala	334.010	348.530
Erabilera-eskubideagatiko aktiboak	54.279	55.087
Guztira	388.289	403.617

a) Ibilgetu materiala

Hona hemen 2021eko abenduaren 31n amaitutako ekitaldian "Ibilgetu materiala" epigrafeko kontuetan eta dagozkien metatutako amortizazioetan izandako mugimendua:

	Mila eurotan						
	Lursailak eta eraikinak	Instalazio teknikoak eta makinak	Garraio-elementuak (leasing-a) (3.1 oharra)	Beste zenbait instalazio, tresna eta altzariak batzuk	Gainerako ibilgetua	Aurrerakinak eta martxan direnak	Guztira
Kostuaren saldoa, 2020/12/31n	355.354	330.380	32.720	43.044	44.556	7.070	813.124
Bateratze-perimetroko aldaketak (2.f oharra)	-	-	-	66	27	-	93
Sarrerak	2.322	4.952	33	1.533	1.920	11.344	22.104
Intsuldaketak	1.727	4.200	-	953	1.343	(7.887)	336
Irteerak, bajak edo murriztapenak	(1.273)	(1.324)	(5.797)	(470)	(1.060)	-	(9.924)
Bihurketako aldeak	4.109	1.483	(228)	90	75	(111)	5.418
Kostuaren saldoa, 2021/12/31n	362.239	339.691	26.728	45.216	46.861	10.416	831.151
Amortizazio metatuaren saldoa, 2020/12/31n (125.916)	(125.916)	(259.668)	(12.060)	(24.381)	(32.298)	-	(454.323)
Sarrerak edo hornidurak	(9.593)	(14.208)	(4.194)	(4.802)	(3.323)	-	(36.120)
Intsuldaketak	(11)	(66)	-	(120)	21	-	(176)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	79	987	3.716	273	638	-	5.693
Bihurketako aldeak	(841)	(1.210)	102	(61)	(154)	-	(2.164)
Amortizazio metatuaren saldoa, 2021/12/31n (136.282)	(136.282)	(274.165)	(12.436)	(29.091)	(35.116)	-	(487.090)
Balioaren narriadura-saldoa, 2020/12/31n (6.148)	(6.148)	(2.488)	-	(502)	(1.133)	-	(10.271)
Saria	(28)	-	-	(12)	281	-	241
Intsuldaketak	-	-	-	-	-	-	-
Bajak	-	-	-	-	-	-	-
Bihurketako aldeak	(30)	-	-	2	7	-	(21)
Balioaren narriadura-saldoa, 2021/12/31n (6.206)	(6.206)	(2.488)	-	(512)	(845)	-	(10.051)
Garbia, 2021/12/31n	219.751	63.038	14.292	15.613	10.900	10.416	334.010

Hona hemen 2020ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldian "Ibilgetu materiala" epigrafeko kontuetan eta dagozkien metatutako amortizazioetan izandako mugimendua:

	Mila eurotan						
	Lursailak eta eraikinak	Instalazio teknikoak eta makinak	Garraio-elementuak (leasing-a) (3.l oharra)	Beste zenbait instalazio, tresna eta altzariak batzuk	Gainerako ibilgetua	Aurrerakinak eta martxan direnak	Guztira
Kostuaren saldoa, 2019/12/31n	362.403	335.771	40.420	37.731	44.093	9.356	829.774
Bateratze-perimetroko aldaketak (2.f oharra)	67	132	-	36	11	-	246
Sarrerak	752	4.755	-	6.659	1.476	9.545	23.187
Intsuldaketak	6.292	1.482	-	2.170	903	(11.485)	(638)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	(35)	(5.697)	(5.126)	(3.007)	(1.252)	(3)	(15.120)
Bihurketako aldeak	(14.125)	(6.063)	(2.574)	(545)	(675)	(343)	(24.325)
Kostuaren saldoa, 2020/12/31n	355.354	330.380	32.720	43.044	44.556	7.070	813.124
Amortizazio metatuaren saldoa, 2019/12/31n	(119.232)	(253.633)	(10.976)	(22.913)	(30.434)	-	(437.188)
Sarrerak edo hornidurak	(10.080)	(15.184)	(4.848)	(3.604)	(3.300)	-	(37.016)
Intsuldaketak	14	(94)	-	(156)	(1)	-	(237)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	32	4.438	2.995	1.977	1.118	-	10.560
Bihurketako aldeak	3.350	4.805	769	315	319	-	9.558
Amortizazio metatuaren saldoa, 2020/12/31n	(125.916)	(259.668)	(12.060)	(24.381)	(32.298)	-	(454.323)
Balioaren nariadura-saldoa, 2019/12/31n	(6.205)	(3.035)	-	(695)	(515)	-	(10.450)
Saria	-	-	-	(230)	(665)	-	(895)
Intsuldaketak	-	-	-	-	-	-	-
Bajak	-	547	-	418	-	-	965
Bihurketako aldeak	57	-	-	5	47	-	109
Balioaren nariadura-saldoa, 2020/12/31n	(6.148)	(2.488)	-	(502)	(1.133)	-	(10.271)
Garbia, 2020/12/31n	223.290	68.224	20.660	18.161	11.125	7.070	348.530

2021eko ekitaldiko inbertsio esanguratsuenak tren arloko produkzio-lantegietako fabrikazio-fase guztietan eragina duen produkzio-eredua modernizatzen eta eraldatzen bideratu dira. Horien artean, bereziki nabarmendu beharrekoa da logistika eta probak sailak birgaitu ahal izateko Frantziako Bagnères-de-Bigorre udalerriko lantegia handitzeko egindakoa. Era berean, nabarmendu beharrekoa da autobus enpresaren negozioaren egindako inbertsioa. Horren helburua da produkzio-instalazioetako produkzio-gaitasuna handitzea. 2020ko ekitaldian zehar, Beasaingo, Zaragozako eta Poloniako lantegietako produkzio arloak modernizatzen eta handitzen bideratu ziren inbertsiorik esanguratsuenak; trenen eta autobus enpresaren fabrikazioarekin lotuta daude lantegi horiek, hurrenez hurren. Nabarmenezkoa da Corellako (Espainia) probetarako bidearen elektrifikazioari eta ekipamenduari dagokion inbertsioa, baita Frantziako Bagnères-de-Bigorreko lantegiko produkzio-nabea amaitzeari dagokion ere.

2021eko nahiz 2020ko ekitaldien amaieran, "Garraio-elementuak (leasing-a)" epigrafean errentamendu operatiboaren mende dauden autobusak sartu dira (3.f oharrean aipatutakoaren arabera). Horren kontularitzako balio garbia 14.292 mila eurokoa izan da (20.660 mila eurokoa 2020ko ekitaldian). Memoria bateratuko 21. oharrean daude zehaztuta berrerosketarako ezarritako datara arte modu linealean aitortuko diren geroratuak sarrerak.

2021eko abenduaren 31n, Taldeak 2.232 mila euro inguruko inbertsio-erosketak egiteko konpromiso sendoak zituen, nagusiki instalazio batzuk egokitzeko eta makineria erosteko, batez ere, Espainian eta Polonian (2020ko abenduaren 31n 2.542 mila euro, batez ere Espainian eta Polonian).

Sozietate bateratuek ibilgetuko elementuak behar bezala estaltzeko aseguru-polizak kontratatzeko irizpideari jarraitzen diote. 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, aseguru-polizek egun horretan ibilgetuak zuen kontabilitate-balio garbia estaltzen zuten.

Erabat amortizatuta dauden eta oraindik erabiltzen diren aktiboen kostu gordina 338.146 eta 310.476 mila euro ingurukoa zen 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n.

2021eko ekitaldian, gutxi gorabehera, 530 mila euroko galera eman du ibilgetu materialaren besterentzeak eta honi erantsitako galera- eta irabazi-kontu bateratuaren "Ibilgetua besterentzeagatiko narriadura eta emaitza" epigrafean erregistratu dira (2020ko ekitaldiko galerak 190 mila eurokoak izan ziren). 2021eko ekitaldian, ibilgetu materialaren salmentaren zenbatekoa 1.620 mila eurokoa izan da (1.273 mila eurokoa 2020an).

Aktiboaren kontabilitate-baliotik kendu du Taldeak hura erosteko jasotako dirulaguntzen zenbatekoa. Jasotako dirulaguntzetatik amortizatzeke dagoen zenbateko garbia 2.340 mila eurokoa da 2021eko abenduaren 31n (2.577 mila eurokoa 2020ko abenduaren 31n). 2021eko ekitaldiko emaitzetara eramandako zenbatekoa 225 mila eurokoa da (2020an, 200 mila eurokoa) eta honi atxikitako galera eta irabazien kontu bateratuko "Ibilgetuaren amortizazioa" epigrafean dago erregistratuta.

Administratzaileen ustez, 2021eko abenduaren 31n Taldearen aktiboetan narriadura-zantzurik dagoen ebaluatzeko adierazleak ebaluatu ondoren, eta funtsean, eskari-zorroaren azterketari eta Taldeko produkzio-lantegi bakoitzaren fabrikazio-kargan esleitzeari erreferentzia egiten dietenez, eta aditu independenteek egindako balorazioak egon direla ebaluatu ondoren, ez dago ohar honetan bertan deskribatutakoez gain, narriadura gehigarriaren zantzurik.

b) Erabilera-eskubideagatiko aktiboak

Erabilera-eskubideei dagozkien kontuen artean 2021 ekitaldian zehar izandako xehetasun eta mugimendua honako hau da:

	Mila eurotan				
	Lursailak eta eraikinak	Instalazio teknikoak eta makinak	Beste zenbait instalazio, tresna eta altzariak batzuk	Gainerako ibilgetua	Guztira
Kostuaren saldoa, 2020/12/31n	53.716	26.801	6.995	1.286	88.798
Bateratze-perimetroko aldaketak (2.f oharra)	375	-	54	-	429
Sarrerak	10.453	8.766	3.083	316	22.618
Intsulduketak	15	27	25	-	67
Irteerak, bajak edo murriztapenak	(3.087)	(5.841)	(930)	(402)	(10.260)
Bihurketako aldeak	753	(476)	171	54	502
Kostuaren saldoa, 2021/12/31n	62.225	29.277	9.398	1.254	102.154
Amortizazio metatuaren saldoa, 2020/12/31n	(18.262)	(11.512)	(3.110)	(827)	(33.711)
Sarrerak	(9.515)	(7.540)	(2.360)	(280)	(19.695)
Intsulduketak	-	(42)	(25)	-	(67)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	1.763	2.879	875	345	5.862
Bihurketako aldeak	(393)	233	(67)	(37)	(264)
Amortizazio metatuaren saldoa, 2021/12/31n	(26.407)	(15.982)	(4.687)	(799)	(47.875)
Garbia, 2020/12/31n	35.454	15.289	3.885	459	55.087
Garbia, 2021/12/31n	35.818	13.295	4.711	455	54.279

Erabilera-eskubideei dagozkien kontuen artean 2020 ekitaldian zehar izandako xehetasun eta mugimendua honakoa izan da:

	Mila eurotan				
	Lursailak eta eraikinak	Instalazio teknikoak eta makinak	Beste zenbait instalazio, tresna eta altzariak batzuk	Gainerako ibilgetua	Guztira
Kostuaren saldoa, 2019/12/31n	51.946	28.498	7.827	1.093	89.364
Bateratze-perimetroko aldaketak (2.f oharra)	386	-	-	-	386
Sarrerak	4.785	6.179	2.272	285	13.521
Intsuldaketak	-	(131)	(2.004)	-	(2.135)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	(2.120)	(8.635)	(826)	(37)	(11.618)
Bihurketako aldeak	(1.281)	890	(274)	(55)	(720)
Kostuaren saldoa, 2020/12/31n	53.716	26.801	6.995	1.286	88.798
Amortizazio metatuaren saldoa, 2019/12/31n	(9.593)	(8.529)	(3.681)	(434)	(22.237)
Sarrerak	(9.788)	(8.982)	(2.228)	(444)	(21.442)
Intsuldaketak	4	599	2.037	-	2.640
Irteerak, bajak edo murriztapenak	769	5.719	683	21	7.192
Bihurketako aldeak	346	(319)	79	30	136
Amortizazio metatuaren saldoa, 2020/12/31n	(18.262)	(11.512)	(3.110)	(827)	(33.711)
Garbia, 2019/12/31n	42.353	19.969	4.146	659	67.127
Garbia, 2020/12/31n	35.454	15.289	3.885	459	55.087

Taldeak zenbait aktibo ditu errentan, horien artean lursailak, eraikinak, garraio-elementuak eta makinak. 11 urtekoa da eraikuntzak eta lursailak erabiltzeko eskubideekin lotutako aktiboak alokatzeko batez besteko aldia. Errentamendu-aldi gisa, oro har, balio gabetu ezin den gutxienezko hartu da aintzat, kontratu bakoitzerako tasa espezifikoak aplikatuta.

Taldeak epe laburreko kontratuen salbuespenak erabili ditu, eta sortutako gastua atxikitako urteko galera eta irabazien kontu bateratuko "Ustiapeneko beste gastu batzuk" epigrafean erregistratu da. Ez dago errenta aldakorraren mende dagoen errentamendu-kontratu adierazgarririk.

2021eko ekitaldiko gehigarri nagusiak honako hauek dira: Solarisenzat bulegoak eta biltegia erabiltzeko eraikin baten alokairua, eta instalazio teknikoaren eta makinaren alokairua, batez ere Euromaintena. Gainera, ez dago Taldearen kanpoko hirugarrenei egindako berralokatzereagiketarik edota "sale & leaseback" kontraturik.

2021eko ekitaldian 87 mila euroko galera erregistratu da, erabilera-eskubideagatiko aktiboaren baje onorioz. Honi atxikitako galeren eta irabazien kontu bateratuko "Ibilgetua besterentzeagatiko narriadura eta emaitza" epigrafeari zordundu zaio galera hori (1.038 mila euro 2020an).

Galera eta irabazien kontuan aitortutako zenbatekoak

	Mila eurotan	
	2021	2020
Erabilera-eskubideengatiko aktiboaren amortizazioa	19.695	21.442
Finantza-pasiboaren eraginezko finantza-gastua	2.628	3.114
Epe laburreko edo balio baxuko errentamenduengatiko gastua	9.407	6.427

9. PARTAIDETZA METODOA APLIKATUTA KONTABILIZATUTAKO INBERTSIOAK ETA FINANTZA AKTIBO EZ KORRONTEAK

a) Partaidetza-metodoa aplikatuta kontabilizatutako inbertsioak

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n amaitutako ekitaldietan honi erantsitako egoera-balantze bateratuko "Partaidetza-metodoa aplikatuta kontabilizatutako inbertsioak" epigrafean izandako mugimendua honako hau izan da:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Hasierako saldoa	(829)	7.807
Galera eta irabazien kontura bideratutako emaitzak	2.953	(4.179)
Estaldura-eragiketak (17. eta 26. oharra)	14.987	(1.528)
Altak	2.424	-
Bajak eta dibidenduak	(5.437)	(2.704)
Bihurketako aldeak	551	(225)
Amaierako saldoa	14.649	(829)
Aktiboan erregistratua	17.073	7.370
Pasiboan erregistratua (20. eta 26. oharra)	(2.424)	(8.199)

Enpresa elkartu esanguratsuetako partaidetzen inguruko informazio esanguratsua azaltzen da jarraian (milaka eurotan), partaidetza-metodoaren arabera baloratuta:

2021eko ekitaldia

Izena	Oinarizko finantza-datuak (1)								
	Aktibo ez-korronteak	Aktibo korronteak	Pasibo ez-korronteak	Pasibo korronteak	Erakunde kontrolatzai learen ondarea	Partaidetza ez-kontrolatzaileak	Salmentak	Erakunde kontrolatzai learen emaitza	Aitortutako beste sarrera eta gastu batzuk
Elkartuak:									
Arabia One for Clean Energy Invest. PSC. (2)	16.768	2.845	14.271	1.009	4.333	-	2.959	250	298
Great River City Light Rail Pty Ltd	1.951	5.603	-	7.341	213	-	53.065	37	3
Plan Metro, S.A. (2)	288.896	6.673	303.845	38.444	(46.720)	-	60.123	2.379	-
Consorcio Traza, S.A. (2)(3)	204.808	40.766	249.611	6.495	(10.531)	(6.366)	22.045	(2.158)	1.281
Ferrocarriles Suburbanos, S.A.P.I. de C.V. (2)	68.736	24.223	142.343	25.542	(74.926)	-	25.135	(12.437)	(3.679)
Baterako negozioak:									
Ferrocarril Interurbano, S.A. de C.V.	44	23.666	-	17.218	6.492	-	3.187	(292)	254
Momentum Trains Holding Pty Ltd (2)	208.550	19.496	216.895	20.657	(9.506)	-	46.906	(4.222)	26.868
CFIR Light Rail Ltd (2)	143.650	229.981	278.665	89.278	5.488	-	160.873	5.638	417
LAVI Light Rail O&M Ltd	24.247	20.674	5.186	22.645	17.090	-	24.898	1.314	15.776

Izena	Ondarea	Kapitalaren %	CAF Taldeari egotz dakioken ondarea	Ekibalentzian jarritako partaidetza	Aitortutako emaitzak
Elkartuak:					
Arabia One for Clean Energy Investments PSC. (2)	4.333	40	1.733	1.733	100
Great River City Light Rail Pty Ltd	213	30	64	64	11
Plan Metro, S.A. (2)	(46.720)	40	(18.688)	-	-
Consorcio Traza, S.A. (2) (3)	(10.531)	25	(2.633)	-	(320)
Ferrocarriles Suburbanos, S.A.Pl. de C.V. (2)	(74.926)	43,35	(32.480)	-	-
Baterako negozioak:					
Ferrocarril Interurbano, S.A. de C.V.	6.492	49,63	3.222	3.222	(145)
Momentum Trains Holding Pty Ltd (2)	(9.506)	25,50	(2.424)	(2.424)	(1.077)
CFIR Light Rail Ltd (2)	5.488	50	2.744	2.744	2.819
LAVI Light Rail O&M Ltd	17.090	50	8.545	8.545	657
Beste partaidetza batzuk (4)	-	-	765	765	908
			(39.152)	14.649	2.953

(1) Baterakuntzako doikuntzak eta homogeneizatzeak egin ondoren (mila eurotan).

(2) Sozietate horien akzioak hainbat finantza-entitateen alde pignoratuta daude. Gainera, sozietate horiek finantza-erakundeen aldeko bankuko saldoak dituzte bermealdian, eta covenant-ak betetzearen mende daude.

(3) Consorcio Traza SA sozietateak % 80ko partaidetza sendotu du sozietate honetan: S.E.M. Los Tranvías de Zaragoza SA.

(4) Jarduerarik gabeko edo jarduera esanguratsurik gabeko sozietateak.

2021eko ekitaldian, Partzuergoa osatzen duten sozietateek Ferrocarril Interurbano SA de CVri emandako aurrerakinaren kontzeptu baitan igorritako fakturak eta emandako maileguak kapitalizatu dira. Sozietate horren gaineko partaidetza dute Partzuergoa osatzen duten sozietateek. Kapitalizazio honen ondorioz, partzuergoko kide bakoitzaren partaidetza-ehunekoak mantendu egin dira, eta CAF Taldearen partaidetza 2.424 mila euroan handitu da.

Horrez gain, 2021eko ekitaldian, kontabilizatutako inbertsioari baja eman zaio Orbital Sistemas Aeroespaciales SLko partaidetza-metodoa aplikatuta, CAF Taldeak partaidetzaren % 100 erosi duelako (2.f oharra).

2020ko ekitaldia

Izena	Oinarizko finantza-datuak (1)								
	Aktibo ez-korronteak	Aktibo korronteak	Pasibo ez-korronteak	Pasibo korronteak	Erakunde kontrolatzai learen ondarea	Partaidetza ez-kontrolatzaileak	Salmentak	Erakunde kontrolatzai learen emaitza	Aitortutako beste sarrera eta gastu batzuk
Elkartuak:									
Arabia One for Clean Energy Invest. PSC. (2)	16.671	2.598	15.156	328	3.785	-	2.956	315	(332)
Orbital Sistemas Aeroespaciales, S.L.	18.697	3.974	3.603	732	18.336	-	4.875	(947)	-
Plan Metro, S.A. (2)	259.907	8.053	288.184	35.241	(49.099)	-	58.250	4.451	-
Consorcio Traza, S.A. (2)(3)	205.253	19.669	234.612	5.797	(9.654)	(5.833)	20.053	(27.996)	1.281
Ferrocarriles Suburbanos, S.A.Pl. de C.V. (2)	52.447	20.302	109.938	21.621	(58.810)	-	23.123	(59.086)	276
Baterako negozioak:									
Momentum Trains Holding Pty Ltd (2)	168.207	4.540	146.032	58.867	(32.152)	-	44.443	5.808	(7.064)
CFIR Light Rail Ltd (2)(5)	34.300	71.303	79.298	26.872	(567)	-	49.417	(566)	(1)

Izena	Ondarea	Kapitalaren %	CAF Taldeari egotz dakioken ondarea	Ekibalentzian jarritako partaidetza	Aitortutako emaitzak
Elkartuak:					
Arabia One for Clean Energy Investments PSC. (2)	3.785	40	1.514	1.514	126
Orbital Sistemas Aeroespaciales, S.L.	18.336	30	5.501	5.501	(284)
Plan Metro, S.A. (2)	(49.099)	40	(19.640)	-	-
Consorcio Traza, S.A. (2)(3)	(9.654)	25	(2.414)	-	(4.585)
Ferrocarriles Suburbanos, S.A.Pl. de C.V. (2)	(58.810)	43,35	(25.494)	-	-
Beste partaidetza batzuk (4)	-	-	52	52	34
Baterako negozioak:					
Momentum Trains Holding Pty Ltd (2)	(32.152)	25,50	(8.199)	(8.199)	1.481
CFIR Light Rail Ltd (2)(5)	(567)	50	(284)	(284)	(283)
Beste partaidetza batzuk (4)	-	-	587	587	(668)
			(48.377)	(829)	(4.179)

(1) Baterakuntzako doikuntzak eta homogeneizatzeak egin ondoren (mila eurotan).

(2) Sozietate honen akzioak hainbat finantza-entitateen alde pignoratuta daude. Gainera, sozietate horiek finantza-erakundeen aldeko bankuko saldoak dituzte bermealdian, eta covenant-ak betetzearen mende daude.

(3) Consorcio Traza SA sozietateak % 80ko partaidetza sendotu du sozietate honetan: S.E.M. Los Tranvías de Zaragoza SA.

(4) Jarduerarik gabeko edo jarduera esanguratsurik gabeko sozietateak.

(5) Lehen TransJerusalem J-NET Ltd izena zuen sozietatea.

2020ko ekitaldian zehar, Consorcio Traza SA sozietateak galera garrantzitsuak erregistratu zituen erakundearen finantza-eredua betetzearekin lotutako ziurgabetasunagatik, COVID-19ak eragindako bidaiarien gutxitzearen ondorioz.

Partaidetzak sendotzean, beharrezko arrazoizko balioaren araberrako doiketak kontuan hartu eta Taldearen trenbide-materialaren salmentako marjinak kendu dira partaidetzarekiko proportzioan. Lege-betebeharririk edo betebeharririk ez denez izan, eta CAF Taldearen elkartutako izenean ordainketarik egin ez denez, ez da beharrezkoa zeron baloratuta dauden elkartu horiek egindako galera gehigarriak integratzea. 2021eko abenduaren 31n, aitortu gabeko partaidetza-kostuarekiko osagarriak diren galerak 46.543 mila eurokoak izan dira (39.715 mila eurokoak 2020ko abenduaren 31n).

2019ko ekitaldian, Momentum Trains Holding Pty Ltd sozietatearen kapitalean sartu zen Taldea, % 25,50eko partaidetzarekin. Akziodunen akordioan, 28 milioi dolar australiarreko zenbatekoa duen etorkizuneko ekarpena egitea aurrez ikusi da 2024an, sozietate elkartu horretan Taldearen partaidetzarekiko modu proportzionalan (26. oharra).

Gainera, orain gutxi eratutako CFIR Light Rail Ltd sozietatearen % 50eko partaidetza du Taldeak, eta etorkizuneko ekarpena egiteko konpromisoa du, kapitalaren edo mendeko maileguaren ekarpen gisa. Ekarpenerik, 21 milioi euro ingurukoa, 2027an egin behar da, eta finantza-entitateen abala du (26. oharra). Ekarpenerik horren zati bat Israelgo shekeletan egingo da, eta truke-tasaren eragina estalita dago ekitaldiaren itxieran (17. oharra).

b) Finantza-aktibo ez-korronteak

Atxikitako egoera-balantze bateratuko "Finantza-aktibo ez-korronteak" epigrafearen xehetasuna da hau:

Mila eurotan				
	2021/12/31		2020/12/31	
	Partaidetzaren %	Saldoa	Partaidetzaren %	Saldoa
Ondare-tresnak				
Alquiler de Trenes, A.I.E.	-	-	5%	3.150
Ferromovil 3000, S.L.	10%	13.386	10%	11.562
Plan Azul 07, S.L.	5,20%	3.775	5,20%	3.571
Arrendadora de Equipamientos Ferroviarios, S.A.	15%	5.000	15%	5.590
Iniciativa FIK, A.I.E.	14,18%	751	14,18%	751
Albali Señalización, S.A.	3%	527	3%	558
Leo Express Global, A.S.	5%	913	-	-
Beste batzuk		113		46
Ondarearen tresnak, guztira		24.465		25.228
Beste finantza-aktibo batzuk				
Amortizatutako kostua				
Beste finantza-aktibo eta finantza batzuk		11.796		11.934
Pertsonalari emandako maileguak		3.314		3.753
Epe luzerako administrazio publikoak (19. oharra)		26.948		28.244
Epe luzerako kredituak eta bezeroak		340.514		338.104
Enpresa elkartuei emandako maileguak (10. oharra)		32.714		30.605
		415.286		412.640
Hornidurak				
Administrazio publikoen hornidura (19. oharra)		(7.690)		(6.462)
Narriaduragatiko balio-zuzenketak		(2.159)		(2.338)
		(9.849)		(8.800)
Beste finantza-aktibo batzuk, guztira		405.437		403.840
Guztira		429.902		429.068

Alquiler de Trenes, AIE sozietatea likidatu dute 2021eko ekitaldian. Horrez gain, EuroMaint Gruppen AB mendeko sozietateak, kapital-zabalkuntza bidez, Leo Express Global AS sozietatearen kapitalaren % 5 eskuratu du.

Honako hau da 2021eko eta 2020ko ekitaldietako finantza-aktibo ez-korronteen mugimendua:

Mila eurotan				
	Ondare-tresnak	Beste finantza-aktibo batzuk		
		Amortizatutako kostua	Hornidurak	Guztira
Saldoa 2019/12/31	24.911	525.663	(12.271)	538.303
Aldaketak bateratze-perimetroan	-	31	-	31
Aldaketak arrazoizko balioan erreserbetara zordunduta	535	-	-	535
Bihurketako aldeak	(2)	(95.021)	3.378	(91.645)
Altak	-	112.522	-	112.522
Hornidurak/Itzulketak emaitzan zordunduta/ordainduta	-	-	93	93
Intsuldaketak (3.m oharra)	-	(119.560)	-	(119.560)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	(216)	(10.995)	-	(11.211)
Saldoa 2020/12/31	25.228	412.640	(8.800)	429.068
Aldaketak bateratze-perimetroan	-	54	-	54
Aldaketak arrazoizko balioan erreserbetara zordunduta	96	-	-	96
Bihurketako aldeak	(9)	14.369	(97)	14.263
Altak	922	99.503	-	100.425
Hornidurak/Itzulketak emaitzan zordunduta/ordainduta	-	-	(1.004)	(1.004)
Intsuldaketak (3.m oharra)	67	(108.841)	52	(108.722)
Irteerak, bajak edo murriztapenak	(1.839)	(2.439)	-	(4.278)
Saldoa 2021/12/31	24.465	415.286	(9.849)	429.902

c) Beste finantza-aktibo batzuk

Hona hemen "Beste finantza-aktibo batzuk" epigrafeko partiden xehetasunak, epemugaren arabera sailkatuta (mila eurotan):

2021eko ekitaldia

	2023	2024	2025	2026 eta hurrengoak	Guztira
Amortizatutako kostuaren arabeko aktiboak	127.576	117.133	84.180	76.548	405.437
Guztira	127.576	117.133	84.180	76.548	405.437

2020ko ekitaldia

	2022	2023	2024	2025 eta hurrengoak	Guztira
Amortizatutako kostuaren arabeko aktiboak	103.169	108.112	92.097	100.462	403.840
Guztira	103.169	108.112	92.097	100.462	403.840

Beste finantza-aktibo eta finantza batzuk

Batez ere, Ctrens-Companhia Manutenção SA mendeko sozietatearen finantza-zorrarekin lotutako fidantzak dira (16. oharra). Fidantza horien zenbatekoa 8.934 mila eurokoa da (8.432 mila eurokoa 2020ko abenduaren 31n). Fidantza horrek merkatuko interes-tasa bat sortzen du eta maileguaren sei hileko ordainketak dagozkio. Maileguaren azken sei kuotetan askatuko da 2025eko azarotik 2026ko apirilera.

Pertsonalari emandako maileguak

Erakunde kontrolatzaileak, langileekin sinatutako hitzarmenei jarraiki, zenbait mailegu ematen ditu, merkatuko interes-tasaren azpitik, 10-15 urteko epemugarekin. Taldeak ez ditu eguneratzen zenbateko horiek, horien eragina handia ez dela baiteritzo.

Epe luzerako administrazio publikoak

Taldeak 26.948 mila euroko zenbatekoa du erregistratuta 2021eko abenduaren 31n "Finantza-aktibo ez-korronteak - Beste finantza-aktibo batzuk" epigrafean, balio erantsiaren zerga dela eta atzerriko administrazio publikoekin kobratu beharreko kontu gisa (28.244 mila euro 2020ko abenduaren 31n), eta bihurteta-diferentziak 273 mila eurokoak izan dira 2021eko ekitaldian (11.947 mila euroko murrizketa 2020ko ekitaldian).

Zerga hori berreskura daiteke bezeroei jasanarazitakoarekin konpentsatuz gero edo hirugarren batzuei salduz gero ogasunaren aurrean egiaztatu ondoren. Gaur egun, Taldea akreditatzeko beharrezko ekintzak egiten ari da eta batez ere hirugarren batzuei salduta zenbatekoa berreskuratzea espero du. 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, Taldeak kreditu horien balio nominala haien balio berreskuragarriaren arabera doitzeko 7.690 mila euroko eta 6.462 mila euroko hornidura du. Horrekin lotuta, 2021eko ekitaldian, 1.151 mila euro hornitu du (2020ko ekitaldian 89 mila euro itzuli ziren) atxikitako irabazi eta galeren kontu bateratuko "Ibilgetua besterentzeagatiko narriadura eta emaitza" epigrafera kargatuta. Bihurteta-aldeen eragina dela eta, hornidura 77 mila eurotan handitu da 2021eko ekitaldian (2.686 mila euroko murrizketa egon zen 2020ko ekitaldian).

Epe luzerako kredituak eta bezeroak

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, epigrafe horren xehetasuna honako hau zen (mila eurotan):

	2021/12/31	2020/12/31
Emakidak – Finantza-aktiboa	311.007	313.887
Epe luzerako kredituak eta beste bezero batzuk	29.507	24.217
Guztira	340.514	338.104

Emakidak – Finantza-aktiboa

2010eko martxoaren 19an, Taldearen Ctrens-Companhía de Manutenção SA sozietateak eta Companhia Paulista de Trens Metropolitanos (CPTM) enpresak 20 urterako emakida-kontratu bat sinatu zuten 36 tren fabrikatzeko eta alokairu-zerbitzuak emateko, prebentziorako mantentze-lanak, zuzenketak eta berrikuspenak egiteko eta Sao Pauloko (Brasil) 8. lineako (Diamante) flota modernizatzeko.

Hona hemen akordioaren ezaugarriak, aipatutakoez gain:

- Kuotak CPTMk bermatzen ditu hilean 11,6 milioi errealeko zenbatekoa duen banku-kontuan egindako gordailutze bidez (2009ko baldintza errealean, eta Sao Pauloko Estatuko inflazio-indize orokorraren arabera egokitu zen, eta 2021eko abenduaren 31n, zenbatekoa 22,5 milioira igo zen). Kontu hori Bermearen agente batek administratzen du eta CPTMk ordainketa-betebeharrak beteko ez balitu, emakidadunari ordaintzeko erabil daiteke.
- Sozietate emakidadunak gutxieneko kapitala izateari buruzko baldintzak bete beharko ditu, balio absolutuan eta aktiboaren portzentajea aintzat hartuta.
- Sozietate emakidadunak bankuko fidantza bidez CPTMrekin dituen betebeharrak behar bezala betetzen dituela bermatzen du (26.a. oharra); horretarako, 2021eko abenduaren 31n 46.138 mila errealetara igo da (7.313 mila euro).
- Emakidari lotutako eta emakidadunak kontratuko zerbitzuak eskaintzeko eskuratutako, ekoiztako edo ezarritako ondasun guztiak, ondasun kapitalak izan ezik, CPTMri itzuliko zaizkio emakida amaitzean eta ez da ordainik emango.

2010eko maiatzaren 31n, Taldeko Provetren SA de CV eta Garraio Kolektiboaren Sistemak (STC) 15 urterako kontratu bat sinatu zuten Mexiko Hiriko metroko 12. linearako 30 tren eraikitze eta horien alokatze-zerbitzua emateko, mantentze-lanak eta azterketa orokorrak egiteko.

Hona hemen akordioaren ezaugarriak, aipatutakoez gain:

- Komunikazio eta Garraio Idazkaritzak ordaindu beharreko kuotak fideikomiso-sistema baten bidez subsidiarioki bermatuta daude, Partaidetza Federalen soberakinetatik eratorritako funtsekin (Distritu Federalesko Gobernuaren ordainketa-arriskua). 2021eko ekitaldian, berme horrek nabarmen gairitu ditu aurtengo STCren ordainketa-konpromisoak.
- Sozietate emakidadunak abian den urtean jasotzea aurreikusitako ordainketen % 10eko banku-fidantza bidez bermatzen du STCren aurrean dituen betebeharrak beteko dituela.
- Emakidari lotutako eta emakidadunak kontratuko zerbitzuak eskaintzeko eskuratutako, ekoiztako edo ezarritako ondasun guztiak, ondasun kapitalak izan ezik, Komunikazio eta Garraio Idazkaritzari itzuliko zaizkio emakida amaitzean eta ez da ordainik emango.

Emakida horien erregistroa 12. FINAIB "Zerbitzuak emateko akordioak" araua aplikatuta egiten da, horretarako baldintzak betetzen baitira. Arau horrek xedatutakoari jarraiki, eskaintako jarduerak bereizi ditugu: eraikuntza, operazioa/mantentze-lanak eta finantzaketa.

Ondorioz, Taldeak aktibo ez-korronteko "Beste finantza-aktibo batzuk" eta aktibo korronteko "Beste zordun batzuk" epigrafeetan 311.007 mila eta 97.704 mila euroko saldoak erregistratu ditu, hurrenez hurren, 2021eko abenduaren 31n (313.887 mila euro eta 89.559 mila euro 2020ko abenduaren 31n) ordura arte egindako zerbitzuen prestazioari eta eraikuntza-jarduerarekin lotuta (egindako fakturazioarekiko zenbateko garbia). 2021ean eta 2020an ez da inbertsio-jarduerarik egin.

2011ko lehen sei hilekoan hasi ziren, batez ere, alokairuaren eta mantentze-lanen zerbitzuak eskaintzen 8. linearen (Brasil) kasuan eta 2012ko bigarren sei hilekoan 12. lineakoak (Mexiko).

Bi kontratu horietan, kuoten arabera etorkizuneko fluxuak erabat zehaztuta eta bermatuta daude hasiera hasierako sinadura-UNETIK. Kuotetan aldakorra izan daitezkeen zenbateko bakarria bezeroen esku jarritako tren-materialaren betekizun teknikoarekin lotuta gerta daitezkeen zigorraren da modu esklusiboan. Alderdi hori kontuan izan dugu jaso beharreko fluxuak zehazteko garaian. Ez dago kontratu horietan CAF Talderako demanda-arriskurik; izan ere, ez daude bidaiarien afluentziaren arabera jaso beharreko finantza-fluxuekin lotuta.

2021eko maiatzaren 3an, Mexiko Hiriko metroko 12. linearen funtzionamenduan etenaldia gertatu zen. Bertan, Taldeak, filialaren bidez, Mexiko Hiriko metroak operatzen dituen trenetako mantentze-lanetako zerbitzuak eskaintzen ditu. CAF Taldeari egotzi ezin dakizkiokeen erantzukizunak direla eta linea horretako tarte bat erori izanak eragin zuen zerbitzuaren etenaldia. Urteko kontu bateratu hauek egin diren unean, Mexikoko agintariak gertatutakoa ikertzen, berriro linea ireki ahal izateko akordioa adosteko. Kontratuak etenaldia izateko aukera jasotzen zuen eta bi aldeek aukera hori baliatu eta kontratuaren eraginak eteteko akordioa sinatu dute. Akordio horrek bidaiarien garraio-zerbitzua erabat edo partzialki berriro ezarri arte edo, gehienez, 2022ko ekainaren 13ra arte Metroak oinarritzko kontraprestazioa ordaintzeko eta kontraprestazio aldakorraren ordainketa behin-behinekoz eteteko aukera jasotzen du.

Epe luzerako kredituak eta beste bezero batzuk

2021eko eta 2020ko ekitaldietan, Autobusen segmentuan bezeroekin epe luzerako kobrantza-egutegiak ezarri dira. Atxikitako egoera-balantze bateratuan atal honetan kontzeptu horregatik 20.572 mila euroko zenbatekoa erregistratu da (21.544 mila euro 2020ko abenduaren 31n). Kreditu horiek merkatuko interesa sortzen dute eta linealki amortizatzen dira bi eta hamar urte arteko epean.

Gainera, Taldeak epe luzera begira kobratu beharreko dirulaguntzen kontzeptuarekin lotuta 7.048 mila euro ditu aitortuta.

10. ALDERDI ELKARTUEKIN DITUEN SALDOAK ETA ERAGIKETAK

a) Elkartutako enprekin lotutako saldoak eta eragiketak

Hau da sozietate elkartuekin egin diren eta bateratze-prozesuan kendu ez diren transakzioen xehetasuna (2.f. oharra):

Sozietatea	Mila eurotan					
	2021			2020		
	Emandako zerbitzuak edo erregistratutako salmentak	Jasotako zerbitzuak edo erregistratutako erosketak	Finantza-sarrerak	Emandako zerbitzuak edo erregistratutako salmentak	Jasotako zerbitzuak edo erregistratutako erosketak	Finantza-sarrerak
Plan Metro, S.A.	13.472	-	2.314	12.972	-	2.148
Ferrocarriles Suburbanos, S.A.Pl. de C.V.	13.309	17	-	12.172	19	-
Ferrocarril Interurbano, S.A. de C.V.	12.305	-	-	12.450	-	-
Momentum Trains Holding Pty. Ltd.	73.984	-	-	107.958	-	-
CFIR Light Rail, Ltd.	64.541	-	-	20.591	-	-
Great River City Light Rail Pty. Ltd.	81.982	-	4	53.304	-	-
LAVI Light Rail O&M Ltd.	12	-	40	-	-	-
Gainerakoa	-	8	30	-	150	35
Guztira	259.605	25	2.388	219.447	169	2.183

Sozietate elkartuekin egindako eragiketetan sortutako marjinak behar bezala kendu dira bateratze-prozesuan, haien partaidetza-ehunekoaren proportzio berean (9.a oharra).

Ekitaldi honetako eragiketen, aurreko urteetan egindakoen eta emandako aurrerakinen ondorioz, Taldeak integrazio osoaren arabera bateratu gabeko partaidetutako sozietateekin zituen saldo nagusiak hauek ziren 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n:

Sozietatea	Mila eurotan							
	2021/12/31				2020/12/31			
	Kobratu beharreko kontuak/ kredituak epe laburrera begira	Ordaindu beharreko kontuak	Pasiboak (aktiboak) kontratuko	Epe luzerako kredituak (9.b oharra)	Kobratu beharreko kontuak/ kredituak epe laburrera begira	Ordaindu beharreko kontuak	Pasiboak (aktiboak) kontratuko	Epe luzerako kredituak (9.b oharra)
Plan Metro, S.A.	-	-	(1.426)	32.320	-	-	(1.221)	30.006
Ferrocarriles Suburbanos, S.A.Pl. de C.V.	4.037	753	50	-	1.793	23	(224)	-
Ferrocarril Interurbano, S.A. de C.V.	2.776	36	(23.988)	-	6.234	27	(20.669)	-
Momentum Trains Holding Pty. Ltd.	-	-	(75.113)	-	92	1	(38.244)	-
CFIR Light Rail, Ltd.	1.137	-	112.573	-	103	-	54.007	-
Great River City Light Rail Pty. Ltd.	190	-	(70.235)	-	-	-	(35.508)	-
LAVI Light Rail O&M Ltd.	1.889	-	-	-	-	-	-	-
Gainerakoa	-	-	-	394	8	-	-	599
Guztira	10.029	789	(58.139)	32.714	8.230	51	(41.859)	30.605

2011ko ekitaldian, CAF Investment Projects, S.A.U mendeko sozietateak Plan Metro SA sozietateari 15.104 mila euro aurreratu zizkion, hark aldi bateko hainbat finantza-konpromisorio aurre egin ziezaien azken bezeroak ordaintzen profileen aldaketa egin zuelako. Kreditu hori ez dago inbertsio garbian sartuta; izan ere, epemuga du ezarrita (2029ko ekitaldia) eta kobratu ahal izateko behar adinako bermeak ditu. Plan Metroren ekonomia eta finantza arloko egungo ereduak jasaten du CAF Taldeak aurreratutako zenbatekoak eta pilotutako interesak berreskuratzea. Era berean, Taldeak kredituagatik sortutako interesengatik 2.314 mila euroko finantza-sarrera erregistratu du atxikitako galera eta irabazien kontu bateratuko "Finantza-sarrerak" epigrafera ordainduta (2020ko ekitaldian, 2.148 mila euro).

b) Akziodunekin lotutako saldoak eta eragiketak

Taldeak, 2021eko abenduaren 31n, % 10eko boto-eskubidearen edo gehiagoren titularrak diren akziodunekin finantza-eragiketa hauek ditu indarrean:

Akzioduna	Eragiketa mota	Mila eurotan	
		Eragiketaren zenbatekoa	Erabilitako saldoa 2021/12/31n
Kutxabank SA	Bankuko maileguak	40.000	38.000
Kutxabank SA	Kreditu-kontuak	35.000	-
Kutxabank SA	Bankuko abalak	130.000	91.765

Gainera, 2021eko ekitaldian, Taldeak Kutxabank SArekin eta Bilbao Bizkaia Kutxa banku-fundazioaren mendeko sozietateekin baliabiderik gabeko factoringeko eragiketak egin ditu. Horien zenbatekoa 34.411 mila eurokoa izanda eta 22 mila euroko zenbatekoa zuten zerbitzu profesionalak kontratatu ditu.

11. IZAKINAK

Hauxe da izakinen osaera 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Trenak, trakzio-ekipoak, obra zibila, seinaleztapena	22.961	23.893
Ordezko piezak, osagaiak eta beste batzuk	252.747	250.884
Trenak	275.708	274.777
Autobusak	211.116	206.892
Guztira	486.824	481.669

2021eko ekitaldiaren amaieran, Taldeak 37.190 mila euroko narriaduragatiko hornidura du (34.448 mila eurokoa 2020ko abenduaren 31n).

2021eko abenduaren 31n, Taldeak lehengaiak erosteko 651.928 mila euroko zenbatekodun konpromiso irmoak zituen gutxi gorabehera (720.611 mila eurokoak 2020ko abenduaren 31n).

Sozietate bateratuek, izakinak behar bezala estaltzeko, aseguru-polizak kontratatuzko irizpideari jarraitzen diote. 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, egun horretan izakinek zuten kontabilitate-balio garbia estaltzen zuten aseguru-polizek.

12. ZORDUN KOMERTZIALAK ETA KOBRATU BEHARREKO BESTE KONTU BATZUK

a) Salmentengatiko eta zerbitzuen prestazioagatiko bezeroak

Honako hau da 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n "Zerbitzuen prestazioekin eta salmentekin lotutako bezeroen" epigrafearen osaera:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Bezeroak, eurotan	829.007	854.211
Bezeroak, atzerriko monetan	704.384	522.711
Narriaduragatiko hornidurak	(21.999)	(19.786)
Guztira	1.511.392	1.357.136

Epigrafearen osaera, honako hau da, fakturatutako bezeroen eta kontratuaren arabera aktibo daudenen artean banakatuta:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Kontratuaren arabera aktibo (3.g oharra)	1.004.812	813.859
Fakturatutako bezeroak	528.579	563.063
Narriaduragatiko hornidurak	(21.999)	(19.786)
Guztira	1.511.392	1.357.136

Aktiboak eta pasiboak kontratuaren arabera

Honako hau da 2021eko eta 2020ko ekitaldietako kontratu bakoitzaren aktiboaren eta pasiboaren saldoaren xehetasuna eta mugimendu erantsia:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Kontratuaren araberako aktibo korrontek	1.004.812	813.859
Kontratuaren araberako pasibo korrontek (19. oharra)	(746.804)	(807.549)
Kontratuaren araberako pasibo ez-korrontek (21. oharra)	(65.889)	(65.394)
Garbia	192.119	(59.084)

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Saldoa 2019/12/31		(90.849)
Aurrerapenaren neurketak egindako aldaketak	1.677.412	
Fakturazioa	(1.667.152)	
Penalitateen aplikazioa	24.734	
Bihurketako aldeak	(3.362)	
Birsailkapenak eta beste batzuk	133	
Saldoa 2020/12/31		(59.084)
Aurrerapenaren neurketak egindako aldaketak	1.842.691	
Fakturazioa	(1.621.773)	
Penalitateen aplikazioa	32.320	
Bihurketako aldeak	(1.396)	
Birsailkapenak eta beste batzuk	(639)	
Saldoa 2021/12/31		192.119

2020ko abenduaren 31ko "Kontratuaren arabera pasibo korranteak" ataleko zenbatekotik, 2021eko ekitaldiko sarrera gisa aitortu dira 546.494 mila euro (612.769 mila euro 2020ko ekitaldian). Gainera, ez da aurreko aldietan betetako betebeharrekin lotutako sarrera esanguratsurik aitortu.

Horrez gain, Taldeak erantsitako egoera-balantze bateratuko "Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk – Hornitzaileak" epigrafean 241.349 mila euro aitortu ditu trenak eraikitzeke kontratuekin lotutako zerbitzuak emateagatiko kostuei dagozkienak, aurrerapenaren neurketaren arabera sortuak (232.568 mila euro 2020ko abenduaren 31n).

Ekitaldiaren itxieran exekutatu gabeko laneko betebeharrekin lotuta aitortu gabe dauden sarrerei dagokienez, kontu-sail hori bat dator gehienetan eskarien zorroa deitzen zaionarekin (ikus Kudeaketa Txostenaren baitako Errendimenduko Neurri Alternatiboak ataleko definizioa) (27. oharra). 2022ko ekitaldian zifra horren % 29 sarreratan gauzatuko dela aurrez ikusten da, % 23 2023an, eta gainerakoa 2024an eta hurrengo urteetan.

Hala, "Kontratuaren arabera aktiboak" atala minoratu duten erantzukizunekin lotutako hornidurak, 2021eko abenduaren 31n, 23.548 mila eurokoak izan dira (56.992 mila euro 2020ko abenduaren 31n).

Fakturatutako bezeroak

Fakturatutako bezeroen zifra kontratu mailako erantzukizunekin lotutako hornidurarik gabe aurkeztu da. Hala, 2021eko abenduaren 31n fakturatutako bezeroen saldoa minoratzen duen zenbatekoa 13.848 mila eurokoa da (76.746 mila euro 2020ko abenduaren 31n).

2021eko abenduaren 31n fakturatutako saldoen zenbatekoa 28.838 mila eurokoa da (58.601 mila euro 2020ko abenduaren 31n), aurreko ekitaldietan Caracaseko Metroarekin sinatutako kontratuari dagokionez. Saldo hori mugaeguneratuta dago, eta dagoeneko gauzatutako eta bezeroari fakturatutako lanari dagokio, eta haren berreskuragarritasuna indarrean dagoen aseguru-poliza bidez gauzatzen da.

2021eko ekainaren 1ean, CSM ABEEak kalte-ordain gisa eman daitekeen gehieneko zenbateko osoa ordaintzeko eskatu zuen, data horretan aipatutako aseguru-polizaren arabera ezbehar bat aitortzeko baldintza objektibo guztiak betetzen zirelako. Kreditu-aseguruaren baldintzen arabera, eskatutako kalte-ordaina emateko epea sei hilabetekoa da aseguratzailerak istripuarekin lotuta behar duen dokumentazio guztia eskuratzen duen unetik zenbatzen hasita ezarritako prozeduren arabera. Gaur egun, aseguru-etxea eskatutako dokumentazio guztia, ABEEak entregatu duena, berrikusteko lana amaitzen ari da. Urteko kontu bateratu hauek formulatu diren egunean, ABEEak 29,8 milioi euro kobratu ditu, kalte-ordainaren % 50aren baliokideak. Gainerako zenbatekoa kobratzeko batez besteko epea urtebetetik beherakoa da, eta honi atxikitako egoera-balantze bateratuko "Salmentengatiko eta zerbitzuen prestazioagatiko bezeroak" epigrafean erregistratuta dago.

2021eko abenduaren 31n, kobratu gabe zeuden fakturatutako saldoen % 32 bost bezero nagusiei zegokien (2020ko abenduaren 31n, % 27). Bezeroen saldoak atxikipenak zituen kobrantzetan 2021eko abenduaren 31n: 10.070 mila eurokoak (6.611 mila euro 2020ko abenduaren 31n).

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, Caracaseko Metroarekin iraungitako saldoez gain, "Zordun komertzialak eta kobratu beharreko beste kontu batzuk" kontu-sailean iraungitako saldoen zenbatekoa honako hau da:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Mugaeguneratuak > 90 egun	35.140	15.174
Mugaeguneratuak > 180 egun	128.358	133.654
Guztira	163.498	148.828

Saldo horren % 47 inguru bi herrialdetan eta lau kontratutan pilatuta dago. Taldea kobrantzen kudeaketa aktiboa egiten ari da, baina ez da aurrez ikusi hornitu gabeko galerarik gertatuko denik.

- 2021eko abenduaren 31n, Taldeak 42.234 mila euroko saldoa du (39.764 mila eurokoa 2020ko abenduaren 31n), fakturatutako saldoei zein fakturatu gabe eta kobratzeko dauden saldoei (gauzatu diren baina oraindik kobratzeko dauden kontratuak, Taldearen aldeko arbitraje-lauoak eskuratu eta gero aldeko epaia jaso ondoren) dagokiena.
- 2021ko abenduaren 31n, Taldeak 42.182 mila euroko zenbateakoa erregistratu du (2020ko ekitaldiaren itxierako zenbateko berbera da) fakturatutako eta ez fakturatutako saldoekin lotuta, CAF kide den kontsorzioak sinatutako kontratu mailako

mugarriak betetzeko garaian gertatutako atzerapenak direla eta elkarri jarritako erreklamazioekin lotuta bezero batekin duen auziagatik. Auzia bidean da, beraz, zaila da izan ditzakeen eraginak ebaluatzea. Edonola ere, Erakunde kontrolatzaileko administratzaileen ustez egoera horrek Taldearentzat arazoak eragiteko probabilitatea txikia da; izan ere, inola ere partzuergoari egotz ezin dakizkiokeen atzerapenak sortu dituzten arrazoiak daude, bezeroak jasandako kalteak erreklamaturako zenbatekoak baino txikiagoak dira eta partzuergoak egindako eta bezeroari egotz dakizkiokeen gainkostuengatik erreklamazioak daude. Urteko kontu hauek formulatu diren garaian, prozesuaren izapidetze judizialean, ustezko atzerapenak aztertzen dituzten adituen bi txosten igorri dituzte eta prozesua ebazpen judiziala jaso zain dago.

- 2021eko abenduaren 31n, Brasilgo eraikuntzarako eta flotaren hornidurarako kontratu bati lotutako "Zerbitzuen prestazioekin eta salmentekin lotutako bezeroen" epigrafean erregistratutako zenbatekoa, 180 egun baino gehiagoz muga eguneratuta dagoena, jasotako aurrerakinen garbia, 8,9 milioi eurokoa da (8,9 milioi eurokoa 2020ko abenduaren 31n), erregistratutako narriadurak eta hornidurak kontuan izan gabe; horiek zenbateko osoa estaltzen dute (26. oharra).

Narriaduragatiko hornidurak

2021eko eta 2020ko ekitaldietako narriaduragatiko hornidura-mugimendua honako hau da:

2021eko ekitaldia

	Mila eurotan
Saldoa 2020/12/31n (2.f oharra)	19.786
Bihurketako aldeak	211
Horniduraren aplikazioa	(873)
"Ustiapeneko beste gastu batzuk" epigrafera zordundutako hornidurak	3.071
Birsailkapenak	(196)
Saldoa 2021/12/31n	21.999

2020ko ekitaldia

	Mila eurotan
Saldoa 2019/12/31n (2.f oharra)	19.130
Bihurketako aldeak	(2.059)
Horniduraren aplikazioa	(1.936)
"Ustiapeneko beste gastu batzuk" epigrafera zordundutako hornidurak	4.393
Birsailkapenak	258
Saldoa 2020/12/31n	19.786

b) Beste zordun batzuk

Hauxe da "Beste zordun batzuk" epigrafearen osaera 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Emakidak (9.c oharra)	97.704	89.559
Administrazio publikoekiko beste kreditu batzuk	65.257	74.682
Pertsonala	2.541	1.871
Askotariko zordunak	2.939	4.682
Guztira	168.441	170.794

Administrazio publikoekiko beste kreditu batzuk

Taldeak, 2021eko abenduaren 31n, 60.247 mila euro eta 3.107 mila euro ditu erregistratuta balio erantsiaren gaineko zergarekin eta dirulaguntzekin lotutako kontzeptuaren baitan hurrenez hurren (62.881 mila euro eta 10.333 mila euro 2020ko abenduaren 31n, hurrenez hurren).

13. BESTE FINANTZA-AKTIBO KORRONTE BATZUK

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, hau zen epigrafe honen zehaztapena:

2021eko ekitaldia

Finantza-aktiboak: izaera/kategoria	Amortizatutako kostua	Mila eurotan	
		Arrazoizko balioa emaitzetan aldaketekin	Guztira
Aldi baterako finantza-inbertsioak	42.583	86.078	128.661
Beste finantza-aktibo batzuk	2.711	-	2.711
Epe laburra/korronteak	45.294	86.078	131.372

2020ko ekitaldia

Finantza-aktiboak: izaera/kategoria	Amortizatutako kostua	Mila eurotan	
		Arrazoizko balioa emaitzetan aldaketekin	Guztira
Aldi baterako finantza-inbertsioak	40.539	61.097	101.636
Beste finantza-aktibo batzuk	364	-	364
Epe laburra/korronteak	40.903	61.097	102.000

"Finantza-aktiboak amortizatutako kostuan" atalean daude jasota, batez ere, zor publikoko diruzaintzako soberakinak, birjarpenak, epe laburrerako gordailuak eta epe finkoko ezarpenak. "Finantza-aktiboak emaitzetan aldaketak dituzten arrazoizko balioan" atalean daude jasota errenta finkoko inbertsio-funtsak. Epe laburrerako inbertsioak dira biak; horien emaitzak honi atxikita azaltzen den galera eta irabazien kontu baterako "Finantza-sarrerak" epigrafean ordainduta erregistratzen dira. 2021eko eta 2020ko ekitaldietan, Taldeak 2.535 mila eta 2.585 mila euroko sarrerak erregistratu ditu kontzeptu horregatik eta eskudiru-soberakinengatik hurrenez hurren.

14. ONDARE GARBIA

a) Erakunde kontrolatzailearen kapital soziala

2021eko abenduaren 31n eta 2020ko abenduaren 31n, 0,301 euroko balio nominaleko 34.280.750 akzioz osatuta zegoen Erakunde kontrolatzailearen kapital soziala. Akzio horiek kontu-idazpen bidez ordezkaturata eta guztiak harpidetuta eta ordainduta zeuden (guztiak Burtsan kotizatzen dute).

Honako hauek dira 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalari Sozietatearen kapital sozialaren % 3ko baino gehiagoko boto-eskubideak dituztela jakinarazi dioten sozietateak edo erakundeak:

	% 2021	% 2020
Cartera Social, SA (i)	% 24,20	% 24,56
Kutxabank, SA (ii)	% 14,06	% 14,06
Indumenta Pueri SL(iii)	% 5,02	% 5,02
Daniel Bravo Andreu (iv)	% 5,00	% 5,00
Norges Bank	-	% 3,26
Santander Asset Management SA SGIIC (v)	% 3,07	-

(1) Sozietateko akziodunak Erakunde kontrolatzaileko langileak dira.

(2) Kutxabank SAK zuzeneko partaidetza du, baina zeharkako titularra Kutxabank SAren kontrola duen Bilbao Bizkaia Kutxa Banku Fundazioa da.

(3) Indumenta Pueri SL zeharkako titularra da. Zuzeneko titularra Global Portfolio Investments SL da, Indumenta Pueri SL-k kontrolatzen duen sozietatea.

(4) Daniel Bravo Andreu zeharkako partaidetza du, eta Danimar 1990 SL sozietatea da zuzeneko titularra.

(5) Santander Asset Management SA SGIIC da zeharkako titularra. Taldeko sozietate ugariaren boto-eskubideak kontrolatzen ditu.

Akziodunen Ohiko Batzar Orokorrak, 2017ko ekainaren 10ean egindakoak, erabaki zuen Erakunde kontrolatzailearen Administrazio Kontseiluari eskuordetuko ziola, ordezkapeneko-gaitasun espresuarekin, eta data horretatik aurrera bost (5) urteko epean, Erakunde kontrolatzaileko edo taldeko beste sozietate batzuetako akzio bihur zitezkeen obligazioak eta gainerako errenta finkoko edo bestelako baloreak (warrantak barne) jaulkitzeko gaitasuna, akziodunen lehentasunezko harpidetza-eskubidea kanpo uzteko gaitasuna barne, baimenaren unean kapital sozialaren zenbatekoaren % 20ko zenbatekoagatik gehienez. Akordio horrek baliorik gabe utzi zuen 2014ko ekainaren 7an egindako Sozietatearen Ohiko Batzar Orokorrean eskuratutako akordioa. Urteko kontu hauek egin diren datan, ez da balore bihur daitezkeen jaulkipenik egin akordio horrez geroztik.

Horrez gain, 2020ko ekainaren 13an egindako Akziodunen Batzar Orokorrak data horretatik aurrera bost urteko epean akzio propioak erosteko ahalmena eman zion Administrazio Kontseiluari. Baimen horrek baliorik gabe utzi zuen 2015eko ekainaren 13an egindako Akziodunen Ohiko Batzar Orokorraren akordioaren bidez emandako baimena. Urteko kontu bateratu hauek egin diren datan, ez da akordio horrez geroztik akzio propiorik erosi.

Amaitzeko, 2021eko ekainaren 5ean egindako Akziodunen Batzar Orokorrak kapital soziala behin edo gehiagotan handitzeko baimena eman zion Administrazio Kontseiluari. Hori bost urteko eperako egin dezake data horretatik hasita, eta baimenaren unean zuen kapital sozialaren erdiraino egin ahal izango du, Sozietatearen interesak hala eskatuko balu lehentasunezko harpidetza-eskubidea kanpoan uzteko ahalmena barne. Azken horrekin lotuta, bazterketa horrek ezingo du baimena eman zen uneko kapital sozialaren % 20 baino handiagoa izan. Baimen horrek baliorik gabe utzi zuen 2018ko ekainaren 2an egindako Akziodunen Ohiko Batzar Orokorraren akordioaren bidez emandako baimena. Urteko kontu bateratu hauek formulatzeko garaian, ez da akordio horretatik inolako kapital-gehikuntzarik egin.

b) Jaulkipen-prima

Jaulkipen-primaren saldoa eskuragarri dago hura erabiltzeko muga espezifikorik ez dagoen neurrian.

c) Legezko erreserba

Kapital Sozietateen Legearen Testu Bateratuaren arabera, ekitaldiko irabaziaren % 10 eraman behar da legezko erreserbetara, horiek kapital sozialaren % 20 izan arte. Legezko erreserba dagoeneko gehitu den kapitalaren % 20tik gora dagoen saldoari dagokion kapitala handitzeko erabil daiteke. Aipatutako helburu horretarako izan ezik eta kapital sozialaren % 20 gainditzen ez duen bitartean, erreserba hori galerak berdintzeko bakarrik erabili ahal izango da, eta betiere horretarako erabil daitezkeen behar adinako beste erreserbarik ez badago. 2021eko eta 2020ko ekitaldien itxieran, erreserba hori erabat erata zegoen.

d) Erreserba mugatuak eta eskurazinak

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, 87.416 mila eta 92.983 mila euroko erreserbak zeuden, gutxi gorabehera eta hurrenez hurren, bateratutako sozietateen banakako urteko kontuetan, legezko erreserban, balantzeak eguneratzeagatik erreserban, amortizatutako kapitalagatik erreserban eta beste batzuetan, eta horiek ezinbesteko eta mugatutako izaera dute. Halaber, sozietate batzuek finantzaketa-kontratuetatik eratorritako mugak dituzte (16. oharra).

Era berean, garapen-gastuen kontu-saila erabat amortizatu arte, debekatuta dago dibidenduak banatzea, erreserba erabilgarrien zenbatekoa amortizatu gabeko saldoen adinakoa, gutxienez, ez bada behintzat. 2021eko ekitaldiaren amaieran, beraz, 61.928 mila euroko erreserbak ez zeuden erabilgarri aipatutako arrazoiagatik (2020ko ekitaldiaren itxieran, 66.774 mila euro).

e) Erakunde kontrolatzailearen dibidenduak

Administrazio Kontseiluak, 2021eko urriaren 6an, 2021eko emaitzen kontura 13,7 milioi euroko dibidenduen banaketa egitea adostu zuen. 2021eko abenduaren 31n, atxikitako egoeraren balantze bateratuko "Konturako dibidendua" epigrafean du erregistratuta zenbateko hori. Zenbateko hori 2022ko urtarrilean ordaindu da.

2020ko ekainaren 13an Akziodunen Batzar Orokorrek dibidenduak banatzea adostu zuen, 28.864 mila euroko zenbatekoari zegozkionak. Horietatik, 1.950 mila euro 2019ko ekitaldiko emaitzari dagozkie, eta 26.914 mila euro Borondatezko erreserbei zorduntzen zaizkie. 2020ko abenduaren 31n, atxikipen fiskalari zegozkion zenbateko garbi horiek atxikitako egoeraren balantze bateratuko "Finantza-pasibo ez-korrontek – Beste finantza-pasibo batzuk" epigrafean erregistratuta zituen Erakunde kontrolatzaileak. Zenbateko hori 2021eko urtarrilean ordaindu da (15. oharra).

f) Bihurketako aldeak

Hona hemen "Bihurketako aldeak" kontuaren banaketa, sozietate bakoitzaren arabera, 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
CAF México SA de CV	(1.344)	(2.643)
CAF Brasil Indústria e Comércio SA	(57.867)	(57.831)
Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles Argentina SA	(3.103)	(3.073)
CAF USA, Inc.	(190)	(3.702)
Construcción, Mantenimiento, Ferrovías y Subsistemas, S.A. de C.V.	(2.815)	(3.506)
CAFTürk Tren Sanayi Ve Ticaret Limited Sirketi	(2.977)	(2.159)
CAF Argelia (EURL)	(908)	(942)
CAF India Private Limited	(1.410)	(1.889)
Ctrens Companhia de Manutenção, SA	(124.660)	(125.084)
Provetren, SA de CV	1.260	1.207
Solaris Bus & Coach, sp. z.o.o.	(16.528)	(14.269)
CAF Group UK Limited	258	(2.313)
CAF Rolling Stock UK Limited	1.562	1.591
Euromaint Gruppen AB	2.888	4.339
Euromaint Rail AB	(375)	(853)
Beste sozietate batzuk	2.842	(404)
Guztira	(203.367)	(211.531)

g) Partaidetza ez-kontrolatzaileak

Honekin batera doan egoera-balantze bateratuko "Ondare garbia – Partaidetza ez-kontrolatzaileak" epigrafearen mugimendua eta osaera, 2021eko eta 2020ko ekitaldietan, hau izan zen:

	Mila eurotan
Saldoa 2019/12/31	12.130
Partaidetza ez-kontrolatzaileei egotz dakizkiokeen irabaziak	1.241
Bihurketako aldeak	(423)
Partaidetza ez-kontrolatzaileekin egindako eragiketak	(893)
Dibidenduak	(821)
Saldoa 2020/12/31	11.234
Partaidetza ez-kontrolatzaileei egotz dakizkiokeen irabaziak	2.851
Bihurketako aldeak	(72)
Dibidenduak	(215)
Saldoa 2021/12/31	13.798

h) Kapitalaren kudeaketa

Taldeko kapital-kudeaketaren xedea da kapital-kostua optimizatzeko finantza-egitura eraikitzea, betiere finantza-egoera sendoari eutsita. Politika horri esker, bateragarriak dira akziodunentzat balioa sortzea eta finantza-merkatuen kostu lehiakorrean jardutea, bai zorra birfinantzatzeko, bai negozio-funtsak estaltzen ez duen inbertsio-plana finantzatzeko.

CAF Taldeko administratzaileek finkatutako helburuak betetzearen adierazletzat jotzen dute enpresa nagusira bideratutako palanka-efektuaren maila eta kreditu-kalitatea beren negozioen profilerako egokiak izatea.

CAF Taldeak aldiari-aldiari aztertzen du bere pasibo-egituraren egokitasuna, aurrez ikusitako kutxa-fluxuak, zorraren epemuga-profila, kapital zirkulatuarekin lotuta aurrez ikus daitekeen bilakaera eta likideziako etorkizuneko beste behar batzuk kontuan izanda.

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, zorraren zati handi bat Brasilgo eta Mexikoko emakidei (9.c oharra) eta antzeko jarduerari eta Solarisi (16. oharra) zegokien. Finantza-zor gordinaren/garbiaren zenbatekoaren eta ondare garbiaren arteko erlazioari deitzen zaio palanka-efektuaren maila:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Finantza-zor garbia:		
Erakunde publikoekin egindako ordainketen atzerapenak (19. oharra)	513	5.229
Itzuli beharreko aurrerakin interesdunak (15. oharra)	8.143	10.021
Kreditu-erakundeekiko zorrak – Pasibo ez-korrontea (16. oharra)	675.569	808.849
Kreditu-erakundeekiko zorrak eta betebeharrak – Pasibo korrontea (16. oharra)	282.703	170.760
Finantza-zor gordina	966.928	994.859
Finantza-inbertsioak – Aktibo ez-korrontea (9.c oharra)	(8.872)	(8.432)
Aldi baterako finantza-inbertsioak (13. oharra)	(128.661)	(101.636)
Eskudirua eta beste zenbait aktibo likido baliokide	(551.372)	(573.928)
Finantza-zor garbia	278.023	310.863
Ondare garbia:		
Erakunde kontrolatzaileari egotzitakoa	726.662	632.969
Partaidetza ez-kontrolatzaileak	13.798	11.234
	740.460	644.203

15. BESTE FINANTZA PASIBO KORRONTE ETA EZ-KORRONTE BATZUK, ETA BESTE KONPROMISO BATZUK

Jarraian, Taldearen 2021eko eta 2020ko abenduaren 31ko finantza-pasiboak daude banakatuta, balorazioa egin ahal izateko izaeraren eta kategorien arabera jasota:

	Mila eurotan					
	2021/12/31			2020/12/31		
	Epe luzera	Epe laburrera	Guztira	Epe luzera	Epe laburrera	Guztira
Itzuli beharreko aurrerakinak	26.988	9.646	36.634	31.458	11.111	42.569
Langileekiko konpromisoak (23. oharra)	2.883	-	2.883	2.847	-	2.847
Partaidetzak erosteagatiko pasiboak	6.312	3.804	10.116	4.184	3.804	7.988
Ibilgetuaren hornitzaileak (8. oharra)	-	5.102	5.102	-	3.976	3.976
Errentamenduengatiko hartzekodunak (8.b oharra)	39.310	17.194	56.504	39.114	17.882	56.996
Ordaindu beharreko dibidendu aktiboa (14.e oharra)	-	12.381	12.381	-	25.616	25.616
Beste pasibo batzuk	1.113	580	1.693	1.012	123	1.135
Guztira	76.606	48.707	125.313	78.615	62.512	141.127

Beste finantza-pasibo ez-korronte batzuen hurrengo urteetarako epemugaren araberako xehetasuna honako hau da (mila eurotan):

2021eko ekitaldia

	Interesak	Printzipala
2023	58	28.573
2024	43	14.943
2025	29	9.082
2026	14	6.278
2027 eta hurrengoak	1	29.817
Guztira	145	88.693
Periodifikatzeak eta beherapen-tasarekin lotutako eguneraketak		(12.087)
Kontularitzako balioa, guztira		76.606

2020ko ekitaldia

	Interesak	Printzipala
2022	85	22.295
2023	58	21.689
2024	43	9.810
2025	29	6.165
2026 eta hurrengoak	15	32.642
Guztira	230	92.601
Periodifikatzeak eta beherapen-tasarekin lotutako eguneraketak		(13.986)
Kontularitzako balioa, guztira		78.615

Itzuli beharreko aurrerakinak

Ikerketa eta Garapeneko Programengatik zenbait dirulaguntza jaso ditu Taldeak. dirulaguntza horiek benetan kobratzean erregistratzen dira edo, hala badagokie, baterako proiektuaren koordinatzaileak kobratzen dituzte. Hauek izan dira laguntzak:

- Proiektu horien gastuen eta kostuen zati bat ordaintzeko dirulaguntzak.
- Itzuli beharreko aurrerakinak, interesik gabeko maileguetan (gehienetan). Hiru urteko gabealdia dute hasieran, eta hamar urtetik gorako epean amortizatzen dira.

Langileekiko konpromisoak

Taldeak etorkizuneko konpromisoak erregistratuta ditu aurre-erretiroko planak harpidetuta dituzten langileekin. 2021eko abenduaren 31n, egoera-balantze bateratuko (honi erantsia) "Finantza-pasibo ez-korrenteak – Beste finantza-pasibo batzuk" eta "Hartzekodun komertzialak eta ordaindu beharreko beste kontu batzuk – Beste hartzekodun batzuk" epigrafeek 2.883 mila eta 2.309 mila euroko zenbatekoak zituzten, hurrenez hurren (2020an, 2.847 mila eta 2.649 mila euro). Bat datoz zenbateko horiek 2021eko abenduan errelebo-kontratuak sinatuta zituzten langileei egin beharreko etorkizuneko ordainketekin, erakunde kontrolatzaileko administratzaileek egindako kalkuluen arabera. 2021eko hornidura horretara bideratutako hornidura honi atxikitako irabazi eta galeren kontu bateratuko (23. oharra) "Pertsonaleko gastuak" epigrafean erregistratu da eta 2.590 mila euroko zenbatekoa izan du ("Pertsonaleko gastuetara" bideratutako zenbatekoa 2.745 mila eurokoa izan zen 2020ko ekitaldian).

Era berean, Taldeak enplegu osteko prestazioen eta epe luzerako beste ordainketa batzuekin eta horiei estaldura ematera bideratutako aktibo atxikiekin lotuta bere gain hartutako konpromisoen egungo balioaren xehetasuna hauxe da 2021eko eta 2020ko ekitaldien itxieran (3.j oharra):

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Hartutako konpromisoen uneko balioa	44.799	59.430
Ken - Aktibo atxikien arrazoizko balioa	(41.808)	(58.989)
Beste (aktibo) pasibo korrente batzuk	2.991	441

Hartutako konpromisoek egun duten balioa aktuario independente adituek zehaztu dute. Zenbatekoak kuantifikatzeko, irizpide hauek aplikatu dituzte:

- Kalkulatzeko metodoa: "Proiektatutako kreditu-unitatea". Zerbitzu-urte bakoitza prestazioetarako eskubidea ematen duen unitate osagarriaren sortzailetzat hartzen du, unitate bakoitza bereizita aztertuta.
- Erabilitako aktuaritza-hipotesiak: inpartzialak eta elkarrekin bateragarriak. Oro har, kalkuluetan erabili dituzten aktuaritza-hipotesirik aipagarrienak hauek izan dira:

Aktuaritza-hipotesiak	2021	2020
Interes teknikoko tasa	% 0,85-% 1,02	% 0,72-% 0,73
Heriotza-tasaren taulak	PERM/F/2012	PERM/F/2000P
Soldaten edo pentsioen berrikusketako urteko tasa	% 0,8-% 2	% 1-2
Erretiro adina	65-67	65-67

Aktibo atxikien arrazoizko balioa ekitaldiaren itxieran kalkulatu da. Horretarako, proiektatutako kreditu-unitatearen kalkulu-metodoa erabili da.

Partaidetzak erosteagatiko pasiboak

Epigrafe honetan, BWB Holdings Limited (gainerako kapitalaren % 26) sozietateko gainerako kapitalaren salerosketako aukera gurutzatuengatik ordaintzea aurrez ikusita dauden zenbatekoak daude sartuta, baita Lander Simulation and Training Solutions SA enpresako txikizkako akziodunen salmenta-aukerak ere (gainerako kapitalaren % 23,87). Eragiketa horien prezioa aldakorra da, bi konpainien finantza-parametro jakin batzuen arabera aukerak egiteko datan. Era berean, Orbital Sistemas Aeroespaciales SLren % 100 erosteagatik ordaintzeke dagoen kontraprestazio aldakorra erregistratu da (2.f oharra).

2020ko ekitaldian zehar, gutxiengoa zuten akziodunek Lander Simulation and Training Solutions SAren kapitalaren % 12 eta Rifer SRLren gainerako kapitalaren % 25 saltzeko aukera erabili zuten, eta horrek 2.684 mila euroren ordainketa ekarri zuen (2.f oharra). Horrez gain, 2020an Lander Simulation and Training Solutions SAren kapitalaren % 7,06 eskuratzeari zegokion ordainketa egin zen; kapital hori 2019an eskuratu zen, 1.125 mila euroren truke.

Lander Simulation and Training Solutions SA enpresako gainerako kapitalarengatik salmenta-aukerak egikaritu dira 2021ean. Irteera-aukerak zehazten dituen prezioa aditu independente batek egin beharreko balorazioan oinarrituta dago eta gaur egun abian dago.

Errentamentuengatik hartzekodunak

Epigrafe honetan, 2021eko ekitaldian, Taldeak errentadun gisa dituen ondasunengatik pasibo guztiak barne hartzen dira (8.b oharra). Finantza-pasiboen eguneraketan erabilitako batezbesteko tasa haztatua % 4,6 ingurukoa da.

16. ESKUDIRUA ETA BESTE AKTIBO LIKIDO BALIOKIDE BATZUK, ZORRAK KREDITU-ERAKUNDEEKIN ETA OBLIGAZIOAK ETA BESTE BALIO NEGOZIAGARRI BATZUK

Honekin batera doan egoera-balantze bateratuko epigrafearen osaera honako hau da:

	Mila eurotan						
	Moneta nominala	2021/12/31			2020/12/31		
		Ez-korrontea	Korrontea	Guztira	Ez-korrontea	Korrontea	Guztira
Maileguak eta kreditu-kontuak							
Ctrens – BNDES	BRL	56.730	14.669	71.399	70.604	13.698	84.302
Provetren – Banku-sindikatu	USD	14.777	26.673	41.450	38.076	18.898	56.974
Erakunde kontrolatzailea (CAF SA)	EUR	512.145	113.897	626.042	600.630	29.532	630.162
CAF Investment Projects SAU	EUR	19.935	-	19.935	19.901	-	19.901
Solaris Taldea	PLN/EUR	71.615	99.534	171.149	79.053	85.251	164.304
Actren Mantenimiento Ferroviario SA	EUR	-	1.166	1.166	-	8.979	8.979
Taldeko gainerako sozietateak	EUR	367	85	452	585	2.359	2.944
		675.569	256.024	931.593	808.849	158.717	967.566
Betebeharrak edo beste balio negoziagarri batzuk:							
Paper komertzialean egindako jaulkipenak	EUR	-	25.000	25.000	-	10.000	10.000
Sortutako eta ordaintzeke dauden interesak		-	1.679	1.679	-	2.043	2.043
Guztira		675.569	282.703	958.272	808.849	170.760	979.609

Honako hau da "Zorrak eta betebeharrak kreditu-erakundeekin edo beste balio negoziagarri batzuk" eta "Beste finantza-pasibo batzuk" epigrafeko (15. oharra) saldoak ekitaldian izandako mugimendua:

Mila eurotan			
	Zorrak eta obligazioak kreditu-erakundeekin edo beste balio negoziagarri batzuk	Beste zenbait finantza-pasibo	Guztira
Saldoa 2020/12/31	977.566	141.127	1.118.693
Finantzaketa-kutxako fluxuak			
Xedapen berriak	389.336	7.168	396.504
Ordainketak epemugan (*)	(414.293)	(35.440)	(449.733)
Dibidenduen ordainketa	-	(25.616)	(25.616)
	(24.957)	(53.888)	(78.845)
Beste mugimendu batzuk (kaxako fluxurik gabe)			
Bihurketako aldeak	3.083	550	3.633
Sortutako dibidenduak, errentamendu berriak, beste batzuk	901	37.524	38.425
	3.984	38.074	42.058
Saldoa 2021/12/31	956.593	125.313	1.081.906

(*) Horrez gain, diru-fluxuen egoeran, "Finantza-pasiboko tresnen araberako kobrantzak/(Ordainketak) - Itzulketa eta amortizazioa" epigrafean, 4.966 mila euro sartu dira, atzerriko erakunde publikoekiko ordainketak geroratzegatik zorrak ordaintzearekin lotuta.

Errentamenduengatiko eskudiruaren irteera guztien zenbatekoa 22.018 mila eurokoa izan da 2021ean (24.308 mila eurokoa 2020an).

Kreditu-erakundeekiko zorren zenbatekoak zuzenduta aurkeztu behar dira balantzean, maileguen irekiera eta formalizazioak eragindako kostuak jarrita, alegia.

Ctrens – BNDES

9.c oharrean deskribatutako CPTMren trenen alokairu-eragiketari dagokionez, 2011ko maiatzaren 10ean egindakoan, Ctrens-Companhia de Manutenção, SA (Ctrens) sozietate filialak Banco Nacional de Desenvolvimento Econômico e Social (BNDES) bankuarekin finantzaketa-kontratu bat sinatu zuen. Kontratuaren zenbatekoa, gehienez, Brasilgo 946.890 mila errealekoa zen. Maileguak sortzen duen interes-tasa TJLP (Taxa de Juros de Longo Prazo) gehi diferentzial bat da. Mailegu nagusia elkarren segidako 160 hilabetetan amortizatuko da eta lehen mugaeguna 2013ko urtarrila da. 2020ko ekitaldian zehar, CPTMrekin ordainketa-epaia luzatzeko eskuratutako akordioarekin gertatu zen antzera, BNDESek eskaintako Standstill Covid-19 eskatu zuen Ctrensek 2020ko ekainean, eta 2020ko uztailean onartu egin zen eskaera hori. Hala, 2020ko uztailetik abendura bitartean gelditu egin dira zorraren amortizazioa eta interesen ordainketak. Adostu bezala, 2021eko urtarrilean berriz ekin zieten ordainketei, normaltasunez, azken finantzaketaren epea aldatu gabe.

Kontratu horrek Ctrens-Companhia de Manutenção SA sozietatea mugatzen duten hainbat murriztapen-klausula ditu; besteak beste, banku-mailegu berriak eskuratzea, bermeak ematea, kapital-ordainketak egitea, dibidenduak banatzea eta 2013ko urtarriletik aurrera finantza-baldintza jakin batzuk betetzeko betebeharra. Baldintza horien artean dago Zor Zerbitzuaren Estalduraren Indizea (1,2tik gorakoa izan behar du) eta Gutxieneko Kapitalaren Egitura Formula (0,24tik gorakoa izan behar du). Klausula horiek 2021eko eta 2020ko ekitaldietan bete dira. Horrez gain, 2021eko abenduaren 31n 8.934 mila euroko emakidatik eratorritako diru-saldoak (8.432 mila euro 2020ko abenduaren 31n) zorraren zerbitzuaren bermean jasota daude, eta soberako saldoak hiru hilean behin askatzen dira, ezarritako covenant-ak betetzen direla egiaztatu ondoren.

Era berean, 2011ko ekainaren 15ean, sozietate filialak BNDESekin lagapen fiduziarioko kontratu bat sinatu zuen. Kontratu horren arabera, bermean lagatzen ditu CTRENSek CPTMrekin dituen kobrantza-eskubideak eta CPTMk filialarentzat emandako bermeak eta filialak CPTMri, Erakunde kontrolatzaileari eta CAF Brasil Indústria e Comércio, S.A. enpresari eska diezaiokeen beste edozein zenbateko.

Provetren – Banku-sindikatuak

9.c oharrean deskribatutako trenak epe luzera alokatzeko zerbitzuen kontratuari (PPS – 12. Linea) dagokionez, 2012ko abenduaren 7an, Provetren SA de CV sozietate filialak BBVA Bancomer SA, Banco Nacional de México SA, Banco Santander (México) SA, Sumitomo Mitsui Banking Corporation eta Caixabank SAK osatutako banku-sindikatu batekin epe luzerako finantzaketa-kontratu bat sinatu zuen, Estatu Batuetako 300 milioi dolarrekoa. Maileguak sortutako interes-tasa LIBORen arabera da. Interes-tasaren kurban gerta daitezkeen gorabeherak saihesteko, eta horrelako finantzaketetan ohikoa den bezala, Provetrenek Interes Tasaren Estaldura Kontratuaren % 80koa, eta 2021eko ekitaldian mugaegunean ezeztatu den epearen % 80koa; ez zen gero berri (17. oharra).

Maileguaren zati nagusia hiru hilez behingo ondoko ondoko 39 kuotatan amortizatuko da eta kobrantzen profila PPSaren arabera doitu da. Lehen epemuga 2013ko urrikoa izango zen.

Kontratuak hainbat murriztaile ditu eta mugatu egiten dute Provetren SA de CV; besteak beste, bankuko mailegu gehiago lortzeko, bermeak emateko, kapital-ordainketak egiteko, ratio jakin batzuetara iristen ez bada dibidenduak banatzeko eta 2013ko urritik aurrera finantza-baldintza jakin batzuk (horien artean Zor Zerbitzuaren Estaldura Indizea 1,15 baino altuagoa izatea) izateko mugak jartzen ditu. Klausula horiek 2021eko eta 2020ko ekitaldietan bete dira. Horrez gain, 2021eko abenduaren 31n 13.970 mila euroko emakidatik eratorritako diru-saldoak (9.512 mila euro 2020ko abenduaren 31n) zorraren zerbitzuaren bermean jasota daude, eta soberako saldoak hiru hilean behin askatzen dira, ezarritako covenant-ak betetzen direla egiaztatzen ondoren.

Era berean, 2012ko abenduaren 7an, sozietate filialak Banco Invexekin fideikomiso-kontratu bat sinatu zuen. Fiduziazio gisa jokatu zuen eta BBVA Bancomer SAK lehen fideikomisario gisa. Kontratu horren bidez, bermean lagatzen ditu Provetrenek PPSren pean dituen kobrantza-eskubideak, Interes Tasa Estaltzeko kontratutik eratorritako kobrantza-eskubideak, fabrikazio- eta mantentze-lanetako kontratuen kobrantza-eskubideak, BEZa berreskuratzeko edozein diru-sarrera eta aseguru-polizatik eratorritako zenbatekoak.

Ctrens-Companhia de Manutenção SA eta Provetren SA de CV filialen akzioak BNDESen eta lehen aipatutako banku-sindikatuaren alde pignoratu daude, hurrenez hurren. Aipatutako epe luzerako bi finantzaketa-kontratuaren mailegu-emaelek ez dute CAF Taldea osatzen duten sozietateetarako baliabiderik, baliabide teknikoetatik haragokorik behintzat.

Erakunde kontrolatzailearen maileguak

2021eko ekitaldiaren itxian, Erakunde kontrolatzaileak 20 mailegu zituen 12 finantza-erakunderekin. Haien epemuga 2022ko eta 2026ko ekitaldien artekoa zen. Kontratututako zor hori ez dago ratioak betetzeari lotutako finantza arloko covenantei atxikita.

Solaris

2016ko urriaren 28an, Solaris Bus & Coach, sp. z.o.o. (Solaris) sozietateak finantzaketa-lerroak kontratatu zituen Poloniako bankuen kontsorzio batekin. Finantzaketa horren barruan mailegu-formatuko tarte bat eta kreditu-lerroen formatuko tarte bat daude, 2021eko abenduaren 31n 56,1 milioi euroko zenbatekoarekin. Bi finantzaketa-tarteen epemuga 2024ko abenduan mantenduko da.

Halaber, 2021eko abenduaren 31n Solarisek 23,2 milioi euroko zorra du factoring gisa, eta 41,2 milioi eurokoa, confirming gisa.

Aipatutako lehen zor-paketeak finantza-covenant batzuk betetzea ezartzen du; besteak beste, zorpetze-ratioa 3tik beherakoa izatea (edo 4,5, zorpetzean factoring baliabidea kontuan hartuta), zorraren zerbitzuaren estaldura-ratioa 1,5ekoa edo handiagoa izatea, aktiboen gaineko ondare-ratioa % 17koa edo handiagoa izatea, ondare garbi positiboa eta inbertsioen gehieneko zenbatekoa izatea (baldintza horiek 2021eko abenduaren 31n betetzen ziren). Era berean, zor horren baldintzek mugatu egiten dute funtsak akziodunei banatzea 2023ko ekitaldira arte; beraz, Solarisen eskudirua 35.389 mila eurokoa da 2021eko abenduaren 31n (22.190 mila eurokoa 2020ko abenduaren 31n), eta Solaris Taldearen beharretara bideratuta dago. Finantzaketa-pakete hori guztia bankuei bermatuta dago Solarisek entregatutako bermean bidez, batez ere, eskubide eta ondasunekin lotuta daudenak (aktibo materialak, markak, kontu korronteak eta kobratu beharreko kontuak besteak beste).

Horrez gain, eta aurretik deskribatutako finantzaketa-paketetik kanpo, Solarisek 21,8 milioi euroko mailegua kontratatu zuen finantza-erakundeekin 2020ko ekitaldian, Poloniako banku nazionalak % 80an bermatuta eta 2022ko ekainean epemuga bakarrarekin.

Azkenik, 2021eko abenduaren 31n, Solaris Taldearen filialek 28,8 milioi euroko baliabidea duten kreditu- eta factoring-lerroak dituzte.

CAF Investment Projects SAU eta gainerakoak

2016ko uztailean, CAF Investment Projects SAU mendeko sozietateak 20.000 mila euroko zenbatekoa zuen mailegua erabili zuen. Mailegu hori Erakunde kontrolatzaileak bermatu du eta zortzi urteko iraupena du. Sei urteko gabealdia du, eta Euriborrari erreferentziatutako interesa sortzen du. Mailegu horrek mailegu-emailearengandik jasotako ekarpenaren eta CAF Investment Projects SAUk atzerriko sozietateetan duen inbertsio-bolumenaren artean gutxieneko ratioa mantentzeko betebeharra finkatzen du. Ratio hori betetzen zen 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n.

Finantza-zorren gainerakoa merkatuko interes-tasa batean erreferentzia duten mendeko sozietateek jasotako maileguei dagokie.

Paper komertzialean egindako jaulkipena

Erakunde kontrolatzaileak, haren Administrazio Kontseiluak 2020ko abenduaren 17an emandako onarpenarekin bat, ordaindukoen jaulkipen-programa bat formalizatu du (Commercial Paper Programme CAF 2020). Programa horren gehieneko saldo nominal erantsia 250 milioi eurokoa da, eta 2020ko abenduaren 21ean barneratu zen Errenta Finkoko Merkatu Alternatiboan ("MARF"), eta gerora berriro egin da 2021eko abenduaren 22an. 2021eko ekitaldian, programa horren kargura 160 milioi euroko balioko jaulkipenak egin dira. Programa honek 730 egunetik beherako epemuga duten ordaindukoak jaulkitzea ahalbidetzen dio Erakunde kontrolatzaileari, Oinarrizko Informazio Dokumentuan (Information Memorandum) ezarritako baldintzak betez eta 12 hilabetetan zehar. Jaulkipen horiek MARFen barruan txertatuta egongo dira. Guztizko muga horretatik, 2021eko abenduaren 31n, 25 milioi euroko bolumen bizia zegoen jaulkita (2020ko abenduaren 31n erabili gabe).

Erabili gabeko kredituak eta mugaegunak

CAF Taldeak etengabe ebaluatzen du eskuragarri duen likidezia, eskudiruaren saldoak, epe laburreko inbertsio likidoak, kreditu-lerroen eskuragarritasuna, epe laburreko epemuga duten kapital-merkatuko tresnetarako sarrera eta eragiketako fluxuaren sorkuntza barne. Horren guztiaren helburua Taldearen likidezia-beharrei uneoro arreta ematea da. Horretarako, beste hainbat faktoreren artean, honako hauek hartzen dira kontuan: Taldearen likidezia-beharren hegakortasun historikoa, urtarokotasuna, zorren epemugen profila, inbertsio-planetatik eratorritako beharrak, bezeroen aurrerakinen aurrez ikusitako maila eta kapital zirkulatzailearen bilakaera. Eskuragarri dagoen likidezia-helburuen mailak zehazteko, oinarrizko kasuaren gainean narriatutako testuinguruak hartzen dira kontuan.

Taldeko sozietateek erabili gabeko 411.436 mila euroko (439.746 mila euro 2020ko abenduaren 31n) kreditu-erraztasunak dituzte. Horiek erabili gabeko factoring, kreditu-lerro eta mailegu gisa daude instrumentatuta, eta batez ere Euriborrari gehi merkatuko diferentzial bati erreferentziatuta.

Epe luzera begira, kreditu-erakundeekin aurrez ikusitako zorrerikoko amortizazioak jarraian daude zehaztuta (mila eurotan):

2021eko ekitaldia

	Interesak	Printzipala
2023	13.830	90.818
2024	11.194	191.685
2025	5.063	256.667
2026	1.233	130.077
2027 eta hurrengoak	-	8.693
Guztira	31.320	677.940
Periodifikazioak		(2.371)
Kontularitzako balioa, guztira		675.569

2020ko ekitaldia

	Interesak	Printzipala
2022	16.326	181.472
2023	12.773	97.335
2024	10.034	188.617
2025	4.720	240.316
2026 eta hurrengoak	1.066	101.932
Guztira	44.919	809.672
Periodifikazioak		(823)
Kontularitzako balioa, guztira		808.849

17. FINANTZA TRESNA ERATORRIAK

Finantza-tresna deribatuak erabiltzen ditu CAF taldeak bere etorkizuneko jarduerak, eragiketek eta eskudiru-fluxuek jasaten duten arriskuez babesteko. Truke-tasen eta interes-tasaren gorabeheretatik eratorritako arriskuak dira batik bat (5.a oharra). Truke-tasarekiko babes moduan erabiltzen ditu CAF Taldeak deribatuak, haien aldaketek etorkizuneko kutxa-fluxuetan izan lezaketen ondorio negatiboa leuntzeko, salerosketak eta maileguak sozietate bakoitzak erabili ohi duen moneta ez den beste batean egiten direnean.

Era berean, integrazio globalaren metodoaren bidez integratutako hainbat sozietatek interes-tasen estaldura-kontratuak dituzte (5.a oharra).

Hona hemen 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n bateratutako egoera-balantzean zeuden deribatuen (arrazoizko balioko estaldurakoak, batik bat) balorazio-saldo garbien osaera:

2021eko ekitaldia

Dibisatan egindako salmenten eratorriak 2021/12/31n	Epemuga nozionalak (dibisan)		
	2022	2023	2024 eta hurrengoak
Arrazoizko balioaren estaldurak			
Dolarraren truke-aseguruak (*)	308.585.074	2.397.772	26.463.639
Libra esterlinaren truke-aseguruak	302.052.090	62.691.566	966.311
Euroaren truke-aseguruak	4.724.206	-	-
Brasilgo errealararen truke-aseguruak	100.955.824	-	-
Koroa suediarretara trukatzeko aseguruak	1.035.174.047	245.030.961	1.825.785.890
Australiako dolarren truke-aseguruak	369.584.896	284.359.106	118.230.883
Saudi Arabiako rialen truke-aseguruak	78.535.012	-	-
Mexikoko pesoaren truke-aseguruak	367.602.719	-	-
Kanadako dolarraren truke-aseguruak	29.848.644	9.264.215	161.244.174
Turkiako liren truke-aseguruak	1.124.550	-	-
Japoniako yenen truke-aseguruak	13.767.210.625	-	-
Zeelanda Berriko dolarraren truke-aseguruak	1.907.418	-	-
Hong Kongeko dolarraren truke-aseguruak	92.696.630	-	-
Hungariako florinen truke-aseguruak	191.073.000	-	-
Norvegia koroen trukatzeko aseguruak	5.000.000	-	-
Taiwaneko dolarretako truke-aseguruak	1.180.757.342	-	-
Israelgo shekelen truke-aseguruak	62.910.989	17.285.006	-
Indiako errupien truke-aseguruak	13.788.712	-	-
Eskudiruaren fluxuen estaldurak			
Turkiako liren truke-aseguruak	6.663.311	-	-
Saudi Arabiako rialen truke-aseguruak	24.014.786	-	-

(*) CAF USA Inc.-ko inbertsio garbiaren estaldura partziala biltzen du 22.300 mila dolarreko zenbatekoarekin, eta Provetren-en egindako inbertsio garbiaren estaldura 186.618 mila dolarren truke (moneta funtzionala Amerikako dolarra da).

Epemuga nozionalak (dibisan)

Dibisatan egindako erosketen eratorriak 2021/12/31n	2022	2023	2024 eta hurrengoak
Arrazoizko balioaren estaldurak			
Dolarraren truke-aseguruak	21.175.499	1.132.764	-
Euroaren truke-aseguruak	8.781.684	-	-
Mexikoko pesoaren truke-aseguruak	133.463.232	-	-
Japoniako yenen truke-aseguruak	388.186.294	174.960.000	1.574.640.000
Libra esterlinaren truke-aseguruak	123.528.269	2.733.240	-
Australiako dolarraren truke-aseguruak (9.a eta 26 oharra)	9.072.272	7.760.500	28.078.510
Norvegia koroen trukatzeko aseguruak	95.835.687	100.000.000	-
Israelgo shekelen truke-aseguruak	41.798.566	-	-
Eskudiruaren fluxuen estaldurak			
Kolonbiako pesoaren truke-aseguruak	39.982.352.456	-	-
Turkiako liren truke-aseguruak	4.695.246	-	-
Australiako dolarren truke-aseguruak	1.000.000	-	-

Maileguen epemuga nozionalak (dibisatan)

Interes-tasetatik eratorritakoak	2022	2023	2024 eta hurrengoak
Swap Euribor	-	25.000.000	-

Mila eurotan

	Arrazoizko balioa		Eskudiru-fluxuak	
	2021/12/31	2020/12/31	2021/12/31	2020/12/31
Estaldurak:				
Dolarraren truke-aseguruak	(16.278)	4.246	-	-
Libra esterlinaren truke-aseguruak	(6.785)	(3.219)	-	-
Mexikoko pesoaren truke-aseguruak	(815)	(974)	-	-
Brasilgo errearen truke-aseguruak	(1.039)	(1.183)	-	-
Euroaren truke-aseguruak	(830)	(380)	-	-
Suediako koroaren truke-aseguruak	(2.530)	(4.690)	-	-
Saudi Arabiako rialen truke-asegurak	(378)	1.903	(96)	-
Kolonbiako pesoaren truke-aseguruak	1.151	1.096	1.910	766
Japoniako yenen truke-aseguruak	893	2.953	-	(281)
Australiako dolarraren truke-aseguruak	(4.610)	(4.643)	7	-
Kanadako dolarraren truke-aseguruak	8.094	-	-	-
Beste dibisa batzuen truke-aseguruak	39	(294)	(131)	77
Interes-tasen truke-aseguruak	-	-	(356)	(670)
Balorazioa, itxieran (*)	(23.088)	(5.185)	1.334	(108)

(*) Zerga mailako eragina kontuan hartu aurretik.

2020ko ekitaldia

Epemuga nozionalak (dibisan)

Dibisatan egindako salmenten eratorriak 2020/12/31n	2021	2022	2023 eta hurrengoak
Arrazoizko balioaren estaldurak			
Dolarraren truke-aseguruak (*)	377.986.634	1.817.804	-
Libra esterlinaren truke-aseguruak	172.648.152	180.166.152	63.657.877
Euroaren truke-aseguruak	21.724.206	-	-
Brasilgo errearen truke-aseguruak	116.253.685	-	-
Korea suediarretara trukatzeko aseguruak	673.370.602	113.046.807	208.762.058
Austrialiako dolarren truke-aseguruak	82.062.177	322.374.908	372.075.157
Saudi Arabiako rialen truke-aseguruak	88.292.442	-	-
Mexikoko pesoaren truke-aseguruak	1.086.632.799	49.088.605	-
Kanadako dolarraren truke-aseguruak	1.056.000	-	-
Turkiako liren truke-aseguruak	1.540.950	-	-
Japoniako yenen truke-aseguruak	13.767.210.625	-	-
Zeelanda Berriko dolarraren truke-aseguruak	1.600.000	-	-
Hong Kongeko dolarraren truke-aseguruak	-	92.696.630	-
Hungariako florinen truke-aseguruak	2.774.460.109	-	-

(*) CAF USA Inc.-ko inbertsio garbiaren estaldura partziala biltzen du 22.300 mila dolarreko zenbatekoarekin, eta Provetren-en egindako inbertsio garbiaren estaldura 191.424 mila dolarren truke.

Epemuga nozionalak (dibisan)

Dibisatan egindako erosketen eratorriak 2020/12/31n	2021	2022	2023 eta hurrengoak
Arrazoizko balioaren estaldurak			
Dolarraren truke-aseguruak	15.153.788	28.553.760	-
Euroaren truke-aseguruak	2.487.506	7.617.317	-
Mexikoko pesoaren truke-aseguruak	700.878.878	-	-
Japoniako yenen truke-aseguruak	1.482.706.334	-	-
Libra esterlinaren truke-aseguruak	137.586.127	899.259	-
Austrialiako dolarraren truke-aseguruak (9.a eta 26 oharra)	6.572.272	2.500.000	28.078.510
Eskudiruaren fluxuen estaldurak			
Kolonbiako pesoaren truke-aseguruak	-	41.426.907.240	-
Israelgo shakelen truke-aseguruak (9.a eta 26. oharra)	21.798.566	20.000.000	-
Japoniako yenen truke-aseguruak	658.494.064	-	-

Maileguen epemuga nozionalak (dibisatan)

Interes-tasetatik eratorritakoak	2021	2022	2023 eta hurrengoak
Swap Euribor	-	-	25.000.000
Swap LIBOR	58.988.067 USD	-	-

2021eko eta 2020ko ekitaldien amaieran, SEM Los Tranvías de Zaragoza SA sozietate elkartuak (9.a oharra) hainbat finantza-truke ditu kontratatuta, finantza-zorren nominalarekin lotuta. Finantza-truke horiek eskudiru-fluxuen estaldurarako tresna gisa izendatu dira interes-tasaren arriskuagatik eta Taldeari dagokion balorazioa efektu fiskalaren 3.682 mila euro garbikoa zen 2021eko abenduaren 31n (4.002 mila euro 2020ko abenduaren 31n). Halaber, Momentum Trains Holding Pty Ltd eta LAVI Light Rail O&M Ltd sozietate elkartuek (9.a oharra) eskudiru-fluxuak estaltzeko tresna gisa izendatu diren deribatuak dituzte kontratatuta, eta Taldeari dagokion balorazio positibo garbia 5.176 mila eurokoa da 2021eko abenduaren 31n (9.491 mila euroko balorazio negatiboa 2020ko abenduaren 31n). Zenbateko horiek 2021eko abenduaren 31ko balantze bateratuko "Ondare garbia – Beste emaitza integral bat - Estaldurako eragiketak" epigrafean sailkatu da.

Jarraian, ekitaldi bakoitzeko itxierako balorazioaren eta egoera-balantzean azaltzen diren saldoen arteko bateratzea azaltzen da (mila eurotan):

	2021	2020
Aktibo ez-korrontea	35.408	41.736
Aktibo korrontea	48.477	15.589
Pasibo ez-korrontea	(36.292)	(42.547)
Pasibo korrontea	(69.347)	(20.071)
Balantzearen guztizko garbia	(21.754)	(5.293)
Arrazoizko balioa	(23.088)	(5.185)
Eskudiru-fluxuak	1.334	(108)
Deribatu edo eratorrien balorazioa, guztira	(21.754)	(5.293)

2021eko ekitaldian, galera eta irabazien kontuan ordaindutako eta egindako estaldura-eragiketen eraginkortasunik gabeko zatiari dagokion diru-sarrera 1.301 mila eurokoa izan da (2.104 mila euroko sarrerak 2020an). Batez ere, estalitako kontu-sailen estimazioen zenbatekoan izandako aldaketek eragin dute hori.

Horrez gain, arrazoizko balioaren deribatuen balioak izan duen likidazioak 1.714 mila euroko eta 2.700 mila euroko gastua eragin dute 2021eko eta 2020ko ekitaldietan hurrenez hurren; zenbateko horiek estalitako kontu-sailen balioak jasan duen aldaketaren antzekoak dira.

Taldean estalitako kontu-sailak (Merkatuko Arriskuei buruzko 5.a oharrean zehaztutakoaren arabera) kontratu komertzial bakoitzean bildutako dibisan egindako eragiketak izan dira. Estalduren kontratazioko hasierako unean, eragiketa horiek konpromiso irmo (kasu horretan, arrazoizko balioa duten estaldura gisa erregistratzen dira) edo gertatzeko probabilitate maila altuko transakzio gisa (kasu horretan, eskudiru-fluxuaren estaldura gisa erregistratzen dira) osatzen dira, edo atzerrian egindako inbertsio garbi gisa.

18. ZERGA KORRONTEAK ETA GERORATUAK

Taldeak, indarrean dagoen zerga-araudia aplikatuta, Sozietateen gaineko Zergaren horniduraren kalkulua egin du 2021eko abenduaren 31n. Dena den, zerga arloko erreformen ondorioz egungo araudiak aurrez ikusitakoekiko ezberdinak diren zerga-tratamenduak egingo balira, onarpenaren ondoren aurkezten diren hurrengo finantza-egoeretan aplikatuko lirateke.

Erakunde kontrolatzaileak, 2007ko ekitalditik, Gipuzkoako lurralde historikoan ordaintzen ditu zergak Kontsolidazio Fiskaleko Erregimenean mendeko sozietate hauekin batera: CAF Investment Projects SAU, CAF I+D, SLU, Geminys SL, CAF Signalling SLU, Rail Line Components SLU, CAF Turnkey & Engineering SLU, CAF Power & Automation SLU, Centro de Ensayos y Análisis Cetest SL, CAF Diversified Business Development SAU, CAF Rail Digital Services SLU eta CAF Engineering Modernizations SLU eta Lander Simulation & Training SA.

Taldearen kontabilitateko emaitzaren eta Sozietateen gaineko Zergari dagokion gastuaren arteko berdinkatzea hauxe da:

	Mila eurotan	
	2021	2020
Zergen aurreko kontabilitateko emaitza	129.832	49.077
Matrizearen zerga-tasa	% 24	% 24
Irabazien gaineko zerga, enpresa nagusiaren zerga-tasaren arabera kalkulatuta	31.160	11.778
Filialen zerga-tasa ezberdinak eragindako efektua	3.231	3.216
Salbuetsitako sarrerek eta fiskalki deduzigarriak ez diren gastuek eragindako efektua	5.853	6.079
Ekitaldian erregistratutako dedukzioen eta zerga mailako beste laguntza batzuek eragindako efektu fiskala	(4.686)	(2.990)
Aurreko ekitaldietan onartu edo erregistratu gabeko geroratutako zergek edo zerga-kredituek eragindako efektu fiskala	5.320	22.450
Ekitaldian onartutako doikuntzak aurreko ekitaldietako Irabazien gaineko Zergarekin lotuta	103	(1.794)
Aldaketak zerga-tasan	80	85
Galera eta irabazien kontu bateratuan aitortutako zergak eragindako gastua, guztira (sarrera)	41.061	38.824
Zerga korronteak eragindako gastua (sarrera) (*)	39.404	48.018
Zerga geroratuak eragindako gastua (sarrera)	1.657	(9.194)

(*) Aurreko ekitaldietako sozietateen gaineko zergak eta doikuntzak biltzen ditu.

“Salbuetsitako sarrerek eta fiskalki deduzigarriak ez diren gastuek eragindako efektua”ri dagokion inpaktua gastu fiskalaren izaera ez duten kontzeptuekin lotuta dago. 2021eko ekitaldian 6 milioi euroko doikuntza negatiboa erregistratu da, erantzukizunaren, amortizazio ez-kengarrien eta atzerrian berreskuratu ezin diren atxikipenen ondoriozko hornidura jakin batzuen kengarritasunik ezagatik (10 milioi euro 2020ko ekitaldian). Gainera, 2020ko ekitaldian 3,9 milioi euroko doikuntza positiboa erregistratu zen, memoria bateratuaren 7. oharrean deskribatutako ibilgetuaren salmentan lortutako gainbalioen berrinbertsioagatik salbuespenagatik.

Halaber, 2020ko ekitaldian, eta COVID-19ak eragindako pandemiak emaitzetan izan zuen eragin negatiboaren ondorioz, CAF Taldeko sozietate jakin batzuek galera fiskalak izan zituzten, baina ez ziren zerga geroratuagatik aktibo gisa aitortu, Zuzendaritzak egindako berreskuragarritasunaren estimazioaren arabera. Horren ondorioz, 22,4 milioi euroko gastua egin zen, “Onartu edo erregistratu gabeko geroratutako zergek edo zerga-kredituek eragindako efektu fiskal” gisa. Kontzeptu horrengatik 2021ean erregistratutako gastua CAF Brasil Indústria e Comércio SA Mendeko sozietateak lortutako eta “Geroratutako zergaren ondoriozko aktibo” gisa aitortu gabeko galera fiskalei lotuta dago.

Egotzitako zerga-kargaren eta, ekitaldi horretan, atxikitako egoera-balantze bateratuko aktiboaren edo pasiboaren "Zerga geroratuengatiko aktiboak" eta "Zerga geroratuengatiko pasiboak" epigrafeetan dago erregistratuta.

	Mila eurotan					2021/12/31
	2020/12/31	Eremura sartutakoak	Gehigarriak erregularizazioak eta tasa-aldaketak	Bajak	Bihurketako aldeak	
Geroratutako zerga aktiboak:						
Aplikatu gabeko dedukzioak eta zerga-oinarri negatiboak (3.k oharra)	55.775	-	1.946	(15.710)	43	42.054
Denboran deduzigarriak ez diren hornidurak	83.955	-	23.727	(12.313)	(129)	95.240
NF 1/2013 balantzeen eguneraketa-eragina	2.069	-	-	(150)	-	1.919
Emaitzak kentzea bateratzean eta beste batzuk	5.349	-	(68)	-	36	5.317
	147.148	-	25.605	(28.173)	(50)	144.530
Geroratutako zerga pasiboak:						
Zorroko hornidurak, amortizazio-askatasuna eta amortizazio bizkortua (7, 8 eta 9 oharrek)	93.497	615	2.463	(2.026)	5.275	99.824
Ibilgetu ukiezinaren eta materialaren balio-handitzea (2.f. eta 14. oharrek)	39.937	2.560	(26)	(1.997)	(138)	40.336
Trukeko edo kanbioko aldeak	109	-	329	-	(2)	436
Merkataritza Funtsa	16	-	-	-	-	16
Emaitzak kentzea bateratzean eta beste batzuk	674	-	88	(14)	(23)	725
	134.233	3.175	2.854	(4.037)	5.112	141.337

	Mila eurotan					2020/12/31
	2019/12/31	Eremura sartutakoak	Gehigarriak erregularizazioak eta tasa-aldaketak	Bajak	Bihurketako aldeak	
Geroratutako zerga aktiboak:						
Aplikatu gabeko dedukzioak eta zerga-oinarri negatiboak (3.k oharra)	60.419	256	(876)	(3.995)	(29)	55.775
Denboran deduzigarriak ez diren hornidurak	78.052	-	23.039	(13.051)	(4.085)	83.955
NF 1/2013 balantzeen eguneraketa-eragina	2.259	-	-	(190)	-	2.069
Emaitzak kentzea bateratzean eta beste batzuk	5.404	-	1.268	(173)	(1.150)	5.349
	146.134	256	23.431	(17.409)	(5.264)	147.148
Geroratutako zerga pasiboak:						
Zorroko hornidurak, amortizazio-askatasuna eta amortizazio bizkortua (7, 8 eta 9 oharrek)	113.883	-	3.131	(5.617)	(17.900)	93.497
Ibilgetu ukiezinaren eta materialaren balio-handitzea (2.f. eta 14. oharrek)	42.785	444	-	(1.950)	(1.342)	39.937
Trukeko edo kanbioko aldeak	549	-	-	(440)	-	109
Merkataritza Funtsa	16	-	-	-	-	16
Emaitzak kentzea bateratzean eta beste batzuk	1.912	-	(1.262)	-	24	674
	159.145	444	1.869	(8.007)	(19.218)	134.233

Taldeak, 2021eko ekitaldian, 6.995 mila euroko zenbatekoa duten dedukzioak egiaztatzea aurrez ikusi du (9.643 mila euro 2020ko ekitaldian). Horiek, batez ere, I+G arloko dedukzioen eta zerga bikoitzagatiko kenkariengatik ingurukoak dira. 2021eko Zergaren aurreikuspenaren ostean aplikatzeko dauden dedukzioen zenbatekoa 96.807 mila eurokoa da (97.280 mila eurokoa 2020ko ekitaldian). Zenbateko horretatik, 18.089 mila euroko zenbatekoa (batez ere Erakunde kontrolatzailearen zerga-taldetik jasotakoa) epigrafe honetan dago erregistratuta: "Zerga geroratuengatik aktiboak - Aplikatu gabe dauden dedukzioak eta zerga-oinarri negatiboak" (25.440 mila euro 2020ko ekitaldian). Aktibatutako eta konpentsatu gabeko zerga-oinarri negatiboaren zenbatekoa 23.965 mila eurokoa da 2021eko abenduaren 31n (2020ko ekitaldian, 30.335 mila eurokoa zen). Zerga-oinarri negatiboak, batez ere, erakunde kontrolatzailearen zerga-taldeari dagozkio eta 21.873 mila eurokoak dira (29.251 mila eurokoak 2020ko abenduaren 31n).

Era berean, Provetren SA de CVk, 2021eko abenduaren 31n, pasibo geroratuaren zergagatik 61.045 mila euroko zenbatekoa du erregistratuta, finantza-egoeretan aktiboaren liburu-tako zenbatekoaren eta Mexikon indarrean den araudiaren arabera % 30eko tasarekin kalkulaturako haien balio fiskalaren arteko aldi bateko diferentzia dela eta (57.879 mila eurokoa 2020ko abenduaren 31n).

Azkenik, Ctrens mendeko sozietateak 33.720 mila euroko zenbatekoa duen zerga geroratuagatik pasiboa du erregistratuta 2021eko abenduaren 31n liburu-tan duen balioarekiko emakidaren finantza-aktiboaren amortizazio fiskalak eritmo ezberdina duelako (31.656 mila euro 2020ko abenduaren 31n).

Oro har, aipaturako dedukzioen helburu diren aktiboek edo ondare-elementuek Taldean funtzionamenduan jarraitu behar dute aurrez ikusitako helburuekin lotuta gutxienez bost urteko epean edo, hiru urteko epean, ondasun higigarriak direnean, horien bizitza erabilgarria txikiagoa denean izan ezik. Hori dela eta, ez dira transmisioaren, errentamenduen edo erabiltzeko hirugarren batzuei egindako lagapenaren helburu bihurtuko, justifikaturako galeretan izan ezik.

Geroratutako zerga dela eta aktiboak berreskuratzearekin lotutako ziurgabetasuna kontuan hartuta, Taldeak eskaeren zorroaren ebaluazioan oinarritutako aktibazio-irizpidea mantentzen du. Irizpide hori kontuan hartuta, Taldeak 169.912 mila euroko (159.887 mila euro 2020ko ekitaldian) dedukzio eta zerga-oinarri negatiboak ditu aktibatu gabe, batez ere Gipuzkoako Lurralde Historikoko Talde Fiskalean sortuak, CAF Brasil Indústria e Comércio SA, CAF France SAS, Trenes de Navarra SAU eta Solaris Bus Ibérica SLU sozietateekin lotuta. Horiek guztiak hurrengo ekitaldietan aplikatzeko aukera dagoen neurrian joango dira aktibatzen indarrean dagoen arauan ezarritako mugen eta epeen arabera. Horrez gain, Taldeak erregistratu gabeko aktiboaren geroratutako zergak ditu. Horiek ez dute epemuga zehatzik eta haien zenbatekoa 13.121 mila eurokoa da (10.988 mila eurokoa 2020an).

Taldearen zerga mailako dedukzioen, aktiboaren geroratutako zergen eta zerga-oinarri negatiboaren zenbatekoa eta aplikatzeko epea honako hau da:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Epemuga 2021ean	392	372
Epemuga 2022an	1.056	-
Epemuga 2023an	421	1.036
Epemuga 2024an	624	380
Epemuga 2025ean	1.530	743
Epemuga 2026an	816	1.571
Epemuga 2027an	680	1.023
Epemuga 2028an	321	956
Epemuga 2029an eta hurrengoetan	128.555	120.799
Epemugarik gabe	48.638	43.995
	183.033	170.875

Indarrean dagoen legeriaren arabera, zergak ezin dira behin betikoz ordaindutakotzat hartu aurkeztutako aitortpenak zerga arloko agintariak ikuskatu arte edo lau urteko preskripzio-epea amaitu arte. 2021eko ekitaldia ixtean, Taldeak 2016ko eta hurrengo ekitaldiak Sozietateen gaineko Zerga ikuskapenerako irekita zituen. Gainera, 2018ko ekitaldikoak eta hurrengoetakoak irekita ditu zergak Espainian ordaintzen dituzten sozietateen eta atzerriko sozietateen kasuan aplikagarriak diren gainerako zergetarako, aplikagarria den tokiko araudiaren arabera. Erakunde kontrolatzaileko administratzaileen ustez, aipatutako zergak behar bezala ordaindu dira; hori dela eta, eragiketei emandako zerga mailako trataeragatik indarrean dagoen araudiaren interpretazioan desadostasunak gertatuta ere, bertatik erator daitezkeen pasiboek (gauzatuko balira) ez lukete eragin aipagarririk izango honi atxikita azaltzen diren urteko kontuetan.

2020ko irailaren 25ean adostasunez sinatu ziren Erakunde kontrolatzailearen 2012tik 2015erako aldietako Sozietateen Gaineko Zergarekin lotutako irismen partzialeko egiaztapenen eta ikerketen aktak, baita 03/07/G Talde Fiskalarenak ere; eta ez da pasiborik sortu Erakunde kontrolatzailearentzat, ezta Talde Fiskala osatzen duten erakundeentzat ere.

19. BESTE HARTZEKODUN BATZUK

Hauxe da "Beste hartzekodun batzuk" epigrafearen osaera 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Kontratuaren araberako pasibo korrontekak (12. oharra)	746.804	807.549
Administrazio publikoekiko beste zor batzuk	74.970	69.060
Hartzekodun komertzialak (askotarikoak)	60.903	55.416
Langileak - Ordaintzeke dauden ordainsariak	49.758	44.776
Guztira	932.435	976.801

Administrazio publikoekin ditugun saldoen osaera honakoa da 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Gizarte Segurantzza	23.638	23.510
Ogasun Publikoa		
Balio erantsiaren gaineko zerga, garbia (9.b. oharra)	34.826	28.577
Beste batzuk	-	72
Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren konturako atxikipenak	15.168	13.646
Dibidenduetan egindako atxikipenak	1.338	3.255
Guztira	74.970	69.060

2011ko ekitaldian, Balio Erantsiaren Zergaren Entitate Taldeen Erregimen Berezia eskuratu genuen eta Erakunde kontrolatzailea horko partaide da mendeko beste sozietate batzuekin batera.

Saldo horien barnean erregistratuta daude atzerriko entitate publikoekin lotuta ordaindutako atzerapenek eragindako zorrak, 513 mila eurokoak (5.229 mila euro 2020ko abenduaren 31n).

20. HORNIDURA KORRONTEAK ETA EZ KORRONTEAK

a) Osaera

Atxikitako egoera-balantze bateratuko epigrafe honen saldoaren osaera honako hau da:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Arrisku eta konpromiso kontingenteetarako hornidura ez-korronteak	91.298	100.195
Hornidura korronteak	286.319	216.248
Guztira	377.617	316.443

b) Arrisku eta konpromiso kontingenteetarako hornidura ez-korronteak

Honako hau da egoera-balantze bateratuko "Hornidura ez-korronteak" epigrafearen banakapena 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n kontzeptuaren arabera:

Hornidura ez-korronteak	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Auziekin lotutako hornidurak	30.200	27.618
Partaidetza-metodoaren aplikatuta zenbatutako inbertsioak (9. oharra)	2.424	8.199
Bermekin lotutako hornidurak	48.686	53.698
Langileei eta beste batzuei epe luzera begira egin beharreko ordainsariekin lotutako hornidura	9.988	10.680
Guztira	91.298	100.195

26. oharrean deskribatutako lehiaren aurkako ustezko praktiketan tren-fabrikatzaile ugariren parte-hartzearekin lotuta, 2013ko ekitaldian hasitako ikerketatik eratorritako 2019ko uztaileko administrazio-erabakiaren ondorioz, Taldeak 29 milioi euroko hornidura mantendu du (28 milioi euro 2020ko abenduaren 31n).

Era berean, Taldeak laneko izaera duten hornidurak zuzkitzen ditu, "Hornidura ez-korronteak" epigrafean, iraganeko gertakariak direla eta sortutako betebeharrak bat dela medio. Betebeharra amaitzen denean, zenbait baliabide uztekoa da Taldea, hura kitatzeko. Erakunde kontrolatzaileko administrazioaileek data horretarako eginiko kalkulurik onena da zenbatekoa, eta egungo balioarekin erregistratzen da, finantza-eragina nabarmena bada, betiere.

Honako hau izan da epigrafe horrek 2021ean eta 2020an izandako mugimendua (mila eurotan) (2.e oharra):

Hornidura ez-korronteak	
Saldoa 2019/12/31	84.645
Zuzkidura garbia	50.111
Zordunketak	(1.518)
Bihurketako aldeak	(11.615)
Partaidetza-metodoa aplikatuta kontabilizatutako inbertsioen balioan egon den aldakuntza	8.199
Hornidura korronteetara egindako intsuldaketak	(29.627)
Saldoa 2020/12/31	100.195
Zuzkidura garbia	47.513
Zordunketak	(4.581)
Bihurketako aldeak	109
Partaidetza-metodoa aplikatuta kontabilizatutako inbertsioen balioan egon den aldakuntza	(5.775)
Hornidura korronteetara egindako intsuldaketak	(46.163)
Saldoa 2021/12/31	91.298

c) Hornidura korranteak

Honi atxikitako egoera-balantze bateratuko epigrafe honetan daude jasota batez ere honako hauek estali ahal izateko Taldeak eraturako hornidurak: kontratu mailako laguntza-zerbitzuak eta berme-gastuak eta bere jardueratik eratorritako beste alderdi batzuk.

Honako hau izan da epigrafe horrek 2021ean eta 2020an izandako mugimendua (mila eurotan) (2.e oharra):

Hornidura korranteak					
	Kontratuaren arduradunak	Bermea eta laguntza teknikoa	Auziak	Beste hornikuntza batzuk	Hornidura korranteak, guztira
Saldoa 2019/12/31	52.927	133.778	1.944	11.873	200.522
Zuzkidura garbia	23.569	69.985	2.486	2.807	98.847
Zordunetak	(29.954)	(69.466)	(394)	(3.577)	(103.391)
Bihurketako aldeak	(1.028)	(7.524)	(77)	(1.214)	(9.843)
Intsulduketak	(363)	30.429	(21)	68	30.113
Saldoa 2020/12/31	45.151	157.202	3.938	9.957	216.248
Zuzkidura garbia	12.639	98.866	(2.712)	(1.456)	107.337
Zordunetak	(11)	(80.796)	(44)	(2.891)	(83.742)
Bihurketako aldeak	3	824	1	-	828
Intsulduketak	(15.282)	43.791	-	17.139	45.648
Saldoa 2021/12/31	42.500	219.887	1.183	22.749	286.319

Kontratu mailako erantzukizunak, eta bermea eta laguntza teknikoa

Kontratu mailako erantzukizunekin lotutako hornidurak, batez ere, kostubidezko kontratuengatik egindako hornidurei dagozkie. Bermearekin eta laguntza teknikoarekin lotutako hornidurak konprometitutako etorkizuneko kontsumoen estimazioarekin lotuta daude (historikoetan eta azterketa teknikoetan oinarrituta) kontratuetan aurrez ikusitako berme aldia kontuan izanda. Hornidurak likidatzeko aurrez ikusitako egutegia aldatu egiten da kontzeptuaren arabera. Honako hauek dira batez besteko gutxi gorabeherako epeak:

- Kontratu mailako erantzukizunak: 1-2 urte
- Bermea: 1-4 urte (dagokion kontratu-akordioaren arabera, aldatu egiten da)

Kontratuak bermatzeko 2021eko eta 2020ko ekitaldietan emandako zerbitzuekin lotutako gastuak (80.796 eta 69.466 mila euro, hurrenez eta gutxi gorabehera) erantsitako 2021eko eta 2020ko galera eta irabazien kontu bateratuko "Hornidurak" eta "Pertsonal-gastuak" epigrafeetan erregistratu ziren.

21. BESTE AKTIBO ETA PASIBO EZ KORRONTE ETA KORRONTE BATZUK

Honako hau da 2021eko eta 2020ko abenduaren 31ko Taldearen "Beste aktibo batzuk" atalaren xehetasuna:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Itzulketa-eskubideengatik aktiboak (3.f oharra)	5.129	6.592
Beste aktibo ez-korrante batzuk	5.129	6.592
Aurreratutako ordainketak	9.013	9.737
Beste aktibo korrante batzuk	9.013	9.737

Honako hau da 2021eko eta 2020ko abenduaren 31ko Taldearen "Beste pasibo batzuk" atalaren xehetasuna:

	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
Kontratuaren araberako pasibo ez-korronteak (12. oharra)	65.889	65.394
Errentamendu operatiboengatik jasotako aurrerapenak (8. oharra)	10.520	19.587
Itzulketengatik pasiboak (3.f oharra)	5.670	8.933
Beste pasibo ez-korronte batzuk	82.079	93.914
Errentamendu operatiboengatik jasotako aurrerapenak (8. oharra)	4.663	2.711
Aurreratutako sarrerak	1.262	1.484
Itzulketengatik pasiboak (3.f oharra)	415	468
Beste pasibo korronte batzuk	6.340	4.663

Honako hau da "Errentamendu operatiboengatik jasotako aurrerapenak" kontu-saileko epemugen xehetasuna:

Epemuga	Mila eurotan	
	2021/12/31	2020/12/31
1-2 urte	120	6.266
2-3 urte	2.455	523
3-4 urte	6.361	3.001
4-5 urte	1.584	7.946
5 urte baino gehiago	-	1.851
Guztira	10.520	19.587

3.f oharrean ikus daitekeen moduan, autobusen salmenta-kontratu batzuetan, bezeroek horiek itzultzeko aukerak daude jasota. Errentamendu operatiboa dela erabakiz gero, aurrerapen gisa jasotako fakturazioa epigrafe honetan aitortzen da: "Errentamendu operatiboengatik jasotako aurrerapenak".

Aldiz, itzultzeko eskubidea duen salmenta dela ondorioztatuz gero, "Itzulketa-eskubideengatik aktiboak" epigrafean jasoko da enpresak berrerosi beharreko aktiboaren balioa, eta "Itzulketengatik pasiboak" epigrafean aktibo hori berreskuratzeko ordaintzeko aurrez ikusitako zenbatekoa.

22. SARRERAK ETA GASTUAK

a) Hornidurak

	Mila eurotan	
	2021	2020
Kontsumoak (*)	1.345.002	1.236.308
Beste enpresa batzuek egindako lanak	297.319	242.498
Guztira	1.642.321	1.478.806

(*) % 67 eurotan, eta gainerakoa, batez ere, honako hauetan: Amerikako dolarrak, libra esterlinak eta Poloniako zlotyak (% 69 eurotan 2020an).

b) Ustiapeneko beste gastu batzuk

	Mila eurotan	
	2021	2020
Kanpoko Zerbitzuak	325.733	317.738
Zergak	3.622	3.760
Trafikoko eragiketen eta beste batzuen hornidurek eragindako aldaketa (12. eta 20. oharra)	70.611	44.119
Kudeaketa korronteko beste gastu batzuk	6.501	762
Guztira	406.467	366.379

Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SAn eta mendeko sozietateen auditoria-zerbitzuei dagozkien ordainsariak 1.303 mila eurokoak izan dira (2020an 1.285 mila eurokoak). Zenbateko horretatik, Ernst & Young mundu mailako erakundeko enpresek berrikusitako sozietateen gaineko urteko auditoriek sortutakoak 770 mila eurokoak izan dira (660 mila euro 2020ko ekitaldian Deloitte mundu mailako erakundeko enpresek berrikusitako sozietateen urteko auditoriak direla eta). Horrez gain, beste zerbitzu profesional batzuegatik beste zerbitzu-sari batzuk ere fakturatu dira: 87 mila eurokoak auditore nagusiak (236 mila euro 2020ko ekitaldian). Zenbateko horretatik, 75 mila euro auditoriarekin lotutako egiaztapen-zerbitzuei dagozkie, sei hilez behin egiten diren berrikusketak barne (181 mila euro 2020ko ekitaldian), 7 mila euro zerga-zerbitzuekin lotutakoei (7 mila euro 2020ko ekitaldian) eta gainerakoa, aldiz, beste zerbitzu batzuei.

“Trafikoko eragiketen eta beste batzuen hornidurek eragindako aldaketa” epigrafeak, batez ere, laguntza teknikoko zerbitzuei eta berme-gastuei aurre egiteko horniduren aldakuntza jasotzen du (20. oharra).

c) Ingurumenari buruzko informazioa

2021eko ekitaldian, ingurumena babestera eta hobetzera bideratuta sistemetan, ekipamenduetan eta instalazioetan egindako inbertsioak 2.168 mila eurokoak izan dira (2020ko ekitaldian 2.971 mila eurokoak izan ziren).

2021eko ekitaldian, Taldeak ez du ingurumen-izaerako dirulaguntzarik jaso.

2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, Taldeak ez zuen ingurumena babestu eta hobetzearekin lotutako auzirik edo kontingentziarik. Taldeko Sozietateen Administrazioarekin ustez, ez da enpresaren ingurumen-jardura dela-eta pasibo aipagarriarik sortuko. Horregatik, egoera-balantze bateratu honetan ez dago hornidurarik kontzeptu horretarako.

2021eko ekitaldian, Taldeak 1.857 mila euroko gastuak egin zituen ingurumen arloan (2020ko ekitaldian 1.726 mila eurokoak).

d) Ustiapenerako laguntzak

2021ean eta 2020an emaitzetara bideratutako dirulaguntza gehienak deialdi ezberdinetan ministerioko hainbat programetatik eta Europako programetatik lortutako dirulaguntzei dagozkienak dira eta justifikatu beharreko kostuak sortu dituzte.

Laguntza horiek itzuli egin behar dira (merkatuan indarrean dagoen interes-tasa eta guzti) proiektu horietan aurrez ikusitako I+Gko inbertsioak egiten ez badira.

Atxikitako galera eta irabazien kontu bateratuko “Beste zenbait ustiapen-gastu” epigrafean 2021eko eta 2020ko ekitaldietan erregistratutako ustiapeneko dirulaguntzen zenbatekoak 5.238 mila eta 5.366 mila eurokoak izan dira, hurrenez hurren.

23. BATEZ BESTEKO LANGILE KOPURUA ETA PERTSONAL-GASTUAK

2021eko eta 2020ko batez besteko langileen kopurua hau izan da:

Kategoria profesionala	Batez besteko langile kopurua	
	2021	2020
Kontseilariak	2	2
Goi mailako zuzendaritza	7	10
Enplegatuak	6.605	6.282
Langileak	6.499	6.788
Guztira (*)	13.113	13.082

(*) 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, langileen kopurua 13.284 eta 13.057 pertsonakoa zen, hurrenez hurren.

Gizonezko langileen eta emakumezko langileen batez besteko kopuruak hauek izan dira 2021ean eta 2020an:

Kategoria profesionala	2021		2020	
	Gizonak	Emakumeak	Gizonak	Emakumeak
Kontseilariak	1	1	1	1
Goi mailako zuzendaritza	6	1	9	1
Enplegatuak	4.872	1.733	4.651	1.631
Langileak	6.223	276	6.479	309
Guztira	11.102	2.011	11.140	1.942

2021eko abenduaren 31n, Erakunde kontrolatzaileko Administrazio Kontseilua 7 gizonezko eta 4 emakumezko osatzen zuten (7 gizonezko eta 4 emakumezko 2020an).

Bestalde, hauek dira pertsonal-gastuak, zehaztuta (mila eurotan):

	2021	2020
Soldatak (15 oharra)	538.317	517.528
Gizarte Segurantzza	146.321	145.902
Beste zenbait gastu (3.j oharra)	30.027	31.609
Guztira	714.665	695.039

24. ADMINISTRAZIO KONTSEILUARI BURUZKO INFORMAZIOA

a) Administrazio Kontseiluari egindako ordainketak eta beste zenbait prestazio

2021ean eta 2020an, 3.j oharrean deskribatutakoari legokiokeenaren osagarri, Erakunde kontrolatzaileko Administrazio Kontseiluko kideen ordainsari orokorra 7.232 mila eta 1.716 mila euro ingurukoa izan da honako kontzeptu hauekin lotuta: soldatak, bizitza-aseguruak, asistentzia-dietak, ordainsari finkoak eta epe luzerako aurrezki-sistemen arabera gaur egungo kontseilariak pilatutako funtsak (ekitaldiko eskubide ekonomiko bateratuekin). 2021ean, Erakunde kontrolatzaileak epe luzerako aurrezki-sistemetara ekarpenak egin ditu epe luzerako aurrezki-aseguru kolektiboen bidez instrumentatuta ekarpen mugatuaren sistema erabilia. Erakunde kontrolatzailea da horren hartzailea eta zenbatekoa 1.500 mila eurokoa izan da (1.300 mila eurokoa 2020ko ekitaldian). 2021eko eta 2020ko abenduaren 31n, Erakunde kontrolatzaileko Administrazio Kontseiluak eta gainerako filialek ez zuten egungo edo garai bateko Administrazio Kontseiluko kideei zuzendutako aurrerakinik bermerik edo krediturik emanda.

2021ean, ekintzek edo ez-egiteek eragindako kalteekin lotuta administratzaileen erantzukizun zibileko aseguru-prima dela eta ordaindutako zenbatekoa 204 mila eurokoa izan da (67 mila eurokoa, 2020an).

b) Administrazioaren aldetik izan daitezkeen interes-gatazka egoerekin lotutako informazioa

2021eko eta 2020ko ekitaldietan, Kapital Sozietateen Legean definitutakoaren arabera Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles S.Ako Administrazio Kontseiluko kideetako edota haiei lotutako inork ez die jakinarazi Administrazio Kontseiluko gainerakoei Erakunde kontrolatzailearen interesarekin lotura izan zitzaketen zeharkako edota zuzeneko gatazka-egoerarik.

25. GOI MAILAKO ZUZENDARITZARI EGINDAKO ORDAINKETAK

Erakunde kontrolatzaileko Zuzendaritza Gorenaren edo Goi mailako Zuzendaritzaren ordainsariak 2.004 mila eurokoak izan dira 2021eko ekitaldian (2.369 mila eurokoak 2020an) Gobernu Korporatiboaren Txostenaren arabera, "Zuzendaritza Gorena" denarekin lotuta modu loteslean zehazten den moduan.

2021eko eta 2020ko ekitaldietan ez da negozioaren jardun arruntaz besteko eragiketarik egin zuzendariarekin.

26. BESTELAKO INFORMAZIOA

a) Abalak, bermeak eta bestelako aktibo eta pasibo kontingente batzuk

2021eko abenduaren 31n, finantza-erakundeek eta aseguru-konpainiek hirugarren batzuen alde emandako bermeen eta abalen zenbatekoa 3.614 milioi eurokoa izan da (3.532 milioi eurokoa 2020ko abenduaren 31n). Batez ere, jasotako eskariak betetzeko abal teknikoak izan dira. Zenbateko horretatik, 7,2 milioi euro Zientzia eta Teknologia Ministerioak (15. oharra) eta beste zenbait erakunde publikok emandako dirulaguntzen eta itzuli beharreko aurrerakinen abalei eta bermeei dagozkie (8,4 milioi euro 2020ko abenduaren 31n). Gainera, 61,3 milioi euro dagozkio 2024 eta 2027 ekitaldietan Momentum Trains Holding Pty Ltd eta CFIR Light Rail Ltd. sozietate partaidetueta, hurrenez hurren, Taldeak egingo dituen ekarpenengatik abalei (58,2 milioi euro 2020ko abenduaren 31n).

2014ko martxoan, Brasilgo Defentsa Ekonomikoko Administrazio Kontseiluak (CADE), tren-fabrikatzaile ugariaren parte-hartzearekin lotuta (Brasilgo CAF Taldearen filiala barne) 2013ko maiatzean hasitako administrazio-ikerketa burututakoan, lehiaren aurkako ustezko praktiketatik eratorritako administrazio-prozedurak abiarazi zituen. Mendeko sozietateak bere defentsa aurkeztu zuen eta agintariekin elkarlanean aritu da etengabe eskatutako informazioa ematen. 2019ko uztailean, CADE epaitegiak eman zuen erabaki administrazioaren arabera, mendeko sozietatea zigortu zuen Brasilgo 167.057.982,53 errealeko isuna ordaintzera (26.479 mila euroren baliokidea, 2021eko abenduaren 31n) eta eskumena duten agintariei gomendatu zien onura fiskal jakin batzuk ez emateko mendeko sozietateari bost urteko epean. Taldeak 2019ko ekitaldian hornitu zuen zenbateko hori, atxikitako galdu-irabazien kontu bateratuko "Ustia ketako beste gastu batzuk" epigrafean zordunduta eta egoera-balantze bateratuko "Hornidura ez-korronteak" epigrafer ordainduta (20. oharra). Brasilgo SELIC interes-tasaren arabera eguneratu da isunaren zenbatekoa. 2021eko ekitaldian 1.215 mila euroko zenbatekoa erregistratu da, atxikitako galera eta irabazien kontu bateratuko "Finantza-gastuak" epigrafean zordunduta (815 mila euro 2020an). Urteko kontu bateratu hauek prestatu diren datan, mendeko sozietateak errekurso judiziala jarri dio CADEren erabakiari, CADEren administrazio-prozesua amaitu ostean.

Mendeko sozietateak ukatu egin du CADEk aipatutako isuna jartzean egindako gertakarien balorazioa, eta argudiatu du ikertutako gertakariarekin lotuta, bere jarduera beti aplikagarri den legedia zorrotz bete egin duela. Mendeko sozietatearen lege-aholkulariek uste dute badagoela arrazoizko aukera bat ezarritako isunaren zenbatekoa nabarmen murrizteko, betiere, isuna erabat baliogabetzea ere baztertu gabe. Era berean, prozesu horretan lortutako informazioaren ondorioz, kontu korrontea blokeatzea agindu zuten 139 mila euroko zenbatekoarekin. Data honetan, blokeo hori altxatzea ahalbidetzeko errekurso bereziaren ebazpenaren zain daude.

Era berean, CADEk eta beste agintari batzuek (horien artean, Sao Pauloko Ministerio Público Estadual-MP/SP) egindako ikerketen ondorioz, prozedura judizialak abiarazi zituzten. Horiekin lotuta, Taldeak dagoeneko aurkeztu ditu dagozkion defentsak. Era berean, eta CADEk egindako ikerketen ondorioz, Kontuen Auzitegiak administrazio-ikerketa ireki zuen. Hori dela eta, mendeko sozietateak 2016ko lehen hiruhilekoan aurkeztu zuen bere atariko defentsa. Kontuen Auzitegiak adierazitakoaren arabera inolako irregulartasunik zegoenik frogatuz eman ez duenez, prozesua ixteko eta artxibatze

eskatu da. Eskaera hori ebazpenaren zain dago. Amaitzeko, CADEk egindako ikerketa horien ondorioz, Sao Paulo Estatuko Kontuen Auzitegiak administrazioarekiko prozedura bat izapidetu zuen. Mendeko sozietateak 2018ko bigarren seihilekoan aurkeztu zituen hasierako alegazioak horren inguruan.

CAF Taldeak prozesu horietan bere interesek defendatzen jarraitzen du. Hala ere, gaur egunera arte ezin da zehaztu zein izango den emaitza, ezta aurkako epaia ateraz gero Taldearen urteko kontu bateratuetan izango lukeen eragina ere, beraz, ez da haien pasiborik erregistratu.

Era berean, CAF Taldearen mendeko Brasilgo sozietateak partaidetza du Brasilen partzuergo batean eta haren helburua da tranbia linea berri bat eraikitzeko kontratua exekutatzeko eta lineara horretarako ontzidia hornitzea. Partzuergoan, CAFen irismena batez ere ibilgailuen hornidurari eta seinaleztapenari dagokio. Proiektu horrekin lotuta, hainbat administrazio-prozedura eta prozedura judizial sortu dira egun. Beste gai batzuen artean, honakoak aztertzen dituzte prozedura horiek: kontratuaren deuseztapen posiblea; ustez araz kontrakoak diren jarduerak; kalteak, isunak eta zigorrak ezartzea; edo kontratua ez betetzearen aukera, Kontsorzioaren zein bezeroaren aldetik, bereziki, obra zibileko lanekin lotuta. CAF Taldearen Brasilgo filiala prozedura horien aurka dago judizialki. Kontratua ez betetzearekin lotuta, CAFeko lege-aholkulariek uste dute Partzuergoak elementu sendoak dituela defentsa justifikatzeko eta obrak ez amaitzea bezeroak betebeharrak bete ez dituelako gertatu dela ondorioztatzeko. Edonola ere, ez betetzeagatik Partzuergoari zigorra jarri gero, batez ere Partzuergoko beste kide batzuei egotz dakizkiekeen ez-betetzeak direnez, CAFek arduradun horiei galera potentzialak erreklamatu ahal izango lizkieke (12. oharra). Era berean, prozedura horietako batean, eskumena zuen epaileak Brasilgo mendeko sozietatearen aurkako kautelazko neurri bat onartu zuen: ondasun higiezinak eta ibilgailuak besterentzea debekatzeko, mendeko sozietatearen aurkako erabaki judizialek erator daitezkeen erantzukizun posibleen berme gisa. Mendeko sozietateak kautelazko neurri hori ezarri izanaren aurkako helegitea aurkeztuko du prozedura horretan bere burua defendatzen duen bitartean. Jardunbidea hasierako fasean dago. Horrez gain, Mato Grosso estatuko agintariak proiektu horrekin lotuta abiarazitako beste administrazio-prozedura batean, 2021eko bigarren seihilekoan, administrazio-organoak Kontsorzioa eta haren kideak zigortu eta Brasilgo 96.170.604,55 errealeko isuna jarri die (15.243 mila euroren baliokidea 2021eko abenduaren 31n) (mendeko sozietateak % 36,8ko partaidetza du Kontsorzioan eta, ondorioz, banaketa proportzionala eginez gero, 5,6 milioi euro inguruko zenbatekoa litzateke). Gainera, erakunde publikoekin Mato Grosso estatuan bost urtez eta Brasilen bi urtez kontratatzeke debekua jarri dio. Kontsorzioak eta mendeko sozietateak administrazio-zigor horren aurkako helegite judiziala jarri dut eta izapidetzea hasierako fasean dago. Agintari judizialek Brasilen kontratatzeke debekuaren eragingarritasuna eten dute kautelazko neurri gisa. Era berean, proiektu horrekin lotuta, mendeko sozietateak Mato Grossoko estatuak kontratua desegiteko egindako eskaeraren eta erabaki horrek izandako ondorioen aurkako helegitea jarri du.

Bestalde, 2018ko abuztuaren 27an, Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionalak ("CNMC") prozedura zehatzailea hasi zuen hainbat enpresaren aurka eta horien artean daude hauek: CAF Signalling SLU eta bere enpresa nagusia, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SA, erantzule solidario gisa, lehiaren aurkako ustezko jardunbide batzuk direla eta. Urteko kontu bateratu hauek egin diren garaian, irekitako espedienteak amaituztat eman du 2021eko irailaren 30eko ebazpenaren jakinarazpenak. Horrek administrazio-bidea amaituztat jo du eta Auzitegi Nazionalaren aurrean horren aurkako administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jarri dute. CAF Signalling SLU mendeko sozietateari eragiten dioten espedientearen eta ebazpenaren alderdi nagusiak dira erakunde hori 2015ean sartu zela beste erakunde batzuek 2002an hasitako kartelean, hau da, inplikaturako enpresen arteko banaketa-akordioetan. Mendeko sozietateari zigortutako enpresa guztien artetik iraupen txikieneko jokabidea egotzi zaio (2015eko apiriletik 2017ko abendura artekoa) eta 1,7 milioi euroko zigor ekonomikoa jarri diote. Zigor hori ordaintzearen arduradun solidarioa da CAF SA lehia arloko arauak ezarritakoaren arabera enpresa nagusiak eta filialak osatzen duten batasun ekonomikoa oinarritzat hartuta. Era berean, aipatutako espediente horren baitan zigortu dituzte CAF Signalling SLU enpresako bi zuzendari ohi. Urteko kontu bateratu hauek egin diren garaian, CAF SAK eta CAF Signalling SLUk administrazioarekiko auzi-errekurtsoa aurkeztu dute CNMCren ebazpenaren aurka. Hala, Auzitegi Nazionalak gaiaren funtsari buruzko erabakia hartu arte, zigorraren ordainketa kautelaz etetea eskatu dute. Bestalde, CAF Signalling SLUk kontratatzeke debekuaren inguruan aurrez ikusitako prozedura etetea eskatu du.

Aipatutako azken bi auzi horiei dagokienez, Taldearen aholkulari legalek uste dute ez dela probablea CAF Taldearentzako aurkako bukaera izatea eta prozedura horien emaitzak ez duela eragin nabarmenik izango likidatuko diren ekitaldietako urteko kontuetan. Ondorioz, 2021eko abenduaren 31n ez da horren inguruko hornidurarik jaso.

b) Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko aldiari buruzko informazioa

Jarraian, 2010eko uztailaren 5eko 15/2010 Legeko Hirugarren Xedapen Osagarriak eskatutako informazioa azaltzen da (aipatutako legea 2014ko abenduaren 3ko 31/2014 Legeko bigarren azken xedapenak aldatu zuen). Urteko kontuak biltzen dituen memorian eragiketa komertzialetan hornitzaileei ordaintzeko batez besteko aldia zehaztearekin lotuta 2016ko urtarrilaren 29an ICACek emandako ebazpenaren arabera prestatu da aipatutako informazioa.

	2021	2020
	Egun kopurua	Egun kopurua
Hornitzaileei ordaintzeko batez besteko aldia	92,20	88,96
Ordaindutako eragiketen ratioa	87,93	88,72
Ordaintzeke dauden eragiketen ratioa	104,52	89,61
	Mila eurotan	Mila eurotan
Egindako ordainketak, guztira	796.332	731.898
Burutzeke dauden ordainketak, guztira	276.143	267.623

ICACek emandako Ebazpenak xedatutakoa betez, hornitzaileei ordaintzeko batez besteko aldia kalkulatzeko, 2014ko abenduaren 3ko 31/2014 Legea indarrean sartu zen datatik hasita sortutako zerbitzuen prestazioei edo ondasunen entregari dagozkien eragiketa komertzialak hartu dira kontuan.

Ebazpen horretan aurrez ikusitako informazioa emateko helburu soiletarako, hornitzailetzat hartuko dira ondasunen edo zerbitzuen hornitzaileekin izandako zorreatatik hartzekodun komertzialak, atxikitako egoera-balantze bateratuko pasibo korronteko "Hornitzaileak" eta "Beste hartzekodun batzuk" kontu-sailean sartutakoak.

Merkataritza-eragiketarako berankortasunaren aurka egiteko neurriak ezartzen dituen 2004ko abenduaren 29ko 3/2004 Legearen eta 2010eko uztailaren 5eko 15/2010 Legean ezarritako xedapen iragankorren arabera, Estatu mailako sozietateei aplikagarri zaien legezko gehieneko epea 60 egunekoa da 2021eko ekitaldian, ordaintzeko epea edo data adostu denean izan ezik (kasu horretan, 30 egunekoa izango da).

27. ITXIERA ONDORENGO GERTAERAK

2021eko abenduaren 31n, 9.640 milioi euro inguruko eskaera-zorroa zuen kontratu irmoarekin, egindako konturako fakturazioetako zenbateko garbiena (8.807 milioi euro 2020ko abenduaren 31n) (12. oharra).

CAFek eta Shapir eraikuntza-enpresak eraturako partzuergoa aukeratu du 2022ko urtarrilean NTAk (Metropolitan Mass Transit System) Tel Avivetako tren arinaren Purple Line lineako proiektuaren esleipenduna izateko. Linea eraikitzeko lanez gain, kontratuak zoru baxuko 98 Urbos tranbia diseinatze eta hornitzeko lanak, seinaleztapeneko, energiako eta komunikazioetako sistemen hornidura eta linea 25 urtez mantentzeko lanak jasotzen ditu.

Kontratu honen baitan CAF Taldeak bideratuko dituen lanen irismenak unitate berrien diseinua eta fabrikazioa, seinaleztapeneko, energiako eta komunikazioetako sistemen hornidura eta proiektuaren integrazioa biltzen ditu.

Horrez gain, 2022ko urtarrilean, Auckland Transportek CAF Taldeari esleitu dio Zeelanda Berriko Auckland hirirako 23 unitate elektriko hornitzeko eta 2025eko amaierara arte ibilgailuen mantentze-lana egiteko kontratua.

Amaitzeko, Solarisek Unibuss AS Norvegiako garraio-operadorearekin Oslora bideratuko dituzten Urbino 18 modeloko 183 autobus elektriko hornitzeko kontratua adostu du.

Azken esleipen horiekin lotuta CAF Taldeak egingo dituen lanen irismen-bolumena 750 milioi euro baino gehiagokoa da.

28. EUSKARAZKO ITZULPENERAKO GEHITUTAKO AZALPENA

Finantza-egoera bateratu hauek Taldeari aplikagarri zaion finantza-informazio-esparru erregulatzailean oinarrituta aurkezten dira Espainian (ikus 2.a oharra). Taldeak aplikatutako kontularitzako praktika batzuk, araudi esparrua betetzen dutenak, baliteke orokorrean onartutako beste kontabilitate-printzipio eta arau batzuekin bat ez egitea.

ADMINISTRAZIO KONTSEILUAREN ONARPENA

ANDRÉS ARIZKORRETA GARCÍA jauna	Presidentea
JAVIER MARTÍNEZ OJINAGA jauna	Kontseilaria
JUAN JOSÉ ARRIETA SUDUPE jauna	Kontseilaria
LUIS MIGUEL ARCONADA ECHARRI jauna	Kontseilaria
CARMEN ALLO PÉREZ andrea	Kontseilaria
ANE AGIRRE ROMARATE andrea	Kontseilaria
JULIÁN GRACIA PALACÍN jauna	Kontseilaria
IGNACIO CAMARERO GARCÍA jauna	Kontseilaria
IDOIA ZENARRUTZABEITIA BELDARRAIN andrea	Kontseilaria
MANUEL DOMÍNGUEZ DE LA MAZA jauna	Kontseilaria
MARTA BAZTARRICA LIZARBE andrea	Idazkari Kontseilaria

Izapidea Kontseiluko idazkariak bildu du CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR DE FERROCARRILES SAko Administrazio Kontseiluak, indarrean dagoen merkataritza-araudia betez, 2022ko otsailaren 25ean 2021eko ekitaldiko bere Talde Bateratuko Kudeaketa Txostena eta Urteko Kontuak prestatu dituela idatziz jasotzeko. Horiek guztiak Europako Batzordearen UE 2019/815 Araudi Delegatuan xedatutako formatuaren (eta etiketatzearen) arabera egin dira. Urteko Kontu horiek eta Kudeaketa Txostena fitxategi elektronikoan integratuta daude hash kode honekin: 90074F259ECF279775834C170677CEB3546DFF56BD98174E55571DC5FD7F1643.

Sozietatearen Administrazio Kontseilua osatzen duten kideek, izapidetze honen bidez, aho batez aurkeztutako 2021eko ekitaldiko aipatutako Urteko Kontuak (Bateratuak) eta Kudeaketa Txostena (Bateratua) sinatutzat eman dituzte. Auditoreek egiaztatu eta, ondoren, Akziodunen Batzar Orokorrak onartu beharko dituzte.

Donostian, 2022ko otsailaren 25ean

PRESIDENTEAREN ONIRITZIA

ANDRÉS ARIZKORRETA GARCÍA jauna

Sin. KONTSEILUKO IDAZKARIA

MARTA BAZTARRICA LIZARBE andrea

Administrazio Kontseiluak Batzar Nagusiaren onarpenaren mende jarritako akordioak

Akziodunen Ohiko Batzar Nagusia, Egoitza sozialean, Beasainen (Gipuzkoa), egingo da 2022ko ekainaren 11n, 12:00etan lehen deialdian eta, hala badagokio, hurrengo egunean, toki eta ordu berean, bigarren deialdian:

GAI ZERRENDA

Lehenengoa: Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles SAren 2021eko ekitaldiari dagozkion urteko kontuak eta kudeaketa-txostena, sozietateen talde bateratuko urteko kontuak eta kudeaketa-txostena, eta Administrazio Kontseiluaren kudeaketa-txostena aztertzea eta, dagokionean, onartzea.

Bigarrena: 2021eko ekitaldiari dagokion Finantza arlokoa ez den Informazio Egoera – Jasangarritasuneko Txosten bateratua onartzea.

Hirugarrena: 2021eko ekitaldiari dagokion emaitza aplikatzeko proposamena onartzea.

Laugarrena: Kontseilariak berriro aukeratzea eta kontseilari kopurua zehaztea:

- 4.1. Andres Arizkorreta Garcia jauna kontseilari moduan berriz aukeratzea Kanpoko Beste Batzuk kategoriaren barruan.
- 4.2. Luis Miguel Arconada Echarri jauna kontseilari moduan berriz aukeratzea Kanpoko Beste Batzuk kategoriaren barruan.
- 4.3. Juan Jose Arrieta Sudupe jauna kontseilari moduan berriz aukeratzea Kanpoko Beste Batzuk kategoriaren barruan.
- 4.4. Kontseilari kopurua 11 kideetan finkatzea.

Bosgarrena: Administrazio Kontseiluan eskuordetzea, Kapital Sozietateen Legearen 297.1.b) eta 511 artikuluetan ezarritakoaren arabera, Merkataritza Erregistroko Araudiaren 319. artikulua eta gainerako araudi aplikagarria, ordezkatzeko ahalmen zehatza emanda eta akordio hau onartzen denetik bost (5) urteko epean, behin edo behin baino gehiagotan jaulkitzeko ahalmena, zuzenean edo taldeko sozietateen bidez, betebeharrak eta errenta finkoko edo beste mota batzuetako gainerako balioak (warrantak barne), Sozietateko edo bere taldeko beste sozietate batzuetako akzio bihur daitezkeenak. Espresuki jasota egongo da kapital soziala handitzeko ahalmena eta zabalkuntza horren zenbateko nominala gehienez eskuordetze-datako kapital sozialaren zifraren erdia izango da. Era berean, espresuki jasota egongo da Estatutu Sozietateko artikulua aldatzeko eta jaulkipenarekin lotuta akziodunen lehentasunezko harpidetza-eskubidea baztertzeko ahalmena. Dena den, azken ahalmen hori gehienez baimena emandako uneko kapital sozialaren zifraren % 20ko gehieneko zenbatekora mugatuta dago. Administrazio Kontseiluari emandako eskuordetzearen balio gabetzea, 2017ko ekainaren 10ean egindako akziodunen Batzar Nagusiaren akordioaren arabera.

Seigarrena: Kontseilarien Ordainsarien Politika aldatzea.

Zazpigarrena: 2021eko ekitaldiari dagokion Kontseilarien Ordainketei buruzko Urteko Txostenaren gaineko kontsultarako bozketa.

Zortzigarrena: Administrazio Kontseiluak 2021eko abenduaren 16an egindako saioan onartutako Kontseiluaren Araudiko aldaketan gainean Batzarrari informazioa ematea.

Bederatzigarrena: Administrazio Kontseiluari eskumenak eskuordetzea aurreko akordioak formalizatzeko eta exekutatzeko.

Eraitza aplikazio proposamena

Erakunde kontrolatzailearen zerga ondorengo 47.768 mila euroko eraitza dibidenduetara bideratzea 34.281 mila euroko zenbatekoarekin, eta borondatezko erreserbetara 13.487 mila euroko zenbatekoarekin.

Administrazio Kontseilua

ANDRÉS ARIZKORRETA GARCÍA jauna	Presidentea
JAVIER MARTÍNEZ OJINAGA jauna	Kontseilaria
JUAN JOSÉ ARRIETA SUDUPE jauna	Kontseilaria
LUIS MIGUEL ARCONADA ECHARRI jauna	Kontseilaria
CARMEN ALLO PÉREZ andrea	Kontseilaria
ANE AGIRRE ROMARATE andrea	Kontseilaria
JULIÁN GRACIA PALACÍN jauna	Kontseilaria
IGNACIO CAMARERO GARCÍA jauna	Kontseilaria
IDOIA ZENARRUTZABEITIA BELDARRAIN andrea	Kontseilaria
MANUEL DOMÍNGUEZ DE LA MAZA jauna	Kontseilaria
MARTA BAZTARRICA LIZARBE andrea	Idazkari Kontseilaria

Informazio hau 2022ko otsailaren 25an Sozietateko Administrazio Kontseiluaren konposizioari dagokio, data horretan formulatu baitziren Sozietatearen eta haren talde bateratuaren Urteko Kontuak, 2021eko ekitaldiari dagozkionak. Data horretan, Sozietatearen Administrazio Kontseiluko kideek kapital sozialaren % 0,005 zuten.

INFORMAZIO OSAGARRIA 2017-2021

Egoera Balantze Bateratuak

2021, 2020, 2019, 2018, 2017 abenduaren 31n (Mila eurotan)

Aktiboa	2021	2020	2019	2018	2017
Aktibo ez-korrontea:					
Ibilgetu ukiezina					
Merkataritza Funtsa	109.655	103.339	109.011	101.827	24.124
Beste ibilgetu ukiezin batzuk	222.682	220.654	239.241	206.535	46.421
Ibilgetu ukiezina, guztira	332.337	323.993	348.252	308.362	70.545
Ibilgetu materiala	388.289	403.617	449.263	365.084	244.513
Partaidetza-metodoa aplikatuta zenbatutako inbertsioak	17.073	7.370	7.807	18.188	19.752
Finantza-aktibo ez-korronteak	429.902	429.068	538.303	537.061	560.660
Estaldurako eratorri ez-korronteak	35.408	41.736	45.001	10.720	15.842
Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboak	144.530	147.148	146.134	148.548	144.989
Beste aktibo ez-korronte batzuk	5.129	6.592	7.208	2.684	-
Aktibo ez-korrontea, guztira	1.352.668	1.359.524	1.541.968	1.390.647	1.056.301
Aktibo korrontea:					
Izakinak	486.824	481.669	487.833	375.426	71.654
Zordun komertzialak eta kobratu gabeko beste kontu batzuk					
Salmentengatiko eta zerbitzuen prestazioagatiko bezeroak	1.511.392	1.357.136	1.372.394	1.311.835	1.277.243
Beste zordun batzuk	168.441	170.794	216.940	205.122	198.470
Geroratutako zergaren ondoriozko aktiboak	10.335	8.774	12.417	13.633	10.030
Zordun komertzialak eta kobratu gabeko beste kontu batzuk, guztira	1.690.168	1.536.704	1.601.751	1.530.590	1.485.743
Finantza-aktibo korronteak	131.372	102.000	95.151	94.293	84.838
Estaldurako eratorri korronteak	48.477	15.589	40.010	5.849	41.864
Beste aktibo korronte batzuk	9.013	9.737	17.130	6.343	3.229
Eskudirua eta beste zenbait aktibo likido baliokide	551.372	573.928	538.983	602.813	371.625
Aktibo korrontea, guztira	2.917.226	2.719.627	2.780.858	2.615.314	2.058.953
Aktiboa, guztira	4.269.894	4.079.151	4.322.826	4.005.961	3.115.254

Pasiboa eta ondare garbia	2021	2020	2019	2018	2017
Ondare garbia:					
Berezko funtsak					
Eskrituratutako kapitala	10.319	10.319	10.319	10.319	10.319
Jaulkipen-prima	11.863	11.863	11.863	11.863	11.863
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ekitaldiko emaitza eta pilotutako beste erreserba batzuk	919.051	835.893	856.799	876.336	852.014
Konturako dibidendua	(13.712)	-	-	-	-
Berezko funtsak, guztira	927.521	858.075	878.981	898.518	874.196
Beste emaitza integral bat					
Saltzeko eskuragarri dauden finantza-aktiboak	-	-	-	-	39
Estaldurako eragiketak	2.508	(13.575)	(11.062)	(5.024)	(6.580)
Bihurketako aldeak	(203.367)	(211.531)	(134.682)	(141.782)	(117.238)
Beste emaitza integral bat, guztira	(200.859)	(225.106)	(145.744)	(146.806)	(123.779)
Erakunde kontrolatzaileari egotzitako ondare garbia	726.662	632.969	733.237	751.712	750.417
Partaidetza ez-kontrolatzaileak	13.798	11.234	12.130	5.555	9.783
Ondare garbia, guztira	740.460	644.203	745.367	757.267	760.200
Pasibo ez-korrontea:					
Hornidura ez-korronteak	91.298	100.195	47.789	6.877	7.071
Finantza-pasibo ez-korronteak					
Zorrak eta obligazioak kreditu-erakundeekin edo beste balio negoziagarri batzuk	675.569	808.849	868.072	766.464	625.645
Beste zenbait finantza-pasibo	76.606	78.615	90.792	47.774	52.039
Finantza-pasibo ez-korronteak, guztira	752.175	887.464	958.864	814.238	677.684
Zerga geroratuaren ondoriozko pasiboak	141.337	134.233	159.145	177.191	153.805
Estaldurako eratorri ez-korronteak	36.292	42.547	45.777	11.206	18.131
Beste pasibo ez-korronte batzuk	82.079	93.914	86.637	82.186	55.821
Pasibo ez-korrontea, guztira	1.103.181	1.258.353	1.298.212	1.091.698	912.512
Pasibo korrontea:					
Hornidura korronteak	286.319	216.248	237.378	224.970	227.939
Finantza-pasibo korronteak					
Zorrak eta obligazioak kreditu-erakundeekin edo beste balio negoziagarri batzuk	282.703	170.760	199.979	255.416	46.262
Beste zenbait finantza-pasibo	48.707	62.512	44.144	23.356	40.725
Finantza-pasibo korronteak, guztira	331.410	233.272	244.123	278.772	86.987
Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk					
Hornitzaileak	780.287	710.496	688.104	664.865	423.385
Beste hartzekodun batzuk	932.435	976.801	1.032.114	911.961	646.593
Zerga korronteagatiko pasiboak	20.115	15.044	9.113	6.447	5.009
Hartzekodun komertzialak eta ordaindu gabeko beste kontu batzuk, guztira	1.732.837	1.702.341	1.729.331	1.583.273	1.074.987
Estaldurako eratorri korronteak	69.347	20.071	61.140	64.167	52.313
Beste pasibo korronte batzuk	6.340	4.663	7.275	5.814	316
Pasibo korrontea, guztira	2.426.253	2.176.595	2.279.247	2.156.996	1.442.542
Pasiboa eta ondare garbia, guztira	4.269.894	4.079.151	4.322.826	4.005.961	3.115.254

Galera eta Irabazien Kontu Bateratuak

2021, 2020, 2019, 2018, 2017 abenduaren 31n (Mila eurotan)

(Zor)-Hartzekoak	2021	2020	2019	2018	2017
Eragiketa jarraituak:					
Negozio-zifraren zenbateko garbia	2.942.685	2.762.472	2.597.655	2.048.419	1.477.039
Amaitutako produktuen eta fabrikazio-fasean dauden izakinen aldaketa +/-	54.152	(39.347)	18.235	73.250	(77.035)
Aktiborako enpresak egindako lana	875	2.381	13.901	14.488	8.977
Hornidurak	(1.642.321)	(1.478.806)	(1.388.778)	(1.089.940)	(542.771)
Ustiapeneko beste sarrera batzuk	19.752	16.197	27.518	21.339	7.886
Pertsonalaren gastuak	(714.665)	(695.039)	(654.607)	(518.473)	(446.381)
Ustiapeneko beste gastu batzuk	(406.467)	(366.379)	(370.226)	(347.605)	(247.463)
Beste emaitza batzuk	793	11	-	-	-
Doitutako Ebitda	254.804	201.490	243.698	201.478	180.252
Ibilgetuaren amortizazioa	(87.141)	(89.494)	(80.667)	(46.738)	(34.690)
Ibilgetua besterentzeagatiko narriadura eta emaitza	(2.721)	8.899	(165)	(10.572)	148
Doitutako ustiapen-emaitza	164.942	120.895	162.866	144.168	145.710
Kontu-sail ez-errepikakorrak	-	-	(37.872)	-	-
Ustiapenaren emaitza	164.942	120.895	124.994	144.168	145.710
Finantza-sarrerak	7.055	6.121	17.402	7.627	7.309
Finantza-gastuak	(42.924)	(47.641)	(72.885)	(64.160)	(68.551)
Finantza-tresnen arrazoizko balioaren aldaketa	82	(35)	33	7	35
Trukeko edo kanbioko aldeak	(2.296)	(26.106)	(6.120)	(6.673)	(17.591)
Finantza-tresnen besterentzeengatiko narriadura eta emaitza	20	22	(337)	9	4
Finantza arloko emaitza	(38.063)	(67.639)	(61.907)	(63.190)	(78.794)
Partaidetza-metodoaren arabera baloratutako erakundeen emaitza	2.953	(4.179)	(1.949)	(403)	594
Zergen aurreko emaitza	129.832	49.077	61.138	80.575	67.510
Irabazien gaineko zerga	(41.061)	(38.824)	(36.048)	(40.955)	(24.993)
Eragiketa jarraituetatik eratorritako ekitaldiko emaitza	88.771	10.253	25.090	39.620	42.517
Doitutako ekitaldiko emaitza bateratua	88.771	10.253	62.962	39.620	42.517
Ekitaldiko emaitza bateratua	88.771	10.253	25.090	39.620	42.517
Honako hauei egotzitakoa:					
Erakunde kontrolatzailea	85.920	9.012	24.745	43.462	42.406
Partaidetza ez-kontrolatzaileak	2.851	1.241	345	(3.842)	111
Akzio bakoitzeko irabazia (eurotan)					
Oinarrizkoa	2,51	0,26	0,72	1,27	1,24
Diluitua	2,51	0,26	0,72	1,27	1,24

BULEGOAK

EGOITZA NAGUSIA

Jose Miguel Iturrioz, 26
20.200 BEASAIN (Gipuzkoa)
Espainia
Tel.: +34 943 880 100
Faxa: +34 943 881 420
caf@caf.net

MADRILGO BULEGOAK

José Ortega y Gasset, 29 - 5º
28006 MADRIL
Espainia
Tel.: +34 91 436 60 00
Faxa: +34 91 436 03 96
caf@caf.net

AKZIODUN SAILA

Jose Miguel Iturrioz, 26
20200 BEASAIN (Gipuzkoa)
Tel.: +34 943 189 262 (arreta-
zerbitzurako telefonoa)
Faxa: +34 943 189 226
accionistas@caf.net

SOLARIS BUS & COACH SP. Z O.O.

ul. Obornicka 46
Bolechowo-Osiedle
62-005 Owińska
Polonia
Tel.: +48 61 66 72 333
Faxa: +48 61 66 72 310

CAF ALEMANIA

Seidlstraße 26
80335 Munich
Alemania
Tel.: +49 (0)89 544 790 100
Faxa: +49 (0)89 544 790 250

CAF ISRAEL

Sapir Tower
Tuval 40, 36 Floor
Ramat Gan
Israel
Tel.: +972 03 720002
Email: caf.il@caf.net

CAF FRANTZIA

18-22 rue Marius AUFAN
92300 Levallois-Perret
Frantzia
Email: contact.caf-france@caf.net

CAF RAIL ERRESUMA BATUA

The TechnoCentre Puma Way
Coventry, CV1 2TT
Rail Erresuma Batua
Tel.: +44(0)2476 158195

CAF ITALIA

Via G. Parini, 2
20121 Milano
Italia
Tel.: +39 02 4975 9575
Fax: +39 02 4975 9575

CAF HERBEHEREAK

Stadsplateau 4
3521 AZ Utrecht
Herbehereak
Email: info@caf-nl.nl

CAF POLONIA

Emilii Plater 53/1116
00113 Warsaw
Polonia
Tel.: +48 22 5286788
Faxa: +48 22 5286701

CAF ESTATU BATUAK

1401 K Street, N.W. Suite 1003
Washington DC 20005-3418
Estatu Batuak
Tel.: +1 202 898 4848
Faxa: +1 202 216 8929
Email: mail@cafusa.com

CAF MEXIKO

Eje 1 Norte (Mosqueta) Edificio
Oriente 1º piso
Col. Buenavista, Delegación
Cuauhtémoc c.p. 06350
Mexiko D.F.
Mexiko
Tel.: +52 55 568 875 43
Faxa: +52 55 568 811 56

CAFTXILE

Isidora Goyenechea N°3000, Piso 24
Comuna de Las Condes, 7550653
Santiago de Chile
Txile
Tel.: +56 2 3263 1607

CAF BRASIL

Rua Tabapua, nº81 - 10º andar
CEP 04533-010 ITAIM IBI
São Paulo
Brasil
Tel.: +55 11 3074-0600
Faxa: +55 11 3074-0624

CAF ARGENTINA

Chacabuco 380 1er Piso
C1069AAH
Ciudad Autónoma de Buenos Aires
Argentinako Errepublikak
Tel.: +54-11-4343-4500

CAF QATAR

Al Fardan Office Tower, 14th Floor,
West Bay, Doha
Qatar
Tel.: +974 44101506
Faxa: +974 44101500

CAF ALJERIA

Résidence «Petit Hydra» Entrée E107
Paradou, Hydra
Argel
Aljeria
Tel.: +213 021 60 08 07
Fax: +213 021 60 08 07

CAF INDIA PVT LTD

Pullman/Novotel Commercial Tower, 6th
Floor, Asset No. 2, Hospitality District,
Near IGI Airport, New Delhi 110037
India
Tel.: +91 11 4025 0000/ 4734 0794
Fax: +91 11 4734 0680

CAF MALAYSIA

Unit L20-01, L20-02, Level 20, TSLAW
Tower, 39, Jalan Kemuning,
55100 Kuala Lumpur
Malaysia
Tel.: +603 2110 7781
Faxa: +603 2110 8899

CAF RAIL AUSTRALIA PTY LTD

Level 20, Suite 2002, 321 Kent St
2000 Sydney NSW
Australia
Tel.: +61 (0) 2 8084 5119

CAF TURKIA

Altay Çeşme Mah. Çam Sk. No:16/14
D Blok DAP Royal Center
34843 Maltepe/Istanbul
Turkia
Tel.: +90 216 457 1227

CAF HUNGARY KFT.

Váci út 22-24, 7 emelet
1132 Budapest
Hungria
Tel.: +36 1 808 9444